

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2025

Comhairle Cathrach
& Contae **Luimnigh**

Limerick City
& County Council

ATLANTIC EDGE
LIMERICK
EUROPEAN EMBRACE

CLÁR AN ÁBHAIR

BROLLACH COMHPHÁIRTEACH	4
OIFIG AN MHÉARA	6
COMHALTAÍ CHOMHAIRLE CATHRACH AGUS CONTAE LUIMNIGH	8
COMHALTAÍ AGUS CRUINNITHE NA COMHAIRLE	12
IONADAÍOCHT AR CHOMHLACHTAÍ EILE	17
FEIDHMEANNA FORCHOIMEÁDTA AGUS LIMISTÉIR THOGHCHÁIN	19
IMEACHTAÍ, BUAICPHOINTÍ AGUS FÁILTITHE CATHARTHA	22
SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA, AD AGUS FORBAIRT EAGRAÍOCHTA	32
Acmhainní Daonna agus Feabhsú Gnó	
Seirbhísí Corparáideacha agus Seirbhísí do Chustaiméirí	
Margaíocht agus Cumarsáid	
EACNAMAÍOCH, TURASÓIREACHT, CULTÚR, RÉADMHAOIN AGUS FOIRGNIMH CHORPARÁIDEACHA	49
Foirgnimh Chorparáideacha	
Forbairt Gheilleagrach agus Turasóireachta	
Cultúr	
Seirbhísí Maoine	
Plean Fiontraíochta Réigiúnach	
Oifig Fiontair Áitiúil (OFÁ)	
INFHEISTÍOCHT AIRGEADAIS AGUS RIALACHAS	91
Bainistíocht Airgeadais	
An tIonad Seirbhísí Comhroinnte (SSC) Íocaíochta Cúnaimh Tithíochta (ÍCT)	
An Córas Náisiúnta Slógtha agus Cumarsáide (CNSC)	
Seirbhísí digiteacha agus TFC	
Innovate Limerick DAC	
Discover Limerick DAC (Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe)	
Luimneach Fiche Tríocha DAC	

AN COMHSHAOL, GNÍOMHÚ AR SON NA hAERÁIDE AGUS DÓITEÁN	115
An Comhshaol, Uisce Tuaithe agus Gníomhú ar son na hAeráide	
Dóiteán agus Éigeandáil	
An Oifig Réigiúnach um Pleanáil Bainistithe Dramhaíola - Deisceart	
Páirceanna agus Reiligi, Ceantar Uirbeach Luimnigh	
IOMPAR, SOGHLUAISTEACHT AGUS RÍOCHT PHOIBLÍ	142
Iompar, Ríocht Phoiblí agus Comhfhorbairt Áite	
Taisteal Gníomhach	
Oifig an Iarthair Láir um Dhearadh Bóithre Náisiúnta	
MBRTD (Measúnú agus Bainistíocht Riosca Tuilte Dobharcheantair)	
Seirbhísí Lárnacha, Trácht agus Bóithre	
TITHÍOCHT	172
Seirbhísí Tacaíochta Tithíochta	
Leas Tithíochta agus Cóiríocht don Lucht Siúil	
Tógáil agus Cothabháil Tithíochta ÚÁ	
Straitéis Tithíochta agus Comhpháirtíocht Tionachta Measctha	
PLEANÁIL, OIDHREACHT AGUS CORN RYDER	187
Bainistíocht Forbartha	
Pleanáil Chun Cinn, Forbairt Uirbeach agus Oidhreacht	
Bainistíocht Tionscadail Chorn Ryder	
ATHGHINIÚINT, POBAL, SPÓRT AGUS FORBAIRT TUAITHE	195
Athghiniúint	
Spórt agus Áineas	
Pobal	
Tuaithe	
AGUISÍNÍ	222
Comhdhálacha/Seimineáir ar fhreastail Comhaltaí orthu	
Ráiteas um Rialú Inmheánach	
Ráiteas Rialachais	
Táscairí Feidhmíochta	

BROLLACH COMHPHÁIRTEACH

John Moran
Méara Luimnigh

Dr. Pat Daly
Ard-Stiúrthóir

An Comhairleoir Catherine Slattery
Príomhchomhairleoir
Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh

Tugann Tuarascáil Bhliantúil 2025 forbhreathnú mionsonraithe ar ghnóthachtálacha Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh (LCCC) i rith bliain ghnóthach agus tháirgiúil eile.

Léiríonn sé an raon leathan seirbhísí a sholáthraíonn an Chomhairle. Feabhsaíonn soláthar na seirbhísí seo cáilíocht beatha chónaitheoirí Luimnigh agus cuireann siad le próifíl chathair agus chontae Luimnigh araon, agus ag an am céanna, tacaíonn siad le forbairt le béim láidir ar chuimsitheacht, inbhuanaitheacht agus folláine an phobail.

Agus na seirbhísí seo á gcur i gcrích aici, tá an dara bliain ag feidhmiú faoi thrí cholún rialtais áitiúil críochnaithe ag an gcomhairle: Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh tofa, an Méara a thoghadh go díreach agus an tArd-Stiúrthóir, bainistíocht agus foireann an údaráis áitiúil, atá fós freagrach as oibriú éifeachtúil agus éifeachtach an údaráis áitiúil agus Feidhmeannach na Comhairle faoi stiúir an Ard-Stiúrthóra.

Thosaigh an bhliain le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag tabhairt aghaidh ar dhúshlán Stoirm Éowyn sa chéad chúpla lá de mhí Eanáir. Bunaíodh Grúpa Comhordúcháin Áitiúil ag an gComhairle chun tacú le cónaitheoirí a raibh gá acu leo i gceantair inar gá tuilleadh cúnamh, chun a chinntiú go bhféadfadh cónaitheoirí a bhí gan uisce ná cumhacht ar feadh roinnt laethanta, nó a raibh cúnamh daonnúil ag teastáil uathu, rochtain a fháil ar na tacaíochtaí a bhí ag teastáil uathu.

Cloch mhíle thábhachtach in 2025 ná gur chomhaontaigh an chomhairle buiséad cothrom do 2026, arb ionann é agus €1.73 billiún san iomlán (lena n-áirítear €639.8 Milliún do Sheirbhísí Comhroinnte ÍCT, a bhainistíonn an Chomhairle thar ceann 31 údarás áitiúil). Tá sé mar aidhm ag an mbuiséad seo fás a mhaoiniú agus seirbhísí na comhairle a leathnú, tacú le cur i bhfeidhm Chlár an Mhéara agus tacaíochtaí gnó a fheabhsú. Dúshlán mór is ea na brúnna

boilscithe leanúnacha ar gach seirbhís de chuid na Comhairle ach go háirithe i réimsí na cothabhála tithíochta, glanadh sráideanna, gearradh féir agus cothabháil bóithre.

Tá tithíocht fós ina príomhthosaíocht, faoi threoir phlean an Rialtais 'Tithe a Sheachadadh, Pobail a Thógáil 2025-2030' mar aon leis an gCreat Pleanála Náisiúnta athbhreithnithe, atá beartaithe chun réitigh tithíochta éagsúla agus inbhuanaithe a sholáthar do na cónaitheoirí uile. Tá soláthar tithíochta de 2,599 aonad a bheidh ag teastáil ón gComhairle idir 2025 agus 2034 sainaitheanta sa phlean athbhreithnithe seo.

Táthar ag súil go mór leis an gCorn Ryder in 2027 agus chuaigh na hullmhúcháin i dtreise le linn 2025. Áiríodh leis seo fógra oifigiúil faoi dhátaí an imeachta, rud a chuirfidh Luimneach mar lárionad domhanda an ghailf ón 13 go dtí an 19 Meán Fómhair in 2027. Dheonaigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an ceadúnas imeachta do Chorn Ryder na hEorpa i Meán Fómhair 2025, agus lean Oifig Chorn Ryder na Comhairle de bheith ag cur oibleagáidí éagsúla faoin gconradh 'Náisiún Óstach' don imeacht ar aghaidh i rith na bliana. D'fhormheas an Chomhairle iarratais phleanála Chuid 8 le haghaidh áiseanna Páirceála agus Taistil in Áth an Choite, Tobar Phádraig agus Cróch. Geallann an t-imeacht tionchar suntasach eacnamaíoch agus oidhreacht bhuan do Luimneach. Mar ullmhúchán don imeacht Chorn Ryder, rinneadh dul chun cinn suntasach i rith 2025 ar Sheachbhóthar Áth Dara, lena n-áirítear oibreacha cumasúcháin, agus leanann an dul chun cinn ar an tionscadal ar aghaidh chun go mbeidh an chuid seo den bhealach níos iomláine ó Fhaing go Luimneach críochnaithe faoi Mheitheamh 2027.

Lean tionscadail mhóra bonneagair eile ar nós Thionscadal N/M20 Corcaigh go Luimneach, Scéim Faoisimh Tuilte Oileán an Rí agus Tionscadal Réimse Poiblí Cheathrú an Mhargaidh agus Shráid an Chrúisigh ag dul chun cinn, agus beidh siad uile ina dtionscadail chlaochlaitheacha a mhúnlóidh todhchaí Luimnigh.

Tá tairiscint eacnamaíoch Luimnigh ag bailiú móiminteam i gcónaí, agus cuireann tuilleadh cruthú post agus infheistíochtaí béim ar mhuinín an tionscail i Luimneach agus i réigiún an Mheán-Iarthair. I measc na gcloch mhíle suntasacha in 2025 bhí fógraí suntasacha ó ALDI, Penney's agus OpenChip. Nocht Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a físeán bolscaireachta Invest in Limerick ag imeacht seolta ardphróifíle i gCathair Nua-Eabhrac freisin, rud a mharcáil cloch mhíle mhór ina straitéis infheistíochta idirnáisiúnta.

Shínigh an Chomhairle Comhaontú Cairdis stairiúil le cathair Savannah, Georgia, SAM. Cuireann an comhaontú seo tús le tréimhse nua chomhoibrithe agus malartaithe cultúrtha idir Luimneach agus Savannah. Tá sé mar aidhm ag an dearbhú cairdis, tuiscint fhrithpháirteach a chothú, turasóireacht a chur chun cinn, agus forbairt eacnamaíoch a spreagadh trí thionscnaimh agus tionscadail chomhroinnte.

Cheiliúir Riverfest Luimnigh a 21ú heagrán i mbliana, agus breis is 140,000 duine ag tabhairt cuimhní cinn leo, sa chathair le linn dheireadh seachtaine Saoire Bainc na Bealtaine. Bhí na tithe tabhairne, bialanna agus óstáin lán le daoine agus bhain siad leas as an gcóisir ba mhó i Luimneach.

Cuireadh tionscnamh nua, dar teideal 'Déardaoine an Chlapsholais', i bhfeidhm go rathúil a raibh sé mar aidhm aige geilleagar na hoíche i gcathair Luimnigh a fheabhsú, agus baineadh leas as rannpháirtíocht Luimnigh sa chlár píolótach náisiúnta um Gheilleagar na hOíche. Ó mhí na Bealtaine ar aghaidh, bhí Déardaoine an Chlapsholais ar siúl an Déardaoine dheireanach de gach mí. Thug an tionscnamh imeachtaí cultúrtha, siamsaíocht bheo agus oscailtí gnó déanach san oíche le chéile chun atmaisféar dinimiciúil agus fáilteach a chruthú do chách.

Rinneadh dul chun cinn suntasach in 2025 ar thionscnaimh straitéiseacha Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe (DAC) de chuid Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Luimneach Fiche Tríocha (LTT). Seoladh tionscadal Chearnóg Opera a hAon go hoifigiúil i mí Mheán Fómhair, forbairt €80 milliún agus bloc oifige sé stór den scoth. Tá 106,000 troigh chearnach de spás oifige Grád A ann thar chúig urlár le hacmhainn do 1,000 fostaí, trí aonad miondíola/bialanna ar an mbunurlár agus páirceáil faoi thalamh.

Ina theannta sin, cuireadh iarratas pleanála isteach le haghaidh forbairt shuntasach ar sheansuíomh monarcha Cleaves. Áirítear leis na pleananna seo forbairt tithíochta measctha, spás tráchtála, uasghráduithe ar an réimse poiblí agus áiseanna cúraim leanaí.

Athosclaíodh Ionad Linn Snámha agus Fóillíochta Eas Géitine go hoifigiúil tar éis clár athchóirithe agus obair fheabhsúcháin tuillte fairsing. Tacaíodh leis an tionscadal le deontais faoin gCiste Bonneagair Spóirt ar Mhórskála (LSSIF), chomh maith le cistiú meaitseála ó Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh arbh ionann é agus infheistíocht iomlán de thart ar €2.8 milliún. Chomh maith leis sin, críochnaíodh tionscadal mór athchóirithe agus leathnaithe in Ionad Fóillíochta Oileán an Gharráin i gCorrbhaile, lena n-áirítear deic linn snámha athchóirithe, sráidbhaile feistis agus limistéir folláine feabhsaithe, agus giomnáisiam leathnaithe le trealamh den scoth agus infheistíocht de thart ar €1.85 milliún curtha ar fáil.

Ag léiriú tosaíochta na heagraíochta maidir le leanúint de cháilíocht na beatha a fheabhsú do mhuintir Luimnigh, bronnadh creidiúnú ar Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ó Líonra Cathracha agus Contaetha Sláintiúla na hEorpa de chuid na hEagraíochta Domhanda Sláinte (EDS), tionscnamh a chuireann béim ar thiomantas Luimnigh sláinte agus folláine a chur chun cinn dá cónaitheoirí uile. Bronnadh an gradam ag Comhdháil Bhliantúil Cathracha Sláintiúla Eorpacha de chuid an EDS ar fhreastail toiscaireacht ón gComhairle uirthi, a tionóladh i mBursa na Tuirce.

Léiríodh tiomantas Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh do sheirbhís ardchaighdeán i roinnt gradam náisiúnta, lena n-áirítear ainmniú mar bhuaiteoir na catagóire "Tacaíocht don Turasóireacht" ag Gradaim Sármhaitheasa sa Rialtas Áitiúil 2025 de chuid Chumann Tráchtála na hÉireann don tionscadal 'Glasbhealach Luimnigh - Glac leis an Méid Gan Choinne!' a d'aithin an Glasbhealach mar shócmhainn chlaochlaitheach turasóireachta agus pobail d'Iarthar Luimnigh. Bhí Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh bródúil as an 23ú heagrán de ghradaim phobail Uile-Éireann Mórtas Ceantair a óstáil. Agus an Chomhairle á hainmniú ar an oíche, do Ghradam Rannpháirtíochta Pobail na Comhairle, as a gcuid oibre leanúnaí chun feabhas a chur ar an gcathair agus ar an gcontae, dúirt na moltóirí: 'Léirítear an bród agus an paisean céanna atá chomh soiléir sin ar fud éachtaí spóirt Luimnigh chomh maith céanna i ndúthracht na bpobal áitiúil - le tacaíocht ó fhoireann agus bainistíocht na comhairle'.

Agus muid ag machnamh ar 2025, gabhaimid ár mbuíochas ó chroí lenár gcomhaltaí tofa, foireann na comhairle, comhpháirtithe pobail, daoine aonair tiomanta agus páirtithe leasmhara, a raibh a dtacaíocht agus a gcomhoibriú leanúnach rithábhachtach chun fás agus rath Luimnigh a chur chun cinn. Táimid dírithe i gcónaí ar oibriú le chéile chun todhchaí a thógáil do Luimneach atá bríomhar, cuimsitheach agus inbhuanaithe do chách.

OIFIG AN MHÉARA

CLÁR MÉARACHTA

Ba chloch mhíle shuntasach í 2025 mar an chéad bhliain féilire iomlán de Chlár an Mhéara agus an Clár Méarachta, le béim láidir ar chur i bhfeidhm. Agus an Clár ag feidhmiú go hiomlán anois, réamhíocadh Ciste Méara de €10.5 milliún ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht chun tacú lena sheachadadh. Leis an maoiniú seo, éascaíodh dul chun cinn a dhéanamh ar fud raon tionscnamh straitéiseach, lena n-áirítear Tionscnaimh Tithíochta (€3.6 milliún) agus Forbairt Uirbeach agus Spásanna Poiblí (€2.8 milliún).

Chun rialachas agus maoirseacht láidir a chinntiú, tugadh isteach roinnt struchtúr nua i rith na bliana. Bunaíodh an Grúpa Rialachais agus Maoirseachta Clár (PGOG), comhlacht inmheánach, chun treoir straitéiseach, dearbhú agus cuntasacht a sholáthar le haghaidh seachadta rathúil agus chun maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm agus bainistíocht oibríochtúil a chomhordú.

Tá an Clár uailmhianach ó thaobh scála de, ina bhfuil breis is 300 tasc inghníomhaithe. Faoi mhí na Nollag, bhí 35 cuspóir de chuid Chlár Méarachta curtha i gcrích, agus bhí 251 acu ar siúl, lena léirítear móiminteam láidir sa chur i gcrích. Tionóladh ceithre chruinniú den Choiste Reachtúil um Chur i bhFeidhm agus Comhairleach Méarachta i rith na bliana, rud a neartaigh comhoibriú agus rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara.

Dá bhrí sin, ba bhliain dul chun cinn shuntasaigh í 2025, lenar leagadh an dúshraith don rath leanúnach in 2026 agus ina dhiaidh sin.

LUIMNEACH NÍOS INÁITRITHE

Rinneadh dul chun cinn suntasach in 2025 faoin gcolún Luimneach Níos Ináitrithe, le tionscnaimh dírithe ar spásanna poiblí a fheabhsú, nascacht iompair a fheabhsú, agus réitigh tithíochta nuálacha a chur chun cinn. Seo a leanas cuid de na príomhéachtaí:

- Rinneadh dul chun cinn ar Athbhreithniú Dearaidh Mhaigh Rois de chuid RIAI (Institiúid Ríoga Ailtirí Éireann), ag tacú le hathghiniúint agus dearadh uirbeach ar ardchaighdeán.
- Cuireadh Clár BusConnects chun cinn, leathnaíodh seirbhísí isteach i Mungairit agus pleanáladh síneadh breise chuig Páirc Ghnó Áth an Choite.
- Seachadadh cúirt eitpheile allamuigh i bPáirc Chaladh an Troigh, agus cuireadh áiseanna áineasa nua leis.
- D'oscail an tAire Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt, Patrick O'Donovan, Áis Spóirt Oileán an Gharráin go hoifigiúil i láthair an Mhéara i mí na Nollag.
- D'athoscail an tAire Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt, Patrick O'Donovan, Ionad Spóirt agus Fóillíochta Eas Géitine go hoifigiúil i láthair an Mhéara i mí na Nollag tar éis athchóirithe.
- Críochnaíodh céim tosaigh Chlár Fála Ealaíontóirí Áitiúla agus larchéime LSAD (Scoil Ealaíne agus Dearaidh

Luimnigh), lenar cuireadh cruthaitheacht áitiúil agus beocht chultúrtha chun cinn.

- Fuarthas maoiniú tríd an gCiste Méarachta chun líonra TCI an réimse phoiblí a choinneáil ag feidhmiú go dtí 2026.
- Cuireadh Clár Tithíochta SMART (Aistriú Cíosa Modúlach Inacmhainne Gearrthéarmach) chun cinn, agus bhí dhá aonad taispeána i bPáirc Ché Artúir. Thacaigh aiseolas ón bpobal go láidir leis an árasán duine amháin, seomra leapa amháin a bhí 32m² i gcomhréir leis na rialacháin.
- Rinne síceolaithe agallaimh agus suirbhéanna cuimsitheacha, agus thuairiscigh siad go raibh dearcadh thar a bheith dearfach ag an bpobal i leith an chlár agus mhol siad dul ar aghaidh chuig céim phíolótach chun aighdeáin tithíochta malartacha a thástáil.

LUIMNEACH NÍOS RATHÚLA

Faoin gcolún Luimneach Níos Rathúla, dhírigh 2025 ar fhás eacnamaíoch, ar bheocht chultúrtha, agus ar chomhpháirtíochtaí straitéiseacha chun Luimneach a shuíomh mar réigiún cathrach dinimiciúil agus iomaíoch. Seo a leanas cuid de na príomhéachtaí:

- Cuireadh chun cinn go seasta oibreacha tógála ar Scéim Faoisimh Tuilte Oileán an Rí, atá ceaptha chun cónaitheoirí agus maoín a chosaint ar thuilte amach anseo.
- Seoladh Déardaoin an Chlapchólais, tionscnamh míosúil a chomhcheanglaíonn imeachtaí cultúrtha, siamsaíocht bheo, agus oscailtí gnó déanach san oíche chun atmaisféar bríomhar a chruthú i lár na cathrach.
- Fuarthas tairiscint rathúil, i gcomhpháirtíocht le Contae an Chláir, chun EuroPride 2028 a óstáil, rud a neartaíonn clú Luimnigh mar cheann scríbe cuimsitheach agus fáilteach.
- Osclaíodh foirgneamh Chearnóg Opera a hAon go hoifigiúil i mí Mheán Fómhair, rud a chuir spás tráchtála ardchaighdeán suntasach le lár na cathrach.
- Síníodh Meabhrán Tuisceana (MT) idir Scoil Ealaíne agus Dearaidh Luimnigh, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, agus Gorlann Faisin Brooklyn (Nua-Eabhrac) chun tacú le forbairt gortainne faisin i Luimneach.

LUIMNEACH NÍOS SLÁINTIÚLA

Chuir an colún Luimneach Níos Sláintiúla tionscnaimh ar fáil a bhí dírithe ar chothromas sláinte a fheabhsú, tacú le cúram leanaí agus oideachas, agus folláine a fheabhsú ar fud na cathrach agus an chontae. Seo a leanas cuid de na príomhéachtaí:

- Leithdháileadh €50,000 tríd an gCiste Méarachta chun tacú le Tionscadal Cúraim Leanaí an Bhrú.
- Gealladh €30,000 i maoiniú Méarachta do Scoil Náisiúnta Gharraí Dúlas dá club bricfeasta agus iarscoile.
- Rinneadh dul chun cinn ar thionscadal Pháirc Phóca Shráid Parnell le maoiniú Méarachta, rud a chruthaigh spás glas nua sa chathair.

- Tacaíodh le Seachtain na Meabhairshláinte Luimnigh i mí Dheireadh Fómhair, lenar cuireadh feasacht agus folláine chun cinn.
- Chuir Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) tús le bonn nua otharcharranna a thógáil don réigiún i Ros Uí Bhriain, rud a fheabhsaigh acmhainn freagartha éigeandála.
- Seoladh Grúpa Maoirseachta Réigiún Cothromais Sláinte Luimnigh chun aghaidh a thabhairt ar neamhionannas sláinte a bhaineann le bochtaineacht agus míbhuntáiste.

AG BREATHNÚ CHUN CINN

Is athrú mór ar uaillmhian do Luimneach atá i mbunú Oifig an Mhéara agus i seoladh an chláir Tuilleadh do Luimneach. Mar an chéad Mhéara a toghadh go díreach in Éirinn, tá ról rithábachtach ag Méara Luimnigh

maidir le cumas an mhúnla nua seo de cheannaireacht áitiúil a léiriú. Dhírigh na gníomhartha luatha ar na bunchlocha a leagan—comhpháirtíochtaí a fhorbairt, freagrachtaí a shannadh, agus úsáid a bhaint as tionscadail luatha.

John Moran
Méara Luimnigh

An Comhairleoir Catherine Slattery
Príomhchomhairleoir
Comhairle Cathrach agus
Contae Luimnigh

COMHALTAÍ CHOMHAIRLE CATHRACH AGUS CONTAE LUIMNIGH

CEANTAR CATHRACH LUIMNIGH

CEANTAR CATHRACH LUIMNIGH (ina bhfuil na Toghcheantair Áitiúla i gCathair Luimnigh Thoir, i gCathair Luimnigh Thuaidh agus i gCathair Luimnigh Thiar) – 21 COMHALTA.

CATHAIR LUIMNIGH THOIR - 7 GCOMHALTA

An Clr. Peter Doyle
(FG)

An Clr. Ursula Gavan
(Neamhspleách)

An Clr. Seán Hartigan
(CG)

An Clr. Sarah Kiely
(FG)

An Clr. Joe Pond
(FF)

An Clr. Elena Secas
(Neamhspleách)

An Clr. Catherine Slattery
(FF)

CATHAIR LUIMNIGH THUaidh - 7 GCOMHALTA

An Clr. Sarah Beasley
(AONTÚ)

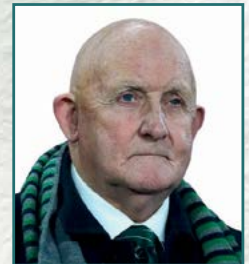
An Clr. Sharon Benson
(SF)

An Clr. Frankie Daly
(Neamhspleách)

**An Clr. Shane
Hickey-O'Mara**
(DS)

An Clr. Kieran O'Hanlon
(FF)

**An Clr. Olivia
O'Sullivan**
(FG)

An Clr. Pádraigh Reale
(LO)

IARTHAR CHATHAIR LUIMNIGH – 7 GCOMHALTA

An Clr. Daniel Butler
(FG)

An Clr. Maria Donoghue
(Neamhspleách)

An Clr. Fergus Kilcoyne
(FF)

An Clr. Joe Leddin
(LO)

An Clr. Dan McSweeney
(FG)

An Clr. Elisa O'Donovan
(DS)

An Clr. Abul Kalam Azad Talukder
(FF)

CEANTAR BARDASACH ÁTH DARA-RÁTH CAOLA – 6 CHOMHALTA

An Clr. Bridie Collins
(FF)

An Clr. Tommy Hartigan
(II)

An Clr. Stephen Keary
(FG)

An Clr. John O'Donoghue
(II)

An Clr. Adam Teskey
(FG)

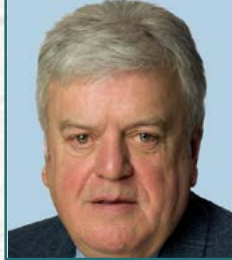

An Clr. Ger Ward
(FF)

CEANTAR BARDASACH NA CEAPÁÍ MÓIRE-CHILL MOCHEALLÓG - 7 GCOMHALTA

An Clr. P.J. Carey
(SF)

An Clr. Gregory Conway
(FG)

An Clr. Tommy O'Sullivan
(FG)

An Clr. Eddie Ryan
(Neamhspleách)

An Clr. Martin Ryan
(FF)

An Clr. Noreen Stokes
(FG)

An Clr. Brigid Teefy
(Neamhspleách)

CEANTAR BARDASACH AN CHAISLEÁIN NUA - 6 CHOMHALTA

An Clr. Michael Collins
(FF)

An Clr. Francis Foley
(FF)

An Clr. Liam Galvin
(FG)

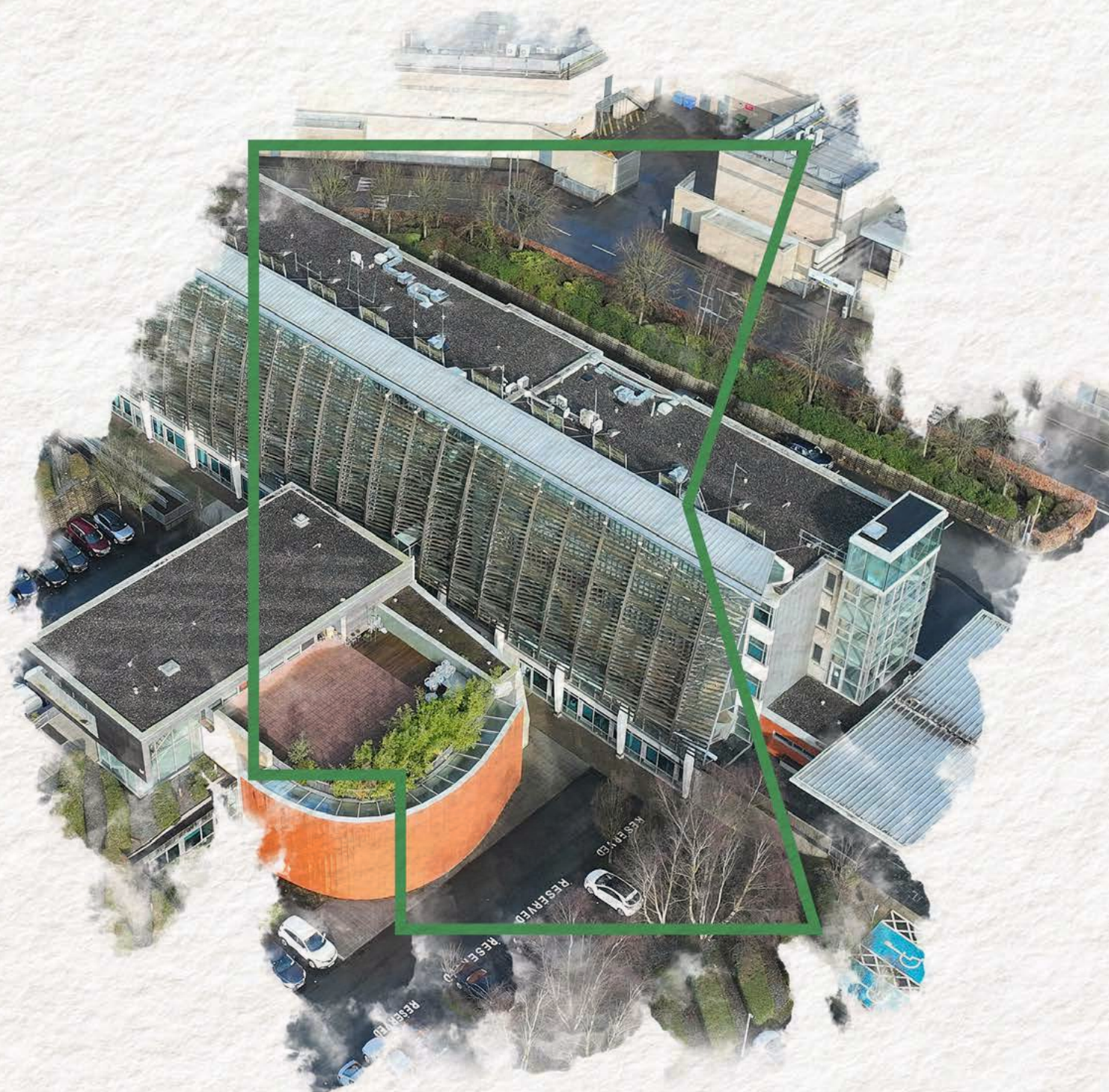
An Clr. Tom Ruddle
(FG)

An Clr. Jerome Scanlan
(Neamhspleách)

An Clr. John Sheahan
(FG)

COMHALTAÍ AGUS CRUINNITHE
NA COMHAIRLE

COMHALTAÍ AGUS CRUINNITHE NA COMHAIRLE

Tá 41 comhalta ar an gComhairle – Méara Luimnigh, 21 Comhalta i gCeantar Cathrach Luimnigh (comhdhéanta de Thoghcheantair Áitiúla Chathair Luimnigh Thoir, Chathair Luimnigh Thuaidh agus Chathair Luimnigh Thiar) 6 Chomhalta i gCeantar Bardasach Áth Dara-Ráth Caola, 7 gComhalta i gCeantar Bardasach na Ceapaí Móire-Chill Mocheallóg agus 6 Chomhalta i gCeantar Bardasach an Chaisleáin Nua. Is gnách go mbíonn cruinnithe den Chomhairle lomlán ar an gceathrú Luan de gach dara mí, i Seomra na Comhairle ag Tuar an Daill agus go fíorúil. Tháinig an Chomhairle lomlán le chéile 23 uair in 2025.

CRUINNITHE CEANTAIR BHARDASAIGH

Teideal	Líon na gComhaltaí	Líon na gCruinnithe
Ceantar Uirbeach Luimnigh	21	12
Ceantar Bardasach Áth Dara-Ráth Caola	6	14
Ceantar Bardasach An Cheapach Mhór-Cill Mocheallóg	7	22
Ceantar Bardasach An Caisleán Nua	6	12

SEISIÚIN EOLAIS NA DTOGHCEANTAR ÁITIÚIL

Teideal	Líon na gComhaltaí	Líon na gCruinnithe
Cathair Luimnigh Thoir	7	10
Cathair Luimnigh Thuaidh	7	10
Cathair Luimnigh Thiar	7	10

GRÚPA BEARTAIS CHORPARÁIDIGH

Is Coiste de chuid na Comhairle é an Grúpa Beartais Chorporáidigh (CPG) ar a bhfuil Méara Luimnigh, Príomhchomhairleoir Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus Cathaoirligh gach ceann de na Coistí um Beartais Straitéisigh (CPSanna). Seo a leanas an comhaltas:

- John Moran, Méara Luimnigh
- An Comhairleoir Catherine Slattery, Príomhchomhairleoir Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh

- An Comhairleoir Stephen Keary, Cathaoirleach, Coiste um Beartais Straitéiseacha maidir le Forbairt Bhaile agus Shóisialta
- An Comhairleoir Brigid Teefy, Cathaoirleach, Coiste um Beartais Straitéiseacha maidir le Taisteal agus Iompar
- An Comhairleoir Peter Doyle, Cathaoirleach, Coiste um Beartais Straitéiseacha maidir le Forbairt Gheilleagrach, Fiontraíocht agus Pleanáil
- An Comhairleoir Fergus Kilcoyne, Cathaoirleach, Coiste um Beartais Straitéiseacha Pobail, Fóillíocht, Ealaíon, Oidhreachta agus Cultúir
- An Comhairleoir Joe Leddin, Cathaoirleach, Coiste um Beartais Straitéiseacha maidir le Gníomhú ar son na hAeráide, Bithéagsúlacht agus Comhshaol
- An Comhairleoir Michael Collins, Ainmní ó Cheantar Bardasach an Chaisleáin Nua

Nascann an CBC obair na CBSanna éagsúla, gníomhaíonn sé mar chineál comh-aireachta agus cuireann sé fóram ar fáil inar féidir teacht ar chomhaontú maidir le seasamh beartas lena gcur faoi bhráid na Comhairle lomláine, a choinníonn an t-údarás cinnteoireachta. Déanann an CBC monatóireacht ar fheidhmíocht an Údaráis Áitiúil freisin agus tá ról lárnach aige in ullmhú an bhuiséid. Tháinig an CBC le chéile ocht n-uair in 2025.

*Seasamh amhail ar 31/12/2025

COISTÍ NA COMHAIRLE

An Coiste um Beartais Straitéiseacha	Líon na gComhaltaí	Líon na gCruinnithe
Forbairt Bhaile agus Shóisialta	24	5
Taisteal agus Iompar	24	5
Forbairt Gheilleagrach, Fiontar, Turasóireacht agus Pleanáil	24	4
Pobal, Fóillíocht, Ealaíona, Oidhreachta agus Cultúr	26	5
Gníomhú ar son na hAeráide, Bithéagsúlacht agus An Comhshaol	24	4

Coistí Eile	Líon na gComhaltaí	Líon na gCruinnithe
Coiste Comhairliúcháin um Chóiríocht don Lucht Siúil	17	4
Coiste Uisce Tuithe	13	0
An Coiste Iniúcháireachta agus Riosca	7	6
Coiste Forbartha Pobail Áitiúil	16	10

COISTÍ UM BEARTAIS STRAITÉISEACHA

Cuimsíonn gach Coiste um Beartais Straitéiseacha (CBS) Comhaltaí Tofa agus Ionadaithe Earnála, ag obair le chéile i bhfoirm daonlathas níos rannpháirtí, ag soláthar fócas beartais níos éifeachtaí ar na feidhmeanna agus na gníomhaíochtaí a dhéanann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Tacaíonn Stiúrthóir Seirbhíse le gach CBS ina chuid oibre. Cé go ndéanann gach CBS beartas a fhoirmiú agus a fhorbairt, is faoin gComhairle lomlán a bheidh na cinntí deiridh.

*Seasamh amhail ar 31/12/2025

AN COISTE UM BEARTAIS STRAITÉISEACHA MAIDIR LE FORBAIRT BHAILE AGUS SHÓISIALTA

Comhaltaí Tofa:

An Clr. Stephen Keary	Cathaoirleach LCCC
An Clr. Sharon Benson	LCCC
An Clr. Azad Talukder	LCCC
An Clr. Ger Ward	LCCC
An Clr. Francis Foley	LCCC
An Clr. Catherine Slattery	LCCC
An Clr. Sarah Kiely	LCCC
An Clr. Noreen Stokes	LCCC
An Clr. Tommy O'Sullivan	LCCC
An Clr. Maria Donoghue	LCCC
An Clr. Tom Ruddle	LCCC
An Clr. Frankie Daly	LCCC
An Clr. Joe Leddin	LCCC
An Clr. Elisa O' Donovan	LCCC
An Clr. Sarah Beasley	LCCC
An Clr. Adam Teskey	LCCC

Ionadaithe Earnála:

An tUasal Michael Joyce	Forbairt/Tógáil
Seán Golden	Gnó/Tráchtáil
Carol McNamara Uasal	Ceardchumann
Úna Burns Uasal	Pobal/Deonach*
Toyin Salmon	Ionchuimsiú Sóisialta*
Eileen Irwin	Pobal/Deonach*
Folúntas	Pobal/Deonach*
Folúntas	Pobal/Deonach*

*Ainmnítear iad tríd an Líonra Rannpháirtíochta Pobail (LRP)

Tá an Coiste um Beartais Straitéiseacha maidir le Forbairt Bhaile agus Shóisialta (SPC) freagrach as polasaithe a bhaineann le tithíocht a fhoirmiú, monatóireacht a dhéanamh orthu, iad a athbhreithniú agus comhairle a chur ar an gComhairle dá réir. Reáchtáladh cúig chruinniú den CBS maidir le Forbairt Bhaile agus Shóisialta in 2025.

Rinneadh cuir i láthair agus beartais a chur chun cinn ar na nithe seo a leanas:

- Cur i láthair ar ról an CBS do chomhaltaí nua
- Athruithe ar Scéim Leithdháilte Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh i ndáil le Coigeartú Méide
- Cur i láthair ar an gClár Tithíochta Cliste
- Cur i láthair ag an Stiúrthóireacht Tithíochta um Leas agus Cóiríocht an Lucht Siúil ar an gClár Cóiríochta don Lucht Siúil
- Cur i láthair ó Safe Home Ireland
- Cur i láthair ar an Scéim Feabhsúcháin Baile atá Beartaithe
- Cur i láthair ar Tháillí a Chur Isteach le haghaidh Seirbhísí Cóiríochta Éigeandála Príobháideacha do Dhaoine Gan Dídean
- Cur i láthair ó Threshold
- Cur i láthair ar Phlean Tithíochta nua an Rialtais - Tithe a Sheachadadh, Pobail a Thógáil 2025-2030
- Cur i láthair ar Scéimeanna Deontas éagsúla amhail Deontais Oiriúnaithe Tithíochta
- Nuashonrú ar mhaoín na scéime Ceannaigh ag Tionóntaí
- Plé ar ghrúpa oibre do Luimneach atá Cairdiúil d'Uathachas

COISTE UM BEARTAIS STRAITÉISEACHA MAIDIR LE TAISTEAL AGUS IOMPAR

Comhaltaí Tofa:

An Clr. Brigid Teefy	Cathaoirleach LCCC
An Clr. Daniel Butler	LCCC
An Clr. Gregory Conway	LCCC
An Clr. Peter Doyle	LCCC
An Clr. Ursula Gavan	LCCC
An Clr. Seán Hartigan	LCCC
An Clr. Fergus Kilcoyne	LCCC
An Clr. John O'Donoghue	LCCC
An Clr. Elisa O'Donovan	LCCC
An Clr. Tom Ruddle	LCCC
An Clr. Martin Ryan	LCCC
An Clr. Eddie Ryan	LCCC
An Clr. Jerome Scanlan	LCCC
An Clr. Elena Secas	LCCC
An Clr. Adam Teskey	LCCC
An Clr. Ger Ward	LCCC

Ionadaithe Earnála:

Philip Ruttle	Talmhaíocht/Feirmeoireacht
Folúntas	Comhshaol/Caomhnú*
John Foster	Forbairt/Tógáil
An tUasal Sean Golden	Gnó/Tráchtáil
Dan O'Neill	Ceardchumann
Farron Flaherty	Pobal/Deonach*
David Tobin	Pobal/Deonach*
Maureen Browne Uasal	Ionchuimsiú Sóisialta*

*Ainmnítear iad tríd an Líonra Rannpháirtíochta Pobail (LRP)

Bhí cúig chruinniú ag an CBS maidir le Taisteal agus Iompar in 2025. Rinneadh cuir i láthair agus beartais a chur chun cinn ar na nithe seo a leanas:

- Cur i Láthair ar Scéim Gearradh Fálta an Phobail
- Nuashonrú ar Phlean Iompair Lár Chathair Luimnigh
- Cur i Láthair ar an Léarscáil Idirghníomhach Taistil Ghníomhaigh
- Nuashonrú ar an tSeirbhís Nasc Áitiúil
- Cur i láthair ar an bpróiseas Ordú Ceannaigh Éigeantaigh (CPO) le haghaidh Scéimeanna Bóthair
- Nuashonrú ar sholáthar salainn do Chumainn Áitritheoirí le linn drochaimsire
- Cur i láthair ar an bhfeachtas 'Smaoinigh sula bpáirceálann tú'
- Cur i Láthair ar Fhorbairt Iompar-dhírithe i Luimneach
- Cur i Láthair ar Chéim Chur i bhFeidhm Feithiclí Leictreacha agus Nuashonrú ar an dul chun cinn go dtí seo
- Cur i láthair ar dhul chun cinn Phlean Chur i bhFeidhm Straitéis Iompair Cheantar Cathrach Luimnigh agus na Sionainne (LSMATS 2022)
- Cur i láthair ar Dhréacht-Straitéis Inrochtaineachta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh
- Cur i láthair ar chomhtháthú an Chláir Taistil Ghníomhaigh le Seirbhísí Éigeandála

AN COISTE UM BEARTAIS STRAISÉISEACHA MAIDIR LE FORBAIRT GHEILLEAGRACH, FIONTRAÍOCHT, TURASÓIREACHT AGUS PLEANÁIL

Comhaltaí Tofa:

An Clr. Peter Doyle	Cathaoirleach LCCC
An Clr. Sharon Benson	LCCC
An Clr. Bridie Collins	LCCC
An Clr. Michael Collins	LCCC
An Clr. Maria Donoghue	LCCC
An Clr. Liam Galvin	LCCC
An Clr. Ursula Gavan	LCCC
An Clr. Stephen Keary	LCCC
An Clr. Dan McSweeney	LCCC
An Clr. John O'Donoghue	LCCC
An Clr. Kieran O'Hanlon	LCCC
An Clr. Tommy O'Sullivan	LCCC
An Clr. Olivia O'Sullivan	LCCC
An Clr. Joe Pond	LCCC
An Clr. Pádraigh Reale	LCCC
An Clr. Jerome Scanlan	LCCC

Ionadaithe Earnála:

John Hannon	Talmhaíocht/Feirmeoireacht
Folúntas	Comhshaol/Caomhnú*
An tUasal Michael Joyce	Forbairt/Tógáil
An tUasal Sean Golden	Gnó/Tráchtáil
Michelle Gallagher	Gnó/Tráchtáil
Declan Hehir	Pobal/Deonach*
Brian Thompson	Pobal/Deonach*
Vadivel Raj	Ionchuimsiú Sóisialta*

*Ainmnítear iad tríd an Líonra Rannpháirtíochta Pobail (LRP)

Tháinig an Coiste um Beartais Straitéiseacha maidir le Forbairt Eacnamaíoch, Fiontraíocht agus Pleanáil le chéile ceithre huairé in 2025. Ba iad seo a leanas na príomhnithe a pléadh:

- Scéim Ranníocaíochtaí Forbartha Beartaithe 2025
- Treoirínte Molta maidir le hAghaidheanna Siopa
- Nuashonrú ar an Oifig Fiontair Áitiúil
- Féile agus Imeachtaí: na buntáistí a bhaineann le turasóireacht
- Uasghrádaithe ar Ríocht Phoiblí Cheathrú an Mhargaidh agus Shráid an Chrúisigh
- Nuashonrú ar Thionscadal Cheantar Bhaile Múrtha THRIVE, Oileán an Rí
- Plean Geilleagair Oíche
- Dréacht-Straitéis Nua Turasóireachta Luimnigh 2025-2030
- Cur i Láthair ar Bhealaí chun Nuálaíochta (Mol RDI)

AN COISTE UM BEARTAIS STRAITÉISEACHA POBAIL, FÓILLÍOCHTA, EALAÍONA, OIHDREACHTA AGUS CULTÚIR

Comhaltaí Tofa:

An Clr. Fergus Kilcoyne	Cathaoirleach LCCC
An Clr. Sarah Beasley	LCCC
An Clr. Daniel Butler	LCCC
An Clr. P.J. Carey	LCCC
An Clr. Michael Collins	LCCC
An Clr. Gregory Conway	LCCC
An Clr. Tommy Hartigan	LCCC
An Clr. Shane Hickey-O'Mara	LCCC
An Clr. Dan McSweeney	LCCC
An Clr. Olivia O'Sullivan	LCCC
An Clr. Pádraigh Reale	LCCC
An Clr. Martin Ryan	LCCC
An Clr. John Sheahan	LCCC
An Clr. Catherine Slattery	LCCC
An Clr. Abul Kalam Azad Talukder	LCCC
An Clr. Brigid Teefy	LCCC

Ionadaithe Earnála:

Louise Crowley	Talmhaíocht/Feirmeoireacht
Folúntas	Comhshaol/Caomhnú*
John Ward	Forbairt/Tógáil
Randal Hodgkinson	Gnó/Tráchtáil
An tUasal Pete Moles	Pobal/Deonach*
Marian Hurley Uasal	Pobal/Deonach*
An tUasal Pádraig Lohan	Pobal/Deonach*
Folúntas	Pobal/Deonach*
Khurram Iqbal	Ionchuimsiú Sóisialta*
Daniel Nedelcu	Ionchuimsiú Sóisialta*

*Ainmnítear iad tríd an Lónra Rannpháirtíochta Pobail (LRP)

Bhuail an Coiste um Beartas Straitéiseach Pobail, Fóillíochta, Ealaíon, Oidhreacht agus Cultúir le chéile cúig huaire in 2025. Ba iad seo a leanas na príomhnithe a pléadh:

- Eagraíocht Dhomhanda Sláinte – Iarratas ar Chathracha Sláintiúla
- Suíomh Gréasáin Nua Staidéar Áitiúil
- Plean Spóirt Áitiúil
- Straitéis Áineasa Allamuigh Luimnigh
- Léiriú ar an tSráid a Fhorbairt i Luimneach
- Cuimhneachán Náisiúnta an Ghorta Mhóir 2025
- Tionscadal Iasachta Táibléad Leabharlainne i gcomhpháirtíocht le Fondúireacht Vodafone
- Éire Aoisbháúil – Nuashonrú Náisiúnta
- Comhpháirtíocht Sábháilteachta Pobail Áitiúil Nua agus scéim Phíolótach na Maor Sábháilteachta Pobail
- Comhairliúchán ar an gClár 'Ár dTodhchaí Tuaithe'

AN COISTE UM BEARTAIS STRAITÉISEACHA MAIDIR LE GNÍOMHAÍOCHT AERÁIDE, BITHÉAGSÚLACHT AGUS COMHSHAOL

Comhaltaí Tofa:

An Clr. Joe Leddin	Cathaoirleach LCCC
An Clr. P.J. Carey	LCCC
An Clr. Bridie Collins	LCCC
An Clr. Frankie Daly	LCCC
An Clr. Francis Foley	LCCC
An Clr. Liam Galvin	LCCC
An Clr. Seán Hartigan	LCCC
An Clr. Tommy Hartigan	LCCC
An Clr. Shane Hickey-O'Mara	LCCC
An Clr. Sarah Kiely	LCCC
An Clr. Kieran O'Hanlon	LCCC
An Clr. Joe Pond	LCCC
An Clr. Eddie Ryan	LCCC
An Clr. Elena Secas	LCCC
An Clr. John Sheahan	LCCC
An Clr. Noreen Stokes	LCCC

Ionadaithe Earnála:

Sean Lavery	Talmhaíocht/Feirmeoireacht
-------------	----------------------------

Barry Murphy	Talmhaíocht/Feirmeoireacht
Conor Joy	Gnó/Tráchtáil
Folúntas	Gnó/Tráchtáil
An tUasal Bruce Harper	Pobal/Deonach*
An tUasal Caillum Hedderman	Pobal/Deonach*
Folúntas	Comhshaol/Caomhnú*
Folúntas	Comhshaol/Caomhnú*

*Ainmnítear iad tríd an Lónra Rannpháirtíochta Pobail (LRP)

Tháinig an Coiste um Beartais Straitéiseacha um Ghníomhú ar son na hAeráide, na Bithéagsúlachta agus an Chomhshaoil le chéile ceithre huaire in 2025.

I measc na bpríomh-mhíreanna a pléadh bhí Plean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Luimnigh, Plean um Ghníomhú ar son na hAeráide Luimnigh, Torthaí Thionscadal Aer Úr le Chéile agus Beartas Crann na Comhairle.

IONADAÍOCHT AR CHOMHLACHTAÍ EILE

(*seasamh ar 31/12/2025)

CÓIRÍOCHT ÁITIÚIL DO THAISTEALAITHE

COISTE COMHAIRLIÚCHÁIN

An Clr. Frankie Daly
An Clr. Seán Hartigan
An Clr. Tommy O'Sullivan
An Clr. Catherine Slattery

AONTAS RIALTAS ÁITIÚIL NA HÉIREANN (AILG)

An Clr. Gregory Conway
An Clr. Kieran O'Hanlon
An Clr. Jerome Scanlan

TIONÓL RÉIGIÚNACH AN DEISCIRT

Méara John Moran
An Clr. Michael Collins
An Clr. Frankie Daly
An Clr. John Sheahan

IONTAOBHAITHE MHARGADH LUIMNIGH

An Clr. Catherine Slattery (Príomhchomhairleoir)
An Clr. Daniel Butler (Cathaoirleach Cheantar Cathrach Luimnigh)
An Clr. Sarah Beasley
An Clr. Frankie Daly
An Clr. Maria Donoghue
An Clr. Peter Doyle
An Clr. Ursula Gavan
An Clr. Shane Hickey-O'Mara
An Clr. Sarah Kiely
An Clr. Fergus Kilcoyne
An Clr. Dan McSweeney
An Clr. Elisa O'Donovan
An Clr. Kieran O'Hanlon
An Clr. Olivia O'Sullivan
An Clr. Joe Pond
An Clr. Martin Ryan
An Clr. John Sheahan
An Clr. Abul Kalam Azad Talukder

CUMANN LEABHARLANN NA HÉIREANN

An Clr. Fergus Kilcoyne

IRISH PUBLIC BODIES INSURANCE CTR

An Clr. John Sheahan

CUMANN CHOMHALTAÍ NA nÚDARÁS ÁITIÚIL

An Clr. John Sheahan

ACMHAINNÍ IARTHAR LUIMNIGH TEORANTA

An Clr. Francis Foley
An Clr. Tommy Hartigan
An Clr. John Sheahan
An Clr. Ger Ward

FORBAIRT BHEALACH EABHRA TEORANTA

An Clr. Tommy O'Sullivan
An Clr. Martin Ryan

COMHPHÁIRTÍOCHT PAUL

An Clr. Shane Hickey-O'Mara
An Clr. Catherine Slattery
An Clr. Abul Kalam Azad Talukder

IONTAOBHAS IARSMALANN HUNT

An Clr. Maria Donoghue
An Clr. Olivia O'Sullivan

FÓRAM RÉIGIÚNACH SLÁINTE AN IARTHAIR

An Clr. Sharon Benson
An Clr. Bridie Collins
An Clr. Michael Collins
An Clr. Gregory Conway
An Clr. Francis Foley
An Clr. Liam Galvin
An Clr. Elisa O'Donovan

BORD OSPIDÉAL EOIN

An Clr. Kieran O'Hanlon

COMHPHÁIRTÍOCHT SPÓIRT LUIMNIGH

An Clr. Sarah Kiely

IONTAOBHAS CATHARTHA LUIMNIGH

An Clr. Bridie Collins

BORD STIÚRTHÓIRÍ IONAD FIONTAR POBAIL MHAIGH ROIS TEORANTA

An Clr. Pádraig Reale

BORD BAINISTÍOCHTA CHUIDEACHTA FORBARTHA POBAIL NAOMH MAINCHÍN TEORANTA

An Clr. Olivia O'Sullivan

BORD LUIMNEACH A NUÁIL

Folúntas

SAINEOLAS D'FHIONTAIR BHEAGA AGUS MHEÁNMHÉIDE

Folúntas

FORBAIRT STRAITÉISEACH LUIMNIGH FICHE TRÍOCHA DAC

Folúntas

DISCOVER LIMERICK DAC

Folúntas

BORD OIDEACHAIS AGUS OILIÚNA LUIMNIGH AGUS AN CHLÁIR

An Clr. Maria Donoghue
An Clr. Peter Doyle
An Clr. Kieran O'Hanlon
An Clr. John Sheahan
An Clr. Catherine Slattery
An Clr. Noreen Stokes
An Clr. Brigid Teefy

AN COISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA

An Clr. Sharon Benson
An Clr. Maria Donoghue
An Clr. John Sheahan

COISTE FORBARTHA POBAIL ÁITIÚIL

An Clr. P.J. Carey
An Clr. Gregory Conway
An Clr. Stephen Keary
An Clr. Joe Pond

COISTE MONATÓIREACHTA UISCE TUAITHE

An Clr. Stephen Keary
An Clr. Eddie Ryan
An Clr. Ger Ward

GRÚPA STIÚRTHA AN PHLEAN ÁITIÚIL EACNAMAÍOCHTA AGUS POBAIL (PÁEP)

An Clr. Peter Doyle (Cathaoirleach, Forbairt Gheilleagrach, Fiontar, Turasóireacht agus Pleanáil CBS)
An Clr. Catherine Slattery

FEIDHMEANNA FORCHOIMEÁDTA

CEANTAR CATHRACH LUIMNIGH

Faomhadh chun Cruinniú Míósúil mhí an Mhárta de Cheantar Cathrach Luimnigh a réachtáil an 10 Márta.

Faomhadh chun Cruinniú Míósúil mhí Aibreáin de Cheantar Cathrach Luimnigh a réachtáil an 22 Aibreán.

Faomhadh chun Crannóg, Bóthar Bhaile Átha Cliath, Luimneach a Ghlacadh faoina Cúram, de réir Alt 180 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (arna leasú) agus Alt 11 d'Acht na mBóithre, 1993.

Faomhadh Chuid 8 don Fhorbairt Bheartaithe ar 20 Aonad Tithíochta ag Bóthar Bhaile Choimín, An Ráithín, Luimneach.

Glacadh le Sceideal Oibreacha Ceantair Bhardasaigh 2025 do Cheantar Cathrach Luimnigh de réir Alt 103A den Acht Rialtais Áitiúil 2001 (arna leasú).

Faomhadh Chuid 8 don Fhorbairt Bheartaithe ar Mhol Dearaidh agus Nuálaíochta ag 35-39 Sráid San Nioclás (Struchtúr Cosanta atá Beartaithe (Uimh. Thagarta: P.P.S. 2024/A)) chun stiúideonna ealaíontóirí, spásanna oibre, limistéar miondíola, spás taispeántais agus caifé/bialann a chuimsiú, le limistéar allamuigh gaolmhar in aice le Sráid San Peadar.

Faomhadh go gcuirfear Uimhreacha 35-39 Sráid Niocláis, Luimneach, leis an Taifead de Struchtúir Chosanta i gcomhréir le forálacha Alt 54 agus Alt 55 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (arna leasú).

Faomhadh chun leasú a dhéanamh ar leithdháiltí a ceadáíodh roimhe seo faoin Scéim Tionscnamh Pobail 2024 – Leithdháiltí Bardasacha Ginearálta (GMA).

Faomhadh chun Cruinniú Bliantúil Cheantar Cathrach Luimnigh a thionól an 23 Meitheamh.

Faomhadh chun na bóithre i gCéim 5 agus Céim 6 na Coille Móire, Bóthar Theach na Scoile, Caladh an Treoigh, Luimneach a ghlacadh faoina cúram de réir Alt 180 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (arna leasú) agus Alt 11 d'Acht na mBóithre, 1993.

Ceadú na dtograí faoin Scéim Tionscnaimh Phobail 2025 - Leithdháileadh Ginearálta Bardasach (GMA).

Cathaoirleach agus Leas-Chathaoirleach Cheantar Ceannchathartha Luimnigh a thoghadh.

Faomhadh i ndáil le leasú faoin Scéim Tionscnamh Pobail

2025 – Leithdháiltí Ginearálta Bardasacha (GMA) chun ainm an leithdháilte maoinithe a athrú ó Choiste Áitritheoirí Charraig an Chaisleáin go Forbairt Tithíochta Charraig an Chaisleáin.

Faomhadh Chuid 8 Thionscadal Réimse Poiblí Cheathrú an Mhargaidh agus Shráid an Chrúisigh.

Ceadú ar dheonú ceadúnais do Mhórshiúl Soilse na Nollag i Luimneach 2025 i gcomhréir le forálacha Acht Pleanála agus Forbartha 2000 (arna leasú) agus Rialacháin Phleanála agus Forbartha 2001 (arna leasú).

Faomhadh ar Mhúchadh an Cheart Slí Poiblí ag Bóthar Mhuileann na Fola, Luimneach de réir Alt 73 d'Acht na mBóithre 1993.

Faomhadh Chuid 8 ar an bhforbairt atá beartaithe lena n-áirítear oibreacha ar an réimse poiblí ag Sráid na hEaglaise, Sráid an Chaisleáin, An Pharáid, Sráid San Niocláis agus Plás Naomh Agaistín, Oileán an Rí, Luimneach.

Faomhadh Chuid 8 maidir le scartáil fhoirgneamh folamh halla na ngasóg atá ann cheana féin agus tógáil cúig aonad tithíochta ag Halla na nGasóg, Bóthar an Bháin Mhoir, Luimneach.

Faomhadh Chuid 8 i ndáil leis an bhforbairt atá beartaithe ar 22 aonad cónaithe agus oibreacha feabhsúcháin ghaolmhara ar an réimse poiblí ag Páirc Mhic Cosgair, Maigh Rois, Luimneach.

CEANTAR BARDASACH NA CEAPÁÍ MÓIRE-CHILL MOCHEALLÓG

Glacadh leis an bPlean Buiséadach do Cheantar Bardasach na Ceapaí Móire-Chill Mocheallóg don bhliain airgeadais dar críoch 31 Nollaig 2026, is iad seo a leanas na sonraí:

Svce	Leithdháileadh Ginearálta Bardasach -2026	Ceantar Bardasach na Ceapaí Móire-Chill Mocheallóg
B04	Bóithre Áitiúla	130,000
D05	Forbairt Turasóireachta, Áineasa agus Taitneamhachtaí	10,000
F04	Tionscnaimh Phobail	10,000
	Tionscadail Speisialta – Bonneagar ÚÁ	100,000
	Tionscadail Speisialta CMÁ	77,600
Iomlán	Leithdháileadh Ginearálta Bardasach	327,600

Leithdháiltí a cheadú faoin Leithdháileadh Ginearálta Bardasach, faoin gCiste Forbartha, faoin Scéim Tionscnamh Pobail agus faoin Scéim Deontais Áiseanna Pobail 2025.

Cathaoirleach agus Leas-Chathaoirleach a thoghadh.

Glacadh le Sceideal Oibreacha Bardasach 2026 do Cheantar Bardasach na Ceapaí Móire-Chill Mocheallóg.

Cinneadh Toscaireachtaí a fháil uathu seo a leanas:

- Coiste Reilig Chill Tíle Dhrom Caoin;
- Oidhreacht agus Comhshaol an tSléibhe Riabhaigh;
- Grúpa Pobail Bhrú Rí;
- Ionad Acmhainní Teaghlaigh an Ospidéal;
- Grúpa Gníomhaíochta Pobail an Bhrú na Dromann an Átha Leacaigh Bhaile an Lia;
- BOO Luimnigh agus an Chláir;
- Iontaobhas Abhainn na Máighe;
- Turasóireacht Chill Mocheallóg.

Glacadh le Miontuairiscí na gCruinnithe.

Ceadaíodh pleanáil Chuid 8 do na tionscadail seo a leanas:

- Scéim Taistil Ghníomhaigh sa Cheapach Mhór;
- Scéim Taistil Ghníomhaigh i nDún;
- Tithíocht ag Seanstáisiún an Gharda Síochána, an Gallbhaile;
- Tithíocht ag Sráid Crawford, an Brú;

CEANTAR BARDASACH ÁTH DARA-RÁTH CAOLA

Leithdháiltí faoi Leithdháileadh Ginearálta Bardasach 2025 a cheadú.

Faomhadh Chuid 8 d'athfhorbairt Shiúlóid Chnoc an tSéadchomhartha i bhFaing, Co. Luimnigh.

Glacadh le Sceideal Oibreacha Cheantar Bardasach 2025 do Cheantar Bardasach Áth Dara-Ráth Caola.

Faomhadh chun Cruinniú Míosúil Cheantar Bardasach Áth Dara-Ráth Caola a reáchtáil i mBealtaine 2025 i Scoil Náisiúnta Naomh Muire, An tSráid Ard, Cromadh, Co. Luimnigh.

Faomhadh chun an Cruinniú Bliantúil a reáchtáil an 27 Meitheamh.

Cathaoirleach agus Leaschathaoirleach Cheantar Bardasach Áth Dara-Ráth Caola a thoghadh.

CEANTAR BARDASACH AN CHAISLEÁIN NUA

Leithdháiltí faoi Leithdháileadh Ginearálta Bardasach 2025 a cheadú.

Faomhadh chun an Cruinniú Bliantúil a reáchtáil an 3 Meitheamh.

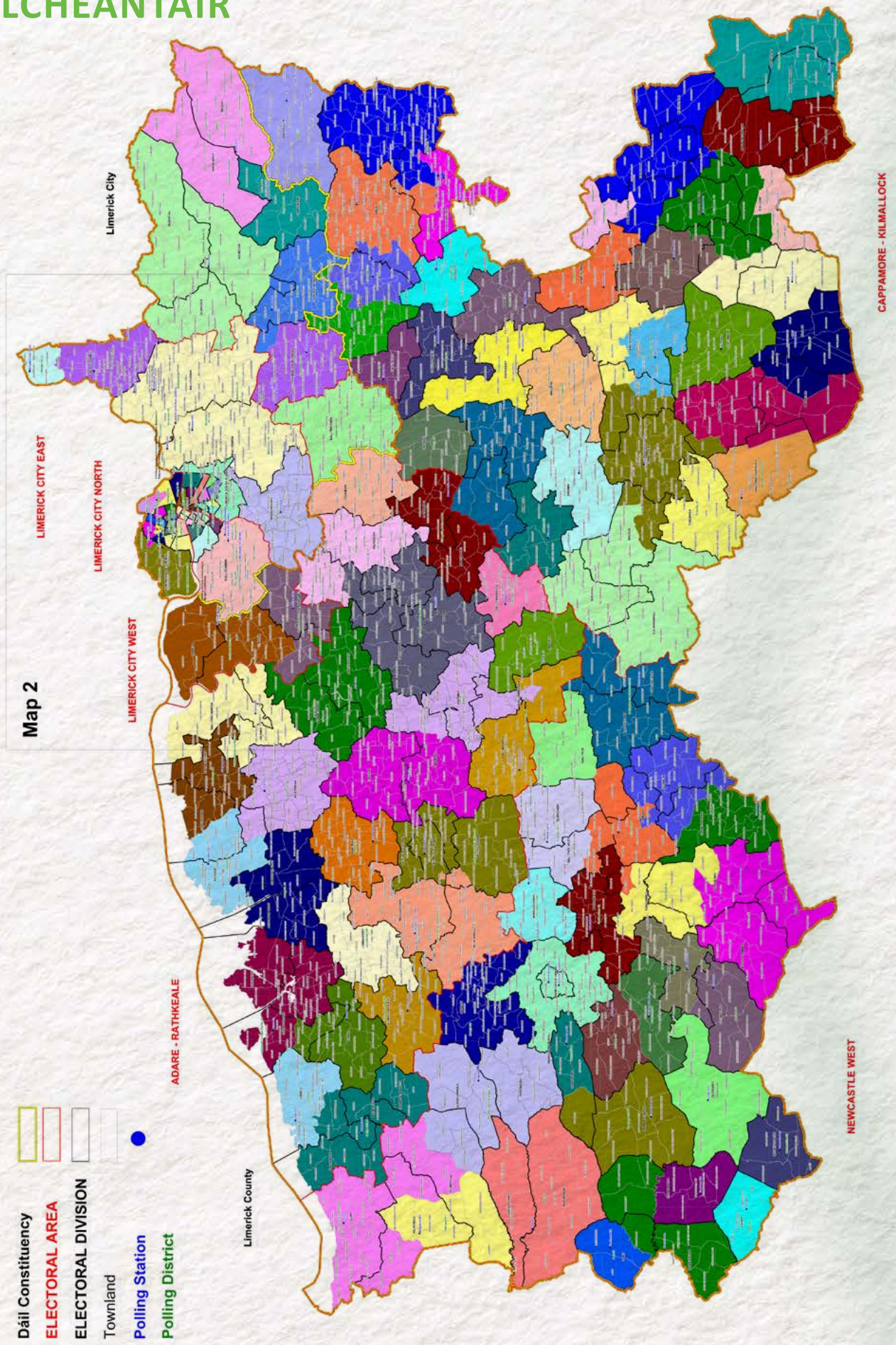
Cathaoirleach agus Leas-Chathaoirleach Cheantar Bardasach an Chaisleáin Nua a thoghadh.

Faomhadh chun Eastát Ray, Cnoc Uí Choileáin, Co. Luimnigh, a ghlacadh i gcúram de réir Alt 180 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú) agus Alt 11 d'Acht na mBóithre 1993.

Faomhadh Chuid 8 d'fhorbairt lena mbaineann scartáil na struchtúr neamhchríochnaithe atá ann cheana féin (12 áit chónaithe) agus tógáil agus forbairt 12 aonad cónaithe ag Cois na Féile, Mainistir na Féile, Co. Luimnigh.

DÁILCHEANTAIR

Limerick City and County Polling Scheme

IMEACHTAÍ, BUAICPHOINTÍ AGUS FÁILTITHE
CATHARTHA

FÁILTITHE AN MHÉARA

15.01.2025 – Foireann Camógaíochta Faoi 16 Luimnigh

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 15 Eanáir d'Fhoireann Camógaíochta Faoi 16 Luimnigh, mar aitheantas ar a rath iontach as Craobhchomórtais Camógaíochta Mumhan agus Uile-Éireann Faoi 16 2024 a bhuachan.

15.01.2025 – Foireann Camógaíochta Iománaíochta Cathaoireacha Rothaí Mumhan

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 15 Eanáir d'Fhoireann Camógaíochta Iománaíochta Cathaoireacha Rothaí Mumhan mar aitheantas ar a n-éacht iontach Craobhchomórtais Camógaíochta Iománaíochta Cathaoireacha Rothaí Uile-Éireann 2024 a bhuachan.

Sa tsraith chúl den ghrianghraf C-D: Gearóid MacNamara (Ionadaí Mumhan), Cóitseálaí David Fitzgerald, imreoir Darren Dinanne, Méara Luimnigh, John Moran, John Carey, Cóitseálaí.

Imreoirí sa tSraith Tosaigh C-D: Ellie Sheehy, Cian Horgan, James McCarty, Cormac Downey, Maurice Noonan.

15.01.2025 - Ionadaithe Luimnigh le Rowing Ireland:

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 15 Eanáir d'Ionadaithe Luimnigh le Rowing Ireland mar aitheantas ar a dtaispeántas den scoth ag Craobhchomórtais Rámhaíochta Baile Idirnáisiúnta agus Coupe de la Jeunesse 2024.

Áirítear sa ghrianghraf C-D: Michael McDonagh, Aida Hehir, Cloda Phillips, Méara Luimnigh, John Moran, Lorna McNamara, Shibeal Ní Fhlaitheartaigh, Derek Bowen agus Andrew O'Connor.

15.01.2025- Diane Moore agus Sophie Quirke

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 15 Eanáir do Diane Moore agus Sophie Quirke mar aitheantas ar a n-éacht iontach agus iad ag déanamh ionadaíochta ar Éirinn i gcamchuairt na Póilochrósgaíochta Faoi 16 go Sasana in 2024.

Áirítear sa ghrianghraf C-D: Diane Moore, Méara Luimnigh, John Moran agus Sophie Quirke.

15-01-2025 – Club Gailf Chaladh an Treoigh

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 15 Eanáir do Bhaill Chlub Gailf Chaladh an Treoigh mar aitheantas ar a n-éachtaí iontacha i gCorn Sinsearach na bhFear in Éirinn i mí Lúnasa 2024.

15-01-2025 – Ionadaithe Fhoireann na nOilimpeacha Speisialta Éireann

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 15 Eanáir d'Ionadaithe Fhoireann Éireann sna hOilimpeacha Speisialta, Andy Coyne, Brian Lowe, Tara Loftus agus Emma Griffin mar aitheantas ar a ngaisce iontach ag déanamh ionadaíochta ar Éirinn ag an gComórtas Idirnáisiúnta Princess Charlene i Monacó i mí Dheireadh Fómhair 2024.

Áirítear sa ghrianghraf C-D: Andy Coyne, Brian Lowe, Méara Luimnigh, John Moran, Tara Loftus agus Emma Griffin.

29-01-2025 – Kieran Earls, David Keating, Roisin Ní Riain
Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 29 Eanáir do Kieran Earls mar aitheantas ar a rath as Corn Domhanda galf dhá mhaide 2024 a bhuachan le Foireann na hÉireann. Dáithí Keating mar aitheantas ar an bhfear Éireannach is sine a shroich barr Shliabh Everest. Róisín Ní Riain mar aitheantas ar a rath as Bonn Aird agus Cré-umha a bhuachan i gCluichí Parailimpeacha 2024.

Áirítear sa ghrianghraf C-D: Kieran Earls, David Keating, Méara Luimnigh, John Moran agus Roisin Ní Riain.

29-05-2025 - Michael A. Benn – Ceann Feadhna Pharáid Lá Fhéile Pádraig Chathair Nua-Eabhrac 2025
Tionóladh Fáiltiú Méara an 29 Bealtaine in ómós do Michael A. Benn, ó Luimneach ó dhúchas, Ceann Feadhna Pharáid Lá Fhéile Pádraig Chathair Nua-Eabhrac 2025, ar siúl don 26ú bliain.

12-06-2025 - Cathy Halloran
Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 12 Meitheamh do Cathy Halloran mar aitheantas ar a seirbhís dhíograiseach do phobail an Iarthair Láir agus an rannócaíocht iontach a rinne sí do chraoltóireacht na hÉireann le linn a gairme fada mar Chomhfhreagraí an Iarthair Láir le Nuacht agus Cúrsaí Reatha RTÉ.

3-07-2025 – Onóir iarbháis le haghaidh Richard Harris
Bhí Fáiltiú Méara Luimnigh, John Moran, ina óstach ag Músaem Hunt in ómós don aisteoir nach maireann Richard Harris le linn seoladh an taispeántais “Ó Dickie go Richard”. Le linn na hócáide, rinneadh ceiliúradh ar rannócaíochtaí suntasacha Harris do scéal Luimnigh, do na healaíona, d’oidhreacht chultúrtha na hÉireann, agus don stáitse domhanda. Ghlac clann Richard - Jared, Jamie agus Damian Harris - le scrolla oifigiúil thar a cheann.

Thug an fáiltiú seo aitheantas don tionchar domhain agus buan a bhí ag an Uasal Harris ar scannáin agus ar amharclannaíocht, mar aisteoir idirnáisiúnta agus mar ambasadóir cultúrtha a chuir feabhas ar scannánaíocht na hÉireann ar fud an domhain.

Ómós:
In ómós do Richard Harris — Luimneach bródúil agus ealaíontóir a raibh doimhneacht éachtach ann — fear a bhfuil a oidhreacht scannánaíochta, amharclannaíochta agus na ealaíon á spreagadh na glúnta i gcónaí.

Trí charachtair a raibh creideamh láidir agus leochaileacht chiúin acu a dhéanamh, thug sé anam na scéalaíochta chun beatha, rud a bhí múnlaite ag sráideanna agus anam Luimnigh.

Ceiliúrann an t-ómós seo saol a caitheadh go misniúil, ceird a saothraíodh gan scáth ná faitíos, agus oidhreacht a mhaireann beo beathach i gcónaí.

23-09-2025 - Liam Beville

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 23 Meán Fómhair, 2025 le haghaidh Liam Beville mar aitheantas ar a sheirbhís ar feadh a shaoil do Thréantógáil Meáchan na hÉireann.

23-09-2025 - Des Galligan

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 23 Meán Fómhair le haghaidh Des Galligan mar aitheantas ar a sheirbhís ar feadh a shaoil do Tang Soo Do i Luimneach agus in Éirinn.

23-09-2025 – John Kinsella

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 23 Meán Fómhair le haghaidh John Kinsella, mar aitheantas ar a éacht mar an chéad agus an t-aon Éireannach, agus an chéad duine os cionn 40 bliain d'aois ar fud an domhain, a rith na sé Mharatóin Dhomhanda taobh istigh de 2 uair an chloig agus 30 nóiméad.

23-09-2025 - Madison McGuane

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 23 Meán Fómhair chun onóir a thabhairt do Madison McGuane mar aitheantas ar a gnóthachtáil mar Imreoir Idirnáisiúnta na mBan na Bliana d'Éirinn faoi 17.

Ghlac máthair Madison, Marion McGuane, leis an scrolla oifigiúil thar a ceann. Tá Méara Luimnigh, John Moran agus Marion McGuane sa ghrianghraf.

23-09-2025 – Jack Rafferty

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 23 Meán Fómhair le haghaidh Jack Rafferty, mar aitheantas ar a éacht Bonn Óir a bhuchan d'Éirinn ag Craobhchomórtais Rámhaíochta Faoi 19 an Domhain.

Áirítear sa ghrianghraf C-D: Pat McInerney, Cóitseálaí Rámhaíochta, Club Rámhaíochta Naomh Mícheál, Luimneach, Méara Luimnigh, John Moran agus Jack Rafferty, Curaidh Sóisear an Domhain ó Chlub Rámhaíochta Naomh Mícheál, Luimneach.

23.09.2025 – Fairview Rangers FC

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 23 Meán Fómhair le haghaidh Fairview Rangers mar aitheantas ar a ngaisce Corn Sóisearach an FAI 2024/2025 a bhuachan

Áirítear sa ghrianghraf C-D: Shane Duggan, Captaen, Méara Luimnigh, John Moran agus Pat Keegan.

23-09-2025 – Club Cispheile Cheiltigh Luimnigh (Limerick Celtics)

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 23 Meán Fómhair le haghaidh Club Cispheile Cheiltigh Luimnigh mar aitheantas ar a ngaisce ardú céime go dtí an Ard-Sraith.

23-09-2025 – Foireann Faoi-14

Buachaillí Scoile Limerick Desmond

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 23 Meán Fómhair d'Fhoireann Faoi-14 Buachaillí Scoile Limerick Desmond mar aitheantas ar a ngaisce mar Bhuaiteoirí Chorn Kennedy 2025.

Áirítear sa ghrianghraf C-D: Deane Maune, Bainisteoir, Dan Healy, Méara Luimnigh, John Moran, Darragh O'Connor agus Kevin Clifford, Cathaoirleach.

15-10-2025 – Ceolfhoireann Aireagail na hÉireann

Bhí fáiltiú Méara á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, an 15 Deireadh Fómhair chun 30 bliain Cheolfhoireann Aireagail na hÉireann a cheiliúradh i Luimneach.

Ómós:-

Ar a comóradh 30 bliain, tugtar onóir do Cheolfhoireann Aireagail na hÉireann (ICO) as a sármhaitheas ealaíonta den scoth, a tionchar domhanda, agus a rannchuidiú claochlaitheach le saol cultúrtha Luimnigh. Ó bhog sé go dtí an chathair in 1995, tá an ICO ina fhórsa cumhachtach don nuálaíocht, don oideachas agus don rannpháirtíocht phobail trí thionscnaimh cheannródaíocha agus do chomhoibrithe idirnáisiúnta. Inniu, ceiliúraimid ensemble a leanann de bheith ag spreagadh, ag ceangal agus ag ardú céime trí cheol den scoth a dhéantar i Luimneach agus ar son Luimnigh. Áirítear sa ghrianghraf C-D: Henning Kraggerud, Príomh-Stiúrthóir agus Comhpháirtí Ealaíne, Helen Phelan, Stiúrthóir Acadamh Ceoil an Domhain, Aibhlín McCrann, Cathaoirleach Bhord Cheolfhoireann Aireagail na hÉireann, Méara Luimnigh, John Moran, Gerard Keenan, Príomhfheidhmeannach Cheolfhoireann Aireagail na hÉireann agus Cathriona Murphy Leas-POF/Bainisteoir Oibríochtaí ag Ceolfhoireann Aireagail na hÉireann.

6-11-2025 – Foireann Peile Shinsearach Luimnigh

Bhí Fáiltiú Cathartha á óstáil ag Méara Luimnigh, John Moran, agus ag an bPríomhchomhairleoir, an Comhairleoir Catherine Slattery, i Seomra na Comhairle i dTuar an Daill an 6 Samhain chun ómós a thabhairt d'Fhoireann Peile Shinsearach Luimnigh as a gcuid éachtaí iontacha le linn sheasúir 2025.

Thug an fáiltiú aitheantas do rath na foirne maidir le Roinn 4 de Shraith Náisiúnta Peile Allianz a bhuachan agus Cluiche Ceannais Chorn Tailteann a bhaint amach.

Bhí an tAire Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt, Patrick O'Donovan TD, agus baill eile den Oireachtas ó Luimneach i láthair freisin.

FÁILTITHE AN PHRÍOMHCHOMHAIRLEORA

Reáchtáil an Comhairleoir Catherine Slattery, Príomhchomhairleoir, fáiltiú Dé Céadaoin, 22 Deireadh Fómhair, i Seomra na Comhairle, Tuar an Daill do Ghrúpa na mBan Taobh Theas - mar aitheantas ar a ndúthracht, a dtiomantas agus a n-iarracht chun mná a spreagadh agus a chur chun cinn ina bpobal.

Bhí fáiltiú ag an bPríomhchomhairleoir Catherine Slattery Dé Céadaoin, 22 Deireadh Fómhair, i Seomra na Comhairle, Tuar an Daill le haghaidh Lee Reeves - Mar aitheantas ar a chuid éachtaí i spórt agus sa dornálaíocht agus a chuid abhcóideachta ar son meabhairshláinte na bhfeir.

NASCADH BAILTE

Shínigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh Comhaontú Cairdis le cathair Savannah, Georgia, SAM. Cuireann an comhaontú seo tús le tréimhse nua comhoibrithe agus malartaithe cultúrtha.

Tharla an searmanas sínithe le linn chruinniú speisialta de Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh i Seomra na Comhairle i dTuar an Daill an 18 Feabhra.

Chuir Méara Luimnigh, John Moran, Príomhchomhairleoir, an Comhairleoir Dan McSweeney agus Ard-Stiúrthóir Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, an Dr Pat Daly, fáilte roimh thoscaireacht ó Savannah faoi cheannas Mhéara Chathair Savannah, Van R. Johnson II.

Tá sé mar aidhm ag an dearbhú cairdis, tuiscint fhrithpháirteach a chothú, turasóireacht a chur chun cinn, agus forbairt eacnamaíoch a spreagadh trí thionscnaimh agus tionscadail chomhroinnte.

SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA, AD AGUS
FORBAIRT EAGRAÍOCHTA

ACMHAINNÍ DAONNA AGUS FEABHSÚ GNÓ

Tá foireann oibre spreagtha agus tiomanta atá in ann tacú le bainisteoirí agus iad ag soláthar seirbhísí ardchaighdeáin agus tionscadal straitéiseacha mar atá leagtha amach sa Phlean Corparáideach agus sa Phlean Méara rithabhachtach chun spriocanna straitéiseacha agus oibríochtúla Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a bhaint amach. In 2025, lean an Roinn Acmhainní Daonna (AD) ar aghaidh ag cur raon leathan tacaíochtaí ar fáil don acmhainn is luachmhaire atá againn – ár bhfoireann. Thacaigh AD leis an eagraíocht freisin chun a cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach, lena n-áirítear ceapachán triúr Stiúrthóirí Seirbhísí in ionad na Stiúrthóirí atá ag imeacht chomh maith le hathstruchtúrú eagraíochtúil a chur i bhfeidhm. Neartaíonn AD cumas na heagraíochta freisin trí fhoghlaím agus forbairt spriocdhírthe agus próisis earcaíochta feabhsaithe, rud a thacaíonn le lucht saothair oilte, solúbtha atá feistithe chun tosaíochtaí na heagraíochta a bhaint amach.

Pleanáil Straitéiseach Fórsa Saothair

Tá Pleanáil Straitéiseach Fórsa Saothair riachtanach chun go mbeidh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh in ann freagairt dá dúshlán straitéiseacha agus don timpeallacht atá ag athrú i gcónaí ina bhfeidhmímid, chun na tosaíochtaí atá leagtha amach sa Phlean Corparáideach agus sa Chlár Méara a sheachadadh. Leis an bpróiseas sin, éilítear athbhreithniú ar an lucht saothair atá ann cheana féin agus imscaradh na scileanna, na n-inniúlachtaí, an taithí agus an líon foirne atá ann cheana féin. Leanadh leis an obair sa chúlra in 2025. Ceanglaítear ar Údarás Áitiúla sna treoirlínte ullmhú Plean Straitéiseach Fórsa Saothair a chríochnú tar éis glacadh leis an bPlean Corparáideach. Tá sé beartaithe plean fórsa saothair a bheith i bhfeidhm faoi 2026 tar éis glacadh leis an bPlean Corparáideach.

Earcaíocht

Tá ról lárnach fós ag an Rannóg Earcaíochta i dtaca le próiseas Pleanála Fórsa Saothair Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a thacú, ag cinntiú go bhfuil na daoine cearta i bhfeidhm againn chun tosaíochtaí eagraíochtúla a chomhlíonadh agus seirbhísí ardchaighdeáin a sholáthar dár saoránaigh.

I rith 2025, bhí gníomhaíocht earcaíochta láidir fós, agus cuireadh 53 comórtas i gcrích agus úsáid á baint as meascán de mhodhanna ar líne agus duine le duine. Ar an iomlán, rinneadh 887 agallamh le haghaidh raon leathan post, i ndiaidh próiseas gearrliostála a rinneadh go cianda agus ar an láthair araon.

I measc na bhfeachtas earcaíochta móra i rith na bliana bhí comórtais d'Oifigeach Foirne, d'Oifigeach Cúnta Foirne, d'Oifigeach Cléireachais, d'Oibrí Ginearálta, agus d'Oibrí Ginearálta/Tiománaí (Ceadúnas C1). Chomh maith leis sin, cheapamar iarrthóirí go rathúil i roinnt ról ceannaireachta tábhachtacha, amhail Stiúrthóir Seirbhísí, Innealtóir Cónaithe, Innealtóir Feidhmiúcháin Sinsearach, Pleanálaí Feidhmiúcháin Sinsearach, Comhairleoir Geilleagair Oíche, agus Bainisteoir Cláir.

Cuireadh béim ar ról speisialtóireachta agus nideoige freisin in 2025, le comórtais do phoist ar nós Oifigeach Cúnta Caomhnaithe Ailtireachta, Oifigeach Feidhmiúcháin Páirceanna agus Tírdhreacha, Eolaí Feidhmiúcháin, Oifigeach Crann, Oifigeach Leasa Tithíochta, Comhordaitheoir Sábháilteachta Pobail agus Riarthóir Sábháilteachta Pobail. Leis na ceapacháin sin, neartaítear saineolas i réimsí seirbhíse rithabhachtacha lena n-áirítear Gníomhú ar son na hAeráide, Tithíocht agus Athghiniúint.

Bhí earcaíocht laistigh de na Seirbhísí Dóiteáin agus Éigeandála fós ina thosaíocht, agus rinneadh feachtais le haghaidh ról bhainistíochta agus oibríochtúla araon. I measc na bpost a líonadh bhí Príomhoifigeach Dóiteáin Cúnta, Oifigeach Dóiteáin Cúnta, Comhraiceoir Dóiteáin Lánaimseartha, agus ról chomhraiceoirí dóiteáin ar áirithíocht i roinnt suíomhanna. Chomh maith leis sin, rinneamar daoine a earcú le haghaidh ról tacaíochta riachtanacha amhail Príomhoibreoir Rialaithe Éigeandála agus Oibreoir Rialaithe Éigeandála, rud a chinntíonn athléimneacht agus éifeachtúlacht na seirbhísí freagartha éigeandála.

Mar a bhí sna blianta roimhe seo, bhí sé fós dúshlánach ról theicniúla agus ghairmiúla san innealtóireacht, san ailtireacht, sa phleanáil agus i dTeicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide a líonadh, rud a léiríonn treochtaí níos leithne sa

mhargadh. Leanann ár bhfoireann ag fiosrú cur chuige nuálacha chun tallann a mhealladh sna réimsí seo.

Chun an Chomhairle a chur chun cinn mar fhostóir rogha, ghlacamar páirt i roinnt Aontaí Poist le linn 2025 agus leanfaimid leis an rannpháirtíocht seo ar feadh 2026.

Leanamar orainn freisin ag cur deiseanna luachmhara ar fáil do mhic léinn, agus chuireamar fáilte roimh 58 socrúchán ó institiúidí tríú leibhéal i rith na bliana. Cuireann na socrúcháin seo taithí oibre bhríoch ar fáil agus neartaíonn siad ár naisc le tallann amach anseo. Is tosaíocht í ár gcomhoibriú le hinstitiúidí oideachais i gcónaí chun intéirneachtaí rathúla a chinntiú a bhfuil tionchar acu ar intéirneachtaí.

I gcomhpháirtíocht le FIT (Rochtain Thapa ar Theicneolaíocht Faisnéise), lean an Chomhairle de bheith ag neartú a cláir printíseachta TFC. Tar éis don phrintíseacht Cibearshlándála a bheith tugtha isteach in 2024, leathnaíomar an tionscnamh in 2025 trí phrintíseach Innealtóra Líonra breise a fhostú. Cuireann

an clár seo oiliúint agus meantóireacht phraiticiúil ar fáil, rud a chabhraíonn le scileanna speisialaithe a fhorbairt laistigh dár bhfoireann TFC agus conairí á gcruthú do thallann áitiúil ag an am céanna. Trí infheistíocht a dhéanamh sna printíseachtaí seo, tá sé mar aidhm againn cumais theicneolaíocha na Comhairle a fheabhsú agus tacú le forbairt fhadtéarmach an lucht saothair. Tá ár Sceideal Earcaíochta á nuashonrú agus á leasú i gcónaí chun a chinntiú go dtacaíonn an eagraíocht leis na héilimh sheirbhíse a theastaíonn.

Foghlaim agus Forbairt

Chuir an tAonad Foghlama agus Folláine réimse fairsing cúrsaí agus ceardlann ar fáil i rith na bliana. Tá an clár bunaithe ar mheascán d'iarratais a fuarthas tríd an gCóras Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta (CBFF), agus na riachtanais Chorparáideacha aitheanta ar fud na heagraíochta. Arna sheachadadh trí mheascán d'imeachtaí ar líne agus duine le duine, d'fhreastail baill foirne ar bhreis is 186 imeacht oiliúna i rith na bliana (féach achoimre ar na príomhchúrsaí sa tábla thíos).

Ainm an Chúrsa	Daoine a bhí i láthair
Oiliúint Agallaimh Bunaithe ar Inniúlacht	195
Oiliúint Ghníomhaíochta ar son na hAeráide - Feasacht a Spreagadh	83
Lá Ionduchtúcháin Foirne	41
Gníomhú ar son na hAeráide - Gníomhaíocht a Sheachadadh	81
Oiliúint Ghníomhaithe ar son na hAeráide	28
Saoráil Faisnéise - Bunúsach	34
Excel Idirmheánach	29
Scríbhneoireacht Tuairisce	18
Excel Bunleibhéal	18
Clár Oiliúna Cóitseála na Gníomhaireachta um Bainistíocht Rialachais Áitiúil	17
Oiliúint Athnuachana le haghaidh Maoir Scoile	16
Oiliúint ar Thithíocht Aoisbháúil agus Réimse Poiblí	15
Scríobh Miontuairiscí	15
Oiliúint don Oiliúnóir	15
A-Z de chlár Rialtais Áitiúil na hÉireann	66
Clár Bainisteoir Líne Grád 5, Institiúid Riaracháin Phoiblí (IPA)	40
Clár Bainisteoir Líne Grád 6, IPA	24
Clár Bainisteoir Líne Grád 7, IPA	13
Pleanáil Scoir	12
Saoráil Faisnéise - Cinnteoir	11
Oiliúint don Mhaor Scoile	17
Scileanna Cumarsáide	11
Scileanna Maoirseachta - Grád Maor	11
Bainistíocht Coinbhleachta	10
Oiliúint Chomhairliúcháin MyPoint	9
Scileanna Seomra Cúirte	9
Feasacht Bhunúsach ar Fhoirgnimh Beagnach Nialasacha Fuinnimh (NZEB)	9
Excel Ardleibhéal	9
Bainistíocht Ama	9
Leibhéal 1 agus 2 - Dearadh Bainistíocht Tráchta Sealadach - Cúrsa Athnuachana	9
Scileanna Idirbheartaíochta	9

Trínár n-ardán oiliúna, tá roinnt cúrsaí ar líne ar fáil againn a chlúdaíonn cuid de na príomhréimsí rialachais, lena n-áirítear Sláinte agus Sábháilteacht, an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS), Rialachas Airgeadais agus Cibearshlándáil.

Chun tacú lenár mbainisteoirí, cuireadh oiliúint cheannaireachta ar fáil do 77 ball foirne, ina raibh bainisteoirí i ngráid 5, 6 agus 7 (agus béim ar leith ar bhainisteoirí a fuair ardú céime le déanaí). Cuireadh cúrsa oiliúna bainistíochta maoirseachta ar fáil do 10 dár maoirseoirí agus cuirfear i bhfeidhm é chuig grúpaí eile in 2026.

Sheol an Chomhairle clár cóitseála i mí na Nollag 2025 ina bhfuil painéal cóitseála de 14 chomhghleacaí a cháiligh le déanaí. Beidh an tionscnamh nua seo ina acmhainn luachmhar don fhoireann amach anseo.

Bhí suim mhór i measc na foirne a leibhéal oideachais a fheabhsú agus/nó a gcuid eolais ar an rialtas áitiúil a fhorbairt. Is léir seo agus 22 ag dul ar aghaidh le Breisoideachas, 36 cláraithe sa chlár A-Z, 14 ag déanamh an Teastas IPA sa Rialtas Áitiúil agus 5 ag déanamh an Dioplóma sa Rialtas Áitiúil.

Rinneadh athbhreithniú ar ár gclár ionduchtaithe agus leathnádóid é chun roinnt beart nua a áireamh chun feabhas a chur ar thaithí an fhostaí nua le linn a gcéad 100 lá san eagraíocht. D'fhreastail 41 earcach nua ar lá oiliúna ar an láthair i mí na Bealtaine agus chríochnaigh 179 eile an clár ar líne ar a ndáta tosaithe nó roimhe sin.

Folláine

Chuir an Fhoireann Folláine clár gnóthach agus éagsúil tacaíochtaí agus imeachtaí ar fáil i rith na bliana, arna threorú ag an Straitéis Folláine 2024 – 2026 agus le tacaíocht ón gCoiste Folláine. Tá an coiste, a bhuaileann le chéile go ráithiúil, comhdhéanta d'ionadaíocht leathan trasna bhaill foirne i ngráid éagsúla, i láithreacha oibre éagsúla agus d'ionadaithe laistigh/lasmuigh. Tugadh isteach roinnt imeachtaí folláine choirp a raibh an-tóir orthu i measc comhghleacaithe a raibh fonn orthu a sláinte choirp a fheabhsú. I measc na n-imeachtaí bhí clár lóga Deisce, ranganna Body Fit agus ranganna Pilates ag am lóin.

Ba í 2025 an chéad bhliain dár gclár Folláine Airgeadais agus bhí sluaite móra i láthair ag na himeachtaí uile. Féach thíos:

Caint	Daoine a bhí i láthair
Conas a bheith go maith ó thaobh airgeadais de	85
Do Thodhchaí a Shlánú	67
Clinicí treorach duine le duine	75
Buiséad 26	34
Cúrsaí Airgeadais an Teaghlaigh	11
IOMLÁN	297

I measc ceardlanna folláine eile a tionóladh i rith na bliana tá na cinn seo a leanas;

Cainteanna faoi Bhainistíocht Athraithe
 Cainteanna faoi Bhainistíocht Struis
 Imeachtaí Pleanála Scoir
 SafeTalk (Feasacht maidir le Féinmharú)
 Cainteanna maidir le Spriocanna a Shocrú
 Cainteanna maidir le Meanapás

Cuireadh clár vacsaínithe Fliú ar fáil do gach grád lasmuigh agus dóibh siúd atá ag obair i seirbhísí sa líne thosaigh. Reáchtáladh sé chlinic i dtrí ionad éagsúla, agus tugadh 392 vacsaín san iomlán.

Cuireadh clár fairsing ionaclaithe ar fáil freisin do bhaill foirne a oibríonn i réimsí ardriosca.

Líon na gclinicí a bhí ar siúl - 9 – Líon na mball foirne a bhí i láthair - 116

Comhionannas agus Éagsúlacht

Mar aitheantas ar an éagsúlacht mhéadaitheach atá ag teacht chun cinn sa lucht saothair reatha, reáchtáil an Chomhairle roinnt imeachtaí gaolmhara sna príomhréimsí seo a leanas;

- Seastáin eolais maidir le Feasacht ar Uathachas
- Oiliúint maidir le feasacht ar mhíchumas
- Oiliúint ar Dhínit agus Meas

Tugadh isteach dhá bheartas nua i rith na bliana – Beartas an Mheanapáis san Ionad Oibre agus an Beartas um Fhoréigean agus Drochíde sa Teaghlach. Tugann an dá bheartas sin breacchuntas ar na tacaíochtaí agus na conairí atreoraithe atá ar fáil sna réimsí tábhachtacha seo agus treisíonn siad ár dtiomantas chun timpeallacht oibre atá sábháilte, tacúil agus cuimsitheach a sholáthar do chách.

Bearta Cothromaíochta Oibre/Saoil

Bhí réimse beart cothromaíochta oibre/saoil ar fáil d'fhostaithe na Comhairle le linn 2025. Ina measc bhí Saoire Thuismitheora, Saoire Chúramóra, Comhroinnt Oibre, Bliain Oibre Níos Giorra, agus an rogha chun Sos Gairme a fháil. Fuarthas 321 iarratas in Acmhainní Daonna in 2025.

Oibriú Cumaisc

Léiríonn oibriú cumaisc san earnáil rialtais áitiúil cur i bhfeidhm bheartas an rialtais go n-aistríonn fostaithe san earnáil phoiblí go 20% cianobair. Tar éis Creat, Beartas agus Ceisteanna Coitianta Oibrithe Cumaisc Rialtais Áitiúil a eisiúint, cheadaigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh Beartas um Obair Chumaisc bunaithe ar an gcreat náisiúnta. Tugadh Obair Chumaisc isteach i gComhairle Cathrach agus Contae Luimnigh in 2022. Rinneadh an beartas a nuashonrú agus a athbhreithniú in 2024 bunaithe ar athbhreithniú náisiúnta agus scaipeadh é chuig an bhfoireann go léir. Tá 645 ball foirne san iomlán ceadaithe faoi láthair le haghaidh cianoibre.

Bearna Phá Inscne

Ag eascairt as achtú an Achta um Fhaisnéis faoin mBearna Phá idir na hInscní 2021 agus foilsíú Rialacháin an Achta um Chomhionannas Fostaíochta, 1998 (Alt 20A) (Faisnéis faoin mBearna Phá idir na hInscní) ina dhiaidh sin – Bealtaine 2022,

ceanglaíodh ar gach eagraíocht, (fostóirí ábhartha), a bhfuil níos mó ná 150 fostaí acu tuairisc a thabhairt ar a mBearna Phá idir na hInscní den chéad uair in 2022. Sa bhliain 2025, laghdaíodh líon na bhfostaithe ó 150 go 50, mar sin tá sé de dhualgas ar eagraíochtaí a bhfuil 50 fostaí agus os a chionn acu Tuarascáil ar an mBearna Pha idir na hInscní a ullmhú.

Úsáideann údaráis áitiúla an dáta roghnaithe an 30 Meitheamh arb ionann é agus 12 mhí cúlghabhálach. Ina theannta sin, ceanglaítear ar fhóistoirí ábhartha na cúiseanna a bhí le difríochtaí sa Bhearna Phá idir na hInscní a leagan amach agus na bearta (más ann dóibh) a bhí á nglacadh, nó á mbeartú, ag an bhfostóir chun na difríochtaí sin a dhíchur nó a laghdú.

Sa bhliain 2025, bhí sé de dhualgas ar an gComhairle an tuarascáil a fhoilsiú laistigh de chúig mhí ón dáta roghnaithe. Sé mhí an tréimhse ama a bhí i gceist roimhe seo. Mar aon le hÚdaráis Áitiúla eile, d'fhoilsigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a Tuarascáil an 25 Samhain.

Core - Córas Tacaíochta AD

Comhraiceoirí Dóiteáin ar Áirithíocht - Ag leanúint ó threoir an Choimisiúin um Chaidreamh san Ionad Oibre (WRC) agus ó Chiorclán E.L. 03/2023, d'oibrigh an Chomhairle leis an nGrúpa Rochtana, MyPay, Príomhoifigigh Dóiteáin agus Gartan/Mallon Industries chun próisis nua a fhorbairt chun sceideal pá coicisiúil a éascú, i gcomhréir le pá, agus uathobriú ríomhanna pinsin. Táthar ag súil go mbeidh an obair seo críochnaithe faoi 2026.

Ionad Seirbhísí Comhroinnte MyPay – Aoisliúntas agus Párolla

Ó aistríodh feidhm aoisliúntais na Comhairle go MyPay i Lúnasa 2018, tá MyPay ag déileáil anois le formhór na bhfiosrúchán ar aoisliúntas le tacaíocht ó Fhoireann Aoisliúntas na Comhairle. Leanann MyPay le feidhm an Phárolla a riaradh le tacaíocht ón bhFoireann Párolla sa Chomhairle.

Aoisliúntas

Seachas Seimineáir Réamhscoir a sholáthar agus cuidiú le baill foirne le ceisteanna éagsúla, is iad seo a leanas na sonraí idirbheartaíochta don Fhoireann Aoisliúntas do 2025.

Fostaithe Nua	204
Lucht fágála	145
Aisíocaíochtaí	83
Ar Scor	40
Sochair Choinnithe	4
Aisce na gComhaltaí	0
Aisce Comhraiceora Dóiteáin ar Áirithíocht	0
Bás i Seirbhís	3
Iomarcaíocht Dheonach	4
Pinsinéirí Éagtha/Pinsinéirí Cleithiúnacha	59
Pinsin Cleithiúnaí Nua	14
Deimhnithe Bliana	959

Párolla

Déanann an Rannóg Párolla maoirsiú ar íocaíocht tuarastail agus phá le baill foirne atá ann cheana féin agus ar íocaíocht pinsean le baill foirne ar scor. Le linn 2025, chuir an t-aonad párolla an t-ardú pá i bhfeidhm a bhí infheidhme an 1 Márta – 2%. Ag deireadh 2025, bhí 1,631 fostaí íoctha tríd an bpárolla mar aon le 1022 pinsinéir. Ba é an bille Párolla don bhliain 2025 ná €115.1 milliún.

An Caidreamh idir Fostóirí agus Fostaithe

Lean an Roinn Acmhainní Daonna, agus Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ina iomláine, ag cothú caidreamh táirgiúil lenár gcomhghleacaithe sna ceardchumainn i rith 2025. Tharla an rannpháirtíocht sin trí chruinnithe ráithiúla den fhóram Comhpháirtíochta agus freisin trí chruinnithe foirmiúla rialta agus trí idirphlé leanúnach le ceardchumainn aonair.

Chun tuilleadh eolais a fháil faoi dheiseanna earcaíochta le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, tabhair cuairt ar: www.limerick.ie/council/services/your-council/jobs/recruitment.

Foireann Seirbhísí Uisce a aistriú go Uisce Éireann

An 24 Meitheamh, 2022, chuir an tAire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, Darragh O'Brien TD, fáilte roimh chreat nua do thodhchaí na seirbhísí uisce a forbraíodh trí phróiseas rannpháirtíochta arna éascú ag an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre. Chuir an doiciméad seo leis an bPáipéar Beartais maidir le Claochlú na hEarnála Uisce a foilsíodh in 2021.

I rith 2025, lean Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh de thacaíocht a thabhairt d'aistriú náisiúnta fhoireann Seirbhísí Uisce na n-údarás áitiúil chuig Uisce Éireann, i gcomhréir leis an Straitéis Claochlaithe a foilsíodh i mí Iúil 2023. Ag an am sin, aithníodh 131 ball foirne a bhí maoinithe ag Uisce Éireann laistigh den Chomhairle. Ón 16 Eanáir 2026, tá 46 ball foirne fós sannta don rannóg Seirbhísí Uisce.

Léiríonn an t-athrú i leibhéal foirne gluaiseacht leanúnach pearsanra trí réimse conairí, lena n-áirítear scor, ardú céime, éirí as oifig, agus ath-shannadh inmheánach laistigh den Chomhairle. Ina theannta sin, roghnaigh roinnt baill foirne fostaíocht dhíreach a ghlacadh le hUisce Éireann, agus tharla laghduithe breise tríd an Scéim Iomarcaíochta Deonaí. Ba scéim náisiúnta í seo a bhí oscailte d'fhoireann seirbhísí uisce na n-údarás áitiúil incháilithe ar fad.

Chuir athruithe struchtúracha, amhail aistriú ról Saotharlainne ó Sheirbhísí Uisce go hUisce Tuaithe/Saotharlann, leis an gcoigeartú foriomlán freisin.

Ó mhí Iúil 2023 i leith, tá 85 ball foirne san iomlán tar éis imeacht ó cheantar na Seirbhísí Uisce trí na bealaí comhcheangailte seo. Tá an próiseas aistrithe fós ar siúl agus muid ag leanúint ar aghaidh in 2026, agus béim á leagan ar sheachadadh seirbhísí a choinneáil agus athruithe ar an lucht saothair á mbainistiú ar bhealach struchtúrtha agus tacúil.

Tionóladh roinnt cruinnithe den fhóram Ath-shannta le linn 2025 le ceardchumainn agus a n-ionadaithe. Tá prótacal ath-shannta atá comhaontaithe go náisiúnta i bhfeidhm. Leanfaidh an rannpháirtíocht leis an bhfoireann agus leis na ceardchumainn ar aghaidh in 2026.

Aonad Feabhsúcháin Ghnó

Tacaíonn an tAonad Feabhsúcháin Ghnó le nuálaíocht i seachadadh sheirbhísí Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Is príomhfhócas é digitíú próiseas gnó i gcomhar le réimsí seirbhíse agus foirne teicniúla. In 2025, forbraíodh córas nua darb ainm CoPlan chun tacú leis an gclár Méarachta trí mhaoirseacht a dhéanamh ar chuspóirí an chlár cúig bliana seo. Gearrliostaíodh CoPlan do Ghradam Sármhaitheasa sa Rialtas Áitiúil, rud a léiríonn a thionchar ar rialachas agus trédhearcacht a neartú. Tá dearadh seirbhísí fós lárnach in obair an Aonaid, ag cinntiú go n-aistrítear nuálaíocht i seirbhísí agus i bpróisis ghnó níos fearr.

Tacaíonn an tAonad freisin le cumarsáid inmheánach trí Aip Foirne agus éascaíonn sé rannpháirtíocht an phobail trí Thairseach Cumarsáide, rud a chuireann ar chumas ranna suirbhéanna agus comhairliúcháin ar líne a dhéanamh ar thionscnaimh thábhachtacha.

Bainistíocht Cartlann agus Taifead

I gcomhréir le hAlt 80 den Acht Rialtais Áitiúil 2001, forálann Seirbhís Cartlainne Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh do chaomhnú chartlanna agus taifid Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus rochtain orthu. Baineann na bailiúcháin chartlainne le feidhmeanna Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus na comhlachtaí a tháinig roimpi. Áirítear sa bhailiúchán Leabhair Mhiontuairiscí, taifid airgeadais agus Orduithe an Bhainisteora a léiríonn riarachán áitiúil. Áiríonn an bailiúchán, tabhartais de bhailiúcháin thábhachtacha a bhaineann le Luimneach ó fhoinsí príobháideacha.

Lean an tseirbhís le rochtain ar líne ar bhunábhar a chur chun cinn trí chlár digitithe agus cuireadh imleabhair bhreise de Leabhair Miontuairiscí na Comhairle leis an acmhainn seo in 2025.

Thacaigh agus leathnaigh an Fhoireann Bainistíochta Cartlainne agus Taifead an clár LITe, Córas Bainistíochta Taifead néalbhunaithe ar ardán MS365 SharePoint Ar Líne. Tacaíonn an córas le hobair shoghluaiste agus chomhoibríoch le rialachas taifead agus cartlann dhigiteach.

SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA AGUS SEIRBHÍSÍ DO CHUSTAIMÉIRÍ

Soláthraíonn an Rannóg Seirbhísí Corparáideacha, Rialachais agus Seirbhísí Custaiméara réimse leathan seirbhísí tacaíochta don Mhéara, do Chomhairleoirí, d'fhoireann agus do bhainistíocht Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Is príomhról de chuid na Rannóga um Sheirbhísí Corparáideacha, Rialachas agus Seirbhísí do Chustaiméirí ná

riarachán a dhéanamh ar Chruinnithe Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, agus ar Sheisiúin Eolais an Cheantair Chathrach agus na Toghcheantar Áitiúil.

Tacaíonn an Rannóg um Sheirbhísí Corparáideacha, Rialachas agus Seirbhísí do Chustaiméirí le Seirbhísí do Chustaiméirí agus déileálann sí le Cosaint Sonraí, Sláinte agus Sábháilteacht, Soláthar, Clár na dToghthóirí agus Rialachas Corparáideach. Cuireann an Rannóg tacaíocht ar fáil d'Oifig an Mhéara agus bainistíonn sí Nascadh/Comhchathracha, Fáiltithe Cathartha agus Méara, Scéim na Gaeilge, Beartas um Chosaint Leanaí agus réimse leathan seirbhísí coimhdeacha a bhaineann le gnó na Comhairle. Tacaíonn an Rannóg le forbairt an Phlean Chorporáidigh cúig bliana agus an Phlean Seachadta Seirbhíse Bliantúil.

FÁILTITHE AN MHÉARA

• Foireann Camógaíochta Faoi 16 Luimnigh

15 Eanáir, d'Fhoireann Camógaíochta Faoi-16 Luimnigh, mar aitheantas ar a rath iontach as Craobhchomórtais Camógaíochta Mumhan agus Uile-Éireann Faoi-16 2024 a bhuachan.

• Foireann Camógaíochta Iománaíochta Cathaoireacha Rothaí Mumhan

an 15 Eanáir, d'Fhoireann Camógaíochta Iománaíochta Cathaoireacha Rothaí Mumhan mar aitheantas ar a n-éacht iontach Craobhchomórtais Camógaíochta Iománaíochta Cathaoireacha Rothaí Uile-Éireann 2024 a bhuachan.

• Ionadaithe Luimnigh le Rowing Ireland:

an 15 Eanáir, d'Ionadaithe Luimnigh le Rowing Ireland mar aitheantas ar a dtaispeántas den scoth ag Craobhchomórtais Rámhaíochta Baile Idirnáisiúnta agus Coupe de la Jeunesse 2024.

• Diane Moore agus Sophie Quirke

an 15 Eanáir, do Diane Moore agus Sophie Quirke mar aitheantas ar a n-éacht iontach agus iad ag déanamh ionadaíochta ar Éirinn i gcamchuairt na Pólóchrosógaíochta Faoi 16 go Sasana in 2024.

• Club Gailf Chaladh an Treoigh

an 15 Eanáir, do Bhaill Chlub Gailf Chaladh an Treoigh mar aitheantas ar a n-éachtaí iontacha i gCorn Sinsearach na bhFear in Éirinn i mí Lúnasa 2024.

• Ionadaithe Foireann na nOilimpeacha Speisialta Éireann

an 15 Eanáir, d'Ionadaithe Fhoireann Éireann sna hOilimpeacha Speisialta, Andy Coyne, Brian Lowe, Tara Loftus agus Emma Griffin mar aitheantas ar a ngaisce iontach ag déanamh ionadaíochta ar Éirinn ag an gComórtais Idirnáisiúnta Princess Charlene i Monacó i mí Dheireadh Fómhair 2024.

• Kieran Earls, David Keating, Roisin Ní Riain

29 Eanáir, do Kieran Earls mar aitheantas ar a rath i gCorn Domhanda Galf Dhá Mhaide 2024 a bhuachan le Foireann

na hÉireann. Dáithí Keating mar aitheantas ar an bhfear Éireannach is sine a shroich barr Shliabh Everest. Róisín Ní Riain mar aitheantas ar a rath as Bonn Airgid agus Cré-umha a bhuachan i gCluichí Parailimpeacha 2024.

• **Michael A. Benn – Ceann Feadhna Pharáid Lá Fhéile Pádraig Chathair Nua-Eabhrac 2025**

an 29 Bealtaine, in ómós do Michael A. Benn, ó Luimneach ó dhúchas, Ceann Feadhna Pharáid Lá Fhéile Pádraig Chathair Nua-Eabhrac 2025, ar siúl don 264ú bliain.

• **Cathy Halloran**

an 12 Meitheamh, do Cathy Halloran mar aitheantas ar a seirbhís dhíograiseach do phobail an lathair Láir agus an ranníocaíocht iontach a rinne sí do chraoltóireacht na hÉireann le linn a gairme fada mar Chomhfhreagraí an lathair Láir le Nuacht agus Cúrsaí Reatha RTÉ.

• **Onóir iarbhaís do Richard Harris**

Bhí Fáiltiú Méara Luimnigh, John Moran, ina óstach ag Músaem Hunt in ómós don aisteoir nach maireann Richard Harris le linn seoladh an taispeántais “Ó Dickie go Richard”. Le linn na hócáide, rinneadh ceiliúradh ar ranníocaíochtaí suntasacha Harris do scéal Luimnigh, do na healaíona, d’oidhreacht chultúrtha na hÉireann, agus don stáitse domhanda. Ghlac clann Richard - Jared, Jamie agus Damian Harris - le scrolla oifigiúil thar a cheann.

Thug an fáiltiú seo aitheantas don tionchar domhain agus buan a bhí ag an Uasal Harris ar scannáin agus ar amharclannaíocht, mar aisteoir idirnáisiúnta agus mar ambasadóir cultúrtha a chuir feabhas ar scannánaíocht na hÉireann ar fud an domhain.

• **Liam Beville**

23 Meán Fómhair, do Liam Beville mar aitheantas ar a sheirbhís ar feadh a shaoil do Thréantógáil Meáchan na hÉireann.

• **Des Galligan**

23 Meán Fómhair, do Des Galligan mar aitheantas ar a sheirbhís ar feadh a shaoil do Tang Soo Do i Luimneach agus in Éirinn.

• **John Kinsella**

23 Meán Fómhair, do John Kinsella, mar aitheantas ar a éacht mar an chéad agus an t-aon, Éireannach, agus an chéad duine os cionn 40 bliain d’aois ar fud an domhain, a rith na sé Mharatóin Dhomhanda, taobh istigh de 2 uair an chloig agus 30 nóiméad.

• **Madison McGuane**

23 Meán Fómhair, chun ómós a thabhairt do Madison McGuane as a gnóthachtáil mar Imreoir Idirnáisiúnta na mBan faoi 17 na Bliana in Éirinn.

• **Jack Rafferty**

23 Meán Fómhair, do Jack Rafferty mar aitheantas ar a

éacht Bonn Óir a bhuachan d’Éirinn ag Craobhchomórtais Rámhaíochta Faoi 19 an Domhain.

• **Fairview Rangers FC**

23 Meán Fómhair, do Fairview Rangers FC mar aitheantas ar a ngaisce Corn Sóisearach an FAI 2024/2025 a bhuachan

• **Club Cispheile Limerick Celtics**

Meán Fómhair, don Chlub Cispheile Limerick Celtics mar aitheantas ar a ngaisce ardú céime a bhaint amach go dtí an tArd-Sraith.

• **Foireann Faoi-14 Buachaillí Scoile Limerick Desmond**

23 Meán Fómhair, d’Foireann Faoi-14 Buachaillí Scoile Limerick Desmond mar aitheantas ar a ngaisce mar Bhuaiteoirí Chorn Kennedy 2025.

FÁILTITHE AN PHRÍOMHCHOMHAIRLEORA

Reáchtáil an Príomhchomhairleoir, an Comhairleoir Catherine Slattery, fáiltiú speisialta Dé Céadaoin, 22 Deireadh Fómhair 2025 do Ghrúpa na mBan Taobh Theas agus don dornálaí Lee Reeves chun aitheantas a thabhairt don rannchuidiú suntasach atá déanta acu i saol Luimnigh.

Tugadh aitheantas do Ghrúpa na mBan Taobh Theas, ar a dtugtar Bothán na mBan Taobh Theas freisin, as a dtiomantas do phobal bríomhar agus cuimsitheach a thógáil i South Hill. Cuireann grúpa na mban imeachtaí sláinte, folláine agus ealaíona chun cinn sa cheantar. Buaileann siad le chéile gach seachtain ag Ionad Acmhainní Teaghlaigh South Hill agus mhol an Príomhchomhairleoir an rannchuidiú an-dearfach a dhéanann siad chun tacú lena gceantar áitiúil agus é a fheabhsú ar bhonn leanúnach.

Thug an Príomhchomhairleoir ómós freisin don dornálaí as Luimneach, Lee Reeves. Is dornálaí gairmiúil é Lee a dhéanann traenáil i gclub dornálaíochta Corpus Christi, Maigh Rois. Bhuaigh Lee teideal Seaimpín Marcmeáchain NABF i gCeanada in 2022.

I ndiaidh bhás tragóideach a mháthar Cathy agus a dhearthár Tony, tá Lee ina abhcóide paiseanta ar son na meabhairshláinte agus tá sé ina bhall de Treaty Suicide Prevention. Is tacaí mór é do dhaoine óga, ag cabhrú leo iad féin a chur in iúl agus dóchas a aimsiú.

TOSCAIREACHTAÍ A THAISTIL THAR LEAR

D’fhreastail Cathaoirleach Cheantar Bardasach na Ceapaí Móire-Chill Mocheallóg, an Comhairleoir Martin Ryan, na Comhairleoirí Bridie Collins agus Daniel Butler, in éineacht leis an Uasal Stephane Duclot, Stiúrthóir Seirbhíse, Pleanála agus Stiúrthóireacht Chorn Ryder, ar Pharáid Bhliantúil Lá Fhéile Pádraig i dTrá Rockaway, Queens, Nua-Eabhrac ón 28 Feabhra go dtí an 3 Márta. D’fhreastail an Toscaireacht ar an Aifreann ar son na Síochána agus an Cheartais in Éirinn ag Séipéal Naomh Proinsias de Sales, Trá Rockaway, áit ar chuir Michael Benn, Uachtarán na Paráide agus dúchasach de Luimneach, an toscaireacht in aithne don phobal. Rinne an toscaireacht ionadaíocht ar Luimneach ag imeacht bhriceasta Lá Fhéile

Pádraig i Halla Ridirí Cholambas, Rockaway, áit ar bhual na comhairleoirí le baill den Phobal Gael-Mheiriceánach agus le hionadaithe agus oifigigh áitiúla tofa agus gnó. Ag an ócáid seo, bhí plé i measc na ndaoine a bhí i láthair ar fhorbairt agus ar dhul chun cinn i Luimneach i dtéarmaí infheistíochta agus turasóireachta agus ar thábhacht na nasc idir Luimneach, an Meán-Iarthar agus Éire leis na Stáit Aontaithe a fhorbairt tuilleadh. Ina dhiaidh sin, ghlac an Toscaireacht páirt i bParáid Lá Fhéile Pádraig. Bhí an Ceann Feadhna, Terence Mulin, i gceannas air seo, comhúinéir Callie's agus Leas-Uachtarán agus Feidhmeannach Cuntais d'oibríocht Seirbhísí Tráchtála Náisiúnta Nua-Eabhrac de chuid Fidelity National Title. Bhí roinnt cinn feadhna oinigh leis, ina measc an Dr. James McLaughlin, cairdeolaí do Crystal Run Healthcare, agus Eileen Flannelly Mackell, Leas-Uachtarán Central Royalty Container Collection Fund of the International Longshoreman Association agus Chomhghuaillíocht Mhuirí na Stát Aontaithe. Bhí plé ar siúl le Michael Benn maidir le pleananna agus ullmhúcháin do Pharáid Lá Fhéile Pádraig i Nua-Eabhrac.

Mar fhreagra ar chuireadh oifigiúil ó Mhéara Van Johnson ó Chathair Savannah, Georgia, chuig Méara Luimnigh, thug toscaireacht ó Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, faoi cheannas an Chomhairleora Adam Teskey, Cathaoirleach Cheantar Bardasach Áth Dara-Ráth Caola, cuairt shibhialta, eacnamaíoch agus chultúrtha ar Savannah ón 15 – 18 Márta. Mar aon leis an gComhairleoir Teskey, bhí na Comhairleoirí Sarah Kiely, Michael Collins, Francis Foley agus Vincent Murray, Stiúrthóir Seirbhíse, ar an toscaireacht. Ba é príomhchuspóir na toscaireachta páirt a ghlacadh i 201ú Féile Lá Fhéile Pádraig na cathrach agus an caidreamh atá ag fás idir Luimneach agus Savannah a neartú tuilleadh. Tá an rannpháirtíocht seo mar chuid de straitéis níos leithne chun comhpháirtíochtaí sibhialta, oideachais agus eacnamaíoch fadtéarmacha a fhorbairt le cathracha idirnáisiúnta tábhachtacha a bhfuil sineirgí stairiúla, déimeagrafacha agus earnálacha acu le Luimneach. Le linn na cuairte, phléigh an toscaireacht ceannairí bardasacha, ionadaithe ó institiúidí ardoideachais agus daoine sinsearach i roinnt tionscal straitéiseach lena n-áirítear bainistíocht uisce agus comhshaoil, lóistíocht calafoirt, turasóireacht agus fáilteachas agus an earnáil eitlíochta atá ag fás go mear. Chuir na rannpháirtíochtaí seo deiseanna luachmhara ar fáil le haghaidh malartú eolais, líonrú agus sainaitheint réimsí le haghaidh comhoibrithe amach anseo, go háirithe i gclár acadúla comhpháirteacha, forbairt lucht saothair agus éascú trádála.

Tá Paráid Lá Fhéile Pádraig Savannah ar cheann de na cinn is mó ar domhan, agus meallann sé sluaite de bhreis is leathmhilliún duine gach bliain. Ní hamháin go léiríonn an ceiliúradh íocónach seo oidhreacht bhródúil Éireannach na cathrach, ach cuireann sé ardán ar fáil freisin chun cultúr na hÉireann a thaispeáint, comhoibriú idirnáisiúnta a chur chun cinn agus naisc idir daoine a dhoimhniú, idir Savannah agus pobail na hÉireann. Ba shiombail chumhachtach aontachta, oidhreachta agus meas frithpháirteach rannpháirtíocht thoscaireacht Luimnigh sa pharáid agus in imeachtaí gaolmhara araon.

Thug an chuairt seo deis luachmhar chun na naisc shibhialta, eacnamaíoch, shóisialta agus chultúrtha atá ann le fada idir Luimneach agus Savannah a neartú. Téann oidhreacht dhomhain na hÉireann le Savannah siar go lár an 18ú haois, nuair a tháinig lonnaitheoirí Éireannacha den chéad uair i ndiaidh coilíniú na cathrach. Ní hamháin gur onóir a bhí sa chuairt dár stair chomhroinnte agus dár bhféiniúlacht chultúrtha ach chun comhoibriú amach anseo a fhiosrú i réimsí tábhachtacha freisin, amhail oideachas, forbairt eacnamaíoch, athléimneacht aeráide agus turasóireacht. Reáchtáil an toscaireacht sraith cruinnithe straitéiseacha le príomhinstitiúidí agus páirithe leasmhara Savannah, chun cur le comhpháirtíochtaí atá ann cheana féin agus chun comhghuaillíochtaí maithe nua a chruthú. Seo a leanas achoimre ar na cruinnithe agus na himeachtaí ar fhreastalaíomar orthu le linn na cuairte:

- Cuairt ar ionad eispéiris 25,000 troigh chearnach Junior Achievement Savannah
- Cuairt ar Georgia Southern University – An Institiúid um Uisce agus Sláinte (IWH)
- Cruinniú leis an Méara Van Johnson, Méara Chathair Savannah
- Rannpháirtíocht i Searmanas Cuimhneacháin an tSáirsint William Jasper
- Aifreann in Onóir Naomh Pádraig in Ardeaglais Naomh Eoin Baiste
- Cuairt ar Údarás Calafóirt Georgia
- Cuairt ar Institiúid Chócaireachta Savannah Tech
- Cuairt ar Champas Eitlíochta Choláiste Teicniúil Savannah

Neartaigh an chuairt seo ar Savannah na naisc shibhialta, eacnamaíoch agus chultúrtha idir an dá chathair go suntasach trí rannpháirtíocht bhríoch le ceannairí bardasacha, institiúidí ardoideachais agus tionscail tábhachtacha lena n-áirítear bainistíocht sláinte, oibríochtaí calafoirt, fáilteachas agus eitlíocht. Moladh go mbunófaí grúpa oibre tiomnaithe chun na tionscnaimh chomhroinnte a chur chun cinn agus chun tacú le forbairt clár pólótach ar fud na n-earnálacha sainaitheanta. Moladh freisin go dtosófaí ar phleanáil le haghaidh cuairt fhrithpháirteach ó thoscaireacht Savannah ar Luimneach níos déanaí in 2025, chun móiminteam a choinneáil agus comhoibriú straitéiseach a dhoimhniú.

Thaistil an Príomhchomhairleoir Dan McSweeney agus na Comhairleoirí Noreen Stokes, Joe Leddin, Joe Pond, Fergus Kilcoyne, Kieran O'Hanlon agus Frankie Daly mar aon leis an Dr. Pat Daly, Ard-Stiúrthóir agus Donn O'Sullivan, Ceann Margaíochta agus Cumarsáide, go Nua-Eabhrac do cheiliúradh bliantúil Lá Fhéile Pádraig ón 14 – 19 Márta. Ba é Michael Benn, dúchasach Luimnigh, Ceann Feadhna na Paráide. Ghlac baill den toscaireacht páirt i roinnt gníomhaíochtaí agus imeachtaí le linn a gcuairte agus é mar aidhm acu Luimneach a chur chun cinn, caidrimh ghnó níos doimhne a fhorbairt agus teagmháil a dhéanamh le pobal diaspóra Luimnigh. An 14 Márta, d'fhreastail siad ar Imeacht Líonraithe de chuid na Roinne Gnóthaí Eachtracha (RGE) i gCathair Nua-Eabhrac. Dé hAoine an 15 Márta, d'fhreastail siad ar chruinniú ag an Ionad Éireannach in Queens, Nua-

Eabhrac. An 17 Márta, d'fhreastail siad ar Bhricfeasta Líonraithe Mhéara Nua-Eabhrac, ar Aifreann in Ardeaglais Phádraig, agus ghlac siad páirt i bParáid Lá Fhéile Pádraig agus i ndinnéar líonraithe Luimnigh.

Fuair an Comhairleoir Francis Foley cuireadh ó Chumann Luimnigh agus Birmingham in Birmingham chun na caidrimh a cruthaíodh le linn a mhéarachta a fheabhsú tuilleadh. Tugadh cuireadh don Chomhairleoir Foley bualadh leis an Ard-Chonsal, Sarah Mangan agus le Ceannaire Chomhairle Cathrach Learphoill, an Comhairleoir Liam Robinson, in Oifigí na Comhairle, Foirgneamh Cunard, Sráid an Uisce, Learphoill an 14 Aibreán. Tar éis sin, bhuail sé le Nuala Gallagher, an Stiúrthóir Corparáideach, Forbairt na Cathrach. Ansin, d'fhreastail an Comhairleoir Foley ar lón a d'óstáil an Consal Ginearálta Mangan in éineacht le Méara Salford, Paul Dennett agus an Comhairleoir Mike McCusker, príomhchomhalta na Comhairle um Pleanáil, Iompar agus Forbairt Inbhuanaithe. Bhí cruinniú aige le Méara Chathair Mhórcheantar Mhanchain, Andy Burnham, ansin, rud a chuir clabhsúr ar na cruinnithe don lá. An 25 Aibreán, bhí cruinniú príobháideach ag an gComhairleoir Foley i dteannta Ard-Mhéara Birmingham ina oifigí. Ina dhiaidh sin, bhí Comhrá Comhstádais in Oifig an Ard-Mhéara ar ábhair na tithíochta, forbartha uirbí agus an iarnróid éadroim. I measc na ndaoine eile a bhí i láthair ag an gcruinniú seo bhí an Comhairleoir Sharon Thompson, Leascheannaire na Comhairle, an Comhairleoir Jayne Francis, Comhalta den Chomh-Aireacht um Thithíocht agus Easpa Dídine, Wayne Davies, Stiúrthóir Seirbhísí um Bainistíocht Sócmhainní, Comhairle Cathrach Birmingham (BCB), Gary Woodward, Bainisteoir Pleanála Forbartha, BCB, Jo Shore, Stiúrthóir ar Phunann Seachadta Iompair, Iompar don Lár-Réigiún Thiar agus Pat O'Neill agus Eddie Falahee, Ionadaithe Phobal Éireannach Birmingham. Ag deireadh an tráthnóna, bhí dinnéar le baill de Chumann Luimnigh Birmingham.

Thaistil an Príomhchomhairleoir, an Comhairleoir Dan McSweeney, in éineacht le Carmel Lynch, Innealtóir Feidhmiúcháin Sinsearach, Comhshaol agus Gníomhú ar son na hAeráide, go Vila Nova de Poaires, sa Phortaingéil, mar chuid de Chlár URBACT GreenPlace ón 12 go dtí an 15 Bealtaine. Ghlac siad páirt i roinnt cuairteanna suímh agus plé mar seo a leanas:

- Cuairt ar thionscadal an chrios ghlas ag Vila Nova de Poaires le baill den Ghrúpa Áitiúil URBACT (ULG)
- Cur i láthair faoin bPlean Mór don Chrios Glas agus Athbhreithniú Piaráí mionsonraithe
- Rannpháirtíocht i bplé painéil pholaitiúil – Cad é do thuairim faoi réitigh ghlasa le haghaidh athbheochana, do dhaoine agus le daoine.
- Cuairt ar Halla na Cathrach Vila Nova de Poaires
- Ghlac páirt i ndara painéal polaitiúil – Cad é do thuairim faoi réitigh ghlasa le haghaidh athbheochana, do dhaoine agus le daoine – tar éis foghlaim ó GreenPlace agus na cuairteanna

I measc na gCuairteanna bhí

- Taispeántas ar aip chun taitneamh a bhaint as an dúlra agus tú ag imirt spóirt
- Scoil an Chomhshaoil
- Ó dhuilliúr glas go páirc áineasa lárnach

Thaistil toscaireacht go Savannah, Georgia, SAM, do Chomhdháil Bhliantúil Chumann Bardasach Georgia ón 18 go dtí an 24 Meitheamh. Ar an toscaireacht bhí an Comhairleoir Dan McSweeney, Príomhchomhairle, an Dr. Pat Daly, Ard-Stiúrthóir agus Donn O'Sullivan, Ceannaire Margaíochta agus Cumarsáide. Ghlac baill den toscaireacht páirt i gcruinnithe agus in imeachtaí agus iad i Savannah, lena n-áirítear:

- Dinnéar Líonraithe
- Cruinniú le foireann Turasóireachta Savannah agus freastal ar imeacht turasóireachta
- Cruinniú le hAerfort Idirnáisiúnta Savannah/Hilton Head
- Cruinniú le hÚdarás Forbartha Eacnamaíochta Savannah (SEDA)
- Cruinniú le WTC Savannah – Trade Bridge
- Freastal ar Chomhdháil Bhliantúil Chumann Bardasach Georgia an 21 agus 22 Meitheamh.

Thaistil Méara Luimnigh, John Moran, Príomhchomhairleoir, an Comhairleoir Catherine Slattery agus an Comhairleoir Gerard Ward, Cathaoirleach Cheantar Bardasach Áth Dara-Ráth Caola, agus Cathaoirleach ón Roinn Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt, go Nua-Eabhrac ón 24 – 29 Meán Fómhair, chun freastal ar Chlár na mBreathnóirí le hoifigigh rialtais eile ag Corn Ryder 2025 in Bethpage Black, Nua-Eabhrac. Ba é seo an imeacht dheireanach Chorn Ryder sula dtagann sé go dtí an Adare Manor, Luimneach in 2027. Thaistil an toscaireacht chuig cúrsa Bethpage Black ar Long Island le haghaidh turas ar an gcúrsa, a rialuithe agus a bhonneagar roimh an gcéad lá den chomórtas. Bhí searmanas oscailte agus lá deiridh Chorn Ryder na Sóisear le bheith ar siúl an 25 Meán Fómhair ach, mar gheall ar dhrochaimsir, tugadh an searmanas oscailte ar aghaidh go dtí an Chéadaoin agus d'fhan gailfeoirí Chorn Ryder na Sóisear ag a gcúrsa i gContae Nassau. Thug ionadaithe ó Chumann Gailfeoirí Gairmiúla Chorn Ryder na hEorpa/na Stát Aontaithe (PGA) eolas don toscaireacht faoi lóistíocht na n-athruithe seo agus na himpleachtaí d'fhonn foghlaim faoi na hathruithe féideartha sin d'Áth Dara. D'fhreastail an toscaireacht ar Shearmanas Oscailte Chorn Ryder na hEorpa in éineacht le Ceannaireacht Chorn Ryder na hEorpa, a mBord, Coiste Chorn Ryder, náisiúin óstacha san am atá thart agus sa todhchaí, Adare Manor agus na gníomhaireachtaí rialtais eile.

An 26 Meán Fómhair, thaistil an toscaireacht chuig cúrsa an imeachta ag Bethpage Black in Long Island ag 5.30 a.m. chun an chéad lá den chomórtas agus an eispéireas íocónach ar an gCéad Tí a fheiceáil. Ba ghnéithe tábhachtacha iad breathnóireachtaí ar bhainistíocht tráchta, bainistíocht sluaite agus slándáil bhreise mar gheall ar chuairt Uachtarán SAM, an Chéad Tí, ar an gcúrsa an lá sin. D'fhreastail an toscaireacht ar imeacht de chuid Chorn Ryder na hEorpa agus Turasóireacht Éireann, dar teideal 'Ireland meet New York', an tráthnóna sin in éineacht leis an Aire Patrick O'Donovan, teaghlach McManus, ceannaireacht Chorn

Ryder na hEorpa, a mbord, Coiste Chorn Ryder, náisiúin óstacha san am atá thart agus sa todhchaí, Adare Manor agus na gníomhaireachtaí rialtais eile.

An 27 Meán Fómhair, thaistil an toscaireacht go cúrsa imeachtaí Bethpage Black ar Long Island chun an dara lá den chomórtas a fheiceáil, le haghaidh grianghraf oifigiúil leis an gcorn Samuel Ryder agus le haghaidh mioncheistiú le hoifigigh ionadaithe Chorn Ryder na hEorpa / PGA Mheiriceá. An tráthnóna sin tugadh cuireadh don toscaireacht freastal ar ócáid urraitheoirí in Long Island chun blaiseadh a fháil de scála agus caighdeán na n-ionad a bheidh ag teastáil ar illeibhéil don bhliain 2027.

An 28 Meán Fómhair, thaistil an toscaireacht chuig cúrsa an imeachta arís chun an tríú lá den chomórtas a fheiceáil, chun freastal ar bhronnadh searmanais an amasáin ar an 15ú tí do PGA Mheiriceá don Aire Patrick O'Donovan agus JP McManus agus Sue Ann McManus. Tógadh grianghraf oifigiúil de thoscaireacht na Comhairle leis an amasán searmanais ar thalamh Bethpage Black.

Bhí plé ar siúl le Ryder Europe, PGA Mheiriceá, an Roinn Pobail, Cultúir agus Spóirt, an tÚdarás Náisiúnta Iompair, an Garda Síochána, Turasóireacht Éireann, Fáilte Éireann, Adare Manor agus an soláthar comhchoiteann a bhí riachtanach chun go mbeadh imeacht 2027 ar an gCorn Ryder is rathúla go dtí seo. Tugadh faoi deara na ceachtanna a foghlaimíodh ón imeacht in 2025. Thug an clár breathnóirí, arna dhearadh ag Ryder Cup Europe do na páirtithe leasmhara a bhí páirteach i bpleanáil mhionsonraithe imeacht 2027, léargas iontach dóibh siúd a bhí i láthair ar oibriú an imeachta agus ar na gnéithe cinntitheacha ratha.

Thaistil an Comhairleoir Michael Collins go Bilboa na Spáinne ón 9ú go dtí an 10ú Bealtaine chun freastal ar an 12ú Gradaim Ghlasbhealaí na hEorpa 2025. Bhí na himeachtaí ar siúl i dTír na mBascach. Is é cuspóir na ngradam leathbhliantúil samplaí dea-chleachtais a chur chun cinn agus tacú lena n-athchruthú ar ghlasbhealaí eile ar fud na hEorpa. Ghlac sé páirt i gcomhdháil lae iomláin an 9 Deireadh Fómhair, inar tugadh samplaí de na dea-chleachtais i bhforbairt agus oibriú Glasbhealaí, ag féachaint ar na buntáistí eacnamaíocha a bhain leis na tionscadail a seachadadh agus na dúshláin a bhí rompu. Rinne go leor de na samplaí scrúdú ar ghlasbhealaí eiseamláireacha a léiríonn an comhtháthú is fearr ar na tréithe éagsúla a shainíonn ghlasbhealaí. Léirigh samplaí freisin an t-aistriú glas san éiceachóras ghlasbhealaí agus cuireann sé le baint amach na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe. I ndiaidh na comhdhála, bronnadh duaiseanna ar naoi nglasbhealach ó Éirinn, ón bhFrainc, ón Iodáil, ón Laitvia, ón bPolainn, ón bPortaingéil, ón Spáinn agus ón Ríocht Aontaithe, mar thagairt do na dea-chleachtais san Eoraip.

Bhain Glasbhealach Luimnigh an 3ú Duais amach sa Chatagóir Sármhaitheasa, as ghlasbhealach a chruthú a mheallann agus a thacaíonn le pobail áitiúla trí fhorbairt eacnamaíoch agus shóisialta, agus a thacaíonn le caomhnú na bithéagsúlachta ag an am céanna. Is sample d'fhorbairt eiseamláireach,

an ghlasbhealach radharcach 40 ciliméadar i Luimneach, a athraíodh ó líne iarnróid tréigthe, as a chur chuige iomlánaíoch, cuimsitheach agus réamhbhreathnaitheach i leith athghiniúint tuaithe, turasóireacht inbhuanaithe agus folláine phobail. Tá rath mór bainte amach aige, maidir le húsáideoirí, agus tionchar eacnamaíoch agus sóisialta.

Lá 2, 10 Deireadh Fómhair, rinneadh turas rothaíochta ar Ghlasbhealach Montes de Hierro / Sléibhte Iarainn, atá clúdaithe le hiarsmaí mianadóireachta agus tionsclaíocha ina thimpeallacht a chruthaíonn tírdhreach an-uathúil agus atá ceangailte anois le cathair Bilbao le lána rothaíochta. Tríd is tríd, turas an-rathúil agus suimiúil a bhuaigh gradam do Ghlasbhealach Luimnigh.

CLÁR NA DTOGHTHÓIRÍ

Is éard atá i gClár na dToghthóirí ná liosta de na daoine go léir os cionn 18 mbliana d'aois a bhfuil cónaí orthu i gCathair agus i gContae Luimnigh atá i dteideal vóta a chaitheamh i dtoghcháin chuig an Dáil, chuig Parlaimint na hEorpa, i dToghcháin Uachtaránachta, Toghcháin Áitiúla, Toghcháin Mhéara agus i Reifrinn. Is féidir le daoine aonair clárú ar líne nó foirmeacha páipéir a íoslódáil lena gcomhlánú.

In 2025, bhí dhá Dháilcheantar i Luimneach. Ba iad seo a leanas na toghcheantair agus líon na suíochán Dála i ngach ceann díobh:

- Cathair Luimnigh 4 shuíochán
- Contae Luimnigh 3 shuíochán

Amhail an 31 Nollaig bhí 147,888 Toghthóir Uachtaránachta agus 159,246 toghthóir Rialtais Áitiúil ar Chlár Rollach na dToghthóirí 2025. Tá an Toghthóireacht Rialtais Áitiúil briste síos mar seo a leanas idir na sé Thoghcheantar Áitiúil:

• Áth Dara-Ráth Caola	24,663
• An Cheapach Mhór-Cill Mocheallóg	29,778
• Cathair Luimnigh Thoir	28,035
• Cathair Luimnigh Thuaidh	27,028
• Cathair Luimnigh Thiar	25,829
• An Caisleán Nua	23,913

Le linn 2025 bhí toghchán amháin ann, an toghchán Uachtaránachta a tionóladh an 24 Deireadh Fómhair. Phróiseáil an fhoireann Clárúcháin beagán os cionn 18,000 breisiú, leasú agus scriosadh ar Chlár na dToghthóirí.

AN TAONAD OILIÚNA SLÁINTE AGUS SÁBHÁILTEACHTA

Tá beirt bhall foirne ag Seirbhísí Corparáideacha a riarann oiliúint Sláinte agus Sábháilteachta. Iarrann bainisteoirí líne riachtanais oiliúna trí fhoirm ar líne. Aithnítear riachtanais oiliúna Sláinte agus Sábháilteachta trí mheasúnuithe riosca a dhéanann bainisteoirí. Cuirtear oiliúint ar fáil trí úsáid a bhaint as luachana iomaíocha.

Féach thíos liosta oiliúna a d’eagraigh an tAonad Oiliúna Sláinte agus Sábháilteachta le linn 2025:

Ainm an Chúrsa	Líon na nDaoine a Fuair Oiliúint
Rothaí Scrábacha	28
Láimhseáil Aispeiste	8
Bruachaire	24
Oibreáin Bhitheolaíocha	5
Sábh slabhrach (Nua agus Cúrsa Athnuachana)	20
Feasacht ar Cheimiceáin	22
Spásanna Teoranta (Íseal/Meánach)	7
Bainistíocht Spásanna Teoranta	7
Deimhniú Inniúlachta Gairmiúla (CPC) Tiománaí (Modúil 1-5)	132
Scéim Deimhniúcháin Scileanna Tógála (CSCS) Dumpaire Altach	4
Tochaltóir CSCS 360°	4
Sláinte agus Sábháilteacht ag Oibreacha Bóthair CSCS	8
Ag Aimsiú Seirbhísí Faoi Thalamh CSCS	16
Tochaltóir Beag CSCS	11
Dumpálaí Láithreáin CSCS	16
Síniú, Soilsíú agus Cosaint CSCS	24
Láimhseálaí Teileascópach CSCS	24
Ag Déileáil le Custaiméirí Ionsaitheacha	146
Maor Dóiteáin	108
Freagróir Garchabhrach	57
Freagróir Garchabhrach – Cúrsa Athnuachana	30
Cúrsa maidir le Tírdhreachú Comhcheangailte	9
Lódaire Leoraí/HIAB	8
Glasáil/ Clibeáil	3
Láimhsiú	511
Túr Soghluaiste CSCS	7
Forcardaitheoir	3
Pas Sábháilte	83
Institiúid um Shábháilteacht agus Sláinte Áitíochta (IOSH) SHEIC	16
Clár Sábháilteachta do Bhainisteoirí Foirgníochta (MSIC) IOSH	4
Ionadaí Sláinte agus Sábháilteachta	3
Rollóir Cóirithe Dromchla	13
Tiománaí Rollóra	11
Oibreoir Seirbhíse Geimhridh (Cúrsa Nua agus Athnuachana)	18
Ag Obair ag Airde	20
Líon iomlán na foirne oilte	1,410

LÁ NÁISIÚNTA CUIMHNEACHÁIN

D'óstáil an Chomhairle Searmanas Lae Cuimhneacháin an 13 Iúil chun ómós a thabhairt do gach fear agus bean Éireannach a fuair bás i gcogaí roimhe seo nó ar seirbhís leis na Náisiúin Aontaithe. Ba é seo an tríú bliain déag a reáchtáladh an searmanas ag Cé na gCeannaithe. Rinne an 12ú Cathlán Coisithe, Dún an tSáirséalaigh, an Garda Onóra agus tugadh onóracha míleata nuair a ardaíodh an Bhratach Náisiúnta ar lánchrann. Rinne ionadaithe ón Eaglais Chaitliceach, Eaglais na hÉireann, na Preispitéirigh agus na Meitidistigh Aontaithe agus Cumann na gCarad an comóradh ilchreidmheach a reáchtáil, agus bhí an Príomhchomhairleoir, an Comhairleoir Catherine Slattery, i gceannas air.

Ba iad Cór 'The Curraghgowers Singers' atá lonnaithe i Luimneach a chuir an ceol ar fáil don imeacht faoi stiúir an Stiúrthóra Cóir, Timothy Schinnick, in éineacht le Buabhalláí, Don Phelan, Píobaire Uilleann, Colleen Shanks agus Drumadóir, Alberto De Blas Blazquez.

SEISIÚIN EOLAIS NA DTOGHCHEANTAR ÁITIÚIL

Pléitear ag Seisiúin Eolais na dToghcheantar Áitiúil saincheisteanna oibríochtúla a bhaineann le toghcheantair thoir, thuaidh agus thiar chathair Luimnigh, agus de ghnáth bíonn siad ar siúl ar an gcéad Máirt agus Céadaoin de gach mí, seachas mí Lúnasa. Reáchtáladh 30 Seisiúin Eolais in 2025.

SEIRBHÍS URNAÍ NA NOLLAG

Reáchtáladh Seirbhís Urnaí na Nollag i Halla Istabraq, an Cheanncheathrú Chorporáideach, Cé na gCeannaithe an 17 Nollaig agus ghlac Comhairleoirí agus baill foirne páirt ann.

DUALGAS UM CHOMHIONANNAS AGUS CEARTA DAONNA NA HEARNÁLA POIBLÍ

Ghlac Bord Bainistíochta Chomhairle Cathrach agus Contae

Luimnigh leis an mBeartas um Chomhionannas agus Cearta an Duine san Earnáil Phoiblí i mí an Mhárta 2025 agus rinne an fhoireann oiliúint le Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas (IHREC) mar an chéad chéim chun an Dualgas a chur i bhfeidhm. Tacaíonn réimse tionscnamh ar fud na heagraíochta le cruinnithe le spriocghrúpaí, agus le rannpháirtíocht uathu, chun bacainní a scrúdú, agus conas seirbhísí a sheachadadh chun oibleagáidí faoin dualgas a chomhlíonadh.

ACHT NA DTEANGACHA OIFIGIÚLA

Síníodh Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003 ina dhlí ar an 14 Iúil 2003. Is é príomhchuspóir an Achta ná feabhas a chur ar sholáthar seirbhísí poiblí trí mheán na Gaeilge.

Forálann an tAcht seo go n-ullmhóidh comhlachtaí poiblí scéim teanga ina sonraítear na seirbhísí a chuirfidh siad ar fáil trí mheán na Gaeilge, trí mheán an Bhéarla, agus trí mheán na Gaeilge agus an Bhéarla agus na bearta atá le glacadh chun a chinntiú go ndéanfar aon seirbhís nach bhfuil á soláthar ag an gcomhlacht trí mheán na Gaeilge faoi láthair a chur ar fáil trí Ghaeilge laistigh d'fhráma ama comhaontaithe.

Ghlac Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh lena dara Scéim Teanga Gaeilge don tréimhse 2019 – 2022 an 01 Feabhra, 2019 agus leanann sí de bheith ag cur gach gné dá Scéim Teanga Gaeilge i gcrích.

Achtaíodh Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) 2021 i mí na Nollag 2021 chun cur leis an dul chun cinn atá déanta faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 agus chun soláthar seirbhísí poiblí trí mheán na Gaeilge a mhéadú agus a fheabhsú. Sa bhliain 2025, bhuaill an Grúpa Oibre um an nGaeilge tras-rannach le chéile arís agus arís eile chun a chinntiú go raibh ceanglais Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 (arna leasú) á gcomhlíonadh go hiomlán agus chun leanúint de chuspóirí an Achta a chur chun cinn.

De réir Alt 10.1A d'Acht na dTeangacha Oifigiúla, leagtar amach sa mhéid seo a leanas ár ngníomhaíochtaí fógraíochta i gcomhréir le hAcht na dTeangacha Oifigiúla, de réir na bparaiméadar atá leagtha síos ag an gCoimisinéir Teanga don bhliain 2025:

- 27.7% bainte amach i suíomh fógraí Gaeilge (tomhaistear an socrú seo ar mheán chatagóir meán, ag tomhas infheictheacht na Gaeilge ar fud na gcainéal meán éagsúil ina bhfuil fógraíocht déanta againn).
- 7.56% bainte amach san airgead a caitheadh ar fhógraíocht sna Meáin Ghaeilge (is é sin le rá, meáin ina bhfuil níos mó ná 50% d'ábhar Gaeilge).

SIAMSAÍOCHT AGUS COSTAIS GHAOLMHARA

Áiríodh leis an gcaiteachas ar shiamsaíocht agus ar chostais ghaolmhara costais a bhain le Fáiltithe, scrollaí d'fhaighteoirí ag fáiltithe, costais lónadóireachta a bhain leis na bronntanais chéanna agus bronntanais chorporáideacha.

NASCADH BAILTE

Thaistil toscaireacht ó Savannah go Luimneach ón 17 – 19 Feabhra, ina raibh Van Johnson, Méara Savannah, Trip Tollison, POF, SEDA agus Ionad Trádála Domhanda (WTC) Savannah, Jay Melder, Bainisteoir Cathrach, Cathair Savannah, Marty Johnston, Leaschúntóir do Mhéara Savannah, Joe Marinelli, Uachtarán agus POF, Visit Savannah agus Ryan Sewell, Comhpháirtí/Comhalta Boird, Sterling Seacrest Pritchard. Bhí Mike Lynch, Leas-Uachtarán Sinsearach, Baincéireacht Tráchtála Domhanda, Bank of America agus Marty Hogan, POF, US Intermodal Corporation, Rúnaí/Cisteoir WTC Savannah, i Luimneach ar leithligh agus bhí siad ceangailte leis an ngrúpa nuair a shroich siad.

Ar an gcéad oíche dá gcuairt, bhuail siad le Méara Luimnigh, John Moran, agus leis an Dr. Pat Daly, Ard-Stiúrthóir. An 18 Feabhra, d'fhreastail siad ar chruinniú bricfeasta le Pat Rickard, PBC Biomed. Fuair siad cur i láthair ó Chomhordaitheoir Chorn Ryder 2027, Elaine O'Connor. Tráthnóna, ghlac siad páirt i gComhrá Comhstádais leis an Méara Moran, Bord Bainistíochta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, POF, Grúpa Aerfort na Sionainne, POF, Cuideachta Chalafort na Sionainne agus Fhainge, Uachtarán, OTS, Uachtarán Gníomhach OL, POF, Rugbaí Mumhan, POF, Cumann Tráchtála Luimnigh, POF, Tradebridge, A/CE, Comhairle Contae an Chláir, Oifigigh Shinsearach ó Fhiontraíocht Éireann, GFT, Comhpháirtíocht Treaty Stone, PBC Biomed agus Stiúrthóir Feidhmiúcháin, GBM. Ansin d'fhreastail siad ar Chruinniú Speisialta de Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh áit ar shínigh siad Comhaontú Cairdis agus labhair Méara Johnson leis an gComhairle.

An 19 Feabhra thug siad cuairt ar Láthair Chearnóg Opera i gcomhar le hoifigigh ó Thurasóireacht, Trádáil agus Infheistíocht, LCCC. Ina dhiaidh sin, bhí lón oibre ar thurasóireacht i láthair le grúpaí turasóireachta seachtracha agus cur i láthair ó thoscairí Savannah ar thurasóireacht in Savannah.

CÁCAS BAN LUIMNIGH

Bunaíodh Cácas Ban Luimnigh chun tacaíocht, cur chun cinn agus spreagadh a thabhairt do níos mó ban páirt a ghlacadh sa pholaitíocht áitiúil, agus chun iarracht a dhéanamh líon na n-ionadaithe tofa ban ar Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a mhéadú.

Is fóram traspháirtí é Cácas Ban Luimnigh a chuimsíonn na comhairleoirí ban, arna toghadh ar Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Tagann na Comhaltaí sin le chéile go comhchoiteann chun mná a spreagadh chun páirt a ghlacadh sa pholaitíocht áitiúil. Is é cuspóir an Chácais ná cuimsitheacht agus éagsúlacht níos leithne a chur chun cinn sa rialtas áitiúil agus guth níos láidre a thabhairt do mhná sa chinnteoireacht áitiúil.

In 2019, toghadh ochtar ban chuig Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, agus comhthoghadh bean bhreise chuig an gComhairle sa bhliain 2020. In 2024, bhí na Toghcháin Áitiúla ar siúl an 07 Meitheamh, áit ar toghadh dháréag

ban go rathúil chuig an gComhairle, méadú 7.5% ón téarma Comhairle roimhe sin.

Tacaíonn Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht leis an tionscnamh seo, a mhaoineíonn tionscnaimh chun rannpháirtíocht níos mó ag mná sa pholaitíocht a mhéadú.

Tháinig Cácas Ban Luimnigh le chéile trí huaire in 2025.

SLÁINTE AGUS SÁBHÁILTEACHT

Tá Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh tiomanta do shláinte, sábháilteacht agus leas na bhfostaithe agus na ndaoine aonair uile a bhféadfadh tionchar a bheith ag ár ngníomhaíochtaí orthu a chosaint, a mhéid is féidir go réasúnta. Tacaítear leis an tiomantas seo le Córas Bainistíochta Sábháilteachta láraithe atá creidiúnaithe de réir C.É. ISO 45001:2018 – Bainistíocht Sláinte agus Sábháilteachta Ceirde.

Cinntíonn an Chomhairle go ndéantar feabhsú leanúnach ar an gCóras Bainistíochta Sábháilteachta trí:

- Cuspóirí agus spriocanna bliantúla ceadaithe a shainaithint agus a chur i bhfeidhm.
- Próisis le haghaidh comhairliúcháin agus rannpháirtíochta rialta ag gach leibhéal den eagraíocht.
- Clár cigireachtaí sláinte agus sábháilteachta atá bunaithe ar riosca.
- Córas iniúcháireachta inmheánaí láidir.
- Sceideal bliantúil iniúchtaí seachtracha.
- Solúbthacht laistigh den chóras chun aghaidh a thabhairt ar chúrsaí gan choinne a eascraíonn as iniúchtaí, cigireachtaí, nó athruithe reachtaíochta.

INIÚCHÓIREACHT INMHEÁNACH

Is é cuspóir na feidhme iniúcháireachta inmheánaí ná cumas Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh luach a chruthú, a chosaint agus a chothú a neartú tríd an gCoiste um Iniúcháireacht agus Riosca, agus an bhainistíocht a chur ar fáil le dearbhú, comhairle, léargas agus fadbhreathnaitheacht neamhspleách, rioscabhunaithe agus oibiachtúil. Is é misean na hIniúcháireachta Inmheánaí ná athbhreithnithe agus measúnuithe neamhspleácha oibiachtúla a sholáthar ar ghníomhaíochtaí, oibríochtaí, córais airgeadais, rialuithe inmheánacha agus próisis rialachais chorparáidigh na Comhairle. Tugann sé dearbhú freisin lena chinntiú go bhfuil an Chomhairle i gcomhréir le beartais, caighdeáin chuntasaíochta, nósanna imeachta agus reachtaíocht. Déantar gach tasc trí Iniúchadh Inmheánach chun dearbhú neamhspleách, oibiachtúil a sholáthar chomh maith le moltaí atá ceaptha chun luach a chur leis an gComhairle agus oibríochtaí a fheabhsú.

Déanann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a feidhm iniúcháireachta inmheánaí a seachfhoinsiú go páirteach chuig gnólacht seachtrach arna sholáthar ar feadh tréimhse socraithe ama.

Chríochnaigh foireann iniúcháireachta inmheánaí agus

Iníúcháirí Inmheánacha seachfhoinsithe Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh roinnt athbhreithnithe le linn 2025. Cuireadh na tuarascálacha seo faoi bhráid na Foirne Bainistíochta agus an Choiste um Iníúcháireacht agus Riosca lena n-athbhreithniú agus lena gceadú. Déanann an tIníúchadh Inmheánach obair leantach ar na tuarascálacha seo go dtí go mbeidh na gníomhartha comhaontaithe curtha i bhfeidhm. Cuireann an t-iníúchadh inmheánach nuashonruithe rialta ar fáil don Choiste um Iníúcháireacht agus Riosca a thagann le chéile ceithre huaire sa bhliain ar a laghad. Tionóladh cruinnithe an Choiste um Iníúcháireacht agus Riosca an 26 Feabhra, an 21 Bealtaine, an 5 Meitheamh, an 11 Meán Fómhair, an 3 Samhain agus an 26 Samhain.

SOLÁTHAR

Glacadh le Beartas Soláthair Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh 2024-2028 i mí an Mheithimh 2024. Cinnteoidh an beartas seo go ndéanfar gach soláthar ar bhealach atá comhsheasmhach le Treoir Soláthair Phoiblí 2014/24/AE an Aontais Eorpaigh, Reachtaíocht Náisiúnta, Beartas agus Treoirilínte.

Soláthraíonn foireann an Aonaid Soláthair tacaíocht agus treoir maidir le gníomhaíochtaí soláthair. Déanann siad monatóireacht ar chomhlíonadh soláthair agus tomhaiseann siad comhlíonadh i gcoinne an chaiteachais iomláin. In 2025, léirigh an Chomhairle ráta comhlíonta 99.12% i gcoinne an chaiteachais bhliantúil.

Tá an fhoireann freagrach freisin as tagairtí soláthair atá ann cheana a bhunú agus a leathnú ar iarratas ó gach roinn laistigh den chomhairle agus mar thoradh ar phróiseas iomaíoch atá á chur i gcrích.

Léiríonn an méid seo a leanas líon na dTagairtí Soláthair ar déileádh leo ó Eanáir – Nollaig 2025.

Tagairtí Soláthair Nua curtha ar bun	400
Tagairtí Soláthair Sínte de réir conartha/socraithe shínithe	201

Soláthraíonn an tAonad Maoirseachta Foréileamh, a thagann faoi shainchúram an tSoláthair, deighilt dualgas sa timthriall soláthair agus is é feidhm na foirne ná bailíochtú a dhéanamh ar gach éileamh a ardaítear ar fud na Comhairle ar fad chun comhlíonadh soláthair a chinntiú a thugann comhsheasmhacht agus caighdeán do na foréilimh atá á n-ardú.

Láimhseáladh 19,359 foréileamh idir Eanáir agus Nollaig 2025.

- Is ionann foréilimh cheadaithe agus 84.52% de na foréilimh iomlána a gníomhaíodh.
- Is ionann foréilimh diúltaithe agus 15.48% de na foréilimh iomlána a gníomhaíodh.

Tréimhse	Faomhaithe	Diúltaithe	Iomlán na bhforéileamh a gníomhaíodh
E a n á i r - Nollaig 2025	16,362	2,997	19,359

Is iad seo a leanas na trí phríomhchúis le diúltú don bhliain 2025:

Na Trí Phríomhchúis le Diúltú 2025		
Méid iomlán	2997	100%
Ní raibh larratas ar Mheabhrán ardaithe roimh ré – Easpa sonraí/sonraí neamhleor	783	26%
Tagairt Soláthair Fágtha Ar Lár/Mícheart	445	15%
Iarratas ar Mheastachán - Fágtha ar lár	387	13%

SEIRBHÍSÍ DO CHUSTAIMÉIRÍ

Le linn 2025, d'oibrigh an Fhoireann Seirbhísí do Chustaiméirí go dian dícheallach chun teagmháil dhearfach a dhéanamh lenár gComhaltaí Tofa, lenár nIonadaithe Poiblí, le saoránaigh Luimnigh agus le cuairteoirí. Cuireadh dhá bhealach nua rannpháirtíochta ar bun chun cabhrú le Fiosrúcháin ó Chomhairleoirí eadhon bosca poist tiomnaithe do Chomhaltaí Tofa agus tairseach nua RGCS chun ionadaíochtaí a logáil ar líne thar ceann comhthoghthóirí.

Tá foireann tosaigh ag an bhFoireann Bainistíochta Seirbhísí do Chustaiméirí a bhíonn ag plé leis an bpobal ar bhealaí éagsúla, lena n-áirítear ionad teagmhála teileafóin na Comhairle, ríomhphost tiomnaithe, MyLimerick.ie, Twitter etc. Rinneadh iarrachtaí móra chun freagairt d'fhiosrúcháin agus d'iarratais seirbhíse an phobail chomh héifeachtach agus ab fhéidir.

Le bonneagar Oifige na Comhairle ar oscailt ar feadh 2025, mhéadaigh cuairteanna ar an gcuntar poiblí 8% i mbliana i gcomparáid le figiúirí 2024 agus roghnaigh claint dul i dteagmháil leis an gComhairle go pearsanta. Taifeadadh líon iomlán na gcuairteanna chuig an gcuntar poiblí in 2025 ag 31,661, agus Aibreán an mhí ba mhó le 3,033 cuairt, agus mí na Nollag an mhí ba ísle le 2,178 cuairt. Áiríodh le Seirbhísí Cuntair athbhreithniú agus bailíochtú ar iarratais ar Sheirbhísí Tacaíochta Tithíochta, críoch a chur le hidirbhearta admhála deasc airgid, bailíochtú iarratais ar Fhóirdheontas Dramhaíola Tí, daoine aonair a threorú chuig na hoifigí/comhghleacaithe cuí agus fiosrúcháin ghinearálta maidir leis na céadta seirbhísí a sholáthraíonn an t-údarás áitiúil.

Taifeadadh 15,708 tasc admhála san iomlán ag cinn scríbe admhála i gCé na gCeannaithe agus i dTuar an Daill araon, agus sháraigh a luach €8.3 milliún i rith na bliana. Suiteáladh córas nua Heycentrics i mbliana in ionad Agresso, agus d'oibrigh an Fhoireann Seirbhísí do Chustaiméirí go dlúth leis an bhFoireann Airgeadais chun an t-athrú réidh a chinntiú.

I measc na dtascanna eile bhí seoladh poist faisnéise agus foirmeacha iarratais, freagairt do ríomhphoist isteach agus iad a scaipeadh agus gach teagmháil eile ar na meáin shóisialta, agus an t-ionad glaonna a bhainistiú. Fuarthas 119,540 glao isteach agus tugadh formhór díobh seo chun críche ag an gcéad phointe teagmhála. Fuarthas agus freagraíodh 46,577 ríomhphost in 2025.

Ba é líon iomlán na gcásanna Bainistíochta Caidrimh le Custaiméirí (CRM) a cruthaíodh le linn 2025 ná 37,943 agus fuarthas 8,966 ó ionadaithe poiblí. Dúnadh 83% den líon iomlán cásanna a cruthaíodh i rith na bliana. Lean tairseach cruthaithe cásanna fhéinchabhrach MyLimerick le bealach a sholáthar do chustaiméirí chun dul i dteagmháil go díreach leis an gComhairle. Ba é líon iomlán na gcásanna don bhliain 2025 ná 1,630 agus fuarthas 91% (1494) díobh ó ionadaithe poiblí.

Chinntigh ról an Oifigigh Idirchaidrimh le Comhairleoirí go bhfuil cásanna na gComhairleoirí bainistithe go barrmhaith, agus tá aiseolas ó Chomhairleoirí an-dearfach ar an tionscnamh seo.

Leanann Seirbhísí do Chustaiméirí, ina ról mar an chéad phointe teagmhála don Chomhairle, de ról tacaíochta a sholáthar do na Seirbhísí Oibríochtúla don Chomhairle, lena n-áirítear Bóithre, Oibríochtaí Tithíochta agus Cothabháil, Páirceanna agus Spásanna Oscailte, seirbhísí Comhshaoil etc.

I rith 2025, lean an fhoireann ag freagairt d'iarratais seirbhíse a bhain le rioscaí tuilte, crainn tite, an gá bóithre a ghlanadh tar éis timpistí tráchta bóthair, an gá linnreoga a dheisiú, dumpáil mhídhleathach etc. agus thug siad tacaíocht don Fhoireann Oibríochtaí Bóithre agus iad ag déileáil le teagmhais drochaimsire.

Bhunaigh an Roinn Seirbhísí do Chustaiméirí oifig lasmuigh den láthair le hoibrithe deonacha le linn Stoirm Eowyn, ag próiseáil glaonna agus ríomhphoist agus ag cinntiú go raibh foirne ar an láthair in ann tacaíocht a thabhairt do bhaill den phobal. Chuir an fhoireann anailís cothrom le dáta ar fáil don fhoireann shinsearach ó thuairisciú poiblí agus chuidigh sé seo le cabhair a fháil do dhaoine i gceantair a raibh tacaíocht de dhíth orthu le linn na géarchéime drochaimsire.

COSAINT SONRAÍ

Ní mór do Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh mar rialaitheoir sonraí a chinntiú go bpróiseálann sí **sonraí pearsanta** a foirne, a custaiméirí, a soláthraithe agus aon duine aonair eile (dá dtagraítear mar **dhaoine is ábhar do na sonraí**) de réir na reachtaíochta um chosaint sonraí.

Tá Ról Oifigeach Cosanta Sonraí na Comhairle leagtha amach in Airteagal 39 den RGCS. Maidir le gach ábhar a bhaineann le cosaint sonraí, is féidir teagmháil a dhéanamh le hOifigeach Cosanta Sonraí Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag dataprotectionofficer@limerick.ie.

Bhí cruinnithe ráithiúla ag an OCS le Curaidh Chosanta Faisnéise agus Sonraí na Comhairle. Tháinig an Coiste Monatóireachta

um Chosaint Sonraí le chéile ceithre huaire i rith na bliana. Tháinig an Bord Maoirseachta TCI le chéile dhá uair i rith na bliana.

Bhí an tOifigeach Cosanta Sonraí mar chuid de ghrúpa oibre leis an Líonra Náisiúnta OCS a chruthaigh agus a rinne athbhreithniú ar 11 chúrsa oiliúna ar chosaint sonraí. Sa bhliain 2025, cuireadh ceithre cinn de na cúrsaí oiliúna seo ar fáil do gach ball foirne ar ár dtairseach oiliúna ar líne: Prionsabail RGCS, Oiliúint Tosaigh/Feasachta i Slándáil Sonraí, Nósanna Imeachta maidir le Sárú Sonraí agus Polasaí Deasc Glan. Chríochnaigh Curaidh Faisnéise agus Cosanta Sonraí na Comhairle oiliúint bhreise: Bunús dlíthiúil chun sonraí pearsanta a fháil agus a phróiseáil, lena n-áirítear sonraí de chatagóir speisialta. Cuirfear na sé chúrsa eile ar fáil in 2026.

Faoi Airteagal 13 den Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí, ceanglaítear ar an gComhairle mar rialaitheoir sonraí i gcás ina bhfaightear sonraí pearsanta ó ábhar sonraí, faisnéis shonrach a sholáthar don ábhar sonraí. Rinneadh ráitis phríobháideachais a nuashonrú agus a fhoilsiú i rith na bliana de réir mar ba ghá ar shuíomh Gréasáin na Comhairle ag an nasc seo a leanas: [Ráitis Príobháideachta](#)

D'oibrigh an Oifigeach Cosanta Sonraí leis an roinn Comhshaoil agus Gníomhaithe ar son na hAeráide chun a chinntiú go gcuirfí i bhfeidhm an próiseas chun ceamaraí a cheadú faoin Acht um Gheilleagar Ciorclach agus Forálacha Ilghnéitheacha, 2022. Áiríodh leis sin ceamaraí a cheadú agus a shuiteáil i siocracha móra bruscair, amhail dumpáil mhídhleathach agus ionaid fág anseo.

Chabhraigh an tAonad um Chosaint Sonraí le 20 Measúnú Tionchair ar Chosaint Sonraí (MTCS) a chruthú agus a athbhreithniú.

Phróiseáil an tAonad um Chosaint Sonraí na hiarratais seo a leanas in 2025:

- 36 iarratas ar Rochtain maidir le hÁbhar Sonraí
- 39 iarratas ar Rochtain Sonraí ó Thríú Páirtí
- 7 iarratas Inmheánach TCI
- 71 iarratas TCI um Fhorfheidhmiú Dramhaíola Inmheánach
- 1 iarratas ar Cheart Ceartúcháin
- 2 iarratas ar Fhíseáin ó Cheamara Coirp Inmheánach.

MARGAÍOCHT AGUS CUMARSÁID

Margaíocht

Rinne an rannóg margaíochta bainistíocht ar chuntais na meán sóisialta Limerick.ie, a léirigh fás agus rannpháirtíocht láidir ar fud na n-ardán uile, lena n-áirítear méadú de 13,917 leantóir in 2025, rud a thug ár líon iomlán leantóirí go 110,481. Cuireadh tús leis an mbliain leis an bhfeachtas Luimneach de Shiúl na gCos a bhuaigh duaiseanna, agus aird á tabhairt ar thrí chosán atá maoinithe ag an Scéim Bonneagair Áineasa Lasmuigh (ORIS), eadhon: Siúlóid an Ridire, Siúlóid Lúibe an tSléibhe Riabhaigh, Cosáin Siúil Bhéal an Átha/Áth na

bhFuinseog. Áiríodh i bhfeachtas 2025 eipeasóid fhadtéarmach ar an gclár mórleimh Tracks and Trails de chuid RTÉ agus gníomhachtú pearsanta Gnólacht go Tomhaltóir (B2C) ag Ionad Siopadóireachta an Chorráin. Sular cruthaíodh rannóg Margaíochta na bhFéilte, rinne an fhoireann Margaíochta bainistiú ar Fhéile Phádraig Luimnigh 2025 agus ar Riverfest Limerick 2025, agus cuireadh an dá imeacht chun cinn do na mílte duine. Lean an fhoireann lena gcomhoibriú fadbhunaithe lenár gcomhpháirtithe in Oideachas Tríú Leibhéal Luimnigh faoin mbranda Cathair Mac Léinn Luimnigh, ag bainistiú feachtas margaíochta il-ardáin sé seachtaine 'Fáilte go Luimneach' go rathúil, ag cruthú sócmhainn físe chur chun cinn chomhoibriúch lenár gcomhpháirtithe agus ag gabháil do na mílte mac léinn ardleibhéil ionchasacha ag Laethanta Oscailte Luimnigh. 'Laethanta Iontacha Amach' a bhí mar ghlaio soiléir chun cuairteoirí agus turasóirí lae a spreagadh chun iniúchadh a dhéanamh agus taithí a fháil ar gach rud a bhfuil le tairiscint ag an gcathair agus ag an gcontae ar fud ár gcainéal margaíochta go léir an samhradh seo. I gcomhar le foireann Chorn Ryder, chruthaigh an rannóg Margaíochta fo-bhranda nua i nGailf Luimnigh, atá deartha chun Luimneach a chur chun cinn mar cheann scríbe turasóireachta gailf den scoth. Chruthaigh an rannóg Margaíochta carachtar ficseanúil 'Val an Lochlannach' agus d'oibrigh siad le Leabharlanna Luimnigh chun Pacáistí Gníomhaíochta Val an Lochlannach a chur ar fáil do gach leanbh scoile i Luimneach. Cuireadh cárta clárúcháin leabharlainne le gach pacáiste chun ár léitheoirí is óige a nascadh le saol iontach na leabhar agus a leabharlainne áitiúla agus chun cabhrú leo tuiscint níos fearr a fháil ar an áit ina bhfuil cónaí orthu. Chruthaigh an rannóg Margaíochta físeán bolscaireachta chun aird a tharraingt ar na príomhchúiseanna le hinfheistíocht a dhéanamh i Luimneach. Sheol Méara Luimnigh, John Moran, an tsócmhainn ag ócáid ardphróifíle i Nua-Eabhrac i mí Mheán Fómhair. Bhí Branda Luimnigh le feiceáil i roinnt gníomhachtuithe Lasmuigh den Bhaile (OOH), lena n-áirítear comharthaíocht Fáilte go Luimneach ag Stáisiún Cholbaird, ar thótaim chomharthaíochta in Áth Dara agus Baile an Fhaoitigh, i bPáirc Thuamhan agus i gcomharthaí fuinneogae ar Shráid Uí Chonaill.

Cumarsáid

Sa bhliain 2025, chuir an fhoireann Cumarsáide tacaíocht fhairsing ar fáil do na ranna uile le linn bliana thar a bheith gnóthach. Áiríodh leis seo preasráitis a dhréachtú agus a eisiúint chun nuashonruithe tábhachtacha a roinnt, caidreamh leis na meáin a bhainistiú trí chomhordú agallaimh agus freagraí tráthúla, agus pleananna cumarsáide a fhorbairt chun teachtaireachtaí soiléire agus comhsheasmhacha a chinntiú.

Thacaigh an fhoireann le pleanáil agus cur chun cinn imeachtaí freisin, ag cabhrú le gníomhaíochtaí a eagrú agus a phoiblíú i rith na bliana.

Bhí na meáin shóisialta fós ina bpríomhfhócas, agus ábhar ar nós físeáin agus ríleanna ag spreagadh rannpháirtíochta i dtionscnaimh thábhachtacha. I measc na bpostálacha a raibh rath orthu, bhí nuashonruithe ar dhrochaimsir (lena n-áirítear Stoirm Eowyn), físeán ar fhreagairt na Comhairle do neadú druidí ar Rae Bedford agus Sráid Thomáis, agus ábhar a bhain

le Corn Ryder ina raibh suiteálacha agus comharthaíocht i Luimneach agus in Áth Dara, i measc áiteanna eile.

Chuir na hiarrachtaí seo le fás láidir lucht féachana agus méadú ar an idirghníomhaíocht.

Cumarsáid d'Oifig Mhéara Luimnigh

Lean an fhoireann Cumarsáide de bheith ag feabhsú bealaí cumarsáide in Oifig an Mhéara in 2025 chomh maith le deacháil phoiblí na hOifige a choinneáil i bhfeidhm.

D'fhorbair agus chuir an fhoireann straitéisí cumarsáide i bhfeidhm chun tionscnaimh, beartais agus feachtais Oifig an Mhéara a chur chun cinn, lena n-áirítear obair i rith na bliana ar phreasráitis a bhaineann leis an gClár Méarachta agus le hobair na hOifige chun a chinntiú go scaipfear faisnéis chruinn agus thráthúil ar pháirtithe leasmhara agus ar bhaill den phobal.

D'oibrigh an fhoireann freisin ar ráitis ón Méara ar chúrsaí tábhachtacha, mar aon le hóráidí agus nótaí cainte d'imeachtaí ar tugadh cuireadh don Mhéara chucu, imeachtaí inmheánacha agus seachtracha de chuid Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Chruthaigh an fhoireann Cumarsáide cuntais meán sóisialta freisin chun obair agus beartais Oifig an Mhéara a chur chun cinn.

Ábhar Gréasáin – Limerick.ie

Lean Limerick.ie de bheith ag feidhmiú mar phríomhardán digiteach na Comhairle agus mar mhol réigiúnach cur chun cinn trí Discover Limerick. D'oibrigh an fhoireann go dlúth le ranna chun leathanaigh ghréasáin shoiléire, inrochtana a sheachadadh a chomhlíonann ceanglais reachtúla agus a thacaíonn le seachadadh seirbhísí.

Sa bhliain 2025, rinneadh athdhearadh suntasach ar an suíomh, rud a chuireann comhéadan níos cairdiúla don úsáideoir agus níos inrochtana ar fáil ar fud gléasanna. Bhí sé ina ardán tábhachtach freisin do mhórfheachtais, lena n-áirítear féilte agus imeachtaí, agus leathnaigh sé a raon feidhme le hábhar nua amhail leathanach tiomnaithe do Ghailf Luimnigh agus leathanach Déardaoín an Chlapshoilais.

Choinnigh Limerick.ie feidhmíocht láidir cuardaigh, ag rangú go seasta mar an toradh is fearr do phríomhchuardaigh a bhain le Luimneach ar fud na n-inneall cuardaigh móra.

IARRATAIS UM SHAORÁIL FAISNÉISE

Tá sé mar bheartas ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh rochtain a thabhairt do bhaill an phobail ar fhaisnéis atá i seilbh an Údaráis de réir fhorálacha an Achta um Shaoráil Faisnéise 2014. Tá tuilleadh eolais agus foirmeacha iarratais ar fáil ar shuíomh gréasáin na Comhairle

<https://www.limerick.ie/council/services/your-council/freedom-of-information>

In 2025, fuair Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh 300 iarratas faoin Acht um Shaoráil Faisnéise 2014. Seo a leanas miondealú ar na cinntí a rinneadh ar na hiarratais sin:

Cásanna oscailte amhail 01/01/2025	17
Iarratais a fuarthas 2025	300
Deonaithe	50
Deonaithe go páirteach	151
Diúltaithe	49
Tarraingthe siar	46 (a raibh 6 díobh neamhbhail)
Aistrithe	4
Cásanna oscailte amhail 31/12/2025	17

IARRATAIS OMBUDSMAN

Bunaíodh Oifig an Ombudsman faoi Acht Ombudsman 1980. Is é ról na hOifige imscrúdú a dhéanamh ar ghearáin faoi ghníomhartha riaracháin, moilleanna nó neamhghníomhartha a chuireann isteach go diúltach ar dhaoine nó ar chomhlachtaí agus iad ag déileáil le comhlachtaí stáit lena n-áirítear Údaráis Áitiúla.

In 2025, dhéileáil Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le **39** gearán a rinneadh leis an Ombudsman maidir le cinntí/ gníomhartha a rinne an Chomhairle. As na **39** gearán sin is é seo a leanas miondealú ar thorthaí na n-imscrúduithe a rinne Oifig an Ombudsman:

Cásanna dúnta	29
Cinntí nár cinneadh fós	10

ROCHTAIN AR FHAISNÉIS FAOIN GCOMHSHAOL

Comhlíonann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh Rialacháin um Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaol 2007 go 2014 nach mór dá mbarr, faoi réir eisceachtaí áirithe, faisnéis a bhaineann leis an gComhshaol a chur ar fáil agus í a iarraidh. In 2025, fuair Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh 33 iarratas.

Seo a leanas miondealú ar na cinntí a rinneadh:

Cásanna oscailte amhail 01/01/2025	
Iarratais a fuarthas 2025	33
Deonaithe	6
Deonaithe go páirteach	17
Diúltaithe	7
Tarraingthe Siar/Amach	3
Cásanna oscailte amhail 31/12/2025	1

EACNAMAÍOCH, TURASÓIREACHT, CULTÚR,
RÉADMHAOIN AGUS FOIRGNIMH CHOR-
PARÁIDEACHA

FOIRGNIMH CHORPARÁIDEACHA

Tá Foirgnimh Chorparáideacha suite laistigh den Stiúrthóireacht Eacnamaíoch, Turasóireachta, Cultúir, Maoine agus Foirgnimh Chorparáideacha. Tá dhá rannóg sa roinn mar seo a leanas:

1. Tionscadail chaipitiúla agus
2. Bainistíocht Áiseanna.

Seo a leanas punann na bhFoirgneamh Corparáideach:

1. An Cheanncheathrú Chorparáideach, Cé na gCeannaithe;
2. Oifigí na Cathrach, Tuar an Daill;
3. Teach Lios an Fháлтаigh, Tuar an Daill;
4. Teach na Bearú, Sráid Mhichíl (lena n-áirítear an Leabharlann Lárnach);
5. Teach Carlton, Sráid Anraí;
6. Músaem Luimnigh, Sráid Anraí;
7. Oifig Athghiniúna Luimnigh Taobh ó Dheas, Baile an Róistigh; agus
8. Granary, Sráid Mhichíl (cuid de Fhorbairt Chearnóg Opera).

Sa bhliain 2025, ghlac Foirgnimh Chorparáideacha freagracht as athchóiriú a dhéanamh ar an sean-Oifig Turasóireachta tréigthe ag Cé Artúir. Is príomhthosaíocht de Chlár an Mhéara an tionscadal seo.

Grianghraf ón Aer den Cheanncheathrú Chorparáideach, Cé na gCeannaithe

TIONSCADAIL CHAIPITIÚLA

Is é fócas na Foirne Tionscadal Caipitil tionscadail oibreacha caipitil a sheachadadh chun foirgnimh a fheabhsú do shaoránaigh, do chomhaltaí tofa agus d'fhoireann Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh (LCCC). Díreofar tríd an uasghrádú ar ár bhfoirgneamh freisin ar na dúshláin a bhaineann leis an Athrú Aeráide agus ar oibleagáidí na heagraíochta sa réimse seo.

Foirgnimh Chorparáideacha – Cóiríocht Oifige

Tá Foirgnimh Chorparáideacha freagrach as na foirgnimh shibhialta níos mó atá faoi úinéireacht nó faoi smacht LCCC.

Cuireann na foirgnimh seo cóiríocht ar fáil do líon suntasach d'fhoireann LCCC chomh maith le bheith ina bhfoirgnimh phoiblí ina mbíonn idirghníomhaíocht ag saoránaigh Luimnigh leis an daonlathas áitiúil.

Tá LCCC i dtréimhse fáis agus tá líon na foirne ag méadú le deich mbliana anuas. Mar chuid dár sainordú timpeallacht oibre ardchaighdeán agus éifeachtúil a sholáthar, tá Foirgnimh Chorparáideacha ag obair chun leithdháileadh spáis a chaighdeánú ar fud ár stoc foirgneamh. Mar thoradh air seo, tháinig méadú ar áitíocht na bhfoirgneamh agus níl aon ghá le spás oifige breise a thógáil ná a ligean ar léas.

Fáiltiú Seomra an Mhéara

Seomra Boird na Ceanncheathrún Corparáidí

Both Fuaimiúil

An Cheanncheathrú Chorporáideach, Cé na gCeannaithe

Tá an Cheanncheathrú Chorporáideach ag Cé na gCeannaithe, a tógadh sa bhliain 1988, i mbun athchóirithe céim ar chéim. Áirítear leis an obair atá críochnaithe obair ar Sheomra na Comhairle ar leibhéal na Talún agus athchóiriú suntasach ar an Tríú Uirlár. Áirítear leis an obair ar an Tríú Uirlár tógáil Seomra Méara, spás oifige le haghaidh Seirbhís Chorporáideach agus Margaíocht agus Cumarsáid agus athchóiriú Sheomra an Ard-Stiúrthóra. Áiríodh leis na hoibreacha ar an tríú hurlár uasghrádú iomlán ar an gcóras braite dóiteáin agus aláraim chomh maith le huasghrádú iomlán ar chábhláil líonraithe Teicneolaíochta Faisnéise (TF) ó Cat5e go Cat6a. Tá luas próiseála níos tapúla agus bandaleithead níos mó ag an mbonneagar líonra nua ná mar a bhí sa leagan roimhe seo. Tógadh seomra cumarsáide nua mar chuid den obair seo freisin chun cibearshlándáil fhoriomlán a fheabhsú. Tá gléasra agus trealamh atá as dáta á mbaint go córasach as an bhfoirgneamh freisin chun uasghráduithe a éascú faoi Chlár Pathfinder Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (ÚFIÉ).

Ceaintíní sa Cheanncheathrú Chorporáideach, Cé na gCeannaithe agus i bhFoirgnimh Shibhialta Thuar an Daill

Tar éis cinneadh ón mBord Bainistíochta, tá áiseanna bialainne á n-athbhunú sa Cheanncheathrú Chorporáideach, Cé na gCeannaithe agus Oifigí Cathartha, Tuar an Daill. Tá an bhialann i bhFoirgnimh Chorporáideacha, Cé na gCeannaithe, á tógáil in áit nua agus cuirfear an bhialann in Oifigí Cathartha, Tuar an Daill, ar fáil san áit atá ann cheana féin. Athchóiríodh an dá cheantar go “bosca liath”, agus tá an obair dhearaidh ar na háiseanna nua ar siúl faoi láthair. Déanfar an feistiú agus suiteáil na cistine nua in 2026.

Tionscadal Pathfinder ÚFIÉ

Is tionscnamh de chuid Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (ÚFIÉ) é Clár Pathfinder ÚFIÉ atá dírithe ar fheidhmíocht fuinnimh a fheabhsú agus spriocanna inbhuanaitheachta a bhaint amach i gcomhlachtaí earnála poiblí. Maoiníonn sé tionscadail a fhiosraíonn teicnící athchóirithe nuálacha agus traidisiúnta chun éifeachtúlacht fuinnimh agus dícharbónú a fheabhsú.

Tá sainordú ag LCCC feabhas a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh

ar fud ár n-eagraíochta agus ról ceannaireachta a ghlacadh i gcomhlíonadh gealltanais náisiúnta agus gealltanais an Aontais Eorpaigh (AE) chun glan-astaíochtaí nialasacha a bhaint amach faoi 2050. Tá sé mar aidhm ag LCCC a bheith ina chomhlacht ceannródaíoch san earnáil phoiblí maidir le feidhmíocht foirgneamh agus córas agus oibriú foirgneamh agus sócmhainní agus tá sé mar aidhm aige laghdú suntasach a bhaint amach ar thomhaltas fuinnimh agus ar astaíochtaí carbóin araon.

Mar chomhlacht earnála poiblí, ní mór dúinn na spriocanna sainordaithe seo a leanas a chomhlíonadh:

- Dé-ocsaíd Charbóin (CO₂) ó bhreosla iontaise (teirmeach agus iompar) a laghdú 51% faoi 2030 i gcomparáid le bunlíne 2016-2018;
- Astaíochtaí iomlána CO₂ a laghdú 51% faoi 2030 i gcomparáid le bunlíne 2016-2018; agus
- Feabhas 50% a chur ar an Táscaire Feidhmíochta Fuinnimh (EnPI) foriomlán i gcomparáid le bunlíne 2006-2008.

Tá trífhoirgneamh, a bhfuil úsáid ard fuinnimh acu, roghnaithe le haghaidh athchóirithe suntasaí: an Cheanncheathrú Chorporáideach Cé na gCeannaithe, Oifigí Cathartha, Tuar an Daill agus Teach Lissanalta. Tá athchóiriú mór/athchóiriú domhain beartaithe ar an gCeanncheathrú Chorporáideach agus athchóiriú meánach ar an dá fhoirgneamh i dTuar an Daill. I measc na bhfeabhsuithe coitianta ar na trífhoirgneamh tá suiteáil caidéal teasa aer go huisce, uasghráduithe ar Chóras Bainistíochta Foirgneamh agus suiteáil fótavoltach gréine ar dhíonta.

Tá athchóiriú níos doimhne beartaithe don Cheanncheathrú Chorporáideach, lena n-áirítear feabhsuithe suntasacha ar an imchúlúdach teirmeach, agus aghaidh a thabhairt ar lochtanna foirgníochta mar chuid den uasghrádú fabraice. Déanfaidh na straitéisí uasghrádaithe atá beartaithe do gach foirgneamh, na foirgnimh a ullmhú le go seasfaidh siad an aimsir chun go mbeidh siad ailínithe le spriocanna aeráide 2050 agus feabhsóidh siad go suntasach an timpeallacht oibre don fhoireann. Tá cistiú meaitseála ceadaithe faoi Chlár Pathfinder ÚFIÉ.

Grianghraf ón Aer den Cheanncheathrú Chorporáideach, Cé na gCeannaithe

Grianghraf ón Aer d'Oifigí Cathartha Thuar an Dail

Grianghraf ón aer de Theach Lissanalta le leanúint

Iniúchtaí Grád Infheistíochta

Is tionscnamh é TRESS (Athchóiriú a Bhunathrú Chun Feabhais ar Chósta an Atlantaigh Theas (Transforming Renovation in the Atlantic Coast South)) atá tiomnaithe do luasghéarú athchóirithe foirgneamh poiblí i réigiún an Oirdheiscirt. Is comhoibriú é idir trí eagraíocht, Gníomhaireacht Fuinnimh Thiobraid Árann (TEA), Vivid Edge agus Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne. Tá Foirgnimh Chorpáraídeacha i mbun oibre le TEA maidir le tuarascálacha cuimsitheacha iniúcháireachta foirgneamh (Iniúchtaí Grád Infheistíochta) a ullmhú do gach ceann de na trí fhoirgneamh ainmnithe, lena n-áirítear torthaí suirbhé foirgneamh, anailís fuinnimh, tograí dícharbónaithe agus breithnithe cur chun feidhme, eadhon indéantacht costais agus inghníomhaitheacht. Críochnaíodh Iniúchadh Grád Infheistíochta (IGA) don Cheanncheathrú Chorpáraídeach in 2025. Tá dul chun cinn maith déanta ar IGAnna d'Oifigí Cathartha, Tuar an Daill agus Teach Lissanalta agus táthar ag súil go mbeidh siad go luath in 2026. Cuirfidh na hiniúchtaí seo eolas ar fáil don obair atá le déanamh faoi Thionscadal Pathfinder ÚIFÉ.

Seanoifig Turasóireachta agus Páirc Chathartha, Cé Artúir

Tógadh seanfhoirgneamh pailliúin na hoifige turasóireachta agus an pháirc chathartha go luath sna 1990idí. D'fheidhmigh an foirgneamh mar oifig turasóireachta ar dtús. Aistríodh an fheidhm sin go Sráid Uí Chonaill ina dhiaidh sin. Baineadh úsáid as an bhfoirgneamh mar chaifé/beár fíona ó 2016 go 2018. Tá an foirgneamh folamh ó 2018 agus d'imigh sé i léig.

Tá tábhacht ailtireachta ag baint leis an bhfoirgneamh, a dhear Murray O'Laoire Associates. Is é an t-aon fhoirgneamh i Luimneach é ar bronnadh Bonn Óir tríbhliantúil Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann (RIAI) air (1989-1991). Is struchtúr nua-aimseartha é a thugann íomhá mhuirí chun cuimhne atá oiriúnach dá shuíomh, seanchalafort. Tá ról deach ag struchtúr an phailliúin, mar is spás poiblí seachtrach é chomh maith le bheith ina fhoirgneamh iata araon. Cruthaíonn an pailliún, atá suite i measc teilí agus seiceamóirí i bPáirc Chathartha Ché Artúir, tairseach idir an chathair agus an abhainn.

Tar éis Maoiniú Méarachta 2025, chuir Foirgnimh Chorpáraídeacha tús le hathchóiriú fhoirgneamh an phailliúin i mí an Mheithimh 2025. Áiríodh na nithe seo a leanas ar na hoibreacha:

- glanadh domhain an fhoirgnimh
- obair dheisiúcháin ar an díon
- athchumrú inmheánach chun an leagan amach a nuashonrú de réir chaighdeáin nua-aimseartha
- an trealamh agus na feistis mheicniúil agus leictreach a dhíchóimeáil
- aonaid ghloinithe briste a athsholáthar
- insliú inmheánach na mballaí seachtracha chun feidhmíocht theirmeach an fhoirgnimh a fheabhsú
- plástráil inmheánach agus
- cruach sheachtrach a phéinteáil

Tá maoiniú breise Méarachta geallta don bhliain 2026, rud

a éascóidh críochnú an tionscadail. I bhfianaise shuíomh ardphróifíle agus solúbthacht dhúchasach an fhoirgnimh, táthar ag fiosrú úsáidí éagsúla chun beocht a thabhairt don phailliún arís agus an spás tábhachtach seo cois abhann a athghníomhachtú.

Sean-Oifig Turasóireachta, Cé Artúir – Roimh ré

Sean-Oifig Turasóireachta, Cé Artúir – Faoi láthair

Sean-Oifig Turasóireachta, Cé Artúir – Roimh ré

Sean-Oifig Turasóireachta, Cé Artúir – Faoi láthair

BAINISTÍOCHT ÁISEANNA

Foirgnimh Chorporáideacha – Bainistíocht Áiseanna Ginearálta

Ó lá go lá, pléann foireann Bainistíochta Áiseanna le fiosrúcháin agus iarratais ó fhoireann LCCC, ó chomhaltaí tofa, ó shaoránaigh, ó thionóntaí fhoirgnimh corporáideacha LCCC (féach thíos) agus ó ghrúpaí pobail a úsáideann spásanna inár bhfoirgnimh. Déileáiltear le fiosrúcháin agus iarratais, atá fairsing agus éagsúil, ar bhealach gairmiúil agus éifeachtach.

Foirgnimh Chorporáideacha – Conradh Glantacháin

Rinne Foirgnimh Chorporáideacha bainistiú ar an bpróiseas tairisceana chun seirbhísí glantacháin a sholáthar do 27 foirgneamh LCCC. Bronnadh an conradh ar Grosvenor Services agus cuireadh tús leis an obair an 1 Iúil.

Foirgnimh Chorporáideacha – Ealaín Phoiblí

Tá bailiúchán tábhachtach saothar ealaíne i seilbh LCCC a bhailigh Bardas Luimnigh/Comhairle Cathrach Luimnigh, Comhairle Contae Luimnigh agus Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le blianta fada anuas. Is é beartas na bhFoirgneamh Chorporáideach an bailiúchán a thaispeáint i limistéir phoiblí agus foirne araon ar fud fhoirgnimh corporáideacha. Tá saothair ealaíne suntasacha ar taispeáint anois i ngach foirgneamh corporáideach. Trí líon na saothar atá ar taispeáint a mhéadú, feabhsaítear timpeallacht na hoifige agus déantar rothlú ar an mbailiúchán chun nochtadh a mhéadú. Tá feabhas breise tagtha ar spásanna oibre mar gheall ar an méadú ar an leibhéal plandála inmheánach le linn 2025.

Halla Istabraq

I bhfianaise nádúr poiblí na Ceanncheathrún Corparáidí, cuireadh béim ar Halla Istabraq in 2025, agus úsáid mhéadaithe an phríomhspáis poiblí á méadú. I measc na n-imeachtaí a tionóladh sa spás seo i rith na bliana bhí an 41ú Eagrán de EVA Idirnáisiúnta 2025 ó Lúnasa go Deireadh Fómhair, Design@OL i mBealtaine agus i mí an Mheithimh, taispeántas Cóirthrádála i mí na Samhna, seoladh Phlean Straitéiseach Líonra an Lucht Siúil Luimnigh agus Comhdháil Óige Chomhairle na nÓg Luimnigh 2025. D'fhreastail breis is 300 ball foirne ar an Lón Nollag bliantúil i Halla Istabraq, rud a léirigh ilúsáideacht an spáis. Bhain roinnt de na himeachtaí

seo le hoscailt Halla Istabraq sa tráthnóna agus ag an deireadh seachtaine, rud a chuir le méadú ar líon na ndaoine a bhí ag taisteal chuig an gcuid seo den chathair.

EVA Idirnáisiúnta 2025

EVA Idirnáisiúnta 2025

Comhdháil Óige Luimnigh 2025

Design@OL 2025

Lón na Nollag 2025

Carrchlóis na bhFoirgneamh Corparáideach

Déanann Foirgnimh Chorporáideacha bainistíocht ar na carrchlóis a bhaineann lenár bhfoirgnimh. Áirítear leis an ról seo spásanna páirceála do bhaill foirne a leithdháileadh ag an gCeanncheathrú Chorporáideach, Margadh na bPrátaí agus Carrchlós Ché Artúir. Bhí 37 spás páirceála ar fáil i rith na bliana. Rinneadh 48 tairiscint chun na spásanna seo a leithdháileadh. Déantar bainistiú ar charrchlóis i gcomhpháirt le hAcmhainní Daonna, i gcomhréir le Beartas agus Nós Imeachta Carrchlós Foirne LCCC a glacadh in 2023.

Ag an gCeanncheathrú Chorporáideach, rinneadh uasghrádú ar an gcarrchlós chun bealach gan chéimeanna a sholáthar go Sráid San Niocláis trí Theach Déirce na mBaintreach. Chun slándáil agus taitneamhachtaí foriomlána a fheabhsú, aistríodh an stóras bruscair go spás inmheánach agus uasghrádaíodh an soilsiú agus an TCI.

Foirgnimh Chorporáideacha - Tionóntachtaí Seachtracha

Faoi láthair, tá tionóntachtaí seachtracha ar fáil in Oifigí Cathartha, Tuar an Daill agus Teach Lissanalta. Seo a leanas tionóntaí LCCC:

Apex-FundRock

Uisce Éireann

Oifig an Tionscadail M/N20

Oifig an Iarthair Láir um Dhearadh Bóithre Náisiúnta agus

Oifig Bainistíochta Dramhaíola Réigiúnach an Deiscirt

Bíonn Foirgnimh Chorporáideacha i dteagmháil leis na tionóntaí seo chun oibleagáidí LCCC faoi na comhaontuithe tionóntachta a chomhlíonadh. Gineann na tionóntachtaí seo ioncam do LCCC agus déantar iad a bhainistiú i gcomhar le Seirbhísí Maoine.

Iníúchadh Maoine Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh

Cuireadh tús i mí na Bealtaine 2025 le hiniúchadh ar na foirgnimh agus na láithreáin uile atá faoi úinéireacht nó faoi smacht LCCC, seachas maoine tithíochta sóisialta agus na hocht bhfoirgneamh corparáideacha atá liostaithe thuas. Is é aidhm an iniúchta clár beo a sholáthar de bhreis is 200 maoín, ina dtaifeadfar sonraí faoi shuíomh, riocht foirgnimh, luach árachais agus úsáid reatha d'fhonn bainistíocht eastáit amach anseo a threorú.

Ina theannta sin, díríonn an t-iníúchadh ar riocht foirgneamh agus ar riachtanais chothabhála na dtrí Oifig Cheantair Bardasach d'Áth Dara-Ráth Caola, an Caisleán Nua agus an Cheapach Mhór-Cill Mocheallóg chun eolas a thabhairt do bhuiséid chothabhála foirgneamh agus caipitil amach anseo le haghaidh oibreacha fuinnimh agus uasghrádaithe riachtanacha.

FORBAIRT GHEILLEAGRACH AGUS TURASÓIREACHTA

FORBAIRT GHEILLEAGRACH

Tá sé de chúram ar an bhfoireann Forbartha Geilleagraí tacú le hiarrachtaí gníomhaireachtaí stáit agus an lucht gnó, chun a chinntiú go bhfuil Luimneach suite chun infheistíocht agus cruthú post a mhealladh agus a éascú don chathair agus don chontae agus go bhfuil an t-éiceachóras cuí chuige sin aige. Oibríonn an Fhoireann go dlúth le gnóthaí reatha i Luimneach chun cabhrú leo fostaíocht a chothabháil agus/nó a mhéadú agus nuálaíocht agus cruthaitheacht a spreagadh sa Gheilleagar Oíche. Is príomhthosaíocht don fhoireann fós tacú leis an earnáil mhiondíola i lár chathair agus bhaile Luimnigh.

Oibríonn an fhoireann freisin chun margaíocht Luimnigh a fheabhsú, go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta araon, mar shuíomh infheistíochta. Ina theannta sin, oibríonn an fhoireann chun comhpháirtíochtaí domhanda a chothú chun forbairt gheilleagrach a fheabhsú.

I measc na ngarspriocanna suntasacha ó 2025 bhí na nithe seo a leanas:

Fógraí Poist

- I mí an Mhárta, d'fhógair Córas Sláinte Bon Secours pleananna chun 300 post nua a chruthú le hoscait ospidéil phríobháidigh den scoth ar Bhóthar Bhaile Shíomoin, Luimneach. Clúdaíonn na ról disciplíní leighis agus neamhleighis, le béim ar fhoirne altranais agus foirne leighis speisialaithe.
- I mí Aibreáin, d'fhógair an soláthraí seirbhísí Cúraim Baile, Dovida, pleananna chun 60 post nua san earnáil chúraim a thabhairt go Luimneach. Tagann sé seo le cuspóir an agus an chomhlachta, a athbhrandáladh le déanaí ó Home Instead, a thionchar san earnáil chúram baile príobháideach a mhéadú agus a thairiscint a leathnú ar fud an Mheán-Iarthair.
- I mí Iúil, d'fhógair Fusion Logistics, gnó teaghlaigh ceathrú glúin i Luimneach, infheistíocht €15 milliún ina bhunáit in Áth an Choite.
- D'fhógair Openchip, cuideachta cheannródaíoch a tosaíodh san Eoraip i ndearadh agus i bhforbairt sliseanna luasghéaraithe ardfheidhmíochta, ardáin agus cruacha bogearraí d'fheidhmchláir ríomhaireachta chun cinn, go bhfuil sí ag leathnú a hoibríochtaí in Éirinn le hoscait ionaid dearaidh nua i Luimneach, a sholáthróidh acmhainn do suas le 70 ról taighde agus forbartha ardcháilithe.

Fóram Oifigeach Forbartha Eacnamaíochta

- I mí na Samhna, d'óstáil an fhoireann cruinniú tionscnaimh Fhóram na nOifigeach Forbartha Eacnamaíochta ina raibh oifigigh forbartha eacnamaíochta údarás áitiúil ó gach cearn den tír.

Caidreamh Idirnáisiúnta

- Comhaontú Comhchathair Savannah - An 18 Feabhra,

thug toscaireacht ó Savannah, Georgia, SAM, faoi cheannas an Mhéara Van R. Johnson II, cuairt ar Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Le linn Cruinniú Speisialta den Chomhairle Iomlán in Oifigí na Comhairle i dTuar an Daill, shínigh an Méara Johnson agus Méara Luimnigh, John Moran, Comhaontú Cairdis chun tuiscint fhrithpháirteach, turasóireacht agus forbairt eacnamaíoch a chur chun cinn idir an dá chathair. Chuir an Méara Johnson in iúl go raibh sé tiomanta go láidir do naisc eacnamaíocha, turasóireachta agus cultúrtha a chothú, agus chuir sé béim ar an oidhreacht Éireannach shuntasach atá in Savannah. Thug sé faoi deara go bhfuil sloinnte ar nós Hogan, Barry, agus McCarthy ar go leor cónaitheoirí, rud a léiríonn naisc dhomhain shinsearacha le Luimneach. Bhí daoine tábhachtacha ó earnálacha amhail an earnáil trádála, iompair, bainistíocht cathrach, turasóireachta, airgeadais agus forbairt gnó i measc thoscaireacht Savannah. Le linn a gcuairte dhá lá, bhí siad páirteach i bplé le páirtithe leasmhara áitiúla, lena n-áirítear ionadaithe ón nGníomhaireacht Forbartha Tionscail (GFT), Cumann Tráchtála Luimnigh, Fiontraíocht Éireann, agus institiúidí oideachais áitiúla. Bhí cur i láthair, cuairteanna ar láithreáin, agus béim ar dheiseanna comhoibríocha a iniúchadh, amhail bealaí eiltile díreacha a bhunú idir an tSionainn agus Savannah, mar chuid den chlár taistil freisin.

- Toscaireacht ó Oeiras, an Phortaingéil: Éascaíodh misean trádála ó Oeiras, an Phortaingéil, go Luimneach. Bhí an toscaireacht faoi stiúir an Mhéara Isaltino Morais agus bhí baill de Oeiras Valley Investment Agency ann. Pléadh comhoibriú eacnamaíoch amach anseo le linn na cuairte agus fuair an toscaireacht léargas maith ar éiceachóras comhoibritheach Luimnigh le cuairt ar an láthair lena n-áirítear: Mol Engine; Hartnett Enterprise Acceleration Centre; Dell Technologies; Adare Manor; Digital Manufacturing Ireland; Cumann Tráchtála Luimnigh, agus Serosep Ltd
- Bhuail an Roinn Trádála agus Infheistíochta le toscaireacht ó Nanjing chun deiseanna forbartha eacnamaíochta féideartha a phlé le Méara Luimnigh, John Moran, an 12 Meitheamh.
- Seoladh an fhíseáin Infheistigh i Luimneach, Nua-Eabhrac: Thacaigh an fhoireann le Méara Luimnigh, John Moran, ar mhisean trádála go Nua-Eabhrac ón 9 go dtí an 12 Meán Fómhair. Ghlac siad páirt i roinnt imeachtaí gnó lena n-áirítear seoladh ardphróifíle fhíseáin agus bhróisiúir Infheistigh i Luimneach de chuid na Comhairle ag Consalacht na hÉireann i Nua-Eabhrac, áit ar chuireamar acmhainneacht Luimnigh mar mhol infheistíochta agus cur chun cinn chun cinn.

Gorlann Faisin

- Fuarthas comhaontú ar Mheabhrán Tuisceana idir Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh; Scoil Ealaíne agus Deartha Luimnigh/Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne (OTS); agus Gorlann Faisin Brooklyn. Tá sé mar aidhm ag an gcomhaontú samhail ghorlainne inbhuanaithe a chruthú do Luimneach atá oiriúnaithe do riachtanais chultúrtha agus eacnamaíocha Luimnigh.

Shínigh Méara Luimnigh, John Moran, an Meabhrán Tuisceana go foirmiúil i Nua-Eabhrac an 25 Deireadh Fómhair.

Monarcha Dearaidh FORGE

- Thaistil siad go Heilsincí an 24 – 25 Meán Fómhair le toscaireacht ó Scoil Ealaíne agus Dearaidh Luimnigh (LSAD)/Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne (OTS) chun cuairt a thabhairt ar Mhonarcha Dearaidh Aalto. Ba é cuspóir an turais seo tuiscint níos doimhne a fháil ar mhúnla an Mhonarcha Dearaidh, a aithnítear go hidirnáisiúnta mar chur chuige eiseamláireach chun fiontair chruthaitheacha agus fiontraithe dearaidh a chothú. Thug an chuairt léargas luachmhar dúinn agus muid ag obair chun Monarcha Dearaidh FORGE (FDF) a bhunú i Luimneach, rud a chinntíonn go bhforbraimid na dea-chleachtais agus go ndéanaimid ailíniú le samhlacha cruthaithe nuálaíochta agus tacaíochta fiontraíochta

Plean Gníomhaíochta FBManna Luimnigh

- Plean Gníomhaíochta d'Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide (FBManna) - Ceapadh Consultants Research agus Dig/Fitzgerald Power chun an Grúpa Saineolaithe FBManna a éascú i dtáirgeadh Plean Gníomhaíochta cúig bliana do FBManna Luimnigh i mí an Mhárta 2025. Bhí comhairliúchán fairsing ar siúl i rith 2025 agus ullmhaíodh Dréachtphlean. Tá sé beartaithe go nglacfar leis an bplean, atá dírithe ar an gcreat tacaíochta do FBManna sa réigiún a neartú, mar bheartas na Comhairle i Ráithe 1 2026.

Asia Matters – Dinimic Nua an Ghnó Dhomhanda

- Éascaíodh cruinniú mullaigh gnó suntasach i Luimneach, i gcomhpháirtíocht le hOllscoil Luimnigh, an 15 agus an 16 Bealtaine. Leagadh béim ag an gcrúinniú mullaigh ar an deis atá ann faoi láthair chun naisc leis an Áise a dhoimhniú. Labhair ambasadóirí ón Indinéis, ón Araib Shádach, ón Phacastáin, ó Aontas na nÉimírichtaí Arabacha, i gcuideachta chomhghleacaithe ón tSín, ón India, ón tSeapáin agus ó Shingeapór, faoin deis atá ann anois le haghaidh trádála déthaobhaí agus a dtiomantas chun comhpháirtíochtaí infheistíochta agus gnó le Luimneach a fhás. Áiríodh ar chlár na n-imeachtaí cruinnithe le toscaireacht ó Chrios Ardteicneolaíochta Chengdu.

Comhdháil Asia Matters

Ciste Fiontar Sóisialta More for Limerick

- Rinneadh obair le hoifig an Mhéara agus le Rethink Ireland chun Ciste Fiontar Sóisialta More for Limerick a sheoladh i mí na Samhna. Tacófar le ciste suas le €1,000,000 i gcomhpháirt tríd an gCiste Méara lánroghnach, an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus na Gaeltachta, Rethink Ireland agus trí fhoinsí daonchairdiúla éagsúla. Oslófar an ciste d'iarraitais ó nuálaíochtaí sóisialta Luimnigh in 2026 agus gheobhaidh na tionscadail rathúla deontais airgid agus tacaíocht neamhairgeadais araon tríd an tionscnamh, atá á bhainistiú ag Rethink Ireland.

Clé-Deis: Pádraic Vallely, Bainisteoir Sinsearach Daonchairdis agus Forbartha Rethink Ireland, John Fitzgerald, Stiúrthóir Boird Rethink Ireland, John Moran, Méara Luimnigh agus Brendan Troy, Ceannaire Airgeadais Trádála agus Infheistíochta ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le sotar rua an Mhéara, Henri ag seoladh an Chiste Fiontar Sóisialta More For Limerick.

An Earnáil Mhiondíola

In ainneoin staid dheacair eacnamaíoch, osclaíodh 21 gnó nua i Lár Chathair Luimnigh in 2025, rud a thugann borradh agus muinín iontach do lár na cathrach.

Infheistíocht Mhiondíola:

Osclaíodh na siopaí seo a leanas in 2025: Fordes Courtyard, Voza Skin, Babylon Coffee, Turkmen Grill, Gino's Gelato, Mia's Cafe, Big Bowl Pho, Old Barrack Roastery, Ger Robinson Hair Design, Yo! Sushi, Paco, Chillux, Quick Mart, The Rock Shop, Trendy, Nail and Spa Pedicure, Sambros, Aldi, Lidl, Smetenko Gift Store, Rise agus ToGo Retail Warehouse.

Ina theannta sin, rinneadh infheistíocht shuntasach ilmhilliún euro i dhá shiopa mhóra atá lonnaithe cheana féin i lár na cathrach eadhon Keanes Jewellers agus Penneys a d'infheistigh go mór in oibreacha athchóirithe ina siopaí. Ina theannta sin, i mí na Nollag, deimhníodh gurb é an miondíoltóir Spáinneach, Mango, an tionónta nua don fhoirgneamh ina raibh Debenhams roimhe seo ar Shráid Uí Chonaill.

Dearbhán Bronntanais Luimnigh

Seoladh Dearbhán Bronntanais Luimnigh an 27 Samhain 2024, agus sháraigh díolacháin oifigiúil €300,000 euro ag deireadh mhí na Nollag, fuarthas €323,000 as na cártaí a dhíol, rud a mharcáil cloch mhíle shuntasach don tionscnamh tar éis 13 mhí amháin i bhfeidhm agus a léiríonn tacaíocht

láidir phobail do shiopadóireacht áitiúil ar fud chathair agus chontae Luimnigh.

Keanes Jewellers, Sráid Uí Chonaill

Seoladh Dearbhán Bronntanais Luimnigh chun caiteachas áitiúil a spreagadh laistigh den gheilleagar áitiúil, agus is féidir é a úsáid i réimse leathan miondíoltóirí, ionaid fáilteachais agus soláthraithe seirbhíse rannpháirteacha. Léiríonn an fás leanúnach ar dhíolacháin muinín na dtomhaltóirí agus an iarracht chomhchoiteann atá á déanamh ag gnólaigh agus ag páirtithe leasmhara ag obair le chéile chun airgead a choinneáil ag scaipeadh go háitiúil. Is meabhrúchán é an chloch mhíle thábhachtach seo do mhiondíoltóirí rannpháirteacha freisin faoin tábhacht a bhaineann le margaíocht ghníomhach a dhéanamh ar a rannpháirtíocht sa chlár agus é a chur chun cinn. Trí aird a tharraingt ar ghilcadh le Dearbhán Bronntanais Luimnigh—sa siopa agus ar líne araon—cuidíonn sé le líon na gcustaiméirí a spreagadh, infheictheacht a mhéadú, agus na buntáistí a bhaineann le bheith mar chuid den tionscnamh rathúil seo atá ag fás a uasmhéadú.

Ina theannta sin, rinne Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus Cumann Tráchtála Luimnigh margaíocht fhairsing ar an gcárta bronntanais in 2025 a chuir go mór leis an bhfigiúr suntasach seo ar dhíolacháin cártaí bronntanais.

Seo a leanas roinnt samplaí den mhargaíocht agus d'imeachtaí:

- I mí an Mheithimh, d'éascaigh siad imeacht líonraithe ag 101 Sráid Uí Chonaill chun Dearbhán Bronntanais Luimnigh a chur chun cinn. Bhí an áit plódaithe (100 clárú) i gcomhoibriú idir Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Oifig Fiontair Áitiúil (OFA) Luimnigh, Cumann Tráchtála Luimnigh agus Studio GBM. Tar éis plé painéil ar Dhearbhán Bronntanais Luimnigh agus a ról i neartú gnólaigh áitiúla, bhí comhrá cois tine ann leis an lúthchleasaí Oilimpeach, Róisín Upton, i mbun comhrá le Ceann Margaíochta agus Cumarsáide Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh.
- Margaíocht/Beochan ar shean-asraon McDonalds ar Shráid an Chrúisigh le Dearbhán Bronntanais Luimnigh/Geilleagar Oíche. Nochtadh comharthaíocht fógraíochta an 24 Iúil.

- Freastalaíodh ar Bhricfeasta Buiséid Price Waterhouse Coopers (PWC) an 8 Deireadh Fómhair. Rinneadh Dearbhán Bronntanais Luimnigh a chur chun cinn agus a chur i láthair ag an ócáid seo trí ghnólachtaí áitiúla a spreagadh chun leas a bhaint as “Scéim Díolúine Sochar Beag” na gCoimisinéirí Ioncaim chun luach saothair a thabhairt dá bhfostaithe.
- Freastalaíodh ar na Gradaim Best of Limerick Live95 FM an 16 Deireadh Fómhair. Bhí an feachtas ina rath mór ar fud na cathrach agus an chontae agus bhí sé urraithe ag Dearbhán Bronntanais Luimnigh.
- Imeacht do Pháirtithe Leasmhara Trádálaithe ag Engine an 20 Deireadh Fómhair áit ar tugadh cur i láthair ar Dhearbhán Bronntanais Luimnigh ag spreagadh na dtrádálaithe chun smaoineamh ar an gcárta bronntanais dá mbónais/dreasachtaí foirne go háirithe roimh an Nollaig.
- Ar an 30 Deireadh Fómhair, tionóladh seoladh Nollag Dhearbhán Bronntanais Luimnigh, oíche iontach ceoil, spreagtha, agus bróid áitiúil, ag Cearnóg Opera a hAon, foirgneamh oifige eisceachtúil 106,000 troigh cearnach chun imeacht taispeántais Déardaoín an Chlapsholais i mí Dheireadh Fómhair do Dhearbhán Bronntanais Luimnigh a óstáil. Bhí an teach lán chun fáilte a chur roimh Ray Goggins, iar-Oibrí de chuid Fórsaí Speisialta na hÉireann agus údar is mó díol, a thug caint den scoth ar athléimneacht, ceannaireacht agus cuspóir. Bhí léiriú ceoldráma beo álainn ó Fhéile Ceoldráma Luimnigh an tráthnóna sin freisin.
- Cuireadh cúig ríl fise Nollag do Dhearbhán Bronntanais Luimnigh amach ar fud na gcainéal meán sóisialta go léir ag taispeáint miondíoltóirí/ghnólachtaí éagsúla do mhí na Nollag.

Tá Dearbhán Bronntanais Luimnigh ar fáil mar chárta bronntanais fisiciúil nó mar r-chárta is féidir a chur le sparán digiteach. Is féidir cártaí a chaitheamh sa chathair agus sna bailte máguaird, ar nós an Chaisleáin Nua, Áth Dara, Mhainistir na Féile, Chill Mocheallóg agus Ráth Caola. Tá breis is 195 ghnólacht cláraithe go dtí seo, lena n-áirítear gnólachtaí neamhspleácha agus brandaí aitheanta Éireannacha a ghlacann le Dearbhán Bronntanais Luimnigh anois.

Geilleagar Oíche (NTE)

Ray Goggins Cearnóg Opera a hAon

Seoladh Déardaoín an Chlapsholais go poiblí an 28 Aibreán. Fuarthas comhpháirtithe tráchtála Déardaoín an Chlapsholais i bhfoirm Uber agus FreeNow a thairg lascaire 40% ar thacsaithe le haghaidh gach dáta. I mí na Bealtaine, cuireadh tús leis an gcéad eagrán de Dhéardaoín an Chlapsholais. Thug Fáilte Éireann cuireadh do LCCC teacht go Baile Átha Cliath chun cur i láthair a dhéanamh maidir le Déardaoín an Chlapsholais do ghnólachtaí, d’údarais áitiúla agus do nithe is díol spéise do chuairteoirí i mBaile Átha Cliath. Foilsíodh Plean Gníomhaíochta um Gheilleagar Oíche LCCC i mí Iúil freisin. Seoladh cúig chúrsa saor in aisce ar shábháilteacht san gheilleagar oíche agus cuireadh ar fáil saor in aisce don phobal iad don chéad 12 mhí eile. Is iad na cúrsaí seo Oiliúint Idirghabhála d’Fhianaiseach, Cosaint agus Leochaileacht, Deochanna a Spíceáil, Foréigean in aghaidh na mBan agus Cailíní, agus Frithchiapadh Gnéasach. I mí na Samhna, ghlac an comhairleoir ar an nGeilleagar Oíche páirt i bplé painéil ag comhdháil “SoundWaves” in Áth Dara maidir le conas is féidir leis na tionscail chruthaitheacha agus leis an ngeilleagar oíche comhoibriú le chéile. Rinne an comhairleoir ar an nGeilleagar Oíche cur i láthair ar Dhéardaoín an Chlapsholais chomh maith agus ghlac sé páirt i bplé painéil le hAmbasáid na Breataine agus le piaraí tionscail mar chuid den chomhdháil “Joining the Dots”. Reáchtáladar ar 7ú heagrán de Dhéardaoín an Chlapsholais an 27 Samhain agus fograíodh chomh maith dhá ghlaó nua ar dheontais i bhfoirm “Leave a Light On” agus “Christmas NTE Grant” agus cuireadh fáilte mhór roimh an dá cheann. Sa bhliain 2025, bhí 400 imeacht éagsúil i lár Chathair Luimnigh mar chuid de Dhéardaoín an Chlapsholais.

Cláir an Aontais Eorpaigh (AE)

Le linn 2025, lean Foireann Chlár an AE ag tacú le Ranna ar spéis leo páirt a ghlacadh i dtionscadail arna gcistiú ag an Aontas. Tá páirt á glacadh ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh sna tionscadail seo a leanas de chuid an Aontais:

FutureLakes (HORIZON)

Déanfar measúnú mionsonraithe ar na sonraí agus na pleananna comhshaoil uile atá ann cheana féin do Loch Goir mar chuid den tionscadal. Is é an toradh a bheidh air sin go bhforbrófar Plean Bainistíochta Comhshaoil comhdhlúite don loch agus dá limistéar abhantraí. Leagfar amach sa Plean moltaí sonracha agus bearta maolaithe atá beartaithe chun tacú le hacmhainneacht éiceolaíoch an locha a bhaint amach. Táthar ag súil go mbeidh an tionscadal ar siúl ó Mheán Fómhair 2025 go Meán Fómhair 2027.

ReDAN (URBACT)

Éascaíonn Líonra Aistrithe URBACT aistriú Dea-Chleachtais URBACT aitheanta ó chathair Chomhpháirtí Ceannais go cathracha comhpháirtíochta eile laistigh den líonra. Díreoidh an líonra seo ar athghiniúint limistéar díghrádaithe, á gclaochlú ina gciosanna a chuireann an bhiathéagsúlacht, caomhnú an dúlra agus turasóireacht atá bunaithe ar an dúlra chun cinn. Aistireoidh an líonra an Dea-Chleachtas arna fhorbairt ag Ionad Ormož Razojno Raziskovalni sa tSlóivéin.

Spórt 2025 (Erasmus+)

Tá €450,000 faighte ag Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh i maoiniú ón AE chun Cluichí na hEorpa Spóirt do Chách 2026 a óstáil, ceiliúradh cúig lá ar spóirt thraidisiúnta, gníomhaíocht choirp agus éagsúlacht chultúrtha a bheidh ar siúl i Luimneach ón 6 - 11 Lúnasa 2026. Cuirfidh an ócáid fáilte roimh bhreis is

250 rannpháirtí ó 26 thír Eorpach agus athróidh sí páirceanna, sráideanna agus spásanna poiblí ar fud na cathrach ina n-ionaid spóirt bheoga, rud a spreagfaidh rannpháirtíocht láidir phobail agus rannpháirtíocht phoiblí. Eagraithe i gcomhpháirtíocht leis an gCumann um Spórt Idirnáisiúnta do Chách (TAFISA), Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Ollscoil Luimnigh agus Biúró Comhdhála agus Spóirt Réigiún na Sionainne, tá sé mar aidhm ag na Cluichí cuimsiú, comhtháthú agus maireachtáil shláintiúil a chur chun cinn trí spórt, chomh maith le léirithe cultúrtha agus ceardlanna idirghníomhacha do dhaoine de gach aois agus cumas. Ag an am céanna le hUachtaránacht na hÉireann ar an Aontas in 2026, táthar ag súil go soláthróidh na Cluichí buntáistí suntasacha sóisialta agus eacnamaíocha, rud a chuirfidh borradh faoin turasóireacht agus a neartóidh próifíl Luimnigh mar ionad spóirt agus cultúir.

CO LAB (PEACEPLUS)

Sa bhliain 2025, d'éirigh le Luimneach maoiniú PEACEPLUS a fháil don tionscadal CO LAB (Ceannaireacht Chomhoibríoch Trasna na Teorann), tionscnamh trasteorann atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar eisiaimh sóisialta, bochtaineacht agus rochtain ar chúram sláinte. Ag obair le comhpháirtithe ar fud oileán na hÉireann, lena n-áirítear an tIonad um Sheirbhísí Éifeachtacha, Coistí Leanaí agus Daoine Óga Mhuineacháin (CYPSC) agus Coistí Forbartha Pobail Áitiúla (CFPÁ), an Oifig Feidhmiúcháin i dTuaisceart Éireann, Roinn an Taoisigh agus Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, comhdhearfaidh an tionscadal straitéis chomhoibríoch trasteorann agus beidh ranna rialtais páirteach ann trí ghníomhartha píolótacha agus pleanáil oidhreachta fadtéarmach. Aithníodh Ráth Caola, Co. Luimnigh mar an láthair píolótach, agus áireofar ar na gníomhartha taighde agus bailiú sonraí, forbairt straitéisí chun tacú le cuimsiú sóisialta agus rochtain ar chúram sláinte, tionscadail píolótacha agus taispeána chun réitigh a thástáil, agus tionscnaimh um fhorbairt acmhainne chun scileanna agus ceannaireacht áitiúil a neartú.

URBAN (Interreg)

Tugann an tionscadal Interreg URBAN seo—Tuiscint ar Aisghabháil na Bithéagsúlachta agus Líonraí Ainmhithe—deis shuntasach do Luimneach cur chuige uile-shochaí a chur i bhfeidhm i leith an dúlra. Tugann sé aghaidh ar riachtanais phráinneacha caomhnaithe agus athchóirithe éiceolaíocha agus ag an am céanna cosnaíonn sé ionchur an nádúir do na glúnta reatha agus do na glúnta atá le teacht araon. Lárnach don fhís seo tá sé tábhachtach Ghleann na Gruadan a chumasú chun feidhmiú mar Scamhóg Ghlas uirbeach, rud a fheabhsaíonn athléimneacht éiceolaíoch laistigh de shuíomh uirbeach go mór.

Tugann an tionscadal tús áite do nascacht fheabhsaithe idir gnáthóga scoilte trí thréscailteacht éiceolaíoch fheabhsaithe ar fud tailte poiblí agus príobháideacha, lena n-áirítear conairí ceannbhrat fiadhúlra agus struchtúir threorach ón aer. Tacaíonn na hidirghabhálacha seo le gluaiseacht mamach - go háirithe speicis ar nós ialtóga agus ioraí - agus ag an am céanna, comhtháthú buntáistí sláinte, oideachais agus áineasa do phobail mháguaird.

SLOWTOUR (interreg)

Ceadaíodh iarratas Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh chuig Clár Interreg Iarthuaisceart na hEorpa (NWE) don tionscadal SLOWTOUR.

Díríonn SLOWTOUR ar oidhreacht thionsclaíoch a dhíghlasáil trí thurasóireacht mhall chuimsitheach, agus cruthaíonn sé eispéiris chuairteoirí barántúla, ísealtionchair a neartaíonn féiniúlacht áitiúil agus athléimneacht eacnamaíoch.

Tá sé mar aidhm ag an tionscnamh Luimneach a shuíomh mar cheannaire i nuálaíocht turasóireachta inbhuanaithe agus buntáistí claochlaitheacha a sholáthar don chathair agus don chontae.

Mar chuid den tionscadal, cuirfidh Luimneach gníomh píolótach i bhfeidhm a fhorbróidh tairiscint nua turasóireachta bia bunaithe ar a oidhreacht shaibhir sa tionscal bia. Áireofar leis seo eispéiris tumtha atá deartha chun traidisiúin áitiúla a cheiliúradh, cleachtais bia inbhuanaithe a chur chun cinn, agus saoránaigh a mhealladh trí cheardlanna scéalaíochta agus comhchruthaithe in áiteanna oidhreachta.

Le trí bliana anuas, reáchtálfaidh Luimneach féile bia a bheidh ar siúl ar feadh cúpla lá, agus beidh féidearthacht ann imeachtaí breise a eagrú chun cur leis an rath seo. Beidh sé mar aidhm ag na gníomhaíochtaí seo próifílí éagsúla cuairteoirí a mhealladh, am fanachta a mhéadú, agus bród pobail a chothú.

Is é €606,400 buiséad iomlán Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh don tionscadal, agus tá €363,840 maoinithe ag Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa agus €242,560 comhaoinithe ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, lena n-áirítear tacaíocht ó chiste lánroghnach an Mhéara chun rath an tionscnaimh chlaochlaitheach seo a chinntiú.

Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa THRIVE (ERDF)

Feicfear athghiniúint 35-39 Sráid San Nioclás sa tionscadal suntasach seo atá maoinithe ag an Ciste Forbraíochta Réigiúnaí de chuid THRIVE, agus cuirfear an teallach meánaoiseach agus an fabraic stairiúil atá fós ann san áireamh i Mol Dearaidh oideachasúil agus nuálach nua. Cuirfidh Monarcha Dearaidh Forge spás ar fáil d'ealaíontóirí, do dhéantóirí, d'fhiontraithe agus do chuairteoirí, lena n-áirítear stiúideonna, limistéir taispeántais agus miondiola, agus caifé/bialann, agus é mar aidhm ceann scríbe bríomhar a chruthú i gcroílár Cheathrú Meánaoiseach Luimnigh.

Le linn 2025, chuir Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh roinnt iarratas isteach le haghaidh tionscadal a fuair maoiniú Eorpach ar fud roinnt Stiúrthóireachtaí. Táthar ag súil le cinntí ar na hiarratais mhaoinithe seo in 2026.

STRAITÉIS TURASÓIREACHTA

Plean Turasóireachta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh (2025 – 2030)

- Glacadh le Plean Turasóireachta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh (2025 – 2030), arna fhorbairt i gcomhar le Repucon Consulting, ag cruinniú na Comhairle i mí Mheán Fómhair an 22 Meán Fómhair.
- Chríochnaigh CAAS Ltd. na tuarascálacha scagthástála maidir leis an Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta (MST) agus an Measúnú Cuí (MC) agus na téacsanna molta gaolmhara le haghaidh cinntí scagthástála MST agus MC agus fuair Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh iad an 27 Lúnasa. Ina dhiaidh sin, chuir an Chomhairle na cinntí i bhfeidhm, agus na tuarascálacha scagtha á gcur san áireamh, sular glacadh leis an bplean agus sular tugadh chun críche é.
- Foilsíodh Plean Turasóireachta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh (2025 – 2030) agus doiciméid ghaolmhara ina dhiaidh sin ar shuíomh gréasáin Limerick.ie an 15 Deireadh Fómhair.
- Beidh an Plean seo i bhfeidhm anois go dtí 2030, lena soláthraítear creatlach treorach d'fhorbairt na turasóireachta amach anseo, faoi chúram Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh.
- Is treochlár é an plean seo atá bunaithe ar chruthaitheacht, inbhuanaitheacht agus comhoibriú chun todhchaí na turasóireachta i gcathair agus i gcontae Luimnigh a mhúnlú. I gcoirlár an Phlean Turasóireachta tá coincheap 'Athmhachnamh ar an Turasóireacht' - tiomantas scéal Luimnigh a insint ar bhealaí nua agus cruthaitheacha, ag cur le cáil Luimnigh as nuálaíocht, barántúlacht agus eispéiris shuntasacha. Tugann an Plean 'Tionscadal 10' isteach, treochlár straitéiseach ina bhfuil deich bpríomhréimse fócais a threoróidh forbairt na turasóireachta ar fud na cathrach agus an chontae. Déanfar na tionscadail seo a sheachadadh i gcomhar le roinnt stiúrthóireachtaí de chuid na Comhairle agus le comhpháirtithe seachtracha, rud a chinnteoidh go léiríonn an turasóireacht mianta an phobail áitiúil agus an tionscail i gcoitinne araon.
- Ina theannta sin, cheap an Roinn Turasóireachta Ruth Graham chun 'grafaic eolais' a chomhlánú i ndáil leis an bplean nua. Fuarthas an ghrafaic eolais críochnaithe an 22 Meán Fómhair agus roinneadh é ina dhiaidh sin ar na meáin shóisialta

Grafaic eolais Phlean Turasóireachta Luimnigh (2025 - 2030)
Deartha ag Ruth Graham.

FORBAIRT TURASÓIREACHTA

Féile Bia Blasanna Luimnigh 2025

- Ón 18–21 Meán Fómhair, d'eagraigh an Roinn Turasóireachta Blasanna Luimnigh - féile bia a thugann le chéile na daoine, na táirgí agus an cultúr a fhágann go bhfuil Luimneach ina cheann scribe bia atá ag teacht chun cinn. Rinne an fhéile seo ceiliúradh ar chultúr bríomhar cócaireachta Luimnigh trí chlár ceithre lá de bhlaiseadh, taispeántais bheo agus eispéiris bhia tumtha.
- Reáchtáil Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an fhéile agus fuair sí tacaíocht ó chiste an Mhéara, rud a bhí ag teacht le sprioc níos leithne Chlár an Mhéara chun táirgí áitiúla agus oidhreacht bia a chur chun cinn (MP46 - Féile Bia Luimnigh bhliantúil a fhorbairt chun táirgí áitiúla a cheiliúradh agus a chur chun cinn, ag comhtháthú straitéisí turasóireachta náisiúnta chun infheictheacht Luimnigh mar cheann scribe bia a fheabhsú).
- Bhí trí phríomhimeacht sa chlár: 'Dinnéar Mistéire' aon oíche amháin i Músaem Hunt an 18 Meán Fómhair; Féasta Sráide bríomhar ar Shráid San Niocláis i gcomhpháirtíocht le hOíche Chultúir an 19 Meán Fómhair, agus an 21 Meán Fómhair, bhí taispeántais agus blaiseadh beo á reáchtáil ag na cócairí Trisha Lewis, Eoin Sheehan agus Tom Flavin ag Margadh an Bhainne. Chomh maith leis na príomhimeachtaí seo, thairg an fhéile réimse eispéiris imeallacha ar fud na cathrach, arna n-óstáil ag gnóilachtaí áitiúla agus saineolaithe bia.

Oscailt Oifigiúil Mhol Glasbhealaigh Luimnigh i Ráth Caola

- Tharla oscailt oifigiúil Mhol Glasbhealaigh Luimnigh i Ráth Caola an 19 Meán Fómhair.
- D'oscail Méara Luimnigh, John Moran, an mol cuairteoirí go hoifigiúil, in éineacht le Jerry Buttimer TD, Aire Stáit ag an Roinn Iompair.
- Tá páirceáil nua 29 spás ar an láthair lena n-áirítear spásanna do charranna soghluaisteacha; limistéar álainn poiblí le pábháil aolchloiche a théann timpeall ar fhoirgneamh an mhol; leithris; luchtphointí d'fheithiclí leictreacha; seastán do dheisiú rothar; stáisiún uisce; stad bus agus binsí picnice.
- Bhí an fhoireann dearaidh faoi stiúir Feeney McMahon Architects agus rinne Thomas Nolan and Sons Builders Ltd an tógáil.
- Ba é €2.48 milliún costas deiridh an tionscadail. Rinneadh an tionscadal a chomhaoiniú ag an Roinn Iompair/Bonneagar Iompair Éireann (TII), Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus na Gaeltachta.

Oscailt Oifigiúil Mhol Glasbhealaigh Luimnigh
@ Ráth Caola an 19 Meán Fómhair.

Tracks and Trails

- An 23 Bealtaine, bhí Glasbhealach Luimnigh le feiceáil in Eipeasóid 3 de shraith taistil cháiliúil RTÉ, Tracks and Trails.
- Bhí an craoltóir, an ceoltóir agus an podchraoltóir Doireann Ní Ghlacáin; i gcuideachta iar-imreoir rugbaí Mumhan agus Éireann agus príomhamhránaí Hermitage Green, Barry Murphy.
- Thosaigh an eachtra le rothaíocht feadh Ghlasbhealach Glas Luimnigh, 40 ciliméadar ar fhad, ag tosú i Mainistir na Féile agus ag casadh trí Bhearna, an Caisleán Nua, agus Ardach, sular shroich siad Ráth Caola.
- I measc bhuaicphointí an turais bhí cuairteanna ar Halla Féasta Chaisleán Desmond agus an suíomh inar aimsíodh Cailís Ardach cáiliúil.

Turas Siúil Chathair Luimnigh – ‘Luimneach a Iniúcadh: Scéalta, Sráideanna agus Oidhreacht’

- Ó Mheitheamh go Meán Fómhair, thairg an Roinn Turasóireachta i gComhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, i gcomhpháirtíocht le hlontaobhas Cathartha Luimnigh, turas siúil treoraithe de Chathair Luimnigh, a bhí ar fáil seacht lá na seachtaine. Faoi stiúir treoraithe saineolacha ó lontaobhas Sibhialta Luimnigh, thug an t-eispéireas tumtha seo na rannpháirtithe trí chroílár na cathrach, ag iniúcadh séadchomharthaí íocónacha ar nós Caisleán Luimnigh, Ardeaglais Mhuire, Cloch an Chonartha, agus Páirc Ché Artúir.
- Ar 6 Meitheamh, d'fhreastail baill foirne ó na Rannóga Turasóireachta agus Margaióchta agus Cumarsáide ar an turas siúlóide, chun an turas a mhargú agus a chur chun cinn ar ardáin na meán sóisialta Limerick.ie. Rinneadh an turas a chur chun cinn i measc óstáin agus soláthraithe lóistín, institiúidí tríú leibhéal agus baill foirne Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh trí chomhfheagrás ríomhphoist, cainéil ar na meáin shóisialta agus tairseach foirne LCCC agus aip foirne Council Connect.
- An 29 Lúnasa, tugadh deis iontach do bhaill foirne LCCC iniúcadh a dhéanamh ar an gcathair agus a stair shaibhir a nochtadh agus na céadta bliain de scéalta agus de shéadchomharthaí ar fáil ar an turas, rud a chuir ar chumas na foirne a fháil amach an chaoi ar athraigh ceathrúna uathúla Luimnigh le himeacht ama.
- Rinne 381 duine san iomlán áirithint ar an turas agus

d'fhreastail siad air. D'fhreastail náisiúntachtaí éagsúla ar an turas, agus tháinig turasóirí ó Stáit Aontaithe Mheiriceá, Lár na hEorpa, an Áise agus Meiriceá Theas.

Réaltacht Fhíorúil Ghlasbhealach Luimnigh

- Bhí tionscadal Réaltachta Fíorúla (VR) nuálach deartha agus forbartha ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus Global Virtual Asset Management (VAM) Ltd. chun Glasbhealach Luimnigh agus príomhnithe is díol spéise do thurasóirí ar fud Chathair agus Chontae Luimnigh a thaispeáint ar siúl i rith 2025. Is é Glasbhealach Luimnigh an chéad Ghlasbhealach atá go hiomlán mapáilte go fíorúil in Éirinn anois.
- Bhain an tionscadal le cleachtadh mapála VR a dhéanamh ar Ghlasbhealach Luimnigh. Ghabh Global VAM Ltd. íomhánna 360 céim de chuid de na príomhshuíomhanna agus na nithe is díol spéise ar fud Chathair agus Chontae Luimnigh mar chuid den tionscadal seo freisin
- Tá sé mar aidhm ag an tionscnamh turasóireacht a fheabhsú, oidhreacht chultúrtha a chur chun cinn, agus eispéiris tumoideachais a sholáthar do lucht féachana timpeall an domhain.
- Trí úsáid a bhaint as teicneolaíocht VR den scoth, cuirfidh an tionscadal turais idirghníomhacha ar fáil ar Ghlasbhealach Luimnigh agus ar Chathair agus Chontae Luimnigh, a bheidh inrochtana trí chluasáin VR, gléasanna soghluaiste, agus ardáin ghréasáin, rud a spreagfaidh rannpháirtíocht, méadú ar thurasóireacht agus fás eacnamaíoch sa réigiún.

Léarscáileanna agus Bróisiúir Discover Limerick

- Is treoir atá furasta le húsáid í Léarscáil Discover Limerick ina liostaítear nithe is díol spéise agus gníomhaíochtaí cathrach agus contae do chuairteoirí ar réigiún Luimnigh.
- Fuair an Roinn Turasóireachta Léarscáileanna agus Bróisiúir Discover Limerick don bhliain 2025, a dhear Placemarque agus a tháirg Fitzsimons Printers.
- Fuair óstáin agus institiúidí tríú leibhéal ar fud chathair agus chontae Luimnigh seachadadh ar Léarscáileanna Discover Limerick i rith mhí an Mheithimh.
- I mí na Samhna, sheachaid foireann ón Roinn Turasóireachta soláthar breise de Léarscáileanna Discover Limerick chuig óstáin ar fud Chathair agus Chontae Luimnigh.
- Tá an-tóir ar an léarscáil i measc earnáil an fháilteachais agus tá óstáin ag iarraidh agus ag fáil soláthar breise de na léarscáileanna le haghaidh tréimhse na Nollag 2025.

IMEACHTAÍ TRÁDÁLA THIONSCAL NA TURASÓIREACHTA 2025

Holiday World Show (Seó Domhanda na Saoire)

- D'fhreastail foireann na Roinne Turasóireachta, Féilte agus Imeachtaí ar Sheó Domhanda na Saoire 2025, a reáchtáladh in Óstán an Strand an 8 agus 9 Feabhra, agus d'oibrigh siad seastán eolais thar ceann Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag Seó Domhanda na Saoire 2025.

Comhdháil Taistil Ghníomhaigh agus na nGlasbhealaí

- D'fhreastail Foireann Forbartha Turasóireachta agus

Thionscadail Chaipitil Turasóireachta ar an gComhdháil um Thaisteal Gníomhach agus Glasbhealaí a d'eagraigh Fáilte Éireann in Óstán an Strand an 26 agus 27 Márta. Mar chuid de ghníomhaíochtaí na comhdhála, rothaigh breis is 80 duine a bhí i láthair ó fud fad na hÉireann, 22km de Ghlasbhealach Luimnigh.

An Comhdháil Get Limerick Walking

- D'fhreastail foireann na Foirne Forbartha Turasóireachta ar chomhdháil Get Limerick Walking a tionóladh an 3 Aibreán. Mar chuid den chomhdháil, díriodh ar an gcaoi le siúlóid a fhorbairt níos fearr i gCathair agus i gContae Luimnigh.

Taispeántas Méadaigh an Chathair

- Thug Comhairle Cathrach Bhéal Feirste deis do bhaill shinsearacha foirne freastal ar imeacht aon lae de chuid an Taispeántais Méadaigh an Chathair an 3 Aibreán.

Lón Líonraithe Thurasóireacht Éireann na Breataine Móire

- D'fhreastail foireann na Roinne Turasóireachta ar Lón Líonraithe le foireann Thurasóireacht Éireann sa Bhreatain Mhór an 9 Aibreán in Uimh.1 Cearnóg an Pheirigh. Ba imeacht comhpháirtíochta é seo idir Turasóireacht Éireann agus Fáilte Éireann mar "Tionscnamh Nasctha" idir Luimneach agus an Bhreatain Mhór.

Cruinniú na Comhairle Chónaidhm Thionscal Turasóireachta na hÉireann (ITIC)

- D'fhreastail baill shinsearacha den Roinn Turasóireachta ar Chruinniú na Comhairle Chónaidhm Thionscal Turasóireachta na hÉireann a tionóladh in Dún Éideann an 30 Aibreán.

Comhdháil Náisiúnta um Áineas Allamuigh

- An 25 Meitheamh, chuir an Roinn Turasóireachta agus an Roinn Forbartha Tuaithe, Pobail agus Gaeltachta tús le Comhdháil Náisiúnta Áineasa Allamuigh 2025 trí rothaíocht a óstáil feadh Ghlasbhealach Luimnigh.
- Feadh na rothaíochta 24km ón mBerna go Ráth Caola, chuir an Roinn Turasóireachta seisiún eolais eatramhacha ar fáil faoi na pleananna agus na hoibreacha feabhsúcháin atá le déanamh ag gach ceann de na Moil Ghlasbhealaigh éagsúla i Luimneach a fuair maoiniú ón gCiste um Fhorbairt Athghiniúna Tuaithe.
- D'fhreastail baill foirne ón Roinn Turasóireachta ar an gcomhdháil an 26 Meitheamh in óstán Radisson Blu, inar tugadh léargas ar na Glasbhealaí, na Bealaí Gorma, gníomhaíochtaí uiscebhunaithe agus an obair iontach a bhí ar siúl i saoráidí éagsúla lasmuigh ar fud na tíre.

Imeacht Líonraithe Turasóireachta Luimnigh agus an Chláir

- Bhí áthas ar Roinn Turasóireachta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh Imeacht Líonraithe Turasóireachta Réigiúnach Luimnigh agus an Chláir 2025 a chomheagrú i gcomhpháirtíocht le Fáilte Éireann, a tionóladh in Óstán Limerick Strand an 7 Deireadh Fómhair.
- Thug an ócáid breis is 80 gairmí agus gnólacht turasóireachta paiseanta ó ar fud Luimnigh agus an Chláir

le chéile le haghaidh lá teacht le chéile, comhoibrithe agus inspioráide. Le breis is 465 cruinniú duine le duine, ba mheabhrúchán iontach é ar chumhacht an líonraithe - conas is féidir le comhrá simplí smaointe nua a spreagadh, comhpháirtíochtaí a fhorbairt, agus deiseanna a chruthú lena gcuirtear ár réigiún ar aghaidh i ndáiríre.

Imeacht um Líonrú Turasóireachta Luimnigh agus an Chláir 2025 ar siúl in Óstán Limerick Strand an 7 Deireadh Fómhair

Comhdháil Chumann Turasóireachta Eachtraíochta na hÉireann (IAAT) 2025

- D'fhreastail an Roinn Turasóireachta ar Chomhdháil Bhliantúil Chumann Turasóireachta Eachtraíochta na hÉireann (IAAT) a tionóladh in Óstán Knockranny House, Cathair na Mart, Co. Mhaigh Eo an 27 Samhain.
- Bhí cur i láthair saineolaithe agus plé painéil ag an gcomhdháil seo ó Chónaidhm Thionscal Turasóireachta na hÉireann (ITIC), Adventure.ie, Irish Independent agus Tourism Ireland i measc eagraíochtaí suntasacha eile.

Gradaim 2025

Gradaim Sármhaitheasa Chumann Tráchtála na hÉireann 2025

- Tionóladh searmanas Ghradaim Sármhaitheasa sa Rialtas Áitiúil de chuid Chumann Tráchtála na hÉireann i mBaile Átha Cliath an 27 Samhain. Bhí bród ar Roinn Turasóireachta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a fhógairt gur bronnadh an chéad áit sa chatagóir 'Tacaíocht don Turasóireacht' ag gradaim 2025 ar an tionscnamh 'Glasbhealach Luimnigh – Glac leis an Méid Gan Choinne'.
- Is é 'Glasbhealach Luimnigh – Glac leis an Méid Gan Choinne' an tionscadal turasóireachta allamuigh is mó atá ag an gComhairle go dtí seo. Ag leanúint an tseanlíne iarnróid ó Luimneach go Ciarraí, nascann Glasbhealach Luimnigh bailte stairiúla agus tírdhreacha áille ar fud Iarthar Luimnigh. Cuireann sé bealaí siúil agus rothaíochta atá oiriúnach do theaghlaigh, eispéiris oidhreachtach cultúrtha, agus nithe is díol spéise don dúlra ar nós Coill na Tulaí agus an Bhearna ar fáil.
- Tá maoiniú faighte ag Glasbhealach Luimnigh trí mheascán de thacaíochtaí náisiúnta agus áitiúla, lena n-áirítear clár LEADER, an Roinn Iompair, Bonneagar Iompair Éireann, an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail, Fáilte Éireann, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh

agus comhpháirtithe eile. Le gnéithe lena n-áirítear iarsmaí athchóirithe, ealaín lámhdhéanta agus áiseanna atá aoisbháil, comhtháthaíonn Glasbhealach Luimnigh cultúr áitiúil agus inrochtaineacht do chách. Shroich líon na gcuaríteoirí 680,000 ó osclaíodh é in 2021, rud a thug borradh mór socheacnamaíoch don réigiún.

- Tugann an gradam aitheantas do Ghlasbhealach Luimnigh mar shócmhainn chlaohlaitheach turasóireachta agus pobail d'iarthar Luimnigh. Is aitheantas é an bua seo ar thiomantas na Comhairle chun Glasbhealach Luimnigh a chur i láthair mar cheann scríbe nach mór cuairt a thabhairt air, ag tabhairt cuireadh do mhuintir na háite agus do chuairteoirí araon seoda ceilte, radhairc iontacha agus eispéiris dhochreidte a fháil amach feadh an bhealaigh.

Aitheantas mór le rá ag Glasbhealach Luimnigh mar Ghleasbhealach Eorpach

Gleanntáin na Mumhan

- Is ceann scríbe turasóireachta é Gleanntáin na Mumhan ina bhfuil tábhacht bhaile agus idirnáisiúnta ag baint leis, a chuimsíonn Sléibhte an Chomaraigh, Sléibhte Chnoc Mhaoldomhnaigh, na Gaibhlte, an Sliabh Riabhach agus Sliabh an Nóglai. Tá sé i gceist ag Gleanntáin na Mumhan siúlóidí agus an oidhreacht iontach an cheantair a chur chun cinn agus a fhorbairt mar bhranda réigiúnach, ag nascadh le Corcaí, Luimneach, Port Láirge agus Tiobraid Árann.
- D'fhreastail ionadaithe ón Rannóg Turasóireachta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ar Chruinnithe Bhoird Ghleanntáin na Mumhan le linn na bliana, lena gcuimsítear taighde, staidéir indéantachta, forbairt an bhonneagair agus saineolas margaíochta na turasóireachta a shannadh chun deiseanna gnó turasóireachta a chruthú agus a uasmhéadú, fiontar malartach feirmeoireachta a spreagadh, deiseanna maidir le hioncam forlíontach a sholáthar agus ar deireadh thiar thall tairiscint um luach turasóireachta Ghleanntáin na Mumhan a uasmhéadú.

Plean Forbartha Eispéireas Ceann Scríbe Bhealach Eabhra

- Bhí cruinnithe den mheitheal do Phlean Forbartha Eispéireas Ceann Scríbe Bhealach Eabhra ar siúl in 2025. Tá an próiseas faoi stiúir Chroílár Ceilte na hÉireann Fáilte Ireland i gcomhar le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Comhairle Contae Chorcaí, Forbairt Bhealach Eabhra agus páirtithe leasmhara ar leith. Ceapadh Repucon Consulting ina shainchomhairleoirí chun Plean Forbartha Eispéireas Ceann Scríbe do cheantar Bhealach Eabhra a sheachadadh.

Margaíocht agus na Meáin Shóisialta ar Ghlasbhealach Luimnigh:

Margaíocht agus Cur Chun Cinn Ghlasbhealach Luimnigh don bhliain 2025

In 2025, lean Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le cur chun cinn agus forbairt Ghlasbhealach Luimnigh. Bhí roinnt imeachtaí ar siúl ar Ghlasbhealach Luimnigh i rith 2025 lena n-áirítear an méid seo a leanas;

Gradam 'ag Tacú leis an Turasóireacht' le haghaidh Glasbhealach Luimnigh ag ag Gradaim Sármhaitheasa sa Rialtas Áitiúil 2025 de chuid Chumann Tráchtála na hÉireann

12ú Gradaim Ghlasbhealaí na hEorpa 2025

- Bhain Glasbhealach Luimnigh aitheantas idirnáisiúnta amach tar éis dó an tríú duais a bhronnadh air sa chatagóir Sármhaitheasa ag searmanas 12ú Gradaim Ghlasbhealaí na hEorpa, a tionóladh idir an 8 – 10 Deireadh Fómhair in Abanto-Zierbena, Tír na mBascach, an Spáinn.
- Rinne na gradaim ceiliúradh ar thionscadail ghlásbhealaí den scoth ar fud na hEorpa a chuireann turasóireacht inbhuanaithe, soghluaisteacht ghníomhach agus forbairt pobail chun cinn, agus aithníodh Glasbhealach Luimnigh as a thionchar claohlaitheach ar athghiniúint tuaithe, turasóireacht agus folláine.
- Ó osclaíodh é in 2021, tháinig breis is 680,000 úsáideoir go Glasbhealach Luimnigh go dtí seo, cuireadh go mór leis an ngeilleagar áitiúil, agus tá buntáistí sóisialta bríocha curtha ar fáil aige don phobal. Tá bonneagar atá cairdiúil do dhaoine scothaosta, cosáin inrochtana, athchóiriú oidhreachta, agus áiseanna cuimsitheacha amhail suiteálacha fuaimne U-Turn le haistriúchán ar Theanga Chomharthaíochta na hÉireann ann.
- Tá €10 milliún in infheistíocht chaipitil tosaigh faighte ag an tionscadal, lena n-áirítear maoiniú ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus na Gaeltachta, ón Roinn Iompair agus ó Fáilte Éireann.

Sraith Folláine Ghlasbhealach Luimnigh

Comhpháirtíocht chomhpháirteach idir Live95, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Cumann Meabhairshláinte Luimnigh, Flexitime, Cardio Flourish, Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh, agus Pobail Shláintiúla de chuid Luimneach Sláintiúil/Sláintecare, thug an tsraith pobail ar fud Luimnigh le chéile trí ghluaiseacht, aireachas agus nasc.

• 21 Aibreán – Sraith Folláine Céim 1 (Mol na Bearna)

Imeacht Luan Cásca le rith nó siúlóid 5km/10km, rothaíocht 20km ón mBearna go dtí an Caisleán Nua agus ar ais, seisiún folláine ó shaineolaithe agus spraoi teaghlaigh do gach aois. Bhí siamsaíocht bheo, péinteáil aghaidhe agus bronnantas uibheacha Cásca do na leanaí ar fáil chomh maith.

• 18 Bealtaine – Sraith Folláine Céim 2 (Mol Mhainistir na Feile)

Mar chuid de Sheachtain na Rothar, ag tairiscint bealaí rothaíochta 6 km agus 30 km agus rothair le fáil ar cíos. Cuireadh oiriúintí rothaíochta agus sólaistí saor in aisce ar fáil do rannpháirtithe.

• 22 Meitheamh – Sraith Folláine Céim 3 (Mol Ardach)

Ceiliúradh Grianstad an tSamhraidh le siúlóid/rith tráthnóna. Dírithe ar itheachán sláintiúil agus rannpháirtíocht phobail i suíomh radharcach.

• 13 Iúil – Sraith Folláine Céim 4 (Mol Ráth Caola)

Lá sláinte ar ais ar scoil ina mbeidh ranganna aclaíochta agus cainteanna faoi mheabhairshláinte. Bhain teaghlaigh taitneamh as ceardlanna idirghníomhacha a chuir folláine agus cothú chun cinn.

• 21 Meán Fómhair – Sraith Folláine Céim 5 (Mol an Chaisleáin Nua)

Tar éis ceithre lá thar a bheith rathúla sa Bhearna, Mainistir na Féile, Ardach, agus Ráth Caola, chríochnaigh Sraith Folláine Luimnigh an 21 Meán Fómhair, ag Mol Ghlasbhealach an Chaisleáin Nua. Tugadh cuireadh do rannpháirtithe de gach aois agus leibhéal aclaíochta dul ar bhealach 5km nó 10km feadh stráice álainn an Ghlasbhealaigh sa Chaisleán Nua.

• 10–18 Bealtaine – Seachtain na Rothar, Rothaíocht Shóisialta

Bhí seisiún rothaíochta chuimsitheacha, turais do dhaoine óga, agus rothaíocht shóisialta faoi stiúir Southside Wheely Wheelers san áireamh. Cuireadh taisteal gníomhach agus rothaíocht phobail chun cinn feadh an Ghlasbhealaigh.

• 13 Meán Fómhair – Siúlóid Ghlasbhealach Luimnigh don Bhrú (Stáisiún Ardach)

Siúlóidí carthanachta suas le 10 km ag tacú le Brú Columbanus, le tae, caife agus scónaí le haghaidh na rannpháirtithe. Ba é €30 an síntiús a moladh, rud a d'fhág go raibh an-tóir ar an imeacht bailithe airgid.

Sa bhliain 2025, d'fhostaigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh Springboard Communications chun feachtas cumarsáide agus margaíochta náisiúnta, comhtháite a

sheachadadh do Ghlasbhealach Luimnigh, ag cur leis an mbunchloch láidir a bunaíodh sa bhliain 2024. Dearadh an feachtas chun seasamh Ghlasbhealach Luimnigh mar cheann scríbe den scoth a neartú agus fás leanúnach a bhaint amach i rannpháirtíocht cuairteoirí.

Na Príomhchuspóirí:

- Feasacht Branda a Fheabhsú: Glasbhealach Luimnigh a choinneáil mar áis den scoth do chuairteoirí áitiúla, réigiúnacha, náisiúnta agus idirnáisiúnta.
- Ailíniú le Páirtithe Leasmhara: Gníomhaíochtaí margaíochta agus cur chun cinn a chomhordú le comhpháirtithe tábhachtacha, lena n-áirítear Fáilte Éireann, chun comhsheasmhacht agus tionchar a chinntiú.
- Tacú le Pobail Áitiúla: Aird a tharraingt ar bhailte móra agus ar ghnólaíochtaí áitiúla feadh Ghlasbhealach Luimnigh, ag cothú buntáistí eacnamaíocha agus rannpháirtíocht phobail.
- Raon an Lucht Féachana a Leathnú: Spriocdhéimeagrafaic a leathnú trí imeachtaí agus comhoibrithe le fiontair áitiúla a threisiú chun earnálacha éagsúla cuairteoirí a mhealladh.

Áiríodh le Gníomhaíochtaí Cur Chun Cinn 2025:

- Grianghrafadóireacht shéasúrach agus físghrafaíocht feadh Ghlasbhealach Luimnigh, agus is iad na híomhánna agus na físeáin a gabhadh an phríomhghné chun an feachtas margaíochta a thiomáint.
- Margaíocht leis na Tionchairí: comhordaíodh cuairteanna ó thionchairí in 2025 ar Ghlasbhealach Luimnigh, agus chruthaigh gach ceann acu sraith ábhar. Ba iad na tionchairí sin Louise Cantillon, Eoin Sheehan, Fiona Mangan, Siobhan O'Hagan agus Marius Monaghan. Bhain na turais seo le comhoibriú le gnólaíochtaí áitiúla, lena n-áirítear cíos rothar, óstáin, siopaí áitiúla, iarsmalanna agus soláthraithe bia Luimnigh chun eispéiris bharántúla a chruthú a léirigh na fíordhaoine agus na fíorscéalta feadh Ghlasbhealach Luimnigh agus i gceantair eile Luimnigh.
- Bhí an-rath ar an raidió do Ghlasbhealach Luimnigh in 2025, agus fógraí agus míreanna luaite ar Live 95FM, Clare FM, RTÉ One, Today FM, Newstalk, Radio Kerry agus RTÉ Lyric FM.
- Chomh maith leis sin, bhí píosaí ábhair agus fógraí Dúchasacha agus Neamhdhúchasacha le feiceáil san Irish Farmers Journal, Woman's Way, Limerick Post, Irish Country Magazine, Mallow Star, Irish Independent, The Kerryman, agus i mórán foilseachán eile ar fud na hÉireann.
- Tionscadal Gnó na Míosa, áit a ndearnamar ceiliúradh gach mí ar sheoid áitiúil amháin a thugann beocht, blas agus carachtar do Ghlasbhealach Luimnigh ar fud ár leathanaigh Facebook agus Instagram agus ár suíomh gréasáin Ghlasbhealach Luimnigh. I measc na ngnólaíochtaí a bhí páirteach sa tsraith in 2025 bhí Mol Ghlasbhealach na Bearna, LiKe Bikes, Greenway Café 1709 agus Tea N' Tales.
- Comórtais ar na Meáin Shóisialta.
- Sceideal cuimsitheach míosúil ar phostálacha ar na Meáin Shóisialta.

Anailís ar na Meáin Shóisialta ar Ghlasbhealach Luimnigh don bhliain 2025

- Bliain ghnóthach ab ea 2025 do láithreacht ar líne Ghlasbhealach Luimnigh- bhí 5 turas tionchaire; bhí sé le feiceáil ar shraith Tracks and Trails de chuid RTÉ; bunaíodh Gnó na Míosa de chuid Ghlasbhealach Luimnigh; agus tosaíodh an tsraith Muintir Ghlasbhealach Luimnigh. Chuidigh na cineálacha ábhair seo le cainéil shóisialta Ghlasbhealach Luimnigh a fhás i rith na bliana, ag méadú ó 11,815 leantóir (Facebook) agus 7,426 (Instagram) go 12,654 agus 8,965, faoi seach. Bhain cuntas TikTok Ghlasbhealach Luimnigh, cainéal tánaisteach, breis is 30,000 amharc amach, rud a leathnaigh raon feidhme Ghlasbhealach Luimnigh níos mó fós.
- Sa samhradh bhí borradh ollmhór i rannpháirtíocht agus shroich líon na radharcanna Facebook 328,000 agus shroich radharcanna Instagram 44,000. Is féidir roinnt cúiseanna a chur leis seo, lena n-áirítear méadú ar chaiteachas ar fhógraí Meta; ag cur borradh faoi phostálacha ón bhfotha baile; Tracks and Trails chomh maith leis na físeáin ó thionchairí (Fiona Mangan, Marius Monaghan agus Louise Cantillon) a tharla le linn na tréimhe seo. Thosaíomar leis an tsraith Muintir Ghlasbhealach Luimnigh i mí Lúnasa, rud a mhéadaigh an rannpháirtíocht le tuairimí agus barúlacha 'is maith liom' de réir mar a chonaic daoine daoine eile a raibh aithne acu orthu.
- I mí Mheán Fómhair, sheolamar Gnó na Míosa (BOTM) i gcomhar le Mol Ghlasbhealach na Bearna. Fuair sé breis is 34,000 amharc, breis is 330 teagmháil agus roinneadh é 28 uair. Ó shin i leith, fuair an tsraith BOTM 80,000 amharc, 658 teagmháil, agus roinneadh é 74 uair.
- I mí Mheán Fómhair, seoladh Mol Ghlasbhealach Luimnigh i Ráth Caola, agus tugadh aird mhór air. Fuair sé go leor tráchtanna ar fud na bpostálacha uile chomh maith le bheith roinnte ar asraonta nuachta digiteacha, rud a mhéadaigh teacht Ghlasbhealach Luimnigh ar fud na tíre.
- Leanamar orainn ag postáil go seasta i rith na míonna seo, ag roinnt duaiseanna buaite, imeachtaí atá le teacht chomh maith le hábhar eile. Mar thoradh air sin, bhain Glasbhealach Luimnigh torthaí láidre amach i mí Dheireadh Fómhair agus i mí na Samhna, ag sárú cuid de mhíonna an tsamhraidh.
- Ag tús mhí na Nollag, phostáladar faoi thraidisiún nua Nollag a chruthú trí chuairt a thabhairt ar Ghlasbhealach Luimnigh. Ba é an post seo an post ab fhearr i mí na Nollag agus shroich sé 4,500 cuntas.

Postálacha is fearr:

- Claochlú Ráth Caola – 12,000 amharc le 96 idirghníomhaíocht.
- Muintir Ghlasbhealach Luimnigh – 9,500 amharc, 130 barúil agus roinneadh é 27 uair.
- Fuair postálacha Louise Cantillon breis is 100,000 amharc agus fuarthas 1,500 barúil agus roinneadh é 100 uair.
- Fuair ábhar Marius Monaghan breis is 120,000 amharc, breis is 2,000 barúil, sábháladh é níos mó ná 400 uair agus roinneadh é 90 uair.

Seisiún Grianghrafadóireachta Ghlasbhealach Luimnigh

- An 16 Meitheamh, chríochnaigh an Roinn Turasóireachta seisiún grianghrafadóireachta feadh Ghlasbhealach Luimnigh mar chuid de mhargaíocht na háise seo don bhliain 2025.
- Gabhadh grianghraif agus píosaí scannáin dróin ag Tollán na Bearna, Coill na Tulaí, Tarbhealach Ferguson agus Mainistir na Féile. Baineadh úsáid as an ábhar a gabhadh ina dhiaidh sin mar ábhar bolscaireachta don bhliain 2025.

Feachtas Gnó na Míosa

- Tá feachtas “Gnó na Míosa” do Ghlasbhealach Luimnigh ina bhunchloch chun fiontair áitiúla a chur chun cinn agus a nasc a neartú le heispéireas Ghlasbhealach Luimnigh. I rith na bliana, tugadh aird ar ghnólachtaí ar nós Tea N’ Tales i Mainistir na Féile, Mol Glasbhealach na Bearna, Greenway Café 1709 i Ráth Caola, agus The Arra Café sa Chaisleán Nua ar na meáin shóisialta agus ar shuíomh gréasáin Ghlasbhealach Luimnigh.
- Léirigh na gnéithe seo tairiscintí uathúla, ó chaiféanna cluthara agus sólaistí ceardaí go moil ilghníomhaíochta le rothair ar cíos agus áiseanna teaghlaigh, agus cuirtear i láthair iad mar chuid dhílis d'eispéireas an chuidteora. Trí na gnólachtaí seo a neartú, cothaíonn an feachtas rannpháirtíocht páirtithe leasmhara, spreagann sé tras-chur chun cinn, agus léiríonn sé an spiorad comhoibríoch atá mar bhonn le turasóireacht inbhuanaithe. Níos tábhachtaí fós, léiríonn sé an ról rithábachtach atá ag comhpháirtíochtaí pobail maidir le rathúlacht fhadtéarmach Ghlasbhealach Luimnigh a chinntiú, ag treisiú go mbraitheann a fhad saoil ar chur chuige aontaithe a rachaidh chun sochair do chónaitheoirí agus do chuiditheoirí araon.

Buaicphointí an Fheachtais

- Rinne Live95FM Luimnigh féin cur chun cinn gníomhach ar Ghlasbhealach Luimnigh trí chlár nuachta in 2025. I measc na mbuaicphointí bhí clúdach ar Chomhdháil náisiúnta na Taistil Gníomhaí agus na nGlasbhealaí a tionóladh i Luimneach agus aitheantas na nGradam Eorpach do Ghlasbhealach Luimnigh go déanach in 2025, le hagallaimh bheo le hoifigigh na Comhairle agus guthanna pobail, rud a chinntigh rannpháirtíocht leathan áitiúil agus réigiúnach.
- Rinne Springboard Communications bainistíocht ar an teagmháil le tionchairí agus blagálaithe i gcomhar leis an Roinn Turasóireachta in LCCC, a chuir turais sna meáin, léirmheasanna preasa, agus cuairteanna tionchairí áitiúla i láthair.
- Áiríodh leis an bhfeachtas gnéithe meán saor in aisce in asraonta móra ar nós The Irish Times agus Discover Ireland, rud a mheall 20% de chuiditheoirí trí chainéil na meán sóisialta.
- Chuir gníomhaíocht leanúnach sna meáin shóisialta ar fud na gcainéal oifigiúil leis seo, le hábhar comhsheasmhach a léirigh bealaí pictiúrtha, séadchomharthaí stairiúla (amhail Tollán na Bearna, Tarbhealach Ferguson), agus áiseanna atá cairdiúil don teaghlach. D'éirigh go han-

mhaith leis an ábhar, rud a chuir le líon taifead cuairteoirí, os cionn 1.5 milliún in aghaidh na bliana mar a léiríodh i gcás-staidéir feachtasaíochta.

Staitisticí do Ghlasbhealach Luimnigh ón 1 Eanáir go dtí an 31 Nollaig:

Facebook

Lucht féachana:	1,338,358
Cuairteanna ar an bPróifíl:	12,534
Leantóirí Nua:	1,099

Instagram

Lucht féachana:	162,994
Cuairteanna ar an bPróifíl:	4,763
Leantóirí Nua:	2,159

Fógraí ar na Meáin Shóisialta

Cuntais a sroicheadh:	890,891
Teagmháil leis na Postálacha:	86,171
Cliceanna ar naisc (chuig an suíomh gréasáin):	11,765

Fógraí ar Google

Cliceanna:	17,635
Imprisin:	119,906

FÉILTE AGUS IMEACHTAÍ

Straitéis Féilte agus Imeachtaí 2025–2030

D'fhoilsigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh Straitéis na bhFéilte agus na nImeachtaí 2025-2030. Mar thoradh ar bhreis is 18 mí d'obair ag foireann na bhFéilte agus na nImeachtaí, leagadh amach sa Straitéis treochlár uailmhianach chun tacú le féilire dinimiciúil féilte agus imeachtaí a cheiliúran oidhreacht shaibhir Luimnigh, a chhothaíonn nuálaíocht, agus a nascann daoine ó gach aois agus cúlra.

Aithníonn an straitéis tírdhreach Féilte Luimnigh cheana féin, lena n-áirítear raon leathan féilte agus imeachtaí ó fhéilte pobail áitiúla go himeachtaí mórsála ar fud na n-ealaíon, an chultúir, an bhia, an spóirt agus na hoidhreachta, lena n-áirítear imeachtaí gnó agus comhdhálacha.

Tá sé mar aidhm ag an straitéis, Luimneach a bhunú mar cheann scríbe féilte agus imeachtaí ardchaighdeán agus féilte agus imeachtaí atá ann cheana féin agus nua a fhorbairt a chruthóidh tairiscint den scoth a chuirfidh le forbairt eacnamaíoch, chultúrtha agus shóisialta Luimnigh.

Scéim Deontais na bhFéilte agus na nImeachtaí 2025/2026

Chuir Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh infheistíocht straitéiseach ar fáil d'Fhéilte agus Imeachtaí trí ghlaio oscailte iomaíoch iomlán in 2025. Soláthraíodh an infheistíocht seo mar spreagadh chun cur leis an méid a chuireann Féilte agus Imeachtaí Luimnigh ar fáil agus cuirtear go mór le cáil Luimnigh mar áit spreagúil agus bhríomhar tríd an réimse féilte agus imeachtaí éagsúla sa Chathair agus sa Chontae.

Ba é €208,000 an ciste iomlán do Scéim Deontas na bhFéilte agus na nImeachtaí 2025/2026.

Ba é €634,324.97 an méid iomlán a bhí á lorg faoi Scéim Deontais na bhFéilte agus na nImeachtaí 2025/2026

Bronnadh an Scéim ar iarratasóirí ar éirigh leo thar thrí shnáithe.

Snáithe 1 – Seachadadh agus Clárú Féilte agus Imeachtaí ar Mhionscála agus Nua

Snáithe 2 - Seachadadh agus Clárú Féilte agus Imeachtaí Meánsála agus Mórsála

Snáithe 3 – Forbairt na Féile agus Inbhuanaitheacht. Deontais Féilte agus Imeachtaí

Snáithe 1:

Breithníodh 22 iarratas faoin Snáithe seo agus iarradh €99,639 san iomlán.

Bronnadh €32,000 ar 18 iarratasóir faoi Shnáithe 1.

Snáithe 2:

Breithníodh 20 iarratas faoin Snáithe seo agus iarradh €466,030.97 san iomlán.

Bronnadh €171,500 ar 17 iarratasóir faoi Shnáithe 2.

Snáithe 3:

Breithníodh 17 iarratas faoin Snáithe seo agus iarradh €68,655 san iomlán.

Bronnadh €4,500 faoi Shnáithe 3.

Féile Naomh Bríd

Mar athrú ar na blianta roimhe seo, dhírigh beochan LCCC de dheireadh seachtaine Naomh Bríd ar an bhféile nua 'All we have are Days', tionscnamh a fhaigheann tacaíocht faoin gclár Méarachta.

I gcomhpháirtíocht le Guinness agus Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, ba fhéile ceoil-lárnaithe í 'All we Have are Days' a bhí leabaithe sa chathair, ag óstáil seónna in séipéil, amharclanna, coirnéil tithe tábhairne, spásanna poiblí agus ionaid thraidisiúnta níos pearsanta ar fud Luimnigh.

Agus ainmní Oscar Ruth Negga, Lisa Hannigan, Quantic agus an scannánóir Dream Hampton mar phríomhfheisirí, bhí réimse leathan seónna ar siúl ar All Have are Days i rith an deireadh seachtaine, lena n-áirítear léirithe, comhráite, taispeántais agus seiteanna sealadacha le Paul Noonan ó Bell X1, Sinéad Gleeson, Gemma Hayes, Anna B Savage, Denise Chaila, Niamh Regan, Windings, Donal Dineen, Brian B+ Cross, i measc daoine eile.

Reáchtáladh seónna i gContae Luimnigh, cuireadh fáilte roimh ealaíontóirí na féile chuig ionaid ar fud an chontae, leathnaíodh raon feidhme na féile chuig lucht féachana níos leithne i Luimneach agus nascadh an chathair agus an contae le chéile.

Bhí an féile damhsa **‘What Next Festival’** ar siúl ón 10 - 15 Feabhra. Fuair an fhéile tacaíocht ó Fhéilte agus Imeachtaí LCCC. Bhain lucht féachana taitneamh as rogha de shaothair úra agus spreagúla ina raibh damhsa nua-aimseartha comhaimseartha. Le léirithe náisiúnta agus idirnáisiúnta araon, bhí clár éagsúil ann, lena n-áirítear ceardlanna agus cainteanna. I measc cuid de na buaicphointí bhí The Body Symphonic, léiriú aonair le Aerowaves agus Twenty25. Rinne an Parsley Collective a seó is nuaí, Un-One-Ing, a léiriú chomh maith. I measc na n-imeachtaí eile bhí an damhsa Céilí bríomhar domhanda a raibh stíleanna damhsa éagsúla ó gach cearn den domhan ann, ag críochnú le damhsaí Céilí traidisiúnta na hÉireann.

Bhí **‘Féile Liteartha Luimnigh’** ar siúl ón 21 - 23 Feabhra. D’fhill an fhéile ar an Belltable le himeacht filíochta Dé hAoine. D’oscail an t-údar clúiteach, Donal Ryan, an chéad oíche den fhéile, agus bhí léiriú ón amhránaí ceoldrámaíochta, Sarah-Ellen Murphy. I rith an deireadh seachtaine, rinneadh agallamh le roinnt údar faoina leabhair nua, ina measc Karen Fitzgibbon, Ciaran O’Driscoll, Delphine Minoui agus Anna Abney. Bhí ócáid ar siúl ag an bhféile freisin inar léiríodh Heaney in aistriúchán chun foilsíú ‘The Translations of Seamus Heaney’ a cheiliúradh, arna óstáil ag Niall MacMonagle.

Féile Naomh Pádraig. Chuir Luimneach fáilte roimh 80,000 cuairteoir chuig an gcathair thar dheireadh seachtaine na féile, agus d’éirigh thar barr le Féile Naomh Pádraig Luimnigh 2025. I measc bhuaicphointí na féile ar an Satharn, bhí ‘An tAinmhí is Contúirtí ar Domhan’, ‘Scéal Seilide’, agus ‘Inis’ a chuir sráideanna na cathrach ag teacht beo le ‘Seónna Sráide na Seamróige’ don teaghlach ar Shráid an Chrúisigh, Rae Bedford agus Sráid Thomáis.

Bhí an 53ú Craobhchomórtas Idirnáisiúnta Bannaí ar siúl an 16 Márta. Bhí na mílte duine ina seasamh ar shráideanna Luimnigh chun Bannaí Máirseála ó Éirinn agus ar fud an domhain a fheiceáil. Mheall na Bannaí an lucht féachana lena gcuid ceoil, cóiragrafaíochta agus feistis. Ba iad Banna Máirseála Doherty High School Spartan Legion ó Colorado na Seaimpíní foriomlána. Thug Craobhchomórtas na mBannaí taispeántas de thallann cheoil eisceachtúil agus fuinneamh pléascach.

Tháinig os cionn 50,000 duine amach ar shráideanna na cathrach don phríomhimeacht, Paráid Lá Fhéile Pádraig. Ba é téama na paráide ‘Luimneach Níos Spraíúla’ agus ba í Róisín Ní Riain ó Luimneach, a bhuaigh Boinn Airgid Parailimpeach, Curaidh na hEorpa agus Curaidh an Domhain 2025, Ceann Feadhna na paráide. Ghlac níos mó ná 1200 rannpháirtí ó 70 grúpa éagsúil páirt ann, ina measc Grúpaí Gasóg, clubanna spóirt, grúpaí cultúrtha agus pobail. I measc na bhflótaí iontacha bhí cuideachta léirithe ón aer, Fidget Feet, agus bhí ceol agus spraoi ag baint leis.

Chun Féile Naomh Pádraig a chur chun cinn, chuir an fhoireann margaíochta agus cumarsáide feachtas trí seachtaine ar siúl a thosaigh an 24 Feabhra. Ba é aidhm an fheachtais feasacht a mhúscailt agus dearfacht a

ghiniúint faoi Fhéile Naomh Pádraig i Luimneach. Ba é an treoir chun gnímh ná daoine a spreagadh chun freastal ar phríomhimeachtaí agus gníomhaíochtaí, muintir na háite agus cuairteoirí a mhealladh go Luimneach, fad na cuairte agus an ama fanachta i gCathair Luimnigh a mhéadú agus próifíl na féile a ardú go háitiúil agus go náisiúnta araon. D’fheidhmigh Féile Naomh Pádraig mar mhaighnéad - spreagadh cuairteoirí teacht go Cathair Luimnigh, cuireadh Luimneach chun cinn mar cheann scríbe le haghaidh fanacht thar oíche agus laethanta saoire deireadh seachtaine. Bhí sé mar aidhm ag an bhfeachtas freisin líon na leantóirí a mhéadú ar chainéil shóisialta fhéile Luimnigh, Facebook, Instagram, X agus TikTok, d’fhonn daoine a stiúradh chuig Limerick.ie agus leathanach gréasáin tiomnaithe na féile.

Seoladh Fhéile Pádraig le Ceann Feadhna na paráide, Róisín Ní Riain Grianghraf: Piquant

Bhí treoir dhigiteach féile agus cártaí fógraíochta le cóid Fhreagartha Thapa (QR) a chuir chuig mol gréasáin Fhéile Naomh Pádraig daoine, fógraíocht chlóite agus dhigiteach dhátheangach leis na meáin áitiúla, ríomh-nuachtlitreacha tiomnaithe agus mol tiomnaithe féile Naomh Pádraig le liostaí cuimsitheacha mar chuid den fheachtas. Foilsíodh ábhar íochta agus orgánach ar fud chainéil meán sóisialta na féile mar chuid den fheachtas margaíochta agus rinneadh clúdach beo a thaifeadadh do na cainéil lena n-áirítear paráid Lá Fhéile Pádraig agus Craobhchomórtas Idirnáisiúnta na mBannaí, i measc imeachtaí eile.

Ba iad Banna Máirseála Doherty High School Spartan Legion ó Colorado Seaimpíní foriomlána na paráide. Grianghraf: Don Moloney

Áiríodh ar an ngrianghrafadóireacht agus ar fhíseagrafaíocht seoladh an imeachta ina raibh an Ceann Feadhna chomh maith le híomhánna a ghabháil ar fud imeacht na féile. Léiríodh físeagrafaíocht a chríochnaigh le físeán de na buaicphointí a thaispeánann an chuid is fearr den fhéile a roinneadh ar na meáin shóisialta go léir.

Bhí **‘Féile Scannán Idirnáisiúnta Catalyst’** ar siúl ón 3 go dtí an 5 Aibreán. Is é príomhthéama Fhéile Scannán Idirnáisiúnta Catalyst ná aghaidh a thabhairt ar an neamhionannas i scannáin, ar an scáileán agus taobh thiar den cheamara. Tá an clár dírithe ar chuimsiú amhail comhionannas inscne, an óige agus éagsúlacht. Rinne an fhéile ceiliúradh air seo trí sparánachtaí, imeachtaí tionscail, imeachtaí lae le haghaidh mac léinn agus saotharlann scríbhneoireachta scáileáin a thairiscint, chomh maith le duaiseanna le haghaidh script gearrscannáin.

Bhí **‘Féile Scannán Idirnáisiúnta Fresh’** ar siúl ón 7 go dtí an 13 Aibreán, ag spreagadh scannánóirí óga chun scannáin a chruthú, páirt a ghlacadh i scannánaíocht agus scannán a dhéanamh. I rith na bliana roimh an bhféile, d’oibrigh Fresh le daoine óga chun clár a reáchtáil faoi na ceithre cheannteideal seo a leanas: Oideachas, Idirnáisiúnta, Léiriúchán agus Féile Scannán Idirnáisiúnta. Tá taifead suntasach ag Fresh maidir le hobair a dhéanamh i dtreo smaointe a roinnt agus scannánóirí óga as Éirinn agus go hidirnáisiúnta a chumhachtú. Is imeacht cáiliúil ar fhéilire na scannán é Gradaim Scannánóirí Óga na Bliana in Éirinn agus tá scannánóirí óga ó 150 tír, 13,648 iarratas agus 212 ghradam ann i mbliana’.

Riverfest. Bhí an 21ú Riverfest ar siúl thar dheireadh seachtaine saoire bainc mhí na Bealtaine. Tugadh aitheantas d’obair fhoireann na bhFéilte agus na nImeachtaí ar Riverfest 2025 nuair a bronnadh **Gradam na Féile Éireannaí is Fearr** orthu ag Gradaim Pobail agus Chomhairle Uile-Éireann LAMA 2025.

Thar dheireadh seachtaine saoire bainc na Bealtaine, d’fhreastail 140,000 duine ar an bhféile le 67,000 duine ag teacht agus imeacht trí shráidbhaile na féile thar an gceithre lá spraoi, bia agus ceol ar bhruacha na Sionainne. Cuireadh réimse leathan imeachtaí ar fáil do theaghlaigh agus do lucht leanúna na féile, lena n-áirítear Fashionfest, Sráidbhaile Riverfest, saorthitim na Sionainne, an Roth Lánléargais agus Comórtas Náisiúnta BBQ. Bhí imeachtaí ar an abhainn agus seónna ón aer ó Fidget Feet Luimnigh féin agus aonad nua soghluaiste céadfach de chuid ASD Ireland ar an láthair in aice le Páirc Ché Artúir san áireamh freisin.

Chuaigh Féilte agus Imeachtaí LCCC i gcomhpháirtíocht leis an mbranda íocónach Red Bull do Riverfest chun Cóisir Sráide deireadh seachtaine a reáchtáil. Bhí an truail íocónach DJ Red Bull ina mol siamsaíochta ar Chlárchosán Ché Uí Uallaigh, le meascán de cheol bog réidh agus BBQ ag cur leis an atmaisféar.

Sráidbhaile Riverfest Grianghraf: Piquant

Baineann lucht ragairne taitneamh as an atmaisféar i ngairdín Mhúsaem Hunt le linn Deireadh Seachtaine Riverfest Grianghraf: Piquant

Cuirtear béim i gcónaí ar an tSionainn le linn Riverfest. Reáchtáil an t-imeacht Regatta nua, a bhí ar siúl i gClub Rámhaíochta Mhichíl, rásaí idir Droichead an tSáirséalaigh agus Droichead na Sionainne d’aoiseanna éagsúla agus bhain atmaisféar carnabhail leis do theaghlaigh ar Thrá Uí Cheallacháin.

Bhí an Great Limerick Run, a raibh tacaíocht Féilte agus Imeachtaí LCCC aige, ar siúl ar an Domhnach de dheireadh seachtaine Riverfest. Tháinig níos mó ná 18,000 reathaí agus siúlóirí amach ar shráideanna Luimnigh agus ghlac siad páirt sa Mharatón, sa leath-Mharatón nó sa rás 10km, ag cothú atmaisféir bhríomhair sa Chathair ó mhaidin Domhnaigh. Ba é LCCC príomhurrathóir 2025 don ‘Rith Spraoi le haghaidh Leanaí’, agus ghlac breis is 2,000 leanbh páirt ann.

Soilsíodh spéir na hoíche le ‘Tinte Ealaíne Riverfest’ bliantúil tráthnóna Dé Domhnaigh. D’fhreastail na mílte ar Thrá Mhic Fhlanncha agus bhí lucht leanúna ceoil ag féachaint ar an taispeántas ó Dolans at the Castle.

Ba mhór an rath a bhí i gceist le Riverfest 2025 do Chathair Luimnigh. Meastar go ndéanfar íosmhéid de €9.3 milliún a shaothrú don gheilleagar áitiúil, ó gach cuairteoir ón iasacht agus ón mbaile go Riverfest.

Fuair Riverfest tacaíocht ón bhfoireann Margaíochta agus Cumarsáide chun an fhéile a chur chun cinn trí chur chuige ilchainéil a úsáid chun an raon feidhme agus an rannpháirtíocht a uasmhéadú timpeall dheireadh seachtaine Saoire Bainc na Bealtaine.

Bhí fógraí raidió agus ábhar meán sóisialta le feiceáil i gcaiteachas fógraíochta raidió agus digiteach ar an stáisiún áitiúil Live 95 agus ar an stáisiún réigiúnach Spin Southwest. I measc na meán clóite agus ar líne bhí fógraí lánleathanaigh ar an Limerick Post agus ar an Weekly Observer/Vale Star. Bhí fógraí ag an Limerick Leader ar a shuíomh gréasáin agus ar ardáin shóisialta.

Eisíodh cúig phreasráiteas tríd an Oifig Cumarsáide, ag críochnú le fiseán achoimre agus preasráiteas ag gabháil leis.

Bhí feachtas meán sóisialta ceithre seachtaine sceidealaithe ar chainéil Riverfest chun imeachtaí a chur chun cinn. Chun Riverfest a chur chun cinn tuilleadh, baineadh úsáid as fógraí grafacha Google agus comhoibrithe le tionchairí le haghaidh réamh-chur chun cinn agus clúdach beo. Cuireadh fógraíocht lasmuigh den bhaile ar bhusanna agus ar thúir fógraí in ionaid siopadóireachta ar fud Luimnigh, Chorcaí agus na Gaillimhe.

Bhain margaíocht dhíreach agus ríomhphoist úsáid as ríomhphoist ríomh-mhargaíochta chuig síntiúsóirí, agus seoladh boscaí chuig lucht tionchair na meán sóisialta. Mar thoradh ar Riverfest 2025, bhí breis is 140,000 duine ag damhsa, ag gáire, agus ag cruthú cuimhní cinn buana faoin ngrian aoibhinn, rud a d'fhág gur áit i Luimneach a bhfuil an-tóir uirthi le linn deireadh seachtaine Saoire Bainc na Bealtaine.

Bhí an ócáid bhliantúil deireadh seachtaine **'Fleadh in aice na Féile'** ar siúl in Mainistir na Féile ón 1 – 5 Bealtaine. Bhí siamsaíocht thraidisiúnta ar siúl i ngach cearn den bhaile, lena n-áirítear Dioscó Traidisiúnta, grúpaí áitiúla de Chomhaltas, ceoltóirí Shliabh Luachra agus Polka, i measc rudaí eile. Bhí siamsaíocht thraidisiúnta iontach ar fáil ó dhaoine óga ó scoileanna sa chomharsanacht, chomh maith le scéalaíocht agus léirithe beo éagsúla i gCearnóg an Bhaile.

'Hear Say International Audio', meallann an fhéile bhliantúil déantóirí fuaime ó gach cearn den domhan chun páirt a ghlacadh lena gcomhghleacaithe i sráidbhaile Chill Fhionáin agus inspioráid a fháil ón timpeallacht álainn. Ina 11ú bliain anois, tá an fhéile ina mol d'Ealaíontóirí Idirnáisiúnta a oibríonn le fuaime scannán, ealaín fuaime gnéithe fuaime nó drámaíocht raidió chun iniúchadh a dhéanamh ar cheantar tuaithe Chontae Luimnigh agus a dtaithe agus a scéalta a roinnt mar rannpháirtithe san fhéile, a bhí ar siúl ón 26 Bealtaine go dtí an 2 Meitheamh i mbliana.

Bhí **'Féile na Máighe'** ar siúl i bPáirc Bhaile Chromadh an 31 Bealtaine. Bhí meascán d'imeachtaí beartaithe don lá, ina measc 'Saol na Máighe' áit ar thug Geoff Hunt (Oidhreacht i Scoileanna) caint faoi thimthriall bia na habhann agus chuir sé rogha d'inveirteabraigh uisceacha agus d'iasc ar taispeáint. I measc na n-imeachtaí eile bhí cainteanna faoi bhéaloideas le

Brian Collopy, Feithidí Uisceacha le Colum Walsh ó Chlár Uiscí na nÚdarás Áitiúil (LAWPRO) agus ceardlanna flaidireachta. Bhí **Fleadh Ceoil Luimnigh** ar siúl i Meánscoil Choláiste Chiarán i Cromadh ón 30 Bealtaine go dtí an 1 Meitheamh. Is imeacht bliantúil é Fleadh Ceoil Luimnigh ina mbíonn fáilte roimh bhaill agus neamh-bhaill atá ina gcónaí i gCo. Luimnigh dul san iomaíocht san fhéile cheoil le réimse uirlisí ceoil Éireannacha, lena n-áirítear an Chláirseach, na Píoba Uilleann, an Cairdín agus an Fhidil.

Bhí **Féile Idirnáisiúnta Chórúil Limerick Sings** ar siúl idir an 6 agus an 8 Meitheamh, agus leis an bhféile seo, cuirtear amhránaithe cóiriúla, idir thosaitheoirí agus ghairmithe, ó Réigiún Luimnigh agus an Iarthair Láir i láthair agus cuirtear fáilte roimh chóir ó Éirinn, ón Eoraip agus ó Stáit Aontaithe Mheiriceá. Feiceann an Féile Chór neamhiomaíoch seo réimse leathan Cór ag canadh i roinnt ionad timpeall Luimnigh agus an Mheán-Iarthair. Is é éiteas na féile folláine agus eispéireas uathúil a chruthú do rannpháirtithe agus don lucht féachana araon.

Bhí **Féile Gairdín Luimnigh** ar siúl an 15 Meitheamh ag Margadh Baine Luimnigh, ina raibh margadh bia agus stalláí ó gach cearn den Éirinn. Áiríodh orthu seo plandlanna speisialaithe agus ionaid ghairdín, agus iad uile ann chun a gcomhairle agus a n-eolas a thairiscint do dhíograiseoirí gairdín de gach spéis. Bhí réimse leathan ealaíon agus ceardaíochta ar taispeáint ar na stalláí margaidh freisin, ó cheardaíocht miotail go pictiúir. I measc na dtaispeántas eile bhí beachaireacht agus leabhair, chomh maith le cainteanna speisialtóra, taispeántais agus ceardlanna.

Prom Samhraidh Luimnigh. Tá fás gasta faoi Prom Samhraidh Luimnigh, atá ina dhara bliain anois, mar fhéile shuntasach i Luimneach, ag ceiliúradh oidhreacht chultúrtha bhródúil Luimnigh, chomh maith le healaíontóirí agus lucht féachana a mhealladh ó níos faide i gcéin. Ag tosú ar a stór imeachtaí ceithre lá ar an 19 Meitheamh, sheinn Ceolfhoireann Aireagail na hÉireann, le Kristian Bezuidenhout, Coinséartónna Pianó Uimh. 2 agus 4 le Beethoven. Ar an 20 Meitheamh, bhí tráthnóna i Halla Ceolchoirme na hOllscoile le Píobaí Míleata agus Bannaí Ceoil na bhFórsaí Cosanta, agus ina dhiaidh sin bhí Marty in the Evening le Ceolfhoireann Choirme RTÉ an 21 Meitheamh, agus Ceolchoirm Teaghlaigh – Turas Dochreidte Alasdair Malloy, le Ceolfhoireann Choirme RTÉ, an 22 Meitheamh.

Cuireann na hEalaíona Comhaimseartha Eas Géitine an fhéile bhliantúil **'Welcome to the Neighbourhood,'** i láthair, agus is clár cónaitheachta agus féile ealaíontóra é a thugann cuireadh d'ealaíontóirí Éireannacha agus idirnáisiúnta saothar ealaíne a chruthú agus a thaispeáint ar fud Eas Géitine. Is eispéireas uathúil é seo ina bhfuil na healaíontóirí i gcoirlár an tsaoil laethúil i mbailé Eas Géitine. Téann siad in aithne don phobal, agus is minic a bhíonn tionchar ag na heispéirís chomhroinnte seo leis na daoine a mbuaileann siad leo ar an mbealach ar a gcuid oibre. Mar gheall ar na malartuithe cultúrtha seo, cuirtear saothar a rinneadh le linn a dtréimhse in Eas Géitine i láthair agus ar taispeáint ag

cuid de na féilte, na hócáidí débhlantúla agus na hinstiúidí ealaíon is mó le rá in Éirinn agus thar lear.

Féile na nGéanna Fiáine Luimnigh. Bhí an séú bliain d'Fhéile na nGéanna Fiáine Luimnigh ar siúl ón 03 - 06 Iúil. Comóradh an fhéile seo ar Imeacht na nGéanna Fiáine, ceiliúradh ar Lá Bastille, an lá náisiúnta sa Fhrainc. Tá an fhéile ina himeacht bliantúil uathúil, agus déanann sí an cairdeas idir Éirinn agus an Fhrainc a cheiliúradh. Ba é an 5 Iúil príomhlá na gceiliúradh nuair a sheol Méara Luimnigh agus Ambasadóir na Fraince an fhéile. I measc na n-imeachtaí a bhí ar siúl ar an lá bhí Campa Staire Beo traidisiúnta i ngairdíní Mhúsaem Hunt agus bhí daoine ó Chumann Staire na Fraince agus na hÉireann ag déanamh athléirithe.

Bhí **Féile an Bhróid Leispiach, Aerach, Déghnéasach, Trasinsneach agus Aiteach (LADTA)** ar siúl an 12 Iúil, agus is í an pharáid príomhimeacht Bhród Luimnigh. Is ceiliúradh ar éagsúlacht agus ar chomhionannas do chách an pharáid agus b'éim á leagan ar chairde, teaghlaigh agus pobail a thabhairt le chéile chun cearta comhionanna a chur chun cinn. Bhí an pharáid lán le dathanna, bhí flótaí beoga ann agus grúpaí ag ceiliúradh le lúcháir. Bhí féile na bliana seo ar siúl ón 7 go dtí an 13 Iúil agus bhí roinnt imeachtaí agus gníomhaíochtaí ann, lena n-áirítear lá cairdiúil don teaghlach le ceol beo agus siamsaíocht mar aon leis an gCóisir Thae bhliantúil.

EuroPride. Bhuail Féilte agus Imeachtaí LCCC le toscaireacht idirnáisiúnta EuroPride le linn Féile an Bhróid Leispiach, Aerach, Déghnéasach, Trasinsneach agus Aiteach (LADTA) i Luimneach mar chuid den phróiseas tairisceana tosaigh. Cuireadh Luimneach i láthair don toscaireacht thar dheireadh seachtaine mhí Iúil chun gach a raibh le tairiscint ag an gcathair mar chathair óstach ionchasach a thaispeáint. Lean Féilte agus Imeachtaí LCCC orthu ag tacú leis an tairiscint sa tréimhse roimh an gcomhdháil bhliantúil.

Cuireadh na tairiscintí i láthair ag comhdháil bhliantúil EuroPride in Barcelona i mí Dheireadh Fómhair. Chaith breis is 120 eagraíocht chomhalta a vótaí agus bhuaigh Iarthar na hÉireann (Luimneach/An Clár) an toghchán le 70% de na vótaí. Oibreoidh LCCC go dlúth le heagraíochtaí náisiúnta agus Eorpacha, leis an bpobal LADTA+ áitiúil, agus le páirtithe leasmhara i réimse an chultúir agus na turasóireachta chun EuroPride a reáchtáil in 2028.

Táthar ag súil go meallfaidh EuroPride 2028 breis is 100,000 cuairteoir ó ar fud na hEorpa agus níos faide i gcéin, rud a chuirfidh borradh suntasach faoin ngeilleagar áitiúil. Bhí tacaíocht ó Fhéile agus Imeachtaí LCCC lárnach don tairiscint rathúil.

Féile na Gréine. Bhí sráideanna agus ionaid chathair Luimnigh mar chúrla d'Fhéile bhliantúil na Gréine, a bhí ar siúl ón 15 – 18 Lúnasa. Spreagann agus cothaíonn an fhéile ceoltóirí turgnamhacha chun seinm agus a gcuid tallainne a thaispeáint, agus cabhair á fáil ó oibrithe deonacha agus ó chairde na féile. Cuireann an fhéile ardán ar fáil do chéannacht cheoil chultúrtha shaibhir Luimnigh, agus ag an

am céanna is féidir leo a stór ceoil éagsúil féin a chruthú.

Oíche Shamhna i Luimneach. Trí phróiseas iomaíoch, roghnaíodh Luimneach chun maoiniú a fháil faoi Scéim Forbartha Ceann Scríbe Píolótach nua Fáilte Éireann, Baile Oíche Shamhna. Tá sé mar aidhm ag an scéim píolótach eispéiris tumoideachais, shaibhre ó thaobh cultúir de a sholáthar a cheiliúránn oidhreacht na hÉireann, a shíneann séasúr na turasóireachta go dtí mí Dheireadh Fómhair agus mí na Samhna, agus a spreagann fás eacnamaíoch inbhuanaithe réigiúnach trí chomhoibriú idir údarais áitiúla, gnólaicthe turasóireachta agus eagraíochtaí cultúrtha.

Oíche Shamhna i Luimneach – Con Mor

Mórshiúl Tine agus Scáthanna Lumen Samhain, 25 Deireadh Fómhair
Grianghraf: Brian Arthur

ROGU, Caisleán Desmond, 31 Deireadh Fómhair
Grianghraf: Kieran Ryan Benson

Chuir Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh **‘Where Darkness Dances with Delight’** i láthair, chun sráideanna na cathrach, bailte contae, agus coirnéil thuaithe a chlaochlú ina thaispeántas cúig seachtaine de dhraíocht scanrúil, béaloideas áitiúil, iniúchadh cruthaitheach, agus ceiliúradh pobail. Léirigh an fhéile traidisiún saibhir Luimnigh agus radharc ealaíon bríomhar, rud a chruthaigh eispéireas uathúil Oíche Shamhna a nascann nósanna ársa le cruthaitheacht chomhaimseartha.

Bhí clár cúig seachtaine imeachtaí i gclár Bhaile Oíche Shamhna Luimnigh, ó amharclann sráide go Féilte Fómhair úrnua, léirithe tine go scéalaíocht. Bhí imeachtaí ar siúl ar fud na cathrach agus an chontae.

Buaicphointe den fhéile ab ea an figiúr miotasach ollmhór 23 troigh ar airde Con Mór (cruthú le Macnas) a bhí le feiceáil i gCaisleán Luimnigh ón 18 Deireadh Fómhair ar feadh ceithre seachtaine agus a raibh cúig oíche díolta amach d’eispéireas tumtha soilsithe mar chuid de. Buaicphointe eile de Oíche Shamhna i Luimneach ab ea Mórshiúl na dTine agus na Scáthanna le hAmharclann Shráid Lumen. Rinne an mórshiúl taispeántas de chréatúir mhiotaseolaíocha soilsithe, carachtair osnádúrtha agus ealaín tine iontach ar shráideanna Luimnigh.

Chuir foireann Margaíochta na bhFéilte agus na nImeachtaí feachtas cúig seachtaine d’Oíche Shamhna i Luimneach ar siúl, agus bhí féilire iomlán imeachtaí ar siúl i rith mhí Dheireadh Fómhair. Ba chur chuige nua é seo in 2025 ós rud é gur roghnaíodh Luimneach mar cheann de mholtaí “Baile Oíche Shamhna” Fáilte Éireann i mbliana.

Tacaíodh leis an seoladh le comhthaobhacht inláimhsithe – léarscáileanna agus cártaí a dáileadh ar thithe tábhairne, óstáin, nithe is díol spéise do chuairteoirí agus leabharlanna ar fud na cathrach agus an chontae. Reáchtáladh comórtas i gcomhar leis an Óstán Absolute chun daoine a stiúradh chuig ár gcainéal meán sóisialta tiomnaithe d’Oíche Shamhna i Luimneach.

Cuireadh feachtas fógraíochta raidió ar bun ar fud stáisiúin áitiúla agus náisiúnta – Live 95, Spin Southwest, Beat FM, Today FM agus 98FM chun an teachtaireacht a threisiú go bhfuil clár Oíche Shamhna leathnaithe ar siúl i Luimneach i mbliana. Tar go Luimneach – Baile Oíche Shamhna! Chomh maith leis sin, rinneamar óstáil ar bheirt tionchairí thar ceann Fáilte Éireann. Taispeánamar Luimneach dóibh agus thugamar iad chuig imeachtaí téamacha Oíche Shamhna iad chun blaiseadh d’Oíche Shamhna i Luimneach a thabhairt dóibh. Bhí an t-aiseolas ón mbeirt acu an-dearfach agus bhain siad taitneamh as a gcuid ama agus an cineál difriúil eispéireis i Luimneach!

Ba imeacht seachtaine é **Filleadh Abhaile Éireann-Cheanada** ón 15 – 21 Meán Fómhair, i réigiún Bhealach Eabhra (a chlúdaíonn codanna de Chorcaigh agus Luimneach), ag comóradh 200 bliain Scéim Imirce Lonnaitheoirí Peter Robinson. D’fhill thart ar 190 sliocht de na heisimircigh ar Éirinn ó Ceanada agus ó na Stáit Aontaithe chun nascadh

lena dtithe sinsear agus páirt a ghlacadh i dturais oidhreachta, i gcruinnithe pobail, agus i léirithe cultúrtha, an dráma The Robinson Experiment ina measc. Leis an ócáid sin, tugadh ómós do na teaghlaigh a d’imigh ó Chóbh in 1823 agus 1825 go Ontario, Ceanada, ag cothú nasc comhroinnte idir sliocht, muintir na háite, agus a bpobail dhúchais.

Bhí an **18ú Féile Ealaíon Polannach** ar siúl i Luimneach ón 18 – 21 Meán Fómhair, a chuir meascán de chultúr comhaimseartha na Polainne agus na hÉireann ar fáil trí léirithe, taispeántais agus ceardlanna. I measc na mbuaicphointí, bhí ceolchoirm mhór leis an bpianódóir snagcheoil Leszek Możdżer ag an Belltable agus coimisiún ceoil comhoibríoch le Greg Oleksevic agus Paddy Mulcahy. Bhí ealaín amhairc, amharclannaíocht, imeachtaí teaghlaigh, agus plé fóraim ar chomhtháthú pobail mar chuid den fhéile chomh maith, agus bhí sé mar aidhm acu malartú cultúrtha agus nasc pobail a chothú. Bhí roinnt comhpháirtíochtaí le páirtithe leasmhara áitiúla agus náisiúnta mar chuid den fhéile, lena n-áirítear Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, an Chomhairle Ealaíon, an Belltable agus Músaem Hunt, ach gan a bheith teoranta dóibh sin.

Bhí **Féile Snagcheoil Luimnigh 2025** ar siúl ón 24 – 28 Meán Fómhair, agus clár dírithe ar an nguth ina raibh taibheoirí ina measc an t-amhránaí ón Ríocht Aontaithe Ian Shaw le When Bowie Met Joni, Brigitte Beraha agus Ant Law, agus na healaíontóirí Éireannacha Deborah Swiney, Nigel Mooney, Emilie Conway agus Cormac Kenevey. Bhí léirithe uirlise ó Cheathairéad Julian Siegel, Ceathairéad Dimitris Angelakis, agus Tríréad Rory Conneally san áireamh ag an bhféile chomh maith, mar aon le himeachtaí saor in aisce ar an Jazz Trail agus léirithe ó Magical Dog.

Féile Leanaí Bualadh Bos. Bhí an 11ú Féile Leanaí, Bualadh Bos, ar siúl ón 1 go dtí an 11 Deireadh Fómhair in Amharclann an Lime Tree agus an Belltable, chomh maith le scoileanna, leabharlanna agus ionaid phobail ar fud Luimnigh. Is féile ealaíon bhliantúil i Luimneach le haghaidh lucht féachana óg í Féile Leanaí Bualadh Bos, ina mbíonn amharclannaíocht ghairmiúil, damhsa, ceol agus ceardlanna. Is í an t-aon fhéile dá leithéid i lár-iarthar na tíre í agus tá sé mar aidhm aici ealaíona den scoth a chur ar fáil do gach leanbh agus teaghlach sa chathair agus sa chontae. Áiríodh leis an bhféile freisin comhoibriú pobail, cláir scoile, agus tionscnaimh amhail an feachtas Íoc Ar Aghaidh chun rannpháirtíocht níos leithne a chinntiú.

Bhí an **29ú Féile Siúlóide Bhealach Eabhra agus Féile Cheoil na mBráithre Joyce**, an Fhéile Siúlóide is sine in Éirinn, ar siúl ón 2 go dtí an 5 Deireadh Fómhair. Don chúigiú bliain as a chéile, tionóladh an fhéile siúlóide i gcomhar le Féile Cheoil na mBráithre Joyce, rud a chruthaíonn gné láidir chultúrtha agus cheoil leis an ngníomhaíocht allamuigh. Leagann an ócáid chomhcheangailte béim ar an dúlra, ar iniúchadh lasmuigh, ar oidhreacht, ar phobal, ar cheol agus ar chultúr áitiúil. Bhí clár 2025 éagsúil — ag freastal ar shiúlóirí a bhfuil taithí acu, ar theaghlaigh agus ar dhaoine atá eispéiris níos séimhe á lorg acu.

Scoil Fómhair Rose Fitzgerald Kennedy. Bhí an 4ú Scoil Fómhair Rose Fitzgerald Kennedy, imeacht bliantúil a reáchtáiltear sa Bhrú agus sa cheantar máguaird, ar siúl ón 24 – 26 Deireadh Fómhair. Ba é 2025 comóradh 30 bliain bhás Rose Fitzgerald Kennedy (máthair an Uachtaráin John Fitzgerald Kennedy). Spreagtha ag fréamhacha áitiúla theaghlach Fitzgerald-Kennedy, déanann an scoil iniúchadh ar shaol Rose Fitzgerald Kennedy agus ar stair níos leithne Imirce Éireannach-Mheiriceánach, agus cuirtear béim ar leith ar eispéireas na mban. Beidh plé, cainteanna, ceol agus imeachtaí cultúrtha ar siúl ag láithreacha ar nós Ionad Thomas Fitzgerald agus Loch Goir mar chuid den imeacht trí lá.

EVA Idirnáisiúnta. Bhí an 41ú heagrán de EVA Idirnáisiúnta ar siúl ón 29 Lúnasa go dtí an 26 Deireadh Fómhair 2025, i Luimneach. “It Takes a Village” a bhí mar theideal air, agus rinneadh iniúchadh ar théamaí an cheartais shóisialta, an stáit agus an rialtais, agus an chomhshaoil trí thaispeántais ag trí ionad déag ar fud na cathrach. Faoi choimeád Eszter Szakács, bhí coimisiúin nua agus saothair atá ann cheana féin le healaíontóirí Éireannacha agus idirnáisiúnta le feiceáil sa taispeántas débhlantúil, ag diriú ar ábhair cosúil le frithchoilíneachas, an ghéarchéim aeráide, agus roghanna malartacha pobail le haghaidh maoine agus geilleagair. San eagrán seo de EVA, cuireadh Plean Straitéiseach nua EVA (2025–2030) i bhfeidhm, agus tugtar tús áite do rannpháirtíocht náisiúnta agus idirnáisiúnta, tionchar áitiúil, agus inbhuanaitheacht eagraíochtúil.

Bhí an 8ú heagrán den fhéile **Light Moves** ar siúl i Luimneach ón 6 go dtí an 8 Samhain, agus rinneadh damhsa eachtrúil, scannáin, fuaime agus meáin nua a cheiliúradh le healaíontóirí ó gach cearn den domhan. Reáchtáladh imeachtaí i measc ionaid éagsúla i Luimneach, lena n-áirítear Dance Limerick, an Belltable, agus an Avista EHub, agus béim ar inrochtaineacht. Bhí sé mar aidhm ag an bhféile a bheith cuimsitheach, agus na príomhionaid uile inrochtana do chathaoirí rothaí agus fotheidil le feiceáil i roinnt scannán. Faoi choimeád Jessie Keenan agus Laura Murphy, chuir an fhéile saothair i láthair a rinne iniúchadh ar an gcorp ag gluaiseacht i dtimpeallachtaí éagsúla, ó thírdhreacha nádúrtha go sráideanna cathrach.

Nollaig i Luimneach. Ba é téama na Nollag i Luimneach 2025 ná “Le Chéile don Nollaig i Luimneach”, clár sé seachtaine ina raibh breis is 150 imeacht.

Don chéad uair i Luimneach, bhí mórshiúl amharclannaíochta sráide soilsithe mar chuid de lasadh na soilse Nollag. Chuir an comhlacht taispeántas sráide cáiliúil idirnáisiúnta Luxe iontas ar lucht féachana de 12,000 duine an 22 Samhain. I measc na chéad imeachtaí eile bhí taispeántas iontach ceithre seachtaine d’obair ealaíne leanaí ar Bhanc na hÉireann, Sráid Uí Chonaill agus suiteáil idirghníomhach solais agus fuaime ag an ardán banna ar Ché Uí Uallaigh. Bhí saothar beirt ealaíontóirí atá lonnaithe i Luimneach, Catherine Ireton agus Jose Luis Berna Moya, le feiceáil sa suiteáil idirghníomhach solais agus fuaime dar teideal ‘Making Spirits Bright’.

Chomhoibriú foireann Féilte agus Imeachtaí Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh leis an Margadh Bainne chun a chinntiú go mbeadh Eispéireas Santa ann i lár na cathrach. Thug

Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh cúnamh deontais chun Pluais Dhaidí na Nollag a sholáthar don Mhargadh Bainne a chuir an pobal an-fháilte roimhe agus a bheidh ar fáil don Mhargadh Bainne sna blianta amach romhainn don Nollaig ag an Margadh Bainne Íocónach.

Chuir imeachtaí na Nollag is ansa linn, mar shampla Traein Nollag Toots, Limerick on Ice agus Sorcas Nollag Fossett, lucht óg agus aosta faoi gheasa thar thréimhse sé seachtaine, rud a spreag líon na ndaoine a bhí ag siúl timpeall agus a chaith tamall sa chathair. Chuir seónna sráide agus daoine gléasta suas siamsaíocht ar fáil do shiopaóirí lár na cathrach ag an deireadh seachtaine. Thug Bord Oideachais agus Oiliúna Luimnigh agus an Chláir (LCETB) ceol beo go Luimneach ar ardáin an phobail.

Chun clár na Nollag i Luimneach a chur chun cinn, reáchtáil foireann Margaíochta na bhFéilte agus na nImeachtaí feachtas sé seachtaine a dhírigh ar imeachtaí cathrach agus contae araon. Imeacht nua i mbliana ab ea an aird a leagadh ar an tréimhse idir an Nollaig agus an Bhliain Nua, ar tréimhse thábhachtach trádála í do go leor páirtithe leasmhara ar fud na cathrach.

Bhí mórshiúl Light Up Limerick ar siúl an 22 Samhain agus bhí an-rath air, le 15,000 duine ag teacht chun féachaint ar an ócáid – ba bhealach iontach é chun an feachtas a thosú agus gach duine a thabhairt “le chéile don Nollaig i Luimneach”. Bhí clúdach an imeachta an-dearfach; gabhadh taispeántais ildaithe LUXE Theatre, rinneadh píosaí scannáin bheo iontacha ar na meáin shóisialta go háirithe agus chuir an lucht féachana fáilte mhór roimhe.

LUXE Theatre, Mórshiúl Light Up Limerick, 22 Samhain Grianghraf: Paul Corey

LUXE Theatre, Mórshiúl Light Up Limerick, 22 Samhain Grianghraf: Paul Corey

Cuireadh feachtas margaíochta láidir i ngníomh le teacht an treorach dhigitigh ar líne an 18 Samhain, mar aon le feachtas láidir sna meáin shóisialta – agus comórtais sheachtainiúla, poist fheabhsaithe agus duaischárta bronntanais €500 i Luimneach mar thaca leis, bhí an rannpháirtíocht sna comórtais trí rannpháirtíocht ar líne an-spreagúil.

Bhí tionchairí na Meán Sóisialta mar chuid dár bhfeachtas meán sóisialta chomh maith – bhain Emma O’ Leary (Life with Tiny Humans) a bhfuil breis is 80,000 leantóir aici ar Instagram taitneamh as “lá spráiligh teaghlaigh i Luimneach”. Ar a clár taistil roghnaithe, bhuail sí le Daidí na Nollag ag Margadh an Bhainne, d’fhreastail sí ar sheónna sráide ar Shráid an Chrúisigh agus thug sí cuairt ar Limerick on Ice lena teaghlach.

Fostaíodh an tionchaire Sinead O’ Brien (Sinead’s Curvy Style) chun cur chun cinn a dhéanamh ar sheoladh “Making Spirits Bright”, suiteáil idirghníomhach solais agus fuaime atá suite ar an gclárchosán ag Cé Hairbhí, agus fuair sé clúdach ar an gcéadleathanach sa Limerick Leader (15 Nollaig).

Cuireadh feachtas láidir fógraíochta raidió i gcrích i gcomhar le Clare FM agus na comhpháirtithe meán Live 95 agus Spin Southwest. Áiríodh leis seo comórtais le Dearbháin Bhronntanais Luimnigh mar dhuais. Bhí fógraí sna meáin chlóite le feiceáil i rith an fheachtas chomh maith, agus bhí ceithre fhógra lánleathanaigh le feiceáil sa Limerick Post chun aird a thabhairt ar imeachtaí na Nollag i Luimneach.

Comhdháil agus Tairiscintí le haghaidh Imeachtaí. Lean Foireann na bhFéilte agus na nImeachtaí ag obair le comhghleacaithe agus le raon páirtithe leasmhara earnála chun tacú le forbairt deiseanna comhdhála agus imeachtaí idirnáisiúnta ar scála a óstáil i Luimneach in 2025. Rinneadh iarrachtaí suntasacha lena chinntiú go mbeadh tionchar ag imeachtaí ar lár na cathrach.

I gcomhar le Biúró Spóirt agus Comhdhála Réigiún na Sionainne, chuir Fáilte Ireland agus Ollscoil Luimnigh, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh Luimneach i láthair arís mar cheann scríbe ardchaighdeán chun imeachtaí spóirt agus comhdhála a óstáil ann in 2025.

Bhí **Craobhchomórtais Seachain na hEorpa 2025** ar siúl ón 26 – 29 Meitheamh. Ghlac breis is 600 lúthchleasaí ó 21 tír páirt sna comórtais d’fhir, do mhná agus sna himeachtaí measctha. Léirigh an comórtas an cluiche spreagúil agus gasta a bhfuil borradh faoi san Eoraip, chomh maith le borradh mór eacnamaíoch a thabhairt don réigiún. Tá fáilte mhór curtha roimh an gcineál seo Turasóireachta Spóirt i Luimneach agus rannpháirtithe ag teacht ón Ríocht Aontaithe, ón bPortaingéil, ón Spáinn, ón bhFrainc, ón mBeilg, ón Ísiltír, ón Danmhairg, ón Iorua, ón tSualainn, ón nGearmáin, ón tSeicia, ón Eilvéis, ón Ostair, ón Ungáir, ón Iodáil, ón gCróit, agus ón tSeirbia.

Craobhchomórtais Rásaíochta Cúrsa Bacainní 400 Méadar (OCR) na hEorpa Bhí Luimneach ina óstach do na chéad Chraobhchomórtais OCR 400 méadar na hEorpa riamh ón 18 – 20 Iúil. Chuir an ócáid mhór seo, a daingníodh trí thairiscint rathúil a fuair tacaíocht ó Ollscoil Luimnigh, Biúró Comhdhála agus Spóirt Réigiún na Sionainne, Fáilte Éireann,

agus Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, fáilte roimh thart ar 300 lúthchleasaí den scoth ó ar fud na hEorpa chun dul san iomaíocht san ócáid spóirt an-teicniúil seo. Cé gur spórt aitheanta go forleathan é OCR ar fud na hEorpa agus an domhain, ba é seo an chéad Chraobhchomórtais Eorpach don fhormáid 400m. Thaistil iomaitheoirí ó bhreis is 40 tír - an Fhrainc, an Ghearmáin, an Iodáil, an Spáinn, an tSualainn, an Ríocht Aontaithe, agus an Úcráin ina measc - go Luimneach chun a neart, a n-aclaíocht, agus a straitéis a chur faoi thástáil. Murab ionann agus rásaí traidisiúnta, cuireann OCR dúshlán roimh iomaitheoirí ní hamháin go fisiciúil ach go meabhrach freisin.

Corn Rugbaí Tadhail Óige an Atlantaigh 2025. Bhí Corn Rugbaí Tadhail Óige an Atlantaigh ar siúl i Luimneach ón 31 Iúil go dtí an 3 Lúnasa, an comórtas Rugbaí Tadhail is mó a tionóladh riamh in Éirinn. Bhí 45 foireann ó 12 náisiún páirteach sa chomórtas, a d’eagraigh Cónaidhm Rugbaí Tadhail Idirnáisiúnta (FIT) i gcomhar le Cumann Rugbaí Tadhail na hÉireann (ITA), agus ghlac siad páirt i naoi gcatagóir comórtais sna haoisghrúpaí Faoi-15, Faoi-18 agus Faoi-20. Tá an tóir Rugbaí Tadhail ag méadú ar fud na hÉireann, ar spórt gasta, neamh-theagmhála é, a thugann tús áite do scileanna, luas agus feachtas spásúil.

CULTÚR

LEABHARLANNA

Tacaíonn Leabharlanna Poiblí Luimnigh le daoine ag gach céim dá saol chun rochtain a fháil ar dheiseanna léitheoireachta, scileanna a fhorbairt chun nascleanúint a dhéanamh sa saol atá ag athrú agus páirt a ghlacadh i réimse leathan imeachtaí, eispéiris chultúrtha agus comórtha. I measc na mbuaicphointí le linn 2025 bhí breis is 464,526 cuairt ar leabharlanna a thaifeadadh, gearrliostáil a dhéanamh do Ghradaim Náisiúnta Aoisbháula na hÉireann agus Comóradh Náisiúnta an Ghorta Mhóir 2025 a óstáil i gCill Mocheallóg.

Comóradh Náisiúnta an Ghorta Mhóir 2025

Reáchtáiltear Comóradh Náisiúnta an Ghorta Mhóir gach bliain chun ómós a thabhairt dóibh siúd a cailleadh de dheasca an ghorta agus chun cuimhneamh ar thionchar tubaisteach agus fadtéarmach an Ghorta Mhóir. Sa bhliain 2025, d’éirigh le Leabharlanna Luimnigh ina n-iarracht an ócáid shuntasach stáit seo a óstáil. Rinneadh Comóradh Náisiúnta an Ghorta

Mhóir 2025 a reáchtáil i gcomhpháirtíocht leis an Roinn Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt agus Oifig na nOibreacha Poiblí, na Fórsaí Cosanta agus Áras an Uachtaráin. An 17 Bealtaine, chuir Méara Luimnigh, John Moran, fáilte roimh Uachtarán na hÉireann, Michael D Higgins, Sabina Higgins, an tAire Patrick O'Donovan T.D. agus an Cór Taidhleoireachta iomlán go Cill Mocheallóg chun an ócáid sollúnta agus shuntasach seo i bhféilire an stáit a cheiliúradh. Reáchtáladh fáiltiú iomlán don Chór Taidhleoireachta i Leabharlann Chill Mocheallóg agus ina dhiaidh sin bhí searmanas stáit i bPáirc an Ghorta Mhóir i gCill Mocheallóg a craoladh beo ar Raidió Teilifís Éireann (RTÉ). Tuairiscíodh go háitiúil agus go náisiúnta araon eochairaitheasc Uachtarán na hÉireann, Michael D Higgins, ceann de na hóráideanna deireanacha dá uachtaránacht. Ina theannta sin, d'ullmhaigh foireann na leabharlainne leabhrán comórtha chun gabháil leis an searmanas agus roinneadh é le hambasáidí na hÉireann thar lear.

Comóradh Náisiúnta an Ghorta Mhóir, Páirc an Ghorta Chill Mocheallóg

Staidéar Áitiúil Luimnigh

Bhain bailiúcháin Staidéar Áitiúil Luimnigh úsáid mhór as acmhainní an taighde agus roghnú sleachta le cur san áireamh i searmanas Chomóradh Náisiúnta an Ghorta Mhóir. Is féidir rochtain a fháil ar líon suntasach de na bailiúcháin staidéar áitiúil seo ar shuíomh gréasáin Staidéir Áitiúla Luimnigh www.limericklocalstudies.ie Is tairseach é an suíomh gréasáin chun bailiúcháin fairsinge na Leabharlainne agus cuimhní cinn cultúrtha Luimnigh a iniúchadh. Tugtar tuairisc air mar 'acmhainn den scoth', agus moltar d'úsáideoirí i léirmheas ó Irish Genealogy News 'Tum tú féin, ach ná déan dearmad teacht aníos ó am go ham'. Seo a leanas roinnt staitisticí suimiúla ó 2025:

Líon Iomlán na nAmharc = 77,929

5 Thír is mó Úsáideann an Suíomh Gréasáin 5 Chathair is mó a Úsáideann an Suíomh Gréasáin

1. Éire	1. Baile Átha Cliath
2. Stáit Aontaithe Mheiriceá	2. Luimneach
3. An tSín	3. Corcaigh
4. An Astráil	4. Londain
5. Ceanada	5. Des Moines

Céad bliain ó rugadh Ciarán Mac Mathúna,

Ina theannta sin, áiríodh i gclár comórtha 2025 ócáid speisialta chun ceiliúradh a dhéanamh ar shaol agus ar shaothar an chraoltóra agus fear Luimnigh, Ciarán Mac Mathúna. Ba cheiliúradh oiriúnach an ócáid a tionóladh i gCaisleán Luimnigh ar an gcraoltóir clúiteach agus ar athbheochanaí ceoil thraidisiúnta na hÉireann, a rugadh ag Ascaill Eoin amach ó Shráid Mulgrave an 26 Samhain 1925. D'oscail Méara Luimnigh, John Moran, an ócáid áit ar bhailigh teaghlach, cairde agus comhghleacaithe an Uasail Mhic Mathúna le haghaidh cur i láthair den scoth ón bpiobaire, craoltóir agus acadóir clúiteach, Peter Browne. Cuireadh deireadh leis an ócáid leis an gcéad léiriú de shaothar ceoil suntasach agus corraitheach in onóir Chiaráin ón gcláirseoir clúiteach as Luimneach, Michelle Mulcahy. Dúirt mac Chiarán, Peadar, gurbh 'ócáid iontach agus ceiliúradh oiriúnach ar shaol Chiaráin' an ócáid

Grianghraf le Deirdre Power

Europe Direct

Chomh maith le faisnéis a sholáthar ar raon leathan beartas agus institiúidí an Aontais Eorpaigh, bhí clár éagsúil imeachtaí ar fhreastail go leor daoine orthu in Ionad Europe Direct i Leabharlann na Cathrach. Áiríodh leis seo caint maidir le haghaidh a thabhairt ar mhífhaisnéis ar na meáin shóisialta leis an saineolaí faisnéise Anthony Angelini mar chuid den Fhéile Foghlaim ar Feadh an tSaoil Luimnigh i mí Aibreáin. An 9 Bealtaine, rinneadh Lá na hEorpa a cheiliúradh, agus i mí na Bealtaine reáchtáil CyberSafeKids Ireland seisiún eolais a phléigh sábháilteacht daoine óga ar líne. Sa dara leath den bhliain, dhírigh Clinicí Fuinnimh Buail Isteach agus ceardlanna ar Mhaireachtáil Inbhuanaithe ar an Aistriú Aeráide agus ar an gComhaontú Glas Eorpach. I mí na Samhna agus tús

á chur le hUachtaránacht Chomhairle an Aontais ag Éirinn, i lár 2026, thug an tAire Gnóthaí Eorpacha, Thomas Byrne TD, cuairt ar Ionad Europe Direct i Leabharlann na Cathrach. Bhuaill an tAire Byrne TD le Méara Luimnigh, John Moran, agus le Stiúrthóir Ginearálta Chathair agus Chomhairle Luimnigh, an Dr. Pat Daly. D'fhreastail an tAire Byrne TD ar an ócáid fhor-rochtana pobail chun bualadh le grúpaí áitiúla i gcomhpháirtíocht le Líonra Rannpháirtíochta Poiblí Luimnigh PPN chun feasacht a mhúscaillt faoi uachtaránacht na hÉireann ar Chomhairle na hEorpa atá le teacht.

An Seanadóir Dee Ryan, Méara Luimnigh John Moran, an tAire Thomas Byrne agus an Dr Pat Daly, Ard-Stiúrthóir

Tá comórtas bliantúil poiblí ardán cainte Europe Direct do dhaoine óga ag dul ó neart go neart, agus ghlac 50 mac léinn dara leibhéal páirt sa chluiche ceannais réigiúnach don óráidíocht phoiblí. Ba í Ellie McCaffrey ó Mheánscoil Laurel Hill an buaiteoir sa chatagóir aoise 17 mbliana d'aois agus os a chionn, agus tháinig Dylan O'Donnell ó Ghaelcholáiste Luimnigh sa chéad áit san aoisghrúpa 16 bliana d'aois agus faoi sin. Chuaigh an bheirt mhac léinn ar aghaidh chun páirt a ghlacadh i gcluiche ceannais na Comórtais Náisiúnta Ardán Cainte a tionóladh i gColáiste Ríoga na Máinleá in Éirinn i mBaile Átha Cliath áit ar tháinig Ellie McCaffrey sa dara háit san iomlán ina catagóir, agus bhuaigh sí dearbhan bronnantais €500.

Paula Butler, Leas-Phríomhfheidhmeannach, LGMA agus Ellie McCaffrey ag Cluiche Ceannais Náisiúnta na nArdán Cainte Europe Direct, Coláiste Ríoga na Lianna, Baile Átha Cliath

Leabharlanna Uilechuimsitheacha Inrochtana

Leanfaimid orainn ag déanamh ár leabharlanna agus ár mbailiúcháin leabharlainne níos tarraingtí, níos fáiltí agus níos cuimsithí agus tá roinnt tionscnamh curtha chun cinn againn atá dírithe ar ár leabharlanna a dhéanamh níos inrochtana do gach úsáideoir.

Mo Leabharlann Oscailte

Tá ag éirí go maith le mo Leabharlann Oscailte, a thugann rochtain ar an leabharlann lasmuigh de ghnáthuaireanta oscailte, i Leabharlann na Ceapaí Móire. Is féidir le baill a bhfuil ballraíocht Mo Leabharlann Oscailte acu dul isteach sa leabharlann agus áiseanna na leabharlainne a úsáid ó 8am go 10pm, 7 lá na seachtaine. Leis an tseirbhís sin, is féidir le baill leabhair a fháil ar iasacht agus a thabhairt ar ais, rochtain a fháil ar an idirlíon, ríomhairí agus áiseanna priontála chomh maith le spásanna staidéir. Cuirtear an tseirbhís ar fáil trí réiteach teicneolaíochta lán-chomhtháite le haghaidh rialú iontrála, bailíochtú ballraíochta, soilsithe, rochtain phoiblí ar ríomhairí, bothanna priontála, fógraí callairí agus gach oibríocht iasachta leabharlainne.

Gearrliostú Aoisbháúil

Tá sé mar aidhm ag Iasachtaí Táibléad Digiteach Leabharlanna Luimnigh i gcomhpháirtíocht le Fondúireacht Vodafone daoine scothaosta a chumhachtú chun rochtain a fháil ar theicneolaíocht dhigiteach. I gcomhpháirtíocht le Fondúireacht Vodafone, agus an carthanas Alone, cuireann Leabharlanna Luimnigh táibléid ar fáil ar iasacht atá sonraí agus an cúrsa teagaisc Hi-Digital orthu cheana féin. Bhí an-rath ar an tionscadal agus cláraíodh breis is 104 iasacht le linn an tionscadail. Dúirt teistiméireacht amháin “Bhí sé iontach ar fad a bheith in ann táibléad a fháil ar iasacht ón leabharlann, leis an aip oiliúna Hi-Digital agus tacaíocht chúlta fhoireann na leabharlainne, bhí sé chomh héasca é a úsáid”.

Aithníodh tionchar agus acmhainneacht an tionscnaimh ag Éire Aoisbháúil nuair a bronnadh gradam ar an ngearrliosta ag na Duaiseanna Náisiúnta Aoisbháúla a tionóladh i nGaillimh i mí Dheireadh Fómhair.

Gradam Aoisbháúil do Scéim Iasachta Gléasanna Digiteacha Leabharlanna Luimnigh

Teicneolaíochtaí Cúnta

Leanfaimid orainn ag cur teicneolaíochtaí cúnta ar fáil do gach úsáideoir leabharlainne chun cabhrú leo rochtain a fháil ar dheiseanna léitheoireachta. Is cúrsa ilghnéitheach, struchtúrtha ar líne é Touch Type Read Spell (TTRS) a chabhraíonn le daltaí chun foghlaim ar a luas féin. Chomh maith le scileanna clóscríbhneoireachta a fhorbairt, dearadh TTRS chun leasa a dhéanamh do dhaltai de gach aois, go

háirithe iad siúd a mbíonn dúshláin acu sa léitheoireacht, sa litriú nó sa scríbhneoireacht. In 2025, mhéadaíomar líon na gceadúnas atá ar fáil go 1500. Is clár léitheoireachta ar líne é Reading Eggs chun an scil léitheoireachta a fhorbairt agus chun tacú le múineadh litearthachta le béim ar fhónaí agus ar fhocail súilaithe. Dearadh Reading Eggs do leanaí ó aois a 3 nó os a chionn lena mbeith ina léitheoirí neamhspleácha. In 2025, mhéadaíomar líon na gceadúnas atá ar fáil go 300. Is gléas iniompartha buan é an gléas Taispeána Braille Focus 40 a cheadaíonn comhéadan tadhlaigh le ríomhaire d'aon duine a bhféadfadh lagú radhairc a bheith orthu.

• Seomraí agus Faighneoga Céadfacha

Leanaímid de bheith ag forbairt seirbhísí uathachais agus néar-éagsúlachta cairdiúil ar fud líonra na leabharlainne. Chomh maith leis an Seomra Céadfach a bhuaigh duaiseanna i Leabharlann Watch House Cross, chuireamar Faighneoga agus Spásanna Céadfacha leis i roinnt leabharlann, lena n-áirítear Leabharlann Mhainistir na Féile agus Leabharlann an Chaisleáin Nua. Sa bhliain 2025, thaifeadamar 1,631 seisiún sna háiseanna seomra céadfach agus bhain 6,494 duine de gach aois úsáid as an áis sin.

• Leabharlanna le haghaidh Litearthachta

Reáchtáil Leabharlanna Chill Mocheallóg agus na Ceapaí Móire, i gcomhar le Forbairt Bhealach Eabhra, sraith ceardlanna spreagúla a dhírigh ar ghrúpaí tosaíochta sa phobal chun rannpháirtíocht a dhéanamh leis an leabharlann phoiblí. Maoiníodh na ceardlanna seo ag Ciste Comhoibrithe agus Nuálaíochta Chlár Litearthachta do Dhaoine Fásta don Saol.

Scileanna Digiteacha i Leabharlann na Ceapaí Móire

• Scileanna don Saol

Is clár náisiúnta nua é Scileanna don Saol, a seoladh i mí Mheán Fómhair, a chuireann deiseanna foghlama praiticiúla ar fáil chun tacú leis an saol laethúil. Díríonn an clár ar shé phríomhthéama:

- Scileanna Digiteacha Bunúsacha
- Litearthacht Airgeadais
- Litearthacht na Meán
- Scileanna Gnó agus Fostaíochta
- Feasacht Sláinte
- Stíleanna Maireachtála Inbhuanaithe agus Feasacht Chomhshaoil

Ó mhí Dheireadh Fómhair go mí na Nollag, reáchtáil Leabharlanna Luimnigh 14 imeacht ar fud líonra na leabharlainne agus d'fhreastail 213 duine ar na himeachtaí.

Ag Ceiliúradh Léitheoireachta agus Scríbhneoireachta

Reáchtáilann ár leabharlanna ceardlanna scríbhneoireachta cruthaithí agus clubanna leabhar i rith na bliana chomh maith le fáilte a chur roimh go leor scríbhneoirí agus maisitheoirí, filí agus éascaitheoirí cruthaitheacha chuig na leabharlanna. Tá an léitheoireacht agus an litearthacht i gcoirleár ár gcuid oibre agus tá deiseanna a chur ar fáil do scríbhneoirí agus do léitheoirí bualadh le chéile agus meascadh lena chéile rithabhachtach chun pobal bríomhar cuimsitheach a chothú. Tháinig scríbhneoirí áitiúla, scríbhneoirí a bhuaigh duaiseanna idirnáisiúnta, scríbhneoirí nua agus scríbhneoirí atá ag teacht chun cinn chuig na leabharlanna. Bhí Helena Close, Siobhan MacDonald, Karen Fitzgibbon, Padraig Kenny, Roisin Meany, Lucy O'Callaghan agus Celina Buckley i measc na scríbhneoirí iontacha a thug cuairt ar leabharlanna le linn 2025.

Scríbhneoirí Karen Fitzgibbon agus Lucy O'Callaghan ag Leabharlann Chill Mocheallóg

Teaghlai agus Leanaí

Is clár náisiúnta é An Ceart chun Léitheoireachta chun forbairt léitheoireachta agus litearthachta a chur chun cinn do dhaoine de gach aois. Cuimsíonn an clár tionscnaimh shéasúracha atá dírithe go sonrach ar lúcháir na léitheoireachta a chur chun cinn do leanaí – Léim isteach i Léitheoireacht, Réaltaí an tSamhraidh, Mo Mhála Leabharlann Bheag, Féile Leabhar na Leanaí agus Am Teaghlai i do Leabharlann.

Díríonn **Léim isteach i Léitheoireacht** i mí Aibreáin ar lúcháir na léitheoireachta a chur chun cinn dár leanaí is óige. Le 53 imeacht san iomlán, lena n-áirítear imeachtaí for-rochtana, shroich Léim isteach i Léitheoireacht 937 leanbh i mí Aibreáin.

Bíonn **Réaltaí an tSamhraidh** ar siúl ó Mheitheamh go Lúnasa, agus spreagtar ár léitheoirí óga chun cuairt a thabhairt ar leabharlanna, leabhair a fháil ar iasacht agus páirt a ghlacadh sna himeachtaí spráúla iomadúla atá dírithe ar an teaghlach a bhíonn ar siúl i leabharlanna i rith an tsamhraidh. Sa bhliain

2025, in ionad earraí páipéir agus plaisteacha, thugamar deis do leanaí pasanna a bhuachan chuig cuid de na heispéiris teaghlaigh is fearr i Luimneach. Tá an-tóir air sin i measc teaghlaigh agus ár n-áiteanna tarraingteacha áitiúla araon. Ghlac 2,964 duine óg páirt i Réaltaí an tSamhraidh a raibh 108 imeacht ar siúl i leabharlanna ann agus a raibh 2,981 duine i láthair ann.

Is tionscnamh bronnantais leabhar é an **Mála Leabharlann Bheag** a thacaíonn an Roinn Leanaí agus Míchumais leis, ina dtugtar mála leabhar iontach do leanaí a thosaigh ar scoil in 2025, ina bhfuil leabhair, ballraíocht leabharlainne, cárta leabharlainne agus sparán. Bailíonn tuismitheoirí an Mála Leabharlann Bheag óna leabharlann áitiúil, agus faigheann gach leanbh a mhála leabhar féin. Sa bhliain 2025, tugadh breis is 460 Mála Leabharlann Bheag do leanaí a bhí ag tosú ar scoil.

Déanann **Féile Leabhar na Leanaí** i mí Dheireadh Fómhair léitheoireacht agus scríbhneoireacht do leanaí a cheiliúradh. Thairfead leabharlanna 1,838 rannpháirtí ag 71 imeacht de chuid Fhéile Leabhar na Leanaí i rith na míosa.

An t-údar Celina Buckley le daltaí ó Scoil Iósaf i Leabharlann an Chaisleáin Nua

Cuireann **Am Teaghlaigh sa Leabharlann** clabhsúr ar an mbliain dár léitheoirí óga le 20 imeacht i mí na Nollag a raibh 803 rannpháirtí iontu.

Seirbhísí ar Líne

Chomh maith le ríomhleabhair agus ríomh-chlosleabhair, cuireann an Leabharlann nuachtáin agus irisí ar líne, úrscéalta grafacha, ceol agus sruthú scannán ar fáil leis an aip Freegal agus Kanopy atá ar fáil do bhaill. Sruthaíodh 12,330 amhrán in 2025 agus ba iad na 5 Seánra is Fearr ná Pop, Rac-Cheol, Ceol Clasaiceach, Ceol Leictreonach agus Ceol Tíre. Thairfead Kanopy, an aip sruthú scannán, 16,477 seisiún cuairteora uathúla. Ba iad na 5 theideal is fearr ná Pride and Prejudice, Call the Midwife, 55 Years of Star Trek, Horrible Histories agus Normal People.

Éire Shláintiúil ag do Leabharlann

Sa bhliain 2025, lean an clár Éire Shláintiúil i do Leabharlann ag Leabharlanna Luimnigh ag leathnú, ag seachadadh 108 imeacht agus bhí 1,933 rannpháirtí i láthair san iomlán. Clúdaíodh na himeachtaí seo, a ceapadh chun tacú le

sláinte agus folláine an phobail agus iad a fheabhsú, go leor topaicí éagsúla amhail imní agus dúlagar, sláinte na mban, bainistíocht shláintiúil hormóin, sláinte an chroí, aosú gníomhach, bainistíocht galair ainsealacha, Tai Chi, ióga leanaí, agus aireachas do leanaí. Ina theannta sin, d'éascaigh foireann For-rochtana na Leabharlainne naoi seisiún ióga cathaoireach i roinnt Tithe Altranais sa Chathair agus sa Chontae.

Táscairí Seirbhíse Leabharlainne	
Cuairteanna a Thairfeadh	464,526
Míreanna ar Iasacht	426,891
Míreanna ar Iasacht ar Líne (ríomhleabhair, ríomh-fhuaimleabhair, ríomhábhar eile)	418,344
Iasachtaithe Cláraithe	31,443
Seisiúin Ríomhaireachta agus Idirlín Rochtana Poiblí	27,442
Imeachtaí Leabharlainne	1,785

Grúpa Siúil agus Comhrá Leabharlann Chill Mocheallóg i gcomhar le Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh

MÚSAEM

Shroich líon na gcuairteoirí chuig Músaem Luimnigh 48,082 in 2025, rud a léiríonn méadú 20 % ar an mbliain roimhe sin. Sa bhliain 2025, reáchtáil Músaem Luimnigh fiche taispeántas sealadach, an líon ba mhó ó bunaíodh é 118 bliain ó shin.

Taispeántas	Dáta	Taispeántóir
Réada na Réabhlóide in Oirthear Luimnigh	Eanáir-Bealtaine	Scoil na Seandálaíochta, Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath agus Oidhreacht Abarta
Spring Forward	Eanáir	Grúpa ealaíontóirí
Amhráin na hAbhann	Feabhra	Anne Mulcrone
Athbheochan Trí Ealaín	Márta	Stiúideo ealaíne Úcránach Art UA Luimneach
Taispeántas Lá Fhéile Pádraig	Márta	Músaem Luimnigh
Ag aistriú	Márta-Aibreán	Taispeántas grúpa leis an gcoimeádaí aoi Mary Doyle Burke
Taispeántas Grianghrafadóireachta Cuimhneacháin Adrian Kelly 'Spiorad na hÉireann'	Aibreán-Bealtaine	Club Ceamara Luimnigh
Múnlaíthe ag an tSionainn	Bealtaine	Músaem Luimnigh
Taispeántas Saothar Ealaíne	Bealtaine	Geraldine Sadlier agus Brian McMahon
Ceoldráma i Luimneach	Bealtaine	Féile Ceoldrámaíochta Luimnigh
An Gorta Mór i Luimneach	Bealtaine-Samhain	Músaem Luimnigh
In onóir Sarah	Meitheamh	Grace Roberts
Linked II	Iúil	Mary O'Connor
Ómós i Snáithe. Déantóirí Lása Luimnigh atá Ligthe i nDearmad	Lúnasa-Meán Fómhair	Músaem Luimnigh
EVA Idirnáisiúnta 2025	Lúnasa - Deireadh Fómhair	EVA Idirnáisiúnta
160 Bliain de Bhanna Práis agus Feaga Naomh Eoin	Lúnasa-Samhain	Banna Naomh Eoin agus Músaem Luimnigh
Na Coinníollacha a Athrú	Meán Fómhair-Deireadh Fómhair	Músaem Luimnigh
Íomhánna Buana Neamhbhuana	Deireadh Fómhair	Holger A Baehr
Caintic na nDúl Beo	Samhain	Deborah Watkins
From the GDR to Dromcolliher: The Story of Irish Dresden	Nollaig	Músaem Luimnigh agus Irish Dresden

Ceann de bhuaicphointí na bliana ná ról an Mhúsaem i gCuimhneachán Náisiúnta an Ghorta Mhóir 2025. An 13 Bealtaine, osclaíodh taispeántas, An Gorta Mór i Luimneach, i Leabharlann Chill Mocheallóg, Áras Mainchín Seoighe, Cill Mocheallóg. Rinne Coimeádaí an Mhúsaem coimeád air agus úsáideadh réada, íomhánna, leabhair agus doiciméid chun scéal na tréimhse is tragóidí seo inár stair a insint. Ina theannta sin, bhí foireann an Mhúsaem ar dualgas do shearmanas Cuimhneacháin Náisiúnta an Ghorta Mhóir an 17 Bealtaine.

Sa bhliain 2025, thug Músaem Luimnigh isteach dhá nuálaíocht an-suntasach. Don chéad uair riamh, bhí Músaem Luimnigh ina ionad d'EVA Idirnáisiúnta, Imeacht Débhliantúil na hEalaíne Comhaimseartha in Éirinn. Bhí an 41ú EVA Idirnáisiúnta ar siúl ón 29 Lúnasa go dtí an 26 Deireadh Fómhair agus bhí suiteáil físe á reáchtáil ag Músaem Luimnigh atá mar chuid de A Disentailing Deed, saothar le Ruth Clinton agus Niamh Moriarty. Chomh maith leis sin, i gcomhar leis an Oifig Ealaíon, d'óstáil an Músaem a chéad ealaíontóir cónaithe riamh, Mary Conroy. D'éirigh go han-mhaith léi freagra a thabhairt ar théama Scéim Hidrileictreach na

Sionainne. Cuireadh tús leis an tógáil in Ard na Croise sa bhliain 1925. Cé go raibh sé lonnaithe i gContae an Chláir, bhí tionchar mór ag an Scéim ar Luimneach agus ar iascaigh ar an tSionainn.

Taispeántas Lása Luimnigh ag Músaem Luimnigh

An 4 Iúil, bronnadh rolla lámhscríbhíne an-annamh, soilsithe, le fear Luimnigh agus Seacaibíteach James Terry (1660-1725) ar Mhúsaem Luimnigh ag searmanas speisialta bronnta i Halla Chumann Ógfhir Phrotastúnacha Luimnigh (LYPMA) ar 97 Sráid Uí Chonaill. Cheannaigh an comhlacht Éireannach Heavey Technology an rolla lámhscríbhíne trí mhéadar ar fad i Londain le cur ar taispeáint bhuan i Músaem Luimnigh. Cruthaíodh é idir 1699 agus 1701 agus is é an déantán aonair is tábhachtaí a bhaineann le Géanna Fiáine i mbailiúchán an Mhúsaem.

Lean Músaem Luimnigh lena chlár for-rochtana an-rathúil, lena n-áirítear léachtaí, ceardlanna agus láithrithe sna meáin. Ceann de na samplaí ba shuimiúla ná alt ón gCoimeadaí ar cheann de réada an Mhúsaem a foilsíodh in eagrán an tsamhraidh den *Irish Arts Review*. Ba é an teideal a bhí air ná 'Rogha an Choimeadaí. Roghnaíonn Matthew Potter pictiúr, The Exchange, Sráid San Nioclás, ó Bhailiúchán Mhúsaem Luimnigh.'

Bhain an Músaem clúdach suntasach sna meáin áitiúla agus náisiúnta i mbliana. An 5 Nollaig, bhí scéal mionsonraithe san *Irish Independent* faoi oscailt oifigiúil *Shipibo-Konibo: Portraits of my Blood*, taispeántas grianghraf ón ngrianghrafadóir Peiriúch David Díaz Gonzáles a bhí ar siúl i Músaem Luimnigh an tseachtain roimhe sin. Roimh an taispeántas *From the GDR to Dromcolliher: The Story of Irish Dresden*, rinne Joe Nash agallamh leis an Leas-Choimeadaí, mar aon le Sabina Saar agus Kristian Schnittger-Saar ó Irish Dresden, an 10 Nollaig ar a chlár Limerick Today, a craoladh ar Limerick Live 95FM. Rinneadh an t-agallamh a scannánú agus a chraoladh ina dhiaidh sin ar shuíomh gréasáin Limerick Live 95FM.

Leanadh le comhoibrithe rathúla lenár gcomhpháirtithe reatha, lena n-áirítear Seirbhís Leabharlainne Luimnigh, Músaem Hunt, Ardeaglais Mhuire, Ollscoil Luimnigh, Coláiste Mhuire Gan Smál, Iontaobhas Cathartha Luimnigh, Cumann Seandálaíochta agus Staire Thuamhan, Cairde Lása Luimnigh, Discover Luimnigh DAC, Féile Ceoldrámaíochta Luimnigh agus Club Ceamara Luimnigh. Rinne Músaem Luimnigh urraíocht ar Chuid Ceirde an tSeó Luimnigh, a bhí ar siúl an 24 Lúnasa.

DÁNLANN CHATHAIR LUIMNIGH (LCGA)

Sa bhliain 2025, cheiliúir LCGA a 40ú Comóradh (1985-2025) mar an dánlann chomhaimseartha is mó i Réigiún an Mheán-Iarthair. Mar Ghailearaí Ealaíon Amhairc phoiblí ainmnithe, atá faoi úinéireacht agus faoi bhainistíocht iomlán Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, tá ról suntasach ag LCGA i Luimneach agus i réigiún an Mheán-Iarthair i gcoitinne.

Taispeántais Bhailiúcháin Bhuana

Bhí Bailiúcháin Bhuana LCGA le feiceáil i 10 dtaispeántas ar leithligh le breis is 300 saothar ealaíne agus 276 ealaíontóir ar taispeáint sa Ghailearaí Thoir agus sna dánlanna ar an gcéad urlár i rith 2025. Osclaíodh taispeántas suntasach an 8 Márta ar Lá Náisiúnta na mBan ina raibh 40 Ealaíontóir

Mná, dar teideal 40 x 40 Ealaíontóir Mná. Le saothair ó bhailiúcháin LCGA agus Ollscoil Luimnigh araon, rinne 40 x 40 Ealaíontóir Mná ceiliúradh ar chleachtais ealaíne ban aonair agus comhchoiteanna araon.

Bailiúchán Buan LCGA

Radharc suiteála 40 x 40 Ealaíontóir Mná

Taispeántas eile ab ea Gearradh an Stiúrthóra, rogha ón Stiúrthóir LCGA atá ag imeacht as oifig, Úna McCarthy, ina raibh saothair ealaíne ó bhailiúcháin LCGA a fuarthas idir 2015 agus 2025 trí dheonacháin, ceannacháin neamhspleácha agus iad siúd a rinneadh trí chiste Ceannacháin Ealaíne an Mhéara de chuid 2025.

Leag LCGA béim ar saothair óna bhailiúcháin laistigh dá limistéir taispeántais, i gcomparáid lena chlár comhaimseartha, agus le taispeántas suntasach d'obair ealaíontóirí áitiúla.

Fáiltiú Oscailte Gearradh an Stiúrthóra 11 Meán Fómhair

Bronntanais chuig Bailiúcháin Bhuana LCGA:

Tugadh líon suntasach bronntanas do LCGA ó sheisear daoine aonair, 58 saothar ealaíne le 23 ealaíontóir san iomlán. Ba é an bronntanas ba mhó go dtí seo ná corp suntasach priontaí litagrafaíochta bunaidh arna dtáirgeadh ag ealaíontóirí idirnáisiúnta Mheiriceá ó na 1960idí, ina measc seo tá saothair le John Cage, James Rosenquist, Sam Francis, Robert Morris, Robert Rauschenburg agus Jasper Johns.

Bailiúcháin Bhuana Iasachtaí amach:

In 2025 lean LCGA de bheith ag comhoibriú le heagraíochtaí áitiúla agus náisiúnta maidir le saothair ealaíne a thabhairt ar iasacht ó na Bailiúcháin Bhuana le haghaidh taispeántais shealadacha. Ba é an buaicphointe ná iasacht na saothar ealaíne le Walter Osborne de chuid Miss Webb do thaispeántas dar teideal Homecoming: Walter Osborne's Portraits of Dublin, 1880–1900 a bhí ar siúl i Músaem Ealaíne Raclin Murphy, Ollscoil Notre Dame, sna Stáit Aontaithe. Lean LCGA ag comhoibriú le hinstiúidí náisiúnta ar nós Gailearaí Highlanes, chun 17 saothar ealaíne a fháil ar iasacht do thaispeántas sealadach, chomh maith le SÚIL, an gailearaí nua-oscailte in Inis, Co. an Chláir.

Clár Taispeántais Chomhaimseartha 2025, arna mhaoiniú ag Ciste Straitéiseach bliantúil na Comhairle Ealaíon.

I gcomhréir le comhaontú maoinithe na Comhairle Ealaíon, chuir LCGA seacht dtaispeántas comhaimseartha ar siúl in 2025. Chuimsigh siad seo trí thaispeántas aonair Boulder Milt le Séan Cotter, Culchie boy, I love you / Grá mo chroí thú, mo chábógín féin le Kian Benson Bailes agus An Ciúnas/ The Silence le Marianne Keating. Mar aon leis seo bhí ceithre thaispeántas grúpa ann; Sore Spot, le Helen O'Leary agus Eva O'Leary; BOW, ina bhfuil ceathrar ealaíontóirí Éireannacha, Stephanie Deady, Fionna Murray, Sarah O'Brien agus Richard Proffitt, faoi choimeád Sarah Searson; ON WAKING, ina bhfuil seachtar ealaíontóir ón Ríocht Aontaithe agus Éirinn, Jenny Eden, Christopher Hanlon, Harminder Judge, Gillian Lawler, Damien Meade, Karen Roulstone agus Rebecca Sitar agus 41ú taispeántas EVA Idirnáisiúnta, It takes a Village arna choimeád ag Eszter Szakács ina bhfuil breis is 30 ealaíontóir. Léiríonn clár 2025 go cuí tábhacht náisiúnta LCGA mar an dánlann chomhaimseartha is mó i Réigiún an Mheán-larthair.

I measc na dtaispeántas sealadacha eile a reáchtáladh ag LCGA bhí URBANESQUE le Mike Byrne, Club Ceamara Luimnigh, cur i láthair speisialta ar Lá na Marbh (Día de los Muertos) agus an taispeántas taistil Journey Home, ó Focus Ireland.

Mar aon leis na taispeántais chomhaimseartha, lean LCGA lena sraith Cainteanna Ealaíontóirí, ag óstáil comhráite le Sean Cotter, Kian Benson Bailes agus Marianne Keating. Ina theannta sin, bhí caint ag Helen agus Eva O'Leary leis na mic léinn ó Scoil Ealaíne agus Dearaidh Luimnigh. Chuir LCGA tús le dhá chaint cheiliúrtha freisin don 40ú comóradh le cainteoirí a tugadh cuireadh dóibh: Delphine Munroe, Ceann na nEalaíon agus an Chultúir ag an mBanc Eorpach Infheistíochta, an Bheilg; agus Adam Stoneman, Stiúrthóir Gníomhach, Músaem Chathair na Gaillimhe.

Cónaitheacht TEST SPACE 2025

Leanadh le clár cónaitheachta ar an láthair TEST SPACE de chuid LCGA, arna mhaoiniú ag an gComhairle Ealaíon, le trí chónaitheacht ag Anna O'Leary, Sheenagh Geoghegan agus Sara Dowling. I measc dhá chónaitheacht bhí Gailearaí Herbert mar spás stiúideo ag na healaíontóirí inar lean siad orthu ag forbairt a bhfoirmeacha ealaíne aonair agus ag an am céanna, ag tabhairt léargais do chuariteoirí ar stiúideo ealaíontóra oibre, ag caint le cuairteoirí agus le grúpaí agus ag reáchtáil ceardlanna neamhfhoirmiúla. Tugadh taispeántas sealadach do Sheenagh Geoghegan i nGailearaí Herbert i ndiaidh a cónaitheachta, chun a pictiúir agus a forbairt le linn a tréimhse in LCGA a thaispeáint. Deonaíodh é seo do Geoghegan, toisc gur cheap LCGA gur chuí a cleachtas a chur i láthair do lucht féachana níos leithne. Bhí forbairt choimeádaíochta agus taighde breise ar bhailiúcháin LCGA i gceist le cónaitheacht Sara Dowling le haghaidh cláreagrú taispeántas amach anseo agus forbairt foilseachán a bhain le catalógú na mbailiúchán.

Oideachas/For-rochtain/Imeachtaí

Is cuid rithábachtach den oibríocht LCGA é Scoláire Shinnors. Thosaigh faighteoir 2025, Adela Passas, sa phost i mí an Mhárta 2025 agus lean sí de chomhpháirtíochtaí suntasacha a fhorbairt le scoileanna áitiúla, Dance Limerick, Éire Ildánach, Dóchas agus Limetree Theatre. Tá fócas láidir sa chlár ar Chomhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú de réir thosaíochtaí na Comhairle Ealaíon. Ghlac scoileanna bunscoile áitiúla, Tionscadal Scoile Luimnigh, Scoil Náisiúnta Naomh Mícheál agus Scoil Íosagáin de chuid Scoil na mBráithre Críostaí (CBS), páirt i dturais agus i gceardlanna, agus rinne siad teagmháil le breis is 200 dalta bunscoile. Reáchtáil Scoláire Shinnors campa samhraidh saor in aisce do leanaí i mol LCGA, a raibh freastal maith air, mar aon le comhpháirtíocht idir LCGA agus Ionad Tacaíochta Uathachais Dóchas a chuir ceardlanna cuimsitheacha céadfacha ar fáil, mar chuid de Chruinniú na nÓg.

Lean LCGA ag comhoibriú le Scoil Ealaíne agus Dearaidh Luimnigh chun cainteanna a éascú le healaíontóirí a bhí mar chuid den chlár taispeántais chomhaimseartha. Mar aon leis sin, bhí turais, cainteanna agus plé coimeádaíochta do mhic léinn ealaíne ardeistiméireachta ó mheánscoileanna áitiúla agus do mhic léinn ó roinn na Mínealaíne in Ollscoil Teicneolaíochta an Atlantaigh (ATU).

Imeachtaí agus Teacht le Chéile:

Lean LCGA de bheith ag soláthar áit chruinnithe d'eagraíochtaí lena n-áirítear Ollscoil na Scothaoise (U3A), Ollscoil Luimnigh, Acadamh Domhanda Ceoil agus Rince na hÉireann agus mic léinn Máistreacht na nEalaíon i gceardlann idirghníomhach. Scoil Ealaíne agus Deartha Luimnigh (LSAD), agus Helium Arts a reáchtáil sraith ceardlann ealaíne, do leanaí a bhfuil tinnis fhadtéarmacha orthu, i rith na bliana. Mar chuid de chomhoibriú Amharclann LimeTree ar Bualadh Bós, bhí léirithe agus ceardlanna ar siúl thar 3 lá, agus is comhoibriú leanúnach é taispeántas larchéime Choláiste an Bhreisoideachais agus na hOiliúna.

I measc na n-imeachtaí náisiúnta a bhí á reáchtáil bhí Oíche Chultúir 2025 le himeacht ceoil ón ealaíontóir áitiúil Brendan

Markham, Seimineár agus Cruinniú Ginearálta Bliantúil Chumann Oifigigh Ealaíon na nÚdarás Áitiúil mar aon le fáiltiú na Comhairle Ealaíon leis an Aire Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt, Patrick O'Donovan TD. I measc na gcomhoibritheoirí eile bhí The Wheel, Narrative 4, Comhpháirtithe Cruthaitheacha na Comhairle Ealaíon i gclár na Scoileanna Cruthaitheacha, agus taibheoirí damhsa áitiúla an Parsley Collective.

Leanann LCGA de bheith ag méadú líon a gcuariteoirí go dtí thart ar 95,180 duine a thug cuairt ar an Dánlann i rith 2025.

OIFIG NA NEALAÍON AGUS LUIMNEACH ILDÁNACH

Déanann Oifig Ealaíon Luimnigh bainistíocht agus cur i bhfeidhm ar chreachlár Chomhairle Ealaíon Luimnigh, ar an gclár Éire Ildánach agus ar Phobail Chruthaitheacha, ar mhaoín chónaithe agus ar stiúideonna ealaíontóirí agus ar chlár ranníocaíochtaí, deontas agus sparánachtaí ealaíon Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Tá clár oifige Ealaíon Luimnigh maoinithe ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Comhairle Ealaíon na hÉireann (an ghníomhaireacht náisiúnta chun na healaíona in Éirinn a fhorbairt, a chur chun cinn agus a mhaoiniú) agus an Roinn Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt faoin tionscnamh Éire Ildánach.

Cuireann Creat Straitéise Cultúrtha Luimnigh 2016-2030, Éire Ildánach, Straitéis Cultúir agus Cruthaitheachta Luimnigh 2023 – 2027 agus Clár Méara Luimnigh 2024-2028 bonn eolais faoi fhorbairt clár agus tionscadal.

Cláir Ealaíon arna maoiniú ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh: Sa bhliain 2025, bhainistigh an oifig ealaíon na scéimeanna deontas glaonna oscailte agus na deontais/tacaíochtaí bliantúla eagraíochtúla seo a leanas. Dearadh iad sin chun tacú le daoine aonair, cleachtóirí cruthaitheacha agus grúpaí atá ag eagrú agus ag gabháil do ghníomhaíochtaí cultúrtha agus ealaíon a dhéanann iarracht príomhaidhmeanna agus cuspóirí Straitéis Chultúrtha Luimnigh a bhaint amach. Cuireann na sparánachtaí le fás acmhainne ealaíon Luimnigh trí thacú le hoiliúint earnála dhírithe, le feabhsú scileanna agus le hinfheistíocht do dhaoine cruthaitheacha ag céimeanna éagsúla ina ngairmeacha beatha.

- 23 Deontas faoin scéim Acht na nEalaíon as leithdháileadh iomlán de €20,000;
- Ocht Sparánacht Ealaíon Aonair as leithdháileadh iomlán de €27,600;
- Ceithre sparánacht amharclainne as leithdháileadh iomlán de €15,000;
- Sparánacht cheoil amháin Dolores O'Riordan ar fiú €4,000 í;
- 19 tacaíocht ón gCiste Straitéiseach as leithdháileadh iomlán de €45,000.

Ceolchoirm tionscadail Pobail Chruthaitheacha ar Oileán Comhroinnte, Cathracha Comhaimseartha, Deireadh Fómhair 2025, Ceolfhoireann Óige Uladh, Scoil Cheoil Luimnigh agus Ensemble Anonradach Hard Rain;

Soláthraíodh ranníocaíochtaí bliantúla mar seo a leanas:

Ceoláras na hOllscoile - €25,000;
Dance Limerick - €25,000;
Músaem Hunt - €25,000;
EV+A - €10,000;
Amharclann Lime Tree/Belltable - €225,000;
Ceolfhoireann Aireagail na hÉireann - €11,000;
Music Generation Contae Luimnigh - €30,000.

Clár Comhpháirtíochta na Comhairle Ealaíon

Cuirtear maoiniú ar fáil go bliantúil trí Chiste Comhpháirtíochta an Údarais Áitiúil agus na Comhairle Ealaíon, chun creachtlár comhaontaithe Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh leis an gComhairle Ealaíon a chur i bhfeidhm. Dírionn an clár ar cheithre phríomhréimse straitéiseacha:

Tacaíocht a thabhairt d'Ealaíontóirí agus do Phríomheagraíochtaí Straitéiseacha. Sa bhliain 2025, tugadh tacaíocht d'eagraíochtaí lena n-áirítear Teach Ormston, Ionad Cruthaithe Aeir na hÉireann (IACC) agus Déantóirí Priontála Luimnigh; cuireadh deiseanna oiliúna agus forbartha gairmiúla ar fáil (na healaíona amhairc, ceol, taibhiú sráide agus ceardlanna seónna); tugadh tacaíocht d'fhillí trí eagrán comórtha 50 bliain an leabhair Stony Thursday a fhoilsiú; tacaíodh le cleachtóirí trí na scéimeanna sparánachta seo a leanas - Sraith Drámaíochta na hÉireann, Blas agus Ionad Scríbhneoirí na hÉireann, Fóram na nEalaíon Taibhithe agus scéimeanna sparánachta Tyrone Guthrie. Coimisiúnaíodh cumadóireacht cheoil thraidisiúnta chun comóradh céad bliain ó bhreith Ciarán Mac Mathúna a cheiliúradh. Tacaíodh le tionscadal Damhsóir Cónaithe ag Dance Limerick agus cuireadh cláir Ealaíontóirí Cónaithe i bhfeidhm in Ardeaglais Mhuire agus i Músaem Luimnigh. Tá sé mar aidhm ag tionscadail mar seo lucht féachana nua a oscailt don ealaín agus deiseanna tábhachtacha a chur ar fáil d'ealaíontóirí ag an am céanna.

Na hEalaíona Tuaithe agus Barr Feabhais: Bhí Féile Liteartha agus Ealaíon Éigse Mhichíl Uí Airtneide sa Chaisleán Nua agus Gradam Filíochta Mhichíl Uí Airtneide 2025 ar siúl i mí Dheireadh Fómhair; Bhí Ceolchoirmeacha Sraith Fómhair Chaisleán Uí Chonaill ar siúl ó mhí Lúnasa go mí na Samhna; bhí léiriú den scoth ó cheathairéad téadach Ceolfhoireann Aireagail na hÉireann ar siúl i Mainistir na Féile. Leanadh

leis an gcomhoibriú le Ciarraí agus Corcaigh ar thionscadal Ceoltóir Cónaithe Shliabh Luachra; cuireadh coimisiún córuil i bhfeidhm chun obair a fhorbairt i dtreo chomóradh céad bliain Dhrom Collachair (2026). Tá sé mar aidhm ag an gclár tuaithe seo cabhrú le forbairt bhreise na n-ealaíon sa chontae agus ag an am céanna tacú le healaíontóirí gairmiúla chun saothar nua a fhorbairt.

Daoine Óga, Leanaí agus Oideachas. Thacaigh an oifig ealaíon leis an tionscadal píolótach Tionscail Ealaíon i Scoileanna Luimnigh; an Clár Damhsa Cuimsitheach le Dance Limerick; Amharclann Óige Chontae Luimnigh agus Cór Óige Luimnigh.

Oíche Chultúir 2025. Cuireadh maoiniú ar fáil d'ealaíontóirí, d'eagraíochtaí agus do chruthaitheoirí, i ndiaidh glao oscailte chun cabhrú le clár ealaíon agus cultúir a chur i bhfeidhm d'Oíche Chultúir an 19 Meán Fómhair. Bhí breis is 70 imeacht ar siúl ar fud na cathrach agus an chontae. Bhí príomhócaid cheoil leictreonaigh Éireannaigh, Oíche Chultúir, ar siúl i gCaisleán Luimnigh agus bhí imeachtaí cultúrtha ar siúl in áiteanna éagsúla, lena n-áirítear leabharlanna, ar fud an chontae. Bhí clár bríomhar taispeántas, ceardlann, siamsaíocht ar an tsráid agus léirithe ar siúl.

Oíche Chultúir Mheán Fómhair, Sionna ag Caisleán Luimnigh

Maoín Ealaíon

Árasáin Ealaíontóirí Ghearrthéarmacha: Sa bhliain 2025, d'fhan 35 ealaíontóir aonair in 2 árasán gearrthéarmach, a chuireann cóiríocht ghearrthéarmach faoi fhóirdheontas ar fáil d'ealaíontóirí cuairte trí Eagraíochtaí ealaíon Luimnigh.

Scéim Árasán Cónaithe Ealaíontóirí: Tairgeadh ceadúnas a mhaireann trí bliana d'ealaíontóir i ndiaidh glao oscailte. Cuireann na hÁrasáin Ealaíontóirí spásanna maireachtála inacmhainne ar fáil d'ealaíontóirí aonair, chun ealaíontóirí atá ina gcónaí agus ag obair i gCathair Luimnigh a mhealladh agus a choinneáil. Cuireann na hÁrasáin spásanna maireachtála fóirdheonaithe ar fáil mar aitheantas ar an bhfíric go dtuillfeann ealaíontóirí agus go leor daoine eile atá ag obair sna healaíona ioncam measartha íseal go minic.

Stiúideo Ealaíontóra: Lean Stiúideonna Ealaíontóirí Shráid Shéamais agus Stiúideonna Ealaíontóirí na Ceapaí Móire orthu ag líonadh an ionaid, ag soláthar spásanna stiúideo

inacmhainne d'ealaíontóirí aonair.

Éire Ildánach Luimneach - Clár Pobail Chruthaitheacha

Díríonn clár Pobail Chruthaitheacha Éire Ildánach ar chlár agus tionscadail a chruthú agus tacú leo chun na tosaíochtaí straitéiseacha agus na cuspóirí a shainaithnítear i Straitéis Cultúir agus Cruthaitheachta Luimnigh (2023-2027) a bhaint amach. Rinneadh dul chun cinn suntasach in 2025, lena n-áirítear forbairt tionscadal bunaithe ar chruthaitheacht agus ar chuimsiú sóisialta, cláir a thacaíonn le cruthaitheoirí agus a cheanglaíonn pobail ar fud Chathair agus Chontae Luimnigh trí chruthaitheacht a chothú.

In 2025, fuair Foireann Cultúir agus Chruthaitheach Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an maoiniú seo a leanas mar gheall ar an gClár um Phobail Chruthaitheacha a chur chun feidhme:

Croímhaoiniú 2025 (An Roinn Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt)	€123,548
2025 Croímhaoiniú (An Roinn Rialtais Áitiúil)	€64,516
2025 Cruinniú na nÓg	€30,000
2025 Sláinte agus Folláine (Ceol Beo)	€30,000
2025 Maoiniú Breise (Cruinniú X NTE)	€3,000
2025 Maoiniú Breise (Cruinniú)	€12,474.26
302 Maoiniú (Óige Oileáin Chomhroinnte)	€30,000
2025 Maoiniú Breise (Forlíontach Iúil)	€12,000
2025 Maoiniú Breise (Forlíontach Samhain)	€2,338.43
Iomlán	€307,876.69

In 2025, lean ceiliúradh Cruinniú na nÓg ag forbairt agus ag leathnú, ag tabhairt deiseanna cruthaitheacha do dhaoine óga ar fud na cathrach agus an chontae. Lá náisiúnta cruthaitheachta do leanaí agus do dhaoine óga is ea Cruinniú na nÓg, a cheiliúránn agus a spreagann rannpháirtíocht i gcultúr agus i gcruthaitheacht trí thaispeántais, drámaíocht, ceardlanna ealaíne agus ceoil, léamha, taispeántaí ar scáileáin, imeachtaí speisialta agus tuilleadh.

Bhí réimse spreagúil imeachtaí ar siúl i gCruinniú na nÓg 2025 i Luimneach, lena n-áirítear dúshlán scannán 48 uair an chloig, iniúchadh ar ealaíona sorcais, ceardlanna déanamh priontaí, déanamh póstaer atá cairdiúil do na céadfaigh, agus seisiúin scéalaíochta mealltacha le puipéid stocaí. D'fhéadfadh ealaíontóirí óga portráidí pop-ealaíne a chruthú ag Músaem Hunt, agus d'fhéadfadh ceoltóirí atá ag teacht chun cinn páirt a ghlacadh i gCeolfhoireann Óige Aireagail na hÉireann le haghaidh ceardlanna praiticiúla in Mainistir na Féile.

Áiríodh ar an gclár freisin taispeántas gearrscannán le mic léinn áitiúla, taispeántas de thallann chruthaitheach ag Mol

Cruthaitheach Friars Gate, ceardlanna idirghníomhacha Wonder Walls, ceardlanna cuimsitheacha uathachais, léirithe beo, agus seisiúin teanga chomharthaíochta do leanaí.

Bronnadh 13 dámhachtain aonair faoi Scéim Deontas Beag na bPobal Cruthaitheach 2025 chun tionscadail a éascú i ndiaidh glao oscailte ar iarratais.

Bhainistigh foireann Luimnigh Chruthaithigh dhá thionscadal trí bliana go dtí go raibh siad críochnaithe in 2025, an tionscadal um Ghníomhú ar son na hAeráide Cruthaithí 'Síolta Glasa' agus Pobail Chruthaitheacha ar Oileán Comhroinnte: Lásaí na hÉireann.

Musicians on Call. Fuarthas deontas €30,000 ag foireann Luimneach Ildánach mar phríomhpháirtí do Musicians-on-Call. Soláthraítear an tionscadal seo i gcomhpháirtíocht le Music and Health Ireland, Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) agus Comhairlí Contae an Chláir agus Thiobraid Árann. Tugann an tionscadal seo ceoltóirí atá oilte go gairmiúil chun obair a dhéanamh i suíomhanna cúraim sláinte i Réigiún Cúram Sláinte Pobail an Iarthair Láir, chun deiseanna maidir le ceol a ghiniúint a cheangal le cónaitheoirí agus le foireann cúraim sláinte i dTithe Altranais agus in Ospidéal Phobail.

Sraith Fómhair Chaisleán Uí Chonaill Deireadh Fómhair, Ceolchoirm John O'Connor agus Ailbhe McDonagh

Tionscadail agus Comhpháirtíochtaí um Chomhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú

Dhírigh roinnt tionscadal in 2025 ar a bheith ag obair i gcomhpháirtíocht le heagraíochtaí pobail agus i réimsí an chuimsithe shóisialta, na sláinte agus na folláine. Mar shampla:

Leannadh ar aghaidh le Damhsa Cuimsitheach ag Dance Limerick. Cuireann an tionscnamh seo rochtain thacaithe ar fáil ar cheardlanna damhsa ardchaighdeán do dhaoine óga a bhfuil riachtanais bhreise acu.

Damhsa Idirnáisiúnta ag Dance Limerick

Cruthaitheacht @ Seirbhísí Meabhairshláinte do Leanaí agus Déagóirí Luimnigh (CAMHS): D'oibrigh ealaíontóir amhairc leis na daoine óga, leis an bhfoireann agus le teaghlaigh CAMHS Luimnigh chun saothar ealaíne a chruthú le chéile le taispeáint san ionad.

Rinne Ionad Cúraim Faoisimh Dhrom Collachair agus an Cheantair agus Ionad Cúraim Milford tionscadail chruthaitheacha chun folláine agus cuimsiú sóisialta a n-úsáideoirí agus a bhfoirne a fheabhsú.

Winter Warmer le Dance Limerick: Tráthnóna de dhamhsa ón rogha éagsúil pobal atá lonnaithe sa chathair a bhí in 'Winter Warmer'. Bhí 15 taibheoir damhsa mar chuid den tionscnamh seo agus bhí 100 duine sa lucht féachana.

SEIRBHÍSÍ MAOINE

Clúdaíonn an Rannóg um Sheirbhísí Bainistíochta Maoine trí réimse ar leith:

- Réadmhaoin – Aonaid a Fuarthas agus Diúscairtí
- Bainistíocht Réadmhaoin agus Digitíú
- Dearóil, Folúntas, Athúsáid

ÉADÁLACHA RÉADMHAOINE: AGUS DIÚSCAIRTÍ

Sholáthair Éadálacha agus Diúscairt Réadmhaoin príomhthacaíocht do Stiúrthóireachtaí eile chun réadmhaoin na Comhairle a fháil, a léasú agus a cheadúnú. Tá an Roinn freagrach freisin as gach diúscairt (lena n-áirítear leasanna réadmhaoin léasacha agus ruilse) faoi Alt 183 den Acht Rialtais Áitiúil, 2001 (arna leasú).

Le linn 2025, fuair an fhoireann seo Réadmhaoin don Stiúrthóireacht Tithíochta faoin gClár Infheistíochta do Thithíocht Shóisialta (SHIP), Ceannaigh agus Athnuaigh, Cuid 5 agus clár “Tionónta in Situ”. Ina theannta sin, thacaigh an rannóg le go leor babhtálacha tí le haghaidh Athghiniúna i measc aonad a fháil agus diúscairtí straitéiseacha eile a bainistíodh le linn 2025.

Éadálacha:

- Ar siúl ag deireadh na bliana (gach aonad a fhaightear – tithíocht agus eile) - 33
- Éadálacha Réadmhaoin curtha i gcrích - 69
- Ag céim na cigireachta/luachála – 19

I measc na n-éadálacha suntasacha a bhí á gcríochnú le linn 2025, bhí:

- Dhá Mhaoin ag Sráid an tSáirséalaigh, Cill Mocheallóg, Co. Luimnigh (Tionscadal Athghiniúna Tuaithe).
- 112, 113, 114 Sráid Uachtarach na Maighdine, An Caisleán Nua, Co. Luimnigh (Tionscadal Athghiniúna Lár an Bhaile).
- Tailte ag Áit Tí Flainn, Tobar Phádraig, Co. Luimnigh.

Diúscairtí:

- S183 Diúscairtí a cuireadh faoi bhráid na Comhairle le linn 2025 – 48

I measc na ndiúscairtí suntasacha a tugadh chun críche le linn 2025 bhí:

- Léas 650 bliain ar thalamh ag Cearnóg an Opera chuig Oifig na nOibreacha Poiblí (OOP) agus ceadúnas 650 bliain chuig OOP thar 60 spás páirceála gluaisteán sa charrchlós faoi thalamh
- Diúscairt Talún ag Speakers Corner chuig Tinwat Holdings Ltd (mar ainmní do Cluid Housing agus Whitebox Ltd)
- Diúscairt Talún i mBaile Uí Dhroighneáin chuig Tinwat Holdings Ltd (mar ainmní do Cluid Housing agus Whitebox Ltd)
- Diúscairt Talún i Ros Uí Bhriain chuig Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS)

Tá tacaíocht do ghrúpaí pobail fós láidir in 2025, lena n-áirítear go leor idirbheart chuig grúpaí pobail atá á ngníomhú:

- Diúscairt Talún ag Mungairit chuig Club Lúthchleasaíochta an Dúinín
- Léas talún chuig Dromore United
- Léas talún chuig Grúpa Pobail Bhaile Uí Argáin
- Léas ar Theach Scoile na Gráinsí do Ghasóga an Bhrú
- Léas ar sheanfhoirgneamh leabharlainne an Ghleanna chuig Ionad Cuairteoirí Ridirí an Ghleanna
- Léas chuig foirgneamh Turasóireacht Chill Mocheallóg CLG.
- Léas chuig Gasóga an Chaisleáin Nua.

BAINISTÍOCHT RÉADMHAOINE AGUS DIGITIÚ

Bíonn an Rannóg um Bhainistiú Réadmhaoin agus Digitíú ag plé le hoibreacha caipitiúla ar réadmhaoin dílsithe, iarfhaighte agus na cinn atá ann faoi láthair. Le linn 2025, rinneadh na tionscadail seo a leanas a fháil agus a chur i gcrích:

Mionoibreacha (<€ 2,000)	17
Meánoibreacha (€2,000 - €10,000)	22
Móroibreacha (>€ 10,000)	6

D'fhreagair an Roinn 489 fiosrúchán nua a bhain le maoin in 2025, agus rinneadh 468 cuairt ar shuíomhanna. D'uillmhaigh an Roinn mapáil dlí freisin le haghaidh 142 Fáil, Diúscairtí, Léasanna agus Ceadúnais.

Tá dul chun cinn fós ar siúl ar Chlár Leasanna Maoine, ag lárú Digitíú Maoine agus Tailte, Ceadúnais agus Léasanna atá faoi úinéireacht LCCC.

DEARÓIL, FOLÚNTAS AGUS ATHÚSÁID

Tá an Rannóg um Dhearóil, Folúntas agus Athúsáid tiomanta do thacaíocht a thabhairt do phobail trí chur chuige réamhghníomhach a ghlacadh maidir le dearóil agus folúntas i gCathair agus i gContae Luimnigh. Oibríonn an fhoireann i gcomhar le húinéirí réadmhaoin, ag lorg gníomhartha tráthúla agus feabhsuithe do na láithreacha ábhartha. Comhoibríonn an fhoireann go dlúth le Forbairt Tithíochta, Pleanáil agus Forfheidhmiú, chomh maith le hionadaithe poiblí agus pobail chun réadmhaoin a thabhairt ar ais in úsáid. Moltar d'úinéirí réadmhaoin folmha agus tréigthe i dtaca le scéimeanna amhail Deontas Athchóirithe do Réadmhaoin Fholamh, Scéim Dreasachta um Cheannaigh agus Athnuaigh, Deisigh agus Léas, Miondíola agus Gnó agus Scéim Péinte na Comhairle a sholáthraíonn maoiniú d'úinéirí réadmhaoin chun feabhas a chur ar chuma a gcuid réadmhaoin. I gcás nach bhfuil aon rogha réasúnta fágtha, is féidir leis an gComhairle tús a chur le haonaid a fháil go héigeantach faoin Acht um Láithreáin Thréigthe 1990. Tá rath mór bainte amach ag LCCC sa réimse seo agus tá plé leanúnach ar siúl aige le húdarais áitiúla eile atá ag lorg cúnaimh maidir le húsáid a bhaint as Acht na Láithreán Tréigthe, 1990

Torthaí in 2025

- 2,235 cigireacht ar láithreáin thréigthe agus tithe folmha
- 535 fógra reachtúil arna n-eisiúint faoin Acht um Láithreáin Thréigthe, 1990
- 60 réadmhaoin curtha le Clár na Láithreán Tréigthe
- 88 réadmhaoin bainte de Chlár na Láithreán Tréigthe
- 26 Éadálacha Éigeantacha a cuireadh tús leo faoin Acht um Láithreáin Thréigthe 1990
- 9 n-ordú dílseacháin déanta le haghaidh maoine trí cheannach éigeantach
- Bhailigh Tobhaigh um Láithreán Thréigthe €585,915 in 2025 le tacaíocht ón Aonad Bainistíochta Fiachais

Sampla de Mhaoin Tréigthe atá athchóirithe mar gheall ar ghníomhaíocht fhoireann na Láithreán Tréigthe:

Maoín Thréigthe ROIMH RÉ

Maoín Thréigthe INA DHIAIDH

Láithreáin Fholmha

Tá 6 láithreán ar Chlár na Láithreán Folaigh Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh faoi láthair. Tá an Cháin ar Thalamh Chríosaithe Chónaithe tar éis teacht in ionad an Tobhaigh ar Láithreáin Fholmha a cuireadh i bhfeidhm faoin Acht um Athghiniúint Uirbeach agus Tithíochta, 2015. Bailíonn na Coimisinéirí Ioncaim an Cháin ar Thalamh Chríosaithe Chónaithe anois.

Tithe Folmha 2025

Is é cuspóir Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maidir le Tithe Folmha ná an soláthar tithíochta a mhéadú trí chabhrú le húinéirí réadmhaoine a gcuid réadmhaoine a athghníomhachtú ar mhaithe le tithíocht phríobháideach nó shóisialta.

In 2024, lean an Chomhairle ar aghaidh le réadmhaoin fholamh a aithint, go háirithe i gceantair ina bhfuil éileamh ard tithíochta, agus le hobair a dhéanamh le húinéirí chun a gcuid réadmhaoine a athsholáthar d'úsáid tithíochta. Oibríonn an tOifigeach um Thithe Folmha leis an Stiúrthóireacht Tithíochta i ndáil le hidirchaidreamh a dhéanamh le húinéirí faoi scéimeanna a fhaigheann tacaíocht ó LCCC – an Scéim “Ceannaigh agus Athnuachana” agus an Scéim “Deisiúcháin agus Léasa”.

Deontas Athchóirithe do Réadmhaoin Fholamh

Chomh maith leis sin, déanann an Chomhairle bainistíocht ar an Deontas Athchóirithe do Réadmhaoin Fholamh thar ceann na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht. Ó thús na scéime in Iúil 2022, próiseáladh níos mó ná 680 iarratas ó úinéirí réadmhaoine atá folamh agus tréigthe ar fud na cathrach agus contae chun iad a athchóiriú ina n-áit chónaithe phríobháideach nó iad a chur ar fáil ar an margadh príobháideach cíosa. Tá deontais suas le €70,000 ar fáil chun athchóiriú a dhéanamh ar mhaoin den sórt sin agus féadfar an deontas a úsáid i gcomhar le Deontais Fuinnimh Baile Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (ÚFIÉ).

Sa tábla thíos, tugtar achoimre ar thorthaí an Deontais Athchóirithe do Réadmhaoin Fholamh 2025 Croí Cónaithe:

Croí Cónaithe - Deontas Athchóirithe do Réadmhaoin Fholamh			
	2025	2024	2023
Iarratais a Fuarthas	239	227	215
Iarratais a Ceadaíodh	173	161	148
Iarratais Íoctha	190	60	10
Luach na nÍocaíochtaí Deontais a rinneadh	€6,712,362	€3,079,335	€503,740

Samplaí de mhaoín a cuireadh ar Chlár na Láithreán Tréigthe de chuid na Comhairle agus a n-athchóiríodh iad ar ais ina dtithe teaghlaigh trí úsáid a bhaint as Deontas Athchóirithe do Réadmhaoín Fholamh.

Maoín Uimh. 1:

Maoín Fholamh 1 – ROIMH RÉ

Maoín Fholamh 1 – INA DHIAIDH

Maoín Fholamh 1 – ROIMH RÉ

Maoín Fholamh 1 – INA DHIAIDH

Maoín Uimh. 2:

Maoín Fholamh 2 – ROIMH RÉ

Maoín Fholamh 2 – INA DHIAIDH

Maoín Fholamh 2 – ROIMH RÉ

Maoín Fholamh 2 – INA DHIAIDH

PLEAN FIONTRAÍOCHTA RÉIGIÚNACH

Plean Fiontraíochta Réigiúnach an Mheán-Iarthair

Réamhrá

Seoladh Plean Fiontraíochta Réigiúnach an Mheán-Iarthair go dtí 2025 i mí Aibreáin 2022. Tá coiste stiúrtha i bhfeidhm faoi chathaoirleacht an Uasail Eamonn Murphy. Cuimsíonn an coiste stiúrtha páirtithe leasmhara tábhachtacha, lena n-áirítear ionadaithe ó Fhiontraíocht Éireann, ó Ghníomhaireacht Forbartha Tionscail (GFT), ón mBord Oideachais agus Oiliúna (BOO), ón Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, ó Institiúidí Tríú Leibhéal, ó Údaráis Áitiúla, ó Oifigí Fiontair Áitiúla (OFÁ), ó Thionól Réigiúnach an Deiscirt agus ó Fhóram Scileanna Réigiúnach an Mheán-Iarthair. Cinntíonn an coiste stiúrtha maoirseacht agus cur i bhfeidhm. Tá na pleananna dírithe agus teoranta ó thaobh ama de, agus coinníonn an coiste stiúrtha clár oibre beo ar an leibhéal réigiúnach, ag freagairt do dheiseanna agus do dhúshláin atá ag teacht chun cinn a éilíonn freagraí comhpháirteacha. Chun cabhrú le cur i gcrích na bPleananna Fiontar Réigiúnacha a thiomáint, dea-chleachtas a spreagadh ar fud na réigiún, agus comhoibriú tras-réigiúnach a spreagadh i réimsí leasa agus deise choitinn, bhunaigh an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta (RFTF) Grúpa Maoirseachta Náisiúnta (NOG) le haghaidh na Pleananna Fiontar Réigiúnacha, faoi chathaoirleacht an Aire ábhartha.

Síneadh na bPleananna

Sa bhliain 2024, rinneadh an cinneadh saolré na bpleananna a shíneadh go dtí deireadh 2025 leis an aidhm sraith nua Pleananna Fiontair Réigiúnacha a fhorbairt faoi Ráithe 2 2026. Tá 31 gníomh faoi 5 Chuspóir Straitéiseacha sa Phlean Fiontair Réigiúnach seo le haghaidh Réigiún an Mheán-Iarthair mar seo a leanas:

1. Nuálaíocht a chumasú chun réigiún digiteach ceannródaíoch a dhéanamh den Mheán-Iarthar.

Áirítear leis an gcuspóir seo gníomhartha ar fud téamaí amhail déantúsaíocht ardleibhéil, soghluaisteacht sa todhchaí, scannáin, teicneolaíocht spóirt agus cúram sláinte.

2. Réigiún inbhuanaitheachta/ísealcharbóin ceannródaíoch na hÉireann a dhéanamh den Mheán-Iarthar.

Áirítear leis an gcuspóir seo gníomhartha ar fud téamaí amhail an bithghéilleagar, fuinneamh in-athnuaite agus inbhuanaitheacht sa timpeallacht thógtha.

3. Fás fiontar a chumasú i mbailte réigiúnacha agus i gceantair thuaithe.

Áirítear leis an gcuspóir seo gníomhartha amhail forbairt líonra Mol Fiontar ardchaighdeán, forbairt mol bia, cleachtadh mapála scileanna, agus digitiú earnáil na turasóireachta.

4. Tionscnaimh chun tacú le Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide (FBManna), Gnólachtaí Nuathionscanta agus Micreaghno.

Tá gníomhartha amhail forbairt braislí tionscail, cur chun cinn printíseachtaí agus oiliúna, oiliúint bhainistíochta agus airgeadais, agus iarrachtaí chun fiontair nuathionscanta a fhorbairt agus a bhrostú sa chuspóir seo.

5. Fiontair Shóisialta agus Tionscnaimh Chruthú Post a fhorbairt do cheantair ina bhfuil ardleibhéal dífhostaíochta.

Áirítear leis an gcuspóir seo gníomhartha amhail fás fiontar sóisialta chun dul chun cinn inbhuanaithe a bhaint amach i dtreo comhionannais fostaíochta agus forbairt straitéise post nasctha chun aghaidh a thabhairt ar dhífhostaíocht fhadtéarmach i gceantair ina bhfuil líon na ndaoine ag fulaingt ó dhífhostaíocht.

Is féidir Plean Fiontair Réigiúnach an Mheán-Iarthair agus an Tuarascáil Mheántéarmach a fheiceáil ar shuíomh gréasáin na Roinne: <https://enterprise.gov.ie/en/publications/publication-files/mid-west-regional-enterprise-plan-to-2024.pdf>

Ceapachán an Bhainisteora Cláir

Ar an leibhéal náisiúnta, bhí comórtais ann in 2025 do na poist bhuana mar Bhainisteoirí Cláir i ndiaidh shíniú an Chomhaontaithe Leibhéal Seirbhíse idir na hÚdaráis Áitiúla agus Fiontraíocht Éireann in 2024. D'éirigh le Brian Bourke an post a fháil i Réigiún an Mheán-Iarthair agus tá sé lonnaithe anseo i gComhairle Cathrach agus Contae Luimnigh.

Tagann an Plean Reatha chun críche

In 2025, tháinig deireadh leis an tionscnamh reatha maidir leis an bPlean Fiontair Réigiúnach tar éis síneadh 12 mhí. Bhain an réigiún seo torthaí suntasacha amach, neartaigh sé comhoibriú, agus chuir sé le láidreachtaí réigiúnacha i réimse na nuálaíochta. Is deis iad na tuarascálacha deiridh ar dhul chun cinn chun an obair seo go léir agus tionchar dearfach na bPleananna Fiontair Réigiúnacha sa réigiún a thaispeáint. Tá an tuarascáil deiridh á tiomsú faoi láthair ag an mBainisteoir Cláir lena foilsiú go luath in 2026.

Scéim Nuálaíochta Fiontraíochta um Réigiún Chliste

I mí na Nollag, d'fhógair an tAire Fiontar, Turasóireachta agus Fostaíochta, Peter Burke TD, sonraí faoi infheistíocht €18 milliún i 40 tionscadal ar fud na hÉireann faoin Scéim Nuálaíochta Fiontraíochta um Réigiún Chliste – féach an preasráiteas thíos:

Infheistíocht 18 milliún i Réigiún Chliste atá deartha chun borradh a chur faoi fhiontar réigiúnach - RFTF

Áirítear leis na tionscadail a ceadáíodh sa Mheán-Iarthar:

- Precision Turned Manufacturing Association Réigiún SMART Sruth 4 Indéantacht
- Emerald Aero Réigiún SMART Sruth 2
- Ionad Dearaidh Réigiúnach an Mheán-Iarthair Réigiún SMART Sruth 4 Prímeáil
- Campas Soghluaisteachta Todhchaí Éireann Réigiún SMART Sruth 3

Grúpa Réigiúnach Páirtithe Leasmhara TALENT4S3

I bhfómhar na bliana 2025, tháinig páirtithe leasmhara ó ar fud Réigiún Theas na hÉireann le chéile in Oifigí Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Cé na gCeannaí, Luimneach do Chruinniú Ghrúpa Páirtithe Leasmhara Réigiúnach Thionscadal TALENT4S3.

Is tionscadal é TALENT4S3 atá deartha chun dul i ngleic le cuid de na dúshláin is práinní atá roimh an Eoraip, lena n-áirítear athruithe déimeagrafacha, éagothromaíochtaí eacnamaíocha, agus riachtanais forbartha réigiúnacha. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal timpeallachtaí bríomhara, tarraingteacha a chruthú a chabhróidh le gairmithe ard-oilte a choinneáil agus a mhealladh ar fud earnálacha éagsúla. Ní hamháin go bhfuil an iarracht seo dírithe ar iomaíochas eacnamaíoch a fheabhsú; Baineann sé le fás inbhuanaithe agus comhdheiseanna a chothú ar fud na réigiún.

Sa ghrianghraf thuas tá Brian Bourke (an dara duine ón taobh clé) Bainisteoir Cláir Phlean Fiontraíochta Réigiúnach an Mheán-Iarthair agus Aileen Hurley (an tríú duine ón taobh clé) Bainisteoir Cláir Phlean Fiontraíochta Réigiúnach an Iardheiscirt. Oibríonn Bainisteoirí Cláir na bPleananna Fiontraíochta Réigiúnaí go dlúth leis na Tionóil Réigiúnacha ar thionscadail ar nós TALENT4S3.

Dhírigh an seisiún ar an gcaoi a bhféadfadh ár réigiún leas níos fearr a bhaint as láidreachtaí ár ndiaspóra agus ár ndiaspóra uaillmhianach chun tacú le tallann a mhealladh, malartú eolais agus nuálaíocht.

Líonra Ollscoileanna Réigiúnacha - Ollscoil Eorpach (RUN EU)

Á chomhordú ag Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne (TUS), is Comhghuaillíocht Ollscoile Eorpach í RUN-EU d'institiúidí ardoideachais réigiúnacha (ceantair uirbeacha agus tuaithe lasmuigh de phríomhchathracha) atá ar aon intinn agus comhpháirtithe gaolmhara, lena n-áirítear Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Innovate Limerick agus Fondúireacht Bithghuilleagair na hÉireann. Tá an comhghuaillíocht bunaithe ar réigiúin éagsúla i naoi dtír Eorpacha (Éire, an Phortaingéil, an Spáinn, an Bheilg, an Ísiltír, an Fhionlainn, an Ostair, an tSeicia agus an Rómáin). Tá comhghuaillíochtaí na nOllscoileanna Eorpacha mar chuid de thionscnamh suaitheanta de chuid na Straitéise Eorpaí d'Ollscoileanna. Mar chomhghuaillíocht thrasnáisiúnta d'institiúidí ardoideachais, tá RUN-EU ag réiteach an bhealaigh i dtreo ollscoileanna na todhchaí ina bhfuil forbairt réigiúnach lárnach. Léiríonn Ollscoil na hEorpa luachanna na hinbhuanaitheachta, na hilchultúrthachta agus na cuimsitheachta ina cuid oibre go léir.

Bhí Plean Fiontraíochta Réigiúnach an Mheán-Iarthair le feiceáil ag roinnt imeachtaí RUN-EU agus chuir go leor Fiontar Éireannach le RUN-EU agus bhain siad leas as freisin.

Tugann Plean Fiontar Réigiúnach an Mheán-Iarthair tús áite do nuálaíocht, do scileanna agus do chomhoibriú fiontraíochta. Tacaíonn RUN-EU go díreach leis na piléir seo trí nuálaíocht réigiúnach a chothú, naisc idir oideachas agus fiontar a neartú, speisialtóireacht chliste a chur chun cinn agus tacú le hidirnáisiúnú.

Seo a leanas grianghraf de Bhainisteoir Chlár Phlean Fiontraíochta Réigiúnach an Mheán-Iarthair, Brian Bourke, ag freastal ar Chomhthionól Ginearálta RUN-EU i mí Dheireadh Fómhair, a tionóladh ag IPCA in Barcelos na Portaingéile. Cothaíonn an ócáid comhoibriú ar fud an oideachais, na nuálaíochta agus na forbartha réigiúnaí. Áirítear leis seisiúin théamacha, grúpaí oibre, agus deiseanna líonraithe atá dírithe ar chomhar agus éiceachórais nuálaíochta réigiúnacha a neartú. Is cuid lárnach den Chomhthionól Ginearálta é Imeacht na gComhpháirtithe Comhlachaithe, áit a dtugann sé le chéile páirtithe leasmhara neamhacadúla—údarais réigiúnacha, gníomhaireachtaí fiontar, agus ionadaithe tionscail. Thug bainisteoir an chlár cur i láthair ar Phlean Fiontraíochta Réigiúnach an Mheán-Iarthair ag an Imeacht Comhpháirtithe Comhlachaithe agus ar an gcaoi sin cinntíodh go léirítear tosaíochtaí Mheán-Iarthair na hÉireann i dtreo straitéiseach RUN-EU.

Áiseanna Fiontraíochta - ag tacú le hinbhuanaitheacht fhadtéarmach

I Luimneach, tá ról lárnach ag Innovate Limerick maidir le bonneagar agus áiseanna fiontar a rinne athbheochan ar bhailte tuaithe, a thacaigh le cruthú post, agus a mheall gnólachtaí nua chuig an réigiún a bhainistiú agus a leathnú.

Cinntíonn comhtháthú leis an gcreat náisiúnta um Mhoil Nasctha inbhuanaitheacht fhadtéarmach, agus tá tionchar sóisialta agus eacnamaíoch na mol treisithe ag tionscnaimh atá dírithe ar an bpobal amhail cláir oiliúna agus foghlama i scileanna digiteacha.

Tugann Cruinniú Mullaigh Náisiúnta na Mol foirne moil, comhlachtaí ionadaíocha, gníomhaireachtaí stáit agus ranna rialtais le chéile chun plé a dhéanamh ar thodhchaí Líonra Náisiúnta na Mol in Éirinn.

- Ceathrar Bainisteoirí Cláir an Phlean Fiontraíochta Réigiúnaí: Brian Bourke, Aileen Hurley, Grainne Tuomey, Kenneth Deery ag freastal ar na Mol Nasctha – Cruinniú Mullaigh Náisiúnta na Mol 2025 a tionóladh i mBéal Átha na Sluaighe, Gaillimh i mí na Samhna.

OIFIG FIONTAIR ÁITIÚIL (OFÁ)

Bliain ghnóthach ach táirgiúil ab ea 2025 d'Oifig Fiontair Áitiúil Luimnigh (OFÁ) agus dár gcliaint atá lonnaithe ar fud chathair agus chontae Luimnigh. Síníodh Comhaontú Leibhéal Seirbhíse nua nuashonraithe idir Fiontraíocht Éireann agus Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh i rith na bliana ina leagtar amach an struchtúr beartais agus maoinithe trína bhfeidhmíonn an Oifig Fiontair Áitiúil agus ina gcuirtear inbhuanaitheacht ghnó, onnmhairiú, iomaíochas agus digitíú mar phríomhchuspóirí.

I measc buaicphointí eile i rith na bliana, bhain sé ghnólacht cliant céim amach ó phunann cliant Oifig Fiontair Áitiúil Luimnigh go Fiontraíocht Éireann agus léirigh Suirbhé Fostaíochta Bliantúil 2025 ar chliaint Oifig Fiontair Áitiúil (OFÁ) cruthú post dearfach suntasach arís ag gnólachtaí as Luimneach.

Rinne OFÁ Luimnigh suirbhé ar 310 gnólacht a fuair tacaíochtaí airgeadais faoi Bheart 1 (M1) roimhe seo agus chruthaigh na gnólachtaí seo 259 glanphost nua in 2025. Fágann sé seo go bhfuil Luimneach ar an gcontae is fearr feidhmíocht maidir le cruthú post ag cliaint OFÁ sa tír.

Ag déanamh ionadaíochta ar fhíorspiorad fiontraíochta Luimnigh, rinne Sarah O'Sullivan agus a gnó SOS Cookies ionadaíocht ar Luimneach ag na Dámhachtainí Náisiúnta Fiontar agus bhí oíche iontach ag gach duine.

Agus muid ag aithint an fheidhmíocht den scoth seo maidir le cruthú post i measc ár gcliaint, leanfaimid orainn ag tacú le gnólachtaí le raon leathan bearta boga mar seo a leanas:

- Cláir Oiliúna Ginearálta: 80 chlár ar a bhfuil 1,286 rannpháirtí
- Cláir Tosaigh do Ghnó Féin: 12 chlár ar a bhfuil 216 rannpháirtí
- Cláir Forbartha Bainistíochta: 11 chlár ar a bhfuil 145 rannpháirtí
- Meantóireacht: 555 tasc
- Micreamhaoiniú Éireann: 18 iarratas

Táscairí Feidhmíochta 2025 OFÁ

Scéim	Aschur
Pacáistí Tacaíochta Airgeadais	45
Barainneach	21
Glas	42
Dearbhán Trádála Ar Líne (TOV) (scortha)	15
Dearbhán Grow Digital	10
Tosaigh do Ghnó Féin (SYOB)	216
Clár Forbartha Bainistíochta	145
Oiliúint Ghinearálta	1,289
Meantóireacht	555
Market Explorer	6
Digital for Business	46
Micro Finance Ireland	18
Aistrithe Cliant chuig Fiontraíocht Éireann	6
Deontas Éifeachtúlachta Fuinnimh	22

- Is tacaíocht chomhairleoireachta í Digital for Business a sholáthraíonn iniúchadh ar a ngnó agus plean gníomhaíochta do ghnólachtaí chun digitíú agus éifeachtúlachtaí oibríochtúla a chur i bhfeidhm ina ngnó agus bhain 46 ghnólacht leas as in 2025.
- Is tacaíocht leantach ó Digital for Business é Grow Digital agus is deontas suas le €5,000 é chun cabhrú le gnólachtaí cuid dá gcuspoirí digitithe a chur i bhfeidhm agus bhain 10 ghnólacht leas as an tacaíocht seo in 2025.
- Seoladh an Deontas Market Explorer go luath in 2025 agus cuireann sé tacaíocht ar fáil do ghnólachtaí atá ag iarraidh margadh geografach nua a iniúchadh le haghaidh táirge/seirbhís atá ann cheana féin nó margadh geografach atá ann cheana féin le haghaidh táirge/seirbhís nua. Ceadaíodh cúnamh deontais Market Explorer do shé ghnólacht in 2025 agus leanann roinnt eile ag obair lenár gComhairleoir Gnó Easpórtála agus ba chóir go mbeidís réidh le hiarratas a dhéanamh in 2026.
- Rinneadh an Deontas Éifeachtúlachta Fuinnimh a nuashonrú in 2024 chun tacú le hinfheistíocht i dteicneolaíochtaí agus i dtrealamh coigilte fuinnimh ag fiontair. Leanann an Deontas Éifeachtúlachta Fuinnimh (EEG) ar Thuarascáil Ghlas do Ghnó, ar Thuarascáil Tús Glas nó ar Iniúchadh Fuinnimh ÚFIÉ le huasráta deontais ag 75% de na costais incháilithe ó dheontas íosta €750 go huasmhéid €10,000. Is é aidhm na scéime tionchar comhshaoil fiontar a laghdú, agus a solúbthacht agus a n-athléimneacht a fheabhsú ag an am céanna chun feidhmiú ar bhealach níos inbhuanaithe. Tá an EEG ar fáil do na hearnálacha miondiola agus fáilteachais chomh maith agus ceadaíodh 22 gnólacht in 2025 agus tá píblíne láidir iarratas ann don bhliain 2026.

Tá SOS Cookies thuas, a fhaigheann tacaíocht ó Oifig Fiontair Áitiúil Luimnigh, a bhuaigh duais Réigiúnach an Mheán-Iarthair ag Dámhachtainí Náisiúnta Fiontar 2025. Bhí na gradaim, a bhí ar siúl sa Seomra Cruinn i dTeach an Ard-Mhéara i mBaile Átha Cliath, ina 25ú bliain agus réachtálann na hOifigí Fiontair Áitiúla iad gach bliain.

INFHEISTÍOCHT AIRGEADAIS
AGUS RIALACHAS

BAINISTÍOCHT AIRGEADAIS

ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS

Ráiteas Airgeadais Bliantúil don Bhliain Airgeadais dar críoch an 31 Nollaig, 2025

Athbhreithniú ar an gClár Comhardaithe

Léiríonn an Clár Comhardaithe a cuireadh i láthair go raibh Sócmhainní Seasta de €3,522m ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus €358.7m ag Obair idir lámha amhail an 31 Nollaig 2025.

B'ionann ioncam caipitil agus €367.7m in 2025, i gcomparáid le figiúr 2024 de €287.1m. B'ionann deontais agus 85% den ioncam caipitil iomlán in 2025.

B'ionann na céatadáin bhailithe do Rátaí Tráchtála agus 97% (i gcomparáid le 95% in 2024) agus b'ionann na céatadáin bhailithe le haghaidh Iasachtaí Tithíochta agus 90% agus Cíosanna Tithíochta (le hÍocaíocht Cúnaimh Tithíochta/ÍCT san áireamh) de 93%.

Athbhreithniú ar Chaiteachas Ioncaim

B'ionann caiteachas ioncaim don bhliain agus €909,677,732 roimh aistrithe. B'ionann an t-aistriú chuig cúlchistí agus €6,053,076, rud a thugann figiúr caiteachais iomlán do 2025 de €915,730,808. Ba é €915,743,829 an t-ioncam iarbhair don bhliain, rud a fhágann go raibh barrachas ioncaim de €13,021 ann don bhliain 2025. Nuair a chuirtear leis an mbarrachas tosaigh de €982,962 é, tugann sé seo barrachas carntha de €995,983 amhail an 31 Nollaig 2025.

Is é an párolla an costas is suntasaí i gcónaí agus costas párolla iomlán de €105,592,320 in 2025. Tarlaíonn an t-athrú idir 2025 agus 2024 mar gheall ar arduithe ar chomhaontuithe pá náisiúnta, go príomha. Leanfar ar aghaidh ag scrúdú na gcostas pá agus an líon foirne le linn 2026 chun coigiltis bhreise a aithint nuair is féidir.

Déantar achoimre ar an gcaiteachas de réir príomhréimse caiteachais mar seo a leanas:

	2025	% den Chaiteachas	2024	% den Chaiteachas
	€	%	€	%
Párolla	105,592,320	11.5%	100,372,491	10.7%
Costais oibríochta	748,953,749	81.8%	783,181,807	83.5%
Costais riaracháin	22,588,500	2.5%	18,146,422	1.9%
Costais bhunaithe	9,485,118	1.0%	6,764,837	0.7%
Costais airgeadais	11,738,324	1.3%	8,765,120	0.9%
Ilghnéitheach	11,319,720	1.2%	11,021,008	1.2%
Aistrithe chuig cúlchistí (Nóta 14)	6,053,075	0.7%	9,649,389	1.0%
Caitheachas Iomlán	915,730,807	100%	937,901,075	100%

Athbhreithniú Ioncaim

B'ionann ioncam don bhliain agus €915,743,829. B'ionann é sin agus laghdú €22,184,172 ar an ioncam iomlán in 2024 (€937,928,000). Tugann an tábla seo a leanas achoimre ar na príomhfhoinsí ioncaim:

	2025		2024	
	€	%	€	%
Deontais agus Fóirdheontais	613,330,914	67%	639,065,761	68%
Ranníocaíochtaí ó údaráis áitiúla eile	3,787,911	0%	3,206,962	0%
Earraí & Seirbhísí	210,579,379	23%	208,273,022	22%
	827,698,204	90%	850,545,745	91%
Cáin Mhaoine Áitiúil	21,405,932	2%	21,329,591	2%
Rátaí	66,370,539	7%	64,012,409	7%
Aistrithe ó chúlchistí (Nóta 14)	269,154	0.0%	2,040,256	0.2%
Ioncam iomlán	915,743,828	100%	937,928,000	100%

Achoimre

Is é barrachas ioncaim do 2025 ná €13,021. Mar thoradh air sin, méadaítear an barrachas ioncaim carntha ag deireadh 2025 go €995,983 i gcomparáid le €982,962 ag deireadh 2024. Is léiriú an-dearfach é an barrachas carnach a choinneáil ar iarrachtaí na gcomhaltaí tofa agus na baill foirne chun staid airgeadais Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a bhainistiú, agus léiríonn sé freisin iarrachtaí leanúnacha fhoireann Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maidir le luach níos fearr ar airgead a bhaint amach agus éifeachtúlachtaí foriomlána a mhéadú, rud atá ina bhunús tábhachtach don bhliain amach romhainn in 2026.

Dr. P Daly
Ard-Stiúrthóir

RÁITEAS AR IONCAM CUIMSITHEACH (RÁITEAS CUNTAIS IONCAIM & CAITEACHAIS) DON BHLIAIN DAR CRÍOCH 31 NOLLAIG 2025

Tugann an Ráiteas Cuntais Ioncaim agus Caiteachais an t-ioncam agus an caiteachas ar fad le chéile.

Léiríonn sé an barrachas/(easnamh) don bhliain. Taispeántar aistrithe chuig/ó chúlchistí ar leithligh agus ní leithdháiltear iad de réir rannán seirbhíse.

Caiteachas de réir Rannán

	Ollchaiteachas	Ioncam	Caiteachas Glan	Caiteachas Glan
	2025	2025	2025	2024
	€	€	€	€
Tithíocht & Tógáil	732,133,499	729,427,344	2,706,155	1,108,144
Iompar & Sábháilteacht ar Bhóithre	54,666,469	34,043,684	20,622,786	21,073,560
Seirbhísí Uisce	12,245,335	11,421,414	823,921	96,919
Bainistíocht Forbartha	32,461,105	13,226,734	19,234,371	17,046,674
Seirbhísí Comhshaoil	44,232,388	13,287,905	30,944,483	28,297,582
Caitheamh Aimsire & Taitneamhachtaí	19,636,621	1,610,893	18,025,728	15,669,765
Talmhaíocht, Bia agus Muir	1,137,259	423,101	714,158	711,545
Seirbhísí Ilghnéitheacha	13,165,054	24,257,128	(11,092,074)	(6,298,247)
Caiteachas/Ioncam Iomlán	909,677,732	827,698,204		
Glanchoistas na Rannán le maoiniú ó Rátaí & Cáin Mhaoine Áitiúil			81,979,527	77,705,942
Rátaí			66,370,539	64,012,409
Cáin Mhaoine Áitiúil			21,405,932	21,329,591
Barrachas/(Easnamh) don Bhliain Roimh Aistrithe			5,796,943	7,636,059
Aistrithe ó/(chuig) Cúlchistí			(5,783,922)	(7,609,134)
Barrachas/(Easnamh) Foriomlán don Bhliain			13,021	26,925
Cúlchiste Ginearálta @ 1 Eanáir, 2025			982,962	956,037
Cúlchiste Ginearálta @ 31 Nollaig, 2025			995,983	982,962

RÁITEAS AR STÁID AIRGEADAIS (CLÁR COMHARDAITHE) AN 31 NOLLAIG 2025

	2025	2024
	€	€
Sócmhainní Seasta		
Oibriúchán	958,368,958	931,452,132
Bonneagar	2,521,242,906	2,521,242,907
Pobal	12,093,476	12,228,648
Neamhoibríoch	30,692,793	30,709,952
	3,522,398,132	3,495,633,640

Obair idir Lámha agus Réamhchostais	358,777,450	225,301,480
--	--------------------	--------------------

Féichiúnaithe Fadtéarmacha	161,535,386	153,202,092
Sócmhainní Reatha		
Stoic	292,841	374,083
Féichiúnaithe Trádála agus Réamhíocaíochtaí	88,399,440	61,816,081
Infheistíochtaí Bainc	120,560,127	108,089,647
Airgead tirim sa Bhanc	523,841	1,322,756
Airgead Tirim Faoi Bhealach	2,912	2,912
	209,779,161	171,605,479

Dlitanais Reatha (Méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Rótharraingt Bhainc	-	-
Creidiúnaithe & Fabhruithe	104,532,547	91,081,318
Léasanna Airgeadais	-	-
	104,532,547	91,081,318

Glansócmhainní Reatha / (Dlitanais)	105,246,615	80,524,162
--	--------------------	-------------------

Creidiúnaithe (Méideanna a bheidh dlite tar éis níos mó ná bliain amháin)		
Iasachtaí Iníoctha	148,967,307	154,872,202
Léasanna Airgeadais	0	0
Taiscí inaisíoctha	7,145,759	7,059,239
Eile	72,879,365	59,424,238
	228,992,431	221,355,678
Glansócmhainní	3,918,965,152	3,733,305,695

Arna léiriú ag		
Cuntas Caipitlithe	3,522,398,133	3,495,633,640
Ioncam OIL	407,718,148	197,294,880
Cúlchiste Ginearálta Ioncaim	995,983	982,962
Cúlchistí Sonracha Eile	-	-
Iarmhéideanna Eile	(12,147,113)	39,394,212
Cúlchistí Iomlána	3,918,965,152	3,733,305,695

IONAD SEIRBHÍSÍ COMHROINTE ÍOCAÍOCHTA CÚNAIMH TITHÍOCHTA (ISC ÍCT)

Ag cur leis an dul chun cinn atá déanta i “Tithíocht do Chách”, tá sé mar aidhm ag an bplean tithíochta nua “Tithe a dTógáil, Pobail a gCothú” luas a chur le seachadadh tithe nua agus dul i ngleic le heaspa dídine, lena n-áirítear seachadadh tithíochta sóisialta lena n-áirítear Íocaíocht Cúnaimh Tithíochta (ÍCT). Tacaíonn an Stát le breis is 49,600 tionóntacht go náisiúnta faoi láthair. Is é freagracht Ionad Seirbhísí Comhroinnte ÍCT (ISC ÍCT) gach idirbheart airgeadais don Tiarna Talún agus don Tionónta araon, atá á oibriú ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh thar ceann na 31 Údarás Áitiúil agus Feidhmeannach Réigiúnach Bhaile Átha Cliath do Dhaoine Gan Dídean. B'ionann an Caiteachas Bliantúil Iomlán ar ÍCT in 2025 agus €485 milliún.

Is é aidhm an ISC ÍCT ná éifeachtúlachtaí airgeadais agus oibriúcháin níos fearr a sholáthar dá chliant údaráis áitiúil trí sholáthar seirbhíse láraithe; seirbhís custaiméara dhea-chleachtais a sholáthar trí ghealltanas leanúnach d'infheistíocht i dteicneolaíochtaí bainistíochta SSC nua; agus, a bheith mar mhol dea-chleachtais bainistíochta sonraí agus anailísíochta do ÍCT, ag cur le beartas, straitéis agus oibríochtaí níos fearr don ISC ÍCT agus dá pháirtithe leasmhara.

I rith na bliana, d'oibrigh ISC ÍCT ar na tionscadail seo a leanas:

- Céim 2 den Fhoirm Iarratais Náisiúnta ÍCT: cur ar a gcumas d'fhaighteoir agus do thiarna talún ÍCT cur i gcrích fíor-ama níos fearr agus gnéithe breise a thabhairt isteach mar a iarrann na hÚdaráis Áitiúla.
- Céim 3 den Aip ÍCT: cuireann an aip seo (ar fáil ar gach fón póca) ar chumas faighteoirí ÍCT íocaíochtaí a dhéanamh, féachaint ar iarmhéideanna agus ráitis agus rochtain a fháil ar dhoiciméid ar a bhfoin phóca. Is é Céim 3 leagan Gaeilge den Aip a chur i bhfeidhm agus inrochtaineacht úsáideoirí a fheabhsú i gcomhréir le hAcht an Aontais Eorpaigh um Inrochtaineacht (Treoir 2019/882)
- Cálíocht sonraí feabhsaithe agus cibearshlándáil breisithe le comhtháthú méadaithe córas.

Is iad na príomh-idirbhearta airgeadais a dhéanann ISC ÍCT:

- Mar an t-ionad náisiúnta teagmhála custaiméara do ÍCT, déantar idirchaidreamh laethúil le tiarnaí talún agus tionóntaí ÍCT, agus le cliant údaráis áitiúil.
- Tionóntachtaí ÍCT a shocrú, in 2025 cuireadh 6,569 tionóntacht i gcrích.
- Íocaíocht mhíosúil cíosa tiarna talún a bhí os cionn €50.8 milliún in aghaidh na míosa i mí na Nollag 2025.
- Cíos difreálach tionónta a mhuirearú ar gach tionóntacht atá os cionn €3.1 milliún in aghaidh na seachtaine.
- Bainistíocht ar an bpróiseas bailithe fiachais (ráta bailithe 99% don bhliain 2025).
- Níos mó ná 53,800 glaoch custaiméara agus 46,900

ríomhphost custaiméara láimhseáilte ag an rannóg bailithe fiachais.

- Forchúiteamh míosúil ar chostais ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (RTRÁO).
- Monatóireacht, athbhreithniú agus cothabháil ar thionóntachtaí ÍCT le breis agus 58,000 leasú tugtha chun críche in 2025.
- Seiceáil imréiteach cánach ar thiarnaí talún.
- Anailísíocht sonraí do pháirtithe leasmhara lena n-áirítear údaráis áitiúla agus ranna rialtais.
- Ag deireadh 2025, tá tús curtha le hos cionn 131,680 tionóntacht ó cuireadh an scéim i bhfeidhm.
- Bhí 49,663 tionóntacht ÍCT gníomhach á mbainistiú ag an ISC ÍCT amhail an 31 Nollaig.

AN CÓRAS NÁISIÚNTA SLÓGTHA AGUS CUMARSÁIDE (CNSC)

AN CÓRAS NÁISIÚNTA SLÓGTHA AGUS CUMARSÁIDE (CNSC)

In 2023, bunaíodh an Córas Náisiúnta Slógtha agus Cumarsáide (CNSC) i gComhairle Cathrach agus Contae Luimnigh (LCCC) i gcomhpháirtíocht leis an Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála. Tá freagracht náisiúnta ar fhoireann CNSC as Córais Ceannais agus Rialaithe agus teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide i Seirbhís Dóiteáin na hÉireann.

Tá údarú sainordaithe ag foireann an Chórais Náisiúnta Slógtha agus Cumarsáide, faoi stiúir Cheann CNSC, agus tá sí freagrach as bainistíocht theicniúil agus oibríochtúil ardán náisiúnta ceannais agus rialaithe na seirbhísí dóiteáin, an bonneagar náisiúnta cumarsáide agus a ardáin theicniúla gaolmhara.

Tá an Córas Náisiúnta Slógtha agus Cumarsáide ag croílár an rialtais láir agus áitiúil agus is comhpháirtíocht é a sheachadtar mar sheirbhís chomhroinnte in Údaráis Áitiúla. Is í Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an t-údarás conarthach don Chóras Náisiúnta Slógtha agus Cumarsáide. Cuireann an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, tríd an Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála, maoiniú caipitil ar fáil agus déanann sí maoirseacht ar chur i bhfeidhm beartais. Tá sé de chúram ar Bhord Bainistíochta na Stiúrthóireachta Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála (NDFEM) socruithe rialachais a bhunú agus comhsheasmhacht a chinntiú i seachadadh náisiúnta oibríochtaí agus bhonneagar CNSC.

Faoi láthair, bainistíonn foireann CNSC ardán ceannais agus rialaithe na Seirbhíse Dóiteáin náisiúnta atá i bhfeidhm i réigiúin Mhumhan agus an Iarthair, lena soláthraítear seirbhísí fála, seoladh, soghluaisteacht agus cumarsáid do na 121 Stáisiún Dóiteáin agus 12 Údarás Áitiúil. In 2024 agus 2025, d'éirigh le CNSC tionscadail a chur i gcrích trí ardáin

cheannais agus rialaithe réigiúnacha oidhreachta a chur in ionad ardán náisiúnta lárnach nua. Sa chéad chéim eile den tionscadal, aistrefar Údaráis Dóiteáin Réigiún an Oirthir óna gcórais oidhreachta go dtí an t-ardán náisiúnta nua.

Faigheann agus bainistíonn an Córas Náisiúnta Slógtha agus Cumarsáide thart ar 30,000 glao éigeandála gach bliain.

Oibríonn Foireann CNSC go dlúth leis an Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála chun tacú le freagairt an Údaráis Áitiúil agus na Seirbhíse Dóiteáin d'imeachtaí náisiúnta agus réigiúnacha amhail teagmhais aimsire, mórtheagmhais nó móréigeandálaí. In 2025, thacaigh NMACS le freagairtí do roinnt imeachtaí suntasacha amhail stoirmeacha agus imeachtaí eile a bhaineann leis an aeráid.

IONAD RÉIGIÚNACH CUMARSÁIDE NA MUMHAN (MRCC)

Ag feidhmiú faoi stiúir Cheann CNSC, tá Ionad Cumarsáide Réigiúnach na Mumhan (MRCC) suite ar Phlás na hArdeaglaise i gCathair Luimnigh. Tá MRCC ar cheann de thrí ionad cumarsáide náisiúnta de chuid na Seirbhíse Dóiteáin, a sholáthraíonn mearfhreagairt láraithe 24 uair an chloig agus slógadh ar ghlaonna éigeandála dóiteáin 999/112. Is í Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an tÚdarás conarthach don Ionad seo agus cuireann sí an tseirbhís ar fáil thar ceann na nÚdarás Dóiteáin, a bhfuil seacht mball ann, i gCúige Mumhan (Comhairle Contae an Chláir, Comhairle Cathrach Chorcaí, Comhairle Contae Chorcaí, Comhairle Contae Chiarraí, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Comhairle Contae Thiobraid Árann agus Comhairle Cathrach agus Contae Phort Láirge).

SEIRBHÍSÍ DIGITEACHA AGUS TFC

SEIRBHÍSÍ DIGITEACHA

Príomhéachtaí / Tionscadail a Seachadadh in 2025

- Tugadh tacaíocht oibríochtúil laethúil do phunann fairsing feidhmchlár na Comhairle—beagnach 100 córas a chlúdaíonn feidhmeanna uile na Cathrach agus an Chontae—lena n-áirítear ardán lárnach amhail Bainistíocht Caidrimh le Custaiméirí (CRM) Dynamics 365, MyLimerick, CapGov, iHouse, iPlan, Agresso, iReports agus go leor Aipeanna Power saincheaptha. Cinntíodh go raibh na córais rithabhachtacha gnó seo cobhsaí, slán agus ar fáil do réimsí seirbhíse Tithíochta, Pleanála, Airgeadais, Comhshaoil, Forbartha Eacnamaíochta, Pobail agus réimsí seirbhíse eile.
- Seachadadh seirbhísí fairsinge Córas Faisnéise Geagrafaí (GIS) ar fud na heagraíochta, ag tacú le húsáid ardtaifead de Chóras Faisnéise Geagrafaí Chandamach (QGIS) (90 ball foirne), a sholáthair anailís spásúil agus mapáil saincheaptha do chlár tosaíochta, agus oiliúint inmheánach QGIS a chur ar fáil. Leanadh ar aghaidh ag leathnú feidhmchlár léarscáileanna, ag neartú

cibearshlándála a bhaineann le GIS, agus ag cothabháil cur chuige GIS foinse oscailte a sholáthraíonn luach suntasach agus a sheachnaíonn spleáchas ar cheadúnú dílseánaigh costasach.

- Seachadadh feidhmiúlacht dhigiteach nua agus fheabhsaithe ar fud ilchórais, lena n-áirítear nuashonruithe móra ar Dynamics 365 CRM (próisis toilithe RGCS, feabhsuithe ar Thithíocht/Deontais, dearadh agus pleanáil imirce CRM Scéim Cóiríochta Cíosa (SCC), seirbhís um Tharscaoileadh Bruscair athdheartha, feabhsuithe ar ailtireacht Tairseach MyLimerick, agus próisis dhigiteacha nua a thacaíonn le Bloic Choincréite Lochtacha, Samhaltú Faisnéise Foirgníochta (BIM), comharthaíocht Comharthaí Teachtaireachtaí Athraitheacha (VMS), agus sreafaí oibre tras-rannacha eile.
- Dearadh agus tógadh CoPlan, ardán digiteach nua a cruthaíodh in 2025 chun dul chun cinn ar Chlár an Mhéara a bhainistiú agus a rianú. Is é CoPlan an bunús anois le haghaidh claochlú níos leithne ar an gcaoi a mbainistítear, a rialaítear agus a thuairiscítear pleananna straitéiseacha móra ar fud na heagraíochta.
- Rinneadh pleanáil chun foirmeacha inmheánacha Sintel na Comhairle a aistriú agus a athfhorbairt, rud a chuir tús le dearadh creat foirmeacha digiteacha nuachóirithe chun comhsheasmhacht, rialachas agus uathoibriú sreabha oibre a fheabhsú ar fud na ranna. Áiríodh leis sin pleanáil agus obair dhearadh luath d'fheidhmchlár nua ríomhshínithe Ordú Ard-Stiúrthóra agus Méara chun próisis pháipéirbhunaithe a athsholáthar agus chun ceaduithe digiteacha slána ó cheann go ceann a chumasú.
- Nearthaíodh seasamh cibearshlándála na heagraíochta ar leibhéal an fheidhmchláir trí rialachas córas digiteach a fheabhsú, trí Fíordheimhniú Ilfhachtóireach (MFA) agus rialuithe rochtana a fheabhsú do na hardáin a mbainistímid, trí chaighdeán deartha slána a dhoiciméadú, agus trí chleachtais shlána de réir réamhshocraithe a leabú i réitigh agus sreafaí oibre digiteacha nua.
- Tacaíodh le sábháilteacht an phobail ar fud na Cathrach agus an Chontae trí éiceachóras casta Teilifíse Ciorcaid Iata (TCI) na Comhairle a chothabháil, ag cinntiú go leanfar de bheith ag feidhmiú le linn tionscadal athailínithe bóithre rithabhachtacha, oibreacha tithíochta, agus forbairtí bonneagair cosanta tuilte. Suiteáladh agus rinneadh ceamaraí forfheidhmithe bruscair nua faoin Acht um Gheilleagar Ciorclach (Forálacha Ilghnéitheacha) 2022, a chothabháil, rud a neartaigh monatóireacht agus comhlíonadh comhshaoil. Leanadh den rannpháirtíocht réamhghníomhach leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta agus leis an Roinn Dlí agus Cirt chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin fhadtéarmacha maoinithe agus oibríochtúla, agus caidreamh oibre thar a bheith láidir á chothabháil leis an nGarda Síochána chun a chinntiú go dtacaíonn bonneagar TCI go seasta le póilíneacht, sábháilteacht phobail agus freagairt do theagmhais.

- Cuireadh dlús le bogadh na Comhairle i dtreo eagraíochta atá bunaithe ar shonraí trí shraith mhéadaitheach de phainéil rialaithe a dhearadh, a thógáil agus a chothabháil—lena n-áirítear léargais ar bhainistiú dramhaíola réigiúnach, ar iompar agus ar shoghluaisteacht, tuairisciú ar an CoPlan agus ar an gClár Méarachta, agus tacair sonraí oibríochtúla eile ar fud na cathrach agus an chontae. Leathnaíodh gníomhaíocht rialachais sonraí, neartaíodh cleachtais cháiliúcháin sonraí, agus leanadh de bheith ag forbairt painéil inmheánacha agus seachtracha a thacaíonn le cinnteoireacht atá bunaithe ar fhianaise ar fud na heagraíochta.
- Cuireadh dearadh nua i bhfeidhm do Limerick.ie agus leanadh de bheith ag cothabháil an ardáin mar sheirbhís dhigiteach slán, athléimneach agus inrochtana. Áiríodh leis seo cruachan leanúnach ar an ailtireacht bhunúsach, monatóireacht leanúnach ar leochaileachtaí, feabhsuithe inrochtaineachta a chur i bhfeidhm, feidhmíocht a bharrfheabhsú, agus tacú le nuashonruithe ábhair agus gnéithe chun a chinntiú go bhfanann Limerick.ie mar an geata iontaofa, ard-infhaighteachta le haghaidh faisnéise agus seirbhísí do chónaitheoirí, do ghnólaíochtaí agus do chuiditheoirí ar fud na Cathrach agus an Chontae.
- Rinneadh dul chun cinn le nuachóiriú timpeallacht SharePoint agus bainistíochta taifead na Comhairle trí na próisis agus na struchtúir a dhearadh a theastaíonn le haghaidh aistriú mórscaála d'ábhar oidhreacht. Dhírigh an obair in 2025 ar chleachtais inbhuanaithe bainistíochta faisnéise a bhunú, rialachas láithreáin a fheabhsú, agus cur chuige stórála fuar digiteach a chur i bhfeidhm do chomhaid chartlannaíochta móra chun tacú le coinneáil fhadtéarmach, forchostais stórála a laghdú, agus na bunchlocha le haghaidh bainistíochta taifead chomhlíontach a neartú de réir mar a leanann an clár ar aghaidh in 2026.

Pleananna, Polasaithe agus Beartais a Rinneadh in 2025

- Cuireadh Polasáí Úsáide Inghlactha na Comhairle maidir le hintleacht shaorga (IS) i bhfeidhm agus bunaíodh próisis mhaoirseachta inmheánacha chun treoir a thabhairt maidir le húsáid shábháilte agus eiticíúil na hintleachta saorga ar fud sheirbhísí na Comhairle. Tacaíodh le cur i bhfeidhm agus monatóireacht uirlisí píolótacha Microsoft Copilot, ag cabhrú leis an bhfoireann buntáistí táirgiúlachta praiticiúla a iniúchadh i dtimpeallacht rialaithe. Rinneadh dul chun cinn i dtaighde agus i bhforbairt ar úsáid na hintleachta saorga chun tacú le hanailís ar aighneachtaí comhairliúcháin phoiblí, ag cinntiú go mbeadh an obair uile taiscéalaíoch agus nach n-úsáidí í in aon phróisis chomhairliúcháin bheo.
- Tugadh isteach Beartas ríomhshínithe na Comhairle chun tacú le síniú digiteach Orduithe an Mhéara agus an Ard-Stiúrthóra amach anseo agus cuireadh tús le forbairt ORCA (Uathobriú Ródaithe Orduithe agus Comhlíontachta), córas sreabha oibre nua atá deartha chun go bhféadfar na hOrduithe seo a ullmhú, a athbhreithniú agus a shíniú

go leictreonach ar bhealach atá iniúchta go mór agus atá i gcomhréir leis an dlí. Dhírigh an obair in 2025 ar an gcreat beartais, na struchtúir rialachais agus an dearadh teicniúil a bhunú a theastaíonn chun a chinntiú, a luaithe a bheidh sé ag feidhmiú, go seachadfaidh ORCA próiseas digiteach slán, ard-ionracais, ó cheann go ceann a chomhlíonann na ceanglais reachtúla agus oibríochtúla go léir.

- Tacaíodh le cur i bhfeidhm Chlár an Mhéara (2024–2029) trí bhonneagar digiteach, uirlisí tuairiscithe agus feabhsuithe ar shreabhadh oibre.
- Rinneadh dul chun cinn i dtaca le hailíniú na Straitéise TFC agus Digití le catagóirí digiteacha na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Rialtais Áitiúil (LGMA) (Fórsa Saothair Digiteach, Seirbhísí Digiteacha, Pobail Dhigiteacha, Córais Dhigiteacha).

TEICNEOLAÍOCHTAÍ FAISNÉISE AGUS CUMARSÁIDE (TFC)

Tacaíocht do Chuspóirí na Roinne

Lean Rannóg TFC Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag tacú le gach roinn chun a gcuid cuspóirí a bhaint amach i rith 2025. Chuimsigh an tacaíocht seo réimse gníomhaíochtaí oibríochtúla leanúnacha, lena n-áirítear monatóireacht leanúnach ar shlándáil, cothabháil bonneagair agus córas criticiúil, agus soláthar seirbhísí cuimsitheacha tacaíochta d'úsáideoirí agus do dheasc.

Mórtionscadail agus Tionscnaimh

Chomh maith leis na hoibríochtaí laethúla seo, chríochnaigh an Rannóg TFC roinnt tionscadal agus tionscnamh móra go rathúil le linn 2025. Bhí na hiarrachtaí seo rithabhachtach chun cumais theicneolaíocha na Comhairle a fheabhsú agus chun a chinntiú go seachadtar seirbhísí go héifeachtach ar fud na roinne uile.

Cibearshlándáil

Rinne an Rannóg TFC dul chun cinn suntasach maidir le seasamh cibearshlándála Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a neartú in 2025. Cuireadh réimse leathan tionscnamh i bhfeidhm chun slándáil agus sláine chórais, sonraí agus oibríochtaí na Comhairle a chinntiú.

Bainistíocht Rochtana faoi Phribhléid (BRP)

Leathnaíodh Bainistíocht Rochtana faoi Phribhléid chun gach conraitheoir tríú páirtí chomh maith le foirne inmheánacha a chlúdach. Chinntigh an síneadh seo go gcuirfí prionsabal na pribhléide is lú i bhfeidhm maidir le róil riaracháin, agus infheictheacht chuimsitheach á soláthar aige thar na cuntais uile faoi phribhléid. Tríd an méid sin a dhéanamh, laghdaigh an Chomhairle an dóchúlacht go dtarlódh sárúithe slándála agus d'fheabhsaigh sí comhlíonadh foriomlán na gcaighdeán agus na rialachán ábhartha.

Bainistíocht Céannachta faoi Phribhléid (BCP)

I measc na bhfeabhsuithe ar Bhainistíocht Céannachta faoi Phribhléid bhí rochtain díreach in am agus ceadanna atá faoi theorainn ama. Rinneadh gníomhachtú róil do chuntais pribhléideacha faoi réir formheasa, agus cuireadh fiordheimhniú ilfhachtóireach (MFA) éigeantach i bhfeidhm do

gach ról pribhléideach. Thacaigh athbheithnithe rialta rochtana agus an cumas stair iniúchóireachta a íoslódáil tuilleadh le ceanglais chomhlíontachta agus chinntigh siad trédhearcacht i mbainistíocht cuntas pribhléideach.

Brath agus Freagairt Bhreistithe Bhainistithe (XDR)

Lean an Chomhairle lena comhpháirtíocht le hIonad Oibríochtaí Slándála (SOC) tiomnaithe, agus soláthraíodh monatóireacht agus cumas freagartha thapa 24/7. Chuir an réiteach Brath agus Freagairt Bhreistithe Bhainistithe seo ar chumas na Comhairle bagairtí cibearshlándála atá ag teacht chun cinn a bhrath agus freagairt go pras dóibh, rud a fheabhsaigh an athléimneacht fhoriomlán.

Oiliúint Feasachta Slándála agus Feachtais Fioscaireachta

Chuir feachtais mhíosúla feasachta slándála agus seisiúin oiliúna spriocdhírith do bhaill foirne a bhí ina gciantóirí arís agus arís eile le laghdú intomhaiste ar an so-ghabhálacht i leith ionsaithe fioscaireachta. Ina theannta sin, coimeádadh gach feiste de chuid na Comhairle cothrom le dáta leis na paistí slándála is déanaí, agus bhí gníomhaíocht bonneagair faoi réir monatóireachta leanúnaí, rud a laghdaigh leochaileachtaí ar fud na heagraíochta tuilleadh.

Seirbhís Clódóireachta Bhainistithe

Ag cur leis an rath a baineadh amach ar an tSeirbhís Clódóireachta Bhainistithe (MPS) in 2024, bhí tuilleadh optamaithe ann i rith 2025. Dhírigh an Rannóg TFC ar roinnt réimsí tábhachtacha chun an leas is fearr is féidir a bhaint as MPS don eagraíocht.

Éifeachtúlacht Chostais

Mar thoradh ar bhainistíocht leanúnach acmhainní priontála, tháinig laghdú leanúnach ar chostais chlódóireachta. Baineadh é seo amach trí phatrúin úsáide a bharrfheabhsú agus bainistíocht soláthair a fheabhsú, ag cinntiú go ndéantar acmhainní a leithdháileadh go héifeachtúil agus go laghdaítear caiteachas neamhriachtanach.

Táirgiúlacht Níos Fearr

Chuir cothabháil réamhghníomhach agus tacaíocht chuimsitheach don chabhlach priontála le laghdú ar an am neamhghníomhach. Mar thoradh air sin, feabhsaíodh táirgiúlacht na foirne, agus níor cuireadh isteach chomh mór sin ar oibríochtaí laethúla de bharr fadhbanna printeoirí.

Slándáil Níos Fearr

Choinnigh an MPS réitigh priontála slána láidre, rud a chinntigh nach raibh rochtain ach ag úsáideoirí údaraithe ar fhaisnéis íogair. Bhí comhlíonadh rialachán cosanta sonraí ina thosaíocht i gcónaí, ag cosaint sonraí eagraíochtúla agus pearsanta araon.

Buntáistí Comhshaoil

Leanadh leis na hiarrachtaí chun tionchar comhshaoil oibríochtaí priontála a íoslaghdú, agus díriodh ar thomhaltas páipéir agus fuinnimh araon a laghdú. Thacaigh na tionscnaimh seo le spriocanna inbhuanaitheachta níos leithne na Comhairle.

Bainistíocht Láraithe

Rinne an mhaoirseacht láraithe ar an bhflít priontála ag an bhfoireann TFC próisis bhainistíochta a shruthlíniú. Leis sin, éascaíodh monatóireacht, cothabháil agus imscaradh acmhainní priontála níos éifeachtaí ar fud na heagraíochta.

Priontáil "Follow Me"

Coinníodh an ghné priontála Follow Me, rud a chuir feabhas ar shlándáil agus ar choigilteas costais ar fáil. Bhain an fhoireann leas as an tsolúbthacht chun rochtain shlán a fháil ar a gcuid post priontála ó aon fheiste ar an líonra, rud a fheabhsaigh áisiúlacht agus smacht ar ghníomhaíochtaí priontála araon.

Físchomhdháil

I rith 2025, rinne an fhoireann TFC leathnú suntasach ar chumais físchomhdhála ar fud na heagraíochta. Cuireadh teicneolaíocht físchomhdhála isteach i seomraí cruinnithe breise, rud a fheabhsaigh an bonneagar a bhí riachtanach chun tacú le cruinnithe cumaisc agus comhoibriú cianda. Mar thoradh ar an leathnú seo, méadaíodh líon iomlán na seomraí a bhí cumasaithe le haghaidh físchomhdhála, rud a fhágann go bhfuil sé níos éasca do bhaill foirne agus do pháirtithe leasmhara ceangal a dhéanamh beag beann ar a suíomh fisiciúil.

Leis an bhfeabhas ar inrochtaineacht agus infhaighteacht na saoráidí seo, cuireadh nascacht gan uaim agus cuimsitheacht níos mó chun cinn, rud a chinntigh go bhféadfadh freastalaithe iargúlta páirt iomlán a ghlacadh i gcruinnithe agus i bplé. Trí infheistíocht a dhéanamh sna feabhsuithe seo, thacaigh TFC tuilleadh le tiomantas na heagraíochta do shocruithe oibre solúbtha agus cumarsáid éifeachtach i measc foirne dáilte.

Feabhsuithe ar Chórais Ghnó

In 2025, d'oibrigh an fhoireann TFC go dlúth le Seirbhísí Digiteacha chun roinnt córas gnó tábhachtacha a chur i bhfeidhm agus a uasghrádú. Dhírigh na hiarrachtaí seo ar éifeachtúlacht oibríochtúil, comhlíonadh, trédhearcacht agus taithí fhoriomlán an úsáideora a fheabhsú ar fud na heagraíochta.

- **Dynamics CRM:** Feabhsaíodh an t-ardán bainistíochta caidrimh le custaiméirí chun feidhmiúlacht fheabhsaithe a sholáthar. Thacaigh na huasghráduithe seo le bainistíocht níos fearr ar idirghníomhaíochtaí agus sonraí custaiméirí, rud a chuir le seachadadh seirbhíse níos éifeachtaí.
- **Clár Eitice:** Rinneadh nuashonruithe ar an gClár Eitice, rud a chinntíonn go gcomhlíonadh an córas ceanglais chomhlíontachta agus go gcoimeádfadh sé ardchaighdeán trédhearcachta laistigh den eagraíocht.
- **Cúntóir IS do Chomhairliúcháin Phoiblí:** Imscaradh cúntóir arna chumhachtú ag IS chun tacú le gníomhaíochtaí pleanála chun cinn. Chuidigh an uirlis seo le láimhseáil níos éifeachtaí comhairliúcháin phoiblí, le próisis a shruthlíniú agus le feabhas a chur ar inrochtaineacht do pháirtithe leasmhara.

- Uirlis rialachais tionscadail caipitiúil (CAPGOV): Rinneadh uasghráduithe suntasacha ar chóras CAPGOV, lena n-éascaítear maoirseacht agus bainistíocht níos láidre a dhéanamh ar thionscadail chaipitil. Thacaigh na feabhsuithe seo le monatóireacht, tuairisciú agus rialachas níos fearr ar thionscnaimh leanúnacha.
- Tairseach agus Uirlis Tuairiscithe Chlár an Mhéara: Mar thoradh ar fheabhsuithe ar Thairseach Chlár an Mhéara agus ar an uirlis tuairiscithe gaolmhar, tá próisis tuairiscithe níos sruthlínithe ann. Chuir sé seo le bainistíocht níos éifeachtaí clár agus rochtain níos éasca ar fhaisnéis thábhachtach.
- Córais GBRÁ: Rinneadh uasghráduithe iomadúla ar chórais GBRÁ, rud a neartaigh bunús teicneolaíoch na heagraíochta tuilleadh agus a thacaigh le raon leathan riachtanas gnó.

Deasc Sheirbhíse TFC

Láimhseáil an Deasc Seirbhíse TFC líon taifead ticéad in 2025, rud a léiríonn tacaíocht leanúnach d'obair iargúlta agus chumaisc. Léiríonn an líon ard ticéad bainistithe seo an t-éileamh leanúnach atá ar chúnamh teicniúil de réir mar a oiriúnaíonn an eagraíocht do mhúnlaí oibre nua agus do riachtanais theicneolaíochta atá ag athrú. Bhí ról rithábhachtach ag an Deasc Seirbhíse maidir le leanúnachas oibríochtúil a choinneáil, ag freagairt go pras do cheisteanna úsáideoirí agus do shaincheisteanna teicniúla a bhain le timpeallachtaí comhoibrithe ar an láthair agus cianda araon.

- Ticéid a bainistíodh in 2025: 21,191
- Athrú bliain ar bhliain (YoY):

Bliain	Ticéid	Athrú YoY	YoY %
2016	9,623		
2017	10,083	460	4.78%
2018	11,000	917	9.09%
2019	12,000	1,000	9.09%
2020	14,000	2,000	16.67%
2021	14,323	323	2.31%
2022	15,672	1,349	9.42%
2023	15,124	-548	-3.50%
2024	17,210	2,086	13.79%
2025	21,191	3,981	23.13%

Anailís ar Threochtaí Fáis

Le deich mbliana anuas, tá fás comhsheasmhach agus leanúnach ann, agus luasghéarú suntasach ag tarlú i ndiaidh 2023. Tá méadú suntasach ar rátaí fáis mar shaintréith den tréimhse seo, rud a léiríonn treocht dhearfach san fheidhmíocht fhoriomlán.

Bhí an méadú bliain ar bhliain is suntasaí idir 2024 agus 2025, nuair a bhí méadú suntasach de 23.13% ann. Léiríonn sé seo an fás bliantúil is mó laistigh den tréimhse atá faoi anailís, rud a chuireann béim ar thréimhse leathnúcháin eisceachtúil. Os a choinne sin, níor tharla an t-aon laghdú bliain ar bhliain

agus 2023 á chur i gcomparáid le 2022. Seasann an laghdú seo amach mar eisceacht i dtreocht a théann suas murach sin.

Príomhghníomhaíochtaí na Deisce Seirbhíse

Cruthú Airteagal Bunachar Eolais

Tá foireann na Deisce Seirbhíse freagrach as ailt chuimsitheacha eolais a fhorbairt. Tá na hacmhainní seo deartha chun cumhacht a thabhairt d'úsáideoirí trí threoir shoiléir agus réitigh a sholáthar do cheisteanna coitianta, rud a chuireann ar chumas úsáideoirí fadhbanna a réiteach go neamhspleách.

Comhoibriú le Foirne TFC agus Straitéise Digitigh

Tá sé riachtanach go mbeadh teagmháil rialta ann leis na foirne TFC agus Straitéise Digití chun fadhbanna atá ann cheana a réiteach agus chun fadhbanna amach anseo a chosc go réamhghníomhach. Cinntíonn an cur chuige comhoibríoch seo go dtugtar aghaidh ar dhúshláin theicniúla go héifeachtúil agus go bhfuil straitéisí i bhfeidhm chun cur isteach féideartha a mhaolú.

Cumarsáid an Úsáideora

Is gníomhaíocht lárnach í úsáideoirí a choinneáil ar an eolas faoi athruithe ábhartha agus faoi shaincheisteanna leanúnacha. Cuidíonn cumarsáid thráthúil agus thrédhearcach le muinín úsáideoirí a choinneáil agus cinntíonn sí go bhfuil úsáideoirí deiridh i gcónaí ar an eolas faoi stádas na gcóras agus na seirbhísí a bhfuil siad ag brath orthu.

Forbairt Beartais agus Nós Imeachta

Tá ról rithábhachtach ag an Deasc Seirbhíse i bhforbairt, i gcur i bhfeidhm agus i bhforfheidhmiú bheartais agus nósanna imeachta eagraíochtúla. Trí threoirlínte soiléire a bhunú, cinntíonn an fhoireann comhsheasmhacht agus comhlíonadh ar fud na n-oibríochtaí uile.

Bainistíocht Oifige agus Trealamh

Is freagracht rithábhachtach í spásanna agus trealamh oifige a eagrú agus a chothabháil. Áirítear leis sin maoirseacht a dhéanamh ar fheidhmiúlacht agus ullmhacht uirlisí riachtanacha agus a chinntiú go bhfuil na hacmhainní uile ar fáil agus go bhfuil siad á gcothabháil go maith le haghaidh oibríochtaí laethúla.

Tacaíocht Tionscadail TFC

Gné thábhachtach eile de ghníomhaíochtaí na Deisce Seirbhíse is ea tacaíocht a sholáthar do thionscadail TFC. Cuidíonn an fhoireann le tascanna a bhaineann leis an tionscadal, agus cuireann siad saíneolas agus cúnaimh praiticiúil ar fáil chun torthaí rathúla tionscadail a chinntiú.

INNOVATE LIMERICK DAC

Sa bhliain 2025, bhí ról lárnach ag Innovate Limerick maidir le nuálaíocht fiontraíochta agus forbairt eacnamaíochta a spreagadh ar fud chathair agus chontae Luimnigh. Ag cur leis na bunchlocha láidre atá ag an gcuideachta, tá misean na cuideachta fós dlúthcheangailte le tosaíochtaí straitéiseacha Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maidir le fás réigiúnach, iomaíochas agus cruthú post inbhuanaithe.

Tacaíonn Innovate Limerick le bunú, scálú, agus athléimneacht fadtéarmach gnólachtaí, le béim láidir ar fhiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna), gnólachtaí nuathionscanta ardacmhainneachta, agus cuideachtaí idirnáisiúnta atá ag iarraidh iad féin a lonnú nó a leathnú laistigh den réigiún. Déantar é seo a sheachadadh trí bhonneagar comhtháite, comhoibriú, agus cláir atá dírithe ar an earnáil a éascaíonn nuálaíocht agus forbairt fiontar.

Príomhréimsí Straitéiseacha

1. Bonneagar um Fhorbairt Fiontraíochta

Forbraíonn agus bainistíonn Innovate Limerick punann de mhoil fiontraíochta ar fud chathair agus chontae Luimnigh, lena n-áirítear Ionad Comhoibriú Engine, ENGINE, an Seanbhanc, agus Ionad Fiontraíochta N21. Leis na háiseanna seo, cuirtear spás ardchaighdeán, solúbtha ar fáil chun tacú le gnólachtaí ag gach céim den fhás.

2. Comhoibriú Fiontar, Cláir Straitéiseacha agus Tionscnaimh Réigiúnacha

Cothaíonn Innovate Limerick comhoibriú idir an tionscal, an lucht acadúil agus an rialtas, ag tacú le malartú eolais, forbairt scileanna agus fás gnó atá treoraithe ag an nuálaíocht trí thionscnaimh líonraithe, oideachais agus chomhpháirtíochta. Cuireann an eagraíocht cláir spriocdhírithe ar fáil freisin a spreagann forbairt earnála agus comhoibriú réigiúnach, lena n-áirítear:

- Scannánaíocht i Luimneach – Tionscnamh tiomnaithe chun léiriúchán scannán agus teilifíse a mhealladh ar fud an réigiúin agus tacú leis, ag cur le fás na dtionscal cruthaitheach agus ag feabhsú phróifíl Luimnigh.
- Líonra Mol ENGINE – Éiceachóras nasctha de 20 mol fiontar ar fud chathair, chontae Luimnigh, agus réigiún níos leithne an Mheán-Iarthair, chun comhoibriú a neartú agus rochtain ar thacaíochtaí fiontar a fheabhsú.

BONNEAGAR UM FHORBAIRT FIONTRAÍOCHTA

Tá soláthar bonneagair fiontraíochta ag Innovate Limerick fós lárnach chun tacú le fás eacnamaíoch inbhuanaithe agus deiseanna a chruthú do ghnólachtaí ar fud ceantair uirbeacha agus thuaithe Luimnigh araon. Trí úinéireacht agus bainistíocht ceithre mhol fiontar, cumasaíonn Innovate Limerick nuálaíocht, comhoibriú agus forbairt fiontar fadtéarmach ar fud earnálacha éagsúla.

Áirítear leis na moil sin:

- ENGINE agus Ionad Comhoibrithe Engine (Sráid Shisil, Cathair Luimnigh)
- N21 Ionad Fiontraíochta (Ráth Caola)
- An Seanbhanc (Mainistir na Féile)

Feidhmíocht agus Tionchar na Mol Fiontar

- Áitíocht 95 go 100% ar fud na spásanna mol fiontraíochta go léir, lena léirítear an t-éileamh láidir.
- Tacaíodh go díreach le breis is 15 gnólacht trí áiseanna moil, lena n-áirítear gnólachtaí nuathionscanta, FBManna, agus gnólachtaí méadaithe.
- 130 post breise cothaithe i gCathair Luimnigh trí Engine agus Ionad Comhoibrithe Engine
- Cothaíodh 110 post in Iarthar Luimnigh trí Ionad Fiontraíochta N21, Ráth Caola agus An Seanbhanc, Mainistir na Féile

Bainistíocht Oibríochtúil

Rinneadh bainistíocht ghníomhach ar Chaidrimh le Tionóntaí ar fud na mol uile, rud a chinntigh go n-oibreodh gach lá go réidh.

- Áiríodh le cothabháil an fhoirgnimh glanadh, péinteáil agus cothabháil sheachtrach chun ardchaighdeán na saoráidí a choinneáil.
- Le linn na Rabhadh Aimsire oráiste agus dearga, d'fhan na mol go léir ag feidhmiú go hiomlán, ag tacú le breis is 200 tionónta, agus ag soláthar spás oibre sábháilte do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair a raibh tionchar ag drochaimsir orthu.
- Tá leibhéil éagsúlachta ar fud na mol uile cothrom dea-chothromaithe de réir inscne, eitneachais agus cumas fisiciúil. Tarlaíonn tacaíocht do phobail nua, d'éagsúlacht agus do chuimsiú go horgánach, agus cothaíonn an cur chuige “doras i gcónaí ar oscailt” timpeallacht fháilteach, chuimsitheach.

Athbhreithniú ar an Mol Aonair

ENGINE agus Ionad Comhoibrithe Engine

Feidhmíonn an ENGINE, a osclaíodh in 2018 ar Shráid Shisil, Luimneach, mar mhol nuálaíochta agus fiontraíochta sa chathair. Sa bhliain 2022, cuireadh Ionad Comhoibrithe Inneall leis mar shíneadh nua-aimseartha ar ENGINE, rud a chuir spás, acmhainní agus áiseanna breise ar fáil do ghnólachtaí. Le chéile, feidhmíonn an dá fhoirgneamh mar mhol fiontraíochta comhtháite, a chuireann spásanna oibre ardchaighdeán, limistéir chomhoibrithe agus spásanna comhoibrithe ar fáil. Tá ENGINE agus Ionad Comhoibrithe Engine bunaithe mar mhol lárnach nuálaíochta agus fiontraíochta i gCathair Luimnigh, agus é ag feidhmiú ag 100% áitíochta. Chothaigh an spás na nithe seo a leanas:

1. Deiseanna Feabhsaithe do FBManna – timpeallacht thacúil a sholáthar inar féidir le fiontair bheaga agus mheánmhéide fás agus fostaíocht a chruthú.
2. Cultúr Fiontraíochta Feabhsaithe – comhoibriú, malartú smaointe agus forbairt fiontar a éascú.

3. Scileanna agus Nuálaíocht Mhéadaithe – gnólachtaí éagsúla a óstáil agus acmhainn áitiúil a threisiú i gcuideachtaí dúchasacha agus ilnáisiúnta araon.

Feidhmíocht Mhol Engine

- **Cumas agus Úsáid Mhol Engine:**
25 oifig phríobháideach (100% in úsáid), 130 deasc in úsáid go hiomlán, agus ceithre sheomra cruinnithe le hacmhainn chomhcheangailte de 41 duine. Tá méadú seasta tagtha ar úsáid seomraí cruinnithe le trí bliana anuas, ag sárú leibhéil 2024, rud a léiríonn an t-éileamh méadaitheach ar spás oibre comhoibríoch agus solúbtha.
- **Comhoibriú agus Rannpháirtíocht:**
Ó mhí Eanáir go mí na Samhna, bhí breis is 3,660 duine i láthair ag Ionad Comhoibrithe Engine ag breis is 213 imeacht dírithe ar fhiontair, i gcomhpháirtíocht le breis is 34 eagraíocht rialtais, acadúil agus tionscail, agus ag tiomáint an rannpháirtíocht rannpháirtithe is airde sa chlár Pathway to Innovate Midwest i measc na mol comhpháirtíochta náisiúnta.

Gnó Tionónta Mol Engine

Tá réimse gnólachtaí ag Ionad Comhoibrithe Engine, ag tacú le breis is **130 fostaí**:

- **Vitalograph** – Ceannaire domhanda i spiriméadair agus i bhfeistí leighis riospráide; neartaíonn sé earnáil teicneolaíochta leighis Luimnigh
- **Treaty Software** – tugadh chun cinn é mar ghnólacht nua de chúigear agus d'fhás sé go 35 ball foirne agus oibríonn sé leis an margadh idirnáisiúnta níos mó, bunaíodh i Luimneach é agus anois tá bonn sna Stáit Aontaithe aige
- **MDS Global** – Cuireann oifig Luimnigh na cuideachta seo atá lonnaithe sa Ríocht Aontaithe seirbhísí bogearraí ar fáil a chabhraíonn le gnólachtaí a n-oibríochtaí a bhainistiú agus a reáchtáil agus iad ag díol le gnólachtaí eile
- **Mavarick** – Bogearraí cuntasaíochta agus tuairiscithe carbóin, gnólacht nuathionscanta i Luimneach agus anois le brainse i Londain
- **Ministry of Brands** – Réitigh theicneolaíochta d'oibríochtaí eaglaise idirnáisiúnta. Lonnaithe i Luimneach, Gaillimh agus SAM
- **Accounting Pro** – Soláthraithe bogearraí cuntasaíochta ar líne – an dara hoifig i Luimneach ón mbunáit i gCorcaigh
- **Axis BIC** – Luasaire gnó a ullmhaíonn bunaitheoirí le haghaidh infheistíochta agus fáis.
- **Oifig Fiontair Áitiúil (OFÁ), Luimneach** – Cuireann sé meantóireacht, oiliúint agus imeachtaí ar fáil go díreach laistigh den Ionad, rud a fhágann go bhfuil rochtain éasca ar thacaíochtaí fiontraíochta do ghnólachtaí nuathionscanta agus do FBManna.
- **Scannánaíocht i Luimneach** – Ag tacú leis an tionscal cruthaitheach agus scannánaíochta sa Mheán-larthar.
- **Gníomhaireacht Bainistíochta Forbartha Talún** – Tacaíocht le pleanáil agus bainistíocht talún réigiúnach.
- **Narrative 4** – eagraíocht neamhbhrabúis a thraenálaíonn

oideoirí agus oibrithe óige chun Malartú Scéalta a éascú, uirlis a chothaíonn comhbhá agus nasc trí scéalaíocht

• SkillsCoLab

Gnó Tionónta Áis Fiontraíochta N21

Clúdaíonn Áis Fiontraíochta N21 i Ráth Caola achar 120,000 troigh chearnach thar naoi n-aonad fiontair, atá suite go straitéiseach amach ó bhóthar an N21, an príomhbhealach a nascann Cathair Luimnigh agus an Caisleán Thiar. Tacaíonn an tsaoráid le breis is 15 ghnólacht, lena n-áirítear Design Pro, The Butterfly Club, agus McAdare, ag soláthar fostaíochta do bhreis is 150 duine—rud a chuireann go mór le fás eacnamaíoch inbhuanaithe in Iarthar Luimnigh.

Tá éileamh mór fós ar spásanna fiontraíochta, ag feidhmiú ag áitiíocht 95 go 100%, rud a léiríonn ról rithabhachtach na háise san éiceachóras fiontraíochta réigiúnach. Ní hamháin go soláthraíonn an tsaoráid bonneagar ardchaighdeán ach éascaíonn sí nuálaíocht, comhoibriú agus forbairt fiontar fadtéarmach le haghaidh raon éagsúil gnólachtaí áitiúla freisin.

Gnó Tionónta an tSeanbhanc

Leanann an Seanbhanc, atá suite ar an bPríomhshráid, Mainistir na Féile, de ról dúbailte a bheith aige mar mhol fiontraíochta agus pobail araon in Iarthar Luimnigh. Sa bhliain 2025, cheiliúir an tsaoráid a trí bliana mar Mhol Leictreonach Mhainistir na Féile, ina raibh meascán éagsúil fiontar, lena n-áirítear cuideachta paitinní, cleachtas fisiteiripe, oibrithe iargúlta agus gnó pluiméireachta, agus úsáid á baint as deasc shealaíochta ar feadh thart ar 60 lá in aghaidh na bliana.

Cuireann an mol seirbhísí pobail riachtanacha ar fáil freisin, lena n-áirítear seirbhís lánaimseartha dochtúra teaghlaigh ar fáil gan choinne agus lasmuigh d'uaireanta oibre, a thacaíonn le thart ar 10 bpost coibhéiseach lánaimseartha (FTE) ar an iomlán.

Is gné lárnach den Seanbhanc í úsáid an phobail fós:

- Úsáideann **Oifig Turasóireachta Mhainistir na Féile** an mol go séasúrach agus athlonnaíonn sí ann le linn buaicmhíonna na turasóireachta chun fáilte a chur roimh chualiteoirí.
- Faigheann **trí eagraíocht dheonacha áitiúla** rochtain saor in aisce ar an mol le haghaidh tacaíochtaí fostaíochta, féilte agus imeachtaí áitiúla.
- **Tionscnamh na Nollag:** Chuir Innovate Limerick rochtain cumhachta ar fáil do Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, rud a chuir ar chumas soilsiú sealadach sráide agus páirceála, agus a fheabhsaigh sábháilteacht agus inrochtaineacht do chualiteoirí lár an bhaile.

COMHOIBRIÚ FIONTAR, CLÁIR STRAITÉISEACHA AGUS TIONSCNAIMH RÉIGIÚNACHA

Ó mhí Eanáir go mí na Nollag 2025, bhí an tIonad Comhoibrithe Engine ina mhol bríomhar d'fhás fiontar, do

nuálaíocht agus do chomhoibriú. Le linn na tréimhse seo, bhí breis is 3,660 duine i láthair ag an ionad ag breis is 213 imeacht, ag soláthar ardáin do ghnólachtaí nuathionscanta, do ghnólachtaí beaga agus meánmhéide, agus do pháirtithe leasmhara chun nascadh, eolas a roinnt, agus deiseanna gnó nua a fhorbairt.

Tionchar agus Rannpháirtíocht

- Breis is 3,660 duine a bhí i láthair ag breis is 213 imeacht dírithe ar fhiontair
- Breis is 34 comhpháirtíocht rialtais, acadúla agus tionscail
- Pathway to Innovate Midwest – an rannpháirtíocht rannpháirtithe is airde i measc na mol comhpháirtíochta ar fud na tíre

Tacaíocht Fiontar agus Nuálaíocht

Chomhoibrigh Innovate Limerick le gníomhaireachtaí rialtais, lucht déanta beartas, agus páirtithe leasmhara idirnáisiúnta chun an éiceachóras fiontraíochta i Luimneach a neartú.

- Reáchtáil an Lárionad roinnt ceardlann agus seisiún meantóireachta de chuid na nOifigí Fiontar Áitiúil (OFÁ), ag tacú le FBManna i bhfás gnó, leathnú idirnáisiúnta, agus cleachtais inbhuanaitheachta.
- I measc na dtionscnamh a dhírigh ar ghnólachtaí nuathionscanta bhí an Mol Taighde, Forbartha agus Nuálaíochta (RDI) Startup Sprint, Duaiseanna Gnólachtaí Nuathionscanta Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne (OTS) 2025, agus Pathway to Innovate – Clinic Nuálaíochta, rud a chabhraigh le fiontraíthe smaointe a chlaochlú ina ghnólachtaí inscálaithe.
- I mí na Bealtaine, threoraigh “Powering Smarter Business: The SME Sustainability Advantage”, arna comhóstáil le Cumann Tráchtála Luimnigh agus OFÁ Luimnigh, FBManna maidir le straitéisí inbhuanaitheachta agus fás amach anseo.
- Tháinig earnálacha fiontraíochta agus cruthaitheacha le chéile trí thionscadail chomhoibríocha, amhail Scéim Scannán Engine Shorts, taispeántais scannán do dhaoine óga, agus cruinnithe Scannánaíochta i Luimneach, ag tacú le nuálaíocht, forbairt scileanna, agus rannpháirtíocht réigiúnach.
- Reáchtáladh seisiúin “Buail leis an nGnó” de chuid Fhiontraíocht Éireann, chomh maith le himeachtaí eolais de chuid na Gníomhaireachta Forbartha Tionscail (GFT) agus imeachtaí faisnéise ilnáisiúnta, ag taispeáint tacaíochtaí fiontraíochta réigiúnacha agus deiseanna infheistíochta.
- Ceannaireacht a dhéanamh ar an gclár Pathway to Innovate sa Mheán-Iarthar, bainistiú a dhéanamh ar sheachadadh tionscadal, margaíocht agus imeachtaí, an rannpháirtíocht rannpháirtithe is airde a bhaint amach i measc na gcomhpháirtithe uile, tacú le gnólachtaí nuathionscanta agus gnólachtaí seanbhunaithe le ceardlanna agus meantóireacht duine le duine.
- Seoladh an tsraith “Nuálaíocht i mBun Gnímh”,

tionscnamh tras-tionscail a chuireann uirlisí ar fáil do cheannairí FBManna chun smaointe a thiontú ina dtorthaí inghníomhaithe.

- I gcomhpháirtíocht le Nuálaíocht an Ghrúpa Taighde agus Forbartha Tionscail (IRDG) agus Malartú Nuálaíochta Skillnet ar chlár dian forbartha gnó sé mhí.
- Tacaíocht a thabhairt do mhapáil fiontar i réigiún an Mheán-Iarthair trí AxisBIC Cork, agus léargas a chur ar fáil chun comhoibriú a neartú agus deiseanna fáis a aithint.
- Óstáil a dhéanamh ar chuairteanna ó dhaoine mór le rá idirnáisiúnta, lena n-áirítear Ambasadóir na hIodáile agus Ambasadóir na Breataine go hÉirinn, chun comhoibriú eacnamaíoch, acadúil agus cultúrtha réigiúnach a neartú.
- Éascú a dhéanamh ar chur i láthair tionóntaí mol agus spás a sholáthar do léiriúcháin, amhail “Connie”, tacú le háitíocht, fás líonra, agus rannpháirtíocht fiontar-phobail.
- Páirt a ghlacadh i Lá Náisiúnta Fiontraíochta na mBan agus i gceardlanna Ollscoil Teicneolaíochta OTS, lena cuireadh fiontraíocht, nuálaíocht agus forbairt tallainne chun cinn.
- Rath tionóntaí a aithint: bhuaigh Treaty Software, tionónta Engine, an gradam don Ghnólacht atá ag Teach Chun Cinn is Fearr ag Gradaim Chumann Tráchtála Luimnigh.
- I measc imeachtaí líonraithe agus comhoibríthe mhí na Bealtaine bhí Clinici Gnó OFÁ Luimnigh ar fud cúig Mhol Engine, ag críochnú le seisiún ag An Seanbhanc.
- Leathnaigh tionóntaí nua líonra na Mol Engine, agus síníodh comhaontuithe léasa ag An Seanbhanc agus Ionad Fiontraíochta Pobail Bhaile an Bhrúnaigh/Chlár Aidhne.
- Bhí Innovate Limerick i dteagmháil le comhlachtaí maoirseachta náisiúnta, ag cur leis an athbhreithniú bliantúil ar chlár na Mol Ceangailte, ag díriú ar fheidhmíocht oibríochtúil, ar mhéadrachtaí ratha, agus ar chórais áirithinte.
- I gcruinnithe straitéiseacha le Feirm Shóisialta Dhúin agus E-Hub, rinneadh iniúchadh ar dheiseanna fáis d’fhiontair áitiúla agus do rannpháirtíocht phobail.

IMEACHTAÍ FIONTRAÍOCHTA A BHÍ ANN

Eanáir – Breis is 110 duine a bhí i láthair ag 18 imeacht, lena n-áirítear:

- Ceardlanna OFÁ (roinnt dátaí)
- Imeacht Eolaíochta GFT
- Seisiún Sportstech Ireland
- Cúrsa Léiriúcháin Chruthaithigh
- Cruinnithe Gníomhaireacht Forbartha Talún agus Discover Limerick
- Cruinnithe inmheánacha Innovate Limerick

Feabhra – Breis is 60 duine a bhí i láthair ag 20 imeacht, lena n-áirítear:

- Ceardlanna OFÁ
- Oiliúint Acadamh na Foirne
- Cuairt chomhroinnte eolais Chomhairle Contae Mhaigh Eo
- Seisiún GFT Éireann
- Ceiliúradh Lá Fhéile Daithí Rialtas na Breataine Bige
- Seisiún “Buail leis an nGnó” de chuid Fiontraíocht Éireann

Márta – Breis is 390 duine a bhí i láthair ag breis is 30 imeacht, lena gclúdaítear gnólachtaí nuathionscanta, líonrú gnó, fás fiontar, agus comhoibrithe fiontar, lena n-áirítear:

- Cruinnithe agus ceardlanna na hOifige Fiontair Áitiúil
- Mol RDI Startup Sprint
- Cruinniú Boird Innovate Limerick
- Treaty Software agus cruinnithe domhanda MDS
- Cruinnithe Scannánaíocht i Luimneach

Aibreán – Breis is 608 duine a bhí i láthair ag 25 imeacht, lena n-áirítear:

- Gradaim OTS do Ghnólachtaí Nuathionscanta 2025
- Féile Scannán Idirnáisiúnta Catalyst
- Cuairt Malartú Nuálaíochta Skillnet
- Ceardlanna OFÁ agus seisiúin meantóireachta gnó
- Imeachtaí Fresh Film agus oiliúint Scannán/Físeáin

Bealtaine – Breis is 1,500 duine a bhí i láthair ag 34 imeacht, lena n-áirítear:

- Imeacht Líonraithe agus Cur i Láthair HBAN Angel
- Stáisiún vótála Toghdhain Uachtaránachta na Rómáine
- Ceardlanna OFÁ
- Toscaireacht ón tSeapáin – Léargais ar fhorbairt Pháirc Nuálaíochta
- “Powering Smarter Business: The SME Sustainability Advantage”

Meitheamh – Breis is 177 duine a bhí i láthair ag 23 imeacht, lena n-áirítear:

- Ceardlanna na hOifige Fiontair Áitiúil
- Scéim Scannán Engine Shorts 2025
- Taispeántas Scannán Óige Fresh Flicks
- Tacú le cláir chomhoibrithe agus mheantóireachta fiontar

Meán Fómhair – Breis is 375 duine a bhí i láthair ag 20 imeacht, lena n-áirítear:

- Imeacht Líonra Chumann Tráchtála Luimnigh
- Seoladh Pathway to Innovate – Clinic Nuálaíochta
- Ceardlanna OFÁ
- Cruinnithe Scannánaíocht i Luimneach
- Ceardlanna an Tascfhórsa do Ghnóthais Bheaga agus Mheánmhéide
- Cuairteanna Méara (An tSlóvaic agus Spokane)
- Cruinniú Réigiúnach Lár-Iarthair na Mol Nasctha

Deireadh Fómhair – Breis is 180 duine a bhí i láthair ag 16 imeacht, lena n-áirítear:

- Cruinnithe an Ghrúpa Taighde agus Forbartha Tionscail
- Clinic Buail Isteach Fiontraíocht Éireann
- Seisiúin Pathway to Innovate
- Cuairt Ambasadóir na hIodáile ar Engine
- Ionadaíocht ar Chruinniú Mullaigh Náisiúnta Nuálaíochta
- Rannpháirtíocht Lá Náisiúnta Fiontraíochta na mBan
- Tacaíocht léiriúcháin Connie

Samhain – Bhí breis is 287 duine a bhí i láthair ag 25 imeacht, lena n-áirítear:

- Ceardlanna agus seisiúin mheantóireachta OFÁ
- Pathway to Innovate – Ceardlanna Gnólachtaí

Nuathionscanta agus Gnólachtaí Seanbhunaithe

- Seisiúin Skillscolab
- Cuairteanna ó Ambasadóir na Breataine go hÉirinn
- Imeacht IS agus Do Ghnó (CeADAR agus Fóram Scileanna Réigiúnach an Mheán-Iarthair)
- Ceardlanna Fiontraíocht Éireann, IRDG, agus Skillsnet Réigiúnach an Mheán-Iarthair

ACHOIMRE AR THIONCHAR 2025

Sa bhliain 2025, bhí ról lárnach ag Innovate Limerick i bhfás fiontar agus nuálaíocht a spreagadh ar fud chathair agus chontae Luimnigh. Trína ceithre mhol fiontraíochta – ENGINE agus Ionad Comhoibrithe Engine, Ionad Fiontraíochta N21, agus an Seanbhanc – thacaigh an eagraíocht le breis agus 200 tionónta, chothaigh sí breis agus 240 post, agus choinnigh sí áitíocht idir 95 agus 100%. Ghlac breis is 3,660 duine páirt in 213 imeacht, agus bhain 15 ghnólacht, lena n-áirítear gnólachtaí nuathionscanta, FBManna, agus cuideachtaí idirnáisiúnta, leas as meantóireacht, cláir earnála, agus líonrú.

Chothaigh na Moil éagsúlacht, cuimsiú agus rannpháirtíocht phobail go horgánach, lena gcuirtear bonneagar athléimneach, ardchaighdeán ar fáil a chuireann comhoibriú, forbairt scileanna agus fás réigiúnach fadtéarmach chun cinn.

Leanann na moil de bhonneagar athléimneach, ardchaighdeán a sholáthar do ghnólachtaí nuathionscanta, do FBManna, agus do fhiontair atá dírithe ar an bpobal, ag cothú nuálaíochta, forbairt scileanna, agus fás eacnamaíoch fadtéarmach ar fud Luimnigh.

GNÍOMHAÍOCHT SCANNÁN RÉIGIÚNACH AN MHEÁN-IARTHAR: SCANNÁNAÍOCHT I LUIMNEACH / INNOVATE LIMERICK

Cúrsa léiriúcháin chruthaithe – Ghlac 16 duine páirt in oiliúint léiritheoirí cruthaitheacha.

Rannpháirtithe Limerick Film Lab: 18 léiritheoir (06 as Éirinn, 06 as Albain, 06 as Ceanada) 07 eagraíocht (Screen Scotland, Picture NL, Screen Ireland, Bord Oideachais agus Oiliúna Luimnigh agus an Chláir, Screen Producers Ireland, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Fiontraíocht Éireann).

Daoine na Míosa i Luimneach – Comharghrúpa tionscal scannán Luimnigh: Bronnadh Gradam Duine na Míosa i Luimneach air as aschur léiriúcháin an réigiúin a threisiú go suntasach, lena n-áirítear óstáil The Wayfinders agus Don't Forget the Lyrics ag Troy Studios.

Scéim Engine Shorts – Breis is 80 iarratas, coimisiúnaíodh 6 ghearrscannán agus breis is 150 ball foirne atá ag teacht chun cinn páirteach ann.

Scannánaíocht:**The Wayfinders** (Sraith fantaisíochta Éireannach SAM)

Rinneadh é a scannánú trasna Troy Studios (Luimneach), an Clár agus Tiobraid Árann san earrach/samhradh 2025. Tá cáil ar an léiriú as 140 criú agus 200 oibrí breise a fhostú gach lá, rud a chruthaíonn **“tionchar suntasach eacnamaíoch”** agus na céadta post áitiúil.

Don't Forget the Lyrics (Seó cluiche SAM) Rinneadh é a scannánú i mí Aibreáin ag Troy Studios le criú áitiúil fostaithe agus baill den lucht féachana íoctha.

The Big Pet Project de chuid RTÉ: Reáchtáladh codanna den tsraith neamhscripithe atá dírithe ar theaghlaigh san **Aonach agus i gCaiseal (Tiobraid Árann)** i mí na Nollag 2025, agus tá sé beartaithe iarléiriú agus craoladh a dhéanamh in 2026.

“Neven's Christmas in Limerick” — clár speisialta Nollag dhá pháirt RTÉ One a scannánaíodh go luath i mí na Nollag.

Scannánaíodh **The Traitors Ireland: Uncloaked** (an clár oifigiúil comhlántach/iar-seó de chuid The Traitors Ireland) i **stiúideo RTÉ i Luimneach**.

Crew Academy Initiative – (comhfhiontar le Screen Ireland)

14 chúrsa - 208 Rannpháirtí

Passport to Production – Iarthar Chorcaí, Fuaime Léiriúcháin Chruthaithigh do Dhéantóirí Scannán, Clár Screenability, Grodchúrsa AD, 03 Béasa Seit, Video Assist, 03 Clár Éachtaí, Athimirt Spóirt EVS, GrandMA3 Soilsíú agus Prapaí – Odyssey Studios, 03 Clár Éachtaí i gcomhar le Foireann Scileanna Fís Éireann agus The Wayfinders Production.

9 n-imeacht - 693 aoi (Infheictheacht réigiúnach, náisiúnta agus idirnáisiúnta)

Imeacht Líonraithe Fastnet, Aoi painéil Fastnet, Líonrú Fleadh Scannánaíocht na Gaillimhe, Imeacht Líonraithe Acadamh Náisiúnta na Tallainne (NTA) ag Féile Scannán Idirnáisiúnta Bhaile Átha Cliath (DIFF), Imeacht Líonraithe NTA ag an bhFéile Scannán Catalyst, Mná i Scannán agus Teilifís Líonrú Toronto, Scileanna Domhanda Fís Éireann (SI) agus NTAnna.

Next Gen - 1035

Access All Areas (Next Gen), Ollscoil Luimnigh - Cur i láthair. Gairmeacha sa Scannánaíocht ag Institiúid Scannán na hÉireann (IFI) le haghaidh Next Gen leis na NTAnna.

Léiriúcháin Scannán/Teilifíse = 38 socrúchán oibre

4 kids walk into a bank (Luimneach), Hokum (Iarthar Chorcaí), The Wayfinders (Luimneach), Young Offenders (Iarthar Chorcaí), Body is water (Iarthar Chorcaí),

3 gan script - Don't forget the lyrics (Luimneach), Next Level Chef (Baile Átha Cliath), Beat Shazam (Baile Átha Cliath)

Jimmy (Iarthar Chorcaí).

Seoladh Scéim Scáthaithe Criú agus 2 Shocrú Meantóireachta.

Iomlán: Rinneadh oiliúint ar 1,976 duine agus ghlac siad páirt i 23 clár, imeacht, léiriú agus gníomhaíocht in 2025.

Ionad Comhoibrithe Engine

An Seanbhanc, Mainistir na Féile

Ionad Comhoibrithe Engine

N21 Ionad Fiontraíochta Ráth Caola

ENGINE

David Jefferies -bogearraí ActionPoint

Siúlóid Bogach Feirm Shóisialta Mhol Dhúin

GASP 2025

GASP 2025

Seoladh Pathway to innovate

Stúideo podchraolta

Eolas le haghaidh turasóirí, An Seanbhanc, Mainistir na Féile

Vitalograph

Foireann Treaty Software i Mol Engine

Bhuaigh Treaty Software an gradam don Ghnólacht is Fearr atá ag Teacht Chun Cinn ag Gradaim Chumann Tráchtála Luimnigh

DISCOVER LIMERICK DAC

Tá ról lárnach ag Discover Limerick DAC i dturasóireacht Luimnigh ar fud a thrí phríomháit spéise do chuaiarteoirí: Caisleán Luimnigh, Ionad Oidhreacht Áth Dara agus Ionad Cuairteoirí Loch Goir. Bhí ról ar leith ag gach suíomh i dtairiscint turasóireachta chathair agus chontae Luimnigh a neartú agus rannpháirtíocht chuairteoirí a mhéadú.

- Bíonn an fhoireann ag plé go pearsanta le thart ar 7 duine as gach 10 gcuaiarteoir ar Chathair agus Contae Luimnigh le linn cuairteanna ar na suíomhanna seo.
- Léiríonn sé seo teagmháil dhíreach le thart ar 480,000 as 700,000 cuairteoir bliantúil chuig Luimneach.
- Fáiltíonn an fhoireann roimh thart ar 1.2 milliún idirghníomhaíocht ó chuairteoirí gach bliain, rud a mbíonn tionchar dearfach acu ar an gcéad tuiscint agus a chuireann Luimneach chun cinn go pearsanta.
- Bíonn na suíomhanna ag obair seacht lá sa tseachtain, 360 lá sa bhliain.

FORBAIRT EAGRAÍOCHTÚIL

Rinneadh dul chun cinn suntasach le linn 2025 maidir le cumas ceannaireachta agus struchtúir rialachais na heagraíochta a neartú, ag tacú le seachadadh oibríochtúil agus forbairt fhadtéarmach araon.

Daoine

- Ceapadh Ruth Vaughan mar Bhainisteoir Díolacháin agus Forbartha Gnó
- Ceapadh Emma Aherne mar Bhainisteoir Sóisearach Díolacháin agus Margaíochta Gníomhach
- Ceapadh Gillian Lattimore mar Bhainisteoir Ginearálta ag Caisleán Luimnigh

Bord Discover Limerick DAC

Ceapadh scairshealbhóirí nua chuig an mbord.

- Andrew Carey – Stiúrthóir Boird, Comhairleoir Sinsearach, Cumarsáid Chorporáideach agus Gnóthaí Poiblí, OL
- Donnacha Hurley – Stiúrthóir Boird, Bainisteoir Ginearálta, Óstán The Absolute
- Kim Mc Cormack - Stiúrthóir Boird, COO ViClarity
- Noel Gavin – Stiúrthóir Boird, Leas-Uachtarán Sinsearach, Northern Trust

Rialachas agus Maoirseacht

- Sheachaid Discover Limerick DAC a chéad straitéis eagraíochtúil in 2025
- Chuir Discover Limerick DAC a chéad chlár oibre bliantúil i bhfeidhm freisin
- Sheol Caisleán Luimnigh agus Ionad Cuairteoirí Loch Goir a gcéad chlár imeachtaí cuimsitheach bliana don bhliain 2026, atá deartha chun oidhreacht shaibhir, cultúr bríomhar agus traidisiúin ealaíonta Luimnigh a cheiliúradh

Clár Imeachtaí Chaisleán Luimnigh 2026, Sonraí an ealaíontóra Máiread Conway. Is ealaíontóir meán measctha í Máiread Conway agus céimí sa Mhínealaín ó Scoil Ealaíne agus Dearaidh Luimnigh agus ball tábhachtach den Fhoireann Discover Limerick ag Caisleán Luimnigh

EISPÉIREAS NA GCUAIRTEOIRÍ, AN LUCHT FÉACHANA A FHOIRTE AGUS A ÉAGSÚLÚ

Caisleán Luimnigh

Bliain thar a bheith rathúil ab ea 2025 do Chaisleán Luimnigh, le líon mór cuairteoirí, cláir chultúrtha leathnaithe, agus tabhairt isteach roinnt tionscnamh nua a fheabhsaigh eispéireas na gcuaiarteoirí agus a neartaigh a ról mar ionad cultúrtha mór.

- Chuir Caisleán Luimnigh fáilte roimh bhreis is 100,000 cuairteoir trína phríomh-eispéireas turasóireachta, rud a léiríonn a tóir leanúnach mar cheann de na nithe is tábhachtaí i Luimneach.

Bhí clár bríomhar imeachtaí cultúrtha agus ceardlann ar siúl sa Chaisleán i rith na bliana:

- Sé cheolchoirm díolta amach mar chuid den tsraith Beo ag an gCaisleán, chomh maith le ceolchoirm speisialta Oíche Chultúir
- Dhá cheardlann le linn Seachtain na hOidhreacht, 'Shaped by Water' le Daithi Collopy agus ceol beo ina dhiaidh sin
- Imeachtaí séasúracha, lena n-áirítear ceiliúradh do Fhéile Bríde, Féile Phádraig, agus Tóraíocht Uibheacha Cásca.
- Bhí trí imeacht eisiacha ar cíos corporáideach i gclós

an chaisleáin (beag, meánach agus mór), rud a léirigh acmhainneacht an chaisleáin mar ionad imeachtaí uathúil (nua)

Reáchtáil Caisleán Luimnigh imeachtaí do leanaí, imeachtaí stairiúla agus cultúrtha chun eispéireas na gcuairteoirí a éagsúlú

- Ceardlanna Ealaíne Samhraidh do Leanaí: Seoladh dhá sheisiún cruthaitheach dar teideal ‘Cruthaigh Puipead Dragain’ chun lucht féachana níos óige a mhealladh trí ghníomhaíochtaí ceardaíochta praiticiúla.
- Turais Threoraithe i mí Mheán Fómhair: Tugadh isteach turais threoraithe laethúla ag amanna sceidealaithe sonracha i rith mhí Mheán Fómhair chun eispéireas oideachasúil níos struchtúrtha agus feabhsaithe a sholáthar do chuairteoirí.
- Sraith Ceoil Am Lóin: Tionscnamh ceoil nua atá dírithe ar achomharc cultúrtha an chaisleáin a threisiú i rith an lae, ag soláthar léirithe beo do chuairteoirí agus do mhuintir na háite i rith an lae

Bhí Caisleán Luimnigh ina shuíomh tábhachtach le haghaidh seoltaí cultúrtha náisiúnta agus do thionscnaimh faoi stiúir an phobail, rud a neartaigh a ról i dtaca le cruthaitheacht na hóige agus oidhreacht réigiúnach a chothú.

- Seoladh Chruinniú na nÓg 2025: Sheol an tAire Ealaíon, Cultúir, Cumarsáide, Meán agus Spóirt, Patrick O'Donovan TD, lá náisiúnta na cruthaitheachta saor in aisce do dhaoine óga in Éirinn go hoifigiúil ag an gcaisleán. Bhí Ceolfhoireann Óige Aireagail na hÉireann agus Amharclann Óige Chontae Luimnigh páirteach san ócáid.
- This is Art! de chuid RTÉ! Bhí Caisleán Luimnigh ar cheann de chúig shuíomh náisiúnta a roghnaíodh chun gailearaí ealaíne poiblí sealadach a óstáil. Taispeánadh saothar ó thriúr ealaíontóirí óga cumasacha ó Luimneach i suiteáil ciúb trí thaobh uathúil i sa chaifé The Siege mar chuid den tionscnamh uile-oileáin seo
- Seoladh Ghradaim Mórtas Áite IPB, bhí an caisleán ina óstach don 23ú bliain de na gradaim cháiliúla seo. Bhí an príomhshearmanas bronnta duaiseanna, arna óstáil ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, ar siúl i Luimneach i mí na Samhna.
- Seoladh an Tionscadail Scéalaíochta Idirghlúine, thug an tionscadal seo mic léinn ó Ollscoil Luimnigh, leanaí ó Scoil Mhuire, agus a seantuismitheoirí le chéile chun scéalta áitiúla a roinnt.
- Ceiliúradh Chiaráin Mhic Mathúna: Reáchtáladh ócáid speisialta i Seomra an Chaisleáin i gcomóradh shaol agus saothar an chraoltóra agus an bhéaloideasóra, ina raibh ceol beo agus cur i láthair.

Mar chuid de cheiliúradh Bhaile Oíche Shamhna na hÉireann, Con Mór, tháinig suiteáil mhórsála iontach chun beatha sa chlós thar chúig oíche i dtaispeántas drámatúil fuaime, solais agus deataigh, ag athrú an tsuimh mheánaoiseach ina eispéireas miotaseolaíoch tumtha.

Áiríodh na ceardlanna breise Oíche Shamhna seo a leanas:

- Ceardlann Priontála Oíche Shamhna ‘Daoine Cáiliúla i gCló’

- Ceardlann Déanta Masc ‘Daoine Cáiliúla faoi Bhréagrioht’
- Ceardlann ealaíne do leanaí ‘Péinteáil puimcín’
- ‘Scéalta na Samhna’ le Daithí Collopy

Ceardlanna le haghaidh leanaí i gCaisleán Luimnigh

Chuir Caisleán Luimnigh clár Nollag fairsing agus rathúil ar fáil, rud a d'athraigh an láthair ina ionad féile bríomhar.

- Bhí naoi léiriú thar chúig lá ar siúl sa tsraith ‘Live at the Castle Suite’, le tacaíocht ó Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Thug na léirithe seo ceol agus cultúr chuig an suíomh stairiúil a bhí ag breathnú amach ar Abhainn na Sionainne.
- Bhí lucht féachana teaghlaigh i gcroílár an chlár le ‘Merry Mayhem’, léiriú Nollag úrnua do leanaí scríofa agus stiúrtha ag Margaret Hough as Luimneach.
- Chuir Ceardlann Ceoldráma Luimnigh ‘Ceoldráma agus Carúil’ i láthair, dhá cheolchoirm draíochtúla ina raibh meascadh de na carúil is ansa linn, amhráin den scoth, agus buaicphointí ceoldráma agus ag deireadh an cheiliúrtha, tháinig na healaíontóirí Éireannacha is fearr Paddy Casey, Mundy agus Jerry Fish amach ar an stáitse.
- Chomh maith leis sin, reáchtáil an Caisleán dhá cheardlann phíolótacha do leanaí, ina measc an Cheardlann Cheoil We're Going on a Bear Hunt agus an Cheardlann Create Your Own Jingle Bells, ag soláthar eispéiris fhéile chruthaitheacha agus tarraingteacha don lucht féachana níos óige.
- Bhí tráthnóna scéalaíochta teaghlaigh ann, ‘Scéalta Nollag le Daithí Collopy’, ina raibh scéalaíocht thraidisiúnta na hÉireann, amhráin agus véarsaí, canadh, agus paráid speisialta Dreoilín do leanaí.

Ceoldráma agus Carúil, Live at The Castle Suite, Nollaig 2025

- I rith thréimhse na Nollag, bhí an Caisleán soilsithe go hálainn, leag na soilse béim ar a thúr stairiúil agus chruthaigh siad láithreach amhairc suntasach trasna Abhainn na Sionainne. Cuireadh feabhas breise ar an gclós le soilsiú maisiúil agus 30 crann Nollag, rud a chruthaigh atmaisféar taitneamhach agus draíochtúil.

Ionad Oidhreachta Áth Dara

Bhí ról tacaíochta tábhachtach ag Ionad Oidhreachta Áth Dara maidir le seirbhísí do chuairteoirí a sholáthar agus turasóireacht oidhreachta a chur chun cinn laistigh den réigiún, go háirithe mar ullmhúchán do Chorn Ryder 2027.

- Chuir siad fáilte roimh 280,000 cuairteoir chuig an ionad agus tháinig beagnach 8-10 gcóiste in aghaidh an lae i rith shéasúr an tsamhraidh
- Chuir siad eolas do chuairteoirí, turais siúil agus turais threoraithe ar Chaisleán Desmond ar fáil i rith mhí an Mheithimh, mhí Iúil, mhí Lúnasa agus mhí Mheán Fómhair
- Chuir an tIonad le rannpháirtíocht an phobail trí rannpháirtíocht agus tacaíocht a thabhairt i bParáid Lá Fhéile Pádraig
- Mar chuid de Sheachtain na hOidhreachta, tugadh cuireadh don phobal freastal ar imeacht ‘Shaped by Water’. Bhí léiriú scéalaíochta traidisiúnta Seanchaithe le Daithi Collopy mar chuid den ócáid uathúil seo, agus ceol beo ina dhiaidh sin.

Féile Lughnasa, Loch Goir

Loch Goir

Bhí bliain thar a bheith rathúil ag Ionad Cuairteoirí Loch Goir, a dhírigh ar chaomhnú oidhreachta, cláir chultúrtha, rannpháirtíocht phobail agus turasóireacht inbhuanaithe.

- Chuir siad fáilte roimh bhreis is 25,000 cuairteoir
- Fuair siad maoiniú deontais €25,000 ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara chun tacú le forbairt tionscnamh turasóireachta agraibhia

Bhí 3 fhéile nua acu:

- ‘Féile Bheach Loch Goir’, ceiliúradh ar Phailneoirí an Dúlra
- ‘Féile Ghrianstad an tsamhraidh’, ag ceiliúradh draíocht lár an tsamhraidh, nuair a thagann an dúlra, an miotas agus an pobal le chéile
- ‘Féile an Fhómhair Lughnasa’ an fhéile fhómhair is sine in Éirinn, ag ceiliúradh ceardaíocht thraidisiúnta, oidhreachta feirmeoireachta agus nasc pobail.

Bhí margaí cois locha, ceol traidisiúnta, scéalaíocht, ceardlanna ceardaíochta, cainteanna oideachasúla, agus gníomhaíochtaí teaghlaigh mar chuid de na féilte seo, rud a mheall líon mór cuairteoirí agus a thacaigh le turasóireacht chultúrtha sa réigiún. Bhain cuairteoirí taitneamh as gníomhaíochtaí praiticiúla freisin amhail taispeántas agus ceardlanna ar fhíodóireacht agus sníomh sailí, turas ithreach naofa de Chiorcal Liag na Gráinsí, agus ceol traidisiúnta Éireannach bríomhar. Bhain na leanaí taitneamh as lá spráíúil teaghlaigh le crios ealaíon agus ceardaíochta do leanaí agus teagmhálacha le hainmhithe feirme.

Bhí ról ríthábhachtach ag Loch Goir san oideachas oidhreachta, agus clár éagsúil cainteanna, léirithe agus ceardlann á reáchtáil aige

- ‘Draíocht Fhoraoise Báistí na hÉireann’, caint spreagúil le hEoghan Daltun
- Tráthnóna Filíochta Naomh Bríd, le filí áitiúla
- Scéalaíocht do leanaí Deireadh Seachtaine Fhéile Pádraig ‘Scéalta agus Béaloideas’ leis an scéalaí áitiúil John Carew
- Tóraíocht Taisce Domhnach Cásca do leanaí
- ‘From Skellig to Tory Islands: A lifetime of Exploring Ireland le seandálaí is mó le rá na hÉireann, Michael Gibbons
- Ceardlann Sheachtain na hOidhreachta, ‘Múnlaith ag Uisce’ scéalaíocht seanchaí cois locha le John Carew
- Léiriú Oíche Chultúir, ‘Cu Roi Mac Daire’ ina gcuirtear ceol, drámaíocht, scéalaíocht agus ealaín le chéile
- Mar chuid de ‘Scoil Fómhair Rose Fitzgerald Kennedy’, labhair Brian Collopy ó Loch Goir faoin tionscadal agus faoin tionscnamh Béaloidis a bhailigh cuimhní cinn ó raon daoine áitiúla chun spléachadh ar stair fhada Loch Goir a ghabháil.
- Ceardlann déanta fleasc Nollag traidisiúnta, áit ar chruthaigh rannpháirtithe fleasca séasúracha trí úsáid a bhaint as ábhair nádúrtha ó fhoincíní áitiúla.

Bhí rannpháirtíocht na hóige fós lárnach i misean an Ionaid. I measc na bpríomhthionscnamh bhí:

- Campaí samhraidh cadhcála dhá lá le haghaidh leanaí ag díriú ar an dúlra, ar an mbithéagsúlacht,
- Cláir turas scoile a thacaíonn le foghlaim churaclaim i stair, i mbéaloideas agus i bhfeasacht chomhshaoil

Chothaigh na tionscnaimh seo nasc níos doimhne idir daoine óga agus a n-oidhreachta áitiúil.

Mar chuid de cheiliúradh Bhaile Oíche Shamhna na hÉireann, bhí clár bríomhar imeachtaí ar siúl i Loch Goir i rith sheachtain Oíche Shamhna

- Ceardlann snoíodóireachta puimcíní
- Ceardlann déanta maisc le haghaidh leanaí agus tóraíocht taisce scanrúil ina diaidh sin
- Scéalaíocht: Bunús na Síog i dTraidisiún na hÉireann le Brian Collopy
- Scéalaíocht le John Carew
- Eispéireas séance tumtha agus atmaisféarach
- Léiriú tine iontach ó ROGU
- Gníomhaíochtaí cultúrtha atá oiriúnach do theaghlaigh ag ceiliúradh traidisiúin ársa Oíche Shamhna na hÉireann

CLÚDACH NA MEÁN | TURAIS TUISCEANA

Bláthnaid Ní Chofaigh Nationwide i dteannta baill foirne Chaisleán Luimnigh

- Fuair Caisleán Luimnigh aird shuntasach sna meáin náisiúnta agus idirnáisiúnta i rith na bliana, lena n-áirítear craoltaí teilifíse RTÉ do Nationwide a cheiliúir Seachtain na hOidhreacht agus Oíche Chultúir ag neartú phróifíl an Chaisleáin agus ag athneartú a sheasamh mar cheann de phríomh-áiteanna oidhreacht na hÉireann.
- Tharla seoladh náisiúnta Chruinniú na nÓg 2025 le ceiliúradh cruthaitheachta i gclós an chaisleáin
- Chuir an caisleán fáilte roimh na 'Rósanna' mar chuid de Chamchuairt Idirnáisiúnta Rós Thrá Lí 2025
- Seoladh Geamaireacht Specsavers Luimnigh 2025/26 i Halla Ceolchoirme na hOllscoile (UCH) le seisiún grianghrafadóireachta ríoga leis an bhfoireann aisteoirí ag Caisleán Luimnigh.
- Cheiliúir Caisleán Luimnigh aistriú Amasán an Choirn Ryder le suiteáil Liathróid Ghailf ollmhór. Nochtadh liathróid gailf ollmhór 6 x 6 i gclós an chaisleáin chun comóradh a dhéanamh ar aistriú siombalach Amasán an Choirn Ryder ó Nua-Eabhrac go dtí Adare Manor, Luimneach.
- Roinn Brian Collopy, staraí in Ionad Cuairteoirí Loch Goir, scéalta mealltacha faoi Loch Goir agus Ciorcal Liag na Gráinsí ar The Sunday Show le Ed Finn ar Sunshine 1068FM.
- Chuir Caisleán Luimnigh fáilte roimh thrí thoscaireacht chuig Caisleán Luimnigh, roimh POF Fhóram Feidhmiúcháin Chumann Tráchtála na hÉireann, toscaireacht turasóireachta ó Thuaisceart Éireann agus Kara Owen, Ambasadóir na Breataine go hÉirinn, mar aon le toscairí a bhí i láthair ag an ócáid 'Joining the Dots'.
- San iomlán, d'óstáil Discover Limerick DAC 21 cuairt eolais agus cur chun cinn san iomlán, lena n-áirítear 12 thuras eolais agus naoi gcuairt ó thionchairí agus cuairteanna trádála taistil. Thug na cuairteanna seo deiseanna luachmhara chun ár láithreáin agus réigiún níos leithne Luimnigh a chur chun cinn do chomhpháirtithe turasóireachta tábhachtacha, do na meáin agus d'ionadaithe idirnáisiúnta.

Turas Eolais d'Oibreoirí Turas Cóiste na Breataine Móire, Caisleán Luimnigh

Príomhfheidhmeannach Discover Limerick DAC, Elaine Donohue, i dteannta Ambasadóir na Breataine go hÉirinn, Kara Owen

Forbairt Gnó

Bliain thar a bheith táirgiúil ab ea 2025 do Discover Limerick ó thaobh díolacháin agus forbartha gnó de, agus béim láidir ar theagmháil dhomhanda agus ar rannpháirtíocht sa tionscal. D'fhreastail an fhoireann ar naoi gceardlann agus imeacht thábhachtacha tionscail, sa bhaile agus go hidirnáisiúnta araon, rud a chuir ardáin luachmhara ar fáil chun Luimneach a chur i láthair mar cheann scríbe briomhar agus tarraingteach le cuairt a thabhairt air, fanacht ann agus iniúchadh a dhéanamh air agus í féin a shuíomh go straitéiseach le haghaidh fáis amach anseo a bhaineann le Corn Ryder.

D'fhreastail an fhoireann ar na himeachtaí trádála seo a leanas.

- Ceardlann Oibreora Chóiste Fáilte Éireann sa Bhreatain Mhór
- Ceardlann Isteach Dhomhanda Fáilte Éireann
- Só-cheardlann Fáilte Éireann
- Comhdháil Chónaidhm Thionscal Turasóireachta na hÉireann (ITIC) 2025
- Comhdháil Chumann an Eispéiris agus na nDíol Spéise do Chuardteoirí (AVEA)
- Imeacht Líonrú Turasóireachta Luimnigh agus an Chláir Fáilte Éireann.
- Ceardlann Oibreoirí Turas na hÉireann
- Margadh Taistil an Domhain, Londain
- Turas foghlama Lintz

Bainisteoir Díolacháin agus Forbartha Gnó, Ruth Vaughan ag Margadh Taistil an Domhain, Londain

FORBAIRT STRAITÉISEACH LUIMNIGH FICHE TRÍOCHA DAC

CEARNÓG OPERA

Cearnóg Opera CGI

Is forbairt úsáide measctha shuntasach í an tionscadal Cearnóg Opera, atá 3.7 acra ar mhéid, i gcomhthéacs réigiúnach agus náisiúnta agus léiríonn sí stádas Luimnigh mar chathair cheannródaíoch san inbhuanaitheacht agus sa nuálaíocht. San áireamh i gCearnóg Opera beidh an spás cathartha is mó atá le cruthú i Lár Chathair Luimnigh le breis is 100 bliain. San áireamh sa tionscadal beidh meascán de struchtúir nua den chéad ghlúin eile agus 16 fhoirgneamh oidhreacht a bheidh caomhnaithe go cúramach. Eagraithe mórthimpeall ar chearnóg mhór do choisithe, san áireamh tá leabharlann, óstán agus spásanna caithimh aimsire, mar aon le háiteanna chun cónaí iontu agus chun oibriú iontu.

Tá ag éirí go maith leis an tionscadal anois, críochnaíodh an íoslach ar fad agus an foirgneamh Parcel 1 an 29 Deireadh Fómhair. Tá an próiseas tairisceana don Leabharlann, Cearnóg Opera a Ceathair, agus Réimse Poiblí an Phláis Láir críochnaithe, agus sainaithníodh conraitheoir roghnaithe, cé go bhfuil dámhachtain an chonartha curtha ar fionraí go dtí go bhfaighfear deimhniú ar an maoiniú. Tá tionscadal athchóirithe Fhoirgneamh Sainchomhartha Oifig na nOibreacha Poiblí (OOP), Réimse Poiblí Phláis an Bhainc agus an Ghráinseach ar siúl agus tá Sisk ceaptha chun an conradh a sheachadadh faoi Ráithe 1 2028.

Tharla seoladh mór Cearnóg Opera a hAon an 8 Meán Fómhair ar Shráid Mhichíl, Luimneach. Rinne an ócáid mhór seo ceiliúradh ar chríochnú praiticiúil an fhoirgnimh, lenar sainaithníodh cloch mhíle shuntasach in athghiniúint uirbeach agus i bhforbairt inbhuanaithe Luimnigh. D'fhreastail breis is 200 aoi ar an seoladh. Ba bhuaicphointe eile in 2025 é seoladh Dhearbhan Luimnigh, lenar tugadh isteach tionscnamh nua atá ceaptha chun tacú le gnólachtáí áitiúla agus rannpháirtíocht i lár na cathrach a spreagadh. Reachtáladh dhá thaispeántas mhóra ag Cearnóg Opera a hAon i mí Dheireadh Fómhair freisin, ina measc an 41ú EVA Idirnáisiúnta agus taispeántas Grafaicí Scoil Ealaíne agus Dearaidh Luimnigh.

Forbrófar Cearnóg Opera thar thréimhse sé bliana agus fostófar breis is 3,000 duine ar champas 450,000 troigh chearnach. I ndiaidh fhorbairt Gardens International, leagfaidh Cearnóg Opera síos ardchaighdeán inbhuanaitheachta agus ailtireachta, agus é mar aidhm díriú ar dheimhniú CDFC Platanaím, WELL Platanaím agus Foirgnimh nach mór Neodrach ó thaobh Fuinnimh (FNF).

Aistrefar an Plás Lárnach ó mhol fostaíochta i rith an lae go dtí ceann scríbe oíche áit a mbeidh saoráidí bia agus siamsaíochta. Meallfaidh Cearnóg Opera cuideachtaí náisiúnta agus idirnáisiúnta, cruthófar poist agus spreagfar tuilleadh infheistíochtaí i Lár na Cathrach i Luimneach.

CEATHRÚ COIS ABHANN CLEEVES

Ceathrú Cois Abhann Cleaves CGI

Beidh an láithreán 10 n-acra sheanmhonarcha Cleaves ar bhruach thuaidh na Sionainne mar chuid de lár na cathrach atá ag forbairt. San áireamh tá monarcha stairiúil Cleaves, láithreán an Longchlóis, láithreán na Sailéiseach, a nascann an dá thaobh den Chuarbhóthar Thuaidh/Trá Uí Cheallacháin. Fianaise ar na féidearthachtaí a bhaineann leis an láithreán é an gealltanas a tugadh maoiniú a chur ar fáil faoin gCiste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (CAFU) - dul chun cinn suntasach do thionscadal lena mbaineann tábhacht áitiúil, réigiúnach agus náisiúnta.

Rinneadh tuilleadh dul chun cinn i ndáil le tionscadal Cheathrú Chois Abhann Cleaves i rith na bliana. An 11 Samhain, chuir Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, i gcomhpháirtíocht le Forbairt Straitéiseach Luimneach Fiche Tríocha DAC, iarratas pleanála go foirmiúil faoi bhráid an Choimisiúin Phleanála le haghaidh forbairt ilúsáide chlaohlaitheach ag Ceathrú Bruach Abhann Cleaves. Clúdaíonn an t-iarratas Céim 2 den mháistirphlean foriomlán agus lorgaítear toiliú faoi Alt 175 agus 177AE den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000. Áirítear leis an bhforbairt atá beartaithe na nithe seo a leanas:

- 234 teach nua ardchaighdeán atá éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de
- 270 spás leapa do mhic léinn atá tógtha chun na críche sin ag tacú le hinstiúidí acadúla Luimnigh
- 0.78 heictear de réimse poiblí, lena n-áirítear Páirc an Taiscumair/na Cairéil agus Plaza an Mhuilinn Lín
- Crèche agus 299 méadar cearnach d'achar urláir tráchtála

Le linn 2025, chuir Limerick Fiche Tríocha béim láidir ar rannpháirtíocht phobail mar chuid den phróiseas pleanála do Cheathrú Bruach Abhann Cleeves. Eagraíodh sraith comhairliúcháin phoiblí chun a chinntiú go raibh deis ag cónaitheoirí áitiúla, gnólachtaí agus páirtithe leasmhara a dtuairimí agus a léargas a chur in iúl maidir leis an bhforbairt atá beartaithe. Áiríodh leis na comhairliúcháin seo seisiúin faisnéise oscailte, ceardlanna idirghníomhacha, agus ardáin aiseolais ar líne,

Tá dul chun cinn déanta ar oibreacha oidhreacht ar Fhoirgneamh an Mhuilinn Lín, agus tá dearadh mionsonraithe agus doiciméid tairisceana críochnaithe agus tairiscintí faighte. Cuireadh tús le Céim 2A2 don réimse poiblí agus do chriosanna cónaithe, agus críochnaíodh dearadh eatramhacha agus seiceálacha inmharthanachta. Sannadh caibidlí ar anailís bhonnline comhshaoil agus ar Thuarascáil Measúnaithe Tionchair Chomhshaoil (EIAR).

Tá achoimre dearaidh, staidéar féidearthachta agus sonraíocht aschuir Champas Cathrach TUS Cleeves críochnaithe, agus tá an tuarascáil deiridh Céim 1 á cur i gcrích.

GARDENS INTERNATIONAL

Chuir Gardens International fáilte roimh thionóntaí nua san fhoirgneamh in 2025, lena n-áirítear Openchip agus Siopa Caife Babylon. D'óstáil an foirgneamh roinnt imeachtaí suntasacha éagsúla agus d'fhreastail gairmithe agus baill den phobal araon orthu. Fianaise ab ea na himeachtaí sin ar ról Gardens International mar ionad den chéad scoth do ghníomhaíochtaí gnó agus cultúrtha.

Áiríodh sna himeachtaí seo

- Taispeántas Ceirmeachta Scoil Ealaíon agus Dearaidh Luimnigh (LSAD) 'Grounded'
- Maidin Caife Lá Idirnáisiúnta na mBan
- Tionól Saoránach Ollscoil Luimnigh
- FashionFest (Seoladh Riverfest)
- Ócáid Tiomsaithe Airgid fhoirmeálta Scoil Cheoil Luimnigh
- Taispeántas Céimithe Faisin LSAD
- Tráth na gCeist DM Financials
- Lón Ceannaireachta Gnó Gharraí Eoin
- Maidin Caife Lá Sláinte na bhFear
- Teachta le Chéile Nollag Tionóntaí na nGairdíní
- Seoladh Ghníomhaireacht Forbartha Tionscail (GFT) OpenChip

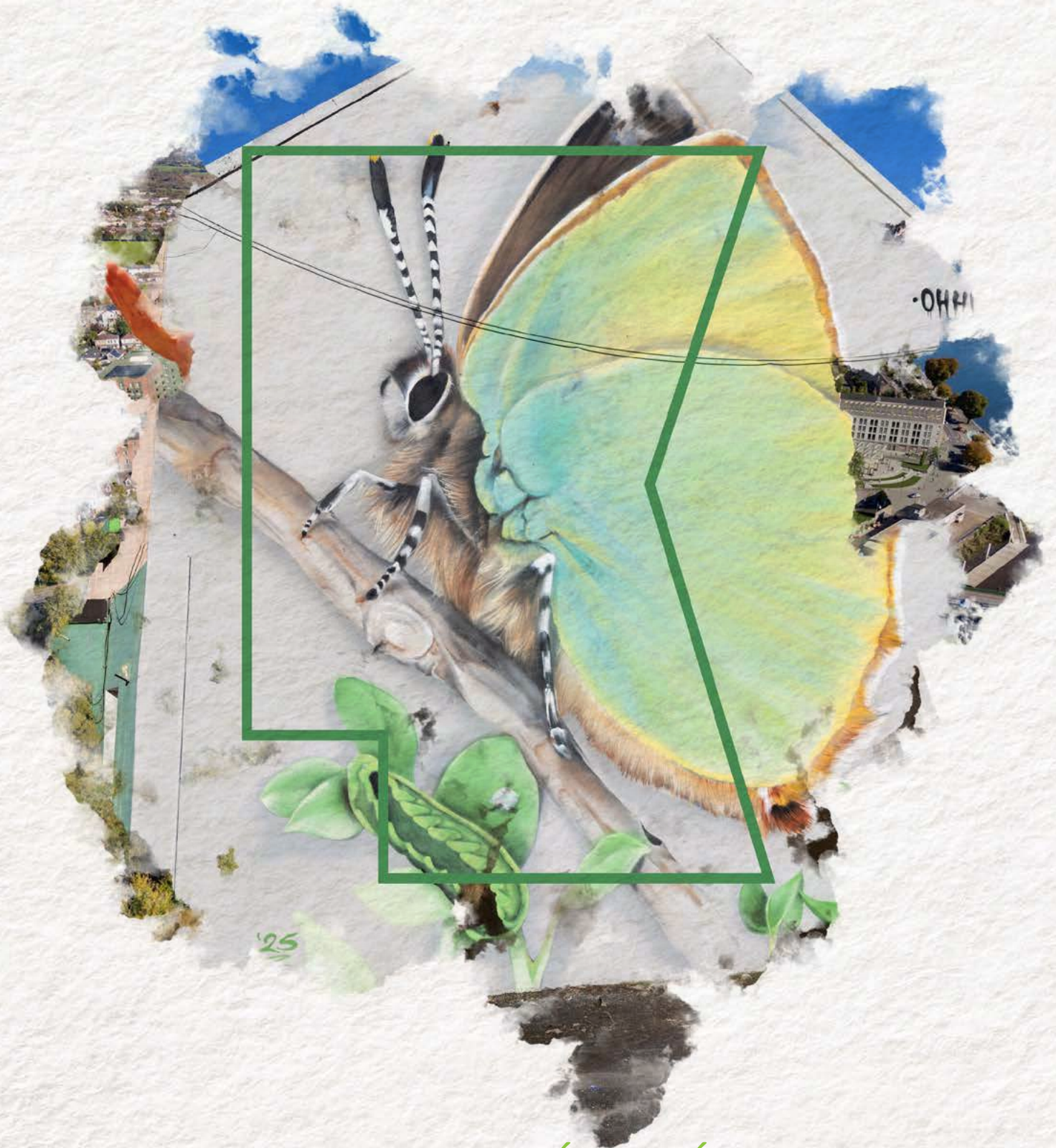
LINN SNÁMHA EAS GÉITINE – SEIRBHÍSÍ BAINISTÍOCH TIONSCADAIL I GCOMHRÉIR LEIS AN GCOMHAON LEIBHÉAL SEIRBHÍSE LE COMHAIRLE CATHRACH AG CONTAE LUIMNIGH

Sa bhliain 2025, rinneadh dul chun cinn suntasach thionscadal uasghrádaithe Linn Snámha Eas Géitine. Dhír na hoibreacha ar bhearta cosanta tuilte agus feabhsuithe ar éifeachtúlacht fuinnimh, lena n-áirítear córas téimh n-aimseartha a shuiteáil agus trealamh meicniúil agus leictreacha athsholáthar. Tá na huasghráduithe seo deartha chun costais oibriúcháin a laghdú agus inbhuanaitheacht fhadtéarma na saoráide a chinntiú. Áiríodh leis an tionscadal feabhsuithe ar an seomra innealra agus oibreacha beaga caipitil freisin rud a neartaigh ról na linne mar acmhainn rithabhachta pobail. Tar éis tástálacha sábháilteachta uisce, athosclaíodh an linn snámha le haghaidh úsáide teoranta scoile an Samhain, rud a chuir tús leis an gcéad chéim dá filleadh ar an tseirbhís. Tharla athoscailt oifigiúil iomlán an ionfóillíochta an 8 Nollaig.

THEATRE ROYAL

Bhí ról ceannróaíoch ag Luimneach Fiche Tríocha ma leis an amharclann stairiúil Theatre Royal ar Shráid Shéamus a thabhairt ar ais in úsáid tar éis a bheith dúnta ar feadh beagnach tríocha bliain. Mar chuid dá sainchúram sóisíoch chomhoibriú an comhlacht le Méara Luimnigh, John Morrissey agus le Bord Oideachais agus Oiliúna Luimnigh agus an Chomhairle, chun na hoibreacha athchóirithe a chumasú. Áiríodh na hathchóirithe deisiúcháin dín, córas nua sábháilteachta dóiteáin a shuiteáil, agus uasghráduithe inrochtaineach chun an foirgneamh a dhéanamh sábháilte agus oibríocht

Rinneadh an t-athoscailt a cheiliúradh le chéadtaib "Connie", dráma a cheiliúránn saol an aisteora Hollywood Constance Smith, a osclaíodh i mí Dheireadh Fómhair 2025.

AN COMHSHAOL, GNÍOMHÚ AR SON NA
HAERÁIDE AGUS DÓITEÁN

AN COMHSHAOL, UISCE TUAITHE AGUS GNÍOMHÚ AR SON NA HAERÁIDE

PLEANÁIL GNÍOMHAÍOCHTA TORAINN

Rinneadh dul chun cinn leis an obair ar Phleananna Gníomhaíochta Torainn Cheantar agus Chontae Luimnigh 2024-2028, faoi na Rialacháin maidir le Torann Comhshaoil 2018, agus críochnaíodh dhá thionscadal píolótach a bhí maoinithe ag an Roinn Aeráide, Fuinnimh agus Comhshaoil. Rinne tionscadal amháin athbhreithniú ar thionchar na teorann luais nua 30 ciliméadar san uair i gCathair Luimnigh agus ba staidéar ar fhuaimdhreach an dara ceann, lenar measúnaíodh cáilíocht an fhuaimne feadh Ghlasbhealach Chaladh an Treoigh. Bronnadh ardmholadh ar Thionscadal Fuaimniúil Ghlasbhealach Chaladh an Treoigh ag Gradaim John Connell 2025 i bPálás Westminster, Londain.

Ionadaithe ó Noise Consultants Limited agus Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh leis an Dr Danny Chambers, Teachta Parlaiminte do Winchester.

Críochnaíodh staidéir fuaimniúla agus fuaimdhreacha do Pháirc an Phobail in 2025 freisin.

Aer

Déanann an Chomhairle monatóireacht ar cháilíocht an aeir agus cinntíonn sí go gcuirtear sonraí ar fáil don phobal óna braiteoirí. Tá tuarascálacha míosúla ar cháilíocht an aeir in 2025 ar fáil ar shuíomh gréasáin na Comhairle.

Aer Glan Le Chéile Chathair Luimnigh

I mí Feabhra, d'eagraigh an Chomhairle, i gcomhpháirtíocht leis an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC), ócáid chun torthaí Aer Glan le Chéile Chathair Luimnigh a chur i láthair – tionscadal eolaíochta saoránach a d'earcaigh breis is 400 rannpháirtí laistigh de cheantar Cathrach Luimnigh chun leibhéil truailithe dé-ocsaíde nítrigine (NO₂) (truailiú aeir a bhaineann le trácht) a thomhas ina gceantar áitiúil i mí Dheireadh Fómhair 2024. Bhí leibhéil NO₂ íseal i gcoitinne ar fud Luimnigh.

Cainteoirí agus ionadaithe ó Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus ón GCC ag tráthnóna torthaí Aer Glan le Chéile, Cathair Luimnigh.

Foghlaim agus Breathnóireacht Dhomhanda chun Leasa an Chomhshaoil (GLOBE)

Ag leanúint ar rath tionscadal Aer Glan le Chéile Chathair Luimnigh, tá an Chomhairle ag obair i gcomhpháirtíocht leis an Taisce, le GCC agus le hOllscoil Chorcaí chun tacú le feachtas píolótach monatóireachta cáilíochta aeir a chur i bhfeidhm, faoin gclár GLOBE.

Ceardlann dheiridh ag Cé na gCeannaithe do thionscadal píolótach monatóireachta cáilíochta aeir mar chuid den chlár GLOBE.

Painéal Comhshaoil Ar Líne

Sa bhliain 2025, sheol an Chomhairle painéal comhshaoil nua ar líne. Áirítear sa léarscáil idirghníomhach torthaí ó mhonatóirí cáilíochta aeir agus leibhéil fuaime na Comhairle agus an GCC i Luimneach.

UISCE

Is é príomhfhócas Fhoireann na Treorach Réime maidir le hUisce (WFD) ná cosaint agus athchóiriú cháilíochta an uisce i Luimneach a chinntiú.

I measc na bpríomhghníomhaíochtaí a rinne an Fhoireann WFD tá:

Suirbhéanna agus Tacaíocht Feirme: Tríd an gClár Náisiúnta Cigireachta Talmhaíochta (NAIP), leagann an GCC amach líon na gCigireachtaí Feirme atá le baint amach i gContae Luimnigh. Rinneadh 342 Cigireacht Feirme ar fud an Chontae in 2025.

Teagmhais Truailithe: rinneadh imscrúdú ar eachtraí truailithe a bhain leis an earnáil talmhaíochta, a cuireadh in iúl don Fhoireann trí Bhainistíocht Caidrimh le Custaiméirí (CRM) Dynamics, agus glacadh bearta iomchuí nuair a bhí gá leo, go príomha trí thuairisciú tras-fheirmeoirí chuig an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Comhoibriú le Gníomhaireachtaí Áitiúla agus Earnálacha: Tacaíonn an fhoireann go gníomhach le Clár Uisce na nÚdarás Áitiúil (LAWPRO).

SEIRBHÍSÍ UISCE

Tá gach seirbhís oibríochtúil ar uisce poiblí agus fuíolluisce faoi smacht Uisce Éireann anois.

Is í an Chomhairle atá freagrach as an gClár Uisce Tuaithe a chur i gcrích fós.

Fóirdheontas i leith Chostais Oibriúcháin na nGrúpscéimeanna Uisce

Soláthraíonn an deontas fóirdheontais oibriúcháin cúnamh do ghrúpscéimeanna uisce a sholáthraíonn uisce le haghaidh úsáid tí. Tá grúpscéimeanna uisce i dteideal fóirdheontas bliantúil a éileamh gach bliain. Phróiseáil an Chomhairle €1,503,881.20 in íocaíochtaí fóirdheontais le 31 Grúpscéim Uisce i leith a gcostas oibriúcháin in 2025.

Deontais Toibreacha Príobháideacha

Phróiseáil Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh 165 deontas aonair ar luach iomlán deontais de €376,097.59 in 2025. Is é cuspóir an deontais ná cabhrú le sealbhóirí tí uisce óil inólta ar ardchaighdeán a sholáthar dá dtithe.

BITHÉAGSÚLACHT

Speicis Ionracha Neamhdhúchasacha

Le linn 2025, lean an Chomhairle le straitéis na Comhairle chun dul i ngleic le speicis ionracha neamhdhúchasacha a fhorbairt.

Tá an feidhmchlár do Ghutháin Chliste ar fáil anois le haghaidh Plandaí Ionracha a thuairisciú agus tuairiscíodh 1,700 cás de speicis ionracha sa Chathair agus sa Chontae tríd an aip. Cuirfear tuilleadh margaíochta i gcrích chun daoine a spreagadh chun úsáid a bhaint as an bhfeidhmchlár agus roinnfear na sonraí seo leis an Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta. Tá clár rialaithe an Ollfheabhráin ar an Lúbach i nDobharcheantar na Máighe i bhfeidhm le seacht mbliana anuas. Leanadh leis na hoibreacha chun an t-ollfheabhrán neamhdhúchasach a dhíothú as an Lúbach agus an Máighe i rith 2025.

Tá dul chun cinn suntasach déanta ag an Tionscadal um Bhaint Ollfheabhrán na Camhaoire (GHW), atá á stiúradh ag Iontaobhas na Máighe (MRT) agus arna thacú ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh (LCCC), maidir le hOllfheabhrán a rialú feadh stráice 7.5 km den Chamhóir i gCo. Luimnigh.

EU URBACT 4 – BiodiverCity

Is clár Eorpach é URBACT a chuireann forbairt uirbeach inbhuanaithe chomhtháite chun cinn i gcathracha agus i mbailte ar fud na hEorpa. Tá sé maoinithe go príomha ag Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa.

Tá Luimneach ar cheann de dheich gcathair chomhpháirtíochta i dTionscadal BiodiverCity URBACT, a chomhoibríonn le cineálacha cur chuige pobalbhunaithe a aimsiú chun bithéagsúlacht uirbeach a chothú idir 2023 agus 2025. Sa bhliain 2025, bunaithe ar mhalartú agus foghlaim thrasnáisiúnta dian, d'ullmhaigh Luimneach plean gníomhaíochta comhtháite i gcomhar le páirtithe leasmhara áitiúla chun dul i ngleic leis na saincheistanna is práinní a bhaineann le bithéagsúlacht uirbeach.

Seachtain Náisiúnta na gCrann ag Féile Coillearnach BiodiverCity

Cruinniú Líonra Deiridh URBACT BiodiverCity

Líonra Aistrithe URBACT

Sa bhliain 2025, glacadh le Luimneach mar chathair chomhpháirtíochta i líonra aistrithe URBACT, Athbheochan Limistéar Díghrádaithe don Dúlra agus do na Daoine. Tacóidh aistriú an Dea-Chleachtais ó ORMOŽ sa tSlóivéin le Luimneach cur chuige saincheaptha a fhorbairt maidir le hathghiniúint limistéar díghrádaithe agus chun comhoibriú le páirtithe leasmhara éagsúla a neartú.

Straitéis Bonneagair Ghorm agus Ghlas

Ceann de na príomhghnéithe de Straitéis Bonneagair Ghorm agus Ghlas Imeall Luimnigh is ea an fhorbairt atá beartaithe ar Fháinne Gorm Glas a thimpeallóidh agus a thrasghearrfaidh Cathair Luimnigh, agus a bheidh mar an chéad líonra éiceolaíoch agus clár planála ar scála cathrach in Éirinn. Ceapadh comhairleoir ag tús 2024 chun an fhís a imscrúdú agus a fhorbairt. Rinneadh dul chun cinn leis an obair i rith 2025 agus sainithníodh bealach a raibh comhairliúchán poiblí agus páirtithe leasmhara mar chuid de. Meastar go mbeidh an bealach is fearr críochnaithe faoi lár 2026.

Bhain an Chomhairle leas as tionscadail a mhaoinigh an Chomhairle Oidhreachta in 2025 chun tacú leis na nithe seo a leanas:-

- Dréachtphlean Gníomhaíochta Luimnigh um Bithéagsúlacht 2025–2030
 - Glacadh le Plean Gníomhaíochta Luimnigh um Bithéagsúlacht 2025–2030 agus seoladh é.

Plean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta

- Scéim Náisiúnta Monatóireachta Coillte – Ialtóga
- Rinneadh suirbhé ar dhá choillearnach i Luimneach (an Chora agus Fearann an Chaisleáin Nua) mar chuid de scéim náisiúnta monatóireachta ialtóga.
- Suirbhé ar an gCrú-ialtóg Bheag – Ráth Caola
 - Taifeadadh crú-ialtóga beaga i suirbhéanna statacha ar ialtóga ar fud Ráth Caola ag 18 as 64 suíomh.
- Tionscadal Pobail Filleadh ar an Dúlra
 - Sa tionscadal seo, chomhoibrigh an tOifigeach Bithéagsúlachta le hIonad Deoise Luimnigh agus le deich n-eaglais ar fud Luimnigh chun feabhas a chur ar an mbithéagsúlacht.

Pobail Chreidimh maoinithe i gcomhar leis an gcomhairle oidhreachta

Tionscadail Chiste Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Údarás Áitiúil Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra

269 ngníomh bithéagsúlachta ar an talamh arna seachadadh trí The Hare's Corner (coillte, úlloird, fálta, locháin; clár €35,000, maoiniú poiblí agus príobháideach).

- Trí mhúrphictiúr nua de chuid 'Ballaí Fiadhúlra Luimnigh' in áiteanna ard-infheictheachta, rud a chuireann le rannpháirtíocht an phobail leis an dúlra.

An tsnáthaid Mhór Impireach Oileán an Gharráin An Corrbhaile

Crú-ialtóg Bheag LCCC Ballaí Fiadhúlra Luimnigh

Stiallach Uaine LCCC Ballaí Fiadhúlra Luimnigh

- Óstáladh an chomhdháil náisiúnta ar Thodhchaí na Leamhán agus na bhFéileacán in Éirinn

Comhdháil LCCC um Thodhchaí na Leamhán agus na bhFéileacán

Treoraíonn Éanna Ní Lamhna LCCC siúlóid le linn Lá Gairdín Áth Leathan 2025

FEASACHT CHOMHSHAOIL

BAILTE SLACHTMHARA

Náisiúnta

Scaoileadh torthaí Chomórtas Náisiúnta na mBailte Slachtmhara an 24 Deireadh Fómhair agus bhí gach duine bródúil as pobail Luimnigh. Ghlac 57 grúpa páirt i mbliana, lena n-áirítear 5 ghrúpa nua. Bhog Bailte Slachtmhara Chathair Luimnigh ó Airgead go hÓr, choinnigh Bailte Slachtmhara Áth Dara a mbonn óir, choinnigh Bailte Slachtmhara an Ghallbhaile a 2ú háit sa Chontae agus a mbonn airgid agus choinnigh Bailte Slachtmhara Chaisleán Uí Chonaill a 3ú háit sa Chontae agus a mbonn airgid. Choinnigh Bailte Slachtmhara an Chaisleán Nua agus Bailte Slachtmhara Ard Pádraig a mbonn cré-umha agus fuair Bailte Slachtmhara Chill Míde gradam iarrachta den chéad uair. I gcatagóir na Scoileanna, ainmníodh Scoil Dean Cussen sa Bhrú mar Bhuaiteoir Réigiúnach na mBailte Slachtmhara Beaga i réigiún an Iardheiscirt agus an Iarthair Láir agus fuair sí duaischiste €1,000.

Luimneach

Tionóladh Seimineár bliantúil na mBailte Slachtmhara in Óstán Woodlands House an 3 Aibreán agus bhí slua mór ann. Leantar de thacaíocht a thabhairt do ghrúpaí Bailte Slachtmhara de réir mar is gá.

LUIMNEACH AG DUL AR THÓIR AN BHOINN ÓIR

Bhuaigh Cill Mocheallóg an chéad áit i gCatagóir na mBailte Slachtmhara agus ainmníodh iad mar Churaidh Foriomlána Chomórtas Luimneach ag Dul ar Thóir an Bhoinn Óir 2025, atá maoinithe ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh i gcomhpháirtíocht le Fondúireacht Charthanachta JP McManus. Bhí na bailte seo a leanas rathúil freisin: Teampall an Ghleanntáin sa 2ú háit, Caisleán Uí Chonaill sa 3ú háit, Cill Fhionáin sa 4ú háit agus an Gallbhaile sa 5ú háit.

As 77 iarratasóir i mbliana, shroich 32 grúpa pobail an babhta ceannais. Bronnadh os cionn €70,000 i nduaiseanna ag an searmanas deiridh ar ghrúpaí ar fud Luimnigh a chuireann an geilleagar ciorclach chun cinn go gníomhach, a laghdaíonn dramhail, a fheabhsaíonn bithéagsúlacht agus a chruthaíonn pobail níos glaine, níos glaise agus níos inbhuanaithe.

Imeachtaí agus Rannpháirtíocht

- Clár iomlán imeachtaí saor in aisce, go minic i gcomhar le grúpaí áitiúla, do Sheachtain Náisiúnta na Bithéagsúlachta agus an tSeachtain Oidhreacht Náisiúnta, lena n-áirítear siúlóidí, cainteanna, ceardlanna, cuairteanna feirme agus imeachtaí ar líne

Tugann Comhairle na nÓg ó Luimneach leabhrán Feirme Luimnigh do Thomas agus Michael Keane

Pailneoirí Iontacha LCCC Seachtain Bhithéagsúlachta an Chorrbaile na Cluainte 2025

Sa chatagóir Ceantair Chónaithe, bronnadh an chéad ghradam ar Ghrúpa Áitritheoirí Shruthán na Cluana, an Corrbhaile, bhí Cumann Áitritheoirí Sparr Thuamhan sa dara háit agus sa tríú háit, bhí Cumann Áitritheoirí an Bhailtín Theas an Ghoirtín.

Ba iad Bailte Slachtmhara Chill Tíle buaiteoirí foriomlána Chomórtas Cairdiúil do Bheach Luimnigh, bhí Bailte Slachtmhara Ghleann na gCreabhar sa dara háit agus Cumann Áitritheoirí na Seanphailíse sa tríú háit. Bhuaigh Cumann Forbartha Ghránaí an Gradam Iarrachta.

Sa chatagóir Inbhuanaitheachta, Cosc Dramhaíola agus Rannpháirtíocht Pobail (an chatagóir Athúsáide roimhe seo), tháinig Bailte Slachtmhara Chill Míde agus an Ospidéal sa chéad áit le chéile agus tugadh ardmholadh do Bhailte Slachtmhara an Chaisleáin Nua agus Chaisleán Uí Chonaill sa chatagóir seo.

Bronnadh Gradam Breithiúna Luimneach ag Dul ar Thóir an Bhoinn Óir ar Bhailte Slachtmhara an Bhrú (An Úsáid is Fearr as Acmhainní Nádúrtha), Cumann Áitritheoirí Sparr Thuamhan (Feabhsú Cruthaitheach ar Cheantar Poiblí), Ionad Acmhainní Teaghlaigh an Taobh Thuaidh agus Ionad Acmhainní Teaghlaigh an Ospidéal (an dá cheann as Comhtháthú Eisceachtúil na Bithéagsúlachta i Saol laethúil an Phobail) agus Bailte Slachtmhara Ráth Caola (Feabhsú Amhairc ar Bhealach Isteach an Phobail).

Tugadh isteach catagóir nua, an tlontrálaí Nua is Fearr, i mbliana chomh maith chun fáilte a chur roimh ghrúpaí nua agus chun rannpháirtíocht a spreagadh. Ba é Bailte Slachtmhara Chill Díoma buaiteoir na catagóire seo.

Ócáid Cheiliúrtha Going for Gold i mí Dheireadh Fómhair

DRAMHAÍL A CHOSC

Leanann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh de bheith rannpháirteach i dtionscnaimh áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta um chosc dramhaíola i ndiaidh sheoladh an Phlean Náisiúnta Dramhaíola don Gheilleagar Ciorclach i mí an Mhárta 2024.

Tá dul chun cinn an-mhaith déanta ag an tionscnamh Re-love paint Luimnigh le seoladh a n-asraon miondíola i mí an Mhárta ag aonaid 13 agus 14 Eastát Tionsclaíoch na Gallmhóna. I rith 2025, d'oibríomar i gcomhar le hOifig Pleanála Dramhaíola Réigiún an Deiscirt, an tIonad Athfhionnachtana, Tait House Community Enterprise Limited, Ionaid Athchúrsála Luimnigh,

agus ár bhfoireann Cothabhála Tithíochta chun cosc a chur ar phéint dramhaíola a bheith á loscadh agus chun péint a choinneáil i gcúrsaíocht mar acmhainn. [Relove Paint | Limerick.ie](https://www.relovepaint.com)

Seoladh Relove Paint Luimneach

SCOILEANNA GLASA AGUS FEACHTAIS SCOILE EILE

Tar éis measúnú ón Oifigeach Feasachta Comhshaoil agus ó An Taisce, bronnadh bratacha glasa ar 38 scoil i Luimneach ag searmanas bronnta na Scoileanna Glasa a tionóladh i gCill Airne i mí na Bealtaine. Bhuaigh Pobalscoil Mhungairit an Brat Uisce Náisiúnta don scoilbhliain 2024/2025. Thacaigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le gach duine óg i Luimneach idir 12 agus 19 mbliana d'aois chun páirt a ghlacadh i [relovethefashion](https://www.relovethefashion.com) agus le scoileanna glasa rannpháirteacha chun páirt a ghlacadh i [Let's Fix Fashion](https://www.letsfixfashion.com). Leanadh leis an tionscnamh [PickerPals](https://www.pickerpals.com) i rith 2025, chomh maith leis an tionscnamh, Tionscnamh Inbhuanaitheachta chun Athrú a Chumhachtú in Éirinn. Tá tacaíocht Chomhshaoil agus Ghníomhú ar son na hAeráide ar siúl do gach scoil i Luimneach e.g. cuairteanna scoile, socruithe seachadta múirín, agus comhairle a thabhairt maidir le húsáid an tacair uirlisí [mywaste.ie](https://www.mywaste.ie).

Coláiste Pobail Mhungairit - Buaiteoir Scoil Ghlas Bhratach Uisce Náisiúnta

Leanadh leis an bhfeachtas, Feasachta ar Shalú ag Madraí agus leis an bhfeachtas Frithdhumpála i rith 2025. Áiríodh leis seo feachtas digiteach, dáileadh málaí salaithe madraí agus fógraí raidió áitiúla. Lean Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh dá ballraíocht leibhéal cré-umha de Ná Fág Lorg. Ghlac an Chomhairle páirt freisin i bhFeachtas Náisiúnta um Bruscar Guma Coganta IBEC i gcomhar le Bailte Slachtmhara Chathair Luimnigh.

Tascfhórsa Bruscair Guma Coganta, agus foireann Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh

CÓIRTHRÁDÁIL

Is cathair Cóirthrádála í Cathair Luimnigh le 20 bliain anuas agus i rith 2025 reáchtáladh dhá imeacht scoile i Halla Istabraq – cruthú póstaer agus Cárta Nollag. Ba ócáid speisialta ar fad í an chóisir lae breithe an 25 Samhain chun comóradh a dhéanamh ar gach éacht a rinne Coiste Cóirthrádála Luimnigh thar thréimhse dhá scór bliain.

GNÍOMHÚ AR SON NA HAERÁIDE

Gníomhú ar son na hAeráide

Is é ról na Rannóige um Gníomhú ar son na hAeráide ná tacú leis an gComhairle agus lenár bpobal i gcoitinne chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin an Athraithe Aeráide.

Chuir an rannóg na nithe seo a leanas i gcrích le linn 2025:

- Bunaíodh Foireann Gníomhaíochta ar son na hAeráide mar chuid den Fhóram Sinsearach a thagann le chéile go míosúil.
- Bunaíodh Foireann Chur i bhFeidhm Gníomhaíochta ar son na hAeráide ar fud na heagraíochta a thugann tuairisc ar an dul chun cinn atá á dhéanamh ar leibhéal an tionscadail dhá uair sa bhliain.
- Rinneadh suirbhé “Feasacht ar Gníomhú ar son na hAeráide” ar fud na heagraíochta chun leibhéal eolais na heagraíochta ar an aeráid a fháil amach.
- Forbraíodh Clár Curadh Aeráide do bhaill foirne ar fud na heagraíochta a bheidh i gceannas ar thionscnaimh laistigh den eagraíocht a thacóidh le cuspóirí an Phlean um Gníomhú ar son na hAeráide.
- Eagraíodh an chéad Seachtain um Gníomhú ar son na hAeráide i Luimneach i mí Aibreáin.
- Rinneadh teagmháil leis an gcéad ghlúin eile ar Gníomhú ar son na hAeráide trí rannpháirtíocht i gClár na nGnóthachtálaithe Sóisearacha agus i dtionscnaimh eile le scoileanna agus coláistí.

Bainistíocht Fuinnimh

Tá an Fhoireann Bainistíochta Fuinnimh (FBM) freagrach as monatóireacht agus faireachán a dhéanamh ar thionscnaimh chun tomhaltas fuinnimh foriomlán a laghdú ar fud na Comhairle agus as tuarascáil a dhéanamh ina leith.

Saotharlann Nuálaíochta Saoránach

Tá an tSaotharlann Nuálaíochta Saoránach (CIL) lonnaithe i bhfoirgneamh an Champais Lár na Cathrach de chuid Ollscoil Luimnigh ar Shráid an tSáirséalaigh i gcomhpháirtíocht le OL. Tá an CIL deartha chun a bheith ina áit le haghaidh breathnóireachta, comhchruthaithe agus turgnamhaíochta.

An tSeachtain um Gníomhú ar son na hAeráide 2025

Leabharlann Bréagáin ag an tSeachtain um Gníomhú ar son na hAeráide

TIONSCNAIMH MAOINITHE

Saotharlann Foirgneamh Cliste

Chríochnaigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, i gcomhpháirtíocht le OL, Taighde agus Forbairt Réitigh Chomhtháite Comhshaoil (IES T&F) agus an Convex Lens tionscadal a fuair tacaíocht ó Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (ÚFIÉ) chun saotharlann foirgneamh cliste a chruthú. Leis an tionscadal, baineadh úsáid as réimse braiteoirí i mbreis is 60 foirgneamh i lár na cathrach lena ndearnadh tomhas ar réimse saincheisteanna lena n-áirítear úsáid fuinnimh, teocht, bogthaise etc.

Ionstraim um Thacaíocht Theicniúil (TSI)

Is tionscnamh de chuid an Aontais Eorpaigh é an clár TSI lena soláthraítear tacaíocht dhíreach do chomhlachtaí poiblí. Fuair Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le hOifig na nOibreacha Poiblí (OOP) maoiniú le haghaidh sainchomhairle a sholáthar chun tacú le ciste infheistíochta inbhuanaithe a bhunú chun dlús a chur le haisfheistiú domhain fuinnimh an tsoláthair tithíochta stairiúil i lár na cathrach ar dtús agus ar fud an chontae ina dhiaidh sin.

DRAMHAÍL AGUS BRUSCAR BAILE

Forfheidhmiú Bruscair

Cuimsítear cúigear Oifigeach Smachta Comhshaoil ar an bhFoireann Dramhaíola agus Bruscair Baile lena dtacaíonn aonad riaracháin. Glacann an fhoireann gach beart praiticiúil chun bruscar a chosc, a rialú agus a dhiúscairt i gceart. Cuireann an fhoireann suirbhéanna i dtaca le dramhaíl tí agus corparáideach a bhainistiú chun na socruithe bailiúcháin dramhaíola de chuid aonaid bhaile agus ghnó a mheas agus gníomh a ghlacadh nuair is iomchuí i gcásanna neamh-chomhlíontachta.

Taifeadadh 1325 cás le linn na bliana

Rinneadh 5885 iniúchadh.

Eisíodh 225 fíneáil ar an toirt le haghaidh cionta bruscair / cionta dramhaíola

Eisíodh 745 rabhadh

Cuireadh 48 cás ar aghaidh le haghaidh imeachtaí dlíthiúla faoi na hAchtanna Truailliú Bruscair / Bainistiú Dramhaíola

Siocracha móra bruscair a fheabhsú

Sa bhliain 2025, cuireadh seacht n-oibríocht dhéag mhóra ghlantacháin a dhírigh ar dhumpáil mhídhleathach i gcrích go rathúil ar fud na Cathrach agus an Chontae. Maoiníodh na tionscadail seo faoi Thionscnamh Frithdhumpála an Phríomhúdaráis Réigiúnach Forfheidhmiúcháin Dramhaíola (WERLA), a thacaíonn le hiarrachtaí chun limistéir atá buailte ag dumpáil leanúnach a athchóiriú agus a neartaíonn forfheidhmiú trí bhearta faireachais fheabhsaithe. Áiríodh ar chlár na bliana seo láithreacha in Uí Chuanach, i gCearnóg Eoin, i mBaile an Róistigh, i gCaisleán Uí Chonaill, agus i Lios na Graí.

Ag cur leis na torthaí feabhsaithe i dtuarascáil Ghnóthaí Éireannacha i gcoinne Bruscair (IBAL) le blianta beaga anuas, baineadh amach dul chun cinn níos mó in 2025. Bhain an Ghallmhóin an rangú is fearr riamh amach, ag teacht sa 26ú háit as 40 baile a ndearnadh suirbhé orthu, agus moladh ar leith á thabhairt do thionscadail na Foirne Bruscair ag Eastát Tionsclaíoch na Gallmhóina agus Baile an Róistigh. Maoiníodh oibreacha glantacháin bhreise IBAL ag láithreáin a bhí lán le bruscar roimhe seo in aice le Caisleán Luimnigh agus Sráid Liam trí thacaíocht ón Méara. Bhain an chathair an rátáil is airde amach i gceithre bliana freisin, sa 33ú háit as 40 baile a ndearnadh suirbhé orthu.

RIALÚ MADRAÍ AGUS RIALÚ CAPALL

Rialú Madraí

Tá sé de chúram ag an bhFoireann um Rialú Madraí an tAcht um Rialú Madraí, 1986, agus rialacháin ghaolmhara a fhorfheidhmiú. Tá beirt mhaor madraí fostaithe agus aon chúntóir conchró ag an gComhairle a bhfuil an Tearmann Madraí lonnaithe ag an Suíomh Taitneamhachta Cathrach ag Mungairit á reáchtáil acu.

Príomhaschuir 2025

1313 cás custaiméara le linn 2025

Próiseáladh 170 madra sa Tearmann Madraí i rith na bliana, Bhí 14 acu ina mBulaí XL

Fuarthas úinéir nua do 112 de na madraí seo, éilíodh 26 acu ar ais agus cuireadh 32 acu chun báis go daonnachtúil.

Eisíodh 7,717 ceadúnas madraí i Luimneach in 2025.

Eisíodh 22 fíneáil

Rialú Capall

Leanann an Fhoireann um Rialú Capall ag obair i gcomhar le rannóga eile de chuid na Comhairle, leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus leis an nGarda Síochána chun an reachtaíocht ábhartha maidir le rialú capall a fhorfheidhmiú.

Príomh-aschuir maidir le Rialú Capall le linn 2025

Dhéileáil an Fhoireann um Rialú Capall le 236 cás.

Gabhadh agus próiseáladh 70 capall sa Phóna Capall i rith na bliana.

Tugadh 53 díobh d'úinéirí nua.

Tugadh 17 ar ais dá n-úinéirí.

RIALÚ COMHSHAOIL

Bonneagar Dramhaíola

Déanann an Roinn seo bainistíocht ar bhonneagar tábhachtach lena n-áirítear dhá líonadh talún dúnta atá ag feidhmiú faoi cheadúnais arna n-eisiúint ag an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC). Tá ceann acu suite ar an gCosán Fada i gceantar na Cathrach agus an ceann eile i nGort an Droma in aice le Seanghualainn. Ina theannta sin, tá maoirseacht á déanamh ag an Roinn ar 26 líonadh talún stairiúil ar fud Luimnigh, a bhí á n-oibriú ag an gComhairle roimhe seo sular tugadh isteach ceanglais cheadúnaithe.

Tá 65 bhanc athchúrsála á reáchtáil ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ar fud an chontae, rudaí a chuireann ionaid fágála áisiúla agus inrochtana ar fáil le haghaidh athchúrsáil gloine, cannaí agus teicstílí. Is cuid thábhachtach de straitéis bainistíochta dramhaíola na Comhairle iad na bainc athchúrsála seo, a spreagann an pobal chun athchúrsáil a dhéanamh agus ag cuidiú le méid na dramhaíola a théann chuig láithreáin líonta talún a laghdú.

Ina theannta sin, tá ceithre ionad athchúrsála á reáchtáil ag an gComhairle i Mungairit, an Caisleán Nua, Cill Mocheallóg agus Gort an Droma. Cuireann na hionaid seo réimse leathnaithe roghanna athchúrsála ar fáil do chónaitheoirí, ag glacadh le hábhair amhail cairtchlár, plaistigh, miotail agus dramhaíl leictreonach. Tá gach áis deartha chun sruthanna dramhaíola éagsúla a bhainistiú, rud a chinntíonn go bhfuil na hacmhainní ag cónaitheoirí chun ábhair in-athchúrsáilte a dhiúscairt go feagrach.

Cáilíocht Uisce

I measc na bpríomhghníomhaíochtaí cáilíochta uisce in 2025, bhí bearta a chur chun feidhme faoin Treoir Réime Uisce, le béim ar leith ar thalmhaíocht, tionscail neamhshéaraithe, agus dabhcha séarachais. Mar chuid de Phlean Cigireachta Náisiúnta an GCC, rinne an Chomhairle 164 cigireacht ar dhabhcha séarachais—125 chigireacht den chéad uair agus 38 gcigireacht fíoraithe. As na cigireachtaí den chéad uair, fuarthas go raibh 40% acu i gcomhréir leis na rialacháin, agus eisíodh fógraí comhairleacha i 75 chás inar gá oibreacha breise a dhéanamh.

Forfheidhmiú Comhshaoil

I rith 2025, tá réimse cuimsitheach gníomhaíochtaí agus tascanna curtha i gcrích go rathúil ag an bhFoireann Dramhaíola Tráchtála agus ag na Foirne Aeir, Torainn agus Uisce mar atá leagtha amach thíos.

Líon na gCásanna = 499

Líon na gCigireachtaí = 657

Líon na nIonchúiseamh = 32

Líon na Litreacha rabhaidh = 70

Líon na bhFógraí = 30

Líon na dTeoracha = 73

Líon na bhFógraí Pionóis Sheasta = 13

Léiríonn na hiarrachtaí seo tiomantas láidir na Comhairle do chosaint an chomhshaoil agus do chur chun cinn cleachtas inbhuanaithe. Thug na gníomhartha seo aghaidh ar phríomhdhúshláin chomhshaoil, agus chuir siad feabhas ar chomhlíonadh ceanglais reachtúla agus rialála.

DÓITEÁN AGUS ÉIGEANDÁIL

Feidhmíonn agus bainistíonn Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh mar Údarás Dóiteáin na Seirbhísí Dóiteáin agus Éigeandála i Luimneach. Tá freagracht ar Sheirbhís Dóiteáin agus Tarrthála Luimnigh as saol agus maoin timpeall 200,000 duine a chónaíonn i dtimpeall 70,000 teach agus timpeall 18,000 áitreabh tráchtála a chosaint. Tá

Cosaint Shibhialta ina cuid den Roinn Seirbhísí Dóiteáin agus Éigeandála freisin. Is eagraíocht dheonach í sin a thacaíonn leis na seirbhísí éigeandála tosaigh chomh maith le cuidiú le himeachtaí pobail.

Tá cúig réimse leathana gníomhaíochta ag Roinn na Seirbhísí Dóiteáin agus Éigeandála a thacaíonn lena chéile chun seirbhís chomhtháite a sholáthar don phobal.

- An tSeirbhís Dóiteáin agus Tarrthála
- Cosc Dóiteáin agus Rialú Foirgníochta
- Bainistíocht Mhóréigeandála
- Cosaint Shibhialta
- Sábháilteacht Uisce

AN TSEIRBHÍS DÓITEÁIN AGUS TARRTHÁLA

TÁSCAIRÍ SEIRBHÍSE	LÁNAIMSEARHA AGUS COINNITHE LE CHÉILE 01/01/2025 go dtí 31/12/2025
An meán-am tógtha, i nóiméid, chun fios a chur ar bhriogáidí dóiteáin i Stáisiún Lánaímseartha agus Páirtaimseartha (seirbhís dóiteáin ar áirithíocht) maidir le dóiteán	Lánaímseartha: 1 nóiméad 35 soicind Coinnithe: 5 nóiméad 11 soicind
An meán-am tógtha, i nóiméid, chun fios a chur ar bhriogáidí dóiteáin i Stáisiún Lánaímseartha agus Páirtaimseartha (seirbhís dóiteáin ar áirithíocht) maidir le gach teagmhas éigeandála eile	Lánaímseartha: 1 nóiméad 33 soicind Coinnithe: 4 nóiméad 56 soicind
Céatadán na bhFreastal ar Láithreacha	
Céatadán na gcásanna dóiteáin ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair laistigh de 10 nóiméad	Tinreamh Lánaímseartha: 90% Tinreamh Coinnithe: 51%
Céatadán na gcásanna dóiteáin ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 10 nóiméad ach laistigh de 20 nóiméad	Tinreamh Lánaímseartha: 9% Tinreamh Coinnithe: 41%
Céatadán na gcásanna dóiteáin ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 20 nóiméad.	Tinreamh Lánaímseartha: 1% Tinreamh Coinnithe: 8%
Líon iomlán na dteagmhas i leith dóiteáin	930
Céatadán na gcásanna maidir le gach teagmhas éigeandála eile ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair laistigh de 10 nóiméad	Tinreamh Lánaímseartha: 81% Tinreamh Coinnithe: 55%
Céatadán na gcásanna maidir le gach teagmhas éigeandála eile ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 10 nóiméad ach laistigh de 20 nóiméad	Tinreamh Lánaímseartha: 18% Tinreamh Coinnithe: 39%
Céatadán na gcásanna maidir le gach teagmhas éigeandála eile ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 20 nóiméad	Tinreamh Lánaímseartha: 1% Tinreamh Coinnithe: 6%
Líon iomlán na dteagmhas i leith gach teagmhas éigeandála eile (i.e. gan tine a áireamh)	886

Oiliúint

In 2025, chuir Seirbhísí Dóiteáin agus Éigeandála Luimnigh clár oiliúna cuimsitheach ar fáil chun ullmhacht oibríochta agus comhlíonadh reachtúil a chinntiú. Chlúdaigh an oiliúint comhraiceoirí dóiteáin lánaimseartha agus coinnithe, oifigigh agus earcaigh nua, ag díriú ar chroíscileanna comhraicthe dóiteáin, tarrtháil theicniúil, freagairt leighis, ceannaireacht, agus forbairt teagascóirí.

Buaicphointí:

- **Scileanna Comhraicthe Dóiteáin:** Comhlíonadh athnuachana Iomlán Gaireas Análaithe; Cúrsaí Caitheamh Tosaigh agus Iompar Dóiteáin Urrann críochnaithe.
- **Sainoiliúint:** Cúrsaí Imbhualadh Tráchtá ar Bhóithre, Ábhair Ghuaiseacha, Tarrtháil Bhánuisce, agus Oibritheoir Báid seachadta.
- **Ullmhacht Leighis:** Ardoiliúint don Chéad Fhreagróir Cairdiach agus don Chéad Fhreagróir Éigeandála ar fud na stáisiún.
- **Ceannaireacht agus Forbairt:** Oiliúint oifigigh i mBainistíocht na Seirbhíse Dóiteáin agus Ceannasaíocht Teagmhais; comhoibriú le hOllscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt (SETU) le haghaidh clár ceannaireachta.
- **Cumas Teagascóra:** Saineolas méadaithe in oibríochtaí Gaireas Análaithe (BA), Spás Teoranta, Swiftwater, agus Bronto.
- **Oiliúint Earcaithe:** Chríochnaigh cúigear earcach nua Coláiste Seirbhíse Dóiteáin na RA agus modúil áitiúla a chlúdaigh comhraic dóiteáin, Gaireas Análaithe, Imbhualadh Tráchtá ar Bhóithre, scileanna leighis agus dréimire.
- **Folláine agus Pobal:** Clár sábháilteachta dóiteáin na hIdirbhliana; Tugadh isteach oiliúint i mBainistíocht ar an Strus a leanann Teagmhais Chriticiúla agus i Scileanna Feidhmeacha Idirghabhála i dtaca le Féinmharú (ASIST).

Achoimre Oiliúna 2025 (Figiúirí Doiciméadaithe):

Limistéar	Pearsanra
Athnuachan Gaireas Análaithe	130+
Caitheoirí Tosaigh Gaireas Análaithe	7
Imbhualadh Tráchtá ar Bhóithre (RTC)	56
Ábhair Ghuaiseacha (HazMat)	61
An Chéad Fhreagróir Cairdiach Ardleibhéil (CFR-A)	60+
An Chéad Fhreagairt Éigeandála (EFR)	10
Teicneoir Tarrthála Bhánuisce agus Oibritheoir Báid	15
Athnuachan Bronto	20
Oiliúint Earcaithe	7
Ceannaireacht agus Forbairt Oifigeach	12
Forbairt Teagascóirí	8

Forléargas:

Seachadadh oiliúint struchtúrtha, bunaithe ar chomhlíonadh ar fud na ndisciplíní go léir, neartaíodh an acmhainneacht inmheánach, feabhsaíodh an ullmhacht i gcás éigeandála, agus tugadh tacaíocht do leas na foirne.

Oiliúint Tarrthála Uisce

Oiliúint Gaireas Análaithe

Oiliúint ar Ábhair Ghuaiseacha

Oiliúint Earcaithe Nua

Cleachtaí Ullmhachta Éigeandála

COSC DÓITEÁIN AGUS RIALÚ FOIRGNÍOCHTA

Is é feidhm na Rannóige Coiscthe Dóiteáin agus Rialaithe Foirgníochta ná sábháilteacht, sláinte agus leas na ndaoine a áitíonn nó a úsáideann foirgnimh a chinntiú, trí laghdú riosca dóiteáin, bealaí éalaithe cuí, rochtain do dhaoine faoi mhíchumas agus caomhnú breosla agus fuinnimh.

Chun na feidhmeanna sin a sheachadadh, áirítear le hobair na roinne sin iarratais ar Theastais Sábháilteachta ó Dhóiteán agus Deimhnithe Rochtana Míchumais a mheasúnú, iniúchadh ar fhoirgnimh thráchtála agus coimpléisc árasán, imscrúdú a dhéanamh ar ghearáin agus cainteanna ar Shábháilteacht ó Dhóiteán a thabhairt don Phobal.

Deimhnithe Sábháilteachta Dóiteáin

Staitisticí 2025	
Líon iomlán na n-iarratas ar dheimhniú sábháilteachta ó dhóiteán a fuarthas	191
Líon iomlán na n-iarratas ar dheimhniú sábháilteachta ó dhóiteáin Deonaithe	233
Líon iomlán na n-iarratas a mheastar a bheith neamhbhailí.	14
Foirgnimh a ndearnadh cigireacht orthu mar chéatadán d'fhoirgnimh nua a cuireadh in iúl don údarás áitiúil	15%
Líon iomlán na bhfoirgneamh nua a fógraíodh don údarás áitiúil	669
Líon na bhfoirgneamh nua a fógraíodh don údarás áitiúil a ndearnadh cigireacht orthu	101

Deimhnithe Rochtana Míchumais

Staitisticí 2025	
Líon iomlán na nDeimhnithe Rochtana Míchumais bailí a fuarthas	148
Líon iomlán na nDeimhnithe Rochtana Míchumais a Deonaíodh	144
Líon iomlán na nDeimhnithe Rochtana do Dhaoine faoi Mhíchumas neamhbhailí	6

Atreoruithe Pleanála

Líon iomlán na nAtreoruithe Pleanála a próiseáladh in 2025	293
Líon iomlán na bhFógraí Tosaithe Bailí (CNanna) a fuarthas (lena n-áirítear CNanna, CNanna Gearra, CNanna diúltaithe agus Fógraí 7-lá)	504

Cosaint Shibhialta

Costais Iomlána Caiteachais don Chosaint Shibhialta in 2025	€299,196
---	----------

BAINISTÍOCHT MHÓRÉIGEANDÁLA

Is iad feidhmeanna na rannóige um Bainistíocht Móréigeandálaí ná forálacha Chreat 2006 do Bhainistíocht Móréigeandálaí i gComhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a chur i bhfeidhm, athbhreithniú agus maoirsiú a dhéanamh ar Phlean Móréigeandála Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus feabhas leanúnach a chur ar chumas Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh freagairt d'éigeandáil mhór. In 2025, lean Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag neartú a n-acmhainneacht um Bainistíocht Mhóréigeandála faoi Chreat 2006. I measc na bpríomhghníomhaíochtaí bhí:

- Athbhreithniú agus nuashonrú a dhéanamh ar an bPlean Móréigeandála, ar fhophleananna, agus ar mheasúnuithe riosca na n-údarás áitiúil.
- Measúnú ar riachtanais oiliúna a dhéanamh agus cúrsaí ar nós Oifigeach Bainistíochta Faisnéise agus Comhordú ar an Láthair a sheachadadh
- Pleananna éigeandála seachtracha a thástáil faoi rialacháin um Rialú Mórghuaiseacha Tionóiscí (COMAH) agus nósanna imeachta slógtha a nuashonrú.
- Feabhas a chur ar ullmhacht drochaimsire trí mhonatóireacht sheachtainiúil, feachtas geimhridh, agus mioncheistiú stoirme cuimsitheach.
- Cumarsáid agus cumais a fheabhsú le trealamh nua, nascacht Starlink, dróin, agus an aip Lá na Stoirme.
- Comhoibriú idirghníomhaireachta a choinneáil trí chruinnithe agus cleachtaí réigiúnacha.

Láiríonad glaonna a bhaineann le Drochaimsir Stoirm Eowyn

TIONSCADAIL SEIRBHÍSE DÓITEÁIN

Cuireadh na tionscadail seo a leanas i gcrích in 2025.

- Tionscadal Stáisiún Dóiteáin Chathair Luimnigh**
 Rinneadh deisiúcháin fairsing ar aghaidh agus díon Stáisiún Dóiteáin Chathair Luimnigh mar aon le feabhsuithe ar chuma phoiblí an fhoirgnimh agus ar na modhanna rochtana agus cúrsaíochta timpeall an fhoirgnimh do dhaoine a bhfuil soghluaisteacht theoranta acu. Mar thoradh ar na hoibreacha sin, tá an foirgneamh níos éifeachtúla ó thaobh teirmeach de freisin, rud a thagann le spriocanna Chathair Luimnigh agus na Comhairle maidir le dícharbónú agus laghdú ar úsáid fuinnimh.
- Tionscadal Athfhorbartha Stáisiún Dóiteáin na Ceapaí Móire**
 Bronnadh conradh chun oibreacha cumasúcháin a dhéanamh roimh athfhorbairt iomlán ar Stáisiún Dóiteáin na Ceapaí Móire, atá sceidealta le tosú in 2026.
- Tionscadal Cothabhála Áiseanna**
 Ullmhaíodh, eisíodh, rinneadh measúnú agus bronnadh tairiscint chuimsitheach do sholáthar seirbhísí cothabhála pleanáilte, coisctheacha agus imoibríoch a sholáthar dár 7 Stáisiún Dóiteáin, do Phontún na Seirbhíse Dóiteáin i gCathair Luimnigh agus d'Ionad Oiliúna na Seirbhíse Dóiteáin i gCill Mocheallóg, chomh maith le 2 láithreán Cosanta Sibhialta. Cinntíonn sé sin go bhfuil ár bhfoirgnimh agus ár n-áiseanna sábháilte, comhlíontach agus dea-choimeáda chomh maith le bheith réidh ó thaobh oibríochta de chun freagairt d'éigeandálaí 24 sa lá, 365 lá sa bhliain.

Stáisiún Dóiteáin Chathair Luimnigh

Ionad Comhordúcháin Stoirm Eowyn

Stáisiún Dóiteáin na Ceapaí Móire

COSAINT SHIBHIALTA LUIMNIGH 2025

Is eagraíocht reachtúil dheonach í Cosaint Shibhialta Luimnigh a thacaíonn leis na seirbhísí éigeandála túslíne agus a chuidíonn lenár bpobal áitiúil. Tacaíonn Cosaint Shibhialta Luimnigh leis na seirbhísí éigeandála túslíne agus iad ag déileáil le drochaimsir agus tuilte, mórthionóiscí agus cuardach do dhaoine ar iarraidh. Tacaíonn Cosaint Shibhialta Luimnigh le himeachtaí pobail i rith na bliana freisin.

I measc na gcúraimí a rinne Cosaint Shibhialta Luimnigh in 2025 tá:

- 16 Imeachtaí Spóirt a chlúdaíonn réimsí éagsúla lena n-áirítear Rith, Siúl, Peil, Rothaíocht, Ráschúrsa, Lá Lúthchleasaíochta, snámh
- Freastalaíodh ar 7 bParáid i rith na bliana
- Freastalaíodh ar 18 n-imeacht chun Clúdach Leighis a sholáthar
- Trí Chuardach do Dhaoine ar Iarraidh
- Cuireadh 44 tasc i gcrích i mí Eanáir le linn na stoirme sneachta
- Dhá Aistriú Othar
- I measc na n-imeachtaí eile ar freastalaíodh orthu ná:
 - Seoladh Lá Náisiúnta na Seirbhísí - Baile Átha Cliath
 - Fáiltiú do chomóradh 75 bliain na Cosanta Sibhialta in Éirinn in Áras an Uachtaráin
 - Stoirm Eowyn – Ag Cabhrú le Cosaint Shibhialta Mhaigh Eo

Is ionann líon iomlán na gcúraimí in 2025 agus 100.

Cosaint Shibhialta sa Sneachta

Searmanas Bonn um Chosaint Shibhialta

Lá Náisiúnta na Seirbhísí um Chosaint Shibhialta

SÁBHÁILTEACHT UISCE

Bhí gardaí tarrthála fostaithe ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh do dheireadh seachtaine saoire bainc an Mheithimh agus ó mhí Iúil go tús mhí Mheán Fómhair ag Cé an Ghleanna agus Cé Chill Tíre. Bhí na gardaí tarrthála gnóthach arís i mbliana nuair a tháinig go leor cuairteoirí chuig na Céanna dá snámh laethúil agus seachtainí sábháilteachta uisce a bhí á reáchtáil ag an gcoiste ceantair áitiúil.

Nuashonrú ar Choiste Ceantair Sábháilteachta Uisce Chontae Luimnigh

Bhí 8 nGarda Tarrthála ar dualgas i rith an tsamhraidh agus choinnigh siad an dá ché ar oscailt an samhradh ar fad.

Bhí easpa teagascóirí ina ábhar imní arís i mbliana dár gcoiste contae agus teagascóirí á dtabhairt isteach ó chontaetha eile chun cabhrú lena chinntiú go raibh na seachtainí in ann dul ar aghaidh.

Bhí dúnadh linn Eas Géitine i rith na bliana fós ina ábhar imní do Choiste an Chontae, nach bhfuil aon áit eile acu chun ranganna tarrthála a mhúineadh agus chun níos mó teagascóirí agus gardaí tarrthála a fhostú don bhliain seo chugainn. Ar an dea-uair athosclaíodh an linn snámha i mí na Samhna agus is féidir le ranganna tosú arís ag múineadh scileanna tarrthála.

Nuashonrú ar Choiste Ceantair Sábháilteachta Uisce Chathair Luimnigh

Reáchtáladh seachtain samhraidh ag linn snámha Ollscoil Luimnigh le cúnamh ó Theagascóirí Uisce Chathair Luimnigh. Leanann Coiste na Cathrach de ranganna tarrthála a reáchtáil oíche Chéadaoin le linn mhíonna an gheimhridh/an earraigh, agus tá roinnt teagascóirí faoi oiliúint ag múineadh cuid de na ranganna chun cáiliú mar theagascóirí iomlána ar deireadh.

Cigireachtaí ar bhaoithe tarrthála

Líon na mbaoithe tarrthála a raibh gá ceann nua a chur ina n-áit	I o m l á n 2025
Ceantar Uirbeach	17
Ceantair Bhargasacha	10
Líon na ngníomhaíochtaí braiteora baoithe tarrthála	I o m l á n 2025
Ceantar Uirbeach	67
Ceantair Bhargasacha	48

Sábháilteacht Uisce

Oifigigh Sábháilteachta Uisce

AN OIFIG RÉIGIÚNACH UM PLEANÁIL BAINISTITHE DRAMHAÍOLA - DEISCEART

PLEAN NÁISIÚNTA BAINISTITHE DRAMHAÍOLA DON GHEILLEAGAR CIORCLACH 2024-2030.

Cuimsíonn Réigiún Dramhaíola an Deiscirt 10 n-údarás áitiúla: Ceatharlach, An Clár, Cathair Chorcaí, Contae Chorcaí, Cathair agus Contae Luimnigh, Ciarraí, Cill Chainnigh, Tiobraid Árann, Cathair agus Contae Phort Láirge agus Loch Garman. Tá Réigiún Dramhaíola an Deiscirt (RD) ar cheann de thrí réigiún dramhaíola sa tír. Is iad na Réigiúin Dramhaíola eile ná Réigiún Dramhaíola Oirthear Lár na Tíre (EMR) agus Chonnacht Uladh (CUR).

Is iad Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus Comhairle Contae Thiobraid Árann na príomhúdarais do Réigiún Pleanála Bainistíochta Dramhaíola an Deiscirt. Tá siad freagrach as comhordú, cur i bhfeidhm agus monatóireacht a dhéanamh ar an “Plean Náisiúnta Bainistithe Dramhaíola do Gheilleagar Ciorclach 2024-2030”.

Ullmhaíodh Plean Oibre Náisiúnta um Bainistiú Dramhaíola do 2024 go dtí deireadh 2025, agus d’oibrigh na Réigiúin leis na húdarais áitiúla chun na príomhthionscadail insoláthartha, tosaíochta agus tacaíochta a chur i bhfeidhm chomh maith le roinnt príomhghníomhaíochtaí agus bunaíodh gach socrú rialachais.

MY WASTE.IE

Is tionscnamh de chuid na nOifigí Pleanála Réigiúnacha um Bainistiú Dramhaíola (RWMPO) é MyWaste.ie, a forbraíodh thar ceann na Roinne Aeráide, Fuinnimh agus Comhshaoil (RAFC). Cuireadh roinnt tionscnamh náisiúnta chun cinn le linn 2025 lena n-áirítear ábhair a chur chun cinn chun cabhrú le gach gnó dramhaíl a scaradh níos fearr agus a chosc.

Tugadh tacaíocht do ghnólachtaí áitiúla trí oiliúint ar líne saor in aisce (Modus), iniúchadh dramhaíola agus comharthaíocht saor in aisce ón **bhFearas Uirlisí Dramhaíola Tráchtála** a nuashonraíodh in 2025

Bainistíonn MyWaste.ie scéim **Dheonach Lipéadaithe ar Phacáistíocht** freisin, a bhaineann breis is 70 branda tí Éireannacha leas as. Cuirtear an scéim lipéadaithe ar fáil saor in aisce do gach gnólacht lena húsáid ar a bpacáistíocht. Reachtáladh **Seachtain Náisiúnta Athchúrsála Dramhaíola Bia** ón 01-08 Meitheamh agus thug na húdarais áitiúla uile ar fud an réigiúin comhairle agus treoir do shaoránaigh maidir le bainistiú a gcuid dramhaíola bia, agus bhí na meáin áitiúla gníomhach i gcur chun cinn athchúrsála dramhaíola bia.

Bhí feachtas **Smaoinigh Sula gCuireann Tú i Scipe Dramhaíola** É ar siúl i mí Aibreáin agus mí na Samhna. Ba é an cuspóir a bhí leis ná gach saoránach a spreagadh, go háirithe díograiseoirí

Seolann an tAire Stáit do Ghnóthais Bheaga agus Miondíola agus don Gheilleagar Ciorclach, Alan Dillon TD, an feachtas le Philippa King agus Kevin Swift, Comhordaitheoir Dramhaíola Réigiúnach.

Déan Féin É (DIY), athchóiritheoirí, agus iad siúd a bhí ag bogadh abhaile nó ag glantachán earraigh chun tosaíocht a thabhairt d’athúsáid, d’athdhéanamh, agus do dheighilt dramhaíola cuí.

Bhí an feachtas náisiúnta Tóg nóiméad Sula gCuireann Tú é i mBruscar ar siúl don dara bliain in 2025 chun deighilt níos fearr ar na trí bhosca bruscair a chur chun cinn mar gur léirigh staidéir níos luaithe go raibh na boscaí bruscair á n-úsáid go mícheart.

MOIL GHLASA

Leanadh le Tionscnamh Moil Ghlas Áth Dara ar aghaidh in 2025. Chuir an tionscnamh acmhainní agus tacaíocht ar fáil do ghnólachtaí áitiúla a atá ag iarraidh cleachtais bainistíochta dramhaíola níos inbhuanaithe a ghlacadh, go háirithe straitéisí um chosc dramhaíola agus scaradh dramhaíola a fheabhsú. D’eagraigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus an Oifig Fiontair Áitiúil cruinniú Bricfeasta Tacaíochta Glas in Áth Dara i mí Dheireadh Fómhair.

Cruinniú Bricfeasta Tacaíochta Ghlas Áth Dara

D’eagraigh **Foireann Uirlisí MyClub Mywaste** sraith de cheithre sheimineáir ghréasáin a bhí ar siúl i rith mhí Mheán Fómhair agus a bhí dírithe ar chlubanna agus eagraíochtaí spóirt go náisiúnta. Rinneadh ionadaíocht ar thart ar 400 club ó cheann ceann na tíre, lena n-áirítear roinnt eagraíochtaí spóirt atá lonnaithe i Luimneach.

Fuair tionscadail Mywaste maoiniú ó RAFC agus is féidir tuilleadh eolais a fháil ar www.mywaste.ie

Imeachtaí Cupáin Chiorclacha do Phobail.

In 2025, fuair an RWMPO Theas – maoiniú ón Tionscnamh Frithdhumpála (ADI) chun Imeachtaí Cupáin Chiorclacha do Phobail a bhunú, tionscnamh den chéad chineál in Éirinn. Soláthraíonn an clár ceannródaíoch seo, arna oibriú ag IRD Dhúiche Ealla, fiontar sóisialta, rochtain ar chupáin in-athúsáidte ardchaighdeáin, atá deartha chun deireadh a chur le dramhaíl aonúsáide ag imeachtaí pobail. Rinneadh an tseirbhís seo a reáchtáil ar bhonn píolótach ag roinnt imeachtaí in 2025 agus beidh sí ar fáil ar fud Réigiún Dramhaíola an Deiscirt ó thús 2026 agus beidh sonraí iomlána ar fáil ar <https://mywaste.ie/sustainability/circular-living/circular-cups-for-community-events-in-the-southern-region/>

Cupáin ó fheachtas stáin Cupáin Chiorclacha don Phobal i gCathair Luimnigh, Samhain

Scéimeanna Píolótacha um Bailiú Dramhaíola Guaisí.

In 2025, chuir an RAFC maoiniú ar fáil do na RWMPOnna chun tacú le bailiú dramhaíola guaisí le 3,269 custaiméir ag freastal ar 11 lá bailithe, ag láithreacha éagsúla ar fud na tíre, áit ar bailíodh 151 tonna dramhaíola, arbh ionann 80% díobh agus péint dramhaíola.

Bailiúchán HHW Samhain

Líonadh talún stairiúil

Tá dul chun cinn déanta ar an léarscáil bóthair do líonadh talún stairiúil, agus tá imscrúduithe agus feabhsúchán maoinithe ag RAFC. In 2025, caitheadh €460,000 i Réigiún Dramhaíola an Deiscirt.

Monatóireacht ar Acmhainne Dramhaíola

D'fhoilsigh na ORPBDanna tuarascáil ráithiúil ar acmhainn dramhaíola le linn 2025 agus léirigh siad seo go bhfuil easnamh acmhainne os cionn 300,000 tona in aghaidh na bliana fós ag Éirinn. Cuireadh acmhainn theagmhasach i ngníomh le linn 2025 chun cabhrú le tógáil agus scartáil agus le hEasnaimh dramhaíola soladach bardasach.

PÁIRCEANNA AGUS REILIGÍ, CEANTAR UIRBEACH LUIMNIGH

REILIGÍ

OIBREACHA REILIGÍ 2025

Ceantar Cathrach Luimnigh

- Athchóiriú ar Gheataí Iontrála Iarainn buailte ag Reilig an tSráidbhaile (Sean)
- Tógáil Limistéar Barrithir Nua / Stórála Carta i Reilig Chnocán San Labhrás (Sean)
- Oibreacha forleagan cosán ag Reilig Chnocán San Labhrás (Sean)
- An chéad chéim eile de Reilig Chnocán Naomh Oilibhéar a fhorbairt

Ceantar Bardasach Áth Dara - Ráth Caola

- TCI a shuiteáil i Reilig Naomh Seosamh Ráth Caola
- Rochtain do dhaoine faoi mhíchumas ar Reilig Bheithí, Baile Stiabhna
- Deisiú cosáin agus ballaí ar Reilig Naomh Peadar agus Pól, Craobh Chomhartha
- Aonad bainte uisce a shuiteáil go Reilig Leamhchoille
 - Oibreacha Crannliacht ag Eaglais na hÉireann Bhaile an Gharraí, Reilig Neantanáin agus
 - Reilig an Droichid Tarsna, Áth Dara

Ceantar Bardasach na Ceapaí Móire-Chill Mocheallóg

- Feabhsuithe ag Reilig Chathair Ailí, Eifinn, Brú Rí, Chluain Caoin agus Eifinn (Sean)

Ceantar Bardasach an Chaisleáin Nua

- Feabhsuithe ag Reilig na Croise Naofa Áth an tSléibhe agus Reilig Chaisleán Maí Tamhnach

Athchóiriú Geataí Iarainn Buailte Reilig an tSráidbhaile

Reilig Naomh Peadar agus Pól, Craobh Chomhartha tar éis deisiúcháin chosáin agus athsholáthar balla teorann.

Reilig Chaisleán Maí Tamhnach (Sean), Athsholáthar Cosáin agus Fál Teorann

Reilig Chathair Ailí, Oibreacha Uasghrádaithe Cosáin.

Reilig Eifinn, Oibreacha Athsholáthair Cosáin

Gradaim Reiligi 2025

Reáchtáladh na Dámhachtainí Bliantúla Reiligi ar an 22 Deireadh Fómhair in Ionad na Mílaoise, Cathair Chinn Lis. Mar a tharla sna blianta roimhe seo, rinneadh ionadaíocht ar líon mór grúpaí pobail. Rinne an Comhairleoir Greg Conway ionadaíocht don Mhéara ar an oíche. Bronnadh duaiseanna idir €500 agus €1,500 in aghaidh an ghrúpa ar 25 grúpa cothabhála áitiúil. Ba é Coiste Cothabhála Lios Mhic Thíre an buaiteoir foriomlán sa Chatagóir Ársa agus ba é Coiste Cothabhála Chraobh Chomhartha an buaiteoir foriomlán sa Chatagóir Nua-Aimseartha. Ina theannta sin, bhí dámhachtain “Rogha na mBreithiúna – An Reilig is Fearr nár cuireadh” a chuaigh go Reilig Dhrom Collachair. Ba é Frank McCormack an t-aoichainteoir a labhair ar an tábhacht a bhaineann le teicnící cearta caomhnaithe laistigh dár reiligi stairiúla agus ar thábhacht an oideachais.

Coiste Cothabhála Chraobh Chomhartha ag glacadh lena nduais ón bPríomhchomhairleoir Catherine Slattery agus ón gComhairleoir Greg Conway

Willie Foley ó Reilig Lios Mhic Thíre ag fáil a dhuais ón gComhairleoir Catherine Slattery agus ón gComhairleoir Greg Conway

Aoichainteoir Frank McCormack ag Gradaim Reiligi 2025

Síneadh ar Reilig Eas Géitine

Osclaíodh síneadh Reilig Eas Géitine go hoifigiúil ar an 29 Meán Fómhair ag an gComhairleoir Tommy Hartigan, a rinne ionadaíocht don Mhéara. Tá an reilig á forbairt ar bhonn céimnithe agus tá toilleadh de 292 láthair uaigne agus 41 láthair luaithreach ag céim 1. Nuair a bheidh an síneadh iomlán forbartha go hiomlán, beidh toilleadh ag baint le 1,300 spás uaigne agus 164 láthair luaithreach san iomlán. Tá cuimsiú láithreacha uaigne luaithreach laistigh den reilig ag freastal ar rogha mhéadaithe an phobail iarsmaí créamtha a ngaoilta a chur laistigh de reilig agus ag an am céanna áit oiriúnach scíthe a sholáthar dóibh.

An Comhairleoir Tommy Hartigan, ionadaí do Mhéara Luimnigh, i mbun oscailt oifigiúil ar Shíneadh Reilig Eas Géitine

Oscailt Oifigiúil ar Shíneadh Reilig Eas Géitine ar an 29 Meán Fómhair

Balla Colmlainne Chill Mhuire

Chuir an Chomhairle a céad Ballaí Colmlainne ar fáil i Reilig Chill Mhuire, áit a bhfuil soláthar déanta do shé Bhalla Colmlainne san iomlán. Cuireadh dhá Bhalla Colmlainne ar fáil ar dtús chun suim an phobail a mheas agus chun críocha cinnteoireachta d'infeistíochta amach anseo i soláthar Ballaí Colmlainne i reiligi eile. Léirigh sonraí na reilige go bhfuil gá le háiseanna chun luaithreach a imtheorannú agus tá fianaise mhéadaitheach ar an gcéanna.

Ballaí Colmlainne Chill Mhuire agus iad ag druidim le deireadh na tógála

Reilig Mhainistir na Féile atá Beartaithe

Tá reilig nua beartaithe do Mhainistir na Féile. Tá suíomh daingnithe agus é suite díreach ó thuaidh ón mol glasbhealaigh. Tá an tionscadal ag dul ar aghaidh chuig iarratas faoi Chuid 8 go luath in 2026.

Seanreilig Mhainistir na Féile

Tugadh faoi oibreacha caomhnaithe ar an mballa teorann thoir in 2025. Bhain na hoibreacha seo le hatógáil an bhalla thoir agus le cobhsú dhá thuama faoi mhaoirseacht Comhairleoir Caomhnaithe.

Balla teorann Sean Reilig Mhainistir na Féile

Balla teorann Sean Reilig Mhainistir na Féile ón réadmhaoin tadhlach

Fodhlíthe Reilige

Tá tús curtha le hathbhreithniú ar Fhodhlíthe Reiligi Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a théann siar ó 2015. Cuireadh tús le comhairliúchán tosaigh ar líne i mí na Samhna, agus déanfar tuilleadh comhairliúcháin le linn 2026.

PÁIRCEANNA

Páirceanna agus Spásanna Glasa Oscailte

Déanann Roinn na bPáirceanna bainistiú agus cothabháil ar 24 páirc/saoráid áineasa, 15 clós súgartha, sé Limistéar Cluichí Ilúsáide agus seacht suíomh trealaimh aclaíochta lasmuigh, ar fud na Cathrach agus an Chontae chomh maith le bheith ag obair i dtreo áiseanna breise a dheardh agus a thógáil. Coinníonn Rannóg na bPáirceanna na limistéir ghlasa ar fud na Cathrach agus an Chontae freisin, lena n-áirítear gearradh féir, cothabháil crann agus plandáil. Ina theannta sin, tá spásanna glasa i bpobail éagsúla dírithe ar fheabhsú chun deiseanna áineasa a bhfuil géarghá leo a chur ar fáil sna comharsanachtaí seo.

Leagtar amach thíos na hoibreacha agus na tionscadail a rinneadh in 2025:

Páirc Mungairit

Cuireadh isteach caighean slacadh cruicéid i bPáirc Mhungairit chun an spéis mhéadaitheach sa chruicéad a aithint agus a éascú. Maoiníodh an tionscadal trí Leithdháileadh Bardasach Ginearálta ó Chomhaltaí Cheantar Iarthar Chathair Luimnigh.

Caighean Slactha Cruicéid i bPáirc Mhungairit

Tá tuilleadh áiseanna spóirt curtha le Páirc Mhungairit, beidh an dá chúirt chispheile atá ann cheana féin ag Coláiste Mhungairit ar fáil don phobal i mí Iúil, gach Satharn, agus le linn laethanta saoire uile na scoile. Tá bealach isteach nua do choisithe curtha ar fáil ón bPáirc chun rochtain phoiblí a éascú, agus beidh na hamanna oscailte agus dúnta mar an gcéanna le hamanna oscailte agus dúnta na Páirce.

Cúirteanna Cispheile Mhungairit

Páirc Áth Dara

Rinneadh oibreacha glantacháin ar shuíomh in 2025 ar an suíomh atá beartaithe don Ghairdín Céadfach i bPáirc an Áth Dara. Tá sé beartaithe go gcuirfear an tionscadal i gcrích de réir a chéile trí oibreacha díreacha, le cúnamh ó Ghrúpa na mBailte Slachtmhara.

Fuair Páirc an Áth Dara plandáil nua freisin mar ullmhúchán do Chorn Ryder in 2027. Aithníodh plandáil oiriúnach de réir an fhéilire gairneoireachta don bhóthar isteach d'fheithiclí a théann chuig an mbealach isteach cúil ag Mainéar Áth Dara. Cuireadh an phlandáil i mí Mheán Fómhair chun fás leordhóthanach a chinntiú do Mheán Fómhair 2027.

Páirc Chaladh an Treoigh

Cuireadh cúirt eitpheile ar fáil i bPáirc Chaladh an Treoigh in 2025.

Bogach na nGort Thiar

Cuireadh ráillí láimhe nua, deicáil frithshleamhnánach agus bíomaí tacaíochta in ionad an ardáin clárchosán ag an Gort Thiar. Úsáideann go leor faireoirí éan agus díograiseoirí fiadhúlra an t-ardán féachana seo.

Uasghrádaíodh Láthair Faire ag Bogaigh na nGort Thiar i mí Feabhra

Loch Goir

Leanadh le leibhéal ard cothabhála a dhéanamh ar Loch Goir. Críochnaíodh agus coimisiúnaíodh athsholáthar an umair fuíolluisce in 2025. Soláthraíonn an t-umar fuíolluisce an acmhainn chun freastal ar an líon méadaitheach turasóirí ag Loch Goir.

Páirc Phóca Shráid Parnell

Chuir an Méara maoiniú Méara dar luach €50,000 ar fáil chun an pháirc phóca atá ann cheana féin ar Shráid Parnell a fheabhsú. Ullmhaíodh dearadh agus rinneadh na hoibreacha ina dhiaidh sin in 2025 chun an tionscadal a sheachadadh. Cobhsaíodh an balla in aice leis an mbunscoil le 50% den bhuiséad agus suiteáladh oibreacha talún agus cosáin. Tá limistéar boules curtha ar fáil agus cuireadh bolgáin earraigh ag deireadh na bliana.

Grianghraf de Pháirc Phóca Shráid Parnell

Spásanna Glasa Gharraí Eoin

Ullmhaíodh roinnt pleananna tírdhreacha do cheantar Gharraí Eoghain. Chuir an Méara maoiniú ar fáil chun Tobar Phádraig i nGarraí Eoin a uasghrádú. Ullmhaíodh dearadh agus cuireadh i gcrích é ina dhiaidh sin in 2025.

Oibreacha Tionscadail Thobar Pádraig, Garraí Eoin

Spás Glas Thobar Phádraig

Críochnaíodh máistirphlean don fhaiche i bPáirc an Lisín i dTobar Phádraig. Soláthraíonn an máistirphlean d'iláiseanna áineasa chun freastal ar an daonra atá ann cheana féin agus atá ag dul i méid i dTobar Phádraig. Soláthraíonn an máistirphlean dhá pháirc, seomraí feistis, páirceáil do charranna agus rothair, cosáin imlíneach, clós súgartha, cúirt cispheile, limistéar cluichí ilúsáide, trealamh aclaíochta lasmuigh agus tírdhreacha. Dearadh an máistirphlean chun freastal ar dhaoine de gach aois agus cumas. Cuireadh an dearadh ar aghaidh in 2025 i dtreo iarratas faoi Chuid 8.

Bratacha Glasa

Leanann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ar aghaidh ag léiriú a tiomantais do shármhaitheas i spásanna glasa poiblí le roinnt páirceanna aitheanta i nGradam mór le rá an Bhrait Ghlais 2025, arna fhógairt ag An Taisce – Iontaobhas Náisiúnta na hÉireann. Is cloch mhíle speisialta í an bhliain seo do Pháirc Mhungairit, a bhfuil a céad Gradam Brat Glas riamh faighte aici. Léiríonn an t-éacht seo dúthracht agus obair chrua fhoireann na bPáirceanna lasmuigh ag

Páirc Mhungairit a bhain a céad Gradam Bratach Ghlas amach in 2025

Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh.

Chomh maith le Páirc Mhungairit, choinnigh Páirc Bhaile Áth Dara stádas an Bhrait Ghlais a bhain sí amach den chéad uair in 2024, agus leanann Páirc an Phobail ag seasamh lena caighdeán sármhaitheasa trína stádas Brat Glas a choinneáil.

Páirceanna Madraí

Cuireadh ceithre pháirc nua madraí ar fáil i bPáirc Uí Bhriain, Páirc Chloch an Mhéara, Páirc Chaladh an Treoigh agus ar Fhaiche Chathair Dháibhín, agus tá fáil 1.8 méadar ar airde agus gnéithe súgartha iontu. Maoiníodh na páirceanna seo trí chiste an Mhéara agus osclófar iad don phobal in Earrach 2026 nuair a thiocfaidh feabhas ar an aimsir.

Rinneadh roinnt feabhsuithe freisin ar an bpáirc madraí atá ann cheana i Mhungairit, lena n-áirítear an pháirc a leathnú, fáil níos airde a chur suas agus an bealach isteach a athlonnú chuig suíomh níos oiriúnaí.

Páirc Madraí Chathair Dháibhín

Páirc Madraí Chaladh an Treoigh

Páirc Madraí Pháirc Uí Bhriain

Páirc Madraí Mhungairit

Ospidéal - Limistéar Cluichí Ilúsáide

Bhí gá le hathchóiriú a dhéanamh ar limistéar na gcluichí ilúsáide san Ospidéal. Tar éis iarratas rathúil ar mhaoiniú caipitil spóirt, cuireadh Limistéar Cluichí Ilúsáide (MUGA) nua ina áit go hiomlán in 2025.

Limistéar Cluichí Ilúsáide Ospidéil (MUGA)

Ionchuimsitheacht

Leanann an Chomhairle d'áiseanna a chur ar fáil inár bPáirceanna chun cuimsitheacht agus inrochtaineacht a chinntiú do chách. Cuireadh spásanna páirceála atá oiriúnach do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine a bhfuil uathachas orthu ar fáil i roinnt dár bPáirceanna. Suiteáladh cláir chumarsáide i ndeich gclós súgartha ar fud na cathrach agus an chontae. Is é cuspóir na gclár cumarsáide seo ná cumarsáid agus cuimsiú a fheabhsú do gach leanbh i suíomhanna clós súgartha.

CLÓIS SÚGARThA

Rinneadh uasghrádú ar na tionscadail clóis súgartha seo a leanas go léir chun na clóis súgartha seo a dhéanamh inrochtana do gach leanbh:

Clós Súgartha na Ceapaí Móire

Rinneadh uasghrádú ar chlós súgartha na Ceapaí Móire in 2025 nuair a cuireadh gnéithe súgartha cuimsitheacha ar fáil agus deontas ón gCiste Aitheantais Pobail de €50,000 in ionad cuid de na haonaid súgartha.

Limistéar Cluichí Ilúsáide Ospidéil (MUGA)

Clós Súgartha Chill Mocheallóg

Rinneadh uasghrádú ar chlós súgartha Chill Mocheallóg agus cuireadh gnéithe súgartha cuimsitheacha ar fáil lena n-áirítear timpeallán cuimsitheach, trampailín cuimsitheach, suíocháin luascáin nua agus suíochán luascáin cuimsitheach. Cuireadh maoiniú ar fáil do na hoibreacha seo trí dheontas €50,000 ón gCiste Aitheantais Pobail.

Clós súgartha Chill Mocheallóg

Clós Súgartha Eas Géitine

Críochnaíodh oibreacha uasghrádaithe ar chlós súgartha Eas Géitine lena n-áirítear timpeallán cuimsitheach, trampailín cuimsitheach agus painéil súgartha céadfacha nua. Cuireadh maoiniú ar fáil do na hoibreacha seo trí dheontas caipitil ón Roinn Leanaí, Míchumais agus Comhionannais.

Clós Súgartha Eas Géitine

Uasghrádú agus Síneadh Clós Súgartha an Chaisleáin Nua

Ullmhaíodh leagan amach dearaidh do chlós súgartha nua agus d'áiseanna áineasa eile do Fhearann Páirce na Diméine An Caisleán Nua.

PÁIRCEANNA AGUS SPÁSANNA GLASA A CHOTHABHÁIL

Chomh maith leis an gcothabháil ghinearálta ar Pháirceanna agus spásanna glasa, bhí gá le glantacháin suntasach mar gheall ar Stoirm Eowyn i mí Eanáir le crainn agus craobhacha tite agus scaipthe in eastáit tithíochta ar fud na cathrach agus an chontae. Cuireadh isteach go háirithe ar Choillearnacha agus ar shiúlóidí lúibe Clare Glens, áit ar thit sé chrann déag móra trasna cosáin.

Thit crann mór i bPáirc Ted Russell freisin agus déanfar é a athúsáid le haghaidh spraoi nádúrtha.

Crainn tite in Clare Glens tar éis Stoirm Éowyn

Rinneadh cothabháil shuntasach ar Pháirc Eas Géitine mar ullmhúchán d'oscailt na linne snámha. Rinneadh uasghrádú ar na cosáin agus cuireadh córas cothabhála i bhfeidhm le cúnamh ón scéim áitiúil Fostaíochta Pobail. Chomh maith leis sin, comhaontaíodh plean tírdhreacha nua do Pháirc Eas Géitine le hUisce Éireann in 2025 agus tógfar é mar chuid den chonradh uisce stoirme agus fuíolluisce i bPáirc Eas Géitine.

Oibreacha Uasghrádaithe Pháirc Eas Géitine

Conradh le haghaidh Gearradh Féir

Tá an Chomhairle freagrach as thart ar 300 heicteár féir a chothabháil gach bliain a ghearrtar gach coicís idir Márta agus Deireadh Fómhair seachas i suíomhanna ainmnithe 'Let it Bee'.

Deontais do Spásanna Oscailte

Coinníonn go leor grúpaí pobail limistéir ghlasa ina gceantar áitiúil freisin, is féidir leo iarratas a dhéanamh ar dheontas beag faoi Dheontais Phobail um Chotheabháil Spásanna Oscailte. In 2025, íocadh deontais le 57 grúpa pobail a ghearrann nó a shocraíonn gearradh féir ina gceantar.

Cothabháil Crann

Leanadh le hoibreacha cothabhála crann in eastáit tithíochta a tógadh i gcúram ar fud na cathrach agus an chontae in 2025 agus fuarthas 595 iarratas tríd an gcóras Bainistíochta Caidrimh le Custaiméirí. Rinneadh measúnú ar chrainn i bPáirc Mhungairit agus in Eastát Baggott chomh maith, áit a bhfuil tús curtha le hoibreacha chun crainn a leagan in Eastát Baggott de bharr críonadh siar fuinseoige. Déanfar na crainn seo a athúsáid in 2026. Rinneadh cothabháil crann freisin i lár na cathrach, Sráid Thomáis, Sráid Chaitríona, Sráid na Sionainne, Cé Uí Uallaigh agus Rae Bedford.

Plandáil Crann

Cuireadh crainn i roinnt áiteanna in 2025. I measc na láithreacha sin bhí Glasbhealach Chaladh an Treoigh, Mainistir na Féile agus Raithean. Bhail foireann na bpáirceanna freisin le grúpaí pobail in Eas Géitine agus Mainistir na Féile ag iniúchadh láithreacha plandála crann. Bhí Seachtain Náisiúnta na gCrann ar siúl i mí an Mhárta agus chuir Méara Luimnigh, John Moran crann i bPáirc an Phobail chun an ócáid a chomórath.

Plandáil crann Raithean

Plandáil Crann um Pháirc an Phobail

Droichid faoi Bhláth agus Lár na Cathrach

Leanadh ar aghaidh le hoibreacha do na “Droichid faoi Bhláth” bliantúla in 2025 le hoibreacha ullmhúcháin i mí an Mhárta i bPlandlann an Chorrbaile le cur i bhfeidhm do dheireadh seachtaine Saoire Bainc mhí an Mheithimh. Scaiptear sraitheanna bláthanna agus soithí plandaí ar fud na cathrach freisin chun a chinntiú go bhfuil an chathair ag breathnú go hálainn do thréimhse an tsamhraidh. Cuireadh plandáil agus soithí plandaí breise ar fáil do thréimhse na Nollag, lena n-áirítear na plandóirí ar Shráid Uí Chonaill agus ar Shráid Niocláis. Bhí na trí dhroichead maisithe freisin le liathróidí bosca le soilse mar thriail chun na droichid a fheabhsú thar thréimhse na Nollag. Péinteáladh na soithí plandaí crann soghluaiste freisin le dathanna bríomhara éagsúla agus cuireadh iad ar fud na cathrach chun tionchar a chur ar fáil i gceantair phoiblí.

Plandáil na Nollag i Lár na Cathrach

Sraitheanna Bláthanna a Luchtú don Chathair

Soithí Plandaí Crann Soghluaiste Péinteáilte

EU URBACT 4-Spáis Ghlas

Tá Luimneacharcheann dedeigh gcathair chomhpháirtíochta i dTionscadal Spáis Ghlas URBACT atá ag comhoibriú ar phleananna athbheochana uirbí i gceantair shonraithe faoi seach. Is é an cuspóir atá ag tionscadal an Spáis Ghlais ná athbheochan uirbeach ar áiteanna a ndearnadh dearmad orthu, lena n-athrófar spásanna uirbeacha a bhfuil a bhfeidhmiúlacht reatha caillte go háiteanna ina gcuirtear fáilte roimh chónaitheoirí, an timpeallacht, agus an chathair ar mhaithe leis an soláthar spásanna glasa d'ardchaighdeán a fheabhsú i láithreacha uirbeacha tréigthe.

Tionóladh an Cruinniú Croíghréasáin deiridh i mí Mheán Fómhair i Luimneach, áit a raibh na naoi gcathair Chomhpháirtithe ar fad i láthair. Chuir Méara Luimnigh, John Moran, fáilte oifigiúil roimh na tíortha don imeacht trí lá.

Fáilte oifigiúil ón Méara John Moran chuig Cathracha Comhpháirtithe an AE

Turas ar Bhalla na Cathrach ag Seandálaí na Comhairle

In 2025 chomh maith, reáchtáladh “Féile Oidhreachta an Bhaile Ghaelaigh” a bhíonn ar siúl gach bliain anois, áit ar mháirseáil Banna Píob Chathair Luimnigh ar Bhallaí Luimnigh faoi stiúir Mhéara Luimnigh, John Moran.

Méara Luimnigh, John Moran, banna píob, cónaitheoirí agus foireann na Comhairle ag Cóisir Sráide ar an 17 Lúnasa

Tugadh faoi oibreacha cothabhála suntasacha i nGeata an Uisce i mí an Mheithimh mar chuid den tionscadal URBACT Spáis Ghlas. Tá sé seo tar éis dul i ngleic le cónaitheoirí i nGeata an Uisce atá ag tosú ag cur spéise ina gceantar máguaird. Léiríonn na grianghraif roimhe seo agus ina dhiaidh thíos an difríocht atá déanta aige don phobal.

Geata an uisce roimh oibreacha

Geata an uisce tar éis oibreacha

Urraíocht Timpeallán

Leanann an Chomhairle ag lorg léirithe spéise ar an Scéim Urraíochta Timpeallán ar bhonn bliantúil agus in 2025, fuarthas urraitheoir do thimpeallán Chlár Aidhne agus do thimpeallán an Gharraí Ghlais.

Timpeallán an Gharraí Ghlais urraithe ag Grúpa UMR

Grúpa Saineolaithe an Mhéara - Oidhreacht agus Spásanna Glasa
D'iarr Méara Luimnigh, John Moran, go mbunófaí sainghrúpa in 2025 chun clár oibreacha a fhorbairt d'fhonn Oidhreacht agus Spásanna Glasa a fheabhsú ar fud na cathrach agus an chontae.

Ba é cuspóir an talamh a aithint agus a dhaingniú do thionscadail fhéideartha amach anseo d'fhonn Luimneach a athrú chun bheith níos tarraingtí le fócas ar inmhaireachtáil chun lonnaíochtaí níos inmhaireachtála a chruthú chun daoine a mhealladh le cónaí agus fanacht i Luimneach. Go háirithe, bhí gá le breathnú ar ár n-acmhainní nádúrtha agus ar ár sócmhainní amháil láithreáin oidhreachta, uiscebhealaí agus glasbhealaí. In 2025, reáchtáladh ceithre chruinniú: an 30 Aibreán, an 3 Meitheamh, an 24 Meitheamh agus an 5 Meán Fómhair. Faoi dheireadh 2025, bhí liosta de na smaointe féideartha aitheanta ag an nGrúpa Saineolaithe ag leibhéal ard do thionscadail do gach ceann de na ceithre cheantar. Déanfar tuilleadh dul chun cinn ar na smaointe seo do thionscadail in 2026.

FOIREANN FREAGARTHA LÁR NA CATHRACH (FFLC)

Bunaíodh Foireann Freagartha Lár na Cathrach (FFLC) in 2024. Tá an fhoireann tiomanta do ríocht phoiblí Lár Chathair Luimnigh a fheabhsú. Tá an FFLC comhdhéanta de thriúr Oibrí Ginearálta, Saoiste agus Innealtóir Feidhmiúcháin, tá tacaíocht riachtanach curtha ar fáil ag an FFLC do na foirne cothabhála atá ann cheana, agus iad dírithe ar mhioncheisteanna cothabhála chun cuma agus feidhmiúlacht na cathrach a fheabhsú.

I rith na bliana, d'éirigh leis an FFLC roinnt tionscadal a chur i gcrích, rud a chuir go mór le cothabháil agus feabhsú Lár Chathair Luimnigh. Seo a leanas cuid de na tascanna suntasacha:

Athdhromchlú Lána Luimnigh

Cur síos: Athdhromchlú ar Lána Luimnigh d'fhonn feabhsúcháin a chumasú ar an lána chun boscaí bruscair a ghlanadh agus a chur i láthair.

Lána Luimnigh tar éis oibreacha

Athdhromchlú Eachlann Glentworth

Cur síos: Athdhromchlú ar Eachlann Glentworth d'fhonn feabhsúcháin a chumasú ar an lána chun boscaí bruscair a ghlanadh agus a chur i láthair.

Eachlann Glentworth roimh oibreacha

Eachlann Glentworth tar éis oibreacha

Lána Luimnigh roimh oibreacha

Soilse ar Shráid Chaitríona

Soilsiú Shráid Chaitríona

Cur síos: Chuir conraitheoir leictreachais córas soilsithe buan ar bun ar Shráid Chaitríona.

Grianghraf 70 - Soilse ar Shráid Chaitríona

Deisiúcháin Chlárchosán Lár na Cathrach

Cur síos: Thug an fhoireann faoi mhiondeisiúcháin ar chosáin i roinnt áiteanna i lár na cathrach.

Deisiúcháin Chlárchosán Lár na Cathrach

Deisiúcháin Chlárchosán Lár na Cathrach

Suiteáil Binsí Buddy

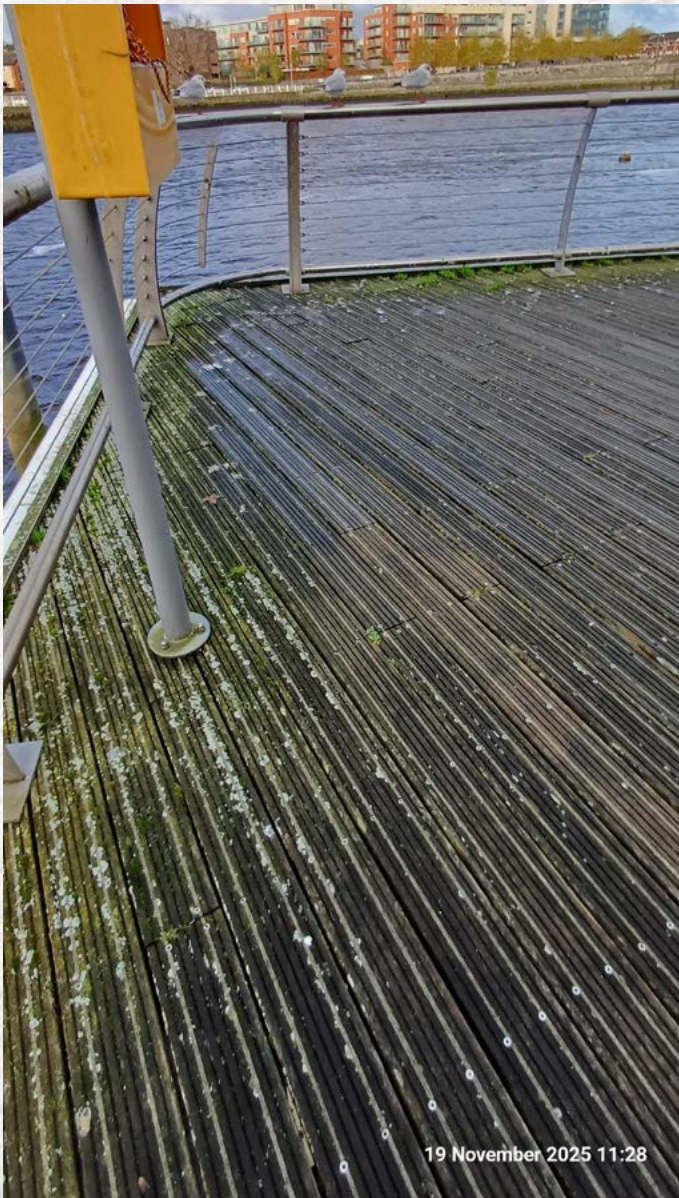
Cur síos: Suiteáladh suíocháin agus míreanna eile chun tacú le Tionscnamh Meabhairshláinte i gcomhar le Rannóg Luimnigh Éire Shláintiúil.

Binsí Buddy

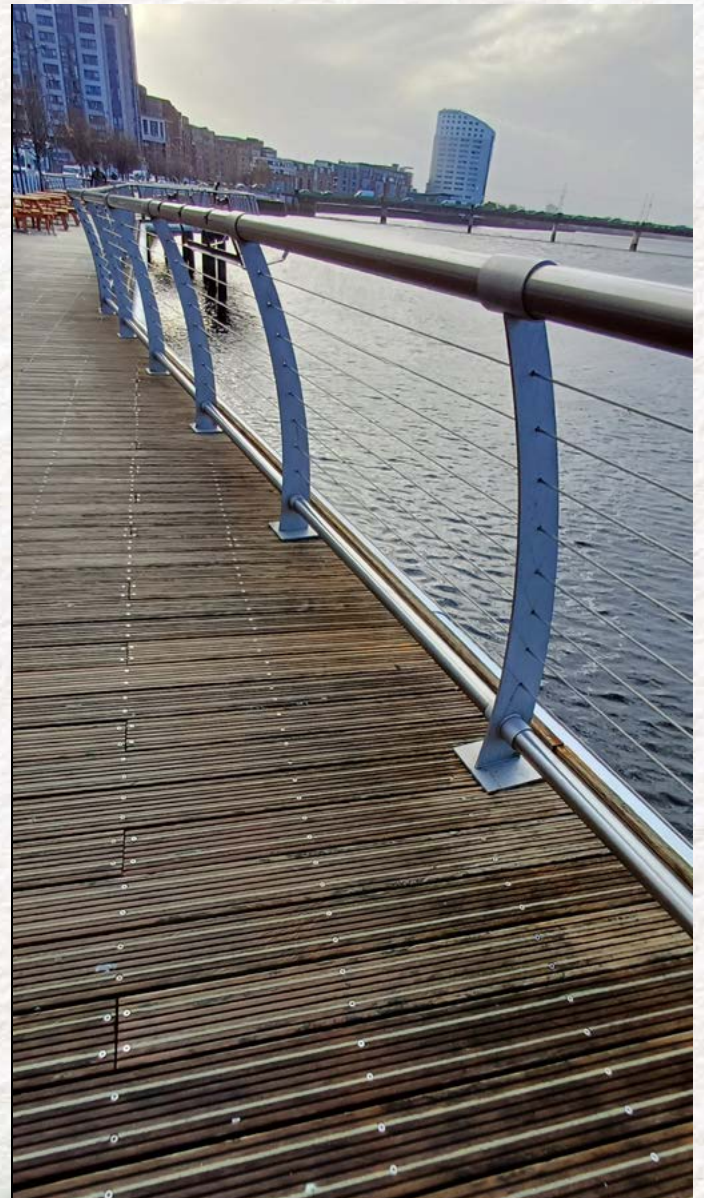
Dromchla an chosáin agus Seastán na mBanna a ghlanadh feadh na gCéanna

Cur síos: Salachar agus dríodar a bhaint den chlárchosán ag úsáid sainfhoirne.

19 November 2025 11:28

Ag Glanadh an Chosáin

Ag Glanadh an Chosáin

Droichead Sylvester O'Halloran Péinteáilte

Cur síos: Phéinteáil an droichead.

Tá sé cruthaithe go gcuireann bunú an FFLC go mór le hiarrachtaí cothabhála na cathrach. Le foireann dhíograiseach agus fócas soiléir ar mhioncheisteanna cothabhála, tá tionchar suntasach ag FFLC ar chuma agus ar fheidhmiúlacht Lár Chathair Luimnigh

Deisiúcháin Chlárchosán Lár na Cathrach

IOMPAR, SOGHLUAISTEACHT
AGUS RÍOCHT PHOIBLÍ

Tá ról lárnach ag an **Stiúrthóireacht Iompair, Soghluaisteachta agus Réimse Poiblí** maidir le bonneagar iompair a sheachadadh ar fud Chathair agus Chontae Luimnigh.

Tá an Stiúrthóireacht i gceannas ar bhonneagar iompair ardcháilíochta a fhorbairt, déanann sí maoirseacht ar chothabháil an ghréasáin bóithre ó lá go lá, agus cuireann sí roghanna taistil inbhuanaithe chun cinn, rud a chuireann go mór le maolú ar an athrú aeráide.

Tá sí freagrach as beartas agus straitéis agus cuireann sí tacaíocht ar fáil don Choiste um Beartas Straitéiseach (CBS) Taistil agus Iompair. Tugann an Stiúrthóireacht tús áite do mhaoiniú do gach mórtionscadal fisiciúil agus bonneagair a bhaineann le bóithre agus scéimeanna taistil inbhuanaithe agus daingíonn sí é.

Cuimsíonn an Stiúrthóireacht freisin an Oifig um Dhearadh Bóithre Náisiúnta an Iarthair Láir (ODBNIL), a bhainistíonn mórtionscadail bhonneagair ar nós Scéim an Bhóthair N/M20 Corcaigh go Luimneach agus Bóthar Fhainge-Luimneach (lena n-áirítear seachbhóthar Áth Dara). Ina theannta sin, déanann ODBNIL maoirseacht ar fhorbairt agus ar bhainistiú Ghlasbhealaí Luimnigh thar ceann Bonneagar Iompair Éireann (BIÉ).

Cinntíonn dlúth-chomhoibriú le BIÉ, leis an Údarás Náisiúnta Iompair (ÚNI), agus leis an Roinn Iompair (RI) seachadadh rathúil mórtionscadal bóthair agus clár fairsing de thionscnamh taistil ghníomhaigh. Cuimsíonn an Stiúrthóireacht an Fhoireann Comhfhorbairt Áite a sheachadann tionscadail an Chiste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (CAFU) do Luimneach a chuireann inbhuanaitheacht fhisiciúil, eacnamaíoch, chomhshaoil agus cuimsiú sóisialta chun cinn.

Cuimsíonn an Stiúrthóireacht freisin an Fhoireann Measúnaithe agus Bainistíochta Riosca i gcás Tuilte Dobharcheantair (MBRTD) a bhainistíonn seachadadh na mórschéimeanna cosanta tuilte caipitil ar fud an chontae, i gcomhar le hOifig na nOibreacha Poiblí (OOP). Tá an Clár MBRTD maoinithe ag OOP le maoiniú forlíontach don réimse poiblí agus gnéithe taistil gníomhacha de na tionscadail tríd an gCiste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (CAFU)/ÚNI.

Ag féachaint chun cinn, oibreoidh an Stiúrthóireacht leis an ÚNI agus lena fhoireann chomhairleach chun Plean Iompair Lár Chathair Luimnigh a thabhairt chun críche le haghaidh comhairliúcháin poiblí in 2026.

Le linn 2026, leanfaimid ag tacú leis an ÚNI chun na feabhsuithe atá beartaithe ar líonra BusConnects a chur i bhfeidhm agus chun Straitéis Iompair Cheantar Cathrach Luimnigh na Sionainne (SICCLS) a chur chun cinn. Tá sé mar aidhm ag na hiarrachtaí sin nascacht inbhuanaithe agus soghluaisteacht a fheabhsú ar fud an réigiúin.

IOMPAR, RÍOCHT PHOIBLÍ AGUS COMHFHORBAIRT ÁITE

Ríocht Phoiblí Cheathrú an Mhargaidh agus Shráid an Chrúisigh

Tá sé mar aidhm le tionscadal Cheathrú an Mhargaidh agus Shráid an Chrúisigh ríocht poiblí ar ardchaighdeán a sholáthar, nascacht a fheabhsú idir Margadh an Bhainne agus príomhshuímh laistigh de lár na cathrach agus fás geilleagrach sa cheantar a mhéadú. Tá láithreán an tionscadail á fhorbairt go straitéiseach mar phointe fócais don chathair, agus beidh tairbhe á baint as tionscadail cosúil le Cearnóg Opera, Creat Ché Artúir, Uasghráduithe Shráid Uí Chonaill, Tionscadal Treochomharthaíochta agus Comharthaíochta Treoshuímh Lár na Cathrach, athfhorbairt Mhargadh an Bhainne agus Mol Bia a chur chun feidhme ag Margadh an Bhainne. Cruthóidh an tionscadal nasc gníomhach idir na láithreáin thuasluaite, rud a chabhróidh chun líon na gcustaiméirí agus beocht a mhéadú, agus tacú le tuiscint mhaith ar ómós áite i lár na cathrach.

Réimse Poiblí Cheathrú an Mhargaidh agus Shráid an Chrúisigh – Síniú Conartha na Foirne Dearaidh Comhtháite

Tiocfar maoiniú le haghaidh sholáthar an tionscadail seo ó roinnt foinsí, lena n-áirítear; Ciste Athghiniúna agus Forbairt Uirbeach (CAFU) na Roinne Tithíochta, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht, an tÚdarás Náisiúnta Iompair agus Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh.

In 2025, thug an Fhoireann Comhfhorbairt Áite an tIarratas Pleanála Cuid 8 don Tionscadal a ceadáíodh i mí Iúil chun críche agus chuir siad isteach é. Rinne an Fhoireann tairiscint freisin d'Fhoireann Dearaidh Chomhtháite chun gnéithe mionsonraithe dearaidh agus tógála an Tionscadail a bhainistiú, agus síníodh conarthaí le Comhairleoir Dearaidh i mí na Nollag.

Réimse Poiblí Cheathrú an Mhargaidh agus Shráid an Chrúisigh – Amharcléiriú ar an tSráid Ard, Luimneach.

Clár Lánabhealaí Luimnigh

Is snáithe amháin de Thionscnamh Lár Chathair Luimnigh Beo é Clár Lána Luimnigh, a bhfuil Ciste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (CAFU) na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht ag tacú leis. Is é aidhm an Tionscnaimh beocht a thabhairt ar ais chuig croílár na Cathrach.

Tógann tionscadal Lánabhealaí Luimnigh ar Fhoireann Uirlisí agus ar Dhoiciméad Treorach Lána Luimnigh, a foilsíodh in 2025, a forbraíodh mar chuid de Ghlaó 1 de Chlár na Cathrach Seoirsí Beo. Tá Lánabhealaí lár na cathrach á n-aithint faoi láthair tríd an bhFoireann Uirlisí chun tástáil agus léiriú a dhéanamh ar conas is féidir le hidirghabhálacha dearcadh an phobail ar na spásanna tearcúsáidte seo a athrú laistigh den réimse poiblí agus daoine a spreagadh chun iad a úsáid agus infheistiocht a dhéanamh iontu. I measc na n-idirghabhálacha beartaithe tá uasghráduithe pábhála, uasghráduithe soilsithe agus plandaí agus troscán sráide a chur ar fáil. Forbraíodh dearaí coincheapa le haghaidh lána tosaíochta, Lána na hAmharclainne, trí roinnt teagmháil tosaigh le páirtithe leasmhara áitiúla agus déanfar an scéim a fhorbairt tuilleadh agus cuirfear tús le rannpháirtíocht níos leithne páirtithe leasmhara i Ráithe 1 2026.

Coincheap do Lána Uí Dhálaigh ó Fhoireann Uirlisí agus Treordhoiciméad Lána Luimnigh

Mol Bia Cheathrú an Mhargaidh

Leithdháileadh maoiniú trí Ghlaó 2 de Chiste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (CAFU), an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht chun Mol Bia a chur i bhfeidhm ag an Margadh Baine. Is é an aidhm atá leis an tionscnamh foriomlán Margadh an Bhainne a chur chun cinn mar Mhol Nuálaíochta Bia den chéad scoth, ceann scríbe do phobal na háite agus do thurasóirí araon, trí eispéiris bhia bhreise a sholáthar, agus punann níos leithne de ghníomhaíocht fiontraíochta a bhaineann le bia agus lántairbhe a bhaint as an úsáid a d'fhéadfaí a bhaint as an margadh mar spás imeachtaí cathartha / bardasacha.

Leanadh ar aghaidh in 2025 leis an gcuardach ar réadmhaoin chuí chun Mol Bia a fhorbairt, atá cóngarach don Mhargadh Baine mar phríomhthosaíocht don Tionscadal. Leanfaidh an cuardach seo ar aghaidh go dtí 2026.

Úsáidí Idirlinne Shráid an Chrúisigh

D'fhorbair an Fhoireann Comhfhorbairt Áite, trí chomhairliúchán le Trádálaithe Sráid an Chrúisigh, Scéim

Úsáide Idirlinne d'fheabhsuithe ar an réimse poiblí do Shráid an Chrúisigh, Sráid an tSéipéil agus Rae Todd, atá dearadh chun tacú leis na gnólachtaí áitiúla, chun na sráideanna a dhéanamh níos tarraingtí agus chun na naisc leis an Margadh Baine a neartú.

Ba iad na feabhsuithe, arna maoiniú ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, an chéad chéim i dtreo straitéis níos fadtéarmaí d'fheabhsuithe cuimsitheacha ar an réimse poiblí a chuirfear i bhfeidhm mar chuid de Thionscadal Réimse Poiblí Cheathrú an Mhargaidh agus Shráid an Chrúisigh.

Chun tógáil ar na feabhsuithe a cuireadh ar fáil in 2024, i mí Eanáir, chuir Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh soilsiú triopail isteach ar Shráid an Chrúisigh, Sráid an tSéipéil agus Rae Todd mar aon le solas uasdírthe in Áirse Rae Todd, rud a chruthaigh atmaisféar bríomhar agus a d'fheabhsaigh caighdeán soilsithe ar na sráideanna.

Cuireadh Soilsíú Triopall i bhfeidhm in 2025 ar Shráid an Chrúisigh, Rae Todd agus Sráid an tSéipéil

Glasú Seoirseach Luimnigh

Tá Tionscadal Glasú Seoirseach Luimnigh ag teacht le Cuspóir Luimnigh Níos Inmharthana (ML), ML72, de Chlár an Mhéara. Is éard atá i bpríomhghnéithe na scéime ná dearadh mionsonraithe, glasú agus oibreacha poiblí do lánabhealaí agus sráideanna Newtown Pery. Mar chuid de thionscadal píolótach don chuspóir, tá an Fhoireann Comhfhorbairt Áite ag obair ar choincheap do Sráid an Dáibhisigh a chuirfear i bhfeidhm in 2026. Táthar ag súil go rachaidh scéim iomlán Ghlasú Seoirseach Luimnigh ar aghaidh go Cuid 8 in 2026, faoi réir maoiniú a chur ar fáil.

Cláir Chathair Sheoirseach Luimnigh Bheo

Tógann an tionscadal seo ar an tuarascáil féidearthachta a forbraíodh ar an Tionscadal Taispeána Tithíochta mar chuid de Ghlaó 1 an Chiste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (CAFU), Clár Chathair Sheoirseach Bheo. Tá maoiniú €10.07 milliún leithdháilte ag an CAFU do Ghlaó 2 de Chlár Chathair Sheoirseach Bheo chun dhá thionscadal tithíochta úsáide measctha a fhorbairt ag 58 Sráid Uí Chonaill agus 33/34 Sráid

Thomás, Luimneach. Tá sé mar aidhm ag an tionscnamh seo stoc folamh agus tearcúsáidte a athnuachan, leibhéal na húsáide cónaithe sa chathair a mhéadú, an t-aistriú chuig cathair ísealcharbóin agus athléimneach ó thaobh na haeráide a thaispeáint, fás dlúth a sheachadadh, an geilleagar a neartú trí nuálaíocht, agus taitneamhacht agus oidhreacht phoiblí atá ann cheana a fheabhsú. Tá na fo-thionscadail seo a leanas sa tionscadal seo:

Radharc ar 33/34 Sráid Thomáis

33/34 Sráid Tomás

Cuimsíonn na hoibreacha athchóiriú agus tiontú na maoine Seoirseá ag Uimh. 33 ina chúig aonad árasán de mhéideanna éagsúla thar cúig stór (lena n-áirítear íoslach), chomh maith le scartáil na struchtúr atá ann cheana ag Uimh. 34 agus forbairt bloc nua cúig stór ina bhfuil ocht n-árasán agus aonad tráchtála agus pobail amháin ag leibhéal na talún, le clós inmheánach. Tugadh cead pleanála Chuid 8, fuarthas tairiscintí in 2025 agus déanfaidh PBC Ltd., Conraitheoirí an tógáil a thosóidh in 2026.

58 Sráid Uí Chonaill

Rinneadh oibreacha feabhais ar dhíon an fhoirgnimh agus péinteáil an aghaidh tosaigh in 2025, le tacaíocht ó Chiste an Mhéara.

Treochomharthaíocht agus Comharthaíocht Luimnigh

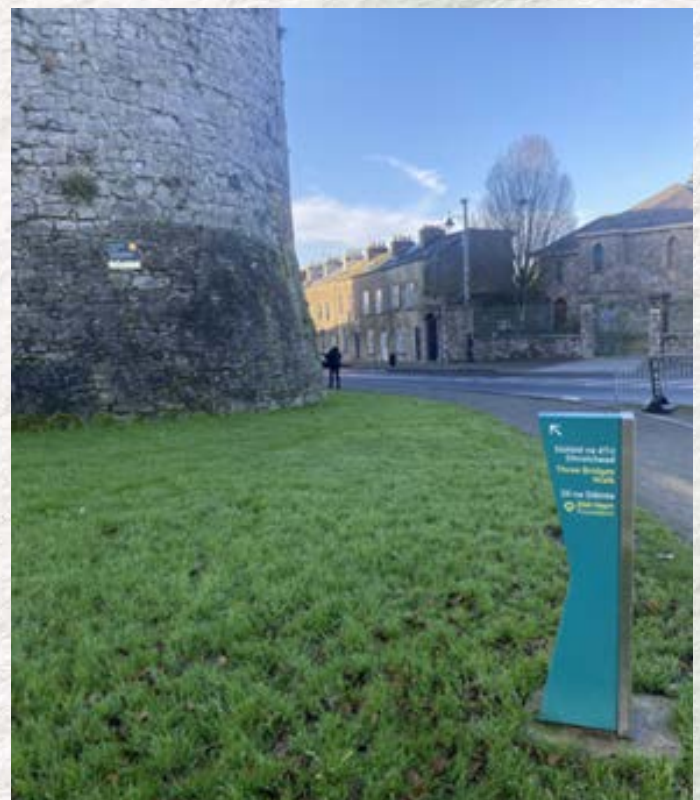
Áiríodh le tionscadal Treochomharthaíocht agus Comharthaíocht Luimnigh deireadh a chur le comharthaíocht neamhriachtanacha agus 70 comhartha nua treoraithe agus treoshuímh do choisithe a shuiteáil i lár chathair Luimnigh, lena n-áirítear marcóirí bealaigh, cuaillí treorach tótaim léarscáile. Bhí sé mar aidhm ag an tionscadal nascacht idir príomhshuíomhanna a fheabhsú, siúl i lár na cathrach a chur chun cinn, agus eispéireas na gcuairteoirí a fheabhsú. Tá tionscadal Treochomharthaíocht agus Comharthaíocht Luimnigh curtha i gcrích.

Méar Eolais ar Threochomharthaíocht agus Comharthaíocht Luimnigh

Tótam Léarscáile Treochomharthaíocht agus Treoshuímh Luimnigh

Marcóir Bealaigh ar Threochomharthaíocht agus Comharthaíocht Luimnigh

Cearnóg Chromadh

Cuimsíonn Tionscadal Cearnóg Chromadh athbheochan ar iarfhóirgneamh Oifig an Phoist agus uasghrádú ar an bhfearann poiblí ar Cearnóg an Bhaile. Tá maoiniú €20,000 ón Údarás Áitiúil geallta don tionscadal in 2025.

I mí Iúil chuir LCCC iarratas isteach ar Bhearta Forbartha Tionscadal ón Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte. Deonaíodh maoiniú iomlán de €50,000 i mí na Nollag.

Tá Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag ullmhú Roghanna le haghaidh comhairliúcháin chun mionteagasc a fhorbairt don tionscadal agus úsáid a shainiú don iarfhóirgneamh oifig an phoist amach anseo. Tá conraitheoir áitiúil ceaptha ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh freisin chun an foirgneamh a ghlanadh agus a phéinteáil go hiomlán agus táthar chun tús a chur leis an obair go luath in 2026.

Suíomh Tionscadail Cearnóg Chromadh

Bóthar Mhungairit Céim 3 An Ciste Bonneagair Áitiúil um Thithíocht a Ghníomhachtú (CBÁTG)

Cuireadh Tionscadal Bóithre CBÁTG Mhungairit chun cinn in 2025 le réamhdhearadh ar bhonneagar Chéim 3 ina gcuimsítear bóthar 700 méadar le lánáil bus, luchtú Feithiclí Leictreacha (FL) ar an tsráid, bonneagar coisithe agus rothaíochta. Síneann an bealach ó bhóthar tógtha Chéim 2 ó dheas go dtí an R526 Bóthar Thobar Pádraig.

Le linn 2025, díriodh an dearadh ar an uisce dromchla agus ar réitigh draenála uirbeacha inbhuanaithe a bhaineann leis an mbóthar, bunaithe ar mhionatáireacht fhairsing screamhuisce/sreafa ar an láthair agus suirbhéanna éiceolaíochta.

Tá sé beartaithe scéim Chéim 3 CBÁTG Mhungairit a chur ar aghaidh go Pleanáil in 2026.

Gníomhaíonn scéim CBÁTG Mhungairit tailte d'fhorbairt fhéideartha de thart ar 1900 aonad tithíochta agus d'fhorbairt úsáide measctha. In 2025, cuireadh iarratais phleanála isteach le haghaidh 169 aonad agus cuireadh naíolann agus réamhphleanáil plé ar 180 aonad agus naíolann eile. Táthar chun tús a chur leis an tógáil go luath freisin agus 250 aonad á gcur ar aghaidh tríd an nGníomhaireacht Forbartha Talún.

Scéim Réimse Poiblí Mhainistir na Féile

In 2025, tá obair dheartha tar éis dul chun cinn ar Chéim Bhóthar Chill Airne agus ar Nasc Carrchlós Chorrán an Gharráin.

Rinneadh plé leanúnach maidir le maoiniú don tionscadal le BIÉ agus le hUisce Éireann chomh maith le teagmháil le hIonadaithe Tofa Áitiúla. Tá an phríomhscéim roinnte ina trí chéim anois, agus tá oibreacha scartála déanta cheana féin in 2024.

Bóthar 100 méadar idir an Phríomhshráid agus carrchlós Chorrán an Gharráin

Conradh Tosaigh - Bóthar nua 100 méadar a thógáil idir an Phríomhshráid agus carrchlós Chorrán an Gharráin, uasghrádú agus síneadh ar charrchlós Chorrán an Gharráin. Foilsíodh tairiscint do na hoibreacha seo le spriocdháta tairisceana de 24 Samhain. Tá sé beartaithe ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an conradh seo a bhronnadh agus oibreacha le tosú go luath in 2026.

N21 Céim 1 - Atógáil 440 méadar de leithead lána tráchta modhnaithe ar Bhóthar Chill Airne N21 le cosáin nua agus tógáil amach. Tabharfar faoi obair dhearaidh athbhreithnithe go luath in 2026 chun doiciméid tairisceana a thabhairt chun críche, agus táthar ag súil go gcuirfear tús leis an gcéim seo in 2026 tar éis d'Uisce Éireann príomhphíopaí uisce nua a shuiteáil.

N21 Céim 2 (An Phríomhshráid lena n-áirítear Ardán Cholbaird). á sé beartaithe ag Uisce Éireann na príomhphíopaí uisce sa dá cheantar seo a athsholáthar in 2026 agus déanfaidh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an dearadh mionsonraithe a chur chun cinn ag an am céanna. Cuimsíonn an chéim seo atógáil 450 méadar ar an bPríomhshráid, agus Ardán Cholbaird). Soláthróidh an tionscadal aomhail nua le comharthaí ag Joys Corner agus Ardán Cholbaird chomh maith le dhá thrasrian nua do choisithe agus spás bóithre agus páirceáil ath-leithdháilte.

Bóthar Dáileacháin ó Uí Chuanach go Cnoc an Lisín

Bronnadh an Tairiscint chun an Tionscadal Bóthar Dáileacháin ó Uí Chuanach go Cnoc an Lisín a thabhairt chun críche ar Wills Bros Ltd i mí na Nollag 2024. Táthar ag tabhairt faoi na hOibreacha ar imeall thiar thuaidh Chathair Luimnigh, ag nascadh Timpeallán Uí Chuanach ar an N18 le Bóthar Chnoc an Lisín ag láthair gar do Theorainn Chontae Luimnigh an Chláir.

Cuimsíonn Bóthar Dáileacháin Uí Chuanach go Cnoc an Lisín iad seo a leanas: 2.2 ciliméadar (km) de bhóthar nua débhealaigh uirbeach le carrbhealaí 2 x 7.0 méadar ar leithead, cosáin, rotharbhealaí, ciumhaiseanna agus oibreacha tógála claífoirt, 0.6km de charrbhealach aonair uirbeach ag soláthar nasc nua isteach i Maigh Rois le cosáin, rotharbhealaí agus ciumhaiseanna, 2.0km d'fheabhsuithe móra ar Bhóthar Chnoc an Lisín atá ann cheana le cosáin, rotharbhealaí agus ciumhaiseanna, 1.0km de mhionfheabhsuithe ar Bhóthar Cratloe atá ann cheana féin, dhá bhóthar thar dhroichid iarnróid – Droichead Bhaile Uí Dhroighneáin agus Droichead Bhaile na Neanta, trí thimpeallán nua ag Bóthar Cratloe, Timpeallán Mhaigh Rois agus Timpeallán Bhóthar Chnoc an Lisín.

Cuireadh tús le hoibreacha ar an láthair i mí Eanáir. Críochnaíodh Céim 1 den tionscadal i mí Dheireadh Fómhair lena n-áirítear oscailt an phríomhbhealaigh dhébhealaigh ó Thimpeallán Uí Chuanach go Timpeallán Bhóthar Cratloe a d'éascaigh dúnadh Bhóthar Cratloe.

Tá dul chun cinn suntasach déanta maidir le tógáil Timpeallán Bhóthar Cratloe, Timpeallán Mhaigh Rois agus Timpeallán Bhóthar Chnoc an Lisín.

Timpeallán Bhóthar Chnoc an Lisín

Tá an Nascbhóthar claochlaitheach nuathógtha go Maigh Rois beagnach críochnaithe agus le hoscailt i Ráithe 1 de 2026

Scéim Bhóthar Dáileacháin ó Uí Chuanach go Cnoc an Lisín

Tá tús curtha le hoibreacha ar shuiteáil an tséaraigh bréan agus stoirme ar Bhóthar Cratloe

Timpeallán Bhóthar Cratloe

Tá uiscdhionadh Dheic an Droichid ar Droichead Bhaile Uí Dhroighneáin críochnaithe agus an chuid eile d'oibreacha an Droichid le críochnú i Ráithe 1 2026

Timpeallán Mhaigh Rois

Scéim Feabhsúcháin Acomhal na Ceapaí Móire

I mí an Mheithimh, chríochnaigh P agus D Lydon LTD. Scéim Feabhsúcháin Acomhal na Ceapaí Móire roimh an gclár.

Tagann dúshláin shuntasacha roimh an acomhal, mar a dtrasnaíonn an R445 (Bóthar Bhaile Átha Cliath) agus an R506 (Bóthar Mhaigh Rua) le linn buaicuaireanta mar gheall ar an líon ard daoine a thaistealaíonn chuig an bPáirc Teicneolaíochta Náisiúnta, Ollscoil Luimnigh ag Plassey, agus an Páirc Ghnó Áth an Choite. Cruthaíonn sé seo brú ar an mbonneagar mórtimpeall, rud a fhágann moilleanna a shíneann go dtí an M7 ag Acomhal 28 (Timpeallán Uí Mhacá). Ardaíonn an scéal imní sábháilteachta, de réir mar a mhéadaítear an poitéinseal le haghaidh teagmhais ag acomhal an M7.

Chuir na hoibreacha críochnaithe feabhas ar an nascacht idir an R445 agus an R506 agus thug aghaidh ar na dúshláin tráchtá, lena n-áirítear cruachadh ar an M7 ag Acomhal 28 a laghdú. Tríd an mbonneagar a fheabhsú, chruthaigh an scéim líonra bóithre níos éifeachtúla agus níos sábháilte, rud a laghdaigh moilleanna agus an baol go dtarlódh timpistí.

Chomh maith le gluaiseacht feithiclí a fheabhsú, chuimsigh an scéim bearta taistil gníomhacha chun roghanna iompair inbhuanaithe a chur chun cinn i gceantar Áth an Choite. Tá na bearta seo deartha chun aistriú i dtreo siúlóide, rothaíochta agus modhanna taistil inbhuanaithe eile a spreagadh, ag laghdú spleáchas ar ghluaisteáin ar deireadh agus ag maolú brú ar an ngréasán bóithre áitiúil.

Radharc Siar ar an R445 (Bóthar Bhaile Átha Cliath)

Radharc ó Dheas ar an R506 (Bóthar Mhaigh Rua)

Scéim Sínithe Bóthair Mhuileann na Fola

I mí an Mhárta, cuireadh Scéim Síneadh Bhóthar Mhuileann na Fola i gcrích roimh an gclár ag Priority Construction Ltd.

Ba é príomhchuspóir na scéime an seanbhóthar fo-chaighdeánach, Bóthar Mhuileann na Fola a athailíniú chun nasc a dhéanamh leis an bhforbróir nua a chuir rannóg an bhóthair uirbigh ar fáil taobh thoir den láithreán. Chuir an scéim bearta Taistil Gníomhacha feabhsaithe i bhfeidhm do choisithe, do rothaithe agus d'iompar poiblí chun freastal ar Mheánscoil nua Ag Foghlaim le Chéile, ospidéal príobháideach nua Bon Secours, Áis Diagnóisice Leighis agus aonad miondíola Lidl ar na tailte críosaithe máguaird.

Spreagfaidh an scéim do dhaoine tairbhe a bhaint as níos mó roghanna iompair inbhuanaithe trí bhonneagar bóthair níos sábháilte a chur ar fáil d'úsáideoirí bóithre leochaileacha. Cuirfidh sé saoraidí ar ardchaighdeán do choisithe, do rothaithe agus do dhaoine maol-luaineachta, agus é mar aidhm aistriú modha iompair a spreagadh ó úsáid a bhaint as an gcarr príobháideach go dtí úsáid a bhaint as roghanna taistil gníomhaigh níos inbhuanaithe cosúil le siúl agus rothaíocht.

Gné shuntasach de Thionscadal BusConnects an ÚNI do Chathair Luimnigh is ea an bóthar freisin, toisc go n-áireofar é faoi bhealach traschathrach ard-minicíochta a shíneann ó Chrois Uí Chuanach/OTS go dtí Ollscoil Luimnigh. Ba cheantar tuaithe an tseanchuid den bhóthar agus ba é an nasc deiridh a bhí ag teastáil chun na tailte críosaithe a bhí ann cheana a oscailt ar an taobh thoir go dtí an acmhainneacht forbartha reatha agus amach anseo.

TAISTEAL GNÍOMHACH

Lean an fhoireann Taistil Gníomhaigh, le tacaíocht ó mhaoiniú ón Udarás Náisiúnta Iompair (ÚNI), ag tógáil agus ag leathnú líonraí rothaíochta agus coisithe Luimnigh i rith 2025. Mar chuid de chlár maoinithe 2025 an Udarás Náisiúnta Iompair, leithdháileadh €20.5 milliún ar fhoireann Taistil Gníomhaigh Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh chun tacú le dearadh, pleanáil agus tógáil bonneagair siúil, rothlú agus rothaíochta ar fud na cathrach agus an chontae. Ba é € 25.7 milliún an t-íostarraingt iarbhir cistí ón Udarás Náisiúnta Iompair do 2025, mar thoradh ar roinnt scéimeanna a bheith ag dul ar aghaidh chuig tógáil agus maoiniú a bhí ar fáil ón ÚNI.

Meastar gur cuireadh thart ar 22KM de bhonneagar Taistil Gníomhaigh i gcrích sa chathair agus sa chontae ó bunaíodh an fhoireann in 2021. Táthar ag díriú ar an bpróiseas deartha do 24km breise (nó mar sin) de bhonneagar Taistil Gníomhaigh, agus tá 10km (nó mar sin) á thógáil faoi láthair.

Seoladh Taistil Gníomhaigh Bhóthar an Mhuilinn

SCÉIMEANNA CRÍOCHNAITHE

Scéim Taistil Ghníomhaigh Bhóthar an Mhuilinn

Cuireadh an Scéim i gcrích i Ráithe 3 de 2025 agus seoladh go hoifigiúil í i mí na Samhna.

Chuir scéim Bhóthar an Mhuilinn 1.4 ciliméadar de bhonneagar nua ar fáil a dearadh chun sábháilteacht agus nascacht a fheabhsú do chónaitheoirí, le béim ar leith ar dhaltaí a fhreastalaíonn ar Scoil Íde agus ar dhaltaí Choláiste Mhainchín. Chuimsigh an scéim cosán comhroinnte easbhóthair nua a sheachadadh, trasrianta ardaithe do choisithe a shuiteáil, agus raon beart maolaithe tráchta a chur i bhfeidhm feadh an bhealaigh. Mar thacaíocht do chuspóirí inbhuanaitheachta comhshaoil agus bithéagsúlachta, chuimsigh an tionscadal freisin breis agus 280 crann nua a chur laistigh de limistéar na scéime.

R510 - Scéim Taistil Ghníomhaigh idir An Ráithín agus Crois Uí Chuinn

Scéim Taistil Ghníomhaigh Bhóthar an Mhuilinn

R510 - Scéim Taistil Ghníomhaigh idir An Ráithín agus Crois Uí Chuinn

Cuireadh an scéim i gcrích i Ráithe 2 de 2025.

Chuir an tionscadal rianta nua rothar, cosáin nuashonraithe agus áiseanna trasnaithe feabhsaithe ar fáil feadh an conaire idir Timpeallán Raithín agus Timpeallán Chrois Quinn, rud a d'fheabhsaigh an tsábháilteacht agus an inrochtaineacht do choisithe agus d'úsáideoirí leochaileacha bóithre eile sa cheantar. Áiríodh leis na hoibreacha freisin feabhsuithe ar stadanna bus agus acomhail taobhbhóthair feadh an bhealaigh, feabhas a chur ar chomhtháthú iompair phoiblí agus ar fheidhmiúlacht iomlán an ghréasáin.

Bhí an tírdhreachú ina phríomhchuid den scéim, agus cuireadh níos mó ná 160 crann nua mar chuid de na hoibreacha, ag tacú le cuspóirí inbhuanaitheachta comhshaoil agus bithéagsúlachta.

Ina theannta sin, críochnaíodh oibreacha suntasacha uasghrádaithe ar an gceantar os comhair Scoil Náisiúnta Naomh Nessán in 2024 mar chuid den chlár Bealaí Sábháilte chun na Scoile, rud a chuir le sábháilteacht agus inrochtaineacht fheabhsaithe do dhaltaí agus do phobal na scoile i gcoitinne.

Scéim Feabhsúcháin Bhóthar Pháirc Plassey

Cuireadh an scéim i gcrích i Ráithe 1 de 2025.

Chuimsigh an scéim oibreacha feadh Bhóthar Plassey agus Bóthar Pháirc Plassey i gCaladh an Treoigh, laistigh den Pháirc Náisiúnta Teicneolaíochta agus tadhlach le hOllscoil Luimnigh. Áiríodh leis an tionscadal comharthaíocht a chur ag an acomhal Bhóthar Plassey agus Bhóthar Pháirc Plassey agus acomhal Bhóthar Pháirc Plassey agus Bhóthar na hOllscoile, mar aon le lánáil bus tiomnaithe a sheachadadh feadh an dá chonair agus bearta tosaíochta bus a sholáthar ag gach acomhal. Chuir an scéim thart ar 750 méadar de bhonneagar tiomnaithe rothaíochta agus coisithe ar fáil freisin, rud a chuir feabhas ar nascacht iompair inbhuanaithe laistigh den cheantar.

Scéim Feabhsúcháin Bhóthar Pháirc Plassey

Scéim Feabhsúcháin Bhóthar Pháirc Plassey

Bealaí Sábháilte chun na Scoile

Seoladh an Clár Bealaí Sábháilte chun na Scoile (SRTS) i mí an Mhárta 2021, agus tugadh cuireadh do gach scoil in Éirinn iarratas a dhéanamh chun páirt a ghlacadh ann. Is tionscnamh de chuid na Roinne Iompair é an clár agus tacaíonn an Roinn Oideachais leis. Tá sé á fheidhmiú ag An Taisce i gcomhpháirtíocht leis an Údarás Náisiúnta Iompair (ÚNI) agus le húdaráis áitiúla. Tá an Clár SRTS deartha chun an oiread daltaí agus scoláirí agus is féidir a spreagadh i mbunscoileanna agus in iar-bhunscoileanna chun siúl, rothaíocht agus rothlú.

Cuireadh na tionscadail seo a leanas a bhain le Bealaí Sábháilte chun na Scoile i gcrích in 2025:

Scoil Náisiúnta Mhuire Ma Rua

Cuireadh an tionscadal i gcrích i Ráithe 4 de 2025

Áiríodh leis na hoibreacha:

- Cuireadh limistéir/cosáin síntí starracha méadaithe in aice le geataí scoile
- Cuireadh trasrian ardaithe do choisithe isteach in aice leis an scoil
- Cuireadh dhá spás páirceála atá inrochtana ag an Suaitheantas Gorm isteach os comhair na scoile
- Athchumraíodh an sreabhadh tráchta timpeall acomhal an oileáin go córas aontreo
- Cuireadh cosán nua timpeall acomhal an oileáin, rinneadh an t-acomhal a chúngú ina iomláine, le dhá thrasrian nua rialaithe do choisithe
- Leathnaíodh an cosán ag an mbealach isteach ar an taobh thiar chuig an acomhal, agus cuireadh stad bus inrochtana agus foscadh bus ar fáil

SRTS Mhaigh Rua

Scoil Náisiúnta Áth an tSléibhe

Áiríodh leis na hoibreacha SRTS in Áth an tSléibhe raon beart a dearadh chun sábháilteacht, inrochtaineacht agus bainistíocht tráchta a fheabhsú laistigh den sráidbhaile, le fócas ar leith ar thimpeallacht na scoile.

I measc na bpríomhghnéithe den scéim bhí:

- Cuireadh bearta maolaithe tráchta i bhfeidhm ar an mbealach isteach thoir chuig an sráidbhaile, lena n-áirítear siceáin agus síntí starracha
- Uasghráduithe sábháilteachta agus rochtana do choisithe, lena n-áirítear an trasrian coisithe a athlonnú níos gaire do bhealach isteach na scoile
- Rinneadh athchumrú ar áiseanna páirceála agus iompair phoiblí, lena n-áirítear páirceáil reilige, bá bus agus páirceáil inrochtana
- Cuireadh bearta Chrios Scoile i bhfeidhm, lena n-áirítear marcálacha bóthair, mullaírd agus coigeartuithe soilsithe poiblí

Scoil Náisiúnta Naomh Bríd

Áiríodh leis na hoibreacha SRTS:

- Suiteáil mullaírd le haghaidh maolú tráchta
- Suiteáil soithí plandaí chun an bóthar a chúngú le haghaidh maolú tráchta
- Suiteáil comharthaíocht a chuireann srian ar thrácht chuig “rochtain áitiúil amháin” le linn amanna oibríochta na scoile

Nasc tréscailteachta nua do choisithe agus do rothaithe a chur leis idir Bóthar Childers agus Scoil Náisiúnta Naomh Bríd, ina bhfuil bealach isteach le geata ó Bhóthar Childers, agus cosán comhroinnte do choisithe agus rothaithe a nascann le tailte na scoile

SRTS Naomh Bríd

Clár Taistil Ghníomhach Bailte agus Sráidbhailte

Tá sé de chúram ar an bhfoireann um Thaisteal Gníomhach, le maoiniú ón Údarás Náisiúnta Iompair, bonneagar nua agus uasghráduithe do choisithe a sholáthar ar fud na gceithre Cheantar Bhardasacha de chuid Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Tá maoiniú don Scéim á roinnt go cothrom ar cheithre Cheantar Bhardasacha Luimnigh (€750,000 an ceann).

Cuirtear na tionscadail ar fáil ansin tríd an Rannóg Seirbhísí Lárnacha, Tráchta agus Bóithre (An Rannóg Bóithre, Tráchta agus Glantacháin).

Tionscadail Bailte agus Sráidbhailte a cuireadh i gcrích sna ceantair seo a leanas in 2025:

Ceantar Bardasach Cathrach – Bailte agus Sráidbhailte:

I measc na n-oibreacha sa Cheantar Cathrach bhí feabhsuithe aomhal agus sábháilteacht ar bhóithre, feabhsuithe cosáin agus cosáin nua, naisc tréscailteachta. Tá 18% de bhóithre an chontae á gcothabháil ag criú bóithre na Cathrach.

- Cluain Cliabh/Aisling Áth an Choite
- Coill na Gráinsí, Bóthar Newport
- Céide an Draighin Cathair Dháibhín
- R445 Sráid an Chláir/Seanbhóthar Bhaile Átha Cliath
- R511 Baile an Róistigh
- Sráidbhaile Chlár Aidhne
- Scoil Náisiúnta Tobar Phádraig
- Bóthar an Teampaill agus Cúirt Nesson, Raithean
- Céide Radharc na Darach Baile an Churraigh

Ceantar Bardasach Áth Dara-Ráth Caola – Bailte agus Sráidbhailte

- Eas Géitine Pluincéid/Nasc Bóthair an Iarnróid
- Nascacht Ráth Caola - Coláiste na Trócaire agus Baile na gCailleach chuig Overbridge
- Scoil Náisiúnta Leamhchoille go Nascacht Phlásóg na Coille

Ceantar Bardasach na Ceapaí Móire Chill Mocheallóg – Bailte agus Sráidbhailte

- Baile Uí Argáin
- Ó Chill Tíle go dtí Club CLG L8503
- R506 An Cheapach Mhór
- Ó Dhún go Bóthar Thuaim Ó Laighin R505

Ceantar Bardasach an Chaisleáin Nua – Bailte agus Sráidbhailte

- Sráidbhaile na Feothanaí
- Feabhsuithe ar Chosán na Trá
- Feabhsuithe ar Shráidbhaile Bhéal Átha Grean

Clár Feabhsaithe Stad Bus

Tá an Clár Feabhsaithe Stad Bus agus an Clár Stad Bus Inrochtaineachta do Chathaoirí Rothaí deartha chun inrochtaineacht agus compord a fheabhsú d'úsáideoirí iompair phoiblí ar fud na cathrach agus an chontae. Mar chuid den chlár seo, bhí na nithe seo a leanas i measc na n-oibreacha:

- Suiteáil colbhaí rochtana do dhaoine faoi mhíchumas le haghaidh inrochtaineachta feabhsaithe
- Limistéir chrúa-sheasta choincréite a chruthú
- Marcálacha bóthair agus pábháil uasghrádaithe

- Suiteáil cuailí agus comharthaíocht stad bus nua
- Foscadáin bus a sholáthar ag príomhárteanna

Críochnaíodh oibreacha sna háiteanna seo a leanas: Ollscoil Luimnigh (OL), Bóthar Mulcair, Bóthar Avonmore, Ascaill Bhaile na Cloiche, Ascaill de hÍde, An Chill Bhán, Ionad Siopadóireachta Chaladh an Treoigh, Faing, Leamhchoill.

Foscadh bus nua ag Ollscoil Luimnigh

Feabhsú ar stad bus ag Bóthar an Mhachaire Gailf

Foscadh bus ag an stáisiún traenach i bhFaing

Foscadh bus Leamhchoille

Scéim Taistil Ghníomhaigh OTS go Lár na Cathrach

SCÉIMEANNA ATÁ Á DTÓGÁIL

Scéim Taistil Ghníomhaigh OTS go Lár na Cathrach

Seachadfaidh na hoibreacha ar cuireadh tús leo i mí na Bealtaine uasghrádú ar chosáin agus ar lánáí rothaíochta deighilte feadh Bhóthar Cratloe, Shráid Sexton Thuaidh agus an Bóthar Ard, mar aon le háiseanna nua trasnaithe. Tá lán bus isteach beartaithe ar Bhóthar Cratloe ó Thimpeallán Mhaoilis go Crois Hassett, mar aon le feabhsuithe ar stadanna bus, aomhail taobhbhóthair agus oibreacha athdhromchlaith feadh an bhealaigh. Tá dromchla comhroinnte agus cosáin nua á gcur i bhfeidhm i nGairdíní Belfield. Cuimsíonn an tionscadal freisin bearta fairsinge tírdhreachaithe agus bithéagsúlachta, le plananna do bhreis is 100 crann, fálta sceach dúchasach, gairdíní báistí agus plandáil bláthanna fiáine.

Scéim Taistil Ghníomhaigh OTS go Lár na Cathrach

Bealaí Sábháilte chun na Scoile Bóthar an Chorrbaile

Cuireadh tús leis na hoibreacha i mí Dheireadh Fómhair agus soláthróidh siad thart ar 400 méadar d'infreastruchtúr uasghrádaithe ó Scoil Íde go Coláiste Naomh Mainchín, lena n-áirítear cosán siúlóide agus rothaíochta comhroinnte ar thaobh Scoil Íde de Bhóthar an Chorrbaile agus cosán leathnaithe ar thaobh Eastáit na hÉireann.

Scéim Feabhsúcháin um Shábháilteacht Coisithe agus Scoile Gharraí Eoin

Cuireadh tús leis na hoibreacha i mí na Samhna agus áireofar leo cúig thrasrian nua do choisithe, síntí starracha ar mhaolú tráchta, sreabhadh tráchta aontreo athchumraithe ag príomhláithreacha, agus tógáil cosán nua, mar aon le feabhsuithe ar stadanna bus agus aomhail.

Scéimeanna á bhforbairt:

Bealaí Sábháilte chun na Scoile – Babhta 4

I mí na Nollag, cuireadh sé scoil eile leis an gclár do 2026.

Is iad seo a leanas na scoileanna a cuireadh leis an gClár SRTS:

- Bunscoil Corpus Christi
- Scoil Náisiúnta Naomh Mhuire
- Scoil Na Trócaire, Dún
- Scoil Náisiúnta Átháin
- Scoil Náisiúnta Buachaillí Naomh Seosamh, Ráth Caola
- Scoil Naíonán Naomh Mícheál.

Scéim Taistil Ghníomhaigh an Chuarbhóthair Theas

Foilsíodh an tairiscint don scéim a nascaídh Thuar an Daill le lár na cathrach tríd an gCuarbhóthar Theas i mí na Nollag tar éis faomhadh Chuid 8 i bhFeabhra 2023 agus rannpháirtíocht fhairsting le páirtithe leasmhara.

Scéim Taistil Ghníomhaigh Phól Naofa go Béal an Chaoith

Próiseas tairisceana chun conraitheoir a cheapadh a cuireadh i gcrích in 2025.

An Glasbhealach Uirbeach idir Caladh an Treoigh agus an Pháirc Náisiúnta Teicneolaíochta (Bóthar Holland, Caladh an Treoigh)

Rinneadh dul chun cinn ar dheardh Chuid 8 de bhun próiseas neamhrechtúil comhairliúcháin phoiblí.

Bóthar Ceangail Chaladh an Treoigh

Thug an Coimisiún Pleanála cead pleanála do Nascbhóthar Chaladh an Treoigh. Rachaidh an tionscadal ar aghaidh go dtí an chéad chéim eile, faoi réir an leithdháileadh maoinithe riachtanach a fháil.

Sráid Wickham go Sráid an Chláir

Táthar ag súil go ndéanfar iarratas pleanála Chuid 8 in 2026.

Ollscoil Luimnigh (OL) go dtí an Pháirc Náisiúnta Teicneolaíochta (PNT)

Chuir Taisteal Gníomhach Luimnigh iarratas faoi bhráid an Choimisiúin Phleanála ag lorg faofa do Ghlasbhealach beartaithe Chathair Luimnigh (OL go PNT). Tosaíonn an scéim siar ó Dhroichead na Grúdan atá ann cheana agus síneann sí ar feadh thart ar 3.3 km go Bóthar McLaughlan, áit a n-aistríonn sí isteach i gcosáin agus rotharbhealaí deighilte mar chuid den líonra Taistil Ghníomhaigh.

Bóthar Bhaile an Róistigh

Táthar ag súil go ndéanfar ar na próisis reachtúla in 2026.

Bóthar na hInse

Táthar ag súil go ndéanfar ar na próisis reachtúla in 2026.

Trí Dhroichead do Choisithe Luimnigh

Cuireadh pleananna do thrí dhroichead nua do choisithe chun cinn trí thairiscint a eisiúint le haghaidh seirbhísí comhairliúcháin don dearadh. Tá na droichid seo - Droichead Taistil Gníomhach na Sionainne, Droichead na Mainistreach, agus Droichead Sylvester O'Halloran - mar chuid de thionscnamh níos leithne chun nascacht a fheabhsú ar fud Luimnigh, ag cruthú naisc siúlóide agus rothaíochta sábháilte agus radhairc idir páirceanna, comharsanachtaí agus spásanna poiblí.

Scéim Taistil Ghníomhaigh Sheanbhóthar na Creatalaí

Próiseas Alt 38 curtha i gcrích i Ráithe 4. Táthar ag súil go gcuirfear tús le hoibreacha i Ráithe 1 de 2026.

Mionoibreacha nascachta

Chomh maith le scéimeanna nua a fhorbairt, lean an fhoireann Taistil Ghníomhaigh ar aghaidh ag iniúchadh an bhonneagair atá ann cheana féin chun bearnaí sa líonra a aithint agus chun mionoibreacha nascachta a chur chun cinn. In 2025, chuaigh dhá thionscadal ar aghaidh trí phróiseas Alt 38: líniú teorann ar lána rothar feadh Bhóthar Condell agus uasghráduithe beartaithe ag Páirc Bhóthar de hÍde, lena n-áirítear marcálacha bóthair nua, pábháil thadhlaigh, cosáin comhroinnte, síntí ar lánaí rothar atá ann cheana féin, athlonnú stad bus, agus trasrianta a thiontú ina dtrasrian túcánach. Táthar ag súil le céimeanna breise de na tionscadail seo in 2026.

Tionscadail Taistil Ghníomhaigh eile:**Ciúinbhealach Chúirt an Ruiséalaigh**

Nascann Ciúinbhealach Chúirt an Ruiséalaigh Scéim Bhóthar an Athar Ruiséil atá ann cheana le Bóthar Naomh Nessán.

Áiríodh leis na hoibreacha rochtain fheabhsaithe do choisithe agus rothaithe, lena n-áirítear dromchlaí comhroinnte agus tírdhreachú feabhsaithe.

Scoil Náisiúnta Tobar Phádraig Bealaí Sábháilte chun na Scoile

Bhí ról lárnach ag an bhfoireann Taistil Ghníomhaigh i gcéimeanna deartha agus pleanála, lena n-áirítear próisis reachtúla, chun seachadadh na scéime a éascú.

Léarscáil Idirghníomhach Taistil Ghníomhaigh

I mí an Mhárta, sheol an fhoireann Taistil Ghníomhaigh léarscáil dhigiteach idirghníomhach nua ar Limerick.ie, rud a chuir ardán aonair ar fáil don phobal chun dul chun cinn na dtionscadal siúlóide, rothlú agus rothaíochta ar fud chathair agus chontae Luimnigh a rianú. Don chéad uair, taispeánann an léarscáil an gréasán rothaíochta iomlán, thart ar 104 km sa chathair agus 41 km sa chontae, chomh maith le hoibreacha atá ar siúl agus scéimeanna ceadaithe. Is acmhainn í an léarscáil a nuashonraítear go leanúnach a thacaíonn le pleanáil turas agus trédhearcacht trí thionscadail chríochnaithe agus atá le teacht, oibreacha Bealaí Sábháilte chun na Scoile, uasghrádú ar fhoscadh bus, láithreacha páirceála rothar agus láithreáin mhonatóireachta cháilíocht an aeir a thaispeáint.

Cathracha Neodracht

Roghnaíodh Luimneach mar cheann de 24 chathair Eorpacha ar bronnadh stádas Comhchathracha orthu faoin tionscnamh Fís na hEorpa Cathracha Neodracht – clár atá deartha chun tacú le cathracha ar fud na hEorpa neodracht aeráide a bhaint amach agus astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú. Bhí iarratas rathúil Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh faoi stiúir na roinne Taistil Ghníomhaigh, le tacaíocht ó chomhghleacaithe ar fud na Stiúirthóireachta Iompair agus Soghluaisteachta, na foirne um Ghníomhú ar son na hAeráide, agus Saotharlann Nuálaíochta do Shaoránaigh Luimnigh. Bhí Luimneach nasctha le Tampere, an Fhionlainn, cathair a dhíríonn ar mhodhanna iompair inbhuanaithe a mhéadú chun 69% de na roghanna soghluaisteachta go léir a áireamh faoi 2030 trí infheistíocht i mbonneagar rothaíochta agus iompair phoiblí. Bunaíodh an chomhpháirtíocht faoin téama “Mobility Mindshift – Codesigning a Mindshift for Inbhuanaithe Mobility” agus dearadh í chun tacú le clár comhoibrithe 18 mí agus malartú dea-chleachtas.

Thug toscaireacht ó fhoireann Taistil Ghníomhaigh Luimnigh cuairt ar Tampere i mí na Bealtaine chun eispéiris agus cur chuige a roinnt maidir le soghluaisteacht inbhuanaithe uirbeach agus pleanáil iompair atá neodrach ó thaobh na haeráide de. Ina dhiaidh sin, thug toscaireacht Tampere cuairt chómhalartach ar Luimneach i mí Dheireadh Fómhair, nuair a ghlac foirne na Comhairle, ionadaithe pobail agus páirtithe leasmhara áitiúla páirt i gcruinnithe, cur i láthair agus ceardlanna. Dhírigh na seisiúin sin ar eolaíocht iompraíochta, cumarsáid, agus dearadh bonneagair siúil agus rothaíochta atá uilechuimsitheach agus dírithe ar dhaoine, ag tacú le haistriú eolais agus ag neartú cineálacha cur chuige comhoibríocha maidir le soghluaisteacht inbhuanaithe sa dá chathair.

Cuairt Cathracha Neodrachta ar Tampere

Cuairt Cathracha Neodrachta ar Tampere

Cathracha Neodrachta i Luimneach

Máistirphlean le haghaidh Siúlóide

Ceardlann Taistil Ghníomhaigh

Reáchtáil Taisteal Gníomhach ceardlann i mí an Mheithimh a dhírigh ar chaighdeán Eorpacha agus ar dhea-chleachtais i dTaisteal Gníomhach, in éineacht le forbheathnú ar thionscadail éagsúla Éireannacha. I measc na ndaoine a bhí i láthair bhí baill foirne ó Thaisteal Gníomhach, Straitéis Iompair, Oibríochtaí agus Ceantair Bhordasacha. Bhí cur i láthair, cuairt ar an suíomh agus ceardlanna cás-staidéir mar chuid den ócáid chun comhroinnt eolais agus forbairt smaointe a spreagadh.

Máistirphlean le haghaidh Siúlóide

D'eagraigh Taisteal Gníomhach Luimnigh ceardlann buail isteach sa tSaotharlann Nuálaíochta do Shaoránaigh chun eispéiris phearsanta a bhailiú maidir le siúl agus rothlú i Luimneach. Trí dhul i ngleic go díreach agus éisteacht lena gcuid eispéiris phearsanta, tá sé mar aidhm againn na príomhphointí agus na naisc atá in easnamh sa líonra a aithint agus a cheartú. Mapáladh 79 saincheist agus ardaíodh 70 saincheist dhomhanda sa chéad cheardlann, agus tháinig gníomhartha leantacha chun cinn: déanfar anailís théamach ar thorthaí agus scóráil agus tosaíocht ar shaincheisteanna ina dhiaidh sin; agus teagmháil dhíreach eile le grúpaí míchumais ina dhiaidh sin. Cinnteoidh glacadh le cur chuige aclaí go dtabharfar aghaidh ar na saincheisteanna is tábhachtaí ar dtús.

An Fóram Iompair agus Soghluaisteachta (FIS)

D'éascaigh Taisteal Gníomhach Luimnigh an chéad chruinniú d'Fhóram Iompair agus Soghluaisteachta Luimnigh (FIS).

Eagraíodh an ócáid le tacaíocht ó FIS Chorcaí agus tugadh le chéile grúpa éagsúil páirtithe leasmhara atá tiomanta do roghanna soghluaisteachta a fheabhsú ar fud Luimnigh. Is líonra eagraíochtaí é FIS a bhfuil comhspríoc aige taisteal inbhuanaithe agus gníomhach a chur chun cinn agus a chumasú. Is é an misean atá aige ná inrochtaineacht a fheabhsú, tionchar a imirt ar bheartas, agus an t-aistriú modha chuig roghanna taistil inbhuanaithe a chur chun cinn.

Comhtháthú an Chláir Taistil Ghníomhaigh le Seirbhísí Éigeandála – Staidéar ar Chomhtháthú agus Measúnú Tionchair

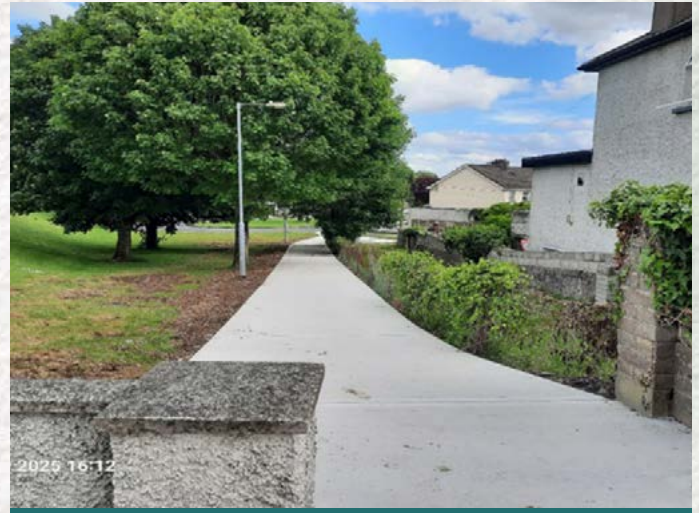
Tar éis Fógra Tairisceana a rith i mí na Nollag 2024, choimisiúnaigh Taisteal Gníomhach staidéar chun tionchar an bhonneagair taistil ghníomhaigh ar amanna freagartha na seirbhísí éigeandála a mheas. Ba é an comhairleoir neamhspleách Egis a rinne an staidéar agus cuireadh faoi bhráid Chomhairleoirí an Cheantair Chathrach é i mí na Samhna.

Bearta Taistil Ghníomhaigh 2025 (Mórtimpeall na Cathrach agus an Chontae)

I ndiaidh caiteachas breis suntasach a leithdháileadh ar Luimneach in 2021, soláthraíodh tuilleadh tionscadail Taistil Ghníomhaigh, lena n-áirítear Tógáil Cosáin, géarú acomhal agus bearta tréscailteachta, lena bhain luach de bhreis is €3 mhilliún in 2025 trí na foirne Innealtóireachta Ceantair, a cuireadh i gcrích ar fud na Cathrach agus an Chontae.

Oibreacha cosáin ag Sráidbhaile Bhéal Átha Grean

Scéim Feabhsúcháin Tréscailteachta do Choisithe i Radharc na Darach

Tionscadal Taistil Ghníomhaigh in aice le scoil Loughill

Oibreacha Scéim Taistil Ghníomhaigh Bhaile Uí Argáin

Bearta Taistil Ghníomhaigh 2025 (An Caisleán Nua)

Clár Taistil Ghníomhaigh An tÚdarás Náisiúnta Iompair Bhain sráidbhailte na Trá, An Fheothanach agus Béal Átha Grean tairbhe as maoiniú faoin scéim seo in 2025 agus tá na tionscadail á gcur chun cinn ag Roinn Bóithre an Chaisleáin Nua. Is éard a bhí i gceist leis na hoibreacha ná cosáin nua a thógáil a cheangail ceantair éagsúla de na sráidbhailte leis na háiseanna agus na seirbhísí lárnacha ar nós siopaí, séipéil, scoileanna agus mar sin de.

Imeachtaí for-rochtana

I mí Mheán Fómhair ghlac Taisteal Gníomhach Luimnigh páirt in imeachtaí Sheachtain na bhFreisear in Ollscoil Luimnigh (OL), Coláiste Mhuire gan Smál (MIC) agus in Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne (OTS), chun mic léinn agus baill foirne a chur ar an eolas faoin mbonneagar nua taistil inbhuanaithe a chuireann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ar fáil agus chun suirbhé taistil a dhéanamh i measc na mac léinn.

Foireann Taistil Ghníomhach ag Seachtain na bhFreisear in Ollscoil Luimnigh

OIFIG UM DHEARADH BÓITHRE NÁISIÚNTA AN IARTHAIR LÁIR (ODBNIL)

Is oifig dearaidh bóithre réigiúnach í Oifig um Dhearadh Bóithre Náisiúnta an Iarthair Láir (ODBNIL) a oibríonn ar son Bhonneagar Iompair Éireann (BIÉ) (ar tugadh an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta (ÚBN) roimhe), agus Údaráis Áitiúla, lena n-áirítear Co. Luimnigh, Co. Thiobraid Árann agus Co. an Chláir. Tá an Oifig freagrach as pleanáil, dearadh agus tógáil bóithre nua agus scéimeanna feabhsúcháin bóithre, glasbhealaí, bainistiú droichid, measúnuithe sábháilteachta le haghaidh an ngréasán príomhbhóithre agus bóithre den dara grád thar ceann UIÉ agus na nÚdarás Áitiúil.

MÓRSCÉIMEANNA BÓITHRE

Bóthar Fhainge go Luimneach (Seachbhóthar Áth Dara san áireamh)

Tá an bóthar beartaithe seo 35km ar fad, agus nuair a bheidh sé críochnaithe nascfaidh sé Croíchalafort Fhainge leis an ngréasán mótarbhealaigh in aice le cathair Luimnigh, rud a chuirfidh ceanglas Rialachán TEN-T (Líonra Tras-Eorpach - Iompar) an Aontais Eorpaigh i bhfeidhm maidir le Bealach Croíghréasáin chuig Calafort na Sionainne-na Fainge chun feidhme faoi 2030.

Mar chuid den bhóthar, tógfar thart ar 15.6km de charrbhealach dúbailte ó Fhaing go Ráth Caola (le thart ar 1.9km de bhóthar carrbhealaigh aonair idir Baile na Cloiche agus Eas Géitine) agus tógfar thart ar 17.5km de mhótarbhealach ó Ráth Caola go dtí an gréasán mótarbhealaigh atá ann cheana féin ag Áit Tí Flainn. Tá Limistéar Seirbhíse FET (Feithicil Earraí Trom) le cur ar fáil ag Faing agus soláthrófar seachbhóthar ar shráidbhaile Áth Dara leis an mótarbhealach atá beartaithe freisin.

Cheadaigh an Bord Pleanála an scéim le mionathruithe ar an 30 Lúnasa 2022. Taisceadh trí iarratas ar leith ar athbhreithniú breithiúnach maidir leis an gcinneadh leis an Ard-Chúirt ach aistarraingíodh na trí iarratas i mí an Mheithimh 2023. Cheadaigh sé sin don Chomhairle seilbh a ghlacadh go foirmiúil ar na tailte a bhí ag teastáil don Scéim agus tús a chur le hoibreacha ar an láithreán.

Le linn 2025 ar fad, lean Oifig um Dhearadh Bóithre Náisiúnta an Iarthair Láir ag déanamh maoirseachta ar chur i bhfeidhm go leor conarthaí réamhoibreacha/cumasaithe le haghaidh oibreacha sibhialta, atreoruithe fónais, imscrúduithe talún agus seandálaíochta thar raon iomlán thailte an tionscadail.

Mar aon leis na conarthaí thuasluaite, leanadh le dhá chonradh suntasacha réamhoibreacha/cumasaithe a thógáil le linn 2025.

Droichid Iarnród Éireann

Cuireadh Conradh i gcrích ag deireadh 2025 chun na trí dhroichead iarnróid is gá a thógáil chun an tionscadal a éascú. Cuireadh tús leis an tógáil ar an gcéad cheann de na

droichid i mí Iúil 2024 agus críochnaíodh an tríú droichead agus an droichead deiridh go déanach in 2025. Tá dhá cheann de na trí dhroichead suite ar Sheachbhóthar Áth Dara, agus críochnaíodh iad ar dtús chun tógáil an tSeachbhóthar a éascú.

Seachbhóthar Áth Dara

Acomhal Chróich, agus Nascbhóthar Chróich ag nascadh leis an N21 reatha sa chúlra.

Iarnród Fhainge go Luimneach, Droichead Iarnróid RB02 – Gort na gCreabhar Áth Dara

Tá Seachbhóthar Áth Dara mar chuid den Bhóthar iomlán Fhainge go Luimneach (Seachbhóthar Áth Dara san áireamh). I measc na bpríomhghnéithe de Sheachbhóthar Áth Dara tá 7km de thógáil mótarbhealaigh nua idir críochfoirt Áth Dara agus an Chróich, dhá acomhal scartha de ghrád ag Áth Dara agus an Chróich, droichead 3 réise 200 méadar ar fad le réise lárnach de thart ar 95 méadar thar An Mháigh, os cionn 20 mórstruchtúr lena n-áirítear droichid, íosbhealaí agus lintéir. Cuimsíonn Seachbhóthar Áth Dara chomh maith dhá dhroichead iarnróid a thógáil thar Líne Iarnróid Fhainge go Luimneach, a cuireadh ar leataobh lena seachadadh go luath chun na créfoirt fairsinge a theastaíonn don Scéim a éascú.

Bronnadh Conradh Dearaidh agus Tógála Sheachbhóthar Átha Dara ar Sisk Sorensen Joint Venture (SSJV) i mí na Nollag 2024. Cuireadh tús leis an tógáil i mí Eanáir 2025, agus tá sé beartaithe an conradh a thabhairt chun críche do mhí an Mheithimh 2027 roimh Chorn Ryder.

Nuair a cuireadh tús le Seachbhóthar Átha Dara thóg an SSJV ar sheachadadh rathúil roinnt pacáistí oibreacha cumasúcháin a cuireadh i bhfeidhm i rith 2024, ina raibh réiteach seandálaíochta, imscrúdú láithreáin, cumasú sibhialta, topagrafaíocht, comhlíonadh éiceolaíoch agus comhshaoil. Chuir na conarthaí oibreacha cumasúcháin seo ar chumas an SSJV tús a chur láithreach le créfoirt agus leas a bhaint as an aimsir bhreá a tharla in earrach agus sa samhradh 2025.

Baineadh roinnt garspriocanna tábhachtacha amach ó cuireadh tús leis an tógáil i mí Eanáir, go háirithe, críochnú dhá dhroichead iarnróid (RB02 agus RB03) agus críochnaíodh Timpeallán Chróich. Tá créfoirt críochnaithe 90% faoi láthair, agus tá gach mórstruchtúr ag dul chun cinn go maith leis na chéad bíomaí á gcur ar dhá dhroichead, M21-C3 thar abhainn Chluain Siabhra agus ag fodhroichead UB07 thar bhóthar áitiúil-L8025 ag deireadh mhí na Samhna. Doirteadh deic an droichid ag UB07 ina dhiaidh sin roimh an Nollaig. Tá oibreacha draenála ag dul ar aghaidh ar bhealaí éagsúla ar fud na scéime agus leanfar ar aghaidh ar feadh tréimhse an gheimhridh. Tá na giarsaí cruach do Chrosaire na Máighe á ndéanamh ag speisialtóirí droichead 'Cimolai' san Iodáil, agus tá an déantúsaíocht críochnaithe ag 65% i dtreo dheireadh na bliana. Leanann an conraitheoir ar aghaidh ag próiseáil comhiomláin a bhuaigh an láithreán mar ullmhúchán do ghníomhaíochtaí pábhála atá le tosú i Ráithe 2 2026. Cuireadh tús chomh maith le plandáil tírdhreacha laistigh de shéasúr plandála 2025. Tá tuilleadh faisnéise le fáil ag www.adarebypass.ie

Suiteáil bíoma críochnaithe ag Droichead na hAbhann M21-C3, thar Abhainn Chluain Siabhra agus ag fodhroichead UB07 thar Bhóthar Áitiúil - L8025 sa chúla.

Tionscadal N/M20 ó Chorcaigh go Luimneach

Tá Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag cur forbairt an tionscadail N/M20 Corcaigh go Luimneach chun cinn i gcomhpháirtíocht le Comhairle Contae Chorcaí, Comhairle Cathrach Chorcaí, Bonneagar Iompair Éireann agus an Roinn Iompair. Is infheistíocht tosaíochta é an tionscadal i bPlean Forbartha Náisiúnta an Rialtais 2021-2030.

Foilsíodh an nuashonrú tionscadail is déanaí an 16 Meitheamh 2024 chun eolas a thabhairt don phobal agus do pháirtithe leasmhara agus chun dul i gcomhairle leo. Reáchtáladh imeachtaí Taispeántais Phoiblí in Charleville, Áth Dara agus Mala ar an 17 go dtí an 19 Meitheamh.

Éascóidh an Tionscadal N/M20 Chorcaí go Luimneach forbairt eacnamaíoch trí nascacht fheabhsaithe idir an dara agus an tríú cathair is mó in Éirinn agus feadh Chonair an Atlantaigh go Gaillimh, agus soláthróidh sé gnóthachain shubstaintiúla pobail, gnó agus comhshaoil feadh an bhealaigh trí laghdú suntasach a dhéanamh ar líon na tráchta agus deireadh a chur le plódú tráchta.

Cuirfidh sé amanna turais níos sábháilte, níos giorra agus níos iontaofa ar fáil idir an Bhlarna agus Tobar Phádraig:

- 40 nóiméad do charranna agus d'fheithiclí earraí éadroma (120 cm/u)
- 45 nóiméad do bhusanna (100 cm/u)
- 50 nóiméad d'fheithiclí earraí troma (90 cm/u)

Áireofar sa tionscadal seo ceann de na Líonra Taistil Ghníomhaigh is mó in Éirinn a chruthóidh roghanna siúil agus rothaíochta atá sábháilte agus cuimsitheach do gach úsáideoir, a nascfaidh pobail an Bhlarna, An Ráth Dhubh, Mainistir na Móna, Mala, Tigh Nua an Dá Phota, Cill na Mallach, Charleville, An Bhánóg, Cromadh agus Tobar Phádraig.

Cuirfidh seacht Mol Iompair feadh an bhealaigh ag An Ráth Dhubh, Mainistir na Móna, Mala, Cill na Mallach, Charleville, Brú Rí agus Cromadh pointí luchtaithe d'fheithiclí leictreacha agus spreagfaidh siad comhroinnt carranna agus athrú ar mhodh taistil chuig taisteal gníomhach agus iompar poiblí. Éascóidh mol lasta i Mala limistéir pháirceála agus scíthe sábháilte, slán do thiománaithe FET agus cuirfidh sé pointí luchtaithe ar fáil chun an t-aistriú i dtreo FETanna agus busanna astaíochtaí nialasacha a spreagadh.

Iarnród Fhainge go Luimneach, Droichead Iarnróid RB03 – Ard an tSeabhail Áth Dara

Radharc ón Aer ar Dhroichead na Máighe (RVB04) ag féachaint siar

Radharc ar Chéanna Lár-Oirthear Dhroichead na Máighe (RVB04) ag féachaint siar. Tabhair faoi deara pliontaí a caitheadh ar a bharr mar ullmhúchán do shocrúchán giarsa cruach i Ráithe 2 2026.

I mí na Samhna 2025, ceapadh Jacobs Engineering Ireland Ltd. chun seirbhísí comhairleacha teicniúla a sholáthar chun cabhrú leis an gComhairle na codanna eile den tionscadal a sheachadadh. Ní mór an tionscadal a thógáil go hiomlán faoi 2030 chun Rialacháin TEN-T an Aontais Eorpaigh (AE) a chomhlíonadh.

Tá foireann ildisciplíneach tar éis eolas a thabhairt faoin dearadh ar ábhair ar nós éiceolaíocht uisceach, seandálaíocht, oidhreacht ailtireachta agus bithéagsúlacht. Tar éis measúnú a dhéanamh ar an tionchar a bheidh ag an tionscadal ar an gcomhshaol atá ann cheana; uasmhéadófar luach bithéagsúlachta athsholáthair agus plandáil bhreise. Cuirfear na mílte acra le speicis chrainn dhúchasacha, toir, fála sreach, toir agus féarthailte.

Le linn 2025 cuireadh na suirbhéanna agus na hiniúchtaí seo a leanas i gcrích laistigh den cheantar staidéir:

Iniúchadh suímh lena n-áirítear poill thrialach, tollphoill, fiosrúcháin dinimiciúla, suirbhéanna geoifisiceacha, agus monatóireacht screamhuisce.

Trinseáil Tástála Sheandálaíoch chun fairsinge agus saintréithe gnéithe seandálaíochta aitheanta agus féideartha a dhéanamh amach.

Suirbhé Topagrafach lena n-áirítear suirbhéanna sruthchúrsa, agus úsáid á baint as teicnící suirbhé traidisiúnta, mapáil soghluaiste, agus gabháil sonraí Aerfheithicil Gan Foireann (UAV).

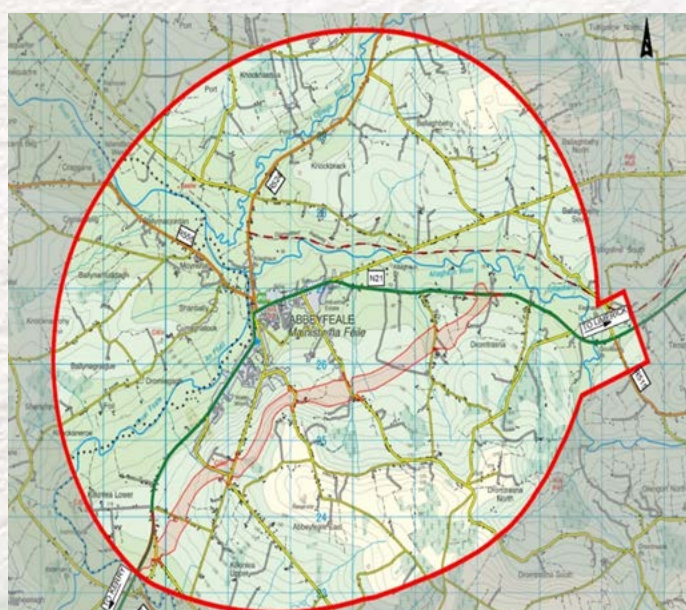
Suirbhéanna Comhshaoil agus Feirme chun sonraí bonnlíne a bhunú.

Tá foireann an tionscadail ag leanúint léi ag cur fáilte roimh aiseolas ó úinéirí réadmhaoine, ó phobail, ó ghnólachtaí agus ó pháirtithe leasmhara eile. Tá tuilleadh faisnéise le fáil ar www.corklimerick.ie.

Scéim Bóthair an N21 - Mainistir na Féile agus Scéim Bóthar an N21 - An Caisleán Nua

In 2025, chuaigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, i gcomhairle le BIÉ, ar aghaidh trí Chéim 3 de Threoirlínte Bainistíochta Tionscadal BIÉ a chlúdaíonn dearadh agus ullmhú doiciméad reachtúil.

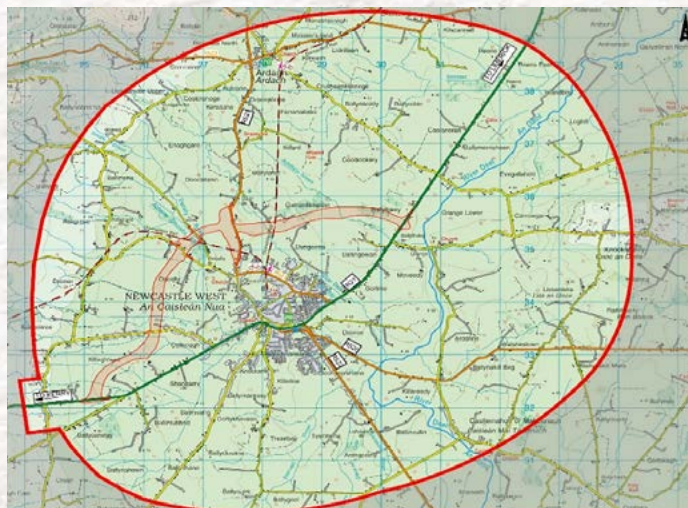
Tá an measúnú dearaidh agus comhshaoil beagnach críochnaithe anois agus áirítear leis riachtanais dearaidh bhreise a aithníodh trí chomhairliúcháin le húinéirí talún lena mbaineann ón nuashonrú dearaidh i mí an Mhárta.

Scéim Bóthar Mhainistir na Féile an N21– Roghnaithe

Chuir an nuashonrú dearaidh seo an t-aillíniú príomhlíne, an t-athailíniú taobhbhóthair agus na leagan amach acomhal atá beartaithe i láthair, mar aon le sonraí maidir le cibé an mbeidh codanna den bhóthar á ngearradh nó á líonadh. Thug sé breac-chuntas freisin ar shocruithe rochtana beartaithe, limistéir sil-leagan ábhair, atreoruithe sruthchúrsa agus suíomh linnte draenála agus bonneagar gaolmhar eile.

Tá tuilleadh faisnéise maidir leis na tionscadail sin le fáil ar www.N21Abbeyfeale.ie and www.N21Newcastlewest.ie

Scéim na mBóithre an N21 an Caisleán Nua - Rogha an Bhealaí Ab Fhearr

FEABHSÚ/ AILÍNIÚ BÓITHRE

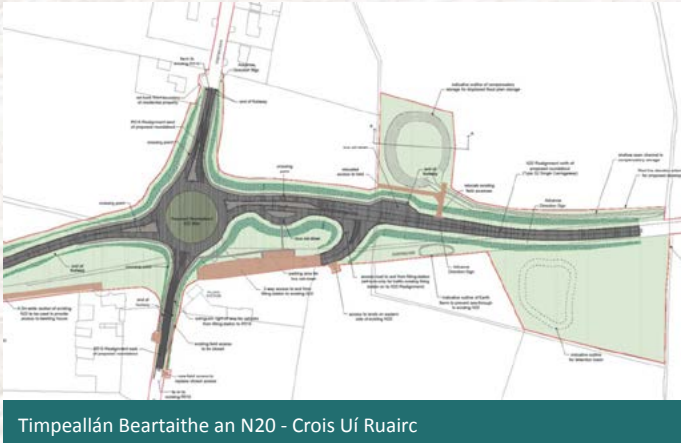
Scéim Feabhsúcháin Bóthair Chrois N20 Uí Ruairc

Tá sé beartaithe acomhal nua faoi rialú timpeallán a thógáil a éilíonn athruithe ar leagan amach an acomhail reatha, agus tógáil bealaí isteach nua an N20, agus mionathruithe ar na bealaí isteach ag an R518 atá ann cheana féin ag N20 Crosaire Uí Ruairc.

Tar éis an dara héisteacht ó bhéal, i mí Dheireadh Fómhair 2024 maidir leis an Ordú Ceannaigh Éigeantaigh (OCÉ) Tras-Éigeantach an N20 Uí Ruairc 2020, dheimhnigh An Coimisiún Pleanála an t-ordú ceannaigh éigeantaigh (OCÉ) i mí na Bealtaine 2025 chun an talamh a theastaíonn le haghaidh na forbartha bóthair a fháil. I mí Iúil, rinneadh iarratas ar athbhreithniú breithiúnach i gcoinne dheimhniú an OCÉ. Níl an dáta éisteachta don athbhreithnithe breithiúnach seo socraithe go fóill agus táthar ag súil leis in 2026.

Acomhal Reatha Chrois Uí Ruairc an N21

N69 Scéim Feabhsúcháin Sábháilteachta Mhungairit agus Crois Uí Bheoláin

Tá an scéim sábháilteachta bóthair seo suite feadh an N69 agus an ceantar máguaird idir acomhal Crois Uí Bheoláin (N69/L1403) agus acomhal Lána Uí Mhórdha agus an N69 (N69/L1438).

Cuimsíonn an scéim athailíniú Crois Uí Bheoláin, feabhsúcháin acomhal ag Crois Mhungairit, leagan amach tráchta modhnaithe agus athailíniú bóithre i gcomharsanacht Chrois Mhungairit, soláthar áiseanna do choisithe agus rothaithe agus oibreacha pábhála. Tá formhór an dearaidh mhionsonraithe don scéim críochnaithe agus tá sé beartaithe tús a chur leis an bpróiseas soláthair do chonradh na bpríomhoibreacha ag tús 2026.

Iníúchadh Sábháilteachta ar Bhóithre

Lean an ODBNIL ar aghaidh ag tabhairt faoi iniúchtaí sábháilteachta ar bhóithre thar ceann údaráis áitiúla sa réigiún le linn 2025. Déantar an t-iníúchadh sábháilteachta ar bhóithre chun saincheistanna sábháilteachta féideartha a aithint laistigh de dheardh nó tógáil scéime mar go bhféadfaidís dul i bhfeidhm ar úsáideoirí bóithre.

TIONSCADAIL GHLASBHEALAIGH

Ollscoil Luimnigh (OL) go Montpellier

I ndiaidh líonra na roghanna bealaigh féideartha a fhoilsiú ag deireadh 2023, bhí na comhairleoirí tionscadail, (AtkinsRealis), gnóthach ag forbairt roghanna bealaigh agus tá an bealach is dealraithí a roghnófar sainaitheanta acu anois, bunaithe ar Mheasúnú Ilchritéar de réir threoirilínte breithmheasa BIÉ. Tá staidéar eile curtha i gcrích freisin i ndáil le measúnú astaíochtaí carbóin de réir Threoirilínte Bonneagar BIÉ atá díreach foilsithe.

Táthar ag leanúint ar aghaidh le rannpháirtithe le páirtithe leasmhara chun tuilleadh forbartha a dhéanamh ar an mbealach is dealraithí a roghnófar.

Tá an tionscadal seo i gCéim 2 (Roghnú Roghanna) faoi láthair.

Glasbhealach Ráth Caola go Luimneach

Ar dtús, bhí an scéim seo dírithe ar úsáid a bhaint as an gconair iarnróid atá ar fáil cheana féin chun glasbhealach

a chur ar fáil idir Ráth Caola agus Tobar Phádraig. Cuireadh moill ar na tograí sin, áfach, mar thoradh ar phleananna Iarnród Éireann, a fógraíodh in 2022, chun deis a thabhairt do thrácht lastais an rian a úsáid arís. Leanadh ar aghaidh le staidéar chun scrúdú a dhéanamh ar an nglasbhealach a chomhshuí laistigh den chonair iarnróid atá ann cheana féin agus taobh le hiarnród oibríochtúil amach anseo, le cabhair ó chomhairleoirí teicniúla Iarnród Éireann. Léiríodh sa staidéar nach mbeadh a leithéid sin de shocrú indéanta feadh an bhealaigh iomláin idir Baile an Gharráin agus Áth Dara.

Reáchtáladh comórtas tairisceana ar ríomhthairiscintí i rith an tsamhraidh in 2025 chun Sainchomhairleoirí Teicniúla a cheapadh d'fhonn conairí féideartha don ghlásbhealach idir Luimneach agus Ráth Caola a scrúdú agus a mheasúnú.

Chríochnaigh ODBNIL an próiseas meastóireachta tairisceana chun Sainchomhairleoirí Teicniúla a cheapadh do Chéim 1 go Céim 4 de Ghlasbhealach Luimnigh go Ráth Caola agus lorg faomhadh ó BIÉ. Ar an 08 Meán Fómhair thug BIÉ freagra, “Tabhair faoi deara, áfach, nach bhfuil BIÉ in ann ceapachán an chomhairleora do Sheirbhísí comhairleoireachta Ghlasbhealach Ráth Caola go Luimneach a cheadú toisc go bhfuil athbhreithniú á dhéanamh faoi láthair ar mhaoiniú Glasbhealaigh 2026. Níl an maoiniú do 2026 ar eolas faoi láthair ach tá sé léirithe go dtí seo ón Roinn Iompair go mbeidh maoiniú do Ghlasbhealaí teoranta in 2026.”

Tar éis fiosrúcháin a rinneadh le BIÉ ar an 22 Nollaig, thugadar freagra, “Tabhair faoi deara nach bhfuil BIÉ in ann ceadú a thabhairt do cheapachán na gcomhairleoirí teicniúla do Ghlasbhealach Rathkeale go Luimneach.”. Beidh gá le roghanna eile chun saoráid Taistil Ghníomhaigh a sheachadadh feadh bhóthar réigiúnach an R526 ó Thobar Phádraig go Cathair Luimnigh a iniúchadh leis na páirtithe ábhartha ar fad.”

Luimneach go dtí An Chathair (Luimneach go dtí Úlla)

Reáchtáladh comórtas tairisceana chun comhairleoirí teicniúla a lorg ach mar gheall ar shrianta buiséadacha BIÉ, ní dhearnadh aon cheapachán.

Chinn BIÉ gan leanúint ar aghaidh leis an scéim faoi láthair.

Tobar Phádraig go Ráth Phádraig

Thosaigh na comhairleoirí ag ullmhú do Chéim 1 den scéim agus é mar aidhm acu Comhairliúchán Poiblí tosaigh a reáchtáil ag tús 2024. D'fhorbair foireann dearaidh an N/M20 tograí taistil ghníomhaigh suntasacha mar chuid dá scéim, áfach, agus aithníodh go raibh go leor cosúlachtaí idir an dá scéim. Treoraíodh do shainchomhairleoirí an ghlásbhealaigh scrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht a bhain leis an nglasbhealach a sholáthar feadh slí sean-iarnróid ach i rith an staidéir seo sainithníodh dúshlán seachadta tionscadail shuntasacha. Bunaithe ar threoir ó BIÉ, cuireadh coimisiún an tsainchomhairleora ghlásbhealaigh ar fionraí ar dtús sular fóirceannadh é trí chomhaontú ina dhiaidh sin in 2024.

Chinn BIÉ gan leanúint ar aghaidh leis an scéim faoi láthair.

Glasbhealach na hInise go Luimneach

Chríochnaigh ODBNIL Ráiteas Athbhreithnithe Geata BIÉ Chéim 0 (Scóip agus Réamh-Mheastóireacht) do Chomhairle Contae an Chláir. Chuir Comhairle Contae an Chláir Ráiteas Athbhreithnithe Geata BIÉ Chéim 0 (Scóip agus Réamh-Mheastóireacht) faoi bhráid BIÉ ar an 25 Aibreán.

Ó shin i leith, níor chuir BIÉ freagra ar fáil do Chomhairle Contae an Chláir ná do ODBNIL faoin Scéim seo.

TIONSCADAL ODBNIL EILE SA RÉIGIÚN:

Scéim Feabhsúcháin Bóithre Rochtana an N19 Aerfort na Sionainne

Le linn 2025, lean Oifig um Dhearadh Bóithre Náisiúnta an Iarthair Láir ag feidhmiú mar Chomhordaitheoir Tionscadail thar ceann Chomhairle Contae an Chláir agus le forbairt a dhéanamh ar an obair phleanála agus dearaidh don N19 - Scéim Feabhsúcháin Bóithre Rochtana Aerfort na Sionainne. Tá an chuid den N19 atá á chur chun cinn sa tionscadal seo lonnaithe idir timpeallán Dhroim Gaibhle agus timpeallán Rinn an Chnoic Bheithigh ar an mbealach go hAerfort Idirnáisiúnta na Sionainne. Tá an scéim atá beartaithe thart ar 2.2 km ar fhad.

Leanadh ar aghaidh le céim Dhearthra agus Meastóireachta Comhshaoil na scéime (Céim 3) i rith 2025. Cuimsítear tuilleadh forbartha ar an scéim leis seo, lena n-áirítear gnéithe dearaidh an bhóthair agus an taistil ghníomhaigh, idirchaidreamh le páirtithe leasmhara, agus sainaithnítear an tógáil talún a mbeidh gá léi agus ullmhú thuarascáil na measúnachta tionchair timpeallachta. Tá na Seachadtaí Céim 3 deiridh ag fanacht le ceadú BIÉ a fhoilsiú.

Tionscadal Acomhail an N24 ón gCathair go Luimneach

Le linn 2025, lean Oifig um Dhearadh Bóithre Náisiúnta an Iarthair Láir ar aghaidh ag feidhmiú mar Chomhordaitheoir Tionscadail thar ceann Chomhairle Contae Thiobraid Árann chun dlús a chur leis an bpleanáil agus leis an dearadh do Thionscadal an N24 - An Chathair go dtí Acomhal Luimnigh agus Tionscadal Iompair Oola. Tá an chuid den N24 atá á chur chun cinn sa tionscadal seo lonnaithe idir mótarbhealach an M8, ar an taobh ó thuaidh de Chathair i gContae Thiobraid Árann siar ó Dhroichead Brooks i gContae Luimnigh. Is í Comhairle Chontae Thiobraid Árann príomhúdarás na scéime.

I mí na Bealtaine 2025, foilsíodh Nuashonrú Dearaidh Uimh. 3 do na gnéithe bóthair agus taistil ghníomhaigh don réiteach iompair roghnaithe don tionscadal ar shuíomh gréasáin an tionscadail, www.n24cahirlimerick.ie, lena n-áirítear seisiún faisnéise d'ionadaithe tofa as Tiobraid Árann agus Luimneach, chomh maith le himeacht taispeántais phoiblí dhá lá ag Óstán Bhaile Mhic Oistín Great National.

Leanadh ar aghaidh le céim Dearaidh agus Meastóireachta Comhshaoil na scéime (Céim 3) i rith 2025. Cuimsítear tuilleadh forbartha ar an scéim leis seo, lena n-áirítear gnéithe dearaidh bóthair agus taistil ghníomhaigh an Réitigh

Iompair Roghnaithe, agus sainaithnítear an tógáil talún a mbeidh gá léi agus ullmhú thuarascáil na measúnachta tionchair timpeallachta. Tá foireann an tionscadail ag leanúint ar aghaidh ag tabhairt faoi raon suirbhéanna láithreáin innealtóireachta agus comhshaoil sa bhreis ar theagmháil le páirtithe leasmhara agus le húinéirí talún chun bonn eolais a chur ar fáil don phróiseas dearaidh agus meastóireachta comhshaoil.

N67/N85 Bóthar Faoisimh Laistigh Inis Díomáin (Blake's Corner)

Le linn 2025, chabhraigh Oifig um Dhearadh Bóithre Náisiúnta an Iarthair Láir le Comhairle Contae an Chláir pleanáil agus dearadh a chur chun cinn do thionscadal Bhóthar Faoisimh Laistigh Inis Díomáin (Blake's Corner) an N67/N85.

Cuirfidh an bóthar faoisimh laistigh buntáistí suntasacha sábháilteachta ar fáil don cheantar áitiúil agus tá sé deartha chun aghaidh a thabhairt ar phlódú tráchta atá ann le fada ag Blake's Corner, príomh-acomhal sa bhaile. Áirítear sa scéim droichead nua a thógáil taobh thuas de Dhroichead Michael Conway, an droichead atá ann cheana a dhéanamh do choisithe, agus feabhsuithe suntasacha ar an réimse poiblí.

I mí Dheireadh Fómhair, dhiúltaigh an Ard-Chúirt d'iarratas ar chead chun dúshlán athbhreithnithe breithiúnaigh a thabhairt i gcoinne an Ordaithe Ceannaigh Éigeantaigh (OCÉ) don bhóthar faoisimh laistigh. Chuir an t-iarratasóir iarratas faoi bhráid na hArd-Chúirte ag déanamh achomhairc ar an gcinneadh seo. Roimh éisteacht chúirte, thángthas ar shocrú idir an t-iarratasóir agus Comhairle Contae an Chláir, agus tarraingíodh siar an t-iarratas ar chead chun achomharc a dhéanamh chuig an Ard-Chúirt. Tá sé beartaithe go rachaidh an scéim ar aghaidh chuig cumasú agus Soláthar (Céim 5) in 2026.

Athnuachan Cosán

Le linn 2025, chabhraigh Oifig um Dhearadh Bóithre Náisiúnta an Iarthair Láir le Comhairle Contae Thiobraid Árann an Conradh chun Cearnóg na Saoirse N75 a Thógáil a bhronnadh ar Scéim Feabhsúcháin Cosáin Óstáin Anner. Áiríodh sa scéim bearta moillithe tráchta, atógáil cosáin, feabhsuithe draenála agus oibreacha coimhdeacha gaolmhara feadh stráice 1.0 km de bhealach isteach an N75 ag an taobh thoir go dtí Baile Dhurlais.

Struchtúir

Tá Aonad na Struchtúr freagrach as cothabháil agus atógáil struchtúir na mBóithre Náisiúnta a fháil/ a shocrú/ a eagrú i gCúige Mumhan, le go mbeidh siad feidhmiúil, sábháilte agus go mbeidh cuma mhaith orthu. I measc na n-oibreacha a cuireadh i gcrích;

- Cigireachtaí droichead agus struchtúr a phleanáil agus a chur i gcrích d'ord tascanna nua.
- Tuarascálacha iniúchta agus measúnaithe droichead agus struchtúr a ullmhú, a athbhreithniú agus a cheadú.
- Droichid agus struchtúir a bhfuil deisiúchán, neartú nó athsholáthar ag teastáil uathu a bharrfeabhsú/a chur in ord tosaíochta; le haghaidh Orduithe Taisc

- Buiséid a ullmhú le ceadú ag BIÉ agus monatóireacht a dhéanamh ar chaiteachas.
- Comhairleoirí agus baill foirne eile de chuid na comhairle a bhfuil oibreacha droichead á gcur i gcrích acu a bhainistiú.
- Doiciméid tairisceana d'oibreacha deisiúcháin droichid agus struchtúir a ullmhú, a athbhreithniú agus a cheadú agus ansin monatóireacht a dhéanamh ar oibreacha deisiúcháin agus ar ghnáthoibreacha cothabhála.
- Bunachar sonraí EIRSPAN (córas náisiúnta bainistíochta droichead na hÉireann) a chothabháil.
- Oibreacha tríú páirtí ar dhroichid agus ar bhallaí coinneála a bhainistiú,
- Teagmháil a dhéanamh le comhlachtaí reachtúla,
- An Conradh Chúige Mumhan i dtaca le Cothú Téarma a bhainistiú

Tá mionspléachadh thíos ar chuid de na scéimeanna atá faoi lán seoil cheana.

Conradh i dtaca le Cothú Téarma – Mumhan

Mar chuid den Ordú Taisc seo déantar cigireacht bhliantúil agus gnáthoibreacha cothabhála ar na droichid uile ar fud na gcontaetha uile i Réigiún na Mumhan thar thréimhse ceithre bliana. Tá ceithre ghnáthiniúchadh ag teastáil ó na droichid seo uile ag tús gach bliana. Nuair a chuirtear sonraí ó na cigireachtaí ar fáil sa bhunachar sonraí, ullmhaítear orduithe oibre do gach bliain. Clúdaíonn an conradh deisiúcháin imoibríocha agus éigeandála chomh maith. Tugadh líon suntasach tionchar droichid faoi deara ar gach cineál droichid ar fud an líonra lena n-áirítear stua saoirseachta réise aonair ar líonra bóithre den dara grád chuig droichead mótarbhealaigh aonair. Is ceist í an sciúradh atá ag méadú i gcónaí, thíos tá grianghraf ón obair chun claifort agus teanntaí droichid a chobhsú tar éis tuilte i gCiarraí.

Is éard is Tasc-Ordú ann ná iarraidh shonrach, inchaingne agus dhlíthiúil ar sheirbhísí a eisítear faoi chonradh atá ann cheana. Leagtar amach ann raon feidhme na hoibre, an t-amlíne agus na dtáirgí insoláthartha do thionscadal áirithe, rud a ligeann do ghníomhaireachtaí seirbhísí a fháil go tapa gan conradh nua a chruthú.

Cobhsú Teannta an Chlaifóirt agus an Droichid tar éis tuilte

Tasc-Ordú 338

Áirítear ar an ordú taisc seo droichid i gContae Chiarraí ar an N22, N70, N71 agus N86. Tá na hoibreacha dearaidh beagnach críochnaithe chun ceithre dhroichead a athsholáthar, droichead amháin a neartú agus trí dhroichead a athshlánú. Bhíothas ag leanúint ar aghaidh ag obair ar an ordú taisc seo i rith na bliana, cuireadh obair thopagrafach i gcrích, Iniúchadh struchtúrtha, iniúchtaí geoiteicniúla, iarratais alt 50, scagadh comhshaoil agus réamhdhearadh. Bualadh leis na húinéirí talún ar fad a raibh tionchar ag an scéim orthu agus tá comhaontuithe ó bhéal chun tailte a cheannach déanta. Críochnaíodh dearadh mionsonraithe 95% agus tá na doiciméid tairisceana 75% i gcrích.

Tasc-Ordú 352- Príomhiniúchadh agus Bailiú Fardail Dhroichid na Mumhan 2025

Is éard a bhí i gceist leis an Tasc-Ordú seo ná tabhairt faoi Bhailiú Fardail agus Príomhiniúchtaí ar 340 struchtúr droichid i gCúige Mumhan. Déantar gach cigireacht seachas rochtain speisialta agus iniúchtaí TCI.

Droichead Laune

Rinneadh athchóiriú suntasach ar Dhroichead Laune. Bhí athphointeáil ag teastáil don chuid is mó den droichead. Bhí oibreacha deisiúcháin coincréite ag teastáil ar an naprún sciúrtha agus ar na sciortaí timpeall an teannta thoir agus ché 7. Rinneadh atógáil iomlán ar an Earrainne ag céanna 3 agus 4. Grútáil stroighne faoi bhun céanna 4, 5, 6 agus 7 agus isteach sna céanna chun socrú breise a neartú agus a chosc. Athsholáthar iomlán ar an armúr carraige timpeall na céanna agus na teanntaí. Shuiteálar soilsiú ailtireachta nua agus soilsiú caighdeánach ar thaobh an bhóthair freisin. Anseo thíos tá grianghraf den dí-uisiú thart ar chéanna 4 go 7 d'fhonn tús a chur leis an obair.

Oibreacha Athchóirithe ar Dhroichead na Leamhna

STRUCHTÚIR

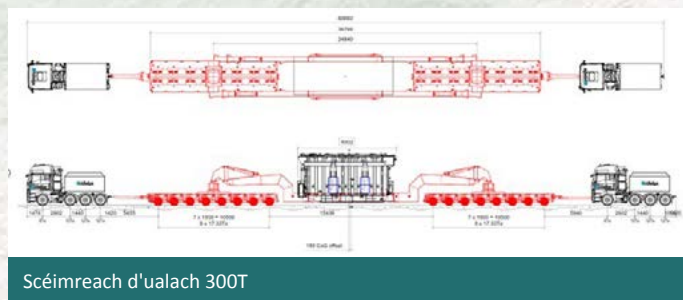
Ualaí Neamhghnácha

Cruthaíonn an gréasán bóithre éagsúil in Éirinn dúshláin uathúla d'iompar ualaí neamhghnácha agus ualaí neamhghnácha eisceachtúla chomh fada is a bhaineann le hualachiompar agus le cúrsaí geoiméadracha. In go leor cásanna, b'fhéidir nach mbeadh an bonneagar reatha in ann ualaí róthroma agus mórtomhais a láimhseáil. Tá acmhainn ualachiompartha íseal ag go leor droichead stairiúil agus oidhreacht de bhrí go bhfuil siad meathlaithe nó de bhrí gur dearadh d'fheithiclí níos ísle iad i gcomparáid le caighdeáin

an lae inniu ann. Ainneoin gur dearadh agus gur tógadh droichid nua-aimseartha chun critéir shonracha ualaigh a chomhlíonadh, níor dearadh iad chun cuid de na hualaí neamhghnácha eisceachtúla a bhíonn á dtabhairt ó áit go háit a iompar.

D'fhorbair an fhoireann struchtúr laistigh de Bhonneagar Iompair Éireann, i gcomhairle leis an Roinn Iompair, sreabhchairt chun cabhrú le hÚdaráis Bóithre chun cinntí a dhéanamh a bhain le hiarratais d'Ualaí Neamhghnácha Eisceachtúla a bhfuil ualaí ollmhóra, breis is 180 tonna, san áireamh iontu. Ba cheart d'Údaráis Áitiúla an próiseas seo a úsáid i ndáil le gach iarratas ualaigh neamhghnách, más infheidhme.

Bhí sé sin mar bhonn le rannpháirtíocht na foirne in aistrithe ualaí neamhghnácha a mhéadú go suntasach.

MEASÚNÚ AGUS BAINISTÍOCHT RIOSCA I GCÁS TUILTE DOBHARCHEANTAIR (MBRCTD)

TIONSCADAIL MBRCTD

Scéim Faoisimh Tuilte Oileán an Rí

Is tionscadal €32 milliún é Scéim Cosanta Tuilte Oileán an Rí atá deartha chun 506 réadmhaoin chónaithe agus 22 réadmhaoin neamhchónaithe a chosaint ó thuilte. Cuireadh tús leis an tógáil i mí na Samhna 2024 agus le linn 2025, tá dul chun cinn suntasach déanta ar fud na láithreacha oibreacha go léir. Soláthróidh an scéim 2.2 ciliméadar (km) de chlaífoirt tuilte agus déanfar beagnach 2km de bhallaí cosanta tuilte a thógáil agus a uasghrádú.

Príomhéachtaí in 2025 ar fud na réimsí oibre:

- Limistéar A1- Balla na cé a ardú i bPlás Verdant agus athphointeáil ar thaobh na habhann
- Limistéar A2 - Rochtain nua céimnithe don iascaireacht le balla coincréite treisithe le cumhdach cloiche
- Limistéir A3, A4, A5 allmhairiú croí-ábhar agus tógáil claífoirt créfoirt timpeall Pháirc Mhuire
- Limistéir A6 - Dul chun cinn mór maidir le tógáil balla tuile nua ag Club Bád Áth Longfoirt
- Limistéar A7 - Meall Sir Harry. Timpeallán sealadach ag Óstán Absolute a éascaíonn bainistíocht tráchta le linn na

n-oibreacha. Críochnaíodh Céim 1 den phléail don bhalla nua cé.

- Limistéar A10- Iarshuíomh Gaelscoile. Rinneadh tochailt seandálaíochta inar nochtadh balla meánaoiseach, agus tá tuilleadh tochailte beartaithe do thús 2026
- Limistéar B1/B2-Cé Sheirise, críochnaíodh na hoibreacha pollta trialach tosaigh, cuireadh tús le hatreorú na príomhphíobáin uisce atá ann cheana féin agus druileáil ancairí carraige
- Limistéar B3- Oifigí Cathartha, teach cúirte suas go Caisleán Rí Eoin. Go luath in 2025 thángthas ar 36 iarsmaí daonna sa tochailt seandálaíochta. I measc na n-oibreacha Innealtóireachta Sibhialta sa réimse seo a cuireadh i gcrích tá carnadh agus tochailt umar taoide A agus B, deireadh a chur leis an deic starrmhaide ag Teach na Cúirte, carnadh timpeall Theach na Cúirte, pointeáil ballaí cé chomh maith le hoibreacha suiteála réamhsheirbhíse

Ina theannta sin, fuarthas faomhadh maoinithe ón gCiste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (CAFU) d'oibreacha réimse poiblí a bhaineann leis an scéim.

In 2026, déanfar dul chun cinn ar oibreacha i ngach réimse den tionscadal lena n-áirítear píleáil a chríochnú, balla tuile nua a thógáil feadh Mheall Sir Harry, Cé Sheoirse agus ag teach na cúirte agus na hoifigí Cathartha. Déanfar uasghrádú suntasach ar an réimse poiblí freisin nuair a chuirfear pábháil nua isteach ó dheas ó Oileán an Rí. In 2026, áireofar ar na hoibreacha tionscadail na claífoirt tuilte i bPáirc Mhuire a chríochnú lena n-áirítear tógáil an bhealaigh rothaíochta cosáin roinnte 3 mhéadar ar leithead chun áis luachmhar nua a chruthú don phobal.

Club Bád Áth Longfoirt

Feistiú cruach in Umar Taoide B

Tochailt Umar Taoide B

Píleáil ag Oifigí na Cathrach

Umar taoide A

Scéim Cosanta Tuilte Chathair Luimnigh agus Máguaird

In 2025, leanadh d'fhorbairt roghanna iomadúla ar fud na 13 réimse measúnaithe scéime.

Cuireadh tús freisin le Measúnuithe Teicniúla ar na Roghanna freisin le Measúnuithe Ilchritéir ar na roghanna seanbhunaithe agus rinneadh dul chun cinn freisin ar Anailís ar Chostas Sochair ar na roghanna i rith 2025 agus tugadh faoi roinnt ceardlann. Tá na measúnuithe seo bunaithe ar na measúnuithe geoiteicniúla agus éiceolaíocha leanúnacha atá á ndéanamh laistigh de limistéar na scéime.

Rinneadh dul chun cinn ar thograí an Réimse Phoiblí i rith 2025 in éineacht le forbairt Roghanna chun acmhainneacht a bhunú d'fheabhsuithe ar an réimse poiblí a sheachadadh leis na roghanna cosanta tuilte.

Rinneadh dul chun cinn ar phlé suntasach le páirtithe leasmhara i rith 2025 a bhí mar bhonn eolais ag roghanna insólathartha i roinnt úinéireachta príobháidí. Rachaidh comhairliúchán poiblí níos leithne ar aghaidh go dtí 2026, áit a mbeidh roinnt imeachtaí comhairliúcháin poiblí sceidealaithe chun ionchur an phobail a lorg maidir leis na roghanna agus na roghanna is fearr atá ag teacht chun cinn.

Scéim Cosanta Tuilte Chaisleán Uí Chonaill

I mí na Samhna 2025, fuarthas cead pleanála ón gCoimisiún Pleanála. Tháinig sé seo i ndiaidh freagraí mionsonraithe ar aighneachtaí a cuireadh isteach maidir leis an iarratas ó chomhairlí reachtúla agus ó bhaill den phobal.

Leanadh le rannpháirtíocht úinéirí talún ar feadh 2025 agus tá dul chun cinn suntasach déanta ar roinnt comhaontuithe anois. Cuireadh tuilleadh oibreacha imscrúdaithe agus suirbhéireachta láithreáin i gcrích in 2025 chun bonn eolais a chur faoin dhearadh mionsonraithe.

Ag breathnú amach romhainn, díreoidh 2026 ar an dearadh mionsonraithe a fhorbairt, rud a chuirfidh ar chumas an scéim dul ar aghaidh go dtí an chéim tógála in 2027.

Scéim Cosanta Tuilte Áth Dara

In 2025, cuireadh an tuarascáil roghanna, measúnuithe teicniúla gaolmhara agus Meamraim Riosca don Beatha i gcrích le haighneacht fhoirmiúil a cuireadh faoi bhráid Oifig na nOibreacha Poiblí (OOP) (an tÚdarás um Cheadú

Tionscadail) i mí Mheán Fómhair chun an rogha thosaíochta a chur chun cinn.

Ag an am céanna, tá doiciméid phleanála á n-ullmhú chun a chinntiú go mbainfear amach dátaí cloch mhíle. Faoi réir fhaomhadh an OOP, cuirfear an scéim faoi bhráid An Coimisiún Pleanála in 2026.

Ina theannta sin, cuireadh iarratas ar Thoilíú Limistéir Mhuirí (TLM) faoi bhráid an Údaráis Rialála Limistéir Mhuirí (ÚRLM) chun a chinntiú go bhfuil gach réamhthoilíú riachtanach i bhfeidhm sula gcuirtear an t-iarratas pleanála isteach.

Leanadh le rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara i rith 2025 chun oibreacha cóiríochta riachtanacha a shainaithint agus a chomhaontú roimh éadálacha agus comhaontuithe talún.

Scéim Cosanta Tuilte Áth an tSléibhe

In 2025, cuireadh an tuarascáil roghanna, measúnuithe teicniúla gaolmhara agus Meamram Riosca don Beatha i gcrích le haighneacht fhoirmiúil a cuireadh faoi bhráid an OOP (an tÚdarás um Cheadú Tionscadail) i mí Lúnasa 2025 chun an rogha tosaíochta a chur chun cinn.

Ag an am céanna, tá doiciméid phleanála á n-ullmhú chun a chinntiú go mbainfear amach dátaí cloch mhíle. Faoi réir fhaomhadh an OOP, cuirfear an scéim faoi bhráid An Coimisiún Pleanála in 2026.

Leanadh ar aghaidh le suirbhéanna éiceolaíochta agus bainistíocht speiceas ionrach i rith 2025.

SEIRBHÍSÍ LÁRNACHA, TRÁCHT AGUS BÓITHRE

Déanann an Lár-Roinn Seirbhísí, Tráchta agus Bóithre (CTR) bainistiú ar an gcuid is mó d'fheabhsuithe bóthair Luimnigh thar raon leathan seirbhísí agus foroinntear í i Rannóga agus Foirne.

Soláthraítear an príomhréimse caiteachais ag leibhéal an Cheantair agus tugtar an Rannóg Cothabhála Bóithre air. Áirítear leis seo Cothabháil Ghinearálta, Cothabháil Sábháilteachta, Atógáil Bóithre, Athdhromchlú ar bhóithre chomh maith le Paisteáil ó lá go lá agus cothabháil draenála do thart ar 4,000km de ghréasán bóithre poiblí an chontae agus na cathrach.

Cuirtear feabhsúcháin ar fáil trí cheithre Oifig an Cheantair Bhardsaigh agus tríd an bhFoireann Seirbhísí Lárnacha atá lonnaithe i Halla an Chontae. Chomh maith leis sin, bainistíonn an Rannóg CTR Dúnadh Bóithre, Ceadúnais Oscailte Bóithre, Soilsiú Poiblí, Scéimeanna um Shábháilteacht ar Bhóithre, Bainistiú Tráchta agus Struchtúir (Droichid agus Bacainní Tuairte). Cuireann an Rannóg acmhainní ar fáil freisin chun scéimeanna cosanta ar thuilte, bearta arna maoiniú ag CLÁR, scéimeanna Taistil Ghníomhaigh agus scéimeanna Oiriúnaithe don Athrú Aeráide a chur i bhfeidhm.

Tá an Fhoireann um Bainistiú Flít agus Clós Innealra laistigh den Rannóg CTR a bhfuil bunáiteanna aici sa Chaisleán Nua agus i gCathair Luimnigh. Bainistíonn an fhoireann seo flít agus innealra na Comhairle chomh maith le hacmhainní suntasacha a sholáthar ar mhaithe leis an gClár Oibreacha Bóthair a éascú. Tá ról lárnach ag an bhfoireann freisin i bhfeidhmiú Phlean Cothabhála an Gheimhridh agus an fhreagairt do thuilte agus do theagmhais adhamsire

Déanann an Fhoireann Árachais maoirseacht ar bhainistíocht a bhaineann le hÁrachas agus le Dliteanas Poiblí thar ceann príomhréimsí oibríochtúla an Údaráis.

Bainistíonn an Rannóg Tráchta an trácht agus an pháirceáil ar an tsráid i gCathair Luimnigh agus cuireann sí tacaíocht ar fáil d'fhorbairtí, d'imeachtaí agus do bhonneagar nua. Déanann an Rannóg Tráchta comhordú ar rialú agus ar bhainistiú tráchta agus páirceála laistigh den chathair. Áirítear leis an obair sin dearadh, suiteáil agus cothabháil comharthaí tráchta agus marcálacha bóthair. Ceann d'aidhmeanna na Rannóige Tráchta is ea gluaiseacht tráchta atá sábháilte agus éifeachtach a sholáthar laistigh den chathair. Baintear é sin amach trí phleananna bainistíochta tráchta, páirceáil ar an tsráid a sholáthar, forfheidhmiú páirceála, agus nósanna imeachta reachtúla a bhainistiú amhail dúnadh bóithre agus atreoruithe tráchta chun oibreacha bóthair a éascú, seirbhísí fónais faoi thalamh a uasghrádú nó imeachtaí speisialta a reachtáil ar nós rásaí, carnabhail, paráidí, agus mar sin de.

Tá an Rannóg Tráchta freagrach as forfheidhmiú na bhfodhlíthe páirceála agus as reachtaíocht náisiúnta ar shráideanna na Cathrach agus a Purláin. Is féidir táillí páirceála ar an tsráid a íoc trí dhiosca fisiciúil a thaispeáint ar an bhfeithicil nó trí úsáid a bhaint as aip ríomh-Pháirceála Luimnigh. Is iad na Maoir Thráchta atá fostaithe ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a dhéanann na fodhlíthe páirceála agus na rialacháin tráchta a fhorfheidhmiú, is féidir go n-eiseofar Fógraí Pionóis Muirir Sheasta (FCPNanna) mar thoradh ar shárú ar Fhodhlíthe nó Rialacháin Pháirceála Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Soláthraíonn Maoir Scoile trasrianta maoirsithe ag scoileanna náisiúnta agus ag acomhail ghnóthacha le linn téarmaí scoile.

Tá an Rannóg Glantacháin freagrach as glanadh sráide agus glantachán na ríochta poiblí, boscaí bruscair agus scuabadh bóithre. In 2025, chuir an Rannóg Glantacháin planáil shonrach i bhfeidhm le haghaidh oibríochtaí glantacháin ag eascairt as roinnt imeachtaí móra a tharlaíonn le linn na bliana. Tá roinnt bealaí rothaíochta nua á gcothabháil ag an Rannóg Glantacháin faoi láthair agus is minic anois go mbíonn sí ag scuabadh thart ar 70 ciliméadar de bhealaí rothaíochta i gCathair Luimnigh.

Chuir an rannóg breis is €35.8 milliún de chaiteachas ar fáil do thionscadail a bhain le Bóithre in 2025.

Mar chuid den scéim um ghlacadh an eastáit faoi chúram, athraíodh codanna neamshábháilte den chosán sa Mhóinéir, An Chorrhaile chun sábháilteacht coisithe a fheabhsú

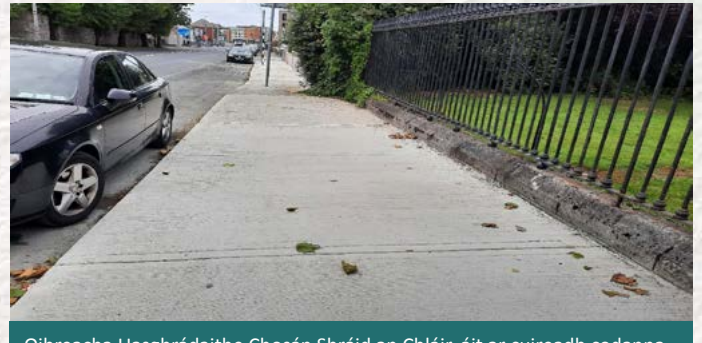

Scéim Feabhsúcháin Tréscailteachta do Choisithe Radharc na Darach, ag cur le nascacht idir Ascaill Bhéal Átha na Cora agus Eastát Radharc na Darach le háiseanna uasghrádaithe do choisithe

25 July 2025 08:05

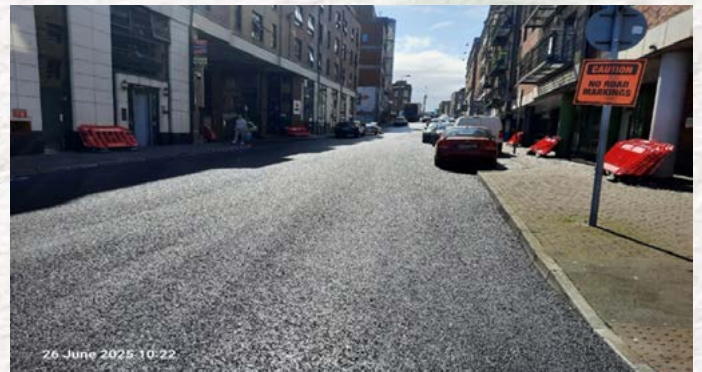
Rinneadh oibreacha uasghrádaithe ar shaoiridí chosáin Chill Teilleog, agus cuireadh codanna neamshábháilte in ionad chun sábháilteacht coisithe a fheabhsú

Oibreacha Uasghrádaithe Chosán Shráid an Chláir, áit ar cuireadh codanna neamshábháilte den chosán in ionad chun sábháilteacht coisithe a fheabhsú

Scéim athdhromchlaithe Bhóthar Mhoín Cinit ina bhfuil forleagan macadam, a sheachadtar mar chuid den chlár ilbhliantúil athdhromchlaithe bóthair

26 June 2025 10:22

Athdhromchlú Bhóthar Mhoín Cinit

Scéim Feabhsúcháin athdhromchlaithe Chóirithe Chluain Eanaigh ina bhfuil cóiríú dromchla dúbailte, a sheachadtar mar chuid den chlár ilbhliantúil athdhromchlú bóithre

Athdhromchlú Crois an Chriáin an R516

CLÁR NA MBÓITHRE NEAMH-NÁISIÚNTA 2025

Caiteachas Feabhsaithe Athchóirithe (Bóithre Áitiúla agus Réigiúnacha) de €15.2 milliún

De ghnáth, tugtar Feabhsú Athchóirithe ar an gcatagóir caiteachais bhliantúil is suntasaí sa roinn seo.

Is éard atá i gceist le hoibreacha feabhsúcháin athchóirithe ná na hoibreacha a mheastar a bheith riachtanach chun bóithre poiblí a neartú ar dtús agus ansin athdhromchla a chur ar bhóithre poiblí nó iad a athshéalú. Tá modhanna éagsúla ann a úsáidtear lena n-áirítear

- Forleagan Cloiche Brúite (I gcás ina bhfuil an struchtúr atá ann cheana lag)

- Forleagan Cloiche Athchúrsáilte (Ag baint úsáide as an gloch atá ann cheana féin chun an bóthar a athchruthú)
- Forleagan Macadam (Feabhsúcháin Struchtúracha de ghnáth ar mhórbhóithre)

Tá béim níos mó á leagan anois ar iompar ábhair a laghdú nuair is féidir amhlaidh a sheachaint. Déantar athchúrsáil ar struchtúir bhóithre cloiche atá ann cheana féin nuair a thugann measúnuithe innealtóireachta údar lena leithéid de chur chuige. Tá an cur chuige seo ag teacht le beartais ísealcharbóin agus glasa.

In 2025, caitheadh €15.2 milliún (lena n-áirítear €0.75 milliún ar iar-Bhóithre Náisiúnta) ar scéimeanna Feabhsúcháin Athchóirithe ar fud an Chontae ag feabhsú thart ar 2% den ghréasán bóithre. Cuireann sé seo timthriall cóireála i bhfeidhm nach bhfeictear ach uair amháin gach 50 bliain. **Cothabháil Athchóirithe (Bóithre Áitiúla agus Réigiúnacha) – Caiteachas de €2.9 milliún**

Ar a dtugtar Cóiríú Dromchla níos coitianta, baintear úsáid as oibreacha cothabhála athchóirithe chun saol bóthair a leathnú, struchtúr an bhóthair a chosaint ó dhul isteach taise agus cúrsa marthanach a sholáthar do thrácht.

Tugann na scéimeanna seo an luach is fearr ar airgead agus déanann siad rudaí níos fadsaolaí nuair a choimeádtar draenáil an bhóthair agus fála/crainn cois bóthair i gcaoi mhaith. Tá ról agus freagracht na n-úinéirí talún ina leith seo rithábachtach agus is mór againn a gcomhoibriú.

In 2025, caitheadh €2.9 milliún ar Scéimeanna Cothabhála Athchóirithe a d'fheabhsaigh thart ar 3% den ghréasán agus a d'fhreastail ar ráta cothabhála líonra de cheann amháin as 34 bliain.

Oibreacha Cóirithe Dromchla ag Cé Choill Tíre

Oibreacha Cóirithe Dromchla ag Cluain Eanaigh

MIONBHÓITHRE POIBLÍ

Scéim Rannpháirtíochta Pobail (SRP) 2025 Deontas na Roinne Iompair – Caiteachas €452,050

In 2025, críochnaíodh 17 scéim ar chostas €26,592 ar an meán. Tá an scéim seo dírithe ar mhaoiniú a dhéanamh ar uasghráduithe agus athdhromchlú bóithre a dhéanamh nach ndéanfaí faoin gclár bliantúil bunaithe ar thosaíocht reatha.

MIONBHÓITHRE PRÍOBHÁIDEACHA

Deontas ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail (RFTP) faoin Scéim Feabhsúcháin Áitiúil (SFÁ) 2025 do Bhóithre Príobháideacha – Caiteachas €1.4 milliún

Mar thoradh ar mhaoiniú a fuarthas in 2025, cuireadh 21 scéim i gcrích ar chostas €67,142 ar an meán faoin gclár seo le cúnamh deontais ón Roinn Forbartha Pobail agus Tuaithe.

Caiteachas ar Athshlánú Droichead 2025: Caiteachas de €885,800

Is é cuspóir an chláir seo na droichid bhóthair atá ann cheana a dheisiú. Déantar oibreacha a bhainistiú trínár Rannóg Seirbhísí Lárnacha. Ag brath ar chostais, méid na ndeisiúchán agus an maoiniú atá ar fáil, is gnách go ndéanann LCCC 10 ndroichead a dheisiú in aghaidh na bliana. In 2025, athchóiríodh 13 dhroichead.

Struchtúr A - Droichead Chúil Aitinn L80001

Struchtúr B – Droichead Uachtarach Thuaim Ó Laighin R505

BAINISTÍOCHT FLÍT AGUS CLÓS INNEALRA

Tá ról lárnach fós ag Clós an Innealra ag iosta Bhóthar an Chaisleáin Nua agus Bóthar na Páirce i gcláir oibreacha bóthair na Comhairle. Oibrítear na cláir Chothabhála Gheimhridh ó na hiostaí ag Ascaill Atlas, Dún Mhic Cionaoith, Cian Ard agus Cill Mocheallóg. Déantar gach biotúman a úsáidtear sa chontae a dháileadh trí iostaí an Cheantair Bhardasaigh agus déanann an Clós Innealra cothabháil ar fheithiclí na Comhairle. Leanadh le huasghrádú fhlít feithiclí na Comhairle le linn 2025

Tacaíonn an fhoireann Bainistíochta Flít leis na rannóga oibríochtúla go léir sa Chomhairle le gné shuntasach den obair a bhaineann le Bóithre, Trácht agus Glanadh.

Chuir CTR tairiscint isteach maidir le soláthar Gléasra, Innealra agus Feithiclí in 2025, le leithdháileadh buiséid de €859,000 arna mhaoiniú ó bhuiséid acmhainní an LCCC féin. Tá liosta na ngléasra a cuireadh leis an gcabhlach in 2025 liostaithe thíos;

1. Scuabálaí Dlíth Mhaoinithe ag an Méara do Bhóithre Meitreo
2. Chuir an Oifig um Sholáthar Rialtais (OSR) Trucail Dumpála le Trí Acastóra ar fáil don Chabhlach Cóirithe Dromchla (Á Thógáil) anois
3. Feithicil Maor Madraí Nua don Chomhshaoil
4. FL700 Leatóir Grin Athsholáthair don Bhealach Meitreo 14
5. Trucail Gléasra Nua 10 dTonna do Roinn na bPáirceanna (Á Thógáil)
6. Aonad Soghluaiste Leasa Nua do Bhóithre na Ceapaí Móire agus Chill Mocheallóg
7. FL696 Leatóir Grin Athsholáthair do Bhealach 12
8. FL514 Spraeire Biotúman Nua don Chabhlach Cóirithe Dromchla

Ina theannta sin, ceadáodh maoiniú breise ón Roinn dar luach €486,000 chun dhá trucail grin salainn a sholáthar in 2026.

Scuabadóir Bóthair arna Mhaoiniú ag an Mhéara

FL700 Leatóir Grin Athsholáthair

An tAonad Leasa Soghluaiste

Spraeire Biotúman Nua

Caiteachas ar Bhóithre Náisiúnta 2025

- Aipeanna Geoiteicniúla Príomhbhóithre Náisiúnta agus Bóithre Náisiúnta den Dara Grád Caiteachas Iomlán €108,200
- HD28 (Oibreacha Athdhromchlaithe Sábháilteachta ar Bhóithre Náisiúnta), Príomhbhóithre Náisiúnta agus Bóithre Náisiúnta den Dara Grád Caiteachas Iomlán €593,056
- Oibreacha Cothabhála Cosán Éigeandála N24 agus N21. Caiteachas Iomlán €755,416
- Gnáthchothabháil (Gearradh Fálta) ar Phríomhbhóithre Náisiúnta agus ar Bhóithre Náisiúnta den Dara Grád Caiteachas Iomlán €117,574
- Oibreacha Feabhsaithe um Shábháilteacht ar Bhóithre agus Fálú €60,824
- Gnáthchothabháil €149,000 ar Phríomhbhóithre Náisiúnta, €37,000 ar Bhóithre Náisiúnta den Dara Grád

Athdhromchlú ar an mbealach isteach thiar chuig Mainistir na Féile

Athdhromchlú na Bearna

Freagra Adhaimsire

D'fhreagair an roinn CTR do roinnt teagmhas drochaimsire in 2025 chomh maith lena hoibríochtaí séasúra saillte cothabhála geimhridh a fheidhmíonn ó Dheireadh Fómhair go hAibreán gach bliain.

I mí Eanáir, tharla dhá imeacht aimsire foircneacha ar leith ag LCCC, rud a d'éiligh freagairt shuntasach ó fhoireann na Roinne. Mar thoradh ar an imeacht sneachta go luath i mí Eanáir, bhí freagairt leanúnach agus fhada thar thréimhse seachtaine agus tionchar níos measa ar iarthar an chontae, theastaigh acmhainní agus iarracht shuntasach ó fhoireann na mbóithre chun bóithre a ghlanadh agus rochtain a sholáthar do dhaoine leochaileacha. Tar éis freagairt don imeacht sneachta, bhuaill stoirm Eowyn Luimneach ag deireadh mhí Eanáir agus rinne damáiste suntasach gaoithe ar fud an chontae agus bhí gá le hoibríocht glantacháin ar mhórsála ag an Roinn CTR dá bharr.

Oibríocht Imréitigh Sneachta Iarthar Luimnigh NCW CB

Oibríocht Lódála salainn

CEANTAIR BHARDASACHA

Ceantar Bardasach na Ceapaí Móire Chill Mocheallóg

Tá 32% de bhóithre an chontae á gcothabháil ag criú bóithre Bhóithre na Ceapaí Móire agus Chill Mocheallóg.

Maoiniú Deontas Bóithre

Bóithre Réigiúnacha agus Áitiúla

I measc na gclár caiteachais bóithre bhí:

- Oibreacha cóirithe dromchla ar 35 ciliméadar de ghréasán bóithre ar chostas €1,007,300
- Oibreacha Atógála Bóthair ar 25 ciliméadar de ghréasán bóithre ar chostas €3,889,975
- Oibreacha Atógála Bóthair ar an R516 ag Cros an Chriáin, An Bhrú, R662 ag Acomhal an Chaisleáin Chria, An Gallbhaile agus L1123 ag Cros an Eanaigh, Maigh Rua faoi mhaoiniú Acomhal agus Bend ar chostas €118,000
- Oibreacha Atógála Bóthair ar an R663 Choill Bheithne ar chostas €355,000 faoin Iar-dheontas um Bóithre Náisiúnta
- Ocht Scéim Feabhsúcháin Draenála ar thrí Bhóthar Réigiúnacha agus cúig Bhóthar Áitiúla a rinneadh ar chostas €180,000
- Oibreacha Oiriúnaithe agus Athléimneachta um Athrú Aeráide ar an R513 i gCathair Chinn Lis, ar an L1127 i bhFearnán, sa Cheapach Mhór agus ar an L1525 Ghleann na gCreabhar ar chostas € 205,000
- Oibreacha faoin Scéim Sábháilteachta ar Chostas Íseal ar an R513 Ráth Shiurdáin, Baile Hiobaird ar an R506 Cúig Chrosbhóthar, Maigh Rua ar an R512 Ballinastona, An Brú agus ag acomhal L1413 Baile Thancard, An Brú ar chostas €180,000
- Atógáil Bóithre ar ocht slí phríobháideacha faoi mhaoiniú na Scéime Feabhsúcháin Áitiúil ar chostas € 551,545
- Ceithre cinn déag d'oibreacha scéime a rinneadh faoi mhaoiniú na Scéime Rannpháirtíochta Pobail ar chostas € 299,500 lena n-áirítear atógáil cúig bhóthar cul-de-sac
- Oibreacha Sábháilteachta Cothabhála Ginearálta comhdhéanta de shuiteáil stoda bóthair, oibreacha feabhsúcháin radhairc ag acomhail agus marcálacha bóthair ar chostas € 55,000
- Cothabháil an gheimhridh ar an N20 agus ar an N24 (arna maoiniú ag BIÉ) agus Bóithre Réigiúnacha (maoinithe ag an Roinn Iompair)

Maoiniú do Scéim Taistil Ghníomhaigh – An Cheapach Mhór Cill Mocheallóg

Críochnaíodh ceithre scéim faoin gclár Taistil Ghníomhach do Bhailte agus Sráidbhailte i mBaile Uí Argáin, Cill Tíle, An Cheapach Mhór agus Dún ar chostas €750,000

Oibreacha Scéime Cóirithe Dromchla ar an R511 Meanus

Oibreacha Scéime Feabhsúcháin agus Athchóirithe ar an L1413 An Brú

Oibreacha Atógála Bóthair R516 Crois an Chriáin

Oibreacha Scéime Draenála ar an R513 Cnoc Loinge

Oibreacha Scéime um Oiriúnú Aeráide agus Athléimneacht ar an L1525 Gleann na gCreabhar

Oibreacha Scéime Sábháilteachta ar Chostas Íseal ar an R513 Ráth Shiurdáin Baile Hiobaird

Oibreacha Scéime Sábháilteachta Cothabhála Ginearálta ar an R511

Oibreacha GMA R513 Cnoc Loinge

CEANTAR BARDASACH AN CHAISLEÁIN NUA

Maoiníodh caiteachas ar oibreacha cothabhála agus feabhsúcháin ar bhóithre in 2025 trí dheontais Rialtais agus acmhainní na Comhairle féin. Tá 26% de bhóithre an chontae á gcothabháil ag criú bóithre an Chaisleáin Nua.

I measc na gclár caiteachais bóithre le linn 2025 bhí:

- Cóiriú dromchla bóthair ar 34km den bhóthar ar luach € 810,000
- Oibreacha atógála bóthair ar 28km den bhóthar ar luach € 3,175,000
- Forleagan bóthair ag sráidbhaile Ardach, Sráidbhaile Thuar na Fola, agus Sráidbhaile an Ghleana
- Oibreacha athshlánaithe droichid ag L3030 Cnoc an Chaca, Teampall an Ghleanntáin
- Oibreacha feabhsaithe sábháilteachta ar chostas íseal ag R522/L7027 Cluain Mhór, Drom Collachair agus R523/L6080 Cnoc Finnisc, Áth an tSléibhe.
- Cuireadh móroibreacha feabhsúcháin draenála i gcrích ag Bóthar an Chnoic, Mainistir na Féile, Móin na nGé, agus Bóthar R522 Dhrom Collachair ar luach €200,000
- Tá Seirbhís Cothabhála an Gheimhridh ar fáil Idir mí Dheireadh Fómhair – mí Aibreáin gach bliain.
- Cuireadh bearta ginearálta i dtaca le cothabháil bhóthair i gcrích de réir mar a éilítear le linn na bliana
- Scéimeanna Feabhsúcháin Áitiúla – cúig scéim curtha i gcrích ar luach €202,000
- Scéimeanna Gníomhaíochta ar son na hAeráide – Scéimeanna i Móin na nGé agus i sráidbhaile Chaisleán Maí Tamhnach. Caitheadh €100,000 ar fad
- Cuireadh feabhsuithe breise i gcrích ar na hlostaí ag an gClós Uachtar, an Caisleán Nua agus Dún Mhic Cionaoith. Cuireadh clós coincreite nua isteach in iosta póna, An Caisleán Nua, agus tá uasghrádú ar iostaí eile beartaithe do 2026.
- Dhéileáil an ceantar le roinnt imeachtaí aimsire in 2025, lena n-áirítear an tromshneachta i mí Eanáir, rud a d'fhág go raibh foirne bóthair amuigh ag glanadh agus ag cur salainn ar na bóithre.
- Bhí Oifig an Cheantair i gceannas ar shuiteáil shoilse na Nollag i mbaile an Chaisleán Nua i mí na Nollag 2025.

Críochnaíodh trí scéim faoin gclár Bailte agus Sráidbhailte Taistil Ghníomhaigh i Sráidbhaile na Feothanaí, Feabhsúcháin ar Chosán na Trá agus Sráidbhaile Bhéal Átha Grean ar luach € 750,000.

Bhí an caiteachas iomlán ar thionscadail a bhaineann le bóithre arna mbainistiú agus arna bhfeidhmiú trí Cheantar Bardasach an Chaisleáin Nua le linn 2025, na nithe thuas san áireamh, thart ar €7,000,000.

Forleagan Bóthair ar an R512 idir Baile an Fhaoitigh agus an Ghráinseach

Forleagan Bóthair ar an R518 idir Ráth Caola agus Eas Géitine

Tionscadal Taistil Ghníomhaigh in aice le scoil Loughill

Oibreacha athdhromchlaith agus feabhsúcháin ag Cé Choill Tíre

Oibreacha cosáin agus athdhromchlaith i gCromadh

Oibreacha Sábháilteachta ar chostas íseal – Feabhsú acomhail ag Crois Chawke

CEANTAR BARDASACH ÁTH DARA RÁTH CAOLA

Maoiníodh caiteachas ar oibreacha cothabhála agus feabhsúcháin ar bóithre in 2025 trí dheontais Rialtais agus acmhainní na Comhairle féin. Tá 24% de bóithre an chontae á gcothabháil ag criú bóithre Átha Dara Ráth Caola.

I measc na gclár caiteachais bóithre le linn 2025 bhí:

- Cóiriú dromchla bóthair ar 22.6km den bhóthar ar luach €708,500
- Oibreacha atógála bóthair ar 12.7km den bhóthar ar luach € 2,514,000
- Oibreacha atógála bóthair ó Chrosaire Uí Chathail go Baile an Gharraí ar luach €660,000
- Forleagan bóthair ar an R518 ag Ráth Caola agus R512 ag an nGráinseach
- Oibreacha feabhsúcháin sábháilteachta ar chostas íseal ag L1210 ag Crois Chawke.
- Ceithre fheabhsuithe draenála ag Baile an Gharraí, Cill Díoma, Baile Dhá Thuile agus Seanghualainn. Oibreacha curtha i gcrích ar luach €180,000
- Cothabháil an gheimhridh ar an N21, N20 agus N69 (arna maoiniú ag BIÉ) agus Bóithre Réigiúnacha (maoinithe ag an Roinn Iompair) ó mhí Dheireadh Fómhair go mí Aibreáin gach bliain.
- Cuireadh bearta ginearálta i dtaca le cothabháil bhóthair i gcrích de réir mar a éilítear le linn na bliana
- Oibreacha oiriúnaithe don Athrú Aeráide curtha i gcrích ag Baile an Líne, agus dearadh agus costálacha mionsonraithe críochnaithe do Bhanóg agus Bhaile Dhá Thuile.
- Scéimeanna Feabhsúcháin Áitiúla – Seacht scéim curtha i gcrích ar luach €502,000
- Scéimeanna Rannpháirtíochta Pobail; trí scéim curtha i gcrích ar luach €205,000

Críochnaíodh trí scéim faoin gclár Taistil Ghníomhaigh do Bhailte agus do Shráidbhailte Eas Géitine, Leamhchoill agus Ráth Caola ar luach € 750,000

Bhí an caiteachas iomlán ar thionscadail a bhaineann le bóithre arna mbainistiú agus arna bhfeidhmiú trí Cheantar Bardasach Átha Dara Ráth Caola le linn 2025, na nithe thuas san áireamh, thart ar €7.2 milliún.

TITHÍOCHT

TITHÍOCHT

Tá an Stiúrthóireacht Tithíochta freagrach as tionscadail tithíochta a sholáthar, a mhaoiniú agus a roghnú faoi chlár 'Tithíocht do Chách' an Rialtais a oibríonn chun dlús a chur leis an soláthar tithíochta chun dul i ngleic le heaspa dídine.

Tá Stiúrthóireacht Tithíochta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh (LCCC) tiomanta do dhéileáil le riachtanais tithíochta, caighdeán na beatha a fheabhsú, agus forbairt inbhuanaithe atá dírithe ar an bpobal a chothabháil. Tá obair na Stiúrthóireachta eagraithe i gceithre phríomhrannán: An tAonad Comhpháirtíochta um Straitéis Tithíochta agus Tionachta Measctha, Tógáil agus Cothabháil Tithíochta na nÚdarás Áitiúil, Seirbhísí Tacaíochta Tithíochta agus an tAonad Leasa Tithíochta agus Cóiríochta don Lucht Siúil.

1. An tAonad Comhpháirtíochta um Straitéis Tithíochta agus Tionachta Measctha:

- An Clár Tithíocht do Chách: Léiríonn dul chun cinn ó 2021 go Ráithe 3 2025 gur seachadadh 3,248 réiteach faoi scéimeanna Tógála, ceannaigh agus léasaithe. Tá píblíne an-láidir ann freisin as seo amach go dtí 2030, le, go dtí seo, os cionn 3,300 teach sóisialta ag gach céim den dearadh agus den tógáil ar fud na cathrach agus an chontae.
- Meastar go bhfuil thart ar 796 réiteach tithíochta eile le seachadadh le linn Ráithe 4 2025 go dtí deireadh 2026, rud a fhágann go bhfuil seachadadh iomlán ó 2021 go deireadh 2026 thart ar 4,224 réiteach tithíochta, agus a théann chun tairbhe níos mó ná 11,000 duine aonair agus teaghlach.
- Déantar cur síos i gClár Mhéara Luimnigh 2024 – 2029 ar fhís agus ar chuspóir soiléir chun déileáil leis an nganntanas tithíochta atá ann faoi láthair trí úsáid a bhaint as réitigh ghearrthéarmacha, mhodúlacha tithíochta “SMART”, a sholáthróidh roghanna cíosa inacmhainne mar bheart idirthréimhseach ar láithreáin ghearrshaolacha fad is a bhíonn daoine ag fanacht ar réitigh thithíochta fhadtéarmacha.
- Aonaid a Fháil agus Léasú: Béim ar aonaid a fháil le tionónta-in-situ chun cosc a chur ar easpa dídine agus chun díriú ar scéimeanna léasaithe éagsúla cosúil le Deisiú agus Léasú. Maoiniú breise curtha ar fáil chun réadmhaoin a cheannach do theaghlaigh níos mó ná 12 mhí i gcóiríocht éigeandála do dhaoine gan dídean.
- Ó 2022 i leith, cuireadh 583 tacaíocht tithíochta inacmhainne ar fáil trí Chomhlachtaí Ceadaithe Tithíochta, comhpháirtíochtaí forbróirí príobháideacha, an Ghníomhaireacht Forbartha Talún, agus scéimeanna náisiúnta lena n-áirítear Scéim an Chéad Tí agus an Deontas Athchóirithe do Réadmhaoin Fholamh. Tá píblíne an-láidir ann freisin as seo amach go 2030, agus tá os cionn 1,995 teach inacmhainne ag gach céim den dearadh agus den tógáil.
- Ceapadh Beartais: Straitéisí agus beartais tithíochta a fhorbairt, lena n-áirítear Plean Gníomhaíochta Soláthair Tithíochta Luimnigh agus scéimeanna tithíochta piolótacha eile.

2. Tógáil agus Cothabháil Tithíochta Údaráis Áitiúil:

- An Clár Tógála: Tithíocht a chur ar fáil ar thailte atá faoi úinéireacht na comhairle, móroibreacha athchóirithe agus iarfheistithe éifeachtúlachta fuinnimh.
- Cothabháil: Déileáil le cothabháil aonad folamh agus freagartha chun caighdeán agus sábháilteacht an stoic tithíochta a chinntiú.
- Fáil Talún: Ról gníomhach i gcúlsoláthairtí talún a cheannach do thionscadail tithíochta amach anseo, le tacaíocht ó Chiste um Thalamh a Fháil Tithíocht do Chách.

3. Seirbhísí Tacaíochta Tithíochta:

- Easpa dídine: Tacú le seirbhísí dóibh siúd atá i mbaoil easpa dídine/ag déileáil le heaspa dídine, forbairt a dhéanamh ar chóiríocht éigeandála agus tionscnamh Tús Áite do Thithíocht a chur chun feidhme.
- Seirbhísí do Dhaoine faoi Mhíchumas: Déileáil le riachtanais teaghlach ina bhfuil daoine faoi mhíchumas agus deontais oiriúnaithe tithe a chur ar fáil.
- Seirbhísí do Thionóntaí: Measúnú agus leithdháileadh tithíochta, bailiú cíosa a bhainistiú, cláir cothaithe pobail agus cigireachtaí ar áiteanna príobháideacha ar cíos chun a chinntiú go bhfuil rialacháin á gcomhlíonadh.

4. Leas Tithíochta agus Cóiríocht don Lucht Siúil:

- Cóiríocht don Lucht Siúil: Roghanna tithíochta oiriúnacha a chur ar fáil agus an Clár Cóiríochta do Phobal an Lucht Siúil a bhainistiú.
- Seirbhísí Leasa: Tacaíocht d'iaratasóirí agus do thionóntaí atá ag déileáil le saincheisteanna casta, lena n-áirítear tionóntachtaí tacaíthe a chomhordú agus iaratasóirí a ainmniú d'fhorbairtí aoisbháula.

SEIRBHÍSÍ TACAÍOCHTA TITHÍOCHTA

OIBRÍOCHT DO DHAOINE GAN DÍDEAN

Tá easpa dídine ag an leibhéal is airde i stair Stát na hÉireann faoi láthair. Ar leibhéal áitiúil, thug Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ardleibhéal d'Easpa Dídine faoi deara i rith 2025.

Tá eolas le fáil thíos maidir le líon na gcásanna easpa dídine amhail ón 10 Nollaig:

- Seirbhísí Leasa - 261
- Teaghlaigh - 150 teaghlach (229 duine fásta agus 245 leanbh)

Lean Foireann Gníomhaíochta do Dhaoine gan Dídean Luimnigh ar aghaidh ag riar foireann ildisciplíneach, foireann a raibh baill foirne chliniciúla oibríochtúla ó Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) páirteach inti; Foireann Tacaíochta ó Earnáil na gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta; Seirbhísí Leasa ón Roinn Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí agus Bainisteoirí Cóiríochta/Cáis ón Údarás Áitiúil. I dtimpeallacht athraitheach na heaspa dídine, tá an cosc ar Easpa Dídine éirithe chomh tábhachtach céanna le soláthar na seirbhísí cóiríochta. Maidir leis sin, tá sé ríthábhachtach teagmháil a dhéanamh leo siúd atá i mbaoil a bheith gan dídean. Chuir feidhmiú céimneach na Mol Teaghlaigh, an tSeirbhís Aimsitheora Áite, roghanna

maireachtála comhroinnte, seirbhísí for-rochtana sráide agus Tús Áite do Thithíocht leis na roghanna seirbhíse atá ar fáil agus lenár gcumas freagairt do cheist na heaspa dídine sa Réigiún.

Forbraíodh an Fhoireann Gníomhaíochta do Dhaoine gan Dídean mar thoradh díreach ar ghníomhartha a d'eascair as Straitéis Náisiúnta an Rialtais do Dhaoine gan Dídean. Mar chuid de Sheirbhísí Tacaíochta Tithíochta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, tá an fhoireann dírithe ar a chinntiú go gcuirtear gach seirbhís ar fáil do dhaoine gan dídean ar an gcaighdeán is airde agus ar bhealach comhordaithe agus comhtháite. Ligeann sé seo raon leathan tacaíochtaí a chur i bhfeidhm, ní hamháin díon a chur os a gcionn ach gnéithe den chúram sláinte atá riachtanach do riachtanais daoine gan dídean a chur ar fáil trí fhoireann ildisciplíneach. Nuair a chuirtear i láthair iad don Fhoireann Gníomhaíochta do Dhaoine gan Dídean, déantar measúnú iomlán ar úsáideoirí seirbhíse chun a chinntiú go dtugtar aghaidh ar a riachtanais eacnamaíocha, sláinte agus chóiríochta go léir de réir an Bheartais do Dhaoine gan Dídean.

In 2025, bhí an tseirbhís fós tiomanta do thacú leo siúd atá i mbaol Easpa Dídine agus leo siúd atá gan Dídean sa réigiún, is sraith bhreise fócais agus tacaíochta é bunú sainghrúpa an Mhéara chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán na hEaspa Dídine agus chun freagraí oiriúnacha a aithint maidir le seachadadh seirbhíse agus oiriúnacht don réigiún

• **Tús Áite don Tithíocht**

Díríonn Tús Áite don Tithíocht ar ghrúpa daoine a raibh easpa dídine fhadtéarmach acu agus a bhfuil fadhbanna meabhairshláinte agus/nó andúile acu faoi láthair. Seachtar Tús Áite don Tithíocht do Luimneach agus don Chlár trí FHOCUS Ireland agus d'éirigh thar barr leis freastal ar chliaint a dteastaíonn sraith bhreise tacaíochta uathu chun ligean dóibh tionóntacht a bhainistiú agus a chothabháil.

• **Aimsitheoir Áite Iocaíocht Cúnaimh Tithíochta (ÍCT)**

Tá dhá ról Aimsitheora Áite ÍCT comhtháite anois san Fhoireann Gníomhaíochta do Dhaoine gan Dídean. Tá an tSeirbhís Aimsitheora Áite ar cheann de na príomhfhreagraí ó Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maidir le heaspa dídine a chosc, toisc go dtéann sí i dteagmháil le tionóntaí ÍCT agus le tiarnaí talún a d'fhéadfadh a bheith páirteach i bhFógra Fágála (FF) in iarracht dúnadh tionóntachta a sheachaint. Ina theannta sin i mbliana, déanann an fhoireann seo measúnú freisin ar theaghlaigh le haghaidh scéimeanna Cíos Costais do Thionóntaí in Situ (CRTiS) agus Tionóntaí in Situ (TiS).

• **Moil Teaghlaigh**

Bhí Suaimhneas, Tionscnamh Teaghlaigh Bhóthar Childers agus Tionscnamh Teaghlaigh Bhóthar Bhaile Átha Cliath ag feidhmiú le linn 2025 ag freastal ar theaghlaigh gan dídean.

• **Cothú Tionóntachta**

Faigheann cliant rochtain ar an tacaíocht seo trí sholáthraithe seirbhíse éagsúla i Luimneach. Soláthraíonn Seirbhísí Cothaithe Tionóntachta príomhfhreagairt maidir le tionóntachtaí a chosc ó dheireadh a chur leis agus tacaíocht a chur ar fáil do chliaint chun a gcóiríocht a chothabháil.

Cuireann Iontaobhas Peter Mc Verry agus Focus Ireland an tseirbhís seo ar fáil do chliaint trí atreoruithe ón Rannóg Tithíochta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh.

• **For-rochtain Sráide**

Tá méadú tagtha ar líon na foirne For-rochtana Sráide ó Ana Life a fhaigheann rochtain ar an tseirbhís seo le linn 2025, déantar teagmháil le gach cliant, cuirtear ar an eolas iad agus tugtar tacaíocht dóibh chun dul i ngleic leis an tseirbhís cheart timpeall a gcuid riachtanas cóiríochta agus sláinte.

• **Clann Nua**

Is samhail maireachtála tithíochta comhroinnte í seo a chuir Simon an Mheán-Iarthair ar fáil a thosaigh ag feidhmiú i mí Mheán Fómhair 2020. Ar dtús, bhíothas ag díriú ar fhir, cliant níos sine arbh iad fadhbanna meabhairshláinte den chuid is mó a bhí ag cur isteach orthu. Leathnaíodh an tseirbhís seo in 2024 agus cuireadh aonaid do mhná san áireamh a raibh spás ann do cheathrar ban. Tá 56 duine aonair anois ina gcónaí i samhail maireachtála comhroinnte Chlann Nua i Luimneach.

Tacaíodh leis an tseirbhís in 2024 chun foirgneamh a fháil trí Chlár Infheistíochta Tithíocht Shóisialta (CITS)/ Scéim Cúnaimh Caipitil (SCC) a thógáil a raibh 19 n-aonad nua á n-áitiú in 2025 mar thoradh air.

• **Mirth**

Cuireadh an tionscadal Tógála CITS/SCC i gcrích in 2024 ag Iontaobhas Carthanas Comhlachaithe. Mar thoradh air sin, tá 18 n-aonad aonair á n-áitiú in 2025.

SEIRBHÍSÍ DO DHAOINE FAOI MHÍCHUMAS

Deontais Tithíochta - Oiriúnú, Cúnamh Soghluaisteachta agus Cúnamh Tithíochta do Dhaoine Scothaosta

Tugadh 940 deontas oiriúnaithe tithíochta chun críche faoi na scéimeanna deontais um Oiriúnú Tithíochta, Áiseanna Soghluaisteachta agus Cúnamh Tithíochta do Dhaoine Scothaosta in 2025. Ba é an caiteachas iomlán ar scéimeanna deontais ná €5,948,444.33

Eanáir – Nollaig 2025		Iomlán
Deontais um Chúnamh Soghluaisteachta (DCS)	Líon Ceadaithe	81
	Caiteachas DCS	€330,305.59
	Líon Íoctha	72
Deontais Oiriúnaithe Tithíochta (DOT)	Líon Ceadaithe	294
	Caiteachas DOT	€2,787,047.99
	Líon Íoctha	300
• Cúnamh Tithíochta do Dhaoine Scothaosta (CTDS)	Líon Ceadaithe	401
	Caiteachas CTDS	€2,831,090.75
	Líon Íoctha	568
Líon Iomlán Ceadaithe go dtí seo i mBliana		776
Iomlán na nÍocaíochtaí go dtí seo i mBliana		€5,948,444.33
Líon Iomlán Íoctha go dtí seo i mBliana		940

Le cois deontais phríobháideacha, cuireadh oibreacha oiriúnaithe i gcrích do 40 réadmhaoin eile de chuid an údaráis áitiúil a raibh caiteachas iomlán de €582,721.40 luaite leis.

Cuireann an scéim Deontais do Dhaoine faoi Mhíchumas (DDM) maoiniú ar fáil le haghaidh síntí agus oiriúnuithe ar an stoc tithíochta sóisialta atá ann cheana féin do dhaoine scothaosta agus do dhaoine faoi mhíchumas amhail gréimráillí, rampaí rochtana do dhaoine faoi mhíchumas, seomraí fliucha, seomraí leapa thíos staighre etc. Cuireann an scéim síntí ar fáil freisin i gcásanna plódaithe.

SEIRBHÍSÍ DO THIONÓNTAÍ

Measúnuithe Tithíochta

Tá líon iomlán na n-iarratasóirí ar thithíocht shóisialta a ceadaíodh ar liosta feithimh tithíochta sóisialta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh cothrom le 6,142 amhail ar an 31 Nollaig. Áirítear leis seo iarratasóirí a bhfuil cóiríocht ÍCT agus Scéim Cóiríochta Cíos (SCC) agus tionóntaí de chuid na Comhairle/na gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta a ceadaíodh le haghaidh aistrithe.

Is é 3,287 teaghlach an Glanriachtanas Tithíochta Sóisialta seachas tionóntaí ÍCT agus SCC agus tionóntaí de chuid na Comhairle/Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (CCT) a ceadaíodh le haghaidh tithíochta.

Achoimre ar an Measúnú ar Thithíocht Shóisialta

Chuir an Fhoireann Mheasúnaithe an Measúnú Bliantúil ar

Riachtanas Tithíochta i gcrích go rathúil, arb é atá ann teagmháil a dhéanamh le hiarratasóirí ceadaithe tithíochta chun a fháil amach an bhfuil suim acu fós i dtacaíocht tithíochta sóisialta agus chun a fháil amach an bhfuil siad fós incháilithe.

Is riachtanas reachtúil é seo atá le cur i gcrích ar bhonn bliantúil mar atá curtha in iúl ag an Roinn Tithíochta, Comhshaoil agus Oidhreacht.

Leithdháilí Tithíochta

In 2025, leithdháileadh 407 aonad ó stoc tithíochta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ar iarratasóirí rathúla, mar aon le 288 ainmniúchán tithíochta sóisialta a rinneadh ar Chomhlachtaí Ceadaithe Tithíochta.

Cíosanna Tithíochta

Tháinig méadú 13% ar bhailiú cíosa difreálach ó thithíocht shóisialta agus bailíodh €23.3 milliún in 2025.

Chríochnaigh an t-aonad measúnaithe cíosa 1,960 athbhreithniú cíosa ó athbhreithniú domhanda leanúnach ar chuntais chomh maith le freagairt d'athbhreithnithe cíosa faoi stiúir tionóntaí. Cuireadh 333 cuntas cíosa nua breise ar bun le linn 2025, agus bhí 5,968 cuntas cíosa tithíochta sóisialta san iomlán á mbainistiú (méadú 2.6% ó 2024).

Leanann an tAonad Cíosanna de bheith ag saothrú go gníomhach ag bailiú gach riaráiste cíosa gan íoc. Eisíodh cúig rabhadh tionóntachta mar gheall ar riaráistí cíosa in 2025. De bharr na rabhadh sin, dheonaigh na Cúirteanna dhá Ordú Sealbhaithe.

Cigireachtaí ar Chóiríocht Phríobháideach ar Cíos

Ceanglaítear ar Údaráis Tithíochta cigireachtaí a dhéanamh ar chóiríocht phríobháideach ar cíos faoi na Rialacháin Tithíochta (Caighdeán le haghaidh Tithe ar Cíos), 2019, chun a chinntiú go bhfuil na híoschaighdeán le haghaidh tithe ar cíos á gcomhlíonadh ag cóiríocht ar cíos. Rinne Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh 3,136 iniúchadh san iomlán in 2025, is é sin 20% den chóiríocht phríobháideach ar cíos i Luimneach.

Gníomhas Urscaoilte/Toiliithe le Díolachán/Blianacht Cheannaigh Teachín/Bunchíos/Gníomhais Teidil

Rinne Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh 478 idirbheart san iomlán i ndáil leis an méid thuas le linn 2025. Áiríodh leis an bhfigiúr sin 179 Gníomhas Urscaoilte a phróiseáil, 40 Toiliú le Díol, 22 Blianachtaí Ceannaigh Teachín, 58 Iarratas ar Chíos Talún, 172 Gníomhas Teidil agus 7 gCeartúchán Gníomhas Teidil.

Scéim Cóiríochta Cíos (SCC)

Ba é líon na réadmhaoin san earnáil phríobháideach ar cíos ná 550 faoin Scéim Cóiríochta Cíos (SCC) agus tacaíodh le 651 tionóntacht eile faoi SCC san Earnáil Tithíochta Deonaí ag deireadh na bliana.

Fuair SCC 39 Fógra Fágála in 2025. Fuarthas 41 Fógra fágála eile do 2026. Tá iarracht á déanamh ag an Scéim Cóiríochta Cíos chun cóiríocht mhalartach a fháil do na teaghlaigh seo ar gach uile bhealach, amhail réadmhaoin SCC eile, stoc tithíochta na Comhairle agus Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta.

An Íocaíocht Cúnaimh Tithíochta (ÍCT)

Bhí 1,709 tionóntacht ÍCT gníomhach i gComhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag deireadh mhí na Nollag.

Cuireann ÍCT ar chumas Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh cúnamh tithíochta a chur ar fáil do theaghlaigh a bhfuil cónaí orthu san earnáil phríobháideach ar cíós a cháilíonn le haghaidh tacaíocht tithíochta sóisialta. Bhunaigh an tAonad ÍCT 173 tionóntacht ÍCT in 2025.

Agus tionóntachtaí reatha á mbainistiú, rinne ÍCT 3,439 leasú in 2025.

Cothú Pobail

Cuireann Aonad Cothaithe Pobail na Comhairle seirbhís riachtanach ar fáil a thacaíonn le tionóntaí agus cónaitheoirí a n-eastát agus le cóiríocht na Comhairle i gcoitinne. I measc phríomhchuspóirí an Aonaid tá grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána ar thionóntaí ionchasacha, ionduchtú tionóntachta cuimsitheach d'áititheoirí nua, cuairteanna leantacha ar thionóntaí den sórt sin chun cabhrú leo socrú isteach ina dtithe agus ina bpobail nua, Cumainn Cónaitheoirí a bhunú le heastáit atá faoi úinéireacht na comhairle, comhpháirtíochtaí a fhorbairt le gníomhaireachtaí stáit ábhartha eile cosúil leis an nGarda Síochána, FSS, Tusla etc., agus naisc níos dlúithe a bhunú le Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta.

Tá trí phríomhshnáithe san Aonad:

- Tacaíochtaí Eastáit
- Tacaíocht do Thionóntaí Aonair
- Forfheidhmiú Tionóntachta/Iompar Frithshóisialta

Tacaíochtaí Eastáit

Is é príomhaidhm an chláir seo ná tacaíochtaí a sholáthar chun caighdeán maireachtála a fheabhsú agus spiorad pobail a fhorbairt laistigh d'eastáit na Comhairle. Chun na críche sin, oibríonn an tAonad go dlúth le cumainn áitritheoirí atá ann cheana féin agus spreagann sé grúpaí nua den sórt sin a bhunú, chun tacú le cur i bhfeidhm na bpríomhghníomhaíochtaí a shainaithin siad chun a n-eastáit a fheabhsú. Athraíonn an tacaíocht a chuirtear ar fáil ó chúnamh chun mionobreacha bonneagair a sholáthar, mar shampla fálú, ballaí, comharthaíocht etc. go bearta níos boige ar nós oiliúint scileanna coiste, cur le laethanta glantacháin, imeachtaí do leanaí agus mar sin de.

Chuir an tAonad Cothaithe Pobail go leor tionscadal i gcrích in 2025 i gcomhar leis na cónaitheoirí agus i gcomhpháirt le haonaid eile ar fud na Comhairle. Ina measc bhí:

- Oibreacha tírdhreachaithe a rinneadh laistigh de na spásanna glasa oscailte poiblí i Sparr Thuamhan le plandáil crann agus bolgán le téamaí agus ainmchláir chuimhneacháin curtha isteach ag bungach crann, glanadh cosáin, péinteáil agus lá spóirt pobail. Rannpháirtíocht leanúnach leis an bpobal mar ullmhúchán don Chomórtas Mórtas Áite. Chabhraigh an rannpháirtíocht thrasrannach le Cumann Cónaitheoirí Sparr Thuamhan leis an rath a bhí ar an ngrúpa seo a bhain an chéad áit amach i gCatagóir na Comharsanachta Uirbí faoi 3,000 Duine i mí na Samhna.
- Oibreacha feabhsúcháin fisiciúla ag an mbealach isteach chuig Páirc Uí Choileáin, Mainistir na Féile, lena n-áirítear líneáil crann agus plandáil bolgán, uasghrádú cosán agus bóthar i gcomhar le hoifigigh ó Ranna Páirceanna agus Bóithre
- Oibreacha feabhsaithe fisiciúla ag Céide Radharc an Chnoic, Mainistir na Féile lena n-áirítear glanadh domhain, péinteáil, plandáil crann agus plandaí/bláthanna
- Glanadh ceantair phobail ag Forbairt Gheata an Uisce chun feabhas a chur ar chuma fhisiciúil an cheantair
- Glanadh suas Eastát Radharc na hAbhann le Cónaitheoirí Eastát Radharc na hAbhann i gCill Mocheallóg agus glanadh lánabhealaí agus oibreacha péintéireachta ina dhiaidh sin chun an t-eastát a fheabhsú
- Suiteáladh fál i bPáirc Scanlon, Caisleán Uí Chonaill tar éis damáiste stoirme
- Lá plandála leis na cónaitheoirí in Eastát Gharrán an Ghleanna, Cill Mocheallóg le cúnamh ó oifigigh ó Pháirceanna agus Bóithre
- Glanadh suas lánabhealach ag Céide Sycamore, An Brú
- Tionscadal uaschúrsála i Mullaly Lawn le suiteáil binsí nua

Tionscadal Crann Cuimhneacháin Sparr Thuamhan

Tionscadal Feabhsúcháin in Eastát Chéide Radharc an Chnoic

Tionscadal Feabhsúcháin in Eastát Chéide Radharc an Chnoic

Tionscadal Feabhsúcháin in Eastát Chéide Radharc an Chnoic

Tacaíocht do Thionóntaí Aonair

Cuireann an tAonad seirbhís ar fáil, le tacaíocht ón Oifig Leasa Tithíochta, ina bhfuil diantacaíocht do thionóntaí a d'fhéadfaí a aithint mar thionóntaí leochaileacha nó a dteastaíonn cabhair den sórt sin uathu ar chúiseanna ar bith eile. Ina theannta sin, tá monatóireacht á déanamh ar thionóntachtaí aonair a bhféadfadh aird ar leith a bheith ag teastáil uathu chun cosc a chur ar fhadhbanna a tharlaíonn. Cuirtear oiliúint Ionduchtúcháin Tionóntachta ar fáil do gach tionónta nuacheaptha. I measc rudaí eile, mínítear go soiléir téarmaí na gComhaontuithe Ligin, a shínítear, ionas go dtuigtear go soiléir oibleagáidí na dtionóntaí agus, go deimhin, na Comhairle. In 2025 reáchtáladh 364 cruinniú oiliúna den chineál sin. Rinne Oifigigh Cothaithe Pobail 2,130 cuairt nó cigireacht i rith na bliana, agus áiríodh leis an bhfigiúr sin cuairteanna ar thionóntaí nuacheaptha chun tacaíocht a thairiscint.

Forfheidhmiú Tionóntachta/Iompar Frithshóisialta

Déileálann an tAonad le níos mó ná 600 gearán gach bliain, agus baineann thart ar leath díobh sin le hiompar frithshóisialta. Is é beartas na Comhairle ná freagra a thabhairt ar na saincheisteanna seo go tapa agus go daingean agus oibríonn sé i ndlúthchomhar leis an nGarda Síochána nuair is gá. Úsáideann an Chomhairle na huirlisí reachtacha uile atá ar fáil di chun iarracht a dhéanamh déileáil le hiompar frithshóisialta. Ceann de na huirlisí is éifeachtaí ná Orduithe Eisiata a lorg i gcoinne daoine aonair a chuireann bac orthu ó eastáit shonraithe ar feadh tréimhsí suas le trí bliana. Tá Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ar cheann de na húdaráis áitiúla is réamhghníomhaí sa tír maidir le húsáid an bhirt seo. Sa tréimhse idir 2013-2025, fuarthas 25 ordú den chineál sin. Déanann an tAonad seiceálacha foirmiúla Garda ar thionóntaí nua ionchasacha. Tugadh faoi thart ar 1,113 athbhreithniú foirmiúil dá leithéid i rith na bliana.

Scéim Cheannaigh Tionóntaí (Incriminteach) 2016

Tá 30 iarratas faighte ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh faoi Scéim Ceannaigh ag Tionóntaí (Incriminteach), 2016. Astu sin, measadh go raibh 14 díobh incháilithe chun dul ar aghaidh chuig litir thairisceana. Faoi dheireadh na bliana 2025, bhí 17 réadmhaoin díolta ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh faoi Scéim Ceannaigh ag Tionóntaí (Incriminteach), 2016.

Iasachtaí Tithíochta

Is scéim morgáiste le tacaíocht rialtais í Iasacht Tí na nÚdarás Áitiúil (ITÚÁ) atá ar fáil ar fud na tíre ó gach údarás áitiúil. Tairgeann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh morgáistí ceannaitheoirí céaduaire agus larratasóirí Tús Úr ag ráta 90% idir iasacht agus luach (IL) suas go dtí uasluch réadmhaoin de €300,000 i Luimneach. Leithdháileadh €5,520,000 do cheaduithe iasachtaithe in 2025. Tá iasachtaí a ceadaíodh i bprionsabal bailí i gcomhair sé mhí.

Tá 77 iarratas faighte ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh faoi Scéim Iasachta Baile na nÚdarás Áitiúil i gcomhair 2025. As measc na n-iarratas sin bhain 56 le ceannach príobháideach, seacht gcinn le Ceannach ag Tionóntaí, ceann amháin le haghaidh Scéim Tithe Inacmhainne agus 13 le haghaidh Scéime Ceannaigh Incriminteach. Ceadaíodh 23 iarratas ar iasacht i bprionsabal lena mbaineann luach iomlán de €3,325,549 agus as measc na n-iarratas sin baineann ceithre cinn díobh leis an Scéim Ceannaigh ag Tionóntaí, a cheadaigh cistiú do thionóntaí chun an réadmhaoin a cheannach a bhí ar cíós acu ó Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Tá ocht n-iasacht ceadaithe, bunaithe ar chead a tugadh in 2025 agus i bprionsabal, lena mbaineann luach iomlán de €1,114,197 atá tarraingthe anuas ag iarratasóirí in 2025.

LEAS TITHÍOCHTA AGUS CÓIRÍOCHT DON LUCHT SIÚIL

CÓIRÍOCHT DON LUCHT SIÚIL

Leagtar amach sa Chlár Cóiríochta don Lucht Siúil do 2025-2029 freastal ar 120 teaghlach den Lucht Siúil thar a shaolré. Faoi mhí na Nollag, bhí cóiríocht curtha ar fáil do 24 teaghlach i Luimneach.

Bunaíodh Coiste Comhairleach Áitiúil Phobal an Lucht Siúil (CCÁPLS) i mí Mheán Fómhair 2024. In 2025, tháinig an Coiste Comhairleach don Lucht Siúil Áitiúil le chéile 4 huairé.

In 2025, rinne Aonad Cóiríochta Phobal an Lucht Siúil Chathair agus Chontae Luimnigh an méid seo a leanas:

- 667 measúnú agus idirghabháil oibre sóisialta déanta acu d'iarratasóirí agus do thionóntaí tithíochta aonair.
- Fuarthas 443 iarratas nua ar chothabháil cheantar Cathrach laistigh de Chóiríocht Shonrach don Lucht Siúil trí Sheirbhísí do Chustaiméirí agus Bainistíocht Caidrimh Siúcra do Chustaiméirí (CRM)/ Dynamics. Críochnaíodh agus dúndadh 435 iarratas sa tréimhse chéanna. Tá an fhoireann in Aonad Cóiríochta Phobal an Lucht Siúil ag

déileáil nó tá críoch curtha acu leis na cásanna fágtha de bhrí nach raibh aon bhunús le cuid de na hiarratais.

- Reáchtáladh aon chlinic déag don Lucht Siúil in 2025. Freastalaíonn seacht n-iarratasóir tionónta / tithíochta is fiche ar na clinicí seo.
- D'oibrigh an t-aonad go dlúth le Gardaí Pobail, grúpaí Pobail agus le grúpaí den Lucht Siúil Áitiúil chun áiseanna a fheabhsú i gcóiríocht ar leith don Lucht Siúil sa cheantar Cathrach.
- D'eagraigh agus chomhaoineigh an t-aonad dhá imeacht i gcomhar le Seirbhís Óige Luimnigh do pháistí Pháirc Chluain Draighneach.
- Mhaoineigh an t-aonad tionscadail Phobail i Ráth Caola i gcomhar le Ráth Caola le Chéile agus scoil áitiúil na mbuachaillí.
- Cuireadh seacht n - iasacht Carbhán ar fáil in 2025 arbh ionann iad agus €400,000.

Oibreacha Caipitil ar tugadh fúthu ag:

Eas Géitine

- Lorgaíodh cead pleanála chun síneadh a chur le réadmhaoin in Eas Géitine.
- Tairgeadh an tionscadal agus bronnadh conradh air.
- Ag fanacht le ceadú Chéim 4 ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht.

Láithreán Stad Radharc an Chnoic, Uasghrádú Ráth Caola

- Oibreacha críochnaithe i mí Lúnasa.

Láithreán Staid Nua an Chorráin, Bóthar Childers

- Críochnaíodh athchóiriú ar 3 aonad in 2025
- Cruthaíodh maoiniú le haghaidh Síntí chuig Bánna 5, 6 agus 11. • Tairgeadh an tionscadal agus bronnadh conradh air i mí na Nollag.
- Lorgaíodh maoiniú ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht chun ceithre bhá a thabhairt chun rialtachta agus ceithre bhá a shuiteáil chun freastal ar theaghlaigh óga a bhfuil cónaí orthu ar an láithreán.

An Bóthar

- Suiteáil 3 theach modúlach agus uasghrádú láithreáin.
- Rinneadh iarratas ar mhaoiniú chuig an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil, agus Oidhreacht.

Cluain Draighneach

- Síneadh go haonad amháin i gCluain Draighneach agus aonad amháin a thógáil i gCluain Draighneach. Ceadaíodh maoiniú céimnithe, agus lorgaíodh cead pleanála.

Ciste na gCuntas Díomhaoin

- Oibreacha críochnaithe i Machaire an Bhúistéara, Ráth Caola agus i bPáirc Radharc an Chnoic, Ráth Caola.

D'éiligh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh €2,557,976 san iomlán ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht d'Oibreacha Caipitil Cóiríochta don Lucht Siúil in 2025.

LEAS TITHÍOCHTA

In 2025, lean an Fhoireann Leasa Tithíochta ag scaipeadh na foirme nua atreoraithe leasa tithíochta ar ghníomhaireachtaí éagsúla inmheánacha agus seachtracha. Tá bunachar sonraí atreoruithe leasa tithíochta i bhfeidhm freisin, rud a ligeann d'fhoireann leasa tithíochta atreoruithe a rianú. Is uirlis an-úsáideach í forbairt an bhunachair sonraí i gcomhar leis an bhfoirm atreoraithe chun aird na Foirne Leithdháilte a tharraingt ar chustaiméirí leochaileacha. In 2025, rinneadh 213 atreorú chuig an bhfoireann maidir le leas tithíochta ó fhoinsí éagsúla. Cuireadh cóiríocht ar fáil do níos mó ná ceathrú de na hatreoruithe.

Oibríonn an fhoireann Leasa Tithíochta i gcomhar le gach roinn laistigh den Chomhairle agus le hIonadaithe Poiblí. In 2025, dhírigh an fhoireann Leasa Tithíochta go láidir ar an tseirbhís tionóntachta tacaíochta a shruthlíniú i gcomhar le baill foirne ón bhfoireann Cothaithe Pobail agus le dhá chomhlacht ceadaithe tithíochta.

Faoi láthair, bainistíonn leas tithíochta 218 tionóntacht le tacaíocht sa chathair agus sa chontae i gcomhar leis na comhlachtaí ceadaithe tithíochta. Dúnadh 37 tionóntacht bhreise le Tacaíocht in 2025 toisc nach raibh na tacaíochtaí breise ag teastáil a thuilleadh. Bíonn an fhoireann leasa tithíochta i dteagmháil le sainseirbhísí, comhlachtaí reachtúla, Eagraíochtaí Neamhrialtasacha (ENRanna) agus Comhlachtaí ceadaithe tithíochta chun roghanna a fhiosrú agus cáilíocht na cóiríochta do thionóntaí leochaileacha nó d'iarratasóirí tithíochta a fheabhsú.

Chomh maith leis sin, déanann an Fhoireann Leasa Tithíochta measúnú ar iarratasóirí tithíochta oiriúnacha do chóiríocht aoisbháúil agus ainmníonn siad iad le comhlachtaí ceadaithe tithíochta agus cumainn tithíochta Deonacha i gContae Luimnigh sa chás go mbíonn folúntais ann. In 2025, d'ainmnigh an Fhoireann Leasa Tithíochta 63 iarratasóir tithíochta ar chóiríocht oiriúnach.

TÓGÁIL AGUS COTHABHÁIL TITHÍOCHTA ÚÁ

Tá an fhoireann tiomanta don chlár tógála a sheachadadh ar thailte faoi úinéireacht údaráis áitiúil agus athchóiriú agus cothabháil a dhéanamh ar stoc tithíochta sóisialta.

Tá aonaid nua tógála an Údaráis Áitiúil maoinithe ag an gClár Infheistíochta do Thithíocht Shóisialta (CITS) agus tá siad tógtha ar thalamh faoi úinéireacht na nÚdarás Áitiúil.

Ainm	Líon na nAonad
Radharc Cillín, Cill Fhionáin	10
Sráid an Chláir	7
Aonaid Shingil (Tógáil)	8

Radharc Cillín, Cill Fhionáin

Radharc Cillín, Cill Fhionáin

Aonaid Shingil

Seachadtar tithe faoi shruthanna seachadta éagsúla fosta. Tá aonaid seachadta ag an Údarás Áitiúil faoi Ceannaigh agus Athnuaigh, Éadálacha Tithíochta Tacaíochta i gComhpháirt (CITS), Réadmhaoin Fholamh agus Athnuachan CITS.

Athchóiriú Cnoc na Buaile Glaise Luimneach – Roimh

Athchóiriú Cnoc na Buaile Glaise Luimneach – Tar éis

Aonaid Shingil Athchóirithe Faoi Scéimeanna Eile

Sruth Cistithe	Líon na nAonad Críochnaithe
Ceannaigh agus Athnuagh	6
Athnuachan CITS	8
Éadálacha CITS	51
Réadmhaoin Fholamh	3

Réadmhaoin Fholmha agus Clár Cothabhála Pleanáilte 2025

Rinne Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh athchóiriú ar 129 aonad in 2025. Caitheadh €735,894.70 ar réadmhaoin nach bhfuil maoinithe ag Réadmhaoin Fholamh. Faoi Scéim Maoinithe do Réadmhaoin Fholmha 2025, caitheadh caiteachas €3,752,862.31 ar 86 aonad a maoiníodh go páirteach (€11,000 in aghaidh na réadmhaoin), agus aisghabhadh €891,000 ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht. Críochnaíodh 81 aonad roimh spriocdháta an éilimh, 21 Samhain, agus déanfar na cúig aonad eile a fhorchúiteamh sa chéad éileamh de 2026. Is é €38,672.63 an meánchostas in aghaidh an aonaid. Críochnaíodh na haonaid seo trí úsáid a bhaint as meascán d'fhoirne agus conraitheoirí saothair díreacha ag brath ar na hacmhainní a bhí ar fáil agus ar scála na n-oibreacha a bhí ag teastáil ar an aonad. Cuireadh aonaid ar ais chuig an stoc tithíochta lena n-athligéan i rith na bliana chun na Caighdeáin um Rialacháin Tithíochta (Caighdeáin do Thithe ar Cíos), 2019 a chomhlíonadh.

Chríochnaigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh oibreacha cothabhála pleanáilte ar 8 n-aonad faoin scéim Cothabhála Pleanáilte in 2025, lena n-áirítear 1,079 Suirbhé ar Staid an Stoic. I measc na gcineálacha oibreacha a rinneadh bhí simléir nua a chur ar fáil, fuinneoga, doirse agus díonta a dheisiú. Tarraingíodh anuas maoiniú luach €196,478 nuair a cuireadh na hoibreacha i gcrích le linn 2025. Bronnadh conradh sa chéad Ráithe de 2025 le haghaidh suirbhéanna ar staid an stoc tithíochta chun breis agus 6,000 réadmhaoin de chuid na Comhairle a chlúdach thar thréimhse 3 go 5 bliana.

In 2025, chuir Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh tús le clár suntasach seirbhísithe agus uasghrádaithe coire faoi Chothabháil Phleanáilte. In 2025, seirbhísíodh an córas teasa in 1,876 teaghais, agus deisíodh iad nuair ba ghá, obair a chosain €606,090.60.

Clár Iarfheistithe Éifeachtúlachta Fuinnimh 2025

Forálann Clár Iarfheistithe Éifeachtúlachta Fuinnimh (CIÉF) 2025 d'iarfheistiú domhain an stoic tithíochta sóisialta reatha agus tá sé á mhaoiniú tríd an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht. Iarfheistíodh na teaghaisí ionas go raibh Rátáil Fuinnimh Foirgnimh (RFF) fosta de B2 luaite leo sa chás go bhfuil creatlach an fhoirgnimh uasghrádaithe, agus go bhfuil córas teasa atá éifeachtach ó thaobh fuinnimh de suiteáilte. Cuireadh oibreacha i gcrích chun 63 aonad tithíochta áitithe a iarfheistiú, agus forchúitíodh €2,123,970.45 ón Roinn i leith éileamh, táillí Bainistíochta Tionscadail agus creidmheasanna Energia. Tá na haonaid le fáil i gceithre Cheantar Bhordasacha. Is é €33,713 an meánchostas in aghaidh an aonaid.

Cothabháil Tithíochta

In 2025 cuireadh 14,264 iarratas nua ar chothabháil faoi bhráid an Aonaid um Chothabháil Tithíochta trí Sheirbhísí do Chustaiméirí agus Dynamics CRM. Cuireadh 288 iarratas ar an meán i gcrích in aghaidh na seachtaine in 2025.

Cuireadh na hoibreacha cothabhála freagartha a rinneadh le linn 2025 i gcrích i gcomhréir le treoirlínte FSS agus Sláinte agus Sábháilteachta. Chuir Seirbhísí do Chustaiméirí ról rithábachtach ar fáil maidir leis seo chun comhairle a chur ar thionóntaí faoi seo roimh ré.

Cé gur eisíodh é in 2020, tá tionchar dearfach fós ag Lámhleabhar na dTionóntaí maidir le soiléireacht bhreise do thionóntaí seirbhísí a chuirtear ar fáil faoi chothabháil freagartha.

Scéim Deontais na mBloc Coincréite Lochtach

I rith nablana 2025, lean Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ar aghaidh le Scéim Deontais na mBloc Coincréite Lochtach a riar do thithe incháilithe faoi úinéireacht phríobháideach i Luimneach laistigh de threoirlínte na Roinne. Chláraigh 34 iarratasóir san iomlán ar an tairseach iarratais ar líne. Chomhlíon 28 iarratas an tairseach damáiste le haghaidh incháilitheachta don Scéim. Ceadaíodh seachtar iarratasóirí do rogha deontais feabhsúcháin. Chuir beirt iarratasóirí tús le hoibreacha feabhsúcháin ar a dtithe.

Limistéir Chomhchoiteanna

Bainistíonn foireann na Limistéir Chomhchoiteanna gearáin cothabhála maidir le hallaí, staighrí, aláráim dóiteáin, aláráim slándála, ardaitheoirí, soilsíú in árasáin/ grúpthithíocht faoi úinéireacht na Comhairle. Ba iad seo a leanas na tionscadail ar thug an Fhoireann Chomhchoiteann fúthu le linn 2025:-

- Radharc na hEatharlaí, An Gallbhaile (lena n-áirítear Sean-teach tábhairne Wixed) – péinteáil, glanadh gáitéir agus glanadh ginearálta
- Árasáin Chúirt Éidín, An Cuarbhothar Theas – péinteáil, glanadh gáitéir agus glanadh ginearálta
- Árasáin The Forge, Ospidéal – péinteáil, glanadh gáitéir agus glanadh ginearálta
- Lóiste na Darach (Pobal Mid-West Simon), Sráid an Chláir – Deisiúcháin díon, coirí téimh nua, agus deisiúcháin ar sheomraí foltha inmheánacha, Tuarascáil feabhais dóiteáin
- Árasáin Chúirt Thuamhan, Hasset's Cross, péinteáil, glanadh gáitéir agus glanadh ginearálta
- Árasáin Radharc na Páirce, Hasset's Cross – níochán cumhachta, glanadh gáitéir agus glanadh ginearálta
- Árasáin Pháirc an tSáirséalaigh, Sráid an Tiarna Éadbhard – níochán cumhachta, glanadh gáitéir agus glanadh ginearálta
- Árasáin Pháirc DeValera, Brú Rí – níochán cumhachta, glanadh gáitéir agus glanadh ginearálta
- Árasáin Chorrán Theamhraí, An Cheapach Mhór – péinteáil, glanadh gáitéir agus glanadh ginearálta

6-11Radharc Eatharlaí, An Gallbhaile (lena n-áirítear Seanteach tábhairne Wixted)

Árasáin Chúirt Thuamhan, Hasset's Cross

Árasáin Chúirt Éidín, An Cuarbhothar Theas

Árasáin Radharc na Páirce, Hasset's Cross

Árasáin Pháirc an tSáirséalaigh, Sráid an Tiarna Éadbhard

Árasáin The Forge, An tOspidéal

Árasáin Pháirc de Valera, Brú Rí

Lóiste na Darach (Pobal Shíomóin an Iarthair Láir), Sráid an Chláir

Árasáin Chorrán Theamhraí, An Cheapach Mhór

STRAITÉIS TITHÍOCHTA AGUS COMHPHÁIRTÍOCHT TIONACHTA MEASCTHA

Tá an fhoireann tiomanta do na nithe seo a leanas a chur i bhfeidhm:

- Straitéisí agus Polasaithe Tithíochta a Cheapadh
- Clár tógála le Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta agus Forbróirí Príobháideacha
- Clár Éadálacha
- Scéim Nua Ceannaigh ag Tionóntaí Incriminteach do Thógáil Nua
- Scéim Coigeartaithe Méide
- Clár Léasa
- Clár Tithíochta Idirthréimhseach Chíosa Inacmhainne Mhodúlach Ghearrthéarmach (SMART)

Ciste um Thithíocht Inacmhainne

Cuireadh na tionscadail tógála díreacha/dearaidh seo a leanas faoi stiúir an Údaráis Áitiúil chun cinn in 2025:

- Páirc Toppins – Forbairt bheartaithe ina bhfuil 285 aonad cónaithe ar a laghad, a bhfuil sé beartaithe 146 aonad díobh a chur ar fáil do thithíocht inacmhainne. Pleanáil Chéim 1 Cuid 8 curtha isteach le haghaidh 57 aonad arb aonaid cheannaigh inacmhainne 31 díobh agus 26 aonad sóisialta
- Tailte Guinness – Forbairt bheartaithe ar 219 aonad cónaithe san iomlán, 118 acu sin ina n-aonaid chostas ar cíos, agus 41 tithíocht le ceannach inacmhainne. Cuireadh dearadh ar phleanáil chun cinn in 2025.
- Tailte Cluain Mhaicín – Forbairt bheartaithe ina bhfuil 18 aonad cónaithe, a bhfuil 15 aonad díobh beartaithe a úsáid mar thithíocht ceannaigh inacmhainne. Cuireadh athbhreithniú inmhharthanachta chun cinn in 2025 agus cuireadh an tástáil údaraithe i gcrích.
- Tailte Sonny – Forbairt bheartaithe ina bhfuil 21 aonad cónaithe, a bhfuil sé beartaithe 19 n-aonad a úsáid mar thithíocht ar cíos de réir costais. Cuireadh an tionscadal pleanála ar aghaidh agus bhí gá le haighneacht faoi Chuid 10. Rinneadh dul chun cinn ar aighneacht Chuid 10 in 2025.
- Tailte Curragower – Forbairt atá beartaithe do shé aonad, agus tá sé beartaithe go mbeidh siad in úsáid mar aonaid ar cíos de réir costais. Cuireadh an tionscadal pleanála ar aghaidh agus bhí gá le haighneacht faoi Chuid 10. Rinneadh dul chun cinn ar aighneacht Chuid 10 in 2025.

Cuireadh tús in 2025 le hobair ar láithreáin faoi úinéireacht Údaráis Áitiúil ag Sráid an Tiarna Éadbhard, Cathair Luimnigh (7 dteach ceannaigh inacmhainne) agus ar an bPríomhshráid, Ráth Caola (4 theach ar cíos de réir costais).

Chríochnaigh an Ghníomhaireacht Forbartha Talún (GFT) soláthar 81 teach ar cíos de réir costais ag Na Muilte i gCaladh an Treoigh i Luimneach. San áireamh sna 81 teach bhí 36 árasán aon seomra leapa agus 45 árasán dhá sheomra leapa. Is é sin an chéad uair atá tithe ar cíos de réir costais

curtha ar fáil ag GFT i Luimneach. Osclaíodh iarratais ar na tithe seo i mí Eanáir 2025 agus leithdháileadh na 81 teach ar fad. Tá na tithe curtha ar fáil i gcompháirt le Cairn Homes trí thionscnamh Thionscadal Tosaigh an Rialtais.

Tacaíonn an scéim dar teideal lasacht ar Chothromas Cíos de réir Costais (ICCC) le tithe ar Cíos de réir Costais a bheith á gcur ar fáil ag Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (CCT) in Éirinn. Thacaigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le CCTanna in 2025 maidir le scéimeanna a chur chun cinn. Cuireadh na scéimeanna seo a leanas chun cinn i gcomhar le Cumann Tithíochta Clúid:

- Speakers Corner, Cathair Luimnigh (18 aonad cíos de réir costais)
- Newtown Meadows, Caladh an Treoigh Céim 4 (36 aonad cíos de réir costais)
- Amharc Abhann, An Cnoc, Bóthar na hInse, Luimneach (12 aonad cíos de réir costais)
- Mainéar an Bhaile Nua Céim 2, Caladh an Treoigh (14 aonad cíos de réir costais)
- Páirc an Fhómhair, Baile Uí Dhroighneáin (42 aonad cíos de réir costais)

Clár Tógála le Forbróirí Príobháideacha

Tá talamh faoi úinéireacht Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh atá oiriúnach chun tithíocht nua a thógáil teoranta. Cuireann an Straitéis Tithíochta agus an Measúnú ar Éileamh ar Riachtanais Tithíochta (MERT) bonn eolais faoi bheartais agus cuspóirí Phlean Forbartha Luimnigh 2022-2028, agus tá ról lárnach aige maidir le beartais tithíochta náisiúnta agus réigiúnacha a aistriú chuig an leibhéal áitiúil.

Tar éis feachtais Foirgníochta lándéanta a seoladh in 2019, beidh Foirgníocht lándéanta ag leanúint ar aghaidh mar phríomh-mheicníocht soláthair sa chlár tithíochta. Is éard atá i gceist leis an bhfeachtas Foirgníochta lándéanta ná ceadanna pleanála beo a fháil a bhfuil stop curtha leo, go háirithe mar gheall ar chúrsaí airgeadais, agus a chur ag feidhmiú arís. In áiteanna ina bhfuil riachtanas tithíochta againn, déanann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh conradh leis an bhforbróir chun na réadmhaoina a cheannach ar phraghas lena n-áirítear brabús tógálaí. Tá sé mar aidhm leis an mbeartas meascáin tionachta reatha a forbraíodh leis na comhaltaí tofa díriú ar íosmhéid de 20% príobháideach – toimhde atá i bhfabhar díolachán príobháideach; íosmhéid 50% de dhíolachán inacmhainne príobháideach – toimhde atá i bhfabhar díolachán inacmhainne. Tá caidhp 30% luaite leis an mbeartas seo do thithíocht shóisialta. 30% chun coigeartú méide a chur san áireamh anois agus Cuid 5 freisin (10% nó 20%). Dá réir sin, is díolachán príobháideach, díolachán inacmhainne agus/nó cíos de réir costais do theaghligh atá ag obair a bheidh in 70% (50%+20%) ar a laghad. Baineann an beartas seo le gach scéim lena mbaineann sprioc de bhreis is 40 aonad.

Clár Tithíochta CLISTE

Déantar cur síos i gClár Mhéara Luimnigh 2024 – 2029 ar fhís agus ar chuspóir soiléir chun déileáil leis an nganntanas tithíochta atá ann faoi láthair trí úsáid a bhaint

as réitigh ghearrthéarmacha, mhodúlacha tithíochta “SMART”, a sholáthróidh roghanna cíosa inacmhainne mar bheart idirthréimhseach ar láithreáin ghearrshaolacha fad is a bhíonn daoine ag fanacht ar réitigh thithíochta fhadtéarmacha. Tugtar tús áite sa phlean seo do chur chuige nuálach agus inbhuanaithe, cosúil le haonaid tithíochta mhodúlacha, agus é mar aidhm cúpla míle aonad a chur ar fáil ag brath ar an éileamh sa mhargadh tithíochta áitiúil nach bhfuil á chomhlíonadh ag modhanna traidisiúnta soláthair sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma.

Seasann ‘SMART’ do thithíocht idirthréimhseach chíosa inacmhainne mhodúlach ghearrthéarmach.

Is í an sprioc atá ann tús a chur le tailte stáit a ghníomhachtú agus bonneagar a bhunú a chumasaíonn forbairt amach anseo, agus a chinntiú gur féidir le cónaitheoirí nua socrú isteach i bpobail atá bunaithe cheana féin nó ag forbairt go tapa. Chomh maith leis sin, oibreoidh an tsamhail seo le fostóirí/institiúidí oideachais móra atá toilteanach infheistiú i ngníomhachtú talún dá bhfoirne oibre/mic léinn.

Lena chois sin, bainfidh an plan tairbhe as imeachtaí móra atá le reáchtáil go luath, cosúil le Corn Ryder, chun dlús a chur le príomhthionscadail bhonneagair, cosúil le cóiríocht mhodúlach d'oibrithe, ar féidir athearraíocht a bhaint aisti i gcomhthéacs stoc Luimnigh chun cabhrú leis an mbrú tithíochta a mhaolú.

Cuireadh tús leis an obair ar an gclár seo i rith 2025 agus cuireadh na gníomhaíochtaí seo a leanas i gcrích:

- 2 cheardlann do Chomhaltaí Tofa.
- Grúpa oibre a bhunú leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht a thagann le chéile go seachtainiúil.
- Réamhchás Gnó a ullmhú a cuireadh faoi bhráid na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht.
- Comhairle shonrach a sholáthar maidir le Tithíocht SMART agus measúnú ar inacmhainneacht.
- Measúnacht Chuí agus Scagthástála ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta ar shuíomhanna féideartha do Chlár Tithíochta SMART.
- Soláthar agus seachadadh sainchomhairle ar Mhodhanna Modúlacha Tógála maidir le tine, struchtúr agus teicneolaíochtaí modúlacha nuálacha.
- Suirbhéanna sealadacha suímh ar shuíomhanna féideartha do Chlár Tithíochta SMART.
- Cleachtadh comhairliúcháin leis an margadh chun cabhrú le tuairimí lucht an tionscail a bhailiú maidir leis an bhféidearthacht a bhaineann le Modhanna Tógála Nua-aimseartha a sholáthar a chabhróidh chun treoir a ullmhú do chonarthaí amach anseo.
- Conraitheoir a sholáthar agus a cheapadh d'Imeacht Rannpháirtíochta Poiblí Ché Artúir.
- Imeacht Rannpháirtíochta Poiblí Ché Artúir.
- An Fhoireann Dearaidh Chomhtháite a sholáthar agus a cheapadh don Chlár Tithíochta SMART.
- Tairiscint le haghaidh athbhreithniú saineolaí dearaidh agus measúnú féidearthachta i ndáil le dearadh luathchéime na n-aonad modúlach SMART.

- Doiciméadú a ullmhú chun comhairleoirí airgeadais agus dlí a sholáthar amach anseo.

Tithe Lándéanta Réamhcheannaigh le haghaidh Tithíocht Inacmhainne agus Tionacht Mheasctha

Tá glaoch oscailte ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag lorg tógálaithe tí agus forbróirí tithíochta i gcathair agus i gcontae Luimnigh chun smaoineamh ar thithe nó árasáin neamhthógtha a thairiscint le cead pleanála do Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh faoi shocrú lándéanta réamhcheannaigh. Rinne Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh iarracht páirt a ghlacadh i socrúithe réamhcheannaigh chun tithe lándéanta a fháil i gceantair ina bhfuil an gá, go háirithe an gá atá le tithíocht inacmhainne, níos géire. Bhí na feachtais dírithe ar dheiseanna réamhcheannaigh do 10 dteaghais ar a laghad agus do 150 teaghais ar a mhéad in aon scéim amháin.

D'fhéach Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le haontú roimh ré ar chomhaontú maidir le réamhcheannach réadmhaoine lándéanta neamhthógtha 'lasmuigh den phlean' sna ceantair seo a leanas:

- An Brú
- Cathair Chinn Lis
- An Cheapach Mhór
- Dún Bleisce
- Cill Mocheallóg
- Cathair Luimnigh (gach ceantar lena n-áirítear bruachbhailte)
- An Caisleán Nua

Cuireadh na deiseanna réamhcheannaigh seo i bhfeidhm chun soláthar a dhéanamh do sheachadadh luathaithe tithíochta go ginearálta, agus go príomha, chun tithe inacmhainne a sholáthar d'iaratasóirí incháilithe arna n-ainmniú ag an údarás áitiúil i gceantair inar aithníodh riachtanas suntasach tithíocht inacmhainne.

Críochnaíodh scéimeanna ceannaigh inacmhainne i mBrú na Gruadán, Caladh an Treoigh, Luimneach (25 aonad ceannaigh inacmhainne) agus i Mainéar Ghort na Coille, An Caisleán Nua, Co. Luimnigh (21 aonad ceannaigh inacmhainne) le linn 2025, agus leanadh ar aghaidh le scéim seacht n-aonad ceannaigh inacmhainne (Céim 1) i bPlás an Chaisleáin, An Caisleán Nua, Co. Luimnigh le linn 2025.

Seoladh na scéimeanna ceannaigh inacmhainne seo a leanas in 2025:

- Carraig Desmond, An Caisleán Nua (trí aonad ceannaigh inacmhainne)
- Newtown Meadows, Caladh an Treoigh (Céim 1) (10 n-aonad ceannaigh inacmhainne)
- Plás an Chaisleáin, An Caisleán Nua (Céim 2), (seacht n-aonad ceannaigh inacmhainne)

Cuireadh píblíne bhreise d'aonaid cheannaigh inacmhainne ar aghaidh, trí léirithe spéise i réadmhaoine lándéanta a d'fhéadfadh a bheith ann roimh ré, le tógálaithe tithe agus

forbróirí le linn 2025 d'fhonn iad a chur chun cinn mar scéimeanna tithíochta inacmhainne sa todhchaí.

Chun na scéimeanna tithíochta ceannaigh inacmhainne a sheoladh i gCarrig Desmond An Caisleán Nua, Plás an Chaisleáin An Caisleán Nua agus Newtown Meadows Caladh an Treoigh a sheoladh, cruthaíodh tairseach ar líne chun iarratais ar an scéim tithíochta inacmhainne a chur isteach.

Comhpháirtíochtaí leis an Earnáil Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (CCT) chun Tithíocht ar Cíos de réir Costais agus Laghdú Méide a Sholáthar

Chomh maith le soláthar spriocdhírthe na n-aonad tithíochta sóisialta faoi 2026 faoi 'Tithíocht do Chách', is príomhchuspóir eile é soláthar leathnaithe tithe nua agus inacmhainne. Tá clár oibre uailmhianach á leagan amach ag an Stiúrthóireacht Tithíochta chun soláthar tithe príobháideacha nua a mhéadú agus go háirithe tithe inacmhainne nua do theaghlaigh tosaithe agus do phríomhoibrithe ar shuímh oiriúnacha atá faoina úinéireacht sa chathair.

Scéim Nua Ceannaigh ag Tionóntaí Incriminteach do Thógáil Nua

I mí an Mhárta i mbliana, sheol Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an cúigiú Scéim Ceannaigh Incriminteach ag Tionóntaí do Thithe Nuathógtha i gCois na Sionainne, Cluain Maicín, Luimneach. Tá an scéim seo dírithe ar thionóntaí agus ar theaghlaigh reatha de chuid an Údaráis Áitiúil agus an CCT atá ag baint tairbhe as ÍCT agus SCC agus soláthraíonn an scéim an deis do dhaoine chun tithe margaidh lascaithe a cheannach. Is féidir teach nuathógtha a cheannach ag ráta lascaithe idir 40 - 60% ag brath ar bhanda ioncaim iarratasóirí incháilithe. Tá na réadmhaoin suite gar do roinnt scoileanna, siopaí agus tailte spóirt.

Seoladh an séú Scéim Ceannaigh Incriminteach ag Tionóntaí do Thithe Nuathógtha i gCúirt De Vere, Páirc Sheáin

Carew, Luimneach i mí Mheán Fómhair. Bhí réadmhaoin trí sheomra leapa ar fáil ar phraghsanna lascaithe d'iarratasóirí incháilithe. Tugann na réadmhaoin deis iontach do theaghlaigh atá ag iarraidh socrú síos i gceantar seanbhunaithe de Chathair Luimnigh. Tá gairdíní cúil móra agus príobháideacha ar fáil leis na tithe seo agus tá rátáil RFF A luaite leo. Táimid i mbun plé leis na hiarratasóirí agus tá súil againn bogadh ar aghaidh chuig na socruithe dlíthiúla sa bhliain nua.

Seoladh an seachtú Scéim Ceannaigh Incriminteach ag Tionóntaí do Thithe Nuathógtha i mí Dheireadh Fómhair atá lonnaithe i Radharc Cillín, Cill Fhionáin, Co. Luimnigh. Tá na tithe trí sheomra leapa seo lonnaithe sa bhaile agus atá gar do shiopaí agus do shaoráidí áitiúla.

Scéim Coigeartaithe Méide

Tá polasaí forbartha ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh inar féidir le daoine os cionn 55 bliana d'aois a bhfuil a dteach féin acu, agus a bhfuil a n-áitreabh rómhór dá gcuid riachtanas, iarraidh ar an gComhairle a dteach a cheannach mar mhalairt ar thionóntacht ar feadh an tsaoil i Scéim na nDaoine Scothaosta bhainistithe. Tá an scéim um 'choigeartú méide' go hiomlán deonach agus i gcomhpháirtíocht le CCTanna.

I mí Lúnasa 2025, sheol Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, i gcomhpháirtíocht le Cumann Tithíochta Focus, a 8ú Scéim Coigeartaithe Méide ag Goirtín na Coille, Bóthar Bhéal Átha Síomóin. Chuimsigh an fhorbairt 15 árasán, cuid acu le seomra leapa amháin agus cuid eile le dhá sheomra leapa, agus cuireadh cúig cinn díobh sin ar fáil don scéim coigeartaithe méide. Tá na réadmhaoin lonnaithe i bhforbairt atá tiomnaithe do dhaoine os cionn 55 bliain d'aois agus tá siad gar do go leor saoráidí, lena n-áirítear ionaid siopadóireachta, séipéil agus tailte spóirt in aice láimhe. Fuarthas 26 iarratas san iomlán.

Seoladh an naoú Scéim Coigeartaithe Méide in An Tobar, Tobar Phádraig i mí Mheán Fómhair 2025. Tá na tithe dhá stór, a bhfuil dhá sheomra leapa iontu, suite gar don sráidbhaile agus laistigh d'achar siúil éasca ó na saoráidí áitiúla go léir. Fuair an scéim 17 n-iarratas agus tairgeadh aonaid d'iarratasóirí rathúla.

Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (CCTanna)

Is eagraíochtaí neamhbhrabúis iad Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta a sholáthraíonn agus a bhainistíonn tithíocht ar ardchaighdeán ar chíosa inacmhainne do theaghlaigh ar liostaí feithimh tithíochta an Údaráis Áitiúil.

Samplaí de CCTanna i Luimneach: CLG Arlington Novas

Ireland Cuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta, CLG Pobail Shíomóin an Iarthair Láir, CLG Cumann Tithíochta Deonaf Áth an tSléibhe, CLG Cumann Tithíochta Pobail Dhrom Collachair, CLG Cumann Tithíochta Focus, CLG Tithe Glin do Dhaoine Scothaosta, CLG Chumann Tithíochta Clúid. Oibríonn CCTanna go dlúth le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh chun a spriocanna tithíochta faoi Thithíocht do Chách a bhaint amach.

23 "An Tobar (1)"

Cuireann an Scéim Cúnaimh Caipitil maoiniú ar fáil do CCTanna chun tithíocht a sholáthar do ghrúpaí tosaíochta - Daoine Scothaosta, Daoine gan Dídean agus Daoine faoi Mhíchumas - trí iasacht suas le 100% a chur ar fáil. Níl na hiasachtaí sin le haisíoc, ar choinníoll go leantar den chóiríocht a ligean le catagóirí incháilithe daoine agus go bhfuil an chóiríocht á cothabháil i gceart.

Is áis í Scéim na Saoráide Réamhléasaithe Caipitil atá ar fáil chun cabhrú le CCTanna rochtain a fháil ar chistiú iasachta príobháideach nó na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta (GAT) chun aonaid a cheannach agus a thógáil a chuirfear ar fáil ansin le haghaidh tithíocht shóisialta faoin tionscnamh léasaithe.

Faoin Scéim Morgáiste go Cíos (MGC) is féidir le hiasachtaithe a bhfuil riaráistí morgáiste acu iarratas a dhéanamh le bheith ina dtionóntaí tithíochta sóisialta de chuid CCT. Díoltar an réadmhaoin leis an CCT, a léasaíonn an réadmhaoin ar ais do na hiasachtaithe.

Bunaíodh an tÚdarás Rialála Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (ÚRCCT) in 2021 chun Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta a fheidhmíonn go náisiúnta a rialáil. Tá ról áitiúil maoirseachta ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh i rialú na gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta agus faoi láthair tá thart ar 54 Comhlacht Ceadaithe Tithíochta ag feidhmiú i gCathair agus i gContae Luimnigh. De réir an Iníúchta Áitíochta CCT is déanaí don bhliain 2024, tá 2,518 teach i Luimneach faoi úinéireacht, á léasú agus á mbainistiú ag CCTanna le chéile, agus tá aonaid nua ag méadú go leanúnach gach bliain trí na scéimeanna thuasluaite.

Éadálacha

Is meicníocht éifeachtach seachadta soláthartha tithíochta é Fáil Tithíochta i gcónaí. Ag cuimhneamh ar cheannaitheoirí céaduaire, ar an ngá atá le seilbh fholamh agus boilsciú ar phraghsanna tithe, tá Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag díriú ar thithe atá folamh ar feadh tréimhsí fada agus i gceantair ina measann an margadh príobháideach nach inmharthana athchóiriú a dhéanamh ar réadmhaoin den sórt sin chun iad a athghníomhachtú. Tháinig méadú ar Fhógraí Fágála in 2025 agus bhí cead tarmilgthe ag an gComhairle ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, chun tithe a cheannach ina raibh an tionónta i mbaol easpa dídine. Is féidir le CCTanna rochtain a fháil fós ar chistiú le haghaidh aonad a fhaightear faoin Scéim Cúnaimh Caipitil (SCC) agus faoi shruthanna na Saoráide Réamhléasaithe Caipitil (SRC) ach tá teorainn leis an sprioc náisiúnta fhoriomlán faoi 'Tithíocht do Chách'.

Tionónta-in-Situ

Bhí scéim tionónta-in-situ á reáchtáil ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh i rith 2025. Faoin scéim sin, is féidir le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, réadmhaoin a cheannach i gcás ina bhfuil tionónta atá incháilithe le haghaidh tithíocht shóisialta (e.g. faighteoirí ÍCT/SCC, atá ar liosta feithimh tithíochta sóisialta na Comhairle) i ndiaidh fógra fágála bailí a fháil, agus nach féidir léi cóiríocht mhalartach a chur ar fáil.

Léasú

Faoi 'Tithíocht do Chách' tugadh faoi na sruthanna léasaithe seo a leanas in 2025;

- **An Scéim Deisiúcháin agus Léasúcháin (SDL)**

Tá an scéim dírithe ar úsáid níos fearr a bhaint as an stoc tithíochta atá ann cheana féin. Ní mór do réadmhaoin a bheith folamh ar feadh bliana ar a laghad, agus ní mór d'úinéirí réadmhaoin agus conraitheoirí atá fostaithe faoin scéim a léiriú go bhfuil siad comhlíontach ó thaobh cánach de trí dheimhniú imréitigh cánach a sholáthar ach iad a iarraidh. Ba é 10 an sprioc don scéim Deisiúcháin agus Léasúcháin do 2025, agus seachadadh 15 aonad faoin scéim in 2025.

- **Comhaontuithe Cíos Gearrthéarmacha (cineál SCC)**

Úsáidtear Comhaontuithe Cíos Gearrthéarmacha (cineál SCC) chun infhaighteacht maoine faoi úinéireacht phríobháideach a chinntiú chun críocha tacaíochta tithíochta sóisialta. Tá an socrú i bhfoirm sraith conarthaí idir úinéir réadmhaoin, údarás tithíochta agus tionónta. Is iondúil go mbíonn na socrúithe ann ar feadh tréimhsí suas le 10 mbliana, ach is féidir leo a bheith ar feadh ré na tionóntachta reatha amháin. Tá na socrúithe struchtúrtha ionas gur féidir leis an údarás tithíochta tionóntaí a leithdháileadh ar an réadmhaoin fad is atá dualgas ar úinéir na réadmhaoin a bheith ina t(h)iarna talún ar an tionónta atá ainmnithe ag an údarás tithíochta.

- **Morgáiste go Cíos**

Is scéim rialtais í an scéim Morgáiste chun Cíosa (MCC), a chabhraíonn le húinéirí tí atá i mbaol a dtithe a chailleadh mar gheall ar riaráistí morgáiste. Ligeann sé d'úinéirí tí a bhfuil deacrachtaí morgáiste acu aistriú óna dteach a bheith acu chun a dteach a ligean ar cíos mar thionóntaí tithíochta sóisialta. Cuireadh naoi dteach ar fáil faoin scéim in 2025.

- **Léasú Fadtéarmach**

I gcomhair céatadáin de chíos margaidh cuireann úinéir réadmhaoine áit chónaithe ar fáil d'údarás áitiúil i gcomhair tréimhse idir 10 agus 25 bliain. Faoin socrú, is é an t-údarás tithíochta tiarna talún an fhothionónta (teaghlach cáilithe) agus tá sé freagrach an taobh istigh den réadmhaoine a chothabháil. Bíonn úinéir na réadmhaoine freagrach a s struchtúr na réadmhaoine. Tá 25 aonad den sprioc um Léasú Fadtéarmach Tithíochta do Chách sannta don údarás áitiúil do 2024 agus 2025. Seachadadh 14 aonad faoin scéim in 2025.

PLEANÁIL, OIÐHREACHT AGUS CORN RYDER

PLEANÁIL, OIDHREACHT AGUS CORN RYDER

Cuireadh struchtúr athbhreithnithe eagraíochta i bhfeidhm le linn Ráithe 4 2025, rud a chruthaigh an Stiúrtóireacht um Pleanáil, Oidhreacht agus Corn Ryder.

Tá an rannóg Pleanála i gceannas ar réimsí na réamhphleanála, na forbartha uirbí, na hoidhreacht, an chaomhnaithe, na seandálaíochta, na straitéise agus na cosanta comhshaoil, na bainistíochta forbartha agus an fhorfheidhmithe.

Is í Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an príomh-chomhpháirtí seachadta áitiúil faoi Chonradh Náisiún Óstach na hÉireann don chomóradh céad bliain ar Chorn Ryder 2027 ag Mainéar Áth Dara. Tríd an seachadadh tosaigh seo, cabhróidh an Chomhairle le mórghnóthaí eacnamaíocha, turasóireachta, spóirt agus oidhreacht a dhíghlasáil d'Áth Dara, do Chathair agus Chontae Luimnigh, agus d'Éirinn. Is cloch mhíle mhór i stair spóirt na hÉireann é an ócáid iomráiteach seo agus cuireann sé Luimneach i gcroílár domhanda an gailf ar feadh seachtaine dodhearmadta in 2027.

Chomh maith le bheith freagrach as beartas agus straitéis sna réimsí seo, tacaíonn agus riarann an Stiúrtóireacht an Coiste Beartais Straitéiseach (CBS) um Fhorbairt Eacnamaíoch, Fiontar, Turasóireacht agus Pleanáil.

Cuimsíonn an Stiúrtóireacht na Ranna seo a leanas:

1. Bainistíocht Forbartha
2. Pleanáil Chun Cinn, Forbairt Uirbeach agus Oidhreacht
3. Bainistíocht Tionscadail Chorn Ryder

BAINISTÍOCHT FORBARTHA

Is é ról na rannóige um Pleanáil Bainistíochta Forbartha ná forbairt a riar, a rialáil, a mheasúnú agus a rialú faoi raon leathan próiseas lena chinntiú go bhfuil sé ar aon dul le plean forbartha straitéisí glactha an údarais áitiúil agus le beartais náisiúnta/réigiúnacha.

An tAcht um Pleanáil agus Forbairt, 2024

Lean an tAcht pleanála nua, nár cuireadh tús leis go hiomlán fós, ag teacht i bhfeidhm ar bhonn céimnithe le linn 2025.

Athbhunaíodh an comhlacht ar a dtugtaí An Bord Pleanála roimhe seo mar An Coimisiún Pleanála ón 18 Meitheamh 2025, tar éis thosach feidhme Chuid 17 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2024. Leagtar struchtúr athbhreithnithe síos leis na forálacha sin don chomhlacht seo trína ról cinnteoireachta a scaradh óna fheidhmeanna corparáideacha agus eagraíochtúla.

Reachtaíocht nua atá mar bhonn agus taca ag an gCreat Náisiúnta Pleanála, leis na Straitéisí Réigiúnacha Spásúla agus Eacnamaíocha agus leis na Ráitis Náisiúnta Pleanála – cur i bhfeidhm páirteach ar Chodanna 3 agus 6 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2024.

Cur i bhFeidhm an Chreata Náisiúnta Pleanála – Ceanglais maidir le Fás Tithíochta - Treoirlínte d'Údarais Phleanála arna n-eisiúint faoi Alt 28 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (arna leasú).

Tugann an tAcht um Pleanáil Leasú 2025 roinnt nuashonruithe tábhachtacha isteach ar dhlí pleanála na hÉireann chun cabhrú le forbróirí úsáid na gceadanna pleanála atá ann cheana féin d'fhorbairt chónaithe a uasmhéadú, lena n-áirítear 3 phríomhathrú:

1. Síntí ama do thionscadail tithíochta nár cuireadh tús leo go fóill
2. Am le haghaidh cead pleanála a chur ar fionraí le linn athbhreithniú breithiúnach
3. Cead le haghaidh forbairt chónaithe a mhodhnú

Leagtar amach spriocanna uailmhianacha nua sa Phlean Náisiúnta Tithíochta 2025 – Tithe a Sheachadadh, Pobail a Thógáil chun 300,000 teach a sholáthar faoi 2030, lena n-áirítear 90,000 tithe tosaigh agus 72,000 teach sóisialta, chomh maith le buiséad méadaithe don Ghníomhaireacht Forbartha Talún.

Rinneadh an **Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite (RED III)** a thrasú i reachtaíocht na hÉireann trí Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Pleanáil agus Forbairt) (Fuinneamh In-athnuaite) 2025 (I.R. 274 de 2025). Tháinig formhór na bhforálacha i bhfeidhm an 7 Lúnasa.

- Tá raon leathan sa Treoir agus áirítear inti forálacha a bhfuil sé mar aidhm leo dlús a chur leis an bpróiseas deonaithe ceadanna do thionscadail fuinnimh in-athnuaite trí amlínte deonaithe ceadanna éigeantacha a sholáthar do chineálacha éagsúla tionscadal fuinnimh in-athnuaite, chomh maith le forálacha a bhaineann le Treoracha maidir le cosaint an chomhshaoil agus conas a chuirtear i bhfeidhm iad ar thionscadail fuinnimh in-athnuaite áirithe. Baineann forálacha na Rialachán le forbairt fuinnimh in-athnuaite ar tír agus amach ón gcósta.
- Tugann rialacháin RED III, chomh maith le hamlínte deonaithe ceadanna éigeantacha a thabhairt isteach, próiseas seiceála iomláine isteach freisin a thosaíonn a luaitear a fhaightear an t-iaratas agus scóip éigeantach don Tuarascáil um Measúnú Tionchair Timpeallachta (TMTT) atá ag teastáil le haghaidh iaratas a thaisctear ó lár 2026.

Acmhainní – Chuir an rialtas ‘Oifigeach Pleanála Baile’ leis an Liosta Gairmeacha Scileanna Rithábachtacha i mí an Mhárta, céim shuntasach agus straitéiseach chun an Plean Gníomhaíochta Aireachta um Acmhainní Pleanála a sheachadadh.

BAINISTÍOCHT FORBARTHA

Tá an Rannóg Pleanála freagrach as measúnú a dhéanamh ar iarratais phleanála a fhaightear ar fud an chontae. Fuarthas 1,806 iarratas san iomlán in 2025; ag teacht go ginearálta le 2024 nuair a fuarthas 1,796 iarratas.

Tháinig méadú ar ghníomhaíocht na n-iarratas pleanála um Fhorbairt Chónaithe ar Mhórsála (FCM) le linn 2025; Cuireadh 4 iarratas nua FCM isteach, deonaíodh 3 iarratas FCM (cuireadh iarratas amháin díobh isteach in 2024), tá 2 iarratas FCM ag fanacht ar chinneadh deiridh, agus rinneadh mionleasuithe ar 2 chinneadh FCM a bhí ann cheana.

Deonaíodh roinnt iarratas pleanála suntasach in 2025, lena n-áirítear iarratais ó Eli Lilly Ltd, Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS), Ollscoil Luimnigh agus Cook Ireland Ltd.

Forbairt bonneagair straitéisigh - Fuair an Rannóg Pleanála fógra ón gCoimisiún Pleanála gur cuireadh dhá Fhorbairt Bonneagair Straitéisigh (FBS) faoina mbráid go díreach agus gur lorg siad tuairimí an Údaráis Phleanála. B’ionann iad sin agus dhá Thionscadal Fuinnimh Gaoithe ar Mhórsála a bhí suite sa chontae ag An Garrán (25/323635) agus Baile an Lia (25/323780).

Ranníocaíochtaí Forbartha

Leanadh den Scéim um Tharscaoileadh Ranníocaíochta Forbartha Sealadach faoi Chiorclán PL02/2024 a phróiseáil agus a éileamh go dtí mí na Bealtaine. Bhain an tarscaoileadh le gach forbairt chónaithe cheadaithe a cuireadh tús leis idir an 25 Aibreán 2023 agus an 31 Nollaig 2024. Ní mór forbairtí a chur i gcrích tráth nach déanaí ná an 31 Nollaig 2026.

Rinneadh iniúchadh agus athbhreithniú ar an Scéim Tharscaoilte ar leibhéal náisiúnta, agus ghlac Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh páirt inti.

Ba é líon iomlán an airgid a fuarthas suas go dtí deireadh mhí na Nollag 2025 i gcomhréir leis an Scéim do Ranníocaíocht Forbartha don bhliain 2025 agus €4,699,625.99.

Ghlac na Comhaltaí Tofa leis an Scéim do Ranníocaíocht Forbartha Nua 2025 – 2031 agus tháinig sí i bhfeidhm an 23 Meán Fómhair 2025. Tugann an scéim nua athruithe isteach ar chuid de na táillí agus na bandaí nua Forbartha Cónaithe.

Pleanáil Ar Líne

Is tairseach ar líne í Pleanáil Ar Líne a d'fhorbair an Ghníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil (GBRÁ) trínar féidir iarratais phleanála a dhéanamh agus is féidir iarratasóirí a choinneáil cothrom le dáta ar dhul chun cinn a n-iarratais. Tá an tairseach á cur ar fáil ag Comhairle Cathrach agus Contae

Luimnigh ón 15 Nollaig 2022. In 2025, lean iarratais ar líne ag méadú agus cuireadh 77.5% de na hiarratais isteach ar líne. B’ionann é sin agus méadú 5% i gcomparáid le 2024, agus meastar go leanfaidh líon na n-iarratas ar líne ag méadú go seasta.

Is féidir an tairseach a úsáid freisin chun iarratais ar fhorbairt Údaráis Áitiúil (forbairtí Chuid 8) a chur isteach agus a bhainistiú ar líne. Thacaigh an Rannóg Pleanála le 17 thogra Chuid 8 in 2025 lena n-áirítear tionscadail tithíochta, taistil ghníomhaigh, turasóireachta, pobail agus ríochta poiblí.

Forfheidhmiú Pleanála

Tá an Rannóg Pleanála freagrach as forbairt neamhúdaraithé a rialú. Leagtar amach sa tábla thíos an ghníomhaíocht forfheidhmithe a rinneadh in 2025:

	Nollaig 2025	Méadú/laghdú céatadáin in 2024
Líon na nGearán a Fuarthas	444	-10%
Líon na litreacha rabhaidh a eisíodh	305	-7%
Líon na bhfógraí forfheidhmithe a seirbheáladh	195	61%
Líon na n-ionchúiseamh a tionscnaíodh*	70	63%
Lorgaíodh urghaire amháin faoi Alt 160 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000		

Eastáit Tithíochta a Thógáil i gCúram

Leanadh ar aghaidh leis an dul chun cinn le heastáit a thógáil i gcúram tar éis bliain shuntasach in 2024. Tógadh trí eastát i gceannas le linn 2025, agus tá an próiseas chun cúig eastát breise a ghlacadh i gceannas ag céim chun cinn.

Ceadúnú

Rinne an tAire táillí chun táblaí agus cathaoireacha a chur ar thailte poiblí a tharscaoileadh arís faoi na Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt (Táillí Troscáin Sráide), 2025, ag tarscaoileadh táillí troscáin sráide suas go dtí an 30 Meán Fómhair 2026 agus an dáta sin san áireamh. Mar sin féin, is ann fós don cheanglas i dtaca le troscán sráide a cheadúnú. In 2025, d’éisigh an Chomhairle 104 ceadúnas a deonaíodh faoi alt 254 d'Acht um struchtúir, scafall agus clárlach agus teileachumarsáide do Leathanbhanda Náisiúnta Éireann.

Eisíodh cúig cheadúnas d'imeachtaí mórsála in 2025.

- Corn Ryder 2027
- Lá Fhéile Pádraig Luimnigh
- Riverfest Luimnigh
- Páirc Thuamhan
- Ceolchoirmeacha ag Páirc na nGael

PLEANÁIL CHUN CINN, FORBAIRT UIRBEACH AGUS OIDHREACHT

Tá an Fhoireann um Pleanáil Chun Cinn, Forbairt Oidhreacht agus Uirbeach freagrach as pleananna a ullmhú chun forbairt mheántéarmach agus fhadtéarmach na Cathrach agus an Chontae a éascú. Áirítear leis sin an Plean Forbartha, Pleananna Ceantair Áitiúil, Pleananna na Ríochta Poiblí agus máistirphleananna. Tá an fhreagracht as feidhmeanna oidhreacht, caomhnaithe, seandálaíochta a chomhordú agus páirt a ghlacadh in obair Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh laistigh den Roinn seo freisin. Déanann an Roinn sonraí a léarscáiliú agus a thiomsú freisin maidir le forbairt chun bonn eolais a chur faoi bheartas agus chinnteoireacht ag leibhéal áitiúil agus náisiúnta. Tríd an aonad um Pleanáil Chun Cinn, cuireann an Chomhairle ionchur freisin i straitéisí réigiúnacha agus náisiúnta spásúlachta agus eacnamaíocha éagsúla.

PLEANÁIL CHUN CINN

Tar éis míonna d'obair ullmhúcháin, lena n-áirítear sraith imeachtaí rannpháirtíochta poiblí agus feabhsú Chreat Bhaile Múrtha Oileán an Rí, críochnaíodh Straitéis Uirbeach Comhtháite Bhaile Múrtha Oileán an Rí. Réitigh an t-éacht seo an bealach chun iarratas maoinithe a chur isteach faoi THRIVE 2 chun suíomh an Teallaigh ar Shráid Niocláis a athfhorbairt.

Imíán Mheithimh, rinneadh aighneacht thar ceann Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh chuig an Rialtas maidir leis an Athbhreithniú ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, ina leagtar amach an leibhéal infheistíochta a theastaíonn i Luimneach chun na spriocanna fáis atá leagtha amach sa Chreat Náisiúnta Pleanála athbhreithnithe 2025 a bhaint amach.

I mí Dheireadh Fómhair, cuireadh aighneacht faoi bhráid na Roinne maidir leis an 'Treoir um Fhuinneamh In-athnuaite ar Léarscáiliú Críoch Náisiúnta le haghaidh leictreachais in-athnuaite'.

Ullmhaíodh Dréachtscéim Ranníocaíochta Forbartha Luimnigh 2025-2031 agus cuireadh ar taispeáint go poiblí í. Ag cruinniú iomlán na Comhairle a reáchtáladh i mí Mheán Fómhair, ghlac Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh leis an Scéim do Ranníocaíocht Forbartha 2025-2031. Tháinig an Scéim i bhfeidhm láithreach.

Mar fhreagra ar Threoiríní nua Alt 28 ón Aire maidir le Cur i bhFeidhm an Chreata Náisiúnta Pleanála: Foilsíodh Riachtanais Fáis Tithíochta, glao ar Léirithe Spéise i mí na Samhna ag lorg tailte atá oiriúnach do chriosú chun críocha cónaithe a chuideodh le soláthar tithíochta a luathú. Tar éis comhairliúcháin phoiblí, d'fhéadfaí tailte a mheasann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a bheith oiriúnach agus riachtanach do chriosú cónaithe teacht chun cinn mar chuid d'athrú foirmiúil ar Phlean Forbartha Luimnigh go luath in 2026.

Tar éis rún a rith ag cruinniú na comhairle i mí Mheán Fómhair maidir le bóithre faoi bhun caighdeán, chuir an fhoireann tús

leis an bpróiseas chun Plean Forbartha Luimnigh 2022-2028 a athrú.

Tugadh faoi Dhréachtstaidéar Fiontair agus Fostaíochta chun deiseanna a bhaineann le tailte fiontraíochta a aithint trí chur chuige comhordaithe a chomhtháthaíonn úsáid talún, iompar agus bonneagar tacaíochta riachtanach.

I mí na Samhna, ghlac Pleanáil Chun Cinn páirt san imeacht "Joining the Dots" i Luimneach, clár ardleibhéil faoi stiúir Ambasáid na Breataine a bhí dírithe ar fhorbairt eacnamaíoch réigiúnach, inbhuanaitheacht agus pleanáil uirbeach.

Imeacht Joining the Dots, Luimneach

Mar chuid de Chlár an Mhéara – Tuilleadh do Luimneach 2024-2029, a leagann amach fíis do Luimneach níos Inmharthana trí thithíocht inacmhainne a sholáthar, chuir Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann athbhreithniú dearaidh i gcrích, i gcomhairle le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, tar éis cruinnithe faisnéise le Fóram Comhpháirtithe Maigh Rois agus le Comhaltáí Tofa an Cheantair Chathrach. Cuireadh *Tuilleadh do Mhaigh Rois Athbhreithniú Dearaidh Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann (RIAI)* ar taispeáint go poiblí le linn mhí na Nollag, agus tugadh cuireadh don phobal a gcuid tuairimí a chur isteach.

Lean an fhoireann ar aghaidh ag obair ar ullmhú agus ar fhoilsiú Dréachtléarscáileanna Bliantúla don Cháin ar Thalamh Chriosaithe Chónaithe (CTCC). Ullmhaíodh Dréachtléarscáileanna do 16 lonnaithe ar fud na Cathrach agus an Chontae agus sainaithear tailte a mheastar atá laistigh den scóip chun críocha na cánach chun forbairt chónaithe a ghníomhachtú. Tar éis aighneachtaí poiblí, ullmhaíodh tuarascálacha agus cinntí i gcomhréir le ceanglais an Achta Airgeadais 2021 (arna leasú) agus na dTreoiríní um Cháin Talún Criosaithe Cónaithe d'Údarás Phleanála.

Lean an fhoireann um Pleanáil Chun Cinn ar aghaidh ag táirgeadh agus ag foilsiú tuarascálacha monatóireachta ráithiúla chun anailís a dhéanamh ar phríomhtháscairí agus staitisticí eacnamaíocha Luimnigh, agus athbhreithniú agus tomhas a dhéanamh ar dhul chun cinn ó glacadh Plean Forbartha Luimnigh 2022-2028.

Lean Éiceolaí Feidhmiúcháin Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ar aghaidh ag cur tacaíocht theicniúil, anailís agus comhairle ghairmiúil tras-Stiúthóireachta ar fáil maidir le cúrsaí comhshaoil agus mara, chomh maith le forbairt beartais i gcomhréir leis na Treoracha um Ghnáthóga agus na reachtaíochta um Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta. Fuair an Rannóg Éiceolaíochta 154 atreorú pleanála i rith na bliana 2025.

FORBAIRT UIRBEACH

Cuireadh togra Cuid 8 isteach chun suíomh stairiúil an Teallaigh a fhorbairt ar 35-39 Sráid Niocláis. Faoi iarratas THRIVE Sraith 2, fuair Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maoiniú de €6.56 milliún chun an suíomh a athrú ó bhonn. Leis an tionscadal suntasach seo déanfar an suíomh a athnuachan, ag ionchorprú an teallach meánaoiseach marthanach agus an creatlach stairiúil i Mol Nuálaíochta agus Deartha. Tá THRIVE á chómhaoiniú ag Rialtas na hÉireann agus an tAontas Eorpach trí Chiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE), Clár Réigiúnach an Deiscirt, an Oirthir agus Lár na Tíre 2021-2027 chun foirgnimh oidhreacht atá folamh nó tréigthe faoi úinéireacht poiblí a athchóiriú.

Mol Nuálaíochta agus Dearadh atá Beartaithe, 35-39 Sráid Niocláis

Cuirfidh an Mol Nuálaíochta agus Deartha spás ar fáil d'ealaíontóirí, déantóirí, fiontraithe agus cuairteoirí, lena n-áirítear stiúideonna, spásanna taispeántais agus miondíola, agus caifé, agus é mar aidhm aige ceann scríbe bríomhar a chruthú i gcoirlár Cheathrú Mheánaoiseach Luimnigh. Tá cead pleanála faighte ag an tionscadal cheana féin, tar éis do Chomhairleoirí Chathair agus Chontae Luimnigh é a cheadú. Bhí teagmháil dhearfach freisin le Pobal Oileán Rí le linn an phróisis go dtí seo.

Tar éis próiseas tairisceana i mí na Samhna d'fhoireann Seirbhísí Comhairliúcháin Ildisciplíneacha, fostaíodh comhairleoirí le haghaidh athchóiriú agus obair thógála nua, rud a chuir an tionscadal in áit láidir chun dul chun cinn tapa a dhéanamh in 2026.

I mí Iúil, cuireadh na Treoirlínte maidir le Dearadh Aghaidh an tSiopa i gcrích, ag soláthar sraith treoirlínte chun íoschaighdeán a bhunú d'aghaidh siopaí ar fud Chathair agus Chontae Luimnigh. Tá sé mar aidhm ag na treoirlínte gnéithe d'oidhreacht shaibhir ailtireachta Luimnigh a chaomhnú agus dea-chleachtas i gcaomhnú agus dearadh uirbeach a chinntiú.

Ullmhaíodh togra de réir Chuid 8 d'oibreacha ar an réimse poiblí ag Sráid an Teampaill, Sráid an Chaisleáin, An Pharáid, Sráid Niocláis agus Plás Naomh Agaistín agus cuireadh ar taispeánt go poiblí é. D'fhaomh na Comhaltaí Tofa an scéim ag cruinniú an Cheantair Chathrach i mí na Samhna.

Reachtáladh imeacht Rannpháirtíochta Poiblí maidir leis an bPlean Feabhsaithe Réimse Poiblí atá beartaithe ag Baile an Bhrúnaigh/Clár Aidhne. Tá sé mar aidhm ag an bplean,

a chuirfear ar an eolas trí chomhairliúchán poiblí, spásanna pobail, nascacht agus bonneagar poiblí sa sráidbhaile a fheabhsú.

Rinne an fhoireann iarratas rathúil chuig Ciste Pobail Chruthaitheacha Éire Ildánach 2025 ar €7,500 chun fuinneoga folmha a bheochan ar Shráid Niocláis, Luimneach. Seoladh taispeántas digiteach ealaíne ina raibh ceithre ghearrscannán beoite leis an ealaíontóir Freya Porritt Wessman i mí na Nollag, ina dtugtar beochan, líníocht agus scéalaíocht chomhaimseartha isteach i gceann de na háiteanna is stairiúla sa chathair, ag tacú le cuspóir an Mhéara chun sócmhainní oidhreacht luachmhara Luimnigh a athbheochan. Cuireadh an tionscadal i gcrích i gcomhar le Scoil Ealaíne agus Deartha Luimnigh de chuid Ollscoil Theicniúil na Sionainne (OTS).

Beochan Gheimhridh Shráid Niocláis

Leanadh den obair ar Dhréachtstraitéis Réimse Poiblí Luimnigh chun staid reatha chathairdhreach Luimnigh Láir agus a líonra spásanna poiblí agus glasa a fhiosrú, agus leag sí amach fíis agus straitéis le haghaidh feabhsuithe chun infheistíocht agus forbairt a threorú amach anseo, ag teacht le haidhmeanna Phlean Forbartha 2022-2028 agus Chlár an Mhéara.

Faoi Tionscnamh na Cathrach Beo rinneadh 3 Léirithe Spéise agus 9 n-iarratasóir nua do 2025.

OIDHREACT

Díríonn an Rannóg Oidhreacht ar chaomhnú, oidhreacht agus seandálaíocht agus ar oibreacha ar fud na comhairle agus cuireann sí tacaíocht agus comhairle ar fáil maidir le forbairtí agus straitéisí Údaráis Áitiúil atá beartaithe de chuid an údaráis áitiúil, atreoruithe pleanála, maoiniú deontas, comhaid foraoiseachta agus Toilithe ón Aire.

Lean an tOifigeach Oidhreacht ar aghaidh ag obair le grúpaí pobail agus le daoine aonair agus chuidigh sé le ceithre ghrúpa oidhreacht áitiúla iarratais a chur isteach ar an gCiste Deontas Pobail le 12 mhí anuas. Thug an fhoireann tacaíocht don Chomhairle Oidhreacht le linn Sheachtain na hOidhreacht i mí Lúnasa agus bhí 43 imeacht ar siúl ar fud Chathair agus Chontae Luimnigh.

Bronnadh €31,907 faoi dheontais Oidhreacht Pobail do thionscadail Luimnigh, lena n-áirítear conair digiteach Eas Géitine, a dearadh chun rochtain fhíorúil a sholáthar ar shuíomhanna go háirithe dóibh siúd faoi mhíchumas.

Ceardlann phoiblí Sheachtain na hOidhreacht, Mainistir na Féile

Tar éis iarratas a dhéanamh chuig an gComhairle Oidhreacht faoin gCiste Maoirseachta Oidhreacht, fuair Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maoiniú chun sraith léachtaí cúig pháirt a reáchtáil maidir le hoidhreacht thógtha, seandálaíochta agus nádúrtha Inbhear na Sionainne a seachadadh le linn Mheán Fómhair agus Dheireadh Fómhair. Reáchtáladh an chéad chruinniú de Líonra Cartlainne Pobail na hÉireann i Luimneach i mí na Samhna. Spreagann agus tacaíonn an tionscnamh seo, a bhunaigh Ard-Mhúsaem na hÉireann i gcomhpháirtíocht le hOifig Oidhreacht na n-údarás áitiúil, le pobail a stair agus a n-oidhreacht áitiúil a bhailiú agus a roinnt ar líne.

CAOMHANTAIS

Maidir le Bainistíocht Forbartha, chuir an Rannóg Caomhantais na nithe seo a leanas i gcrích:

- Eisíodh 180 tuarascáil maidir le hatheorú pleanála
- Cinneadh 26 iarratas ar Dhearbhú faoi Alt 57
- Eisíodh Dearbhú amháin faoi Alt 59

Riar Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh deontais arbh fhiú €354,887.55 san iomlán iad faoin Scéim Infheistíochta san Oidhreacht Thógtha 2025 agus faoin Scéim um Fhoirgnimh Ceann Tuí Stairiúla 2025. Seoladh an Scéim Infheistíochta san Oidhreacht Thógtha (B.H.I.S.), Scéim Infheistíochta san Oidhreacht Thógtha – Foirgnimh Ceann Tuí Stairiúla (BHIS-HTB) agus scéimeanna maoinithe deontais an Chiste um Struchtúir Stairiúla do 2026 agus reáchtáladh tráthnóna faisnéise poiblí d'iarratasóirí ionchasacha.

Sheol an fhoireann Chaomhnaithe dhá Chonair Siúlóide na nIontas, i gcomhar leis an bhFardal Náisiúnta um Oidhreacht Ailtireachta, ag ceiliúradh oidhreacht ailtireachta éagsúil na gCeantar Caomhnaithe Ailtireachta i bhFaing agus sa Chaisleán Nua.

Dearadh, soláthraíodh agus críochnaíodh oibreacha chun timpeallacht Shéadchomhartha an tSáirséalaigh ag Plás na hArdeaglaise a fheabhsú. Maoiníodh an tionscadal seo trí Chlár an Mhéara.

Seoladh Rian Siúlóid na nIontas, Faing

I mí na Bealtaine, chomhordaigh an fhoireann Clinic Caomhantais a bhí dírithe ar úinéirí tí laistigh de limistéar Sheoirseach Luimnigh. Reáchtáil beirt shainchomhairleoirí Caomhnaithe cruinnithe duine le duine saor in aisce le húnéirí tí chun comhairle a thabhairt faoi thionscadail chaomhnaithe agus deisiúcháin a d'fhéadfadh a bheith ann dá dtithe stairiúla. Cuireadh an tionscnamh i bhfeidhm le maoiniú ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht.

Tar éis próiseas reachtúil, cuireadh 35-39 Sráid Niocláis (Suíomh an Teallaigh) le Taifead ar Dhéanmhais Chosanta.

Séadchomhartha an tSáirséalaigh, Plás na hArdeaglaise roimh oibreacha caomhnaithe

Séadchomhartha an tSáirséalaigh, Plás na hArdeaglaise agus oibreacha caomhnaithe curtha i gcrích

Chomhoibrigh an fhoireann Chaomhnaithe le clár Fhondúireacht Ailtireachta na hÉireann ‘Saol Nua, Seanfhoirgnimh’ i Luimneach. I measc na rudaí a chuir an fhoireann leis an gclár, bhí turas siúlóide treoraithe ina ndearnadh iniúchadh ar an réimse tíopeolaíochtaí tógála laistigh de Newtown Pery, agus seachadadh seimineár faisnéise ar dheiseanna maoinithe deontais d’fhoirgnimh stairiúla.

Leanadh den obair ar dhigitiú breis agus 24 bliain de chomhaid chaomhnaithe. Rinneadh 83% de chomhaid a bhain le Ceantar Cathrach Luimnigh a dhigitiú faoi dheireadh na bliana.

SEANDÁLAÍOCHT

Rinne Seandálaí an Údarás Áitiúil ionadaíocht ar an gcomhairle ag roinnt imeachtaí i rith 2025. Ina measc bhí:

- cur i láthair ag Siompóisiam na Seirbhíse Náisiúnta um Oidhreacht Thógtha: ‘Ómós Áite’ maidir leis an Tírdhreach uirbeach
- cur i láthair ag Seimineár Atlas Bailte Stairiúla na hÉireann/ Lónra Bailte Múrtha na hÉireann ag Acadamh Ríoga na hÉireann, Baile Átha Cliath
- cur i láthair ag Lónra Bailte Múrtha na hÉireann i gCill Chainnigh;
- rannpháirtíocht i gceardlann an Phlean Oiriúnaithe Earnála um Athrú Aeráide 2025-2030
- rannpháirtíocht mar bhall de Lónra Seandálaithe na nÚdarás Áitiúil, i Seimineár Gairmithe Oidhreachta na nÚdarás Áitiúil
- léacht ICOMOS (An Chomhairle Idirnáisiúnta um Shéadchomharthaí agus Shuíomhanna) (Éire) a thabhairt i gcomhpháirt le hOllscoil Bradford ar an Tionscadal Oidhreachta Amharcléirithe do Dhoire-Cill Mocheallóg-Bradford. Maoiníodh an tionscadal seo ag Comhoibriú idir an Ríocht Aontaithe agus Éire sna Daonnachtaí Digiteacha de chuid na Comhairle um Thaighde sna hEalaíona agus sna Daonnachtaí. Rinne Seandálaí na nÚdarás Áitiúil ionadaíocht ar son an Údarás Áitiúil agus chuir sé le hábhar a bhain le Cill Mocheallóg sa tionscadal seo, a seoladh i mí na Samhna.

Chabhraigh Seandálaí na nÚdarás Áitiúil le himeacht Damhsa ar Bhallaí Luimnigh a eagrú mar chuid de Sheachtain Oidhreachta 2025 agus scríobh sé script Chill Mocheallóg d’eagrán geimhridh na sraithe Treorach Oidhreachta de chuid Seandálaíochta Éireann.

D’éirigh le Seandálaí na nÚdarás Áitiúil iarratas a dhéanamh ar thrí Dheontas ó Chiste na Séadchomharthaí Pobail le haghaidh oibreacha caipitil ag Eaglais Mheánaoiseach an Ghallbhaile (€100,000), agus iad a bhainistiú agus a tharraingt anuas; bainistíocht caomhnaithe ag Eaglais Mheánaoiseach Ghleann Fhógra (€21,000), agus feabhsú an bhonneagair rochtana/soláthar léirmhínte ag Teach Túir an Bhaile Nua, Brú Rí (€30,000). Ina theannta sin, riaradh scéim chaipitil eile de chuid Chiste na Séadchomharthaí Pobail i gCaisleán Chromadh (€100,000).

Rinne Seandálaí na nÚdarás Áitiúil iarratas ar Dheontas ó Chiste Caipitil Lónra na mBailte Múrtha in Éirinn (€40,000) le haghaidh oibreacha Chéim 2 ar Bhalla Chathair Luimnigh ar Bhóthar na nOileán, rinne sé é a bhainistiú agus tharraing sé anuas é.

Oibríonn Ciste na Séadchomharthaí Pobail ar siúl ar Eaglais Mheánaoiseach an Ghallbhaile

BAINISTÍOCHT TIONSCADAIL CHORN RYDER

Is é ról fhoireann Bainistíochta Tionscadal Chorn Ryder na Comhairle ná oibriú leis an Roinn Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt, le páirtithe leasmhara rialtais agus le Corn Ryder na hEorpa (RCE) chun pleanáil a dhéanamh do sheachadadh

Toscaireacht na Comhairle ag bronnadh an amasán ag Corn Ryder 2025

Chorn Ryder 2027 ag ionad gailf Adare Manor i Luimneach. Is é sainchúram na Comhairle faoin socrú leis an rialtas:

- Uasghrádú ar bhóithre san ionad imeachta agus timpeall air
- Láithreáin Pháirceála agus Taistil do 25,000 spás carrchlóis
- Seirbhísí éigeandála, lena n-áirítear seirbhísí dóiteáin agus cosanta sibhialta
- Ceadúnais, toilithe agus imreítigh don imeacht
- Comharthaíocht Chomharthaí Teachtaireachta Athraitheacha (VMS)
- Ionaid choimhdeacha a dhaingniú

Bhí ionadaíocht ghníomhach ag an gComhairle ar an struchtúr rialachais um bhainistiú imeachtaí lena n-áirítear Grúpa Stiúrtha Náisiúnta an Rialtais agus Grúpa Príomhpháirtithe leasmhara Náisiúnta a mhúnláionn príomhchinntí ar an imeacht. I measc na ngrúpaí oibre eile ar ghlac an Chomhairle páirt ghníomhach iontu, tá grúpaí a bhaineann le hiompar agus soghluaisteacht, sábháilteacht agus slándáil, rannpháirtíocht an phobail, margaíocht, cumarsáid, etc.

I measc na n-aschur in 2025 tá:

- Ceadúnas imeachta a deonaíodh i mí Iúil 2025
- Lorgaire tionscadail i bhfeidhm do gach tionscadal de chuid na Comhairle a mbíonn tionchar acu ar an imeacht
- Nuashonruithe rialta don rialtas ar dhul chun cinn Sheachbhóthar Áth Dara
- Pleanáil do sheirbhís Páirceála agus Taistil mar chuid lárnach den phlean iompair imeachta
- Cur i láthair don Roinn Spóirt ar roghanna ionaid choimhdeacha i Luimneach lena n-áirítear seisiún grianghraf agus preasagallamh Year To Go Captains Deireadh Fómhair 2026, dinnéar mór i Meán Fómhair 2027 agus limistéar lucht leanúna sa chathair Meán Fómhair 2027
- Ceannaireacht ar an idirchaidreamh rannpháirtíochta pobail in Áth Dara le Corn Ryder na hEorpa agus leis na príomhpháirtithe leasmhara eile, lena n-áirítear scoileanna agus séipéil go dtí seo
- Cuireadh comhartha ar Chorn Ryder na hEorpa chuig na grúpaí deonacha pobail ar fad i Luimneach i dtéarmaí earcaíochta don chlár deonach
- Clár gailf a phleanáil do Luimneach le Galf Éireann agus Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh chun scoileanna, coláistí, clubanna agus grúpaí pobail a chuimsiú
- Faisnéis a mhalartú le RCE maidir le comhthéacs na gníomhaíochta ar son na haeráide i Luimneach sular cuireadh plan inbhuanaitheachta i bhfeidhm don imeacht.
- Glacadh páirt i gclár breathnóirí páirtithe leasmhara rialtais do Chorn Ryder 2025 in Bethpage Black, Nua-Eabhrac
- Rinne sé ionadaíocht ar Luimneach/Éire ag seastán Thurasóireacht Éireann ag Bethpage Black a raibh an líon is mó cuairteanna aige
- Gníomhachtaí Chorn Ryder 2027 le meirgí, bratacha agus liathróid gailf ollmhór i lár na cathrach, Áth Dara agus Baile an Fhaoitigh
- Treochomharthaíocht nua suiteáilte in Áth Dara agus i mBaile an Fhaoitigh a léiríonn na sráidbhailte mar óstaigh ar an gcéad Chorn Ryder eile
- Thacaigh sé le pobal Áth Dara agus iad ag ceiliúradh bronnadh an amasán ó Nua Eabhrac go Mainéar Áth Dara, Luimneach ar an 28 Meán Fómhair
- Luimneach a Mhargú - ionadaíocht ag Luimneach ar Ghrúpa Oibre Margaíochta na nImeachtaí. A chinntiú go raibh Luimneach le feiceáil in ábhair bholscaireachta a choimisiúnaigh Turasóireacht Éireann le Corn Ryder na hEorpa ar nós an fhógra físe a craoladh ar Sky Sports le linn ócáid Chorn Ryder i Nua-Eabhrac

- D'oibrigh sé le Margaíocht agus Cumarsáid ar leathaná gailf nua ar www.limerick.ie agus ar lógó a fhorbairt Ghalf Luimnigh
- Glacadh páirt sa chlár Nationwide maidir le hullmhúch do Chorn Ryder 2027 a craoladh i mí Dheireadh Fómh
- Pleanáil don chaoi a ndéanfar Luimneach a bheochar 2026 agus 2027 lena n-áirítear bratacha, meirgí, liathr gailf ollmhóra, soilsiú, féilte agus imeachtaí i gcath bailte agus sráidbhailte Luimnigh
- Idirchaidreamh a dhéanamh le Corn Ryder na hEo maidir leis na deiseanna gnó atá ar fáil do sholáthrai Luimnigh
- Infheistíocht a chinntiú do roinnt príomhthionscail chaipitil i Luimneach
- Eolas a thabhairt d'ionadaithe tofa faoin imeacht i rith bliana ag cruinnithe agus trí ríomhphost
- Cur i láthair ar ról Luimnigh san imeacht do Chomhlach Éireann, Comhlachas Rialtas Áitiúil na hÉireann (CRÁ Comhdháil Place Race, Cathair Thairseach Shlí Atlantaigh Fhiáin (WAW) agus do thoscaireachtaí Savannah agus ón bPortaingéil

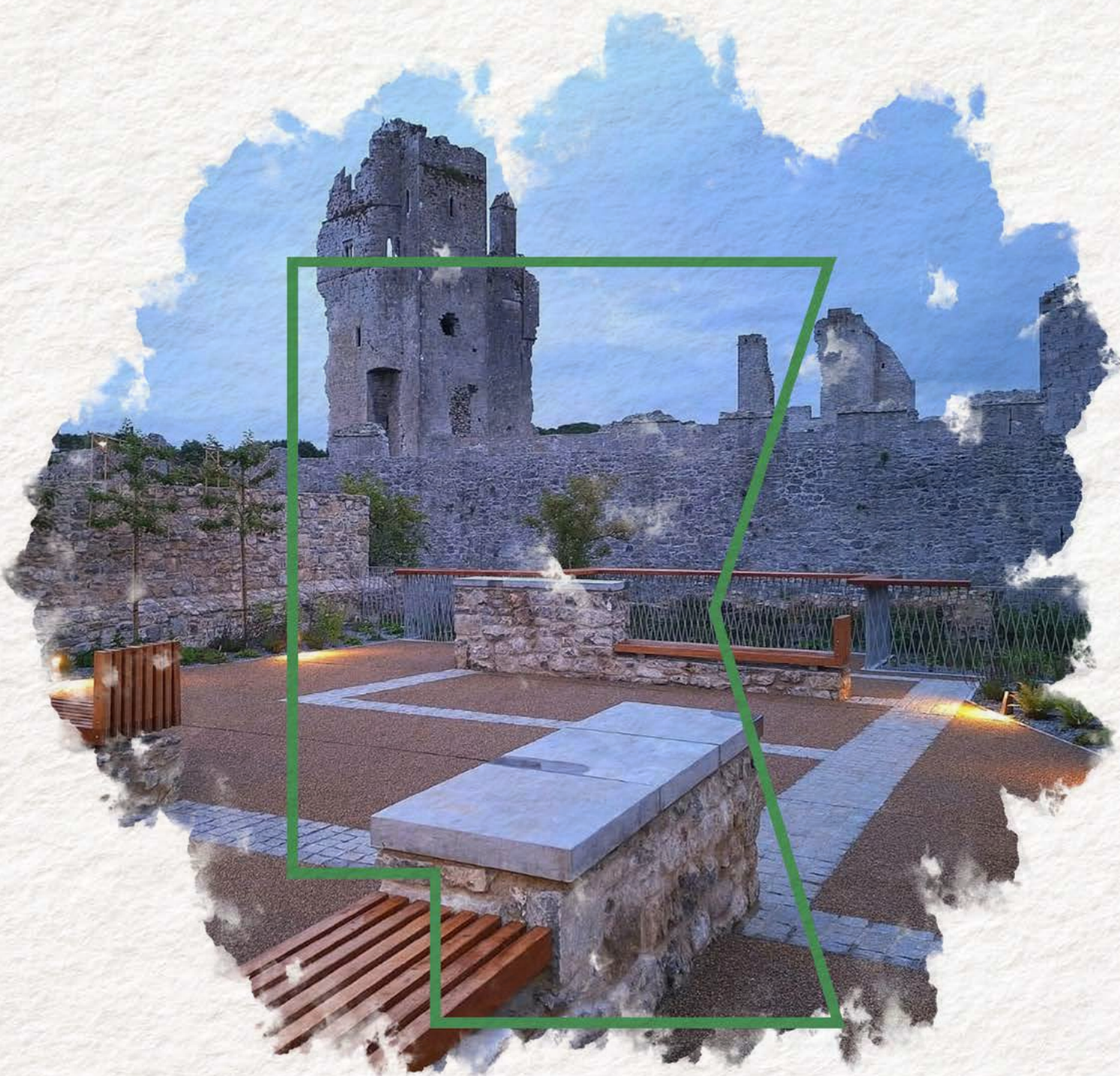

Ag bronnadh an amasán ó Nua Eabhrac go ceiliúradh Áth Dara, Sráidbhail Áth Dara

Leanfaidh an Chomhairle ar aghaidh ag tacú le leasair Luimnigh maidir le hiompar a bhaineann le himeach margaíocht, cumarsáid, féilte agus imeachtaí, Áth Dara r phobal óstach, Luimneach mar cheann scríbe óstach, c phobail, inbhuanaitheacht, deiseanna gnó, maoiniú a oidhreacht.

Ag bronnadh an amasán ó Nua Eabhrac go ceiliúradh Áth Dara, Caisleán Luimnigh

ATHGHINIÚINT, POBAL, SPÓRT
AGUS FORBAIRT TUAITHE

ATHGHINIÚINT, POBAL, SPÓRT AGUS FORBAIRT TUAITHE

ATHGHINIÚINT

ATHGHINIÚINT FHISICIÚIL

Is é aidhm iomlán Athghiniúint Luimnigh ná pobail shábháilte agus inbhuanaithe lán le deiseanna a chruthú ina bhfuil cáilíocht mhaith na beatha ag daoine de gach aois, teach deas acu, fonn mórtais acu as a bpobail atá imeasctha go hiomlán le saol sóisialta, geilleagrach agus cultúrtha Luimnigh. Tá Plean Forfheidhmithe Chreat Athghiniúna Luimnigh (PFCAL) mar bhonn agus mar thaca ag an gClár Athghiniúna, a seoladh in 2013 agus a thug breac-chuntas ar chlár ilbhliantúil 10 mbliana do na ceantair Mhaigh Rois, Pháirc Mhuire, Southill, agus Béal Átha na Cora (Weston). Tá obair faoin PFCAL maoinithe ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (RTRÁO) agus seachtadhar thar thrí cholún:

- Fisiciúil
- Eacnamaíoch
- Sóisialta

Leanann RTRÁO air ag tacú leis an gClár Athghiniúna trí thionscadail chaipitiúla a mhaoiniú agus tríd an gCiste Idirghabhála Eacnamaíoch agus Sóisialta (CIES). Leanann tionscadail fhisiciúla ar aghaidh trí leithdháiltí buiséadacha bliantúla bunaithe ar aighneachtaí tionscadail chaipitil aonair. I mí na Bealtaine 2025, chuir an RTRÁO Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ar an eolas faoi thacaíocht leanúnach an Chiste Idirghabhála Eacnamaíoch agus Sóisialta go dtí 2028, cé gur ar bhonn laghdaithe é.

FORBAIRTÍ TITHÍOCHTA NUA

Conarthaí tithíochta a tugadh chun críche in 2025:

- **Páirc an Teampaill Céim 2 (26 aonad), Páirc Dhonnchaidh Uí Mháille, Southill** – críochnaithe i mí na Nollag
- **Inlíonadh Luimnigh (10 n-aonad), Páirc Delmege agus Bailtíní Uí Artagáin, Maigh Rois** – críochnaithe i mí na Nollag

Conarthaí tithíochta a bronnadh / á dtógáil in 2025:

- **Inlíonadh Luimnigh (16 aonad), Páirc Carew, Southill** – leanadh leis an tógáil

Tionscadail tithíochta ag an gcéim deartha in 2025:

- **Páirc Mhic Cosgair Céim 2 (22 aonad), Maigh Rois** – fuair sé faomhadh Chuid 8 i mí na Nollag
- **Gairdíní Pineview, Maigh Rois** – ag ullmhú iarratas Chuid 8 idir lámha.

- Tá Faomhadh Céim 1 na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (RTRÁO) á fháil ag an Stiúrthóireacht chun seachadadh **scéime inlíonta 27 aonad, Páirc Mhuire** a chur chun cinn.
- Eisíodh faomhadh Chéim 1 i mí Dheireadh Fómhair do **scéim inlíonta 93 aonad ag Ascaill an Choláiste, Maigh Rois** agus tairiscint a eisíodh i mí na Nollag d'fhoireann deartha chomhtháite chun an dearadh agus an comhairliúchán poiblí gaolmhar a chur chun cinn.
- Cuireadh breithmheas caipitil do **scéim inlíonta 20 aonad i bPáirc Carew** faoi bhráid an RTRÁO i mí Iúil.

Athchóirithe Tithíochta

- **Oibreacha Athchóirithe Suntasacha**
 - Críochnaíodh 6 aonad i bPáirc Mhuire, aonad amháin i Maigh Rois, 2 aonad i mBéal Átha na Cora (Weston) agus 3 aonad i Southill
 - Ag deireadh 2025, bhí 2 athchóiriú mhóra ar siúl i bPáirc Mhuire agus i mBéal Átha na Cora (Weston)
 - Aighneacht maidir le Faomhadh Aonchéime le haghaidh athchóiriú mór ar 7 n-aonad a eisíodh chuig an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht
 - Iarratas faoi Chuid 8 ar siúl maidir le hathrú úsáide agus athchóiriú mór ar 3 aonad tréigthe i bPáirc Mhuire a ullmhú chun freastal ar athlonnú Barnardos ó Shráid an Easpaig
- **Oibreacha Athchóirithe Beaga**
 - Athchóiríodh 12 theach in 2025 – leithdháileadh iad ar fad
 - Faomhadh Chéim 3 faighte do sheacht réadmhaoin agus tá próiseas tairisceana ar siúl trí ríomhthairiscintí.

Uasghráduithe Teirmeacha

Conarthaí Uasghrádaithe Teirmeach a críochnaíodh in 2025:

- **Conradh Uasghrádaithe Teirmeach Uimh. 121, Maigh Rois (48 aonad)** - oibreacha críochnaithe.

Conarthaí Uasghrádaithe Theirmigh a bronnadh / á dtógáil in 2025:

- **Conradh Uasghrádaithe Teirmeach Uimh. 123, Southill (52 aonad)** - obair ar lean
- **Conradh Uasghrádaithe Teirmeach Uimh. 125, Páirc Mhuire (26 aonad)** - obair ar lean
- **Conradh Uasghrádaithe Teirmeach Uimh. 126, Southill (53 aonad)** - aimsiú fabhtanna ar siúl
- **Conradh Uasghrádaithe Teirmeach Uimh. 128/129, Páirc Mhuire (25 aonad)** - obair ar lean
- **Conradh Uasghrádaithe Teirmeach Uimh. 131B (16 aonad)** - cuireadh tús le hoibreacha

Conarthaí Uasghrádaithe Theirmigh ag an gcéim réamhthógála in 2025:

- **Conradh Uasghrádaithe Teirmeach Uimh. 131A (29 aonad)** - conradh bronnta

Conarthaí Uasghrádaithe Theirmigh ag an gcéim dheartha in

2025:

- **Conradh Uasghrádaithe Teirmeach Uimh. 130** – athruithe ar scóip chun ailíniú le tithíocht inlfionta atá beartaithe ag Gairdíní Pineview, Maigh Rois

Scartáil

Rinneadh sé scartáil straitéiseach in 2025 chun forbairt nua agus pobail níos sábháilte a éascú. Rinneadh na sé scartáil ar fad i bPáirc Uí Mháille, Southill.

Nascacht agus Bonneagar na Ríochta Poiblí

I measc na scéimeanna a cuireadh chun cinn in 2025 bhí:

- Thionscadal Nascachta an Taobh Theas – Lean comhairleoirí lena ngníomhaíochtaí maidir le dearadh mionsonraithe na scéime feadh an taobh theas de Bhóthar Childers, idir Timpealláin Bhóthar Bhaile an Róistigh agus Bhóthar Chill Mocheallóg.
- Uasghrádú Ascaill Mhaigh Rois – Lean Comhairleoirí ar aghaidh lena ngníomhaíochtaí maidir le dearadh mionsonraithe na scéime idir Gairdíní Pineview agus Eaglais Corpus Christi, Maigh Rois.
- Ascaill na hOllscoile – leanadh le hathbhreithniú ar roghanna ailínithe féideartha tar éis comhairliúcháin phoiblí roimhe seo

Bonneagar Sóisialta agus Pobail

Leanadh ar aghaidh le pobail a fheabhsú trí thionscadail bhonneagair phobail a sholáthar, lena n-áirítear:

Spás Súgartha Southill agus an Tírdhreach Gaolmhar

Reáchtáladh oscailt oifigiúil Spás Súgartha Southill agus an Tírdhreach Gaolmhar ar an 11 Iúil.

Arna sheoladh ag an bPríomhchomhairleoir, an Comhairleoir Catherine Slattery, is ceiliúradh é an Spás Súgartha ar spiorad pobail, cruthaitheacht agus nasc, atá deartha chun áthas a chur ar theaghlaigh agus ar leanaí do na glúnta atá le teacht.

Ón tús, bhí an Stiúrthóireacht Athghiniúna, Pobail, Spóirt agus Forbartha Tuaithe ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, tiomanta do shaoráid bhríomhar agus chuimsitheach a chruthú do gach cónaitheoir. Tá spás súgartha nádúrtha, áit súgartha sainithe do leanaí beaga, spásanna cruinnithe agus limistéar tírdhreachaithe ar ardchaighdeán curtha ar fáil ag an tionscadal i gcroílár an phobail.

Tháinig an maoiniú chuige seo ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, faoi Phlean Forfheidhmithe Chreat Athghiniúna Luimnigh.

Bhí Ailtirí Feeney McMahon i gceannas ar an bhFoireann Dearaidh Chomhtháite don tionscadal seo a chuimsigh rannpháirtíocht fhairsing pobail agus páirtithe leasmhara. Tugadh faoin gcomhairliúchán le príomhpháirtithe leasmhara ar bhealach comhoibritheach, agus mar thoradh air sin, soláthraíodh bonneagar pobail a raibh géarghá leis in áit a chomhlánaigh an soláthar dlúth seirbhísí laistigh de Southill.

Thóg an comhlacht McSweeney Sports Surfaces, atá lonnaithe i Luimneach, an Spás Súgartha, lena n-áirítear fálú lomán agus lomáin súgartha nádúrtha a fuarthas ó Pháirc Foraoise na Cora i gContae Luimnigh.

Tugann an Chomhairle aitheantas don rannchuidiú ollmhór a rinne Mol Southill, Cumann Áitritheoirí Southill agus Coiste na mBailte Slachtmhara, Ionad Acmhainní Teaghlaigh Southill, Fiontraíocht Pobail Tait agus Club Iarscoile Southill maidir le maoiniú agus daonchumhacht a chur ar fáil chun cur na leapacha bláthanna ardaithe a chur i gcrích mar ullmhúchán don oscailt. Bhí an tAthair John Walsh, Sagart Paróiste Eaglais ár dTeaghlaigh Naofa, Southill i láthair freisin chun an ceantar a bheannú.

Ionad Pobail Oileán an Rí

Chuir Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh iarratas faoi Chuid 8 isteach chun síneadh agus athchóiriú a dhéanamh ar fhoirgneamh aonstóir Ionad Óige agus Pobail Oileán an Rí atá ann cheana féin. I measc na bpleananna tá athruithe agus síntí ar an bhfoirgneamh atá ann cheana féin (232 méadar cearnach), lena n-áirítear stór breise ar leibhéal an chéad urláir agus struchtúr nua dín.

Cuimseofar san achar urláir leathnaithe foirgnimh 911 méadar cearnach (oll-achar urláir inmheánach) ar leibhéal urlár na talún: caifé pobail agus limistéar freastalaithe, halla spóirt ilchuspóireach, lóistín oifige agus seomra cruinnithe/oiliúna, agus ar leibhéal an chéad urláir tuilleadh lóistín oifige agus seomra cruinnithe/oiliúna chomh maith le spásanna leithris, cúrsaíochta, stórála agus plandaí coimhdeacha ag urlár na talún agus an chéad urláir araon.

Cuimsíonn an togra oibreacha fearainn phoiblí ag Plás Verdant ina bhfuil meascán de limistéir tírdhreachaithe bhoga agus chrúa.

Forbraíodh an togra i ndlúthchomhar leis an bPobal agus le Grúpa Oibre Ionad Pobail Oileán an Rí.

Athbhunú agus Athchóiriú Fhíonlann Turner, Teach an Chnoic Theas

Lean an Stiúrthóireacht um Athghiniúint, Pobal, Spóirt agus Forbairt Tuaithe ag cur Athbhunú agus athchóiriú Turner Vinery, Teach an Chnoic Theas chun cinn.

Páirc Naomh Muire, Limistéar Cluichí Ilúsáide

Chuir Cathair agus Comhairle Luimnigh Cuid 8 isteach do Limistéar Cluichí Ilúsáide (250 méadar cearnach) nua lastuaidh d'fhoirgneamh an ionaid phobail agus tadhlaigh leis an gclós súgartha atá ann cheana féin ar Shráid Naomh Ita i mí na Nollag 2025.

An Plás Úrghlas

I mí Dheireadh Fómhair, fuair an Stiúrthóireacht faomhadh RTRÁO Céim 1 chun Oibreacha Réimse Poiblí a chur chun cinn ag Plás Úrghlas, Páirc Naomh Muire, Luimneach.

Limistéar Cluichí Ilúsáide Southill

Cheap an Stiúrthóireacht Foireann Dearaidh Chomhtháite faoi stiúir ailtire le haghaidh seirbhísí maidir le Limistéar Cluichí Ilúsáide (MUGA) a sheachadadh ag Mol Southill, Radharc Dharacha an Chaisleáin, Southill, Luimneach.

Tá MUGA Southill mar chuid de straitéis il-láithreáin chun áiseanna buana seirbhíse pobail, spóirt agus óige a sholáthar do cheantar Southill, ar a dtugtar 'Ionad Óige Comhtháite Southill'.

Chuir an Stiúrthóireacht ceapachán Dearaidh Chomhtháite faoi stiúir Ailtire chun cinn chun Campas Comhtháite Óige agus Oideachas, Bóthar Chill Mocheallóg, a thabhairt go Cuid 8.

Campas Comhtháite Spóirt agus Oideachais

Tá Campas Comhtháite Spóirt agus Oideachais, Bóthar Chill Mocheallóg, mar chuid de straitéis il-láithreáin chun áiseanna buana seirbhíse pobail, spóirt agus óige a sholáthar do cheantar Southill, ar a dtugtar 'Ionad Óige Comhtháite Southill'. Samhlaítear go bhfeidhmeoidh Campas Comhtháite Spóirt agus Oideachais, Bóthar Chill Mocheallóg, mar phríomhais áineasa sa cheantar, ag soláthar rochtain phobail ar áiseanna spóirt laistigh agus lasmuigh araon.

Feictear sa phlean atá beartaithe do láithreáin an champais 3 pháirc imeartha, balla iománaíochta agus cosán siúil/ reatha comhtháite sna tailte.

Ionad Eachaí

Lean an Stiúrthóireacht Athghiniúna ag lorg maoiniú meaitseála don tionscadal de réir cheadú Céim 1 ón RTRAO.

Cúirt Thaobh na Gréine, Páirc Carew

Rinneadh oibreacha feabhsúcháin éagsúla ar an réimse poiblí a chuimsíonn laghdú ar airde bhalla agus nasc tréscailteachta chun tréscailteacht a mhéadú idir Cúirt Thaobh na Gréine agus Cúirt an Fhia/Bealach na Plásóige.

Acadamh Dornálaíochta an Deiscirt

Athosclaíodh Acadamh Dornálaíochta an Taobh ó Dheas go hoifigiúil ag an Aire Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt, Patrick O'Donovan TD, i mí an Mheithimh 2025 tar éis infheistíocht de bhreis is €430,000 chun áiseanna an Chlub a uasghrádú.

Rinneadh athchóiriú fairsing ar an áis sa tionscadal atá suite in Eastát Tionsclaíochta na Gallmhóna. Rinne Stiúrthóireacht Athghiniúna, Pobail, Spóirt agus Forbairt Tuaithe Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh comhordú ar na hoibreacha le gnólachtaí áitiúla Carr Architects atá i gceannas ar an bhfoireann deartha agus ar an gconraitheoir PBC Ltd. a chríochnaigh na hoibreacha in 2024. Trí dheighilt a bhaint ar an láthair, osclaíodh spás suntasach, rud a cheadaigh an dara fáinne dornálaíochta a shuiteáil agus limistéar oiliúna a théann leis. Comhlánaíonn córas teasa nua, doirse éigeandála agus soilsiú an foirgneamh agus cuireann uasghrádú ar limistéar an tseomra feistis agus bloic leithris áiseanna feabhsaithe ar fáil do dhornálaithe, d'oiliúnóirí agus do chuairteoirí.

Síneadh le Club Rugbaí Thuamhan (RFC)

Chuir an Stiúrthóireacht um Athghiniúint, Pobail, Spóirt agus Forbairt Tuaithe tús le hoibreacha i mí Mheán Fómhair i gcomhpháirtíocht le RFC Thuamhan chun tailte reatha an chlub i Maigh Rois a leathnú, rud a réitíonn an bealach d'áiseanna uasghrádaithe i bPáirc Mhic Gearailt chun tacú le ballraíocht an chlub atá ag fás.

An searmanas oifigiúil chun tús a chur leis an obair tógála ar an 17 Meán Fómhair, nuair a tháinig ionadaithe ó Martin's Construction, baill de RFC Thuamhan agus foireann LCCC le chéile leis an gComhairleoir Frankie Daly agus le Méara Luimnigh, John Moran, chun tionscadal leathnaithe RFC Thuamhan a sheoladh

Lean Martins Construction Ltd leis na hoibreacha atá maoinithe ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, faoi chlár oibre Phlean Forfheidhmithe Chreat Athghiniúna Luimnigh, in 2026.

Éascóidh an talamh breise páirc rugbaí lánmhéide a sholáthar, de réir riachtanais Aontas Rugbaí Peile na hÉireann (IRFU), agus limistéar oiliúna breise. Cuimsíonn na hoibreacha teorainn nua a thógáil leis an limistéar sínte, balla teorann atá ann cheana a leagan, cosáin agus céimeanna gaolmhara, draenáil bhréan agus atreoruithe fónais. Táthar ag súil go gcríochnófar na hoibreacha i Ráithe 1 in 2026.

Tá baill óga de RFC Thuamhan ag tacú le tionscadal páirce nua an Chlub

ATHGHINIÚINT EACNAMAÍOCH

Tá an Straitéis Forbartha Geilleagraí d'Athnuachan dírithe ar roinnt príomhchuspóirí a sholáthar:

Fás acmhainne áitiúil a chinntiú trí oiliúint earnála dírithe agus deiseanna fostaíochta a sholáthar;

Cultúr de nuálaíocht shóisialta agus d'fhiontar sóisialta a chothú sna réimsí chomh maith le clár idirghabhála chun fiontair phobail agus bheaga a tharraingt, a thacú agus a fhás;

Infheistíocht isteach i gCathair Luimnigh agus sna ceantair Athnuachana a tharraingt ó na hearnálacha poiblí agus príobháideacha a spreagann gníomhaíocht gheilleagrach bhreise.

For-rochtana go Fostaíocht

Tionscnamh is ea an Clár For-rochtana go Fostaíocht atá á stiúradh ag an Stiúrthóireacht Athghiniúna, Pobail, Spóirt & Forbartha Tuaithe. Is é cuspóir na straitéise ná aghaidh a thabhairt ar an dífhostaíocht agus an mhíbhuntáiste laistigh de phobail Athghiniúna Luimnigh.

Tá an Clár For-rochtana go Fostaíocht á stiúradh ag an gComhordaitheoir Fostaíochta agus á chur i bhfeidhm ag foireann tionscadail ilpháirtithe leasmhara, lena n-áirítear Bord Oideachais agus Oiliúna Luimnigh agus an Chláir (BOOLC), An Roinn Coimirce Sóisialaí, Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne (OTS), Comhpháirtíocht Chathair Luimnigh, Comhpháirtíocht Forbartha Fiontraíochta Luimnigh (LEDP), ionadaithe Pobail agus Tionscail.

Déanfar an cur chuige seirbhíse comhtháite a sheachadadh trí thrí aidhm straitéiseacha:

- Forbairt Clár Meantóireachta Pobail: Ag obair go díreach leis an bpobal áitiúil chun bacainní i leith fostaíochta a aithint agus a laghdú
- Comhordú agus Comhoibriú: Oiliúint, tionscal agus cuardaitheoirí poist a nascadh
- Rialachas agus Monatóireacht: Nuálaíocht agus forbairt leanúnach a chinntiú trí mhaoirseacht agus trí dhul chun cinn a rianú.

Cuid lárnach den chlár seo is ea ról na Meantóirí Pobail. Oibríonn siad leis na pobail chun tacaíocht chuimsitheach a sholáthar do dhaoine aonair rochtain a fháil ar bhreiseoidheachas agus ar dheiseanna fostaíochta. Is éard atá i gceist leis an bpróiseas réamhfhostaíochta duine-lárnach seo daoine aonair atá ag lorg fostaíochta a aithint agus a chinntiú go ndéantar céimeanna, ar bhonn cás ar chás, chun bacainní fostaíochta a laghdú. Áirítear gnóthachtáil oideachais ísil, oiliúint, scileanna scríbhneoireachta CV, easpa rochtana ar mhodh iompair ar phraghas réasúnta, saincheisteanna andúile, oiliúint le haghaidh ceadúnais thiomána nó easpa rochtana ar chúram leanaí, rochtain ar chuntas bainc/seoladh ríomhphoist, uimhir PSP nó easpa muiníne leis na bacainní sin.

Bíonn na Meantóirí Pobail i dteagmháil freisin leis na príomhpháirtithe leasmhara ar amhail Acadamh Oiliúna Tógáil Chathair Luimnigh agus Acadamh Óige Mhaigh Rois, atá ag éascú seachadadh oiliúna faoi stiúir an tionscail trí chlár BOOLC agus fostóirí. Chomh maith leis sin, d'oibrigh na meantóirí le OTS chun tacú le daoine aonair ina gClár Rochtana ar Phrintíseacht.

Ó bunaíodh é in 2021, ghlac 451 duine páirt sa Chlár For-rochtana go Fostaíocht. Chuaigh na rannpháirtithe i ngleic le deiseanna fostaíochta, oiliúna nó oideachais fhiúntacha ó thús an chlár. Bhí 15% de dhaoine i láthair ullamh don fhostaíocht, cabhraíodh le 21% de dhaoine dul i ngleic le hobair réamhfhorbartha, fuair 30% de dhaoine fostaíocht agus fuair 29% rochtain ar dheiseanna oiliúna agus oideachais. Níor fhág ach 5% de na rannpháirtithe an clár ó 2021 i leith, rud a chuireann rath na gclár in iúl.

Reáchtálann an Clár For-rochtana go Fostaíocht, i gcomhpháirtíocht le OTS agus BOOLC, sraith Aontaí Scileanna a thacaíonn le gach ceann de na ceantair Athghiniúna.

Aonach Scileanna For-rochtain ar Fhostaíocht an Taobh Theas

Aonach Gairmeacha Sóisearacha – Lena n-áirítear cuairteanna láithreáin ar Ghrúpa Eitlíochta an Atlantaigh

Go hiondúil, déantar na hAontaí Scileanna a óstáil in ionaid áitiúla a bhfuil rochtain éasca orthu, ag spreagadh rannpháirtíocht ó fhóistoirí áitiúla agus ó chónaitheoirí pobail thar gach aois chun teacht chuig an Aonach agus bualadh lena bhfóistoir féideartha amach anseo. Chuaigh os cionn 60 Fóistoir i dteagmháil leis an gclár go dtí seo agus fóistoirí nua ag teacht ar bord gach bliain. Ba bhliain thábhachtach í an bhliain seo freisin mar cuireadh daltaí na sraithe sinsearaí ó na hiar-bhunscoileanna sna ceantair athghiniúna san áireamh, ag tacú le feachtas mhéadaithe ar bhealaí gairme agus deiseanna fostaíochta agus ag neartú naisc chomhoibríocha le scoileanna áitiúla.

Aonach Gairmeacha Sóisearacha - cuairt láithreáin san áireamh

Tá dhá chuspóir ag an tionscnamh seo: leanaí ó na pobail athghiniúna, in éineacht lena dtuismitheoirí, a bheith rannpháirteach i bplé faoi dheiseanna fostaíochta amach anseo.

Cuireadh tús leis an gclár in 2023 le daltaí rang a sé ó scoil Corpus Christi, Maigh Rois agus Scoil Náisiúnta Mhuire agus a dtuismitheoirí ag freastal ar an imeacht i scoil Corpus Christi. D'fhreastail cúig chuideachta ar halla na scoile chun nádúr a gcuid oibre a léiriú, le seastáin idirghníomhacha le foireann Iarnród Éireann, Gléasanna Analógacha, Innealtóireacht Takumi Precision, Johnson & Johnson agus H&F Electrical.

I gCuid 2 d'Aonach Gairmeacha Sóisearacha, thug daltaí agus a dtuismitheoirí cuairt ar champais Analog Devices International agus Iarnród Éireann, chun léargas a fháil ar an timpeallacht oibre. I mí Aibreáin 2025, thug daltaí agus a dtuismitheoirí cuairt ar Innealtóireacht Takumi Precision, rud a neartaigh tuilleadh a dtuiscint ar scileanna san ionad oibre agus ar bhealaí gairme.

De réir mar a d'fhorbair an clár, chuaigh Eitlíocht an Atlantaigh i ngleic leis an tionscnamh chun tacú lena chuspóir nochtadh luath a sholáthar do dheiseanna fostaíochta. I mí na Nollag, éascaíodh cuairt láithreáin ar Eitlíocht an Atlantaigh, rud a thug léargas do dhailt ar na scileanna a theastaíonn san earnáil eitlíochta agus a leag béim ar bhealaí gairme féideartha amach anseo.

Cúrsa Oiliúna Riaracháin san Earnáil Phoiblí

I mí na Nollag 2025 seoladh Cúrsa Oiliúna Riaracháin

san Earnáil Phoiblí Leibhéal 5 Cáilíocht agus Cáilíochtaí Éireann (QQI), tionscnamh de chuid an Chláir For-rochtana go Fostaíocht a forbraíodh i gcomhpháirtíocht le Bord Oideachais agus Oiliúna Luimnigh agus an Chláir (BOOLC).

Tugann an clár 11 mhí lánmhaoinithe an t-eolas agus na scileanna praiticiúla atá riachtanach do ghairm bheatha i riarachán oifige laistigh den earnáil phoiblí do rannpháirtithe. Gheobhaidh foghlaimoirí taithí luachmhar ar thacaíocht riaracháin, scileanna TF agus digiteacha, áirithint, cumarsáid agus seirbhís do chustaiméirí – in éineacht le 14 seachtaine d'oiliúint ráthaithe ar an bpost le fostóirí rannpháirteacha san earnáil phoiblí, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, Ollscoil Luimnigh, Coláiste Mhuire gan Smál, Ollscoil Theicneolaíoch na Sionainne, An Roinn Coimirce Sóisialaí, Bord Oideachais agus Oiliúna Luimnigh agus an Chláir, agus Comhpháirtíocht Chathair Luimnigh.

Tacóidh críochnú rathúil an chúrsa seo le foghlaimoirí dul ar aghaidh chuig fostaíocht i ról riaracháin éagsúla laistigh den earnáil phoiblí nó leanúint lena n-aistear foghlama le deiseanna ardoideachais nó breisoideachais agus oiliúna.

ATHGHINIÚINT SHÓISIALTA

Faoi Phlean Forfheidhmithe Chreat Athghiniúna Luimnigh (PFCAL), is é an Ciste Idirghabhála Eacnamaíoch agus Sóisialta (CIES) an phríomhfheithicil chun aghaidh a thabhairt ar chuimsiú sóisialta agus eacnamaíoch sna limistéir athghiniúna. Seachadtar CIES ar bhonn bliantúil, faoi réir maoiniú ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht. Tacaíonn sé le forbairt tionscadal nuálach a líonann bearnaí seirbhíse agus beartais, agus cuireann sé bunmhaoiniú ar fáil do mhoil phobail sna limistéir athghiniúna. I gcomhréir le treoir ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (RTRÁO), tá an ciste ag éirí as an gciste faoi láthair agus leithdháileadh deiridh le seachadadh in 2028.

Tá glaonna CIES oscailte do thionscadail a chomhlíonann na cuspóirí faoin PFCAL. Cuirtear iarratais bhailí ar aghaidh lena mbreithniú chuig an nGrúpa Monatóireachta Comhairliúcháin Straitéiseach Áitiúil (GMCSÁ) agus a Fhochoistí. Socraítear tosaíochtaí an chiste gach bliain i gcomhar le fochoistí GMCSÁ. Déanann Painéal Measúnaithe Neamhspleách athbhreithniú ar an bpróiseas measúnaithe. Déanann an RTRÁO athbhreithniú agus faomhadh ar na deontais tar éis moltaí ón GMCSÁ.

Seachadtar athghiniúint shóisialta agus eacnamaíoch thar chúig théama i gClár Athghiniúna

Luimnigh, agus tugtar cuireadh d'iarratasóirí iarratais a chur isteach ar thionscadail a thagann faoi théama cuí. Mhaoinigh CIES 2025 112 tionscadal, arbh fhiú €2,018,906.00 iad. Ba iad seo a leanas na réimsí tosaíochta do CIES 2025:

- **Sábháilteacht & Forbairt Pobail:** Costais Reatha Ionad Pobail agus Tionscadail Chomhpháirtíochta

- **Oideachas agus Foghlaim:** Tacaíochtaí cuimsitheacha
- **Sláinte, Folláine agus Aosú Folláin:** Tacaíochtaí andúile lasmuigh d'uaireanta oibre agus pobailbhunaithe agus aonrú daoine scothaosta a laghdú
- **Infhostaitheacht agus Obair:** Réamhfhorbairt dhian agus idirghabháil luath
- **Teaghlaigh agus Óige i mBaol:** Rochtain ar sholáthar óige a leathnú

Soláthar Óige a Leathnú

Tá sonraí faoi na cuspóirí faoi gach téama ar fáil i bPlean Forfheidhmithe Chreat Athghiniúna Luimnigh (PFCAL). Tá sé mar aidhm ag CIES na cuspóirí seo a bhaint amach sna ceithre cheantar athghiniúna, eadhon Páirc Mhuire, Maigh Rois, Southill, agus Béal Átha na Cora (Weston), chomh maith le ceantair eile atá faoi An-mhíbhuntáiste agus Thar a bheith faoi Mhíbhuntáiste i gCathair Luimnigh mar a shainmhínítear faoin Innéacs Díothachta HP POBAL.

Oibríonn an fhoireann um athghiniúint shóisialta agus eacnamaíoch i ndlúthchomhar le heagraíochtaí cistithe agus le comhpháirtithe tionscadail chun a chinntiú go bhfuil tairbhe á baint as cur chuige comhordaithe maidir le soláthar seirbhíse. I measc na bpríomhpháirtithe gníomhaireachta tá Bord Oideachais agus Oiliúna Luimnigh agus an Chláir, TUSLA, an Roinn Coimirce Sóisialaí, agus FSS. Comhlánaíonn tionscadail dheonaithe cláir príomhshrutha, ag cothú cuimsiú eacnamaíoch agus sóisialta ar feadh an tsaoil trí sheirbhísí agus tacaíochtaí a sholáthar. Leithdháiltí do limistéir spriocdhírthe 2025 inar gá rochtain ar sheirbhísí a fheabhsú nó inar sainaithníodh riachtanas ar leith sna pobail.

Soláthar Óige a Leathnú

Ba phríomhthosaíocht do CIES 2025 ná rochtain ar sholáthar óige a mhéadú i gceantair faoi An-Mhíbhuntáiste agus Thar a bheith faoi Mhíbhuntáiste i Luimneach. Chuir iarratasóirí tionscadail isteach chun a gcuid tairiscintí tráthnóna agus deireadh seachtaine a leathnú, campaí saoire agus samhraidh a sholáthar, agus áirítear leo leanaí ar aois bunscoile nach bhfuil incháilithe do sholáthar príomhshrutha óige go fóill.

Cruthaíonn gníomhaíochtaí ar nós clubanna óige agus campaí spóirt deiseanna do dhaoine óga fás agus rathú, agus feidhmíonn oibrithe óige agus múinteoirí mar mheantóirí, eiseamláirí, agus daoine fásta iontaofa ar féidir leo fadhbanna a aithint sula dtagann siad chun cinn mar fhadhbanna. Cuireann gníomhaíochtaí a sheachadtar ar áitribh scoile san iarnóin le tinreamh leanaí agus daoine óga atá i mbaol. Coinníonn soláthar don aos óg daoine óga ar shiúl ó na sráideanna agus ó theacht na coireachta eagraithe freisin.

Bunaithe ar aiseolas ó sholáthraithe seirbhíse, meastar gur mhaoinigh CIES 2025 breis is 1,000 áit i gcampaí saoire agus samhraidh do dhaoine óga in aois bunscoile agus meánscoile, chomh maith le breis is 6,000 áit i ngníomhaíochtaí iarscoile agus deireadh seachtaine. As na háiteanna sin, bhí 5,000 acu do pháistí bunscoile.

Aghaidh a thabhairt ar an Uaigneas i measc Daoine Scothaosta

Cé gur fada ó tháinig deireadh leis an bpaindéim Covid, ach tá uaigneas méadaithe i measc daoine scothaosta ina éifeacht bhuan ag na dianghlásálacha fada. Tá an t-aonrú sóisialta díobhálach don mheabhairshláinte agus sláinte choirp, agus tá rannpháirtíocht idirghlúine rithábhachtach chun go n-éireoidh le pobal. Ar fud na cathrach, maoiníonn CIES eagraíochtaí chun deiseanna sóisialta a chur ar fáil do dhaoine scothaosta, chomh maith le tacaíochtaí duine le duine ar nós seirbhísí seiceáil isteach agus cairdeas. Is moil ghníomhaíochta iad ionaid phobail, ó oícheanta bingo go clubanna lóin agus foghlaim ar feadh an tsaoil. Spreagann grúpaí ealaíon agus spóirt fás pearsanta agus nasc sóisialta. Ar an iomlán, measann grúpaí atá maoinithe ag CIES gur cuireadh os cionn 1,000 áit i ngníomhaíochtaí agus imeachtaí ar fáil do dhaoine scothaosta a úsáideann deontais 2025.

Soláthraíonn Cláir Folláine Sláinte Gníomhacha 55anna de chuid Chomhpháirtíocht Spóirt Luimnigh Fir ar an Mata i dTeach Tait, Southill

SPÓRT AGUS ÁINEAS

Tá an Stiúrthóireacht um Athghiniúint, Pobal, Spórt agus Forbairt Tuaithe freagrach as líon áirithe áiseanna fóillíochta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Ina measc tá Mol Lúthchleasaíochta Réigiúnach Luimnigh, Galfchúrsa na Rátha Báine, Linn Snámha agus Ionad Fóillíochta Eas Géitine agus Ionad Fóillíochta Oileán an Gharráin. Chomh maith leis sin, tá baint ag an Stiúrthóireacht le páirceanna spóirt atá faoi úinéireacht na comhairle, a d'fhéadfadh a bheith in úsáid ag Club(anna) Spóirt faoi Chomhaontú ceadúnais bhliantúil. Tá páirceanna eile á gcur ar fáil ag Clubanna Spóirt faoi fhorálacha comhaontaithe léasa, meántéarmach go fadtéarmach.

Linn Snámha agus Ionad Fóillíochta Oileán an Gharráin

Críochnaíodh uasghrádú fairsing ar Linn Snámha agus Ionad Fóillíochta Oileán an Gharráin in 2025. Rinneadh é a cheiliúradh le nochtadh plaice ag an Aire Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt, Patrick O'Donovan TD, i láthair Mhéara Luimnigh, John Moran, agus an Príomhchomhairleoir, an Comhairleoir Catherine Slattery, ar an 8 Nollaig.

Críochnaíodh na hoibreacha uasghrádaithe a chomhordaigh an Stiúrthóireacht in dhá chéim. Ba é an chéad chéim ná athchóiriú an halla spóirt ina Giomnásiam Úrscothach, ag athúsáid an tseanghiomnásiam i stiúideo aclaíochta agus limistéar folláine na mball. Críochnaíodh na hoibreacha sin i gcomhpháirtíocht le hoibreoir an ionaid, Aura Holohan Group.

Bhí Céim 2 comhdhéanta d'athchóiriú an tsráidbhaile athraithe, na seomraí feistis, ath-tíliú limistéar deicála na linne, athchóiriú an tsuítláinte agus athsholáthar an aonaid láimhseála aeir. Ba é an conraitheoir ceaptha, Martins Construction Ltd. a thug fúthu seo agus Innealtóirí Comhairleacha PUNCH ag feidhmiú mar fhoireann ceannais an dearaidh. Maoiníodh an infheistíocht iomlán de €1.85 milliún den chuid is mó trí acmhainní na Comhairle féin, agus cuireadh €500,000 leis ón gCiste Áiseanna Spóirt Pobail. D'infheistigh oibreoir fadtéarmach na háise €340,000 i dtrealamh giomnásiam úrscothach.

Cuireann na huasghráduithe áis nua-aimseartha, inrochtana agus níos éifeachtúla ó thaobh fuinnimh de ar fáil. In éineacht le soilsiú, aeráil agus bailchríocha feabhsaithe, cuimsíonn na hoibreacha dearadh inbhuanaithe agus córais coigilte fuinnimh, rud a chruthaíonn timpeallacht níos sábháilte, níos glaise agus níos fáiltí don phobal.

Tá an tsaoráid fós inacmhainne agus inrochtana le roghanna ballraíochta agus íoc-mar-a-úsáidtear. Is é an t-aon linn snámha agus áis giomnásiam íoc-mar-a-úsáidtear dá leithéid sa chomharsanacht.

Fostaíodh ceathrar ball foirne lánaimseartha breise mar gheall ar an méadú ar líon na ndaoine a thug líon na foirne go 40. Tá Ionad Fóillíochta Oileán an Gharráin faoi úinéireacht

Ionad Fóillíochta Oileán an Gharráin Teo, atá anois ina fhochuideachta de Faigh Amach Luimneach CGA. Bhunaigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an Chuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe (CGA) chun príomh-nithe is díol spéise do thurasóirí a oibriú agus a fhorbairt chun Luimneach a neartú mar cheann scríbe do chuairteoirí.

Linn Snámha agus Ionad Fóillíochta Eas Géitine

D'athoscail an tAire Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt, Patrick O'Donovan, i láthair Mhéara Luimnigh, John Moran, an áis ar an 08 Nollaig tar éis clár fairsing athchóirithe agus leasaithe tuille.

Tacaíodh leis an tionscadal le €1,265,750 i ndeontais faoin gCiste Bonneagair Spóirt Mórscála, a comhlánaíodh trí mhaoiniú a mheaitseáil ó acmhainní Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh féin. San iomlán, infheistíodh thart ar €2.8 milliún chun an t-ionad a thabhairt ar ais i mbun oibríochta go hiomlán.

I measc na bpríomh-oibreacha bhí leibhéal urláir an tseomra gléasra cóireála uisce a ardú, gach córas meicniúil agus leictreach a athsholáthar, uasghrádú ar an tobán cuilithe, seomra gaile, sána, giomnásiam agus deisiúcháin ghinearálta ar fud an fhoirgnimh, chomh maith le córais inbhuanaithe atá tiosach ar fhuinneamh a shuiteáil lena n-áirítear aonaid aer-go-huisce, eagar grianphainéil ar an díon, agus córas teasa nua bithghásbhreoslaíthe. Tá an tsaoráid inacmhainne agus inrochtana ag tairiscint ballraíochta agus roghanna íoc-mar-a-úsáidtear.

Rinne Martins Construction Ltd. an tógáil, ag leanúint dearadh ó Innealtóirí Comhairleacha PUNCH agus Innealtóirí Comhairleacha Don O'Malley agus Comhpháirtithe, agus chuir Tom McNamara and Comhpháirtithe seirbhís bainistíochta costais ar fáil.

Ceapadh Snámh Éireann mar Oibreoir don tsaoráid i mBealtaine 2025, agus atá ag feidhmiú agus ag bainistiú na saoráide anois. Tá an linn snámha agus an coimpléasc giomnásiam á bhainistiú go háitiúil ag foireann nua, rud a chruthaíonn níos mó ná 20 post lena n-áirítear bainistíocht, gardaí tarrthála, fáilteoirí agus foireann tacaíochta.

Galfchúrsa na Rátha Báine

Chuir Galfchúrsa na Rátha Báine fáilte roimh roinnt clár agus tionscnamh in 2025. Ina measc bhí an clár 'Get Into Golf Kidz', rud a thug blas de chomórtas foireann-bhunaithe do ghalfairí óga. I measc na gclár breise a cuireadh ar fáil bhí Galf ar an bhFaiche, dírithe ar rannpháirtíocht na mban a mhéadú, Cuir Tús le Gailf do Sheanáirí agus seisiúin blaiseadh gailf a cuireadh ar fáil le linn Seachtain na Meabhairshláinte. Cuireadh na cláir seo ar fad ar fáil le tacaíocht ó Chomhpháirtíocht Spóirt Luimnigh agus ó na teagascóirí gailf pobail a bhí lonnaithe sa chúrsa. D'éirigh thar barr leis na seisiúin seo, agus an fhormáid ag cur chun cinn agus ag tógáil ar luachanna measa, cothrom na féinne agus spóirt laistigh den chluiche gailf. Thapaigh Club Iarscoile Southill an deis freisin teacht isteach agus a gcuid daltaí a chur in aithne don chluiche gailf, mar chuid dá soláthar campa samhraidh.

Bhí méadú suntasach ar fhás ballraíochta na gcúrsaí do Dhaltaí agus do Shóisearaigh in 2025, agus tháinig méadú níos mó ná 100% ar an líon i rith na bliana.

Críochnaíodh gnéithe deiridh na n-oibreacha éifeachtúlachta fuinnimh, a maoiníodh le tacaíocht ó chlár Caipitil Spóirt in 2025. Ba thionscadal an-dearfach é seo, rud a d'fhág go raibh méadú ar inbhuanaitheacht chlubthí agus coigilteas fíorfuinnimh á bhaint amach ag an acmhainn.

Mol Lúthchleasaíochta Réigiúnach Luimnigh

In 2025, chuaigh an rian isteach sa dara bliain iomlán oibríochta

Cumann Cathaoireacha Rothaí na hÉireann i mbun gnímh ag imeacht Grand Prix Lúthchleasaíochta na bParailimpeach i mí Lúnasa

agus lean sé ar aghaidh ag feidhmiú mar mhol bríomhar do ghníomhaíochtaí pobail agus spóirt. I rith na bliana, reáchtáladh go leor imeachtaí, rud a mheall rannpháirtithe ó gach cearn den réigiún. I measc na mbuaicphointí bhí an clár Couch to 5k a raibh an-tóir air, a spreag daoine aonair chun folláine a ghlacadh agus spriocanna pearsanta a bhaint amach, agus Lá Lúthchleasaíochta Bhord Oideachais agus Oiliúna Luimnigh agus an Chláir, a chuir ardán tarraingteach ar fáil do dhaltaí chun a gcuid scileanna lúthchleasaíochta a thaispeáint.

Ina theannta sin, d'óstáil an Mol Lúthchleasaíochta Craobhchomórtais Allamuigh Ógánach an Chontae ar an 10 agus 11 Bealtaine, áit ar ghlac breis is 100 lúthchleasaí sóisearach páirt i réimse disciplíní. Ócáid shuntasach eile ab ea an Grand Prix Lúthchleasaíochta Parailimpí, a d'eagraigh Cumann Cathaoireacha Rothaí na hÉireann ar 23 Lúnasa, inar leagadh béim ar thiomantas an Mhoil do uilechuimsitheacht agus d'inrochtaineacht sa spórt.

I mí Mheán Fómhair, ghlac Scuid Forbartha na Mumhan, faoi threoir Lúthchleasaíochta Éireann, páirt i sraith seisiún oiliúna dírithe, rud a threisiónn ról an mhoil maidir le tallann atá ag teacht chun cinn a chothú.

An t-Oilimpeach Tom Walsh (Nua-Shéalainn) le foireann LCCC ag LRAH i mí Lúnasa 2025

Ina theannta sin, d'óstáil Tribal Running cruinniú mionrian dinimiciúil inar ghlac 60 lúthchleasaí páirt, rud a chruthaigh atmaisféar fuinniúil do rannpháirtithe agus do lucht féachana araon. Buaicphointe ar leith den séasúr ab ea cuairt an chaiteora meáchain clúiteach domhanda Tom Walsh ón Nua-Shéalainn. Bhain Walsh, a bhuaigh bonn Oilimpeach faoi dhó, úsáid as áiseanna an mhoil le haghaidh traenála le linn a chuairte in Éirinn, ag tabhairt inspioráid do lúthchleasaithe agus don phobal áitiúil araon. Is fearr le siúlóirí an cosán imlíne ar feadh na bliana, ag cur leis an mol mar spás le haghaidh sláinte, folláine agus nasc pobail.

Mol Lúthchleasaíochta Réigiúnach Luimnigh

Maoiniú Áiseanna Spóirt Pobail

Tar éis iarratais rathúla ar Mhaoiniú Áiseanna Spóirt Pobail in 2023/2024, cuireadh tionscadail i bPáirc Mhungairit agus i bPáirc Uí Chinnéide chun cinn i mbliana:

Forbairt Pháirc Mhungairit

Déanfaidh na hoibreacha atá beartaithe uasghrádú ar an bpáirc bhargasach atá ann cheana féin i bPáirc Mhungairit chun dromchla féir níos marthanaí a dhéanamh de. Úsáidtear an pháirc go príomha le haghaidh sacair agus tá sé suite taobh thoir den pháirc CLG atá ann cheana féin. Tá draenáil faoi bhun caighdeán ar an dromchla atá ann cheana

féin agus tá gá le hobair forbartha chun áis a chruthú do na scoileanna comharsanachta, clubanna áitiúla agus grúpaí pobail. Is le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an pháirc agus is cuid í d'áis bhargasach Pháirc Mhungairit.

Fuarthas maoiniú €39,939 ón gCiste Áiseanna Spóirt Pobail. Comhlánaítear é sin le €54,239 a fuarthas ón gCiste Aitheantais Pobail i mí an Mheithimh 2025.

Eisíodh tairiscint i mí Mheán Fómhair agus tar éis an mheasúnaithe, táthar ag súil go gceapfar an conraitheoir tosaíochta i Ráithe 1 2026, faoi réir cheadú dul ar aghaidh ó chomhpháirtithe maoinithe.

Tuilsoilsihe Pháirc Uí Chinnéide

I measc na n-oibreacha tionscadail tá tuilsoilsiú ar an bpáirc sacair atá ann cheana féin agus oibreacha innealtóireachta sibhialta agus leictreacha gaolmhara. Cuirfear tús le hullmhú doiciméad tairisceana agus táthar ag súil go n-eiseofar an tairiscint i Ráithe 1 2026.

Fuarthas maoiniú €55,583 ón gCiste Áiseanna Spóirt Pobail. Comhlánaítear é sin le €50,540 a fuarthas ón gCiste Aitheantais Pobail i mí an Mheithimh.

Beartas Rochtana Comhchosúla

De réir an Bheartais Náisiúnta Spóirt 2018 – 2027, ar ghlac Rialtas na hÉireann leis: "Caithfidh spórt a bheith fáilteach agus ionchuimsitheach, is deiseanna cuí a thairiscint do chách maidir le rannpháirtíocht agus feabhsú." Tá sé mar aidhm leis an mBeartas um Rochtain Chosúil tacú le hionchuimsiú agus le cothroime rochtana ar shaoráidí.

BEARTAS SPÓIRT

Plean Spóirt Áitiúil Luimnigh

Tá tús curtha ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh leis an bpróiseas chun Plean Spóirt Áitiúil a fhorbairt do Luimneach. Leis an bPlean Spóirt, déanfar athbhreithniú ar riachtanais agus leagfar amach gníomhartha chun rannpháirtíocht sa spórt agus san ghníomhaíocht coirp a mhéadú i Luimneach.

Faoi Bheartas Náisiúnta Spóirt 2018-2027 an Rialtais, tá Údarás Áitiúla suite mar phríomhpháirtithe leasmhara i gcomhthéacs spásanna poiblí le haghaidh spóirt agus gníomhaíochta coirp mar aon le deiseanna a sholáthar do thionscnaimh rannpháirtíochta. Faoi Ghníomh 8 den Bheartas Náisiúnta Spóirt 2018-2027, tugtar treoir do Spórt Éireann tacú le hÚdarás Áitiúla a bPleananna Áitiúla Spóirt a fhorbairt. Deir an gníomh sin:

“Bunóimid tionscnamh, trí Spórt Éireann, chun tacú le hÚdarás Áitiúla le Pleananna Áitiúla Spóirt a fhorbairt a thiocfaidh le fíis agus le cuspóirí foriomlána an Bheartais Náisiúnta Spóirt seo. Leis an bPlean Áitiúil, déanfar athbhreithniú ar riachtanais agus leagfar gníomhartha amach chun rannpháirtíocht a mhéadú go háitiúil. Déanfar é a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm i gcomhar leis an

gComhpháirtíocht Spóirt Áitiúla (CSÁna), leis an gCoiste Forbartha Pobail Áitiúil (CFPÁ), le Coistí Seirbhísí Leanáí agus Daoine Óga (CSLDÓ), le clubanna, pobail, agus comhpháirtithe laistigh agus lasmuigh de sport.”

Dúirt an Rialtas go bhfuil suíomh uathúil ag Údarás Áitiúla;

- Ról foirmiúil ceannaireachta a bheith mar chúram orthu laistigh den bheartas maidir le spreagadh níos mó rannpháirtíochta a éascú ar an leibhéal áitiúil ar fud an daonra,
- Mothú láidir comhoibrithe a chothú thar theorainneacha traidisiúnta agus príomhról a bheith ann do chlubanna, CÁSanna, grúpaí pobail, ionaid fóillíochta agus comhpháirtithe eile go háitiúil.

Agus ról lárnach na nÚdarás Áitiúil á aithint acu agus i bhfianaise na dtreochtaí rannpháirtíochta, forbróidh gach Údarás Áitiúil Plean Áitiúil Spóirt chun rannpháirtíocht a mhéadú go háitiúil, ar bhealach atá ag teacht leis an bhfís agus na cuspóirí atá leagtha síos sa Bheartas Náisiúnta Spóirt agus aird chuí á tabhairt ar aon phleananna atá ann cheana féin. Rinneadh comhairliúchán poiblí fairsing ar líne agus i gceithre cheardlann éascaithe ar fud an chontae chun deiseanna a chur ar fáil do bhaill an phobail, téamaí atá ag teacht chun cinn a phlé, a dtuairimí a roinnt agus cabhrú le todhchaí na gníomhaíochta coirp agus an spóirt i Luimneach a mhúnlú.

Comhpháirtíocht Áitiúil Spóirt Luimnigh (CSL)

In 2025, fuair Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh maoiniú luach €2,200,000 (lena n-áirítear Bunchistiú, cistiú Oideachais agus cláir) ó mhaoinitheoirí éagsúla chun cabhrú lena n-oibríochtaí agus lena gclár a chur i bhfeidhm.

Is iad na príomh-mhaoinitheoirí ná, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Spórt Éireann, Bord Oideachais agus Oiliúna Luimnigh agus an Chláir, Ciste ‘UBU D’Áit Do Spás, Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS), maoiniú na gCuntas Díomhaoín, Erasmus Plus agus clár Chiste Sóisialta na hEorpa.

Príomhbhuaicphointe in 2025 ab ea nuair a bhain CSL Luimnigh stádas Deimhniúcháin um Chathracha Gníomhacha Domhanda amach do chathair Luimnigh. Baineann an deimhniú seo le clár oibre an CSL faoi bhratach na gCathracha Gníomhacha le béim ar leith ar Cholún na gCóras Gníomhach.

D’éirigh le CSL €450,000 a fháil ó Chiste Erasmus Plus chun Cluichí Spóirt do Chách de chuid Chumann Spóirt Idirnáisiúnta do Chách (TAFISA) a óstáil in 2026. Tiocfaidh 26 toscaireacht ó gach cearn den domhan go Luimneach chun a spóirt agus cluichí traidisiúnta a léiriú.

Is iad na trí phríomhfheidhm atá ag an CSL ná daoine aonair agus pobail a chur ar an eolas, oideachas a chur orthu agus iad a chumasú chun páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí fisiciúla go rialta. Is é an aidhm fhoriomlán atá againn líon na rannpháirtithe a mhéadú 1% in aghaidh na bliana agus iompar neamhghníomhach a laghdú 0.5% in aghaidh na bliana.

Trí thionscnaimh CSL Luimnigh, ghlac 28,042 rannpháirtí páirt i gcláir, in imeachtaí agus i dtionscnaimh oideachais i rith 2025. Rinneadh dul chun cinn fiúntach trí chlár spriocdhírthe, forbairt acmhainní agus trealamh a chur ar fáil dóibh siúd i bpobail faoi mhíbhuntáiste. Trí fhorbairt páirceanna na gCathracha Gníomhacha, deontais Chlub agus Phobail agus moil spóirt Phobail, ghlac 30,000 duine breise páirt i ngníomhaíocht fhisiciúil i dtionscnaimh neamhstruchtúrtha agus struchtúrtha.

Trí rochtain a bheith againn ar Phailliún Eoin i Lár na Cathrach, bhí saoráid inrochtana ar fáil dúinn chun díriú ar phobail do chlár dhifriúla. Tacaítear le pobail i lár na cathrach trínár gcuid oibre faoi bhratach na gCathracha Gníomhacha, agus tá sé beartaithe ag Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh páirceanna áitiúla sa chathair a fheabhsú le háiseanna agus saoráidí a chuireann gníomhaíocht fhisiciúil chun cinn. Ina measc seo tá Páirc Uí Bhriain, Páirc Shíol Bhroin, agus Páirc an Phobail i gCathair Luimnigh.

Tá na cláir agus na tionscnaimh á gcur ar fáil ag foireann tiomnaithe CSL, a bhfuil 17 mball foirne páirteach inti. Ina measc tá seachtar Oifigeach Forbartha Spóirt tiomnaithe mar aon le hOifigeach Rannpháirtíochta Spóirt.

Ag tacú leo sin tá beirt Oifigeach Mol Spóirt Pobail i nGarraí Eoin agus Maigh Rois.

Tá Oifigeach Cathracha Gníomhacha, Oifigeach Sláinte um Ghníomhaíocht Fhisiciúil (ag tacú le daoine le riochtaí ainsealacha), Oifigeach Cumarsáide Réigiúnach agus Oifigeach Sport4Empowerment ag an CSL.

Tá sé de chúram ar an oifigeach Sport4Empowerment tacú le rannpháirtithe ó phobail spriocdhírthe trí úsáid a bhaint as spórt chun tacú le hathrú sóisialta. Is príomhchuspóirí iad oideachas agus infhostaitheacht. Tá oifigeach Rialachais agus Airgeadais ag CSL mar aon le hOifigeach Oideachais agus Cumarsáide chun tacú leis an bhfoireann oibriúcháin agus forbartha.

Tá rath an CSL bunaithe ar chomhpháirtíocht agus ar chomhoibriú, agus ar bhord stiúrtóirí an-ghníomhach d'eagraíochtaí reachtúla agus pobail. Bhí ról gníomhach ag an CSL freisin i bhforbairt Straitéis Áineasa Allamuigh Luimnigh agus Phlean Spóirt Áitiúil Luimnigh.

FORBAIRT POBAIL

Leanadh le rannpháirtíocht shuntasach bhríoch le pobail ar fud Luimnigh i rith 2025, ag cinntiú go raibh an rannóg Forbartha Pobail ag soláthar seirbhísí go héifeachtach. Thacaigh réimse modhanna rannpháirtíochta le comhoibriú láidir, leanúnach le pobail áitiúla. Chuir an Roinn Forbartha Tuaithe, Pobail agus Gaeltachta, mar aon le Ranna Rialtais eile, tacaíocht leanúnach ar fáil. Tá an rannóg Forbartha Pobail tiomanta fós do sheirbhísí pobail, áiseanna agus folláine iomlán a fheabhsú, ag obair go dlúth le pobail chun torthaí níos fearr a bhaint amach do Luimneach.

Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail (PAEP)

Glacadh leis an gCreatphlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail 2023-2028 i mí na Bealtaine 2024. Pleananna reachtúla is ea na Pleananna Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail do limistéar Údarás Áitiúil agus ní mór dóibh a bheith ullmhaithe ag gach Údarás Áitiúil ar fud an stáit. Seo an dara chéim de na Pleananna Áitiúla Eacnamaíochta agus Pobail, tugadh isteach na chéad Phleananna Áitiúla Eacnamaíochta agus Pobail le leasú an Rialtais Áitiúil in 2014 agus ullmháadh iad don tréimhse sé bliana 2016-2021. Ní mór do spriocanna agus cuspóirí na bPleananna Áitiúla Eacnamaíochta agus Pobail a bheith comhsheasmhach le pleananna náisiúnta agus réigiúnacha ar leibhéal níos airde chomh maith le straitéisí ar an leibhéal áitiúil. Tá Plean Pobail, Plean Eacnamaíoch agus Plean Comhtháite sa Phlean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail, le cuspóirí roinnte trasna gnéithe Eacnamaíochta agus Pobail. Tá ullmhú an Phlean Phobail faoi stiúir an Choiste Forbartha Pobail Áitiúil, an Plean Eacnamaíoch faoi stiúir an Choiste um Beartais Straitéiseacha Eacnamaíochta agus an Plean Comhtháite á mhaoirsiú ag an dá Choiste. Bhí an Fhoireann Forbartha Pobail i bhfeighil ar an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail a ullmhú i gcomhar leis an Stiúrtóireacht Forbartha Eacnamaíochta. Bunaíodh Grúpa Stiúrtha Comhairleach ilpháirtithe leasmhara chun forbairt agus seachadadh an Phlean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail a threorú. Áirítear leis an nGrúpa seo ionadaithe ó na príomhghníomhaireachtaí reachtúla go léir, an earnáil ardoideachais, comhpháirtithe san earnáil phobail agus dheonach, lena n-áirítear na Cuideachtaí Forbartha Áitiúla, seirbhísí don ógra agus leasanna ginearálta pobail agus earnála lena n-áirítear an comhshaol, talmhaíocht agus gnó, agus thug an Grúpa dearthaí leathan ar fáil maidir le forbairt an Phlean.

Is é aidhm iomlán Phlean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail Luimnigh ná “pobail áitiúla shláintiúla athléimneacha a chruthú le bonneagar agus seirbhísí maithe agus geilleagar áitiúil athléimneach, ag comhdhlúthú rathúlachta le blianta beaga anuas, agus ag cur forbairt eacnamaíoch inbhuanaithe chun cinn”. Tá sé bunaithe ar cheithre Sprioc Ardleibhéal: (1) Daoine agus Pobal: folláine, ionchuimsiú, rannpháirtíocht agus comhfhorbairt áite a chur chun cinn; (2) Comhshaol agus Gníomhú ar son na hAeráide: inbhuanaitheacht, oiriúnú agus an t-aistriú “glas” a chur chun cinn; (3) Geilleagar: athléimneacht gheilleagrach agus athghiniúint agus forbairt i lár na cathrach agus i mbailte agus i sráidbhailte tuaithe a chur chun cinn agus (4) Nuálaíocht: cruthaitheacht a chur chun cinn, cur i bhfeidhm na teicneolaíochta agus an digitithe a leathnú chun an geilleagar a neartú agus cáilíocht na beatha a fheabhsú do chách.

Cuid lárnach de chur i bhfeidhm an PAEP ba ea rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara go léir a bhí páirteach a ullmhú agus cuirfear an obair seo i bhfeidhm tuilleadh in 2026.

Príomhchláir agus Sruthanna Maoinithe

An Clár um Chuimsiú Sóisialta agus Gníomhachtú Pobail

Rinne an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil maoirsiú ar sheachadadh an Chláir um Chuimsiú Sóisialta agus Gníomhachtú Pobail. Tá an clár seo maoinithe ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Gaeltachta mar aon leis an Aontas Eorpach.

Cuireadh tús leis an gclár cúig bliana i Mí Eanáir 2024. Tá luach thart ar €19.2 milliún ag baint leis an gCreatchonnradh do Chlár um Chuimsiú Sóisialta agus Gníomhachtú Pobail Luimnigh 2024-2028 don tréimhse cúig bliana.

Tar éis próiseas tairisceana rathúil, is iad seo na trí chuideachta forbartha áitiúla a mbronnadh conarthaí orthu chun an clár 2024-2028 a sholáthar:

- Cuideachta Acmhainní Iarthar Luimnigh faoi Theorainn Ráthaíochta (CLG) do cheantar tuaithe iarthar Luimnigh (LOT 21 -1)
- Forbairt Bhealach Eabhra Teoranta do cheantar tuaithe Oirthear Luimnigh (LOT 21-3)
- Comhpháirtíocht Cheantar Cathrach Luimnigh CLG do cheantar uirbeach Luimnigh (LOT 21-2)

Cheadaigh an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil íocaíochtaí leis na trí Chuideachta Forbartha Áitiúla atá ar conradh chun an clár a sholáthar i Luimneach.

Ba é €3,025,828 buiséad an chlár in 2025. Ba é €2,710,135 bunbhuiséad An Chláir um Chuimsiú Sóisialta agus Gníomhachtú Pobail agus cuireadh €315,693 breise ar fáil do sheirbhísí atá dírithe ar dhaoine a tháinig chuig Luimneach le déanaí.

Ráth Caola le Chéile

I Ráth Caola, a bhfuil líon mór de dhaonra an Lucht Siúil ina gcónaí ann, tá clár sonrach i bhfeidhm chun comhtháthú agus caidreamh a chothú idir pobail an Lucht Siúil agus an pobal socraithe. Leanann an clár reatha, Ráth Caola le Chéile, ar aghaidh ó thionscadal níos luaithe, Tionscadal Réamh-chomhtháthaithe Ráth Caola, seachadta le maoiniú daonchairdis agus maoinithe ina dhiaidh sin ag an Roinn Dlí agus Cirt agus an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail. Déantar Ráth Caola le Chéile a sheachadadh faoi bhainistíocht Acmhainní Iarthar Luimnigh, agus cuirtear maoiniú sonrach ar fáil d'oibrí chun tacú le pobal an Lucht Siúil agus an pobal socraithe oibriú le chéile.

I gcomhréir le cuspóirí an ghrúpa, éascaíonn Ráth Caola le Chéile réimse leathan gníomhaíochtaí i Ráth Caola lena n-áirítear: ag dul i dteagmháil le Grúpa na mBan, Bothán na bhFear, Grúpa Méala, Club Aclaíochta na mBan, Clár Siúlóide an tSamhraidh, Campaí Nollag, Cásca agus Samhraidh do Pháistí, Lá Idirnáisiúnta na mBan bliantúil, Damhsa ar an nGlasbhealach, Lá Spraoi do Theaghlaigh bliantúil, Seirbhís Eolais Duine le Duine, Seirbhísí Éacúiméineacha, Abhcóideacht dóibh siúd a Chónaíonn ar Láithreáin Stad, daoine áitiúla éirimiúla a fhostú, gníomhaireachtaí náisiúnta agus contae a thabhairt chuig an mbaile, obair a dhéanamh

le scoileanna, gnólachtaí, seirbhísí óga áitiúla, an Garda Síochána, meabhairshláinte mhaith a chur chun cinn trí cheardlanna, cainteanna, taispeántas agus laethanta folláine. Buaicphointe na bliana ab ea Seimineár Le Chéile Ráth Caola, a tionóladh ar an 16 Deireadh Fómhair in Óstán Teach Ráth Caola. Ba téama na bliana seo, “Scéalta a Mhúnlaíonn Muid” i Ráth Caola, a d’eascair ó Thionscadal Ráth Caola Le Chéile agus thacaigh an Chomhairle le Tionscadal Stair Bhéil in 2024. Tá scéalta taifeadta ó Phobal an Lucht Siúil mar chuid de stair chartlainne i gComhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus bhí an Dr. Tomás Mac Conmara i láthair mar phríomhchainteoir an lae. San iomlán, bhí thart ar 80 duine i láthair, lena n-áirítear baill ó na gníomhaireachtaí uile, Grúpa na bhFear, Grúpa na mBan Ráth Caola, gnólachtaí áitiúla, an chlér agus An Garda Síochána.

Ráth Caola le Chéile ag Lá Idirnáisiúnta na mBan ar an 7 Márta

Pobail a Chumasú

Mar aitheantas ar an díothacht mhór a tharla i gceantair uirbeacha ar leith in Éirinn, chuir an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail maoiniú ar fáil don chlár Pobail a Chumasú, a bhí dírithe ar thacú le rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí pobail agus cathartha agus oibriú chun pobail dá leithéid a chumhachtú. Faomhadh clár um Phobail a Chumasú in 2022 do Pháirc Mhuire, Cathair Luimnigh leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail ag obair leis an gComhairle agus le Comhpháirtíocht PAUL chun na cuspóirí, an clár oibre agus na torthaí a chomhaontú. Is é an cuspóir ná cumas pobail a thógáil, ag baint leas as spiorad pobail sa cheantar. Cuireadh maoiniú ar fáil d'oibrí díograiseach, atá fostaithe ag agus faoi bhainistíocht Chomhpháirtíocht PAUL, chun oibriú le cónaitheoirí áitiúla, ag baint úsáid as cur chuige forbartha pobail. D'éirigh leis an gClár um Phobail a Chumasú roinnt tionscnamh a sheachadadh i bPáirc Mhuire in 2025 agus leanann sé ar aghaidh ag fáil tacaíochta agus rannpháirtíochta suntasacha ón bpobal. Tar éis an rath a bhí ar Ghrúpa Comhairleach Pobail a Chumasú a bhunú a bhí comhdhéanta de pháirtithe leasmhara pobail agus de bhaill an phobail, ba phríomhfhócas do 2025 ná ceannairí pobail a fhorbairt tuilleadh agus baill phobail a bheith páirteach go gníomhach i ndearadh agus i seachadadh an chlár agus a thionscadail éagsúla.

Clár LEADER

Clár LEADER an Aontais Eorpaigh 2023-2027; Cuireadh €5.1 milliún de mhaoiniú i bhfeidhm in 2025 chun tacú le tionscadail forbartha tuaithe. Cuirtear tacaíochtaí faoi LEADER 2023 – 2027 ar fáil faoi thrí Phríomhthéama Maoinithe:

- Forbairt Gheilleagrach agus Cruthú Post: Tionscadail a chuireann turasóireacht áitiúil, forbairt fiontair, éagsúlú talmhaíochta agus an geilleagar glas chun cinn.
- Bonneagar Tuaithe & Ionchuimsiú Sóisialta: Tionscnaimh a fheabhsaíonn an bonneagar tuaithe, seirbhísí inrochtana, nascacht dhigiteach, agus tacaíocht d'aos óg na tuaithe.
- Forbairt Inbhuanaithe agus Athrú Aeráide: Iarrachtaí dírithe ar inbhuanaitheacht chomhshaoil agus maolú agus oiriúnú don athrú aeráide.

Lorg Grúpa Gníomhaíochta Áitiúil Luimnigh (GGÁ) i gcomhpháirtíocht le hAcmhainní Iarthar Luimnigh, léiríthe spéise faoi ghlaio amdhíríthe i ngach clár le haghaidh tacaíocht mhaoinithe agus iarratais ó ghrúpaí éagsúla pobail agus sainleasa, agus iad a mheas agus a chur san áireamh. Chuaigh 39 tionscadal ar aghaidh chuig céim iomlán an iarratais, agus d'fhaomh an Grúpa Gníomhaíochta Áitiúil (GGÁ) 1,911,419.71 san iomlán in 2025.

Clár Feabhsúcháin Áitiúil 2025

In 2025, fuair an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil maoiniú faoin gClár Feabhsúcháin Áitiúil a sholáthraíonn maoiniú do ghrúpaí pobail chun tacú le grúpaí i gceantair faoi mhíbhuntáiste. Is é cuspóir na scéime seo ná cabhrú le grúpaí/eagraíochtaí trí dheontais a bhronnadh ar mhaithe le deisithe riachtanacha agus feabhsúcháin dá saoráidí agus do cheannach trealaimh, chomh maith le maoiniú chun costais reatha amhail cíos agus árachas a chlúdach. Thar ceann na Roinne agus Forbairt Pobail Tuaithe, leithdháil an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil maoiniú faoin gClár Feabhsúcháin Áitiúil 2025. Cheadaigh an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil 131 iarratas do thionscadail ar fud Luimnigh ar luach €264,714.68, agus iad briste síos mar seo a leanas:

- Ceantar Uirbeach – 33 iarratas Ceadaithe €87,805.03
- Luimneach Thiar – 30 iarratas Ceadaithe €89,984.24
- Luimneach Thoir – 47 iarratas Ceadaithe €86,925.41

Cuireadh tromlach na dtionscadal maoinithe i gcrích in 2025 agus chuir siad go mór le tacú le pobail, go háirithe i bpobail faoi mhíbhuntáiste le tionscadail chun a bhfoirgnimh agus saoráidí a fheabhsú.

Ciste Aitheantais Pobail

In 2025, d'fhógair an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail Fuinneog 03 de Chiste Aitheantais Pobail 2024, agus fuair Luimneach maoiniú d'ocht dtionscadal nua. I gcomhar le maoiniú a fógraíodh roimhe seo in 2024, thug an sciar seo líon iomlán na dtionscadal i Luimneach go 19, lena n-áirítear uasghráduithe ar chlóis súgartha, feabhsuithe ar ionaid phobail agus tionscadail eile faoi stiúir an phobail. Soláthraíonn an ciste seo tionscadail i bpobail a dhéanann óstáil ar thairbhíthe iarratasóirí ar Chosaint Shealadach agus/nó ar Chosaint

Idirnáisiúnta mar aitheantas ar an méid a chuireann siad leis an bhfreagra éigeandála.

Líonra Rannpháirtíochta Pobail

Bhí sé chruinniú ag Rúnaíocht Líonra Rannpháirtíochta Poiblí Luimnigh (LRPL) in 2025 agus tionóladh ceithre chruinniú iomlánacha. Tá 286 ballghrúpa i Líonra Rannpháirtíochta Poiblí ar fud na gCeantar Bardasach anois agus comhaontaíodh Meabhrán Tuisceana idir an Chomhairle agus Líonra Rannpháirtíochta Poiblí Luimnigh.

Lean Nascghrúpaí Líonra Rannpháirtíochta Poiblí ar aghaidh ag tabhairt tacaíochta d'ionadaithe Líonra Rannpháirtíochta Poiblí ar na coistí éagsúla trí bheith ag teacht le chéile roimh chruinnithe coiste chun ábhair a bhaineann lena gcoistí faoi seach a phlé agus aiseolas a thabhairt ar na cruinnithe roimhe sin.

Chuaigh Líonra Rannpháirtíochta Poiblí Luimnigh i gcomhpháirtíocht le Engage Ollscoil Luimnigh chun Tionól Saoránach Ollscoil Luimnigh a sheachadadh i mí na Bealtaine. Ba chomhoibriú é an tionscnamh seo idir Engage Ollscoil Luimnigh, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Líonra Rannpháirtíochta Poiblí Luimnigh, Líonra Oideachais Pobail Luimnigh, agus Comhairle na nÓg Luimnigh. Ba é an sprioc a bhí aige ná fócas poiblí a sholáthar ar inbhuanaitheacht agus gníomhaíochtaí dírithe ar Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe ó Ollscoil Luimnigh, ar féidir leo tionchar dearfach a imirt ar Luimneach chomh maith le fóram poiblí agus cuimsitheach a sholáthar chun eolas agus taithí comhchoiteann a roinnt ar na cineálacha tionscadal atá ag an Ollscoil Luimnigh ar cheart tacú leo. Maoiníodh na trí thionscadal bhuaiteacha lena seachadadh laistigh de phobail i Luimneach.

Ó Mheitheamh go Meán Fómhair, chuir LRPL sraith imeachtaí oiliúna ar fáil do Ghrúpaí, ó "Aistriú Glas" do ghrúpaí ar mian leo bogadh i dtreo cleachtais níos inbhuanaithe go hoiliúint forbartha acmhainne a bhaineann le tiomsú airgid éifeachtach, taifid a choinneáil agus iarratais ar dheontais a ullmhú.

I gcomhréir lena spriocanna maidir le Cuimsiú Sóisialta, thacaigh LRPL leis an tionscnamh Céad Míle Fáilte, clár arna sheachadadh ag Conradh na Gaeilge, a chuireann ranganna, imeachtaí agus ceardlanna Gaeilge ar fáil atá deartha go sonrach do dhaoine ó phobail éagsúla agus nua a bhfuil cónaí orthu in Éirinn.

Chuaigh LRPL i gcomhpháirtíocht freisin le Comhairle um Chearta an Duine (ICCL) chun oiliúint Breathnóra Dlí a sholáthar. Is breathnóirí neamhspleácha iad breathnóirí dlí atá oilte chun monatóireacht a dhéanamh ar agóidí.

Thacaigh siad freisin le ceardlann ICCL maidir le scileanna cumarsáide polaitiúla agus abhcóideachta.

Tá cearta ainmniúcháin ag an Líonra Rannpháirtíochta Poiblí do na Coistí Beartais Straitéisigh i Luimneach, chomh maith leis an gCoiste Forbartha Pobail Áitiúil agus Coiste Comhpháirtíochta Sábháilteachta Pobail Áitiúil Luimnigh (CSPÁ). Le linn 2025, reáchtáil PPNL ceithre thimthriall toghcháin do shuíocháin a bhí ar fáil, lena n-áirítear suíocháin fholmha de chuid an Cholúin um chuimsiú sóisialta agus an Cholúin chomhshaoil

ar an gCoiste Forbartha Pobail Áitiúil. Ag deireadh 2025, bhí 19 Ionadaí ag PPNL ar na Coistí Éagsúla, agus 7 n-ionadaí nua daingnithe ag an Iomlánach LRPL ag an gCruinniú Iomlánach mhí na Nollag agus iad ag fanacht le ceapachán ar a gcoistí ag an gComhairle Iomlán/an Roinn Dlí agus Cirt don dá Ionadaí CSPÁ.

Clóis Súgartha Pobail

Leanann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le tacaíocht oibriúcháin a sholáthar do 20 Clóis Súgartha Pobail. Chuir Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh tacaíocht airgeadais ar fáil freisin do roinnt clóis súgartha le linn 2025 chun mionoibreacha deisiúcháin a dhéanamh ar na Clóis Súgartha Pobail.

Cláir Ghradam

Chomhordaigh agus thacaigh an Fhoireann Forbartha Pobail le grúpaí pobail chun cur isteach ar chlár gradam náisiúnta a thugann aitheantas d'íarrachtaí agus caighdeán a gcuid gníomhaíochtaí chun feabhas a chur ar chaighdeán maireachtála agus ar bhuntáistí an phobail shóisialta agus buntáistí geilleagracha dá bpobail áitiúla.

Mórtas Ceantair

Is comórtas uile-oileáin é Mórtas Ceantair atá á reáchtáil ag Comhlachtaí Poiblí na hÉireann agus Comhoibriú Éireann a reáchtáiltear in éineacht le húdaráis áitiúla thuaidh agus theas. Tá sé mar aidhm ag an gcomórtas an méid a dhéanann pobail don tsochaí a aithint agus a cheiliúradh chomh maith le cuimsiú, meas agus feasacht a spreagadh do gach gné den tsochaí. Tá sé anois mar an comórtas is mó a thugann aitheantas d'éachtaí forbartha pobail ar oileán na hÉireann.

D'óstáil Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh an 23ú heagrán de na gradaim mhóréilimh - ar bronnadh Gradam Rannpháirtíochta Pobail na Comhairle orthu ar an oíche freisin as a gcuid oibre leanúnaí chun feabhas a chur ar an gcathair agus ar an gcontae. Dúirt na moltóirí gur chuir an díograis a léirigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh i leith a bpobal in iúl gur bhuaiteoir fiúntach iad don ghradam don chomhairle is fearr ar an iomlán.

Tá méid éachtach bainte amach ag Luimneach sa chomórtas sin. D'éirigh go hiontach le grúpaí pobail Luimnigh ag searmanas mór na bliana 2025 a reáchtáladh oíche an 7 Samhain in Óstán an Strand:

- Tháinig Cumann Áitritheoirí Thomondgate sa chéad áit sa chatagóir Comharsanacht Uirbeach faoi 3000, agus bhí moltóirí an-tógtha go háirithe leis an bpobal ag cothú braistint pobail, cuimhneacháin agus athléimneachta níos doimhne.
- Tháinig Teampall an Ghleanntáin sa dara háit sa chatagóir Baile le Daonra idir 1000 agus 2000.
- Bhain an Mol Áitiúil, Gleann Bruacháin, an dara háit amach sa chatagóir Tionscnamh Folláine Pobail.
- Ainmníodh Músaem Bád Eitilte Fhainge sa tionscnamh Turasóireachta Pobail agus rinneadh ionadaíocht orthu ar an oíche.

COMHTHÁTHÚ, SLÁINTE AGUS FOLLÁINE

Fóram Comhtháthaithe Pobail (FCP)

Lean an FCP ag teacht le chéile go míosúil i rith 2025. Bunaíodh an Fóram ar dtús chun comhordú na seirbhísí tacaíochta a éascú i ndáil leis an bhfreagairt faoi stiúir an phobail ar sholáthar cúnamh d'Úcránaigh easáitithe i Luimneach. Mar sin féin, mar gheall ar an méadú ar líon na nIarratasóirí ar Chosaint Idirnáisiúnta, mar aon le teacht leanúnach líon mór na dTairbhíthe de Chosaint Shealadach go Luimneach, chomhaontaigh an Fóram, faoi chathaoirleacht Ard-Stiúrthóir Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, síneadh a chur lena shainchúram. Ar an dóigh sin, tá an Fóram, a bhfuil ballraíocht de bhreis is 20 eagraíocht ann ar fud na n-earnálacha stáit, príobháideacha, pobail agus deonacha agus Eagraíochtaí Neamhrialtasacha (ENR), ag cinntiú go seachadtar na tacaíochtaí atá á gcur ar fáil go háitiúil ar bhealach comhordaithe, ag sainathint bearnaí i soláthar seirbhísí agus ag tabhairt aghaidh orthu nuair is féidir, agus ag soláthar na dtacaíochtaí sin go cothrom do gach imirceach ar fud Chathair agus Chontae Luimnigh.

Foireann Imeasctha Údarais Áitiúil (FIÚÁ)

In 2025, lean an fhoireann ag obair ar fud Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag tacú le hIarratasóirí ar Chosaint Idirnáisiúnta, tairbhíthe an Chláir Idirnáisiúnta um Chosaint Dídeanaithe (IRPP) agus Tairbhíthe Cosanta Sealadach (BoTP). In 2025, aistríodh freagracht as bainistíocht na FIÚÁna go náisiúnta ón Roinn Míchumais, Leanaí, Comhionannais, Lánpháirtíochta agus Óige go dtí an Roinn Dlí agus Cirt, Gnóthaí Baile agus Imirce.

Lean an FIÚÁ ar aghaidh ag soláthar na tacaíochtaí go léir a cuireadh ar bun roimhe seo, mar shampla cruinnithe duine le duine, ballraíocht sa Ghrúpa Stiúrtha um Chomhtháthú Imirceach agus fo-ghrúpaí éagsúla, ag dréachtú agus ag scaipeadh nuachtlitreacha seachtainiúla i dteanga Úcráinis agus sa Bhéarla araon.

Áirítear i measc cuid de na príomhthionscnaimh/obair a bhí déanta ag Foireann Imeasctha na nÚdarais Áitiúil in 2025:

Tionscadal SALAAM

I gcomhar le hOllscoil Luimnigh, sheol Foireann Imeasctha Údarais Áitiúil Luimnigh taispeántas SALAAM, cuid den

tionscnamh Comhghuaillíochtaí Oiriúnacha i gcoinne Fuatha Frith-Mhoslamaigh (SALAAM). Tá saothar ealaíne an-spéisiúil le Soufeina Hamed sa taispeántas, a bhfuil cáil air as iniúchadh a dhéanamh ar fhéiniúlacht, ciníochas agus loslamafóibe trí scéalaíocht amhairc.

Dar teideal “Building Bridges: Forging Pathways Beyond Prejudice,” cuireann an taispeántas seacht bpíosa grinn coscracha i láthair a léiríonn eispéiris mhaireachtála na bpobal Moslamach in Éirinn.

Tá sé mar aidhm aige comhráite bríocha a spreagadh faoi éagsúlacht, comhionannas agus cuimsiú. Bhí an taispeántas a bhí ar siúl i Halla Istabraq, Cé na gCeannaithe, oscailte don phobal i rith mhíonna an tSamhraidh go dtí deireadh mhí Lúnasa. Tabharfaidh sé cuairt ar áiteanna éagsúla ar fud Chontae Luimnigh freisin, agus beidh dátaí agus ionaid eile le fógairt.

SALAAM anseo

Lá na hAfraice

I gcomhar le Seirbhís Óige Luimnigh, bhí FIÚÁ bródúil as Féile Cultúir Óige Lá na hAfraice a óstáil — ceiliúradh bríomhar ar oidhreacht, cruthaitheacht agus spiorad pobail na hAfraice. Bhí réimse leathan gníomhaíochtaí spreagúla do gach aois mar chuid den ócáid, lena n-áirítear cluichí spráilúla do pháistí, péinteáil éadan, seó draíochta gleoite, agus seó faisin don óige a léirigh stíleanna traidisiúnta agus nua-aimseartha na hAfraice. Bhain an lucht freastail taitneamh freisin as ceol beo, léirithe damhsa, agus eispéireas cócaireachta blasta na hAfraice. Ba chruinniú lúcháireach agus cuimsitheach a bhí san fhéile a tharraing aird ar na buanna agus an mórtas cultúrtha atá ag daoine óga i Luimneach agus níos faide i gcéin.

Comhdháil um Chomhtháthú, Sláinte agus Folláine

D’óstáil Foireann Imeachta na nÚdarás Áitiúil (FIÚÁ) i gcomhar le Pobail Shláintiúla Luimnigh agus Sláintecare, an Chéad Chomhdháil Náisiúnta um Chomhtháthú, Sláinte agus Folláine ar 14 agus 15 Deireadh Fómhair ag Óstán Strand, Luimneach. Dhírigh an ócáid dhá lá ar na príomhthéamaí “Comhtháthú agus Cuimsiú” ó thaobh an rialtais áitiúil de, agus “Sláinte agus Folláine Imirceach” Bhí ionchur ó raon leathan páirtithe leasmhara ag an gcomhdháil, lena n-áirítear ionadaithe ón Roinn Dlí agus Cirt, Gnóthaí Baile agus Imirce, Midwest Simon, an Gníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil, Comhpháirtíocht Chathair Luimnigh, Forbairt tSléibhe Riabhaigh, Acmhainní Iarthar Luimnigh, DORAS, Coláiste Mhuire gan Smál, Ionad Dídeanaithe na nÍosánach, agus eile.

Comhdháil um Chomhtháthú, Sláinte agus Folláine

Lá Saoirse na hÚcráine

Bhí bródorainn comhoibriúle DORAS agus le Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh chun Lá Saoirse na hÚcráine a chomóradh an 24 Lúnasa. I mbliana, reáchtáladh an ceiliúradh i bPáirc an Phobail, rud a chruthaigh atmaisféar bríomhar fáilteach faoin aer don ócáid. Bhí ardán tiomnaithe mar chuid den chlár ina raibh léirithe ceoil beo ón Úcráin, ina measc cór pobail amaitéarach ón Úcráin a chuir gliondar ar an lucht féachana. Ba mhór an onóir dúinn fáilte a chur roimh Mhéara Luimnigh, John Moran, a tháinig linn ar an stáitse chun labhairt leis an slua agus chun tacaíocht leanúnach a chur in iúl do phobal na hÚcráine. Bhain teaghlaigh taitneamh as réimse leathan gníomhaíochtaí, lena n-áirítear draíodóirí, cluichí spóirt, agus siamsaíocht eile atá oiriúnach do theaghlaigh. I gcás 2025, leathnaíomar an spraoi níos faide fós le dhá phreabchaisleáin agus uachtar reoite saor in aisce do leanaí agus do theaghlaigh, agus bhí an-tóir ar an dá cheann acu.

Lá Saoirse na hÚcráine

Comórtas Sacair Idirchultúrtha - Seachtain na nDídeanaithe 2025

D’eagraigh Foireann Chomhtháthaithe an Údaráis Áitiúil i gcomhar le Comhpháirtíocht Cheantar Chathair Luimnigh Comórtas Sacair Idirchultúrtha d’Iarratasóirí ar Chosaint Idirnáisiúnta agus do Thairbhíthe Cosanta Sealadaigh atá ina gcónaí i gCathair agus i gContae Luimnigh ar an 19 Meitheamh ag Monarcha Spás Óige Taobh Theas i gCathair Luimnigh. Reáchtáladh an ócáid seo mar chuid de ghníomhaíochtaí Sheachtain na nDídeanaithe, agus thug sé deis do rannpháirtithe dul san iomaíocht ar bhealach spráilúil agus cairdiúil leis an aidhm cuimsiú agus meas ar éagsúlacht idirchultúrtha a chothú laistigh de na foirne a ghlac páirt sa chomórtas. Bhí seacht bhfoireann san ócáid le 5 imreoir i ngach foireann. Roghnaíodh na foirne go léir ó ionaid na Seirbhíse Cóiríochta um Chosaint Idirnáisiúnta (SCCI) agus Tairbhíthe um Chosaint Shealadaí (BOTP) i gCathair agus Contae Luimnigh. Leag an ócáid seo béim ar an

tionchar dearfach a d'fhéadfadh a bheith ag gníomhaíochtaí idirchultúrtha mar seo ar chomhtháthú sóisialta agus comhoibriú grúpaí éagsúla daoine a bhfuil cónaí orthu in ionaid SCCI agus BOTP i gCathair agus i gContae Luimnigh.

Comórtas Sacair Idirchultúrtha

Ceardlanna ealaíne agus ceardaíochta

Reachtáladh ceardlanna i rith mhíonna an tsamhraidh, Iúil agus Lúnasa, do dhaoine fásta agus do pháistí, arna n-éascú ag ealaíontóirí aonair i gcomhar le Músaem Hunt. Bhí idir 50 - 60 duine fásta agus leanbh ag freastal gach seachtain agus liosta feithimh do na ranganna sular thosaigh siad.

Ceardlanna ealaíne agus ceardaíochta

Freagairt Phobal na hÚcráine

Ionaid Chóiríochta:

Lean foireann Freagartha na hÚcráine de chuid Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag feidhmiú dhá ionad lóistín i Mainistir na Féile agus Eas Géitine. Dúnadh ionad lóistín Eas Géitine i mí Dheireadh Fómhair; athlonnadh na cónaitheoirí go léir ag an Roinn Dlí agus Cirt, Gnóthaí Baile agus Imirce le cúnamh ó Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Tá ionad cóiríochta Mhainistir na Féile fós ag feidhmiú, áit ina bhfuil 15 duine aonair ina gcónaí ann.

Ionad Cóiríochta Tiomnaithe (ICT) Fernbank:

Tá Luimneach ar cheann de shé údarás áitiúil a bhfuil CGA acu, a thairgeann cóiríocht stáit 30 lá do dhaoine nua a thagann isteach. Bainistíonn Comhairle Cathrach agus contae Luimnigh clínic seachtainiúil Bealaí chun Cóiríochta a thugann treoir agus tacaíocht do BOTP. Tá cúnamh ar siúl maidir le tithíocht a dhaingniú agus meaitseáil le maoine Tabhair Dídean agus maoine príobháideacha ar cíós i

gcomhar le Crois Dhearg na hÉireann agus ENI (Eagraíocht Idirnáisiúnta um Imirce). In 2025, tháinig breis is 1,400 duine isteach.

Tabhair Dídean

Leanann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh de mhaoirseacht a dhéanamh ar an gclár Tabhair Dídean, agus iad ag bainistiú 143 réadmhaoin leithdháilte faoi láthair a fhreastalaíonn ar 425 duine aonair.

Luimneach Sláintiúil

Líonra na gCathracha/Contaetha Sláintiúla Eorpacha de chuid na hEagraíochta Domhanda Sláinte (EDS)

I mí an Mheithimh 2025, bronnadh creidiúnú ar Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh do Líonra Eorpach na gCathracha agus na gContaetha Sláintiúla de chuid na hEagraíochta Domhanda Sláinte, tionscnamh a chuireann béim ar thiomantas Luimnigh do shláinte agus folláine a chur chun cinn dá cónaitheoirí go léir. Bronnadh an gradam ag Comhdháil Bhliantúil Chathracha Sláintiúla Eorpacha an EDS a bhí ar siúl i mBursa, Türkiye, agus d'fhreastail toscaireacht bheag ó Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh air, faoi stiúir Mhéara Luimnigh, John Moran. Ba é téama na comhdhála trí lá ná 'Cathracha Sláintiúla Athléimneacha: Todhchaí Uirbeacha Inbhuanaithe a Chruthú do Chách.' Dearbhaíonn an creidiúnú tuilleadh tiomantas Luimnigh do ról lárnach an Rialtais áitiúil maidir le torthaí sláinte a fheabhsú agus aghaidh a thabhairt ar chinntithigh níos leithne na sláinte. Leagann Líonra Cathracha Sláintiúla, arna thionscnamh ag an EDS in 1987, béim ar an ról rithábachtach atá ag rialtais áitiúla i gcúrsaí sláinte agus forbairt inbhuanaithe. Tá fás tagtha ar an gclár ina n-áirítear Líonraí Náisiúnta in 20 tír laistigh de Réigiún Eorpach EDS, ag nascadh níos mó ná 1,800 cathair. Tá cathracha agus contaetha sláintiúla tiomanta do bhuntáistí a sholáthar do dhaoine agus don phláinéad. Meallann siad gach pobal agus iad ar thóir na síochána agus rathúnais, chun dul i ngleic le neamhionannas, agus dea-rialachas agus dea-cheannaireacht a chur chun cinn ar mhaithe le sláinte agus folláine. Is príomhluachanna iad an nuálaíocht, an chomhroinnt eolais, agus an taidhleoireacht sláinte atá cothaithe i gcathracha sláintiúla.

Creidiúnú EDS

Luimneach ar son Beathú Cíche

Reáchtáladh ócáid ar an 7 Deireadh Fómhair i gCaisleán Luimnigh chun Seachtain Náisiúnta um Beathú Cíche a chomóradh a bheidh ar siúl ón 01 Deireadh Fómhair go dtí an 08 Deireadh Fómhair. Cuireadh an ócáid ar fáil i gComhpháirtíocht le Táimid Feiliúnach do Bheathú Cíche Luimneach, foireann lachtaithe pobail Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS), ABC Startright agus comhpháirtithe pobail. Bhí freastal iontach ar an ócáid agus í ag ceiliúradh Beathú Cíche i suíomh pobail tacaíthe. Seoladh an feachtas den chéad uair in 2019. Tá sé mar aidhm ag an tionscnamh cabhrú le sláinte agus folláine máithreacha atá ag beathú cíche, leanaí agus a dteaghligh a fheabhsú trí ghnólachtaí, eagraíochtaí, pobail agus ionaid oibre a thacaíonn le beathú cíche a fhorbairt agus a chur chun cinn. Le linn Sheachtain Náisiúnta um Beathú Cíche 2025, roinneadh sraith fiseán faisnéiseach ar chainéil mheáin shóisialta Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Bhí na fiseáin sin bunaithe ar bhróisiúr nua eolais a d'fhorbair an grúpa idirghníomhaireachta in 2024.

Seoladh Binse Buddy

Tionscadal Buddy Bench

Ainmníonn Tionscadal Buddy Bench, comhiarracht idir Cumann Meabhairshláinte Luimnigh (CMSL), Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, FSS, agus grúpaí pobail áitiúla, binsí poiblí atá ann cheana mar spásanna sábháilte, fáilteacha le haghaidh nasc agus tacaíochta. Seoladh an tionscnamh nua seo go hoifigiúil i Luimneach, agus tá sé mar aidhm aige meabhairshláinte dhearfach a chothú, aonrú uirbeach a laghdú, agus cuimsitheacht a chur chun cinn. Lonnaithe go straitéiseach feadh bhruach abhann Luimnigh agus bealaí patróil féinmharaíthe, tá comharthaíocht chaolchúiseach, teachtaireachtaí dearfacha, agus cód Mearfhreagartha (QR) ag gach Buddy Bench a nascann le tacaíochtaí meabhairshláinte éigeandála. Feidhmíonn na binsí seo mar chomharthaí neamhbhriathartha go bhféadfadh duine a bheith oscailte do chomhrá nó go dteastaíonn tacaíocht uaidh. Tacaítear leis an tionscnamh seo trí fheachtas feasachta ar fud na cathrach chun an stiogma a bhaineann le comhráite faoi meabhairshláinte a laghdú agus chun athléimneacht pobail a spreagadh. Tá sé ag teacht le tiomantas Luimnigh do Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe (NA), go háirithe Dea-Shláinte agus Folláine, Neamhionannais Laghdaithe agus Cathracha agus Pobail Inbhuanaithe.

Comhpháirtíocht Bia Luimnigh

Tá Luimneach Sláintiúil de chuid Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag tacú le Comhpháirtíocht Bia Luimnigh chun tionscnamh cuimsitheach mapála comhshaoil bia a reáchtáil. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal taighde seo imscrúdú a dhéanamh ar phríomhspreagthaí na bochtaineachta bia, lena n-áirítear fachtóirí eacnamaíocha, sóisialta, comhshaoil agus sistéamacha. Baineann an tionscadal le léarscáileanna a dhearadh a léiríonn cá háit agus cén cineál bia is féidir a cheannach ar bhonn tráchtála nó rochtain a fháil san earnáil phobail/dheonach. Cuirfear léarscáileanna ar an eolas trí shonraí cainníochtúla ón bpróiseas mapála agus ó shuirbhéanna a chomhcheangal le sonraí cáilíochtúla a dhíorthaítear ó ghrúpaí fócais. Is tús é an obair seo le hobair chlaohlaithe córas bia níos leithne. Mar thoradh ar an mapáil seo ar ionad díolacháin bia pobail agus tráchtála, forbraíodh dhá uirlis dhigiteacha; uirlis dhigitithe mapála timpeallachta bia agus aip chomhlántach don phobal. Tá Luimneach i gceannas ar fhorbairt na n-uirlisí digitithe nuálacha seo le tacaíocht ó Éire Shláintiúil. Tá an chéad chéim eile de mhapáil scoileanna agus soláthar béilí scoile ar siúl. Ag an am céanna, tá tús curtha ag Luimneach Shláintiúil agus Comhpháirtíocht Bia Luimnigh le clár pólótach na mbéilí scoile a fhiosrú.

Ghlac Comhpháirtíocht Bia Luimnigh páirt sa “Chomhdháil Rialachas Claohlaitheach do chórais bia agus bithéagsúlachta” i gCóbánhávan ar an 3 Nollaig. Tugann an chomhdháil seo ceannairí Eorpacha agus gníomhairí athraithe le chéile. Dhírigh an cur i láthair ar shaotharlanna beo agus ar chomhairlí beartais (comhpháirtíochtaí/comhoibrithe) mar chumasóirí athraithe claohlaitheach i gcórais bia áitiúla.

Tá seachadadh Bia Sláintiúil Éasca, clár bunúsach bia agus cothaithe ar siúl. Fuarthas maoiniú ó Safefood in 2025 lena chinntiú go leanfar le seachadadh an chláir seo go dtí 2028. Maoiníonn Pobail Shláintiúla Sláintecare go bhfuil seachadadh an chláir ainmnithe mar cheantair Sláintecare i gcathair Luimnigh.

Bhí campaí agus ceardlanna éagsúla ar siúl i rith na bliana, ina measc:

- Campa samhraidh “Sneiceanna sláintiúla” in Oileán an Rí (4 ghrúpa de 10)
- “Sneiceanna agus oidis shláintiúla”, Bóthar an Dúga
- “Cothú do shláinte na bhfear” 3 chaint do Sheachtain Sláinte na bhFear
- Caint ar chothú ag Lá Oscailte Bothán na bhFear - d'fhreastail 85 fear air
- Caint ar chothú do Bothán na mBan
- Seisiúin chócaireachta idirnáisiúnta ar siúl i gCistin Tait i gcomhar le Doras agus FIÚÁ.

Tionscadal Sláinte agus Oideachais Shóisialta

Is eagraíocht oiliúna agus forbartha pobail agus dheonach í an Tionscadal Sláinte agus Oideachais Shóisialta a oibríonn i gCorcaigh, Ciarraí, Luimneach, an Clár agus Tiobraid Árann agus san Oirdheisceart. Bíonn obair an Tionscadail Sláinte

agus Oideachais Shóisialta dírithe go príomha ar oideachas aosaigh agus pobail (oideachas neamhfhoirmiúil den mhórchuid) - agus béim ar leith á leagan ar obair ghrúpa ar mhaithe le sláinte agus folláine a chur chun cinn. Trí mhaoiniú Luimneach Sláintiúil, cuireadh dhá ghearrchlár déag ar fáil in 2025. Is é príomhfhócas na n-idirghabhálacha ná athléimneacht agus nasc a chur chun cinn do dhaoine ag maireachtáil i bpobail áitiúla ar mian leo feabhas a chur lena sláinte agus folláine.

Seachtain Náisiúnta Súgartha 2025

Tiomnaíodh an tréimhse idir an 5 agus an 13 Iúil (san áireamh) d'imeachtaí Lá Náisiúnta Súgartha in 2025. Ba é 'Cumhacht an tSúgartha!' an téama don Lá Náisiúnta Súgartha 2025. Ar an 9 Iúil, reáchtáladh imeacht beo lasmuigh do leanaí agus do dhaoine óga i gceantar Sparr Thuamhan i gcathair Luimnigh. Chruthaigh sé deiseanna súgartha agus caitheamh aimsire lasmuigh agus d'eagraigh Cumann Áitritheoirí Sparr Thuamhan é le tacaíocht ón Aonad um Chothú Pobail, ó Phobail Shláintiúla Luimnigh agus Sláintecare Sláintiúla. D'éascaigh Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh cluichí lasmuigh ar an bhfaiche a bhí dírithe ar pháistí faoi 12 bliana d'aois agus bhí an Garda Síochána i láthair freisin. Bhí ceol beo dírithe ar pháistí idir 12 agus 17 mbliana d'aois mar chuid den ócáid chomh maith agus cuireadh sólaistí ar fáil. Tógann an ócáid ar chumas pobail agus ar chomhtháthú sa cheantar.

Clár Pobal Sláintiúil SláinteCare

Lean Clár Pobal Sláintiúil SláinteCare i gCathair agus Contae Luimnigh ag léiriú a thionchair in 2025, ag tabhairt aghaidh ar neamhionannas sláinte trí thionscadal nuálaíoch faoi thionchar an phobail a chur i bhfeidhm. Mar chuid de Chreat Éire Shláintiúil, díronn an tionscnamh áitbhunaithe seo ar dhochair shóisialta a chuireann isteach ar an sláinte, ag comhoibriú le cónaitheoirí, eagraíochtaí pobail, agus gníomhaireachtaí poiblí feabhas a chur ar thorthaí sna háiteanna is mó a bhfuil gá leo. Trí straitéisí a ghairiú, amhail an Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail agus ag teacht le tosaíochtaí Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, soláthraíonn an clár torthaí sláinte agus folláine inbhuanaithe dá bpobail.

Clár MoveWell

Lean an Clár MoveWell ag tabhairt aghaidh ar riochtaí sláinte ainsealacha trí ranganna gníomhaíochta coirp pobalbhunaithe a chur ar siúl. Ó 2023 i leith, bhí baint ag an gclár le breis is 1,141 duine aonair a ghlac páirt inár gclár agus cainteanna oideachais a bhaineann go sonrach le riocht ainsealach MoveWell. Tá 50 leagan de chlár MoveWell agus de chainteanna oideachais curtha i gcrích go dtí seo ó 2023. Chuaigh an clár i dteagmháil go díreach le breis agus 270 duine a cuireadh ar aghaidh chuig Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh trína bhFisiteiripeoir um Ghníomhaíocht Fhisiciúil. Tá comhoibriú leanúnach ar siúl idir an clár seo, atá faoi stiúir Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh, agus Ollscoil Luimnigh. Dhírigh MedEx, faoin Ollamh Catherine Woods, ar athshlánú scamhóige a fhorbairt i moil phobail fad is a ndearna ComEx, faoi stiúir an Ollaimh Karen McCreesh, bainistiú ar réitigh phian a chomhtháthú i suíomhanna pobail. D'fheabhsaigh na

hidirghabhálacha seo a bhfuil taighde déanta ina leith torthaí na rannpháirtithe agus neartaigh siad an bonn fianaise do sceidealú sa todhchaí.

Clár SingStrong

Comhdhearadh le Comhpháirtíocht PAUL agus an tSeirbhís um Oideasú Sóisialta, cuireadh tús le Céim 2 de SingStrong i mí na Nollag. Cuirfidh an idirghabháil amhránaíochta seo, atá bunaithe sa phobal, 48 seisiún ar fáil do dhaoine atá ag maireachtáil le Galar Scamhóige Toirmeascach Ainsealach (COPD), ag cur sláinte riospráide, folláine mheabhrach agus cuimsiú sóisialta chun cinn i Maigh Rois, Oileán an Rí, agus Béal Átha na Cora (Weston).

Bonneagar Gníomhaíochta Fisciúla Pháirc Shíol Bhroin

I gcomhpháirtíocht le Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh agus Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, cuireadh tús le hoibreacha réamhforbartha in 2025 chun spásanna gníomhaíochta cuimsitheacha ilghlúine a chruthú. I measc na ngnéithe atá beartaithe tá cúirteanna cispheile agus leadóg phicile, cosáin siúil, agus taisceadáin BoxUp, ag leabú gníomhaíocht choirp sa saol laethúil trí dhearadh uirbeach.

Rannpháirtíocht Bithéagsúlachta

I gcomhar le Bothán na bhFear agus na mBan, Ionaid Acmhainní Teaghlaigh, Midwest Simon, agus ADAPT, tionóladh cruinnithe réamhforbartha chun tacú le tionscadail bithéagsúlachta faoi stiúir an phobail. Chabhraigh an tOifigeach Gníomhaithe ar son na hAeráide leis na grúpaí seo chun iarratas a dhéanamh ar dheontais bithéagsúlachta, rud a neartaigh an cumas áitiúil le haghaidh gníomhaíochta inbhuanaithe.

Gearrscannán Full Pitch

Forbraíodh an gearrscannán seo i gcomhpháirtíocht le Scannánóirí atá ag Teacht Chun Cinn i Luimneach agus Cumann Peile Bhéal Átha na Cora Gael/Cumann Peile na mBan (LGFA), agus déantar iniúchadh sa ghearrscannán seo ar thaithí saoil na gcailíní sa spórt. Comhchruthaithe le lúthchleasaithe áitiúla, tá sé mar aidhm ag an tionscadal guthanna a mhéadú, steiréitíopaí a cheistiú, agus cuimsiú agus folláine a chur chun cinn trí scéalaíocht chruthaitheach. Cuireadh tús le hobair ar an tionscadal seo in 2025.

Tionscadal Pobail Gharraí Eoin

I gcomhar le Tionscadal Forbartha Pobail Gharraí Eoin, d'eagraigh an tionscnamh seo Aonach Pobail agus turais lae do chónaitheoirí scothaosta. Bhí sé mar aidhm ag an tionscadal cuimsiú sóisialta a chur chun cinn, aonrú a laghdú, agus folláine a fheabhsú i measc baill scothaosta den phobal.

Tionscadal Pobail um Thaighde ar Shaoránaigh

Arna sheachadadh i gcomhpháirtíocht le Meabhairshláinte Éireann, d'éascaigh an tionscadal seo ceardlanna faoi stiúir an phobail chun cónaitheoirí a chumhachtú d'fhonn riachtanais sláinte agus folláine áitiúla a aithint agus aghaidh a thabhairt orthu. Tá an tionscnamh ag tógáil réitigh inbhuanaithe atá dírithe ar an bpobal agus ag neartú rannpháirtíocht fhadtéarmach.

Comhoibrithe Chumann Meabhairshláinte Luimnigh

I gcomhpháirtíocht le Cumann Meabhairshláinte Luimnigh, agus Luimneach Sláintiúil, thacaigh Pobail Shláintiúla Sláintecare le gníomhaíochtaí Sheachtain na Meabhairshláinte ar fud na cathrach agus an chontae, lena n-áirítear tacú le seoladh na Seachtaine Meabhairshláinte. Reáchtáladh seisiúin folláine feadh Ghlasbhealach Luimnigh, rud a spreag taisteal gníomhach agus nasc sóisialta. Chuir na tionscnaimh seo meabhairshláinte dhearfach agus rannpháirtíocht phobail chun cinn.

Comhoibriú Nuálaíochta Sóisialta Lóiste na Darach

Arna sheachadadh i gcomhpháirtíocht le Midwest Simon agus Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh, tá sé mar aidhm ag an tionscnamh leanúnach seo gníomhaíochtaí folláine cruthaitheacha agus bunaithe ar an dúlra a sholáthar do chónaitheoirí atá gan dídean. Comhdheartha le na rannpháirtithe, chuir an clár muinín, athléimneacht agus nasc sóisialta chun cinn.

Pobail Faoi Bhláth Luimnigh

Ag obair le grúpaí pobail ar fud na cathrach agus an chontae, thacaigh an tionscnamh seo le 15 ghairdín pobail gníomhacha agus chuir sé ceardlanna ar fáil maidir le garraíodóireacht gheimhridh, coipeadh, agus cleachtais inbhuanaithe bia, ag cur maoirseacht chomhshaoil agus cuimsiú sóisialta chun cinn.

Tionscadal Gharraíodóireacht Geochruinneacháin Scoil Eoin Baiste Naofa

Is sampla de thionscnamh suaitheanta é Tionscadal Gharraíodóireacht Geochruinneacháin Scoil Eoin Baiste Naofa a léiríonn an t-imeascadh pobail, folláine intinne agus oideachas faoin aer. Tá sé i gceist ag an tionscadal níos mó ná spás don gharraíodóireacht amháin a sholáthar. Cruthóidh sé spás slán, bríomhar a chuirfidh sláinte inchinne, imeascadh teaghlach agus pobal agus maoirseacht an chomhshaoil chun cinn. Agus é curtha i gcrích in 2025 i gcomhar le Scoil Bhuachaillí Eoin Baiste Naofa agus comhpháirtithe pobail, chruthaigh an tionscnamh suaitheanta seo gairdín céadfach agus geochruinneacháin don fhoghlaím lasmuigh. Reáchtáiltear ceardlanna agus gníomhaíochtaí cuimsitheacha sa spás anois, ag cur folláine mheabhrach, oideachas comhshaoil, agus rannpháirtíocht teaghlaigh chun cinn.

Cistin Phobail Chlann Shíomóin an Iarthair Láir

I gcomhar le Midwest Simon agus Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, tháinig an chistin athchóirithe arna maoiniú ag Pobail Shláintiúla Sláintecare ag feidhmiú go hiomlán in 2025. Reáchtálann se ranganna cócaireachta, ceardlanna ullmhúcháin bia agus gníomhaíochtaí garraíodóireachta anois, ag tacú le slándáil bia, forbairt scileanna, agus folláine mheabhrach.

Cábán Folláine ADAPT

Críochnaíodh an Cábán Folláine in 2025 i gcomhpháirtíocht le Seirbhísí Drochíde Baile ADAPT, agus reáchtálann sé seisiúin

theiripeacha, ceardlanna, gníomhaíochtaí piarthacaíochta agus tacaíochtaí for-rochtana anois do mhná agus do leanaí a bhfuil tionchar ag drochíde baile orthu, rud a chruthaíonn timpeallacht shábháilte agus chothaitheach le haghaidh téarnaimh.

Clár um Chothromas Míostraithe

Lean an Clár um Chothromas Míostraithe lena leathnú in 2025. Fuarthas buiséad breise de €40,000 le meaisíní díola a sholáthraíonn táirgí míosta saor in aisce atá ag feidhmiú anois i 49 suíomh, lena n-áirítear leabharlanna, ionaid óige, agus moil phobail. Cuireadh roghanna inbhuanaithe ar fáil amhail táirgí míostraithe in-athúsáidte, ag neartú tiomantas an chláir i leith cleachtais agus dínit éicea-chomhfhiúsach. Dáileadh táirgí ar ghrúpaí pobail agus ar mheánscoileanna Comhionannas Deiseanna sna Scoileanna a Sheachadadh (DEIS) trí ghníomhaíocht leabharlainne. Chomh maith le meaisíní díola, maoiníodh ceardlanna oideachais in 2025 freisin. D'éascaigh cnáimhseach cáilithe ceardlanna agus bhí an t-éileamh gan fasach. Bhí 43 ceardlann oideachais ar siúl san iomlán i rith na bliana.

Imeacht na nImlirceach sa Clarion

Comhairle na nÓg

Lean Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ar aghaidh ag tacú le Comhairle na nÓg in 2025. D'oibrigh Comhairle na nÓg i gcomhar le páirtithe leasmhara éagsúla ar an téama a roghnaigh siad 'd'Iompar Poiblí.' D'oscail Méara Luimnigh, John Moran, Comhdháil Bhliantúil Óige Chomhairle na nÓg Luimnigh ar an 13 Samhain. Bhí breis agus 100 duine óg as Luimneach i láthair ar an lá chun a dtuairimí a nochtadh ar na saincheisteanna atá tábhachtach dóibh agus eolas a fháil maidir le bheith ina mbaill nua. Is é téama 2026 a roghnaíodh ar an lá, ná "Caidrimh agus Sláinte Ghnéis."

Comhdháil Óige Chomhairle na nÓg Luimneach 2025

Foghlaim ar Feadh an tSaoil

Is fóram comhpháirtíochta é Grúpa Stiúrtha Foghlama Luimnigh a thugann líonraí agus comhpháirtíochtaí earnála le chéile agus atá tiomanta do chultúr foghlama a chruthú i Luimneach. Tá sé comhdhéanta de chomhpháirtithe reachtúla, forbartha áitiúla, gnó, pobail agus deonacha. Is é príomhról Foghlaim Luimnigh luach na foghlama a chur chun cinn i Luimneach, thar gach céim den saolré, chun faisnéis a roinnt a chuireann le foghlaim eagraíochtúil na mball agus na gcomhpháirtithe, agus chun tacú le líonraí agus grúpaí earnála ina n-iarrachtaí pobail a mhealladh in eispéiris foghlama dhearfacha. Áirítear Luimneach, Baile Átha Cliath, Corcaigh, Doire / an Srath Bán, Béal Feirste agus Port Láirge i Líonra Chathracha Foghlama na hÉireann.

Sheol Méara Luimnigh, John Moran, féile na bliana seo go hoifigiúil ar an 21 Márta i Leabharlann an Chaisleáin Nua. Bhí an t-imeacht mar réamhtheachtaí do shraith imeachtaí an-rathúil ar feadh na seachtaine a chuimsigh réimse leathan ábhar agus earnálacha. Bhí téama do 2025 bunaithe ar “Litearthacht”. Ina measc bhí “Ard-Digiteach-Ag Feabhsú do scileanna ar líne”, “Aois le neamhspleáchas sa bhaile” agus “Ag borradh i ndiaidh 55” dírithe ar fad ar dhaoine scothaosta mar aon le raon leathan imeachtaí eile ar líne agus go pearsanta.

Seoladh na Féile Foghlama ar Feadh an tSaoil 2025

AOISBHÁ LUIMNIGH

I measc cuid de na príomhimeachtaí Aoisbhá a tharla le linn 2025 tá iad seo a leanas:

Comhairliúchán maidir le Réimse Poiblí:

Ghlac Baill Fheidhmeannacht na nDaoine Scothaosta (OPE) páirt i gCruinniú Grúpa Fócais i Halla Istrabraiq i bhFoirgnimh Chathartha Luimnigh ag Cé na gCeannaithe ar an 11 Márta, rud a thug deis do ghlór na ndaoine scothaosta a bheith san áireamh i ndearadh réimse poiblí Cheathrú an Mhargaidh agus Shráid an Chrúisigh.

Leabharlann Áth Dara - Seisiún Oiliúna ar Intleacht Shaorga

Ar an 25 Aibreán, d’óstáil Bainisteoir Cláir Aoisbhá Luimnigh “Caint ar ról na hintleachta saorga sa todhchaí do dhaoine agus iad ag dul in aois”. Reáchtáladh é seo i gcomhar le brainse Áth Dara de sheirbhís leabharlainne Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh. Thug Caroline agus Aisling ó CramdenTech Ltd. cur i láthair agus d’fhreastail 40 duine scothaosta ón bpobal áitiúil air, lena n-áirítear Bothán na bhFear agus an Grúpa scoir ghníomhach

Coinbhinsiún Aoisbhá na hÉireann

D’óstáil Comhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas an Coinbhinsiún maidir le Comhairlí Daoine Scothaosta (OPC) 2025, arb é an téama “Eagna na mBlianta – Saolré Peirspictíochta”. Bhí an coinbhinsiún dhá lá ar siúl ón 8 Bealtaine agus tháinig sé chun críche an 9 Bealtaine.

Coinbhinsiún Aoisbháúil na hÉireann 2025 i mBaile Átha Cliath Theas
Toscairí Luimnigh Aoisbháúil le Kieran O'Donnell, an tAire Stáit do Dhaoine Scothaosta agus Tithíocht

Ceardlann Chomhoibrithe um Thaighde ar Ghníomhaíocht Fhisiciúil na hÉireann

Reáchtáil Comhoibriú Taighde um Ghníomhaíocht Fhisiciúil na hÉireann (CTGFÉ) agus Cathracha Gníomhacha Luimnigh ceardlann do pháirtithe leasmhara ar an 28 Bealtaine ag Ionad Fiontair Pobail Mhaigh Rois. Thug an seisiún príomhpháirtithe leasmhara le chéile a raibh baint acu le cláir ghníomhaíochta coirp a sheachadadh do dhaoine scothaosta ar fud Luimnigh. I measc na bpáirtithe leasmhara bhí Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh, Luimneach Aoisbháúil, Pobail Shláintiúla Slaintecare, Éire Shláintiúil, Comhpháirtíocht PAUL, Ionad Pobail Mhainchín, Cur Chun Cinn Sláinte FSS, Fisiteiripeoirí FSS, Comhluadar Pobail Moyross, agus Ollscoil Luimnigh.

Comhairle na nÓg “Glúin Chuimsitheach Néaltraithe a Chruthú - Clár Óige.”

Thug Bainisteoir an Chláir Aoisbháúil mar chathaoirleach ar ghrúpa stiúrtha Chomhairle na nÓg, cuireadh do Alison McCarthy, comhordaitheoir gníomhaíochtaí náisiúnta le Cumann Alzheimer na hÉireann, páirt a ghlacadh i gcruinniú ghrúpa stiúrtha Chomhairle na nÓg ar an 23 Bealtaine.

Oiliúint ar Dheardh Aoisbháúla agus Uilíoch

Aran 28 Bealtaine, tionóladh “Oiliúint ar Dheardh Aoisbháúla agus Uilíoch” i seomra na comhairle, Tuar an Daill. Dhírigh an oiliúint seo ar dheardh uilíoch agus ar phrionsabail aoisbháúla i dtithíocht agus sa réimse poiblí. D’fhreastail baill foirne ó raon ranna ar fud Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh air, lena n-áirítear Comhfhorbairt Áite, réimse poiblí, caipiteal tithíochta, lár bailte ar dtús agus oifig cheantair Chill Mocheallóg.

Siompóisiam Aoischuimsitheach

Bhí “Ó Phrionsabail go Cleachtas,” ar siúl ar an 30 Bealtaine i Scoil an Leighis, Ollscoil Luimnigh. Tugadh cuireadh do gach ball OPE. D’fhreastail roinnt acu mar aon le bainisteoir an chláir Aoisbháúil.

Cuairt Aingeal Ceardaíochta

Ar an 28 Iúil, thug cathaoirleach OPE Luimnigh cuireadh do bhainisteoir agus d'fhoireann an Chláir Aoisbháúil cuairt a thabhairt ar ghrúpa "Aingil Cheardaíochta" ag Ionad Mílaoise Chathair Chinn Lis. Tagann an grúpa bríomhar seo, atá comhdhéanta de thart ar chúig bhall is tríocha, le chéile gach maidin Luain chun taitneamh a bhaint as raon leathan gníomhaíochtaí ceardaíochta.

Fócasghrúpa ar siúl i Maigh Rois chun Taighde ar Aosú Gníomhach a Chur Chun Cinn i Luimneach

Ar an 11 Iúil, reáchtáladh fócasghrúpa i Maigh Rois, Luimneach, mar chuid den dara céim de thionscadal taighde comhoibríoch idir CTGFÉ (Comhoibriú Taighde ar Ghníomhaíocht Fhisiciúil na hÉireann) agus Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh, le tacaíocht ó Luimneach Aoisbháúil, chun plé a dhéanamh ar thaithí, riachtanais agus dearchaí maidir le cláir ghníomhaíochta coirp. D'fhreastail ionadaithe ón OPE.

Lá Spóirt Aoisbháúil 2025

Ghlac baill de OPE Luimnigh, i dteannta Bhainisteoir Cláir Luimnigh, páirt go bródúil sa Lá Náisiúnta Spóirt Aoisbháúil. Chuir an ócáid réimse iontach blas-sheisiún ar fáil, lena n-áirítear Cruicéad do Chách, Cluichí Go for Life, taispeántais parkrun, aoichainteoirí spreagúla, Fitstix, agus Rang Gníomhach le Meáchain.

Seoladh Ollscoil Aoisbháúil OL

D'fhreastail bainisteoir Chláir Aoisbháúil Luimneach ar sheoladh Ollscoil Aoisbháúil in Ollscoil Luimnigh ar an 2 Meán Fómhair. Is é seo an chéad cheann ar domhan agus tá clár Aoisbháúil Luimnigh chun tosaigh ar seo leis an gClár agus le hOllscoil Luimnigh (OL).

Turas Fheidhmeannas na nDaoine Scothaosta Luimnigh go Cill Airne

Ar an 16 Deireadh Fómhair, bhain baill d'Fheidhmeannacht na nDaoine Scothaosta i Luimneach, i dteannta Bhainisteoir an Chláir Aoisbháúil Luimnigh, taitneamh as turas bhealach na radharc go Cill Airne trí sheirbhís Luasbhealaigh Luimnigh-Cill Airne i gcomhar le Bus Éireann "Luasbhealaigh".

Dámhachtainí Gnóthachtála agus Aitheantais Aoisbhá Éireann

Cuireadh dhá thionscnamh ó Luimneach faoi bhráid Dhámhachtainí Gnóthachtála agus Aitheantais Aoisbhá Éireann. Tionscadal píolótach comhoibríoch idir Alone, Leabharlanna Luimnigh agus Vodafone inar soláthraíodh táibléid sonraí-chumasaithe do dhaoine scothaosta ar bhonn iasachta a cuireadh ar an ngearrliosta le haghaidh dámhachtana. Is tionscadal é an dara tionscadal a sheolann pacáistí cúraim chuig teaghlaigh daoine atá ag fulaingt ó Néaltrú. Bhí an searmanas bronnta ar siúl i nGaillimh ar an 23 Deireadh Fómhair.

Scéim na mBéilí Scoile

Leanadh le Clár na mBéilí Scoile (Scéim Bonnóige agus Baine) in 2025 leis an tseirbhís a sholáthar do 10 scoil DEIS, thart ar 1,900 leanbh.

Glantachán Fhoireann Luimnigh (GFL)

Maidir le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, is comhoibriú uathúil le pobail, gníomhaireachtaí poiblí agus comhpháirtithe príobháideacha é Glantachán Fhoireann Luimnigh ó thaobh tionscnamh comhshaoil ar fud an chontae de. Cuireann nádúr comhoibríoch GFL, le páirtithe leasmhara lena n-áirítear saoránaigh Luimnigh, na Scoileanna Náisiúnta ar fud an chontae, chomh maith le príomhpháirtithe leasmhara Chiste Carthanachta McManus agus Mr. Binman, spriocanna comhshaoil inbhuanaithe agus foghlaim ar feadh an tsaoil chun cinn maidir leis an gcomhshaol, go háirithe i scoileanna.

In 2025, rinne Glantachán Fhoireann Luimnigh (GFL) a 10ú bliain a chomórada le níos mó ná 23,500 oibrí deonach rannpháirteach san imeacht, scaipthe thar 547 grúpa cláraithe lena n-áirítear 89 scoil. Tháinig méadú ar líon na bpointí bailithe bruscair aonair ó 265 go 277, agus thuairiscigh an Mr Binman bailiúchán de 50.61 tonna bruscair, laghdú ó 55 tonna na bliana seo caite, arb ionann é agus thart ar 2000 araid rothaí tí.

Glantachán Fhoireann Luimnigh

Reáchtáladh Comórtas Crann Nollag i mí na Samhna, áit ar mhaisigh daltaí ó 59 bunscoil i Luimneach breis is 170 crann Nollag ag baint úsáide as ábhair athchúrsáilte agus in-athchúrsáilte. Ba é aidhm an chomórtais ná páistí a spreagadh chun níos mó a fhoghlaim faoi thábhacht na hathchúrsála, na hinbhuanaitheachta agus na hoibre foirne.

Gradaim Chrann Nollag Glantachán Fhoireann Luimnigh

Scéim Tarscaoilte Boscaí Bruscair

Eisíodh thart ar 3,900 tarscaoileadh d'iarratasóirí faoin Scéim Tarscaoilte Boscaí Bruscair in 2025, a mhaoinigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh.

Comhpháirtíocht Sábháilteachta Pobail Áitiúil

Bunaíodh an Chomhpháirtíocht Sábháilteachta Pobail Áitiúil (CSPÁ) i Luimneach faoin Roinn Dlí agus Cirt chun comhoibriú idir gníomhaireachtaí reachtúla, ionadaithe pobail, agus páirtithe leasmhara áitiúla a neartú chun aghaidh a thabhairt ar shábháilteacht agus folláine. Cuirfidh an CSPÁ ardán ar fáil chun réitigh ar dhúshláin áitiúla sábháilteachta a chomhdhearadh, ag cinntiú go bhfuil guthanna an phobail lárnach sa chinnteoireacht.

Tacaíonn an CSPÁ go díreach le Sprioc Ardleibhéil 1 an PAEP: Daoine agus Pobal trí fholláine, cuimsiú agus rannpháirtíocht ghníomhach a chur chun cinn. Trí thionscnaimh chomhoibríocha sábháilteachta, neartaíonn sé athléimneacht agus rannpháirtíocht an phobail ar fud Luimnigh.

In 2025, dhírigh an fhoireann Sábháilteachta Pobail ar:

- Muinín agus rannpháirtíocht a chothú trí fhórais agus trí chomhairliúcháin chuimsitheacha.
- Iompar frithshóisialta a laghdú agus braistintí maidir le sábháilteacht i spásanna poiblí a fheabhsú.
- Tacú le grúpaí leochaileacha trí iad a nascadh le seirbhísí cuí.
- Ag freastal ar Fhóram CAST chun cabhrú le daoine a bhfuil fadhbanna meabhairshláinte nó fadhbanna andúile acu.
- Cloch mhíle mhór ba ea tabhairt isteach Maoir

Sábháilteachta Pobail, láithreach infheicthe, neamh-fhorfheidhmithe i réimsí tosaíochta. I measc a ról tá:

- Dul i dteagmháil le cónaitheoirí agus le gnólachtaí chun imní faoi shábháilteacht áitiúil a aithint agus a réiteach.
- Feidhmiú mar nascóirí idir pobail agus seirbhísí, ag cur cuimsiú sóisialta chun cinn.
- Dearbhú agus infheictheacht a sholáthar i spásanna poiblí, tionscnaimh a chomhlánú amhail feabhsuithe ar chlós súgartha, tionscadail spáis ghlais, agus imeachtaí pobail.

Tá na maoir ina bpointe teagmhála iontaofa ag pobail, ag cur le timpeallachtaí níos sábháilte agus níos fáiltí. Tacaíonn a gcuid oibre le cláir níos leithne ar nós Pobail a Chumasú, Luimneach Sláintiúil, agus tionscnaimh chomhtháthaithe, ag cinntiú go bhfuil sábháilteacht fite fuaite i bhforbairt pobail.

Ag breathnú chun cinn, tionólfar an CSPÁ sa chéad ráithe de 2026, agus ceapfaidh an tAire Dlí agus Cirt, Gnóthaí Baile agus Imirce, Jim O'Callaghan, na baill uile. Cinnteoidh sin seo go leanfaidh an Chomhairle lena cur chuige comhoibríoch a leathnú, sábháilteacht a chomhtháthú i gcuispóirí níos leithne an Phlean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail agus comhpháirtíochtaí a neartú ar fud Luimnigh.

FORBAIRT TUAITHE

Leanadh ar aghaidh leis an obair go tapa sa rannóg Forbartha Tuaithe in 2025, leanadh ar aghaidh le rannpháirtíocht leanúnach an phobail, ag obair le Foirne Baile agus le grúpaí deonacha áitiúla i bpobail tuaithe, ag tacú le tionscadail leanúnacha a sheachadadh, ag lorg maoinithe trí go leor glaonna maoinithe agus ag daingniú tionscadail nua faoi na sruthanna éagsúla i rith na bliana. Is é rannpháirtíocht le pobail an bhunchloch lena chinntiú go bhfuil tionscadail á seachadadh go héifeachtach ar fud Luimnigh, agus lean an rannpháirtíocht sin ar aghaidh in 2025. D'fhás an fhoireann Forbartha Tuaithe in 2025 nuair a earcaíodh an Fhoireann Seachadta Caipitil, tionscnamh atá maoinithe ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Gaeltachta chun seachadadh tionscadal arna maoiniú ag an Roinn Rialtais seo a bhrostu.

I gcomhréir le beartas náisiúnta, amhail an Creat Náisiúnta Pleanála, Ár dTodhchaí Tuaithe agus beartas Tús Áite do Lár an Bhaile, is príomhchuspóir de chuid na Comhairle tacú le fás agus forbairt ár mbailte agus ár sráidbhailte agus d'fhoill tácu le fás daonra, tá infheistíocht sa soláthar agus sna seirbhísí seachadta rithabhachtach chun a chinntiú go bhfuil an fhorbairt bhonneagair riachtanach ar fáil chun tacú leis an bhfás seo. Leanann Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh ag obair leis na grúpaí ábhartha go léir chun tionscadail a sheachadadh ag baint úsáide as na deiseanna maoinithe ábhartha go léir.

Tús Áite do Lár an Bhaile

Ag teacht leis an mbeartas Tús Áite do Lár an Bhaile agus ag obair go dlúth leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Gaeltachta, lean na foirne Forbartha Tuaithe ar aghaidh le hobair 2024, ag obair go dlúth le foirne an Bhaile ar fud Luimnigh. Críochnaíodh agus seoladh Plean Tús Áite do Lár an Bhaile Ráth Caola i mí na Samhna, tháinig muintir Ráth Caola le chéile i bhfeidhm do sheoladh an Chéad Phlean Lár an Bhaile, ag comóradh maidin speisialta don phobal ar fad. Sheol Méara Luimnigh, John Moran, an plean, agus léirigh an líon mór daoine a bhí i láthair tiomantas comhroinnte an bhaile d'athghiniúint. Leagtar amach sa Phlean Tús Áite do Lár an Bhaile Ráth Caola fíis straitéiseach amach chun baile bríomhar, inrochtana agus inbhuanaithe a dhéanamh de Ráth Caola do chónaitheoirí, gnólaigh agus cuairteoirí. Tar éis rannpháirtíocht agus obair shuntasach ar an talamh, tríd an oifigeach forbartha áitiúil, léiríonn an plean deiridh tosaíochtaí agus mianta an phobail áitiúil. Leanfaidh an Chomhairle ag obair leis an bpobal áitiúil chun na tionscadail a aithníodh sa phlean a bhaint amach, trí úsáid a bhaint as na sruthanna maoinithe atá ar fáil chun an baile a athbheochan.

Seoladh Plean Thús Áite do Lár an Bhaile Ráth Caola i mí na Samhna

Leanadh ar aghaidh le rannpháirtíocht i rith na bliana le Foirne Baile i Mainistir na Féile, Caisleán Nua, Cill Mocheallóg agus in Eas Géitine, lena n-áirítear seiceálacha Sláinte Lár an Bhaile a chríochnú, tionscadail a aithint agus maoiniú agus seachadadh tionscadail a fháil.

Príomhchláir agus Sruthanna Maoinithe

Tá roinnt clár maoinithe arna maoiniú ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Gaeltachta mar bhonn agus mar thaca ag seachadadh an chlár forbartha tuaithe do Luimneach, leanann an Chomhairle ag obair le Foirne Bailte, grúpaí pobail agus deonacha, agus leis na páirtithe leasmhara ábhartha chun tionscadail a aithint d'fhoill pobail tuaithe a fheabhsú.

An Ciste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe

Is mórchlár infheistíochta é an Ciste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe, a bunaíodh faoin bPlean Forbartha Náisiúnta, a fhéachann le tacú le tionscadail uailmhianacha ar mhórsála ar féidir leo forbairt eacnamaíoch agus shóisialta inbhuanaithe a bhaint amach i gceantair thuaithe. Bhain Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh tairbhe as infheistíocht shuntasach trí Luimneach faoin sruth maoinithe seo.

Le linn 2025, leanadh den obair ar sheachadadh Thionscadal Forbartha Moil Ghlasbhealaigh Luimnigh agus Mhol Turasóireachta Iarthar Luimnigh ag Fullers Folly, ar éirigh leo araon Maoiniú Athghiniúnta agus Forbartha Tuaithe a fháil in 2024. Tá Tionscadal Forbartha Mhoil Ghlasbhealaigh Luimnigh comhdhéanta de cheithre phacáiste oibre ar leith, eadhon: (a) Mol Glasbhealaigh Luimnigh ag Tionscadal Ardach, lena n-áirítear athfhorbairt Theach an Stáisiúin agus an tseid earraí ag Ardach (b) An Mol Glasbhealaigh ag Tionscadal Foirgníochta an Chaisleáin Nua (c) Mol Glasbhealaigh Luimnigh ag Tionscadal Carrchlós an Chaisleáin Nua agus (d) Tionscadal Theach Stáisiúin Bhearna, lena n-áirítear na hoibreacha athchóirithe ag Teach an Stáisiúin ag Bearna. Tá na ceithre thionscadal ar siúl agus iad ag céimeanna éagsúla deartha agus tógála.

Mol Glasbhealach Luimnigh ag Tionscadal Carrchlós an Chaisleáin Nua – tús curtha leis an tógáil i mí Mheán Fómhair

Tionscadal Theach Stáisiúin na Bearna – cuireadh tús leis an athchóiriú i mí na Bealtaine

Cuireadh tús le hoibreacha tógála ar Mhol Glasbhealaigh Luimnigh ag Tionscadal Carrchlós an Chaisleáin Nua i mí Mheán Fómhair agus tá oibreacha ag dul ar aghaidh go tapa, agus tá sé beartaithe iad a chríochnú i lár 2026. Is é €2.179 milliún costas iomlán tógála an tionscadail seo, rud a chuirfidh saoráid shuntasach ar fáil do chuirteoirí agus don phobal áitiúil, le plaza poiblí bríomhar, trasrian coisithe agus rothair le comharthaí a chruthú a nascann le Cúirt an Easpaig agus páirceáil leathnaithe do rothair, cóistí agus feithiclí leictreacha. Cuireadh oibreacha tógála chun cinn freisin ar an athchóiriú ag Teach an Stáisiúin i mBearna, i measc na n-oibreacha tá athchóiriú iomlán an fhoirgnimh, an ardáin agus an réimse poiblí; d'fhoill taitneamhacht a chruthú ar Ghlasbhealach Luimnigh. Is ionann costas iomlán tógála an tionscadail seo agus thart ar €450,000, agus tá sé sceidealta le bheith críochnaithe i lár 2026. Tá Mol Glasbhealach Luimnigh ag Ardach ag céim na tairisceana faoi láthair le tairiscint ag dúnadh go luath in 2026, agus tá sé beartaithe go gcuirfear tús leis na hoibreacha ar an tionscadal seo i Ráithe 2 2026. Leanann dearadh mionsonraithe ar aghaidh ar Mhol Glasbhealaigh Luimnigh ag Tionscadal Foirgníochta an Chaisleáin Nua, agus déanfar dul chun cinn suntasach ar sheachadadh an tionscadail seo in 2026.

D'oscail Méara Luimnigh, John Moran agus an tAire Stáit Jerry Buttimer, Mol Glasbhealaigh Luimnigh go hoifigiúil i Ráth Caola i mí Mheán Fómhair, tar éis infheistíocht €2.48 milliún ó Bhonneagar Iompair Éireann (BIÉ), an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Gaeltachta, faoin Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte agus acmhainní Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh féin, áiríodh sa tionscadal claochlú seid earraí iarnróid tréigthe ón 19ú haois go spás oibre nua-aimseartha, tá an mhaoín á húsáid faoi láthair ag LiKe Bikes, ag soláthar seirbhísí cíos agus deisiúcháin rothar ar an láthair, rud a fheabhsaíonn an tairiscint ag tús Ghlasbhealach Luimnigh agus atá cnuasaithe leis an Músaem Palatíneach agus leis an Greenway Café 1709.

Mol Glasbhealaigh Luimnigh ag Ráth Caola Oscailte Oifigiúil Meán Fómhair

Bronnadh Maoiniú Athghiniúna agus Forbartha Tuaithe chun athchóiriú a dhéanamh ar fhoirgneamh agus clós stairiúil Fuller's Folly sa Chaisleán Nua. Tá sé i gceist ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh feabhas a chur leis an tairiscint turasóireachta atá sa bhaile agus tacaíocht a thabhairt di, chomh maith le Caisleán Dheasumhan, le rochtain a chur

ar fáil idir an áis thábhachtach seo agus láthair Fuller's Folly. Rinne na foirne deartha ildisciplíneacha ceaptha dul chun cinn ar an dearadh mionsonraithe in 2025, agus táthar ag súil go rachaidh an tionscadal chuig céim an tairisceana sa chéad ráithe de 2026.

Ina theannta sin, d'éirigh leis an bhFoireann Forbartha Tuaithe maoiniú dar luach €1.2 milliún san iomlán a fháil faoi Chatagóir 2 den Chiste Athnuachana agus Forbartha Tuaithe le haghaidh dhá thionscadal i gContae Luimnigh in 2025. I measc na dtionscadal tá (a) athchóiriú Theach na gCeannaithe i gCill Mocheallóg agus (b) athúsáid agus athchóiriú a dhéanamh ar iar-Bhanc na hÉireann i Ráth Caola. Úsáidfear an maoiniú seo chun an dá thionscadal a thabhairt go céim réidh le cur i bhfeidhm, ionas gur féidir iad a chur chun cinn do ghlaonna maoinithe amach anseo. Tá an dá thionscadal ríthábhachtach d'athbheochan lár na mbailte agus féachfaidh siad le foirgnimh fholmha a thabhairt ar ais in úsáid agus príomhshuímh lár an bhaile a ghníomhachtú.

Oscailt oifigiúil An Páircín Eas Géitine ag an Aire Dara Calleary i mí an Mheithimh

An Páircín in Eas Géitine

Athfhorbairt Mhol Bhaile Hiobaird ag baint úsáide as Maoiniú Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte

Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte

Cuireadh an Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte i bhfeidhm den chéad uair in 2016. Déanann na húdaráis áitiúla é a bhainistiú thar ceann na Roinne, agus maoinítear an clár faoi Thionscadal Éireann 2040. Bhain bailte agus sráidbhailte ar fud Luimnigh leas as an Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte ó tugadh isteach an scéim. Le linn 2025, chuaigh roinnt tionscadal chun cinn, ag bronnadh maoiniú orthu agus ar cuireadh tús leo in 2023/2024, tionscadail lena n-áirítear an páircín sa Chearnóg Thiar in Eas Géitine, a bhain foirgneamh tréigthe ó láthair fheiceálach agus a chuir spás poiblí nua ar fáil i lár an bhaile, a d'oscail an tAire Dara Calleary go hoifigiúil i mí an Mheithimh 2025. I measc na dtionscadal eile a cuireadh i gcrích, bhí athfhorbairt aonaid thréigthe in Ardach do dtí aonad miondíola nua, uasghrádú ar chórais leictreachais dín ar áiseanna pobail i Ráth Caola agus feabhas a chur ar shaoráid áineasa i gCill Chornáin. Críochnaíodh Céim 1 de Mhol Bhaile Hiobaird in 2025 freisin, ag baint úsáide as maoiniú athnuachana Bailte agus Sráidbhailte. Thóg an tionscadal seo foirgneamh a bhí tréigthe agus d'athraigh sé ina spás pobail dinimiciúil é; áit a bhfuil Caifé, Bothán na bhfear agus gairdín pobail ann anois, agus maidir le Céim 2 den tionscadal, lorgóidh sé maoiniú chun spás fiontraíochta a sholáthar d'fhonn tacú le cruthú post laistigh den sráidbhaile.

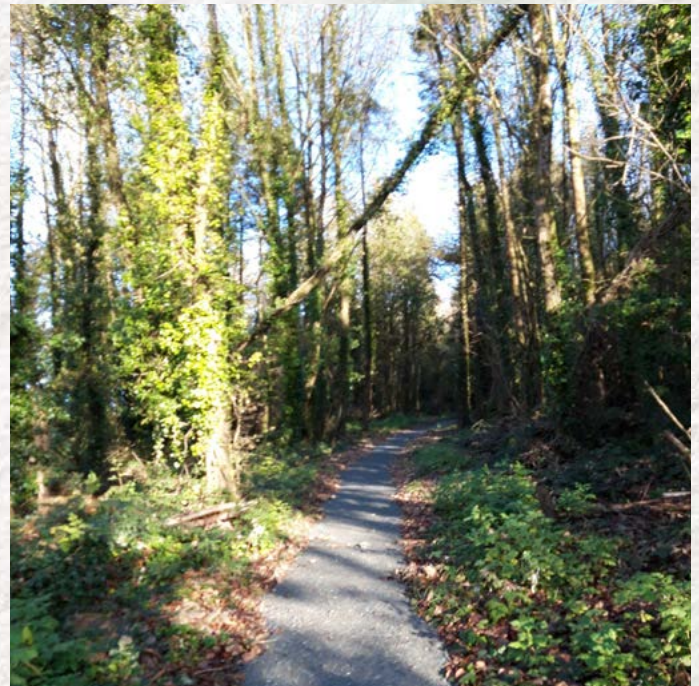
Rinneadh dul chun cinn freisin maidir le dhá Bheart Forbartha Tionscadail, a éascaíonn do phobail tionscadail a thabhairt chuig céim réidh le cur i bhfeidhm Bearta Forbartha Tionscadal a cuireadh i gcrích in 2025, lena n-áirítear (a) tionscadal feabhsaithe Sráid-dhreacha do Chearnóg Mhainistir na Féile, lena n-áirítear scéim phéinteála, uasghrádú ar aghaidh an tsiopa agus troscán sráide agus (b) Tograí athchóirithe d'Ionad Pobail an Ghallbhaile ar struchtúr cosanta é. Cuireadh tograí ar aghaidh chuig an gcéim pleanála agus rachaidh siad ar aghaidh le haghaidh glaonna maoinithe amach anseo.

D'éisigh an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Gaeltachta glao nua in 2025 ar thionscadail, tá Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte 2025 deartha chun tacú le hathbheochan na tuaithe in Éirinn trí dhíriú ar athghiniúint eacnamaíoch agus shóisialta lár an bhaile a spreagadh. Dhírigh an glao seo ar thionscadail a thacaíonn le cruthú fostaíochta inbhuanaithe, le hathléimneacht agus athghiniúint lár an bhaile, lenár sráid-dreacha a fheabhsú, agus foirgnimh agus tailte atá folamh agus tréigthe a thabhairt ar ais in úsáid mar spásanna ilchuspóireacha pobail trí athchóiriú agus athnuachan. D'éirigh le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maoiniú a fháil do dhá thionscadal faoin bPríomhscéim Athnuachana Baile agus Sráidbhaile, lena n-áirítear (a) Foirgneamh Chomhairle Pobail Áth an tSléibhe a athfhorbairt ina mhol nua-aimseartha, éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de le spásanna cruinnithe, ceardlann, agus áiseanna inrochtana agus (b) tionscadal feabhsúcháin réimse poiblí i sráidbhaile Áth Dara ag díriú ar rochtain fheabhsaithe agus dhá Bheart Forbartha Tionscadail bhreise, lena n-áirítear (a) plean deartha do spás glas pobail ilúsáide lena n-áirítear measúnuithe láithreáin (suirbhéanna láithreáin, measúnuithe comhshaoil etc), rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara, obair dheartha, ullmhú pleanála agus pleanáil

costas sa Cheapach Mhór agus (b) dearadh feabhsuithe ar an réimse poiblí ar chearnóg an mhargaidh limistéir oscailte i lár Chromadh agus athfhorbairt iarfhoirgneamh Oifig an Phoist. Ina theannta sin, d'éirigh leis an gComhairle maoiniú a fháil faoin mBeart um Fháil Foirgníochta/Talún den Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte, chun 3 fhoirgneamh atá folamh agus tréigthe a cheannach ar Shráid na Maighdine agus An Caisleán Nua, a dhéanfar a athfhorbairt, faoi réir maoiniú a fháil faoi na sruthanna maoinithe éagsúla.

Scéim Áineasa agus Bonneagair Allamuigh

Cuireann an Scéim Áineasa agus Bonneagair Allamuigh maoiniú ar fáil chun bonneagar nua áineasa lasmuigh a fhorbairt. Cuireann sí tacaíocht ar fáil freisin chun an bonneagar áineasa allamuigh atá ann cheana i gceantair thuaithe ar fud na hÉireann a dheisiú, a chothabháil, a fheabhsú nó a chur chun cinn, de réir mar is gá. Tógann an Scéim Bonneagair Áineasa Allamuigh ar an ngealltanas faoi “Ár dTodhchaí Tuaithe” agus is príomhshnáithe í d'fheidhmiú “Glacadh le hAmuigh Faoin Aer na hÉireann”, an Straitéis Náisiúnta Áineasa Allamuigh 2023 – 2027. Soláthraítear maoiniú ag an Scéim do dheisiú, d'fhorbairt nó do chur chun cinn agus do mhargaíocht ar scála beag maidir le bonneagar atá ann cheana, oibreacha uasghrádaithe meánsála/mórsála agus forbairtí nua conaire nó conláiste chomh maith le Beart Forbartha Tionscadail chun foráil a dhéanamh do na costais forbartha do thionscadail mhórsála straitéiseacha.

Lúb Chaisleán Oilibhéir a athbhunú, arna mhaoiniú faoin Scéim Bonneagair Áineasa Allamuigh

Críochnaíodh roinnt tionscadail a maoiníodh faoin Scéim Áineasa agus Bonneagair Allamuigh sna blianta roimhe seo in 2025, lena n-áirítear: Bearta Forbartha Tionscadail le haghaidh (a) pleanáil/dearadh mionsonraithe ar chonair siúil nua ag Loch Goir agus (b) ullmhú togra pleanála le haghaidh seomraí feistis, áiseanna cithfholcadáin agus fánán ag Cé Choill Tíre, Leamhchoill. Tá oibreacha caipitil curtha i gcrích ar roinnt tionscadal ar fud Luimnigh, mar shampla (a)

nasc nua idir Carrchlós Uachtarlainne na Dairthí agus Conair Lúb Molanna (Abhainn Chaoil), (b) oibreacha feabhsúcháin ar Chonair Áth na gCuradh agus láithreáin Phortach Bhaile na gCríostúnach, gar do Bhaile an Londraigh, agus (c) Lúb Chaisleán Oilibhéir a athbhunú, in aice le hArd Pádraig. Cuireadh obair chun cinn freisin ar sheachadadh éiceachonair áineasa inrochtana 1.4km, soilsithe le soilsíú LED ar leibhéal íseal, ag Manor Fields in Áth Dara.

I measc na n-oibreacha feabhsaithe bhí Láthair Phicnicí nua ag Áth na gCuradh – Portach Bhaile na gCríostúnach – arna mhaoiniú faoi Scéim Bonneagair Áineasa Lasmuigh

Nasc nua idir Carrchlós Uachtarlainne na Dairthí agus Cosán Lúb Molanna – arna mhaoiniú faoi Scéim Bonneagair Áineasa Lasmuigh

D'éirigh le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maoiniú a fháil do roinnt tionscadal faoi Bhearta 1, 2 agus 3 de Scéim Bonneagair Áineasa Lasmuigh 2024/2025. I measc na dtionscadal a daingníodh faoi Bheart 1, a fhéachann le hoibreacha deisiúcháin agus uasghrádaithe ar mhionscála a sholáthar, bhí (a) feabhsuithe ar shiúlóid dúlra Chill Mhaoláin, chomh maith le deisiúcháin riachtanacha ar an droichead coisithe (b) soilsíú poiblí a sholáthar do Nasc Glasbhealaí Luimnigh ó lár bhaile an Chaisleáin Nua ag Cúirt an Easpaig go ceann conaire an Ghlasbhealaigh agus (c) margaíocht agus cur chun cinn siúlóid dúlra Áth Dara, siúlóidí lúbtha Chill Mocheallóg agus Éiceapháirc Chill Íde.

Faoi Bheart 2, d'éirigh le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maoiniú a fháil do dhá thionscadal mar a leanas: (a) forbairt Folachán Éanbhreathnóireachta a sheachadadh a chuirfidh radharcphointe scagtha agus rialaithe atá inrochtana go poiblí ar fáil le haghaidh faire éan ag Loch Goir agus (b) feabhas a chur ar limistéir taitneamhachta Abha Bhán agus uasghrádú a dhéanamh ar rochtain ar Shiúlóid Abha Bhán i mBaile Dhá Thuile. Faoi Bheart 3. D'éirigh le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maoiniú a fháil

chun tionscadal suntasaigh a fhorbairt chun Siúlóid Chnoc an tSéadchomhartha a athfhorbairt, lena n-áirítear céimeanna, cosán agus ardán féachana i bhFaing.

Clár CLÁR (Ceantair Laga Ard-Riachtanais)

Is clár infheistíochta spriocdhírthe do cheantair thuaithe é Clár CLÁR a chuireann maoiniú ar fáil do thionscadail bhonneagair bheaga i gceantair thuaithe a d'fhulaing na leibhéil is airde maidir le meath an daonra. Tacaíonn Beart 1 de Chlár CLÁR le tionscadail chaipitil éagsúla, arna seachadadh ag pobail áitiúla, ar choinníoll go gcuireann siad le feabhsú na n-áiseanna áineasa pobail atá ann cheana féin agus/nó le háiseanna nua inrochtana a fhorbairt. D'éirigh le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maoiniú a fháil faoin gClár CLÁR chun tacú le forbairt agus feabhsú áiseanna pobail i limistéir shainithe CLÁR.

Críochnaíodh roinnt tionscadal a maoiníodh faoin gClár CLÁR sna blianta roimhe seo in 2025, lena n-áirítear: (a) Limistéar suíocháin/Foscadh ag Áth an tSléibhe Aontaithe, (b) Feabhsú ar an limistéar lucht féachana, deisiú ar bhalla an chlaífoirt, soláthar bealaí lán-inrochtana le limistéar féachana agus feabhsuithe bithéagsúlachta ag CLG an Ghallbhaile, (c) Céimeanna deisiúcháin ag seastáin lucht féachana, suiteáil fálú a roinntear an raon siúil agus an pháirc, oibreacha uasghrádaithe go dtí an rian siúil ag CLG na Carraige Duibhe, (d) Deisiú díon an ionaid phobail Dhúin agus (e) Soilsíú stáitse agus córais fuaime a athsholáthar ag Ionad Pobail Ghleann na gCreabhar.

Áth an tSléibhe Aontaithe – Limistéar Suíocháin agus Foscadh – arna mhaoiniú ag clár CLÁR

Uasghrádú ar Dhíon Ionad Pobail Dhúin – arna mhaoiniú ag clár CLÁR

Galbally GAA – Feabhas ar limistéar an lucht féachana, deisiú ar bhalla an chlaífoirt, bealaí lán-inrochtana a sholáthar le limistéar féachana – arna mhaoiniú ag clár CLÁR

B'ionann an maoiniú iomlán a fuair Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh in 2025 agus € 546,132, le 9 dtionscadal san iomlán maoinithe ar fud an chontae, atá ainmnithe laistigh de limistéir CLÁR. I measc na dtionscadal bhí (a) feabhsuithe ar Ionad Pobail Ghleann na gCreabhar (b) Forbairt clós súgartha nua in Áth an tSléibhe - Céim 1 de thionscadal mórscaála (c) Tógáil balla liathróide agus oibreacha ullmhúcháin don pháirc Astroturf ag CLG Bhaile an Londraigh (d) Uasghrádú ar ionad pobail Fhionáí (e) Uasghrádú ar an gcarrchlós i nGallbhaile (f) Forbairt cosán pobail ag CLG an Ghleanna (g) Forbairt ionaid aclaíochta pobail ag Gael na nGaibhlte (h) Uasghrádú ar an gcarrchlós i gCill Fhionáin agus (i) uasghrádú ar an gClós Súgartha ag Bord Bainistíochta Scoil Náisiúnta Ghleann Bruacháin.

Plean Áineasa Allamuigh Luimnigh

Bhí an Chomhairle i gceannas ar Phlean Áineasa Allamuigh a ullmhú do Luimneach do 2025 agus chuir sí an plean i gcrích. Léiríonn an plean seo tosaíochtaí na straitéise náisiúnta, Ag glacadh le Straitéis Náisiúnta Áineasa Allamuigh na hÉireann 2023 – 2027, agus láidreachtaí, riachtanais agus mianta ábhartha Luimnigh do na cúig bliana amach romhainn. Forbraíodh an plean i gcomhar le foireann tionscadail a chuimsíonn ionadaithe ó Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, Comhpháirtíocht Spóirt Luimnigh, Acmhainní Luimnigh Thiar Teoranta, CLG Forbartha Bhealach Eabhra, Fáilte Ireland agus Coillte. Samhlaítear go seolfar an Plean go luath in 2026.

Cothabháil Ghlasbhealach Luimnigh

Lean Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le hoibriú, cothabháil agus forbairt bonneagair ar Ghlasbhealach Luimnigh. Áirítear bearradh fáil, bearradh féir, fiailí a bhainistiú, glanadh draenacha, carrchlóis a chothabháil agus smionagar a ghlanadh lena n-áirítear duilleoga agus géaga tite i measc cuid den obair chothabhála a ndearnadh le linn na bliana. Tharla roinnt imeachtaí aimsire in 2025, agus ina ndiaidh sin, chinntigh éifeachtúlacht na foirne cothabhála gur athosclaíodh an Glasbhealach gan mhoill agus go raibh sé sábháilte d'úsáideoirí. Críochnaíodh oibreacha ar Thionscadal Oibreacha Athshlánúcháin Shaoirseachta Thollán na Bearna i mí na Samhna, arna mhaoiniú ag Bonneagar Iompair Éireann.

AGUISÍN

AGUISÍN

COMHDHÁLACHA/SEIMINEÁIR AR FHREASTAIL COMHALTAÍ CHOMHAIRLE CATHRACH AGUS CONTAE LUIMNIGH ORTHU

COMHDHÁLACHA/SEIMINEÁIR AR FHREASTAIL COMHALTAÍ CHOMHAIRLE CATHRACH AGUS CONTAE LUIMNIGH ORTHU			
Eanáir go Nollaig 2025			
DÁTA	TEIDEAL	IONAD	UIMH.
29 Aibreán	Seimineár eagraithe ag Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath dar teideal Campas na Naomh Uile, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath, Baile Átha Cliath 2 'Comhdháil Martin McEvoy 2025, Méara Rialachas i mBaile Átha Cliath – Daonlathas, Cineachadh agus Tionchar'	Campas na Naomh Uile, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath, Baile Átha Cliath	2
29 go dtí 30 Lúnasa	Seimineár eagraithe ag Scoil Samhraidh Daniel O'Connell dar teideal 'Scoil Samhraidh Daniel O'Connell 2025'	Óstán The Ring of Kerry, Cathair Saidhbhín, Co. Chiarraí agus Teach Dhoire Fhíonáin, Cathair Dónall, Co. Chiarraí.	2
19 go dtí 20 Meán Fómhair	Seimineár eagraithe ag La Touche Legacy i gcomhar le Cumann Seandálaíochta agus Staire na gCloch Liath dar teideal 'Seimineár 2025 La Touche Legacy an 10ú Féile Staire'	Club Gailf na gCloch Liath, Na Clocha Liatha, Co. Chill Mhantáin	3
11 Deireadh Fómhair	Seimineár eagraithe ag Faire Bradán na hÉireann dar teideal 'Bradán na hÉireann a Shábháil – Comhdháil Bhliantúil Faire Bradán na hÉireann 2025'	Óstán Sheraton Athlone, Baile Átha Luain, Contae na hIarmhí.	1
5 go dtí 7 Nollaig	Seimineár eagraithe ag Celtic Conferences dar teideal 'Teidlíochtaí Sheirbhísí Sláinte na hÉireann'	Óstán The Four Seasons, Cairlinn, Co. Lú	1

RÁITEAS FAOIN RIALÚ INMHEÁNACH (RRI)

Admháil ar Fhreagracht an Ard-Stiúrthóra

Mar Ard-Stiúrthóir Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, admhaím mo fhreagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh i gComhairle Cathrach agus Contae Luimnigh, lena n-áirítear próisis agus nósanna imeachta a chur i bhfeidhm chun a chinntiú go bhfuil an córas rialaithe inmheánaigh ag feidhmiú, á chothabháil agus éifeachtach.

Is féidir leis an gcóras dearbhú réasúnta agus ní dearbhú iomlán a thabhairt do Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh go ndéantar sócmhainní a chosaint, go ndéantar gach riosca a bhainistiú, go n-údaraítear idirbhearta agus go dtaifeadtar i gceart iad, agus go ndéantar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha a chosc nó a bhrath i dtréimhse thráthúil.

Anseo thíos, dearbhaím príomhstruchtúir agus príomhghnéithe na timpeallachta rialaithe ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh.

Bainistíocht Riosca

Tá creat bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh a sholáthraíonn an bonn do phróisis agus tuairisciú bainistíochta riosca éifeachtach agus leabaithe. Tá próiseas bainistíochta riosca i bhfeidhm a shainaithníonn na príomhrioscaí agus a dhéanann iad a mheas agus a ghrádú de réir a dtábhachta. Úsáidtear toradh na measúnuithe seo chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh chun a chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú go leibhéal inghlactha. Sonraítear sa chlár rioscaí na rialuithe agus na gníomhaíochtaí is gá chun rioscaí a mhaolú agus sann-tar freagracht maidir le feidhmiú rialuithe ar fhoireann shonrach.

Tugann an Fhoireann Ardbhainistíochta faoi athbhreithnithe rialta ar an gClár Riosca Corparáideach mar chuid de chóras rialaithe inmheánaigh na Comhairle. Déanann an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú agus maoirseacht ar shocruithe bainistíochta riosca na Comhairle, lena n-áirítear breithniú ar phríomhrioscaí mar a thuairiscítear ó chlár stiúrthóireachta nó leibhéal seirbhíse, de réir a freagrachtaí reachtúla agus a phlean oibre bliantúil.

Tá clár riosca ag an eagraíocht. Breathnaítear ar ár bpríomhrioscaí agus ár bpríomhdhúil i gcomhthéacs an phlean seirbhíse bhliantúil agus an phlean corparáidigh. Tá freagracht tarmhligthe ar bhall foirne ag leibhéal cuí maoirseacht a dhéanamh ar Bhainistíocht Riosca.

Tacaíonn an creat bainistíochta riosca le Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh maidir le riosca a bhainistiú. Ní chuireann sé deireadh le riosca ach tacaíonn sé leis an eagraíocht riosca a aithint agus a bhainistiú laistigh de leibhéal inghlactha.

Timpeallacht Rialaithe Inmheánaigh

Timpeallacht Rialaithe Airgeadais

Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm a chuimsíonn na gnéithe seo a leanas:

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta agus tá cuntasacht chomhfhreagrach ann
- Athbhreithnithe rialta ag an ardbhainistíocht ar thuarascálacha airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla
- a léiríonn feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí buiséid
- Tá nósanna imeachta foirmiúla bunaithe chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus chun gníomh ceartaitheach cuí a chinntiú
- Tá córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a choinnítear faoi athbhreithniú ag an ardbhainistíocht ar leibhéal na rannóige seirbhíse.

Rialuithe Riaracháin agus Tuairisciú Bainistíochta

Deimhním go bhfuil creat de nósanna imeachta riaracháin agus de thuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear leithscaradh dualgas agus córas tarmलगin agus cuntasachta agus, go háirithe, go bhfuil:

- nósanna imeachta rialaithe do phríomhphróisis ghnó ar fud na heagraíochta
- córais atá dírithe ar shlándáil na gcóras agus na sonraí TFC a chinntiú
- córais atá i bhfeidhm chun sócmhainní an údaráis áitiúil a chosaint
- treoirlínte cuí rialaithe infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadal i bhfeidhm chun a chinntiú go gcomhlíontar na Treoirlínte Bonneagair/ an Cód Caiteachais Phoiblí
- comhaontuithe i bhfeidhm le soláthraithe seirbhísí comhroinnte, agus
- bunaíodh fochuideachtaí i gcomhréir le dlí na gcuideachtaí agus tá na Boird Stiúrthóirí agus na sásraí maoirseachta i bhfeidhm chun cuntasacht chuí a chinntiú don údarás áitiúil.

Athbhreithniú Bliantúil ar Éifeachtacht na gCóras Rialaithe Inmheánaigh

Is féidir liom a dheimhniú go ndearnadh an tAthbhreithniú Bliantúil ar éifeachtacht an Chórais Rialaithe Inmheánaigh do 2025 de réir an Chóid um Rialachas Corparáideach d'Údaráis Áitiúla (2024) agus an treoir a ghabhann leis arna heisiúint ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, agus le tacaíocht ó Chlár Riosca a forbraíodh do Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh.

Fuarthas amach go raibh an córas rialaithe inmheánaigh a bhí i bhfeidhm éifeachtach.

Comhlíonadh Soláthair

Cinntíonn Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh go bhfuil fócas cuí ar dhea-chleachtas maidir le ceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun a chinntiú go gcomhlíontar na rialacháin soláthair ábhartha go léir.

Déantar monatóireacht ar chomhlíonadh soláthair de réir riachtanais agus treoirlínte soláthair agus i gcás inar tugadh faoi deara cásanna neamhchomhlíonta, cuireadh nósanna imeachta ceartaitheacha i bhfeidhm chun a chinntiú nach dtarlódh sé seo arís.

An Fhoireann Ardbhainistíochta

Deimhním go bhfuil Foireann Ardbhainistíochta (FAB) i bhfeidhm, a thacaíonn liom an córas rialaithe inmheánaigh a oibriú agus a chothabháil. Tacaíonn struchtúir rialachais agus dearbhaithe chuí leis an gcóras rialaithe inmheánacha agus déanann an FAB monatóireacht ar Bhainistíocht Riosca, buiséad na heagraíochta, ar phríomhghníomhaíocht soláthair agus ar dhúnadh moltaí iniúchóireachta seachtraigh agus inmheánaigh.

Coiste Iniúchóireachta

Deimhním go bhfuil Coiste Iniúchóireachta i bhfeidhm de réir cheanglais Alt 122 den Acht Rialtais Áitiúil, 2001 (arna leasú), agus go bhfeidhmíonn an Coiste de réir na Treorach do Choistí Iniúchóireachta in Údaráis Áitiúla **(2014)**.

Aithním ról neamhspleách an Choiste Iniúchóireachta maidir le comhairle a chur ar an gComhairle thofa i ndáil le próisis tuairiscithe airgeadais, rialú inmheánach, bainistíocht riosca agus cúrsaí iniúchóireachta mar chuid den athbhreithniú córasach ar an timpeallacht rialaithe agus nósanna imeachta rialachais Chomhairle Cathrach agus Contae Luimnigh.

Iniúchóireacht Inmheánach

Deimhním go bhfuil feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh le pearsanra agus acmhainn atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir cairte scríofa agus i gcomhréir le caighdeáin iniúchóireachta inmheánaí. Tá a cuid oibre bunaithe ar anailís ar na príomhrioscaí a bhfuil Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh nochta dóibh agus tá a plean bliantúil iniúchóireachta inmheánaí bunaithe ar an anailís seo, agus an plean ceadaithe ag an gCoiste Iniúchóireachta (tar éis ionchur ón FAB).

Déanann an fheidhm Iniúchóireachta Inmheánaí dearbhú cáilíochta bliantúil freisin maidir le comhlíonadh na Comhairle leis na Treoirínte Bonneagair/an Cód Caiteachais Phoiblí, lena n-áirítear athbhreithniú domhain ar shampla tionscadal.

Táim sásta go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun a chinntiú go ndéantar obair leantach ar thuarascálacha agus ar mholtaí na feidhme iniúchóireachta inmheánaí go tráthúil. Coinníonn an Coiste Iniúchóireachta éifeachtacht na feidhme Iniúchóireachta Inmheánaí faoi athbhreithniú agus cuireann sé comhairle ar fáil dom maidir le hábhair a bhaineann le héifeachtacht agus acmhainne an iniúchóireachta inmheánaí.

Tá líne thuairiscithe dhíreach ag Ceann na hIniúchóireachta Inmheánaí chugam féin, mar Ard-Stiúrthóir, agus chuig Cathaoirleach an Choiste Iniúchóireachta.

Iniúchóireacht Sheachtrach

Deimhním, de réir ár ndualgas reachtúil faoi Alt 108(6) den Acht Rialtais Áitiúil, 2001, gur cuireadh an dréachtráiteas airgeadais bliantúil do 2025 ar fáil don Stiúrthóir Iniúchóireachta. Tacaíonn m'eagraíocht leis an Iniúchóir Rialtais Áitiúil atá sannta dóibh agus iad i mbun a gcuid oibre trí rochtain thráthúil a sholáthar ar fhaisnéis agus freagraí ar aon cheisteanna a thagann chun cinn.

Táim sásta go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go ndéanfar obair leantach ar aon torthaí agus moltaí a eascraíonn as obair an Iniúcháir Rialtais Áitiúil go tráthúil.

Coimisiún Náisiúnta Maoirseachta agus Iniúchóireachta (CNMI)

Deimhním go mbíonn Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh i dteagmháil go hiomlán leis an gCoimisiún Náisiúnta Maoirseachta agus Iniúchóireachta (CNMI) agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun gníomhartha a eascraíonn as tuarascálacha CNMI a chur i bhfeidhm de réir mar a bhaineann siad leis an eagraíocht agus, ina theannta sin, chun moltaí a bhfuil feidhm earnála acu a scrúdú.

Dearbhuithe Tríú Páirtí Eile

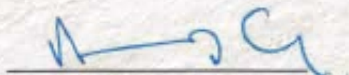
Ina theannta sin, is féidir liom a dheimhniú i gcomhthéacs an chórais rialaithe inmheánaigh agus na ndearbhuithe, go ndeachaigh Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh i dteagmháil de réir mar is gá le hathbhreithneoirí tríú páirtí agus le soláthraithe dearbhaithe a chomhlánaigh tuilleadh gnéithe eile den timpeallacht rialaithe.

Táim sásta go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go ndéantar obair leantach ar aon torthaí agus moltaí a eascraíonn as na tríú páirtithe go tráthúil.

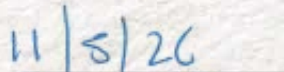
Nochtuithe

Tugadh aghaidh ar aon laigí nó sáruithe ábhartha ar rialuithe inmheánacha a tháinig chun cinn le linn thréimhse an ráitis seo de réir socruithe rialachais, riosca agus dearbhaithe an Údaráis Áitiúil.

Sínithe ag:

Dar dáta:

Ard-Stiúrthóir

RÁITEAS RIALACHAIS

Cuspóir

Is é cuspóir an ráitis rialachais seo ná faisnéis ábhartha a sholáthar maidir leis na struchtúir rialachais agus na socruithe rialachais laistigh den údarás áitiúil lena n-áirítear don chomhairle, do choistí, don fhoireann bainistíochta shinsearach agus do réimsí gaolmhara. Is fianaise atá ann ar ár dtiomantas do rialachas éifeachtach, agus aithnítear príomhcheanglais reachtúla agus dea-rialachais agus dearbhaítear go bhfuil oibleagáidí Chód Rialachais Rialtais Áitiúil na Comhairle á gcomhlíonadh.

Dea-rialachas

Go bunúsach, baineann dea-rialachas in earnáil an rialtais áitiúil agus san earnáil phoiblí go ginearálta le tosaíochtaí a bhaint amach, cuspóirí a chomhlíonadh, feidhmiú ar bhealach ionraic agus ar mhaithe le leas an phobail, ar bhealaí atá comhsheasmhach le hoibleagáidí dlí, rialála agus beartas rialtais. Tagraíonn rialachas don chreat rialacha, caidreamh, córas agus próiseas trína bhfuil an t-údarás áitiúil á threorú, á rialú agus a choimeád cuntasach, agus trína bhfuil údarás laistigh d'eagraíocht á fheidhmiú agus á chothabháil. Cuimsítear ann údarás, cuntasacht, maoirseacht agus ceannaireacht, treoir agus rialú.

Prionsabail Dea-rialachais

CROÍPHRIONSABAL 1 - Ciallaíonn dea-rialachas díriú ar chuspóir an údaráis, ar thorthaí a sholáthraíonn buntáistí eacnamaíocha, pobail agus sochaíocha inbhuanaithe agus fíis don údarás áitiúil a chur chun feidhme.

CROÍPHRIONSABAL 2 - Ciallaíonn dea-rialachas luachanna seirbhíse poiblí a chur chun cinn agus a léiriú trí thacú le hardchaighdeáin iompair agus iompraíochta.

CROÍPHRIONSABAL 3 - Ciallaíonn dea-rialachas go mbíonn comhaltaí agus oifigigh ag obair le chéile ar mhaithe le cuspóir coiteann laistigh de chreat d'fheidhmeanna agus de róil atá sainithe go soiléir.

CROÍPHRIONSABAL 4 - Ciallaíonn dea-rialachas an acmhainn eagraíochta agus an acmhainn cheannaireachta a fhorbairt mar aon le hinniúlachtaí na gcomhaltaí agus na n-oifigeach chun feidhmiú go héifeachtach agus chun cuspóir na heagraíochta a chomhlíonadh.

CROÍPHRIONSABAL 5 - Ciallaíonn dea-rialachas cinntí eolacha agus trédhearcacha a dhéanamh agus rioscaí agus feidhmíocht a bhainistiú.

CROÍPHRIONSABAL 6 - Ciallaíonn dea-rialachas oibriú go hoscailte agus go cuimsitheach le pobal na háite, le saoránaigh agus le páirtithe leasmhara eile chun cuntasacht phoiblí láidir a chinntiú.

CROÍPHRIONSABAL 7 - Ciallaíonn dea-rialachas cur ar bhealach gnómhach le dul chun cinn agus gnóthachtáil Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe trí dhíriú ar thosaíochtaí agus ar ghnómharta laistigh den Phlean um Ghníomhú ar son na hAeráide agus forálacha an Achta Aeráide.

Ár dTiomantas do Dhea-rialachas

Mar Phríomh Chomhairleoir agus Ard-Stiúrthóir na comhairle, agus thar ceann na gcomhaltaí tofa, na foirne bainistíochta agus na foirne, deimhnímid an méid seo a leanas;

1. Ghlacamar leis na prionsabail rialachais mar bhonnchloch agus mar fhealsúnacht dár modh oibre mar chomhlacht rialaithe agus mar fheidhmeannas.
2. Glacadh le Cód Rialachais an Rialtais Áitiúil agus tá athbhreithniú agus measúnú déanta ar an mbealach a bhfuil an Cód á chomhlíonadh ag an gComhairle.
3. Cuireann an tArd-Stiúrthóir an Ráiteas ar Rialú Airgeadais Inmheánach faoi bhráid na gComhaltaí Tofa agus an Choiste Iniúchta. Déanann an Coiste Iniúchta athbhreithniú ar RRIA agus tugann sé cinnteacht ar bhonn bliantúil do na Comhaltaí Tofa. Tá sásraí ar fáil don Choiste Iniúchta chun eolas a roinnt leis na Comhaltaí Tofa maidir le haon saincheist a thagann chun cinn lasmuigh den ghnáth-thuairisciú bliantúil.

Admhaítear agus cloítear le hoibleagáidí dlí agus rialála.

5. Tá soiléire ag baint le ról agus le freagrachtaí bunaithe ar na feidhmeanna forchoimeáda agus feidhmiúcháin agus bunaithe ar théarmaí tagartha an choiste.
6. Tá Cóid Iompair agus dearbhuithe eitice i bhfeidhm do chomhaltaí agus d'fhostaithe.
7. Tá nósanna imeachta i bhfeidhm chun nochtadh cosanta a dhéanamh de réir alt 21 (1) d'Acht um Nochtadh Cosanta, 2014, agus tá an tuarascáil bhliantúil a cheanglaítear faoi alt 22 (1) den Acht foilsithe.
8. Déanann an Chomhairle agus na Coistí athbhreithniú ar a bhfeidhmíocht féin ar bhonn tréimhsiúil.
9. Tá socruithe maoirseachta rialachais oiriúnacha bunaithe againn i ndáil le fochuideachtaí, cuideachtaí comhlachaithe agus cuideachtaí gaolmhara.
10. Mar chuid dár dtiomantas do mhaoirseacht agus do chuntasacht éifeachtach, d'fhorbraíomar agus táimid ag leanúint ar aghaidh lenár gcreat dearbhaithe foriomlán a fheabhsú trí úsáid a bhaint as foinsí dearbhaithe seachtracha agus inmheánacha chun dea-fheidhmíocht a chinntiú mar chuid dár gcultúr rialachais.

Sínithe ag:

Dar dáta:

Cathair Slattery

11/5/26

Príomhchomhairleoir

A → G

11/5/26

Ard-Stiúrthóir

TÁSCAIRÍ FEIDHMÍOCHTA

Topaic	Táscaire	Luach	Nóta Tráchta
Tithíocht: H1, H2 & H4 Faofa	H1A. Líon na dteaghaisí atá faoi úinéireacht an údaráis áitiúil 01/01/2025	5881	
	H1B. Líon na dteaghaisí a cuireadh leis an soláthar faoi úinéireacht an údaráis áitiúil le linn 2025 (cibé acu tógtha nó faighte)	132	
	H1C. Líon na dteaghaisí faoi úinéireacht údaráis áitiúil a díoladh in 2025	54	
	H1D. Líon na dteaghaisí faoi úinéireacht údaráis áitiúil a scartáladh in 2025	9	
	H1E. Líon na dteaghaisí atá faoi úinéireacht an údaráis áitiúil 31/12/2025	5950	
	H1F. Líon na dteaghaisí faoi úinéireacht údaráis áitiúil atá beartaithe le scartáil faoi scéim faofa RTRÁO 31/12/2025	30	
	H2A. Ba é an céatadán de líon iomlán na n-áitreabh faoi úinéireacht údaráis áitiúil a bhí folamh ar 31/12/2025	3.43 %	
	Líon na dteaghaisí laistigh dá soláthar foriomlán nach raibh tionóntaí iontu 31/12/2025	203	
	H4A. Caiteachas le linn 2025 ar chothabháil tithíochta údaráis áitiúil a tiomsaíodh ón 1 Eanáir 2025 go dtí an 31 Nollaig 2025, roinnte ar líon na n-áitreabh i stoc an údaráis áitiúil ag 31/12/2025, i.e. an figiúr táscaire H1E lúide H1F	€1449.15	
	Caiteachas ar chothabháil soláthair údaráis áitiúil a tiomsaíodh ón 1 Eanáir 2025 go dtí an 31 Nollaig 2025, lena n-áirítear cothabháil agus caiteachas pleanáilte a cháiligh le haghaidh deontas, amhail deontais ó Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (SEAI) le haghaidh oibreacha iarfheistithe atá tíosach ar fhuinneamh ach gan caiteachas ar réadmhaoin fholamh agus caiteachas faoi scéimeanna athchóirithe móra faofa a áireamh (i.e. Athnuachan faofa nó faoi na Scéimeanna Oibreacha Deisiúcháin).	€8578995.97	
	PI 2024: H1E. Líon na dTeaghaisí faoi Úinéireacht ar 31/12/2024 (Tacar sonraí 2024)	5881	
	Cros-Seiceáil H1A le PI H1E 2024	Meaitseálacha H1A 2024 H1E	
Tithíocht: H3 & H5 Faofa	H3A. An t-am a thóg sé ón dáta a fágadh teaghais go dtí an dáta in 2025 nuair a aththionóntaítear an teaghais, ar an meán i ngach áit chónaithe a athligeadh le linn 2025	56.5 seachtain	
	H3B. An costas a caitheadh ar thionóntaí nua a chuir sna teaghaisí in 2025, ar an meán i ngach teaghais a athligeadh in 2025	€39586.69	

	(H3) Líon na dteaghaisí ar cuireadh tionóntaí nua iontu ar aon dáta in 2025 (ach gan iad siúd go léir a bhí folamh mar gheall ar scéim athchóirithe ar fud an eastáit a áireamh)	85	Eisiaimh de bharr roinnt aonad a áiríodh mar thógáil nua agus Oibreacha ar fud an eastáit
	(H3) Líon na seachtainí ón dáta a fhágtar go dtí an dáta a ationóntaítear an teaghais	4802.5 seachtain	Eisiaimh de bharr roinnt aonad a áiríodh mar thógáil nua agus Oibreacha ar fud an eastáit
	(H3) Caiteachas iomlán ar oibreacha a bhí ag teastáil chun ligean ar cíós na dteaghaisí a chumasú, agus ríomhanna costas díreach á n-úsáid	€3364868.27	
	H5A. Líon iomlán na dtionóntachtaí cláraithe i gceantar an údaráis áitiúil an 31 Nollaig 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach) (Tacar Sonraí Seachtrach)	15430	
	H5B. Líon na dteaghaisí ar cíós a ndearnadh cigireacht orthu in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	1219	
	H5C. Céatadán na dteaghaisí a ndearnadh cigireacht orthu in 2025 nár chomhlíon na Rialacháin um Chaighdeáin ar an gcéad chigireacht (Tacar Sonraí Seachtrach)	83.44 %	
	H5D. Líon na dteaghaisí a measadh a bheith comhlíontach in 2025 (lena n-áirítear iad siúd a measadh ar dtús a bheith neamhchomhlíontach) (Tacar Sonraí Seachtrach)	216	
	H5E. Líon na gcigireachtaí (lena n-áirítear athchigireachtaí) a rinne an t-údarás áitiúil in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	1676	
Tithíocht: H6 Faofa	A. Líon na ndaoine fásta i gcóiríocht éigeandála atá gan dídean go fadtéarmach (i.e. 6 mhí nó níos mó laistigh den bhliain roimhe sin) mar chéatadán de líon iomlán na ndaoine fásta gan dídean i gcóiríocht éigeandála ag deireadh 2025	50.86 %	
	Líon na ndaoine fásta a aicmítear mar dhaoine gan dídean agus i gcóiríocht éigeandála oíche an 31 Nollaig 2025 mar a taifeadadh ar an gcóras PASS	584	Do 6 mhí go carnach le 12 mhí anuas, níl figiúr OFD 334 duine fásta aonair ar fáil
	Líon na ndaoine aonair sin a bhí, ar 31/12/2025, i gcóiríocht éigeandála ar feadh 6 mhí go leanúnach, nó ar feadh 6 mhí go carnach laistigh den 12 mhí roimhe sin	297	
Tithíocht: H7 Faofa	A. (1) Líon iomlán na dtithe a iarfheistíodh idir 01/01/2025 agus 31/12/2025 faoin gClár Iarfheistithe Tithíochta Sóisialta (Tacar Sonraí Seachtrach)	63	
	A. (2) Líon na dtithe a bhain rátáil RFF de B2 nó níos airde amach idir 01/01/2025 agus 31/12/2025 faoin gClár Iarfheistithe Tithíochta Sóisialta (Tacar Sonraí Seachtrach)	63	

	A. (3) Líon na dteaschaidéal a suiteáladh sna tithe sin idir 01/01/2025 agus 31/12/2025 faoin gClár Iarfheistithe Tithíochta Sóisialta (Tacar Sonraí Seachtrach)	63	
	B. Coigilteas iomlán bliantúil fuinnimh in MWh ó thithe a iarfheistíodh idir 01/01/2025 agus 31/12/2025 faoin gClár Iarfheistithe Tithíochta Sóisialta (Tacar Sonraí Seachtrach)	691.7 MWh	
	C. Laghdú iomlán ar astaíochtaí carbóin tCo2 ó thithe a iarfheistíodh idir 01/01/2025 agus 31/12/2025 faoin gClár Iarfheistithe Tithíochta Sóisialta (Tacar Sonraí Seachtrach)	177.5	
Bóithre: R1, R2 & R4 Faofa	R1A (a) Céatadán na mbóithre Réigiúnacha a fuair rátáil PSCI sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	99.65 %	
	R1A (b) Céatadán na bPríomhbhóithre Áitiúla a fuair rátáil PSCI sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	98.78 %	
	R1A (c) Céatadán na bPríomhbhóithre Tánaisteacha a fuair rátáil PSCI sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	97.51 %	
	R1A (d) Céatadán na mbóithre Treasacha Áitiúla a fuair rátáil PSCI sa tréimhse 60 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	85.74 %	
	R1B (a.1) Céatadán fhad na mbóithre Réigiúnacha a fuair rátáil PSCI de 1-4 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	3.42 %	
	R1B (a.2) Céatadán fhad na mbóithre Réigiúnacha a fuair rátáil PSCI de 5-6 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	10.31 %	
	R1B (a.3) Céatadán fhad na mbóithre Réigiúnacha a fuair rátáil PSCI de 7-8 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	43.08 %	
	R1B (a.4) Céatadán fhad na mbóithre Réigiúnacha a fuair rátáil PSCI de 9-10 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	42.84 %	
	R1B (b.1) Céatadán fhad na bPríomhbhóithre Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 1-4 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	1.94 %	
	R1B (b.2) Céatadán fhad na bPríomhbhóithre Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 5-6 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	10.63 %	
	R1B (b.3) Céatadán fhad na bPríomhbhóithre Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 7-8 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	54.80 %	
	R1B (b.4) Céatadán fhad na bPríomhbhóithre Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 9-10 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	31.41 %	
	R1B (c.1) Céatadán fhad na mbóithre Tánaisteacha a fuair rátáil PSCI de 1-4 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	2.60 %	

R1B (c.2) Céatadán fhad na mBóithre Tánaisteacha a fuair rátáil PSCI de 5-6 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	16.25 %	
R1B (c.3) Céatadán fhad na mBóithre Tánaisteacha a fuair rátáil PSCI de 7-8 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	58.28 %	
R1B (c.4) Céatadán fhad na mBóithre Tánaisteacha a fuair rátáil PSCI de 9-10 sa tréimhse 24 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	20.38 %	
R1B (d.1) Céatadán fhad na mBóithre Treasacha a fuair rátáil PSCI de 1-4 sa tréimhse 60 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	6.89 %	
R1B (d.2) Céatadán fhad na mBóithre Treasacha a fuair rátáil PSCI de 5-6 sa tréimhse 60 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	14.89 %	
R1B (d.3) Céatadán fhad na mBóithre Treasacha a fuair rátáil PSCI de 7-8 sa tréimhse 60 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	32.68 %	
R1B (d.4) Céatadán fhad na mBóithre Treasacha a fuair rátáil PSCI de 9-10 sa tréimhse 60 mí roimh 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	31.28 %	
R2A (1) Ciliméadair de bhóithre réigiúnacha neartaithe le linn 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	11.8 km	
R2A (2) An méid a caitheadh ar obair neartaithe ar bhóithre réigiúnacha le linn 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	€3548210.74	
R2A (3) Meánchostas aonaid na n-oibreacha réigiúnacha neartaithe bóithre in aghaidh an mhéadair chearnaigh (€/m ²) (Tacar Sonraí Seachtrach)	€41.21	
R2B (1) Ciliméadair de bhóithre réigiúnacha a athshéaladh le linn 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	14.4 km	
R2B (2) An méid a caitheadh ar oibreacha athshéalaithe ar bhóithre réigiúnacha le linn 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	€519302.57	
R2B (3) Meánchostas aonaid na n-oibreacha athshéalaithe ar bhóithre réigiúnacha in aghaidh an mhéadair chearnaigh (€/m ²) (Tacar Sonraí Seachtrach)	€5.86	
R2C (1) Ciliméadair de bhóithre áitiúla neartaithe le linn 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	50.7 km	
R2C (2) An méid a caitheadh ar obair neartaithe ar bhóithre áitiúla le linn 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	€8878944.52	
R2C (3) Meánchostas aonaid na n-oibreacha áitiúla neartaithe bóithre in aghaidh an mhéadair chearnaigh (€/m ²) (Tacar Sonraí Seachtrach)	€34.85	
R2D (1) Ciliméadair de bhóithre áitiúla athshéalaithe le linn 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	103.1 km	
R2D (2) An méid a caitheadh ar obair athshéalaithe ar bhóithre áitiúla le linn 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	€3937371.57	
R2D (3) Meánchostas aonaid na n-oibreacha áitiúla athshéalaithe bóithre in aghaidh an mhéadair chearnaigh (€/m ²) (Tacar Sonraí Seachtrach)	€7.73	

	R4A. Líon iomlán na T2, T2 ¹ , T3, T4 a d'eisigh an t-údarás áitiúil idir 01/01/2025 agus 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	1454	
	R4B. Líon iomlán na bhfógraí T5 a fuair sealbhóirí ceadúnais idir 01/01/2025 agus 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	1655	
	R4C. Céatadán na gceadúnas a d'athbhreithnigh an t-údarás áitiúil sular thosaigh an Tréimhse Ráthaíochta (Tacar Sonraí Seachtrach)	36.00 %	
	R4D. Céatadán na gceadúnas a bhí faoi réir cigireachta sular thosaigh an Tréimhse Ráthaíochta (Tacar Sonraí Seachtrach)	28.00 %	
Mótarcháin: R3 Faofa	A. Céatadán na n-idirbheart mótarchánach ar déileáladh leo ar líne (i.e. déantar an t-idirbheart a phróiseáil agus eisítear an diosca cánach) in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	82.26 %	
Uisce: W1 & W2 Faofa	W1. Céatadán den uisce óil i scéimeanna príobháideacha i gcomhréir le ceanglais reachtúla (Tacar Sonraí Seachtrach)	99.70 %	
	W2. Líon na scéimeanna cláraithe a ndéanann gach údarás áitiúil monatóireacht orthu mar chéatadán d'iomlán na scéimeanna cláraithe	98.21 %	
	(W2) Cé mhéad scéim cláraithe údaráis áitiúil a ndearnadh monatóireacht orthu in 2025	110	
	(W2) Líon iomlán na scéimeanna cláraithe in 2025	112	
Dramhaíl: E1 Faofa	A. Líon na dteaghlach a bhain leas as seirbhís 3 araid a thairg oibreoir ceadúnaithe 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	63715	
	B. Céatadán na dteaghlach laistigh den údarás áitiúil a léirítear leis an uimhir ag A (Tacar Sonraí Seachtrach)	83.51 %	
Gearáin Chomhshaoil: E2 Faofa	A. Líon tosaigh na ngearán comhshaoil a tugadh ar aghaidh ó dheireadh na bliana 2024 (Tacar Sonraí Seachtrach)	441	
	B. Líon iomlán na ngearán comhshaoil de gach cineál (e.g. truailliú aeir, torainn, uisce nó dramhaíola) a rinneadh ar aon mhodh, cibé acu a thionscain an pobal iad nó an t-údarás áitiúil féin, ón 01/01/2025 go dtí an 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	3072	
	C. Líon iomlán na ngearán comhshaoil de gach cineál a dúndadh le linn 2025 (gan beann ar an uair a cuireadh tús leis an gcás) (Tacar Sonraí Seachtrach)	2826	
	D. Líon iomlán na ngearán comhshaoil de gach cineál nach raibh dúnta an 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	687	
Truailliú Bruscair: E3 Faofa	A (1). Céatadán den cheantar laistigh den údarás áitiúil a bhí neamhthruaillithe nó saor ó bhruscar nuair a rinneadh suirbhé air in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	1 %	

	A (2). Céatadán den cheantar laistigh den údarás áitiúil a bhí beagán truaillithe nuair a rinneadh suirbhé air in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	92 %	
	A (3). Céatadán den cheantar laistigh den údarás áitiúil a bhí measartha truaillithe nuair a rinneadh suirbhé air in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	7 %	
	A (4). Céatadán den cheantar laistigh den údarás áitiúil a bhí truaillithe go mór nuair a rinneadh suirbhé air in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	0 %	
	A (5). Céatadán den cheantar laistigh den údarás áitiúil a bhí truaillithe go hollmhór nuair a rinneadh suirbhé air in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	0 %	
Stádas an Bhrait Ghlais: E4 Faofa	A. Céatadán na scoileanna ar bronnadh stádas an Bhrait Ghlais orthu nó a athnuadh é sa dá bhliain go dtí an 31 Nollaig 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	37.87 %	"2025 20313J Mol an Óige Pobalscoil Náisiúnta Ghleann Crí, Inis Díomáin, Co. An Chláir https://sites.google.com/lcetbdrive.com/glenroecns/home Tá Scoil Náisiúnta an Ghleanna Rua lonnaithe i Luimneach agus níl sí san áireamh ar liosta Luimnigh ar shuíomh gréasáin na Roinne Oideachais. Seoladh ríomhphost an 25 Márta. Toisc go bhfuil an éagsúlacht sa ríomh thar a bheith beag i.e. 37.65% do 170 scoil agus 37.45% do 171 scoil, d'fhéadfaimis an t-ábhar a cheadú ar an gcoinníoll go ndéanfaí an ceartú ar leibhéal an GBRÁ i ndiaidh deimhniú na Roinne Oideachais maidir le huimhreacha scoile Luimnigh."
	Scoileanna a bhain Brat Glas amach den chéad uair in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	1	

	Scoileanna a rinne athnuachan ar a mBrat Glas in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	37	
	Scoileanna a raibh Brat Glas acu ó 2024 agus, dá bhrí sin, nach dteastaíonn athnuachan uathu go dtí 2026 (Tacar Sonraí Seachtrach)	26	
Éifeachtúlacht Fuinnimh: E5 Faofa	A. Céatadán carnach an choigiltis fuinnimh a baineadh amach faoi 31/12/2025 i gcomparáid leis an mbliain bhonnlíne (2009) (Tacar Sonraí Seachtrach)	-42.28 %	
Soilsiú Poiblí: E6 Faofa	A. Tomhaltas bliantúil iomlán an chórais soilsithe phoiblí (Tacar Sonraí Seachtrach)	4945.68 MWh	
	B. Meán-vatacht gach solais phoiblí (Tacar Sonraí Seachtrach)	59.53 W	
	C. Céatadán den chóras iomlán a léiríonn soilse LED (Tacar Sonraí Seachtrach)	85.43 %	
	Líon na soilse LED sa chóras soilsithe poiblí (Tacar Sonraí Seachtrach)	20931	
	Líon na soilse neamh-LED sa chóras soilsithe poiblí (Tacar Sonraí Seachtrach)	3569	
An tAthru Aeráide: E7 Faofa	1 a) An bhfuil Comhordaitheoir ainmnithe um Ghníomhú ar son na hAeráide ag an údarás áitiúil? (Tacar Sonraí Seachtrach)	TÁ	
	1 b) An bhfuil Oifigeach Ainmnithe um Ghníomhú ar son na hAeráide coibhéise lánaimseartha ag an údarás áitiúil? (Tacar Sonraí Seachtrach)	TÁ	
	2. An bhfuil foireann um ghníomhú ar son na haeráide ag an údarás áitiúil? (Tacar Sonraí Seachtrach)	TÁ	
Pleanáil: P1 Faofa	A. Foirgnimh a ndearnadh cigireacht orthu mar chéatadán d'fhoirgnimh nua a cuireadh in iúl don údarás áitiúil	15.10 %	
	Líon iomlán na bhfoirgneamh nua a cuireadh in iúl don údarás áitiúil, i.e. foirgnimh ar seirbheáladh Fógra Bailí um Thosach Feidhme ina leith sa tréimhse ón 01/01/2025 go dtí an 31/12/2025 ag tógálaí nó for-bróir chuig an údarás áitiúil, i gcomhréir le halt 6(2) (k) den Acht um Rialú Foirgníochta, 1990 agus le Cuid II de na Rialacháin um Rialú Foirgníochta, 1997 (I.R. Uimh. 496 de 1997), arna leasú leis na Rialacháin um Rialú Foirgníochta (Leasú), 2004 (I.R. Uimh. 5 de 2004) agus leis na Rialacháin um Rialú Foirgníochta (Leasú), 2009 (I.R. Uimh. 351 de 2009).	669	

	Líon na bhfoirgneamh nua a cuireadh in iúl don údarás áitiúil in 2025 agus a bhí ina n-ábhar cigireachta ar an láthair amháin ar a laghad le linn 2025, a rinne an t-údarás áitiúil faoi alt 11 den Acht um Rialú Foirgníochta, 1990.	101	
Pleanáil: P2 & P3 Faofa	P2A. Líon na gcinntí pleanála údaráis áitiúil a bhí ina n-ábhar achomhairc chuig an gCoimisiún Pleanála a chinn an Bord ar aon dáta in 2025	68	
	P2B. Céatadán na gcinntí ag A a dheimhnigh (le hathrú nó gan athrú ar an bplean) an cinneadh a rinne an t-údarás áitiúil	72.06 %	
	(P2) Líon na gcinntí ón gCoimisiún Pleanála a dheimhníonn cinneadh an údaráis áitiúil (le hathrú nó gan athrú)	49	
	P3A. Líon iomlán na gcásanna pleanála a atreoraíodh nó a thionscain an t-údarás áitiúil sa tréimhse 01/01/2025 go 31/12/2025 a imscrúdaíodh	446	
	P3B. Líon iomlán na gcásanna imscrúdaithe a dúnadh le linn 2025	263	
	P3C. Céatadán na gcásanna ag B ar diúltaíodh dóibh mar chásanna fánacha, gan tábhacht nó gan bhunús nó a dúnadh mar gheall ar reacht faoi urchosc nó forbairt dhíolmhaithe	35.36 %	
	P3D. Céatadán na gcásanna ag B a réitíodh chun sástacht an údaráis áitiúil trí idirbheartaíocht	0.76 %	
	P3E. Céatadán na gcásanna ag B a dúnadh mar gheall ar imeachtaí forfheidhmithe (i.e. cásanna inar leigheasadh an sárú mar fhreagairt ar litir rabhaidh arna heisiúint faoi alt 152 den Acht, nó ar fhógra forfheidhmithe arna eisiúint faoi alt 154 den Acht, nó inar tugadh ionchúiseamh faoi alt 157 nó inar lorgaíodh urghaire faoi alt 160 den Acht)	63.88 %	
	P3F. Líon iomlán na gcásanna pleanála atá á n-imscrúdú amhail 31/12/2025	1692	
	(P3) Líon na gcásanna ag B ar diúltaíodh dóibh mar chásanna fánacha, gan tábhacht nó gan bhunús nó a dúnadh mar gheall ar reacht faoi urchosc nó forbairt dhíolmhaithe	93	
	(P3) Líon na gcásanna ag B a réitíodh chun sástacht an údaráis áitiúil trí idirbheartaíocht	2	
	(P3) Líon na gcásanna ag B a dúnadh mar gheall ar imeachtaí forfheidhmiúcháin	168	
Pleanáil: P4 & P5 Faofa	P4A. Sonraí Chlár D an Ráitis Airgeadais Bhliantúil (RAB) 2025 roinnte ar dhaonra cheantar an údaráis áitiúil de réir Dhaonáireamh 2022	€43.91	
	(P4) Sonraí Chlár D RAB ina bhfuil D01 - Réamhphleanáil, D02 - Bainistíocht Forbartha, D03 - Forfheidhmiú (lena n-áirítear cion ábhartha Chlár D den mhuirear bainistíochta lárnaí) do 2025	€9201391	

	P5A. Céatadán na n-iarratas ar dheimhnithe um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas in 2025 a cinneadh (a deonaíodh nó a diúltaíodh) laistigh de dhá mhí tar éis iad a fháil	51.27 %	
	P5B. Céatadán na n-iarratas ar dheimhnithe um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas in 2025 a cinneadh (a deonaíodh nó a diúltaíodh) laistigh de thréimhse fhada a comhaontaíodh leis an iarratasóir	48.73 %	
	(P5) Líon iomlán na n-iarratas ar dheimhnithe um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas in 2025 nár tharraing an t-iarratasóir siar	158	
	(P5) Líon na n-iarratas ar dheimhnithe um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas in 2025 a cinneadh (a deonaíodh nó a diúltaíodh) laistigh de dhá mhí ón dáta a fuarthas an t-iarratas	81	
	(P5) Líon na n-iarratas ar dheimhnithe um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas in 2025 a cinneadh (a deonaíodh nó a diúltaíodh) laistigh de thréimhse fhada a comhaontaíodh	77	
An tSeirbhís Dóiteáin: F1 Faofa	A. Sonraí caiteachais Chlár E an Ráitis Airgeadais Bhliantúil (RAB) do 2025 roinnte ar dhaonra cheantar an údaráis áitiúil de réir fhigiúirí Dhaonáireamh 2022 don daonra ar a bhfreastalaíonn an t-údarás dóiteáin de réir thuarascálacha Chéim a hAon den Chur Chuige Rioscabhunaithe	€106.42	
	Sonraí caiteachais Chlár E an RAB, arb é atá iontu E11 - Oibriú na Seirbhíse Dóiteáin agus E12 - Oibriú na Seirbhíse Dóiteáin agus E12 - Cosc ar Dhóiteáin (lena n-áirítear an cion ábhartha de mhuiressa bainistíochta lárnaí Chlár E) le haghaidh 2025.	€22299098	€ 22,299,098 Feidhmiúchán MRCC san áireamh in E14 - Is ionann Ranníoc Seirbhísí Gníomhaireachta agus €2582,740. Is ionann Ciste Bainistíochta Larnaí agus €801,624
An tSeirbhís Dóiteáin: F2 & F3 Faofa	F2A. An meán-am tógtha, i nóiméid, chun fios a chur ar bhriogáidí dóiteáin i Stáisiún Lánaímseartha maidir le dóiteán	1.35 nóim	
	F2B. An meán-am tógtha, i nóiméid, chun fios a chur ar bhriogáidí dóiteáin i Stáisiún Pháirtaimseartha (seirbhís dóiteáin ar áirithíocht) maidir le dóiteán	5.11 nóim	
	F2C. An meán-am tógtha, i nóiméid, chun fios a chur ar bhriogáidí dóiteáin i Stáisiún Lánaímseartha maidir le gach teagmhas éigeandála eile (neamhdhóiteán)	1.33 nóim	
	F2D. An meán-am tógtha, i nóiméid, chun fios a chur ar bhriogáidí dóiteáin i Stáisiún Pháirtaimseartha (seirbhís dóiteáin choinnithe) maidir le gach teagmhas éigeandála eile (neamhdhóiteán)	4.56 nóim	
	F3A. Céatadán na gcásanna dóiteáin ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair laistigh de 10 nóiméad	77.83 %	

	F3B. Céatadán na gcásanna dóiteáin ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 10 nóiméad ach laistigh de 20 nóiméad	19.37 %	
	F3C. Céatadán na gcásanna dóiteáin ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 20 nóiméad	2.80 %	
	F3D. Céatadán na gcásanna maidir le gach teagmhas éigeandála eile ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair laistigh de 10 nóiméad	68.51 %	
	F3E. Céatadán na gcásanna maidir le gach teagmhas éigeandála eile ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 10 nóiméad ach laistigh de 20 nóiméad	28.09 %	
	F3F. Céatadán na gcásanna maidir le gach teagmhas éigeandála eile ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 20 nóiméad	3.40 %	
	Líon iomlán na nglanna amach maidir le dóiteáin ó 01/01/2025 go dtí 31/12/2025	930	"Comhraiceoir Dóiteáin lánaimseartha-626 Comhraiceoir Dóiteáin ar áirithíocht - 304"
	Líon na gcásanna dóiteáin sin ina raibh freastal den chéad inneall dóiteáin ar an láthair laistigh de 10 nóiméad	639	"Comhraiceoir Dóiteáin lánaimseartha - 512 Comhraiceoir Dóiteáin ar áirithíocht - 127"
	Líon na gcásanna dóiteáin seo ina raibh freastal den chéad inneall dóiteáin ar an láthair tar éis 10 nóiméad ach laistigh de 20 nóiméad	159	"Comhraiceoir Dóiteáin lánaimseartha -55 Comhraiceoir Dóiteáin ar áirithíocht - 104"
	Líon na gcásanna dóiteáin sin ina raibh freastal den chéad inneall dóiteáin ar an láthair tar éis 20 nóiméad	23	"Comhraiceoir Dóiteáin lánaimseartha - 3 Comhraiceoir Dóiteáin ar áirithíocht - 20"
	Líon iomlán na nglanna amach maidir le gach teagmhas éigeandála eile (i.e. gan dóiteán san áireamh) ó 01/01/2025 go dtí 31/12/2025	886	"Comhraiceoir Dóiteáin lánaimseartha - 475 Comhraiceoir Dóiteáin ar áirithíocht - 411"
	Líon na gcásanna neamhdhóiteáin sin ina raibh freastal den chéad inneall dóiteáin ar an láthair laistigh de 10 nóiméad	544	"Comhraiceoir Dóiteáin lánaimseartha - 340 Comhraiceoir Dóiteáin ar áirithíocht - 204"

	Líon na gcásanna neamhdhóiteáin sin ina raibh freastal den chéad inneall dóiteáin ar an láthair tar éis 10 nóiméad ach laistigh de 20 nóiméad	223	"Comhraiceoir Dóiteáin lánaimseartha - 77 Comhraiceoir Dóiteáin ar áirithíocht - 146"
	Líon na gcásanna neamhdhóiteáin sin ina raibh freastal den chéad inneall dóiteáin ar an láthair tar éis 20 nóiméad	27	"Comhraiceoir Dóiteáin lánaimseartha -3 Comhraiceoir Dóiteáin ar áirithíocht - 24"
An tSeirbhís Leabharlainne: L1 Faofa	A. Líon na gcuartheanna ar leabharlanna in aghaidh an duine den daonra do cheantar an údaráis áitiúil de réir Dhaonáireamh 2022	2.22	
	B. Líon na míreanna a eisíodh d'iasachtaithe leabharlainne sa bhliain	763328	
	C. Baill ghníomhacha leabharlainne in aghaidh an duine den daonra (Tacar Sonraí Seachtrach)	0.17	
	D. Líon na mball cláraithe leabharlainne sa bhliain	27265	
	Líon na gcuartheanna ar a leabharlanna ó 01/01/2025 go dtí 31/12/2025 de réir áiritheoirí uathoibríocha má úsáideadh iad	464526	
An tSeirbhís Leabharlainne: L2 Faofa	A. Sonraí Chlár F an Ráitis Airgeadais Bhliantúil (RAB) do 2025 roinnte ar dhaonra cheantar an údaráis áitiúil de réir Dhaonáireamh 2022	€36.05	
	B. An caiteachas bliantúil in aghaidh an duine ar bhailiúcháin thar an tréimhse 01/01/2025 go 31/12/2025	€1.42	
	Sonraí Chlár AFS F ina bhfuil F02 – Oibriú na Seirbhíse Leabharlainne agus Cartlainne (lena n-áirítear an cion ábhartha den mhúirear bainistíochta lárnach do Chlár F) do 2025	€7553611	
	An caiteachas bliantúil ar stoc nua a fuair an leabharlann sa bhliain	€296925.04	
An Óige agus an Pobal: Y1 & Y2 Faofa	Y1A. Céatadán na scoileanna áitiúla a bhfuil baint acu le scéim áitiúil Chomhairle na nÓg	78.57 %	
	Líon iomlán na scoileanna dara leibhéal i gceantar an údaráis áitiúil 31/12/2025	28	
	Líon na scoileanna dara leibhéal i gceantar an údaráis áitiúil as ar fhreastail ionadaithe ar Chruinniú Cinn Bhliana Chomhairle na nÓg áitiúil a tionóladh in 2025	22	
	Y2A. Líon na n-eagraíochtaí a bhí ar Chlár an Chontae ag 31/12/2025 agus céatadán na n-eagraíochtaí sin a roghnaigh a bheith mar chuid den Choláiste um Chuimsiú Sóisialta laistigh den PPN	22.97	
	Líon iomlán na n-eagraíochtaí atá ar Chlár an Chontae (arna chothabháil de réir alt 128 den Acht Rialtais Áitiúil, 2001) do cheantar an údaráis áitiúil amhail 31/12/2025	283	

	Líon iomlán na n-eagraíochtaí sin a chláraigh den chéad uair in 2025	52	
	Líon na n-eagraíochtaí a roghnaigh dul isteach sa Choláiste Toghcháin um Chuimsiú Sóisialta ar cibé dáta a chláraigh siad don LRP	65	
Corparáideach: C1, C2, C4 & C5 Faofa	C1A. An uimhir foirne coibhéise lánaimseartha amhail an 31 Nollaig 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	1409.43	
	C2A. Céatadán na laethanta oibre íoctha a cailleadh de bharr neamhláithreacht bhreuiteachta trí shaoire dheimhnithe leighis in 2025	3.63 %	
	C2B. Céatadán na laethanta oibre íoctha a cailleadh de bharr neamhláithreacht bhreuiteachta trí shaoire fhéindeimhnithe in 2025	0.36 %	
	Líon iomlán na laethanta oibre a cailleadh de bharr neamhláithreacht bhreuiteachta trí shaoire dheimhnithe leighis in 2025	14068.93 lá	
	Líon iomlán na laethanta oibre a cailleadh de bharr neamhláithreacht bhreuiteachta trí shaoire fhéindeimhnithe in 2025	1213.31 lá	
	Líon na laethanta oibre gan phá a cailleadh de bharr neamhláithreacht bhreuiteachta san áireamh laistigh d'iomlán na laethanta saoire bhreuiteachta féindeimhnithe in 2025	56.41 lá	
	Líon na laethanta oibre gan phá a cailleadh de bharr neamhláithreacht bhreuiteachta a cuireadh san áireamh laistigh d'iomlán na laethanta saoire breuiteachta féindeimhnithe in 2025	2443.5 lá	
	Má tá aon fhoireann ar shaoire bhreuiteachta fhadtéarmach (i.e. tréimhse leanúnach níos faide ná 4 seachtaine), cuir nóta téacs san áireamh maidir le líon na mball foirne ar shaoire bhreuiteachta fhadtéarmach	109	
	C4A. Caiteachas TFC uile sa tréimhse ón 01/01/2025 go dtí an 31/12/2025, roinnte ar an uimhir WTE.	€4673.34	

	Caiteachas iomlán TFC in 2025	€6586746	Tá méadú de €0.4m tagtha ar íocaíochtaí leis an GBRÁ do na Ceadúnais MS agus €150k sa bhreis as ascnamh SAAS Aonad 4. B'ionann caiteachas breise sa Straitéis Dhigiteacha agus €200k do Storm Technologies, Capricorn Ventis, Three Irl (Soláthar Sonraí agus Rochtain Deaise €35) HUQ Industries €26k, BDO Eaton Square €11k) Ziff Davis Irl Ltd OOKLA €23k. Áiríodh sna méaduithe eile íocaíochtaí le Mallon Technologies as bogearra tine €55k
	C5A. Gach caiteachas TFC a ríomhadh in C4 mar chion de chaiteachas na gCoimisinéirí Ioncaim	0.72	
	Caiteachas Ioncaim iomlán ó 01/01/2025 go dtí 31/12/2025 roimh aistrithe chuig cúlchistí nó uathu	909677732	Áiríodh san iomlán ioncam HAPSSC. Is ionann an caiteachas ioncaim gan HAP san áireamh agus €267,530,363, agus mar thoradh air sin is ionann caiteachas TFC agus 2.2% (gan caiteachas TFC HAP a chur san áireamh) agus mar sin beifear in ann comparáid díreach a dhéanamh idir údaráis Áitiúla eile.

Corparáideach: C3 Faofa	A. Amhairc leathanaigh iomlána in aghaidh an duine ar shuíomhanna gréasáin an údaráis áitiúil in 2025	23.94	
	B. Líon iomlán na leantóirí in aghaidh an duine ag deireadh 2025 de chuntais meán sóisialta an údaráis áitiúil (más ann dóibh)	1.75	
	Na hamhairc charnacha iomlána leathanaigh ar gach suíomh gréasáin a oibríonn an t-údarás áitiúil don tréimhse ó 01/01/2025 go dtí 31/12/2025 a fuarthas ó leathanach a chlibeálann seirbhís anailísíochta gréasáin ar an láthair nó a choibhéis	5016149	
	Líon iomlán na n-úsáideoirí meán sóisialta a bhí ag 31/12/2025, ag leanúint an údaráis áitiúil ar aon láithreáin meán sóisialta	366194	Tabhair faoi deara go mbeidh na huimhreacha i bhfad níos airde i mbliana toisc go bhfuilimid ag bainistiú na gcuntas uile thar an gComhairle – ní hamháin na cuntais a bhainistíonn muid mar Roinn.
	Líon na gcuntas meán sóisialta atá á n-oibriú ag an údarás áitiúil	50	Tabhair faoi deara go mbeidh na huimhreacha i bhfad níos airde i mbliana toisc go bhfuilimid ag bainistiú na gcuntas uile thar an gComhairle – ní hamháin na cuntais a bhainistíonn muid mar Roinn.
	Léirigh an raibh athrú ar pholasaithe na bhfianán ar shuíomhanna na n-údarás áitiúil agus an dáta ar tháinig sé sin i bhfeidhm	ní raibh	
Cúrsaí Airgeadais: M1 go M4 Faofa			
	M1A. Iarmhéid barrachais/easnaimh charnagh 31/12/2021 sa Chuntas Ioncaim ó Ráiteas Cuntais Ioncaim & Caiteachais RAB (Tacar Sonraí Seachtrach)	€907878	
	M1B. Iarmhéid barrachais/easnaimh charnagh 31/12/2022 sa Chuntas Ioncaim ó Ráiteas Cuntais Ioncaim & Caiteachais RAB (Tacar Sonraí Seachtrach)	€932320	
	M1C. Iarmhéid barrachais/easnaimh charnagh 31/12/2023 sa Chuntas Ioncaim ó Ráiteas Cuntais Ioncaim & Caiteachais RAB (Tacar Sonraí Seachtrach)	€956037	
	M1D. Iarmhéid barrachais/easnaimh charnagh 31/12/2024 sa Chuntas Ioncaim ó Ráiteas Cuntais Ioncaim & Caiteachais RAB (Tacar Sonraí Seachtrach)	€982962	

M1E. Iarmhéid barrachais/easnaimh charnagh 31/12/2025 sa Chuntas Ioncaim ó Ráiteas Cuntais Ioncaim & Caiteachais RAB	€995983	
M1F. Barrachas nó easnamh carnach amhail 31/12/2025 mar chéatadán den Ioncam Iomlán in 2025 ó Ráiteas Cuntais Ioncaim agus Caiteachais RAB	0.11 %	
M1G. Caiteachas ioncaim in aghaidh an duine in 2025	€4341.39	
M1H. Caiteachas ioncaim in aghaidh an duine in 2025 seachas caiteachas mór as contae/comhsheirbhísí	€1276.78	
Figiúr Ioncaim Iomlán in 2025 ó Ráiteas Cuntais Ioncaim agus Caiteachais RAB	€915474675	
Figiúr Caiteachais Iomlán in 2025 ó Ráiteas Cuntais Ioncaim agus Caiteachais RAB	€909677732	
Caiteachas Ioncaim 2025 seachas caiteachas seirbhíse contae/comhroinnte do sholáthraithe seirbhíse ÍCT, MyPay, DRHE agus Seirbhísí Dóiteáin Bhaile Átha Cliath, agus ní bhaineann sé ach le Cathair Bhaile Átha Cliath, Laois agus Luimneach	€267530363	
M2A. (a) Leibhéal bailithe na Rátaí in Aguisín 7 de RAB in 2021 (Tacar Sonraí Seachtrach)	88.0 %	
M2A. (b) Leibhéal bailithe Cíosa & Blianachtaí in Aguisín 7 de RAB in 2021 (Tacar Sonraí Seachtrach)	96.0 %	
M2A. (c) Leibhéal bailithe Iasachtaí Tithíochta in Aguisín 7 den RAB le haghaidh 2021 (Tacar Sonraí Seachtrach)	86.0 %	
M2B. (a) Leibhéal bailithe na Rátaí in Aguisín 7 de RAB in 2022 (Tacar Sonraí Seachtrach)	92.0 %	
M2B. (b) Leibhéal bailithe Cíosa & Blianachtaí in Aguisín 7 de RAB in 2022 (Tacar Sonraí Seachtrach)	97.0 %	
M2B. (c) Leibhéal bailithe Iasachtaí Tithíochta in Aguisín 7 den RAB le haghaidh 2022 (Tacar Sonraí Seachtrach)	86.0 %	
M2C. (a) Leibhéal bailithe na Rátaí in Aguisín 7 de RAB in 2023 (Tacar Sonraí Seachtrach)	94.0 %	
M2C. (b) Leibhéal bailithe Cíosa & Blianachtaí in Aguisín 7 de RAB in 2023 (Tacar Sonraí Seachtrach)	75.0 %	
M2C. (c) Leibhéal bailithe Iasachtaí Tithíochta in Aguisín 7 den RAB le haghaidh 2023 (Tacar Sonraí Seachtrach)	87.0 %	
M2D. (a) Leibhéal bailithe na Rátaí in Aguisín 7 de RAB in 2024 (Tacar Sonraí Seachtrach)	95.0 %	
M2D. (b) Leibhéal bailithe Cíosa & Blianachtaí in Aguisín 7 de RAB in 2024 (Tacar Sonraí Seachtrach)	72.0 %	
M2D. (c) Leibhéal bailithe Iasachtaí Tithíochta in Aguisín 7 den RAB le haghaidh 2024 (Tacar Sonraí Seachtrach)	88.0 %	
M2E. (a) Leibhéal bailithe na Rátaí in Aguisín 7 de RAB in 2025	97 %	
M2E. (b) Leibhéal bailithe Cíosa & Blianachtaí in Aguisín 7 de RAB in 2025	67 %	
M2E. (c) Leibhéal bailithe Iasachtaí Tithíochta in Aguisín 7 de RAB in 2025	90 %	

	M2E. (d) Leibhéal bailithe Lárionad Seirbhísí Comhroinnte ÍCT in 2025	99 %	
	M3A. Costas iomlán na n-éileamh socraithe do 2025 in aghaidh an duine	€11.02	
	IPB Insurance: Líon na n-éileamh ar tugadh fógra ina leith in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	126	
	IPB Insurance: Líon na n-éileamh a socraíodh in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	131	
	IPB Insurance: Costas iomlán na n-éileamh a socraíodh in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	€2309809.10	
	Costas iomlán na n-éileamh a socraíodh faoi fharasbarr in 2025	€0	
	Féin-árachaithe: Líon na n-éileamh ar tugadh fógra ina leith in 2025		Níl Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh faoi féinárachas.
	Féin-árachaithe: Líon na n-éileamh a socraíodh in 2025		
	Féin-árachaithe: Costas iomlán na n-éileamh a socraíodh in 2025		
	M4A. Muirear bainistíochta lárnaí foriomlán mar chéatadán den chaiteachas iomlán ar chuntas ioncaim	4.62 %	
	M4B. Iomlán na gcostas párolla mar chéatadán den chaiteachas ioncaim	11.61 %	
	Muirear bainistíochta lárnaí foriomlán ó FMS na nÚdarás Áitiúil agus sainithe sa Bhuiséad Bliantúil	€42012920	
	Iomlán na gcostas párolla ó Aguisín 1 de RAB in 2025 (lena n-áirítear Tuarastail, Pá agus Pinsin)	€105592320	
Forbairt Eacnamaíoch: J1 go J5 Faofa	J1A. Líon na bpost a cruthaíodh le cúnamh ón Oifig Fiontair Áitiúil le linn na tréimhse 01/01/2025 go 31/12/2025 in aghaidh gach 100,000 den daonra (Tacar Sonraí Seachtrach)	123.61	
	Líon na bpost a cruthaíodh le cúnamh ón Oifig Fiontair Áitiúil le linn na tréimhse 01/01/2025 go 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	259.0	
	J2A. Líon na n-iarratas ar dhearbháin trádála ar líne a cheadaigh an Oifig Fiontair Áitiúil in 2025 in aghaidh gach 100,000 den daonra (Tacar Sonraí Seachtrach)	7.16	
	J2B. Líon na ndearbhán trádála ar líne a tarraingíodh anuas in 2025 in aghaidh gach 100,000 den daonra (Tacar Sonraí Seachtrach)	5.25	
	Líon na n-iarratas ar dhearbháin trádála ar líne a d'fhaomh an Oifig Fiontair Áitiúil in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	15	
	Líon na ndearbhán trádála ar líne sin a tarraingíodh anuas in 2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	11	
	J3A. Líon na rannpháirtithe a fuair meantóireacht le linn na tréimhse 01/01/2025 go 31/12/2025 in aghaidh gach 100,000 den daonra (Tacar Sonraí Seachtrach)	270.12	

	Líon na rannpháirtithe a fuair meantóireacht le linn na tréimhse 01/01/2025 go 31/12/2025 (Tacar Sonraí Seachtrach)	566	
	J4A. An bhfuil straitéis turasóireachta reatha ag an údarás áitiúil?	Tá	
	J4B. An bhfuil Oifigeach Turasóireachta ainmnithe ag an údarás áitiúil?	Tá	
	J5. An caiteachas a rinne an t-údarás áitiúil ar fhorbairt eacnamaíoch áitiúil in 2025 in aghaidh an duine den daonra	€188.01	
	An caiteachas a rinne an t-údarás áitiúil ar fhorbairt eacnamaíoch áitiúil in 2025	€39394679.05	Tá na laghduithe ar an iomlán in 2024 de bharr na ndeontas ICOB agus PUG sa bhliain 2024 ach níl siad ann sa bhliain 2025.